

راه بیرون رفت افغانستان از بحران

نویسنده: زرغونه «ولے»

کابل؛ ۱۴۰۳

انتشارات خیام

شناسنامه

نام اثر: راه بیرون رفت افغانستان از بحران

نویسنده: زرغونه «ولی»

حروف نگاری: آرش «نژند»

ویراستار و صفحه آرا: شاداب «ادیب»

طرح جلد: آرش «نژند»

ناشر: انتشارات «خیام»

نوبت و سال چاپ: اول؛ بهار (۱۴۰۳) خورشیدی

تیراژ: (۱۰۰۰) نسخه

تمام حقوق این اثر برای نویسنده و ناشر محفوظ است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«فهرست مطالب»

۱.....	پیشگفتار
۴.....	تقریظ
۶.....	استقبالیه
۸.....	زندگی نامه

فصل اول

کنشگر، پژوهش، تحلیل سیاسی و مجموعه مقالات

۱۷.....	راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران ۲۰۱۹.....
۳۳.....	راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران ۲۰۲۳.....
۳۹.....	نگاهی به تاریخ نیم قرن اخیر افغانستان از جمهوریت داوودخانی تا امارت طالبانی.....
۳۹.....	بخش اول: جمهوریت سردار محمد داوودخان.....
۴۸.....	بخش دوم: جمهوریت نورمحمد تره کی.....
۵۴.....	بخش سوم: جمهوریت حفیظ الله امین.....
۶۲.....	بخش چهارم: جمهوریت ببرک کارمل.....
۷۱.....	بخش پنجم: جمهوریت داکتر نجیب الله احمدزی.....
۷۷.....	بخش ششم: حاکمیت مجاهدین.....
۸۹.....	بخش هفتم: حاکمیت طالبان دور اول.....
۹۴.....	بخش هشتم: جمهوریت حامد کرزی.....
۱۰۱.....	بخش نهم: جمهوریت داکتر اشرف غنی احمد زی.....
۱۱۲.....	بخش دهم: حاکمیت طالبان دور دوم.....

- افغانستان بعد از چهل سال دوره ظاهرشاه..... ۱۲۲
- جنگ و صلح در افغانستان ۱۲۵
- صلح در قاموس گفتمان ملی ۱۲۸
- مذاکرات میان افغانی دوحه ۱۳۰
- خاطرات تلخ من از دوره جنگ افغانستان ۱۳۲
- نگاهی به حضور و خروج قطعات نظامی امریکا در افغانستان ۱۴۰
- روزهای تیره و آسمان پر غبار افغانستان..... ۱۴۹
- پیشنهادات من به خاطر صلح در قطر..... ۱۶۰
- چشم انداز ختم جنگ نیاز جوانان است ۱۶۱
- نقد سیاست‌های آمریکا در قبال افغانستان..... ۱۶۳
- حاکمیت سه ماهه طالبان و رکود اقتصادی در افغانستان ۱۶۶
- نگاهی بر حاکمیت ترقی خواهان دموکرات..... ۱۷۰
- تاریخ به عقب نمی گردد ۱۷۸
- رستاخیز ۶ جدی و حضور قطعات نظامی اتحاد جماهیر شوروی در افغانستان..... ۱۸۱
- انتقال تی تی پی و وزیرستانی‌ها به شمال افغانستان و نشست شانگ‌های..... ۱۸۴
- طالبان به آخر خط رسیده‌اند..... ۱۸۶
- ما باید کشور خود را بسازیم..... ۱۸۸
- رئیس جمهور افغانستان ببرک کارمل یک تن از رهبران حزب دموکراتیک..... ۱۹۲
- بانو آناهیتا راتب زاد یک شخصیت سیاسی ۲۰۰
- القاب کشور دنمارک (شهزاده فقیر مشرب) به کاوه کارمل..... ۲۰۲
- وظایف سازمان ملل متحد تأمین عدالت اجتماعی..... ۲۰۵

- ۲۱۰..... ائتلاف ملی راه گشای ما برای آزادی
- ۲۱۴..... قوت مردم ما در صداقت، اتحاد، همدیگر پذیری
- ۲۱۶..... انتخابات دوره هفدهم پارلمان مرام‌نامه و خط کاری‌ام
- ۲۱۹..... طرح و سخنرانی در جلسه پارلمان اتحادیه اروپا راه بیرون رفت از بحران
- ۲۲۱..... راه بیرون رفت پارلمان بروکسل
- ۲۲۲..... طرح من برای گروه طالبان
- ۲۲۷..... برجسته شدن نیاز صلح و نفرت از جنگ
- ۲۲۸..... خطوط کاری زرغونه «ولی» کاندای مستقل
- ۲۳۱..... انتخابات و پیام زرغونه «ولی» کاندای مستقل
- ۲۳۴..... طرح و سخنرانی در جلسه پارلمان اتحادیه اروپا برای ابرقدرت‌های اروپا
- ۲۳۸..... دیدگاه من در مورد فرمان صادر شده امارت اسلامی
- ۲۴۱..... نظریات من در مورد تأمین امنیت کابل و ولایات
- ۲۴۳..... خاطرات افغانستان دیار افسانوی
- ۲۴۶..... دوره اول گفتمان گروه‌های سیاسی و مدنی افغانستان

فصل دوم

مجموعه سخنرانی‌هاک و پیام‌ها

- ۲۴۹..... سخنرانی در اندیشکده ترنم خانه مردم اروپا
- ۲۵۲..... سخنرانی کنفرانس صلح پاریس
- ۲۵۶..... سخنرانی و مطلب ادبی برنامه مهربانی مردم امریکا ورجینیا ۲۰۲۳-۰۲-۲۶
- ۲۵۸..... طرح من برای امارت طالبان

- سخنرانی در کنفرانس انقلاب زنان وین اتریش ۲۶۳
- سخنرانی برلین در تظاهرات به حمایت زنان و مردم افغانستان ۲۶۵
- سخنرانی به مناسبت هشتم مارچ روز بین‌المللی همبستگی زنان جهان ۲۶۸
- سخنرانی هشتم مارچ روز همبستگی بین‌المللی زنان جهان ۲۷۰
- سخنرانی در کنفرانس صلح کشور شاهی هالند ۲۷۳
- سخنرانی در تظاهرات زنان در هالند ۲۷۷
- طرح‌ها و پیشنهادهای ۲۷۹
- سخنرانی ام در میلاد برنامه تلویزیون بهار ۲۸۱
- تظاهرات بریمن به حمایت مردم و زنان افغانستان ۲۸۷
- سخنرانی در نشست مذاکرات صلح در دوحه ۲۹۷
- سخنرانی در گوتنبورگ هشتم مارچ ۲۰۲۰ ..... ۳۰۴
- سخنرانی در نشست مذاکرات صلح در دوحه ۳۰۷
- سخنرانی در تظاهرات هانوفر ۲۰۲۱/۰۹/۱۱ ..... ۳۱۵
- سخنرانی در کنفرانس پولیس کابل ۳۱۸
- طرح پیشنهادات راهبردی صلح شما ۳۲۰
- سخنرانی در کنفرانس اروپایی حزب ۲۰۱۹ ..... ۳۲۶
- پیام بهاری به تلویزیون جهانی بهار ۳۲۹
- پیام اعتراضیه در مورد پارلمان افغانستان ۳۴۶
- پارلمان دور هفدهم افغانستان ۳۴۹
- واژه شرعیت و حجاب در اسلام ۳۵۰
- سخنرانی در کنفرانس اتحادیه اروپا! ۳۵۵

٣٥٥.....	اجماع بين المللى زنان افغانستان بيرون مرزا!	
٣٥٧.....	تأليفات مؤلف اين كتاب	
٣٥٨.....	ترجمه زبان انگليسى مقالات اين كتاب	
	Solutions of the Afghan crisis and way out of it.....	٣٦١
	Voice- in- Afghanistan.....	٣٦٤
	Afghanistan Today.....	٣٦٥
	They managed Afghanistan	٣٦٧
	Proxy warfare, intermediary	٣٦٨
	The Taliban is still at large in the Free Wiki.....	٣٦٨
	Internal Affairs.....	٣٧١
٣٨٠.....	آلبوم تصاوير	

پیشگفتار

سلام و درود به خواننده‌گان گرامی اعم از سیاسیون، پژوهش‌گران و فرهیخته‌گان و هموطنان که چهار دهه جنگ را با قبول از دست دادن خانواده‌های‌شان اعم از پدران، مادران، فرزندان، جبر زمان را بر شانه‌های خود کشیده‌اند.

ادامه بیشتر از چهار دهه جنگ در افغانستان تأثیرات منفی از خود به جا گذاشت که تمام زیرساخت‌های اقتصادی و هست و بود ما را محو کرد این جنگ مردم افغانستان نبود بلکه جنگ نیابتی بود که با حمایت کشورهای ابر قدرت و همکاری کشورهای همسایه برای حفظ منافع‌شان ماشین جنگ افغانستان را روز به روز بیشتر به حرکت در آورد در این جنگ خانمانسوز میهن ما ویران، جوانان، زنان، پیر مردان، مادران و اطفال ما در سراسر کشور یا در جبهات داغ جنگ و یا هم توسط انتحار، انفجار به شهادت رسیدند.

گلیم درد و غم در شهرها و ولایات کشور همه روزه هموار بود؛ مداخلات کشورهای همسایه و سودجویی‌شان از جامعه جهانی و ملل متحد به خصوص کشور ایالات متحده امریکا به نام‌های مختلف از افغانستان اوج‌گیر بود که پاکستان و ایران جهت تربیه جنگجویان افغانستان سالانه میلیون‌ها دلار از امریکا به دست آورند برای تربیه جنگجویان کمترین مصارفات را کردند؛ ولی به نام افغانستان میلیون‌ها دلار را برای آرامی و اسایش مردم و آبادی کشورشان استفاده کردند، پاکستان با تربیه جنگجویان در مدرسه‌های پاکستان و ارسال‌شان به خاک افغانستان ایجاد تنظیم‌های جهادی نقش اساسی را در ادامه جنگ افغانستان بازی کرد. با سرنگونی جمهوریت افغانستان به رهبری سردار محمد داوودخان که وضعیت کشور در آن زمان به یک دگرگونی بنیادی و کیفی نیاز داشت؛ در ۷ ثور ۱۳۵۷ قدرت سیاسی را حزب دموکراتیک خلق افغانستان به دست گرفت این حرکت مشابه یک انقلاب کارگری اترناسیونالیستی که باید به بحران‌ها درونی و مشکلات جامعه به خصوص طبقه کارگر و دهقانان که فقیرترین قشر جامعه را تشکیل می‌دادند پایان دهد که این انقلاب تحت شعار نان، خانه و کار به وجود آمد.

که متأسفانه انقلاب نو پا با بی تجربه‌گی و برنامه‌های ناکام که از جانب اتحاد جماهیر شوروی سابق حمایت می‌شد به خصوص اشتباهات نا بخشودنی دوره سپاه حفیظ الله امین آموزش دیده امریکا مورد قبول مردم قرار نگرفت از جانب دیگر امریکا در انقلاب ۷ ثور دموکراتیک منافع خود را با از دست دادن آب‌های گرم قاره آسیا در خطر دید با مداخلات‌اش در همکاری کشور پاکستان به تبلیغات جنگ سرد اینکه اسلام در خطر است پرداخت در بد نام کردن رژیم نو پا و انقلاب کارگری افغانستان که آغاز زیرساخت‌های بنیادی کشور بود نقش داشت و از جانب دیگر آگاهی ذهنی جامعه مطابق به قوانین و تئوری مارکس انگلس سیر تکامل انقلابات جهان موافق نبود که بیشترین نفوس کشور بیسواد بود افغانستان هم که هنوز برای تغییرات سیاسی همچو یک انقلاب کارگری از نگاه روند سیر و تکامل جامعه سوسیالیست آماده نبود تغییرات جدید در جامعه نیمه فیودالی که هنوز بیشتر مردم بیسواد بود دامنه جنگ گسترده تر شد که با به قدرت رسیدن تنظیم‌های جهادی و دور اول امارت و همچنان ۲۰ سال جمهوری کاذب با حضور نیروهای امریکایی در افغانستان هم جنگ ختم نشد دامنه این جنگ بیشتر از چهار دهه ادامه یافت که مردم افغانستان سال‌های دراز با درگیری این جنگ نیابتی را با گوشت و پوست خود احساس کردند و زجر کشیده‌اند.

در نتیجه توافقات دوحه توسط نماینده ویژه امریکا داکتر خلیل زاد در سال ۲۰۲۰/۲/۲۹ میلادی مطابق به ۱۳۹۸/۱۲/۱۰ هجری شمسی و ۵ رجب ۱۳۴۱ هجری قمری با یکی از طرف‌های جنگ افغانستان طالبان که با خروج قوای امریکایی یکباره بدون تدابیر قبلی از افغانستان که منجر به فرار رئیس جمهور داکتر اشرف غنی و کارمندان درجه اول جمهوریت گردید خلای قدرت ایجاد شد که طالبان بار دوم در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ به اریکه قدرت سیاسی افغانستان تکیه زدند و به تمام افغانستان حاکم شدند حالا که تقریباً دو سال می‌گذارد طالبان همچنان نتوانستند ثبات و صلح را در کشور تأمین کنند با استبداد و ظلم در گردهای مردم حاکمیت می‌کنند مشروعیت داخلی کسب نکردند و مشروعیت جهانی را هم به دست نیاورند زنان را به طور کل از جامعه حذف کردند تا به حال هیچ کشوری نظام امارت را به رسمیت نشناخته‌اند هنوز هم جنگ در افغانستان خاموش نشده جبهات مختلف در تقابل طالب در داخل و خارج کشور ایجاد شده است دامن داعش و سایر گروه‌های افراطی

گسترده تر گردیده به شکل پراکنده در شهرها و ولایات کشور به خصوص در پنجشیر و بغلان و بدخشان تقابل‌های مردمی خود جوش و نظامی ادامه دارد.

این وضعیت کنشگران، سیاسیون داخل و خارج کشور را وادار به برگزاری کنفرانس‌ها و توسعه دامن گفتگوها در سراسر جهان نمود که من هم منحصیث یک چهره سیاسی با اشتراکم در برنامه‌های بزرگ جنگ و صلح افغانستان، راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران با نوشتن مقالات و سخنرانی‌ها تحقیقات و تحلیل‌های را به هموطنان تهیه کرده و پیشکش نمودم تا منحصیث یک چهره سیاسی نقش خود را برای تأمین صلح و ثبات در کشور داشته و رسالت خود را انجام داده باشم به این منظور مقالاتی را که در کنفرانس‌های صلح مادرید، بروکسل، هالند، آلمان، انگلستان، دنمارک، امریکا و فرانسه، ترکیه و غیره کشورها ترتیب کرده به خوانش گرفتم با نظریه پردازی و تایید دوکتوران و پژوهش‌گران صلح در همین کنفرانس‌ها که مورد استقبال هم قرار گرفت بخشی این مقالات کاندیدای کتاب صلح مادرید گردید بنابر این خواستم این مقالات را با چاپ این کتاب در اختیار علاقه‌مندان، اعم از وطن‌دوستان، فرهیخته‌گان، پژوهش‌گران راه بیرون رفت افغانستان از بحران پیشکش کنم تا مورد استفاده مؤثر قرار گیرد.

آرزو دارم که جنگ در افغانستان پایان یابد و ثبات و صلح دایمی در کشور تأمین گردد تا مردم ما از مصیبت جنگ نجات یافته صلح بستر مناسب برای تمام اقشار و اقوام افغانستان باشد وقت خوش برای تان جهت مرور این کتاب ارزنده خواهانم.

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳/۰۳

تقریظ

قریب نیم قرن می‌شود که مردم افغانستان مصیبت جنگ و ویرانی را دیده و تحمل نموده‌اند، طی این دوران بنیادهای معنوی و مادی این کشور ویران و ارزش‌های انسانی زیر پا گردید، این جنگ‌ها که جنگ ما نبود از طرف کشورهای قدرتمند به خاطر منافع کلان خودشان بر شانه‌های شهروندان کشور ما تحمیل گردید که پیامدهای آن خیلی سنگین و غیرقابل باور بود.

۴۴ سال گذشته حاکمیت‌های مختلف را تجربه کرد، مردم فراز و نشیب‌های مختلف را دیدند، سوختند و درد کشیدند.

طی این مدت ما شاهد لشکر کشی‌های شرق و غرب بودیم که هیچ یک نتوانست تغییر مثبت در زنده‌گی انسان دردمند این کشور زخمی بیاورند، برعکس آنچه منافع کلان خودشان تقاضا می‌کرد همان را انجام دادند تا اینکه افغانستان پس از بیست سال جمهوریت کاذب به دست گروهی افتاد که به هیچ ارزشی به نام دموکراسی، عدالت، آزادی و قانونیت باورمند نیستند.

در ۴۴ سال جنگ بیشترین صدمه را جوانان و زنان افغانستان دیده‌اند، این دو قشر بیشتر شکست و ریخت را تجربه و ویران تر شده‌اند، به خصوص زنان افغانستان که پس از تغییر اگست ۲۰۲۱ محکوم به زندان خانه‌گی شده‌اند.

پرداخت به مسایل افغانستان و بیان حقیقت‌ها خود کار بزرگ روشنگری است که نمونه آن را در کتاب موجود می‌خوانید، در این کتاب بانوی فرهیخته، فعال سیاسی، فرهنگی و اجتماعی زرغونه «ولی» جوانب مختلف بحران افغانستان و ادامه جنگ را به بحث و ارزیابی گرفته است.

بانو؛ ولی یکی از چهره‌های مطرح در میان نخبه‌گان جنبش زنان افغانستان بوده که پیوسته کوشش کرده تا صدای حقیقت و صدای دادخواهی باشد.

بانو زرغونه «ولی» با امکانات مختلف رسانه (تلویزیون، رادیو، سایت‌های اینترنتی، مجلات) و شرکت در کنفرانس‌ها، سیمینارها و تظاهرات کوشش نموده تا از منافع انسان دردمند وطن دفاع و طرح‌های به خاطر بیرون رفت از بحران موجود افغانستان داشته باشد.

بانوی شجاع، قاطع و پایدار به خاطر آرمان‌های وطن پرستانه خویش بوده، در این راه با امید واری و آینده نگری گام برداشته و بدون کوچک‌ترین خسته‌گی گام‌های استوار و امید بخش برداشته است.

در حالی که مطالعه این اثر ارزشمند را برای دوست داران کتاب توصیه می‌دارم، لازم می‌دانم تا نسل جوان این کتاب را مطالعه نمایند تا زمینه شود برای تعیین سیاست‌های درست و وطن پرستانه‌ی‌شان در قبال وطن و مردم.

بدون شک نوشتن یک مقاله، تحلیل و تحقیق کار ساده نیست، باید تمام حوادث وطن و جهان را تعقیب کرد تا به چنین کار بزرگ رسید که بانو زرغونه «ولی» این کار بزرگ را با حوصله مندی و پشت کار انجام داده است که نتایج آن چاپ و نشر پنج جلد کتاب در گذشته و ششمین آن کتاب موجود می‌باشد.

چه بهتر است چنین انسان‌های صاحب فکر و اندیشه را حمایت کرد و با همدلی بیشتر تشویق‌شان کرد تا بیشتر بنویسند و الگوی برای بیان حقیقت‌های واقعی تاریخ موجود کشور ما و جهان شوند. در حالی که موفقیت‌های بیشتر برای بانو زرغونه «ولی» خواستار می‌باشم، در کنار آن برای‌شان طول عمر و سربلندی آرزو دارم.

با درود و مهر

صمد «کارمند»

سیاست مدار و وکیل دور چهاردهم پارلمان افغانستان

۲۰۲۲ جرمی

استقبالیه

مجموعه مقالات تحت عنوان (راه بیرون رفت افغانستان از بحران) اثر و تجربیات خانم زرغونه «ولی» را در یک زمان محدود مطالعه کردم، آنچه در این مجموعه گردآوری شده است را می‌توان در دو بخش عمده تقسیم کرد.

❖ قسمت اول کنش‌های سیاسی واجتماعی خانم زرغونه «ولی» در موقعیت‌ها و موارد خاص به اوضاع آشفته کشورش که به صورت مقالات متعدد در جریان مبارزات‌اش ارائه شده است.

❖ قسمت دوم تحلیل‌ها و برداشت‌های خانم

زرغونه «ولی» از رویدادها و حوادث کشورش طی این دوران بسیار دشوار است که هر دو قابل قدر می‌باشد، در این مجموعه نه تنها درک و درایت خانم؛ ولی از تحولات کشورش به درستی منعکس می‌شود بلکه نویسنده خود درگیر این حوادث است و آن را قدم به قدم حس و تجربه کرده است.

قسمت دومی مجموعه در حقیقت نتیجه‌گیری‌های تحلیلی از این تحولات است که به خوبی ریشه یابی و یا بهتر است بگویم ارزیابی شده است، نویسنده بیشتر از توجه به نگارش برای نگارش در متن‌ها با صداقت به تفسیر علل و عوامل اتفاقات پرداخته و راه‌های بیرون رفت را به هموطنانش پیشنهاد می‌دهد، نویسنده حس و تجربه خود را با خواننده‌گان شریک می‌سازد و تلاش می‌کند آینده بهتری برای کشورش ترسیم کند.

بناً خواننده این مجموعه در حقیقت بی تکلف مخاطب پیام‌های خانم زرغونه «ولی» است. از نظر شکل و فرم ادبی البته ادبیات سیاسی طوری صورت بندی شده که خواننده را بیشتر درگیر روایت حوادث می‌سازد تا نفس خود متن تبصره بیشتر رابه فرصت دیگری به تعویق می‌گذارم.

با احترام

سید نظام الدین «وحدت»

سیاست مدار و رئیس مدافعان ملی افغانستان

زندگی نامه

بانو زرغونه دختر میرزا محمد (غنی زاده گل میر پنجشیری) از بازارک قریه داداخیل ولایت پنجشیر؛

❖ فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی؛

❖ نویسنده، شاعر؛

❖ کاندیدای دوره ۱۷ پارلمان افغانستان؛

❖ عضو خانه مردم پارلمان اتحادیه اروپا و

عضو اتحادیه اروپایی دیاسپورا؛

❖ مسئول شورای مهاجران بریمن؛

❖ مدیر مسئول مروارید سبز؛

❖ ژورنالیست و یک تن از بنیادگذاران و

مسئولین تلوزیون دریچه بهار اروپا وی چهره متحرک و چند بعدی است.

بانو زرغونه در یک خانواده روشنفکر در ولایت فاریاب متولد شده است سکونت اصلی از ولایت پنجشیر است و در شهر کابل بزرگ شده است.

مکتب را از دوره ابتدائیه تا ختم دوره ثانوی شهر کابل در ابتدائیه بوجانی (لیسه مریم) امروز، سیدال ناصری فرا گرفته است ادامه دوره ثانوی را در لیسه عالی سوریا در سال ۱۳۶۲ از لیسه عالی سوریا کابل به سویه بکلوریا یا متوسطه مکمل فراغت حاصل نموده است.

تحصیلات عالی را در دانشگاه کابل، دانشکده پیداکوژی رشته زبان (فارسی، دری) به سویه لیسانس فارغ التحصیل شده و ادامه تحصیلات عالی را به سویه اسپراتوری در دانشگاه جوانان مسکو دانشکده علوم سیاسی و پیداکوژی به پایان رسانیده است. بنابر علاقه مندی که به کار سیاسی داشت در نیمه سال ۱۳۵۹ در نو جوانی عضویت در سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان را کسب کرده است بعد از یک سال عضویت سازمان دموکراتیک زنان را همچنان کسب نموده است.

در کنار تحصیلات متوسطه مسئول سازمان جوانان لیسه مریم بود در همین سال عضویت سازمان زنان افغانستان را کسب نمود و مسئول سازمان زنان لیسه عالی سوریا تعیین شد. تا ختم تحصیلات مسئول سازمان زنان آن لیسه بود در کنار آموزشبه تجارب کار سازمانی و مسلکی اش در این عرصه افزود شد؛ با تکمیل مثبت کرکترستیک دوره آموزشی آغاز عضویت در حزب دموکراتیک خلق افغانستان بود با موفقیت و با متانت و صداقت سپری کرد. در سال ۱۳۶۱ عضویت پر افتخار حزب دموکراتیک خلق افغانستان را کسب نمود با صداقت وطن پرستی و مردم دوستی و صداقت به کار سیاسی تا امروز با شفافیت وایمان داری با پیشکش برنامه‌های متنوع روشنگری در خدمت به مردم به شکل رایگان بدون کدام انتظار قرار دارد؛ زیرا در مکتب حزب دموکراتیک خلق افغانستان که منافع ملی را مقدم بر منافع شخصی می‌دانستند تربیه شده است و با ادامه راه پیش کسوتان این جنبش مترقی را با پذیرش اندیشه نوین بنیادی ترقی خواهان مطابق به رشد و انکشافات جهانی با دیدگاه آزادی بیان و حرمت به اندیشه، تفکر و نظریات دیگران در همدیگر پذیری برای راه حل بحران افغانستان و ختم جنگ نقش ارزنده در سیاست امروز و فردا کشور در میان سیاسیون با جایگاه چهره ملی و مترقی را به خود گرفته است و حضورش در بیشترین کنفرانس‌ها، گفتمان‌های صلح افغانستان و راه بیرون رفت افغانستان از بحران با سخنرانی‌ها پیشنهادات، طرح‌ها و انتقادات در سراسر جهان پر رنگ است. بنابر نیازمندی‌های کادری آن زمان یعنی دوره حاکمیت حزب دموکراتیک خلق افغانستان کارهای اجتماعی با کارگران، جوانان و زنان که به تجربه کار سازمانی اش افزود، در سال ۱۳۶۳ بعد از فراغت مکتب نسبت علاقه‌مندی و دستور حزبی برای حمایت اطفال بی سرپرست منحیت آموزگار در کنار محبوبه کارمل همسر رئیس جمهور افغانستان ببرک کارمل که ریاست پرورشگاه وطن را به عهده داشت انجام وظیفه کرد.

در نیمه سال ۱۳۶۳ بنابر تقاضای شورای مرکزی اتحادیه‌های صنفی افغانستان به ریاست محترم ستار پردلی منحیت کارمند مسلکی کار با کارگران در شورای ولایتی اتحادیه‌های صنفی کارگری ولایت کابل منحیت مدیر مسئول اسناد و ارتباط شورای ولایتی ولایت کابل تعیین شد که در همین سال به ادامه تحصیلات عالی پرداخت در کنار آموزش بنابر نیاز کادری آن زمان روانه کار با زنان در سازمان دموکراتیک زنان افغانستان تحت ریاست زنده یاد داکتر آناهیتا راتب زاد شد منحیت کادر مسلکی کار با زنان ایفای وظیفه کرد، مدتی نسبت حجم کار مسلکی تحصیلات دانشگاهی را به تعویق انداخت تا نیمه سال ۱۳۶۸ پست‌های مختلف اسناد ارتباط، آموزش و تبلیغ و ترویج و تشکیلات کار کرد و منحیت مسئول تشکیلات در سازمان دموکراتیک زنان افغانستان

ولایت کابل با تعقیب کورس‌های اختصاصی در مورد کار تشکیلاتی موفقانه ایفای وظیفه کرد در ضمن منشی حزبی شورای ولایتی زنان ولایت کابل تعیین گردید در همین سال دوباره به تحصیلات عالی ادامه داد که در کنار تحصیلات در نیمه سال ۱۳۶۸ منحیث کارمند مسلکی بریگارد کار و ساختمان در کمیته مرکزی سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان تعیین شد و در نیمه همین سال منحیث کادر مسلکی کار با محصلان و متعلمان کمیته مرکزی سازمان جوانان افغانستان انجام وظیفه کرد.

در سال ۱۹۸۶ جهت فراگیری تحصیلات اختصاصی پیداگویی و علوم سیاسی به خارج کشور اتحاد جماهیر شوروی دانشگاه جوانان اعزام شد بعد از ختم تحصیلات بر وطن برگشت که بنابر پالیسی مشترک دولت با حزب وطن به ریاست زنده یاد داکتر نجیب الله دیرکتیف حزب و دولت در سال ۱۹۸۹ کادرهای نهادهای اجتماعی به وظایف دولتی و مسلکی خویش بر گردند، وی در همین سال بنابر ازدهام و نبود کمبودات در مکاتب شهر کابل در حومه شهر از جانب وزیر تعلیم و تربیه آن وقت خدایداد بشرمل با امر فوق العاده منحیث آموزگار در مکتب متوسطه قابل بای پلچرخ تعیین شد که بعد در لیسه‌های شهر کابل انجام وظیفه کرد و آخرین محل کارش تا آمدن طالبان در قدرت سیاسی افغانستان و بسته شدن دروازه‌های مکاتب به روی دختران در لیسه عالی ابوالقاسم فردوسی در مکروریان سوم شهر کابل انجام وظیفه کرد.

بنابر پالیسی منشی مصالحه ملی حزب مردم به ریاست داکتر نجیب الله احمد زی قدرت سیاسی را به مجاهدین تسلیم کردند، تا آمدن مجاهدین در قدرت سیاسی وی در تمام وظایف حزبی و اجتماعی پیشتاز بوده، داوطلبانه، و صادقانه انجام داده است و در. حوزه‌های مختلف منحیث منشی جوانان و منشی زنان و در کمیته‌های حزبی آن دوره منحیث منشی کمیته‌های حزبی تعیین گردیده است که دور از رشوت و خیانت با صداقت و دست پاک انجام وظیفه نموده است. در سال ۱۹۹۷ با به سر قدرت رسیدن طالبان که محدودیت‌ها در مقابل زنان ایجاد شد دروازه‌های مکاتب دخترانه بسته و زنان از مشارکت اجتماعی به طور کل حذف شدند در همین طالب وی مجبور به ترک وطن شد بعد از سفر طولانی مشقت بار دو ساله با خانواده‌اش از راه‌های پر خطر و دشوار مهاجرت در سال ۱۹۹۹ به هامبورگ جرمنی پناهنده شد.

در سال ۲۰۰۰ م به فراگیری زبان آلمانی آغاز کرد و بعد با ادامه تحصیلات مسلکی و کوتاه مدت در رشته‌های مختلف اعم از سیاسیت، سوسیال، پزشکی، فروشنده‌گی و دریوری و غیره پرداخت در سال ۲۰۱۰ تحصیلات اختصاصی و مسلکی در مسلک پزشکی در انیستیتوت ویزوهک جرمنی

در رشته روحی و روانی به پایان رسانیده است که منحنی مشاور روحی و روانی در بیمارستان‌ها جرمنی ایفای وظیفه نموده است و می‌نماید.

زندگی جدید در کشور دوم تجارب بیشتر را به دست آورد در سال ۲۰۱۷ اولین اثرش به نام موج الهام از جانب شاعران برجسته افغانستان از جمله می‌توان شیرمحمد استوار شخصیت فرهنگی نویسنده و شاعر رسا قلم دست نشر رسید.

زرغونه «ولی» که شخصیت سیاسی، فرهنگی و اجتماعی شناخته شده بود ده‌ها مقالات در موارد مختلف اعم زنان، جوانان و وضعیت روز در وبسایت‌های مختلف افغانستان به زبان فارسی نشر کرد در همین سال وبسایت مروراید سبز را منحنی یکی از تریبون‌های دیگری روشنگری ایجاد کرد با برنامه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی نشر می‌شود و در همین سال برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار ایجاد کرد که شش برنامه‌های مختلف منحنی ژورنالیست با پیشکش هفت بخش که صدای مردم است اعم از گفتمان سیاسی، ادبیات و فرهنگ، نوای زن، دنیای جوانان، سیمایی مهاجر به کار روشنگری بیشتر پرداخت که تا امروز بیشتر از ۷ سال می‌گذارد منحنی یکی از برنامه معتبر بیرون مرزی تلویزیونی جهانی بهار شناخته شده است.

در سال ۲۰۱۶ وی مسئول شورای مهاجران بریمن شد با تجارب شانزده ساله کار با مهاجران در خدمت هموطنان مهاجر با پیشکش کورس‌های زبان آلمانی اندگراسیون، حل چالش‌های فرا روی مهاجران اخذ ویزه اقامت و غیره فعالیت کرد تا امروز ادامه دارد.

کار حزبی با رسیدن به آلمان در جمع نیروهای مترقی آغاز کرد؛ در سال ۲۰۰۱ با حضور دوباره‌اش در کار با زنان در شورای سراسری زنان افغانستان آلمان منحنی معاون شورای زنان و مسئول اقتصاد تعیین شد که فعالیت‌های چشمگیر داشت.

در سال ۲۰۰۴ با تعدادی از رهبری زنان برنامه ندای زن را در آفته کانال هامبورگ برای دفاع از حقوق زنان ایجاد کرد که منحنی اولین گرداننده به مبارزات سیاسی‌اش به دفاع از حقوق زنان پرداخت صدای مردم و زنان را به گوش جهانیان رسانید.

در سال ۲۰۰۲ در کنار رفقای خود در صف مبارزات حزبی حضورش در نهضت فراگیری تحت رهبری زنده یاد محمود بریالی عضو بیروی سیاسی سابق و یکی از بنیادگذاران حزب دموکراتیک خلق افغانستان قرار گرفت.

در سال ۲۰۰۴-۲۰۰۹ بنابر نیاز زمان حزب به دو شاخه جدا شد که شاخه جدید به نام حزب متحد ملی افغانستان به رهبری جنرال نورالحق علومی یکی از پیشکسوتان حزب پایه گذاری شد؛ که من منحنی عضو هیأت رهبری و عضو دارالانشای حزب متحد ملی و مسئول امور

اجتماعی (زنان، جوانان و مهاجران) تعیین شدم که با صداقت در راستای توسعه، رشد صفوف و ایجاد شوراهای زنان جوانان در ایالات آلمان و کشورهای اروپای تلاش کردم که حایز تقدیرنامه دارالانشای حزب متحد ملی افغانستان گردیدم.

در سال ۲۰۱۰ بنابر آموزش مسلکی مدتی از فعالیت‌های سیاسی به دور ماندم بعد از ختم تحصیلات مسلکی در آلمان دوباره در سال ۲۰۱۴ به حزب متحد ملی پیوستم؛ ولی بنابر چالش‌های درون حزبی شاخه جدید به نام وحدت خواهان ایجاد شد.

در سال ۲۰۱۵ وحدت خواهان تحت رهبری محترم رحیم حبیبی با جمع پیش کسوتان برای ادامه مبارزات ایجاد شد که من عضو هیأت رهبری و مسئولیت امور اجتماعی (زنان، جوانان، مهاجران) را بنابر تجارب کاری به عهده گرفتم؛ ولی متأسفانه بنابر وضعیت و چالش‌های فراروی احزاب مترقی در داخل و خارج کشور نتوانست این شاخه حزبی به شکل مستقل به فعالیت خود ادامه بدهد، بنابر تعامل حزبی در کنار حزب آبادی افغانستان که قبلاً نهضت فراگیر بود، دوباره پیوست.

❖ در سال ۲۰۱۷ کتاب نوای زن در مورد چگونگی وضعیت زنان افغانستان و کتاب حدیث دل مجموع اشعار خود را نوشت چاپ شد و دست نشر سپرد.

❖ در سال ۲۰۲۱ نماینده حزب آبادی از شورای اروپای یونان به دومین کنگره حزب آبادی افغانستان انتخاب شد.

❖ در همین سال ۲۰۱۹ کاندیدای دوره ۱۷ پارلمان افغانستان گردید و به مبارزات پارلمانی پرداخت.

❖ در سال ۲۰۲۱ کنفرانس اروپایی حزب آبادی در آلمان برگزار شد انتخاب وی من حیث عضو هیأت رهبری شورای اروپای حزب آبادی در انتخابات آزاد برنده شد و من حیث عضو هیأت رهبری شورای آلمان و عضو کمیسیون انسجام حزب آبادی و مسئول اروپایی زنان افغانستان حزب آبادی تعیین شد.

❖ در سال ۲۰۲۱ عضو هیأت رهبری شورای اروپایی عضو کمیته انسجام و مسئول امور اجتماعی (زنان، جوانان و مهاجران) تعیین شد که با کار و پیکار شبانه روزی برای کار روشنگری و رشد و توسعه صفوف حزبی نقش فعال داشته است.

❖ در سال جولای ۲۰۲۱ بنابر وضعیت چالش برانگیز زنان اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز را با ۵۲ نهاد فعال فرهنگی سیاسی و اجتماعی ایجاد کرد.

- ❖ در سال ۲۰۲۲ به اساس انتخابات آزاد و دموکراتیک در میان بیشتر از ۵۰ کاندیدای عضو هیأت رئیسه مدافعان منافع ملی افغانستان و معاون سوم مسئول زنان این جنبش در اروپا تعیین شد.
- ❖ وی سخنران و اشتراک کننده کنفرانس‌های صلح مادرید، هالند، اتریش، امریکا، هامبورگ لایبزیگ، لندن و غیره کشورها بوده است.
- ❖ و حایز مدال دولتی در ده سالگی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، نشان و تقدیرنامه‌های سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان، ایواردهای معتبر بانوی شجاع اتحادیه سراسری افغانستان دنمارک در نشست هالند، زن برجسته انجمن زنان ایالت هانوفر بانوی برجسته فرهنگی ۲۰۱۹ حزب حرکت اسلامی افغانستان کابل افغانستان، زن مهربان سازمان جهانی مهربانی امریکا، بهترین ژورنالیست از تلویزیونی بهار، بهترین کاندیدای دور ۱۷ پارلمان از جانب حوزه ۷ کابل، ایوارد رابعه بلخی کانون فرهنگی اتریش، سه اوارد افتخاری فرهنگی از جانب مجله بانو ناشر اندیشه‌های زنان اروپا و دهها تقدیرنامه‌ها از نهادهای معتبر جهان به دست آورده و برنده سه دور رومی ایوارد امریکا است.
- ❖ وی سازماندهی دهها تظاهرات و ارسال ده نامه‌های سرگشاده به ملل متحد و حقوق بشر برای دفاع از مردم و زنان افغانستان.
- ❖ وی یکی از مدافعان فعال حقوق زن در اروپا است.
- ❖ وی دارای شش فرزند تحصیل کرده در آلمان است که در مسلک‌های انجینیری فضا و هواپیما، نظامی اردوی آلمان، بانکداری، پزشکی، انجینیری و هوتل داری با شرافت، خوش کلام و مؤدب، مترقی، ادیب آرام و پربار، مردم دوست، وطن پرست متعقد به افغانستان مستقل دور از تعصبات قومی و انسان بدون مرز.

مدال‌ها و تقدیرنامه‌ها:

- ❖ مدال طلا دولتی حزب دموکراتیک خلق افغانستان؛
- ❖ آوارد مجله وزین بانو و تقدیرنامه؛
- ❖ تقدیرنامه‌های کمیته مرکزی سازمان جوانان افغانستان؛
- ❖ نشان کمیته مرکزی سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان؛
- ❖ تقدیرنامه سازمان دموکراتیک زنان افغانستان؛
- ❖ تقدیرنامه شورای سراسری زنان افغانستان؛

- ❖ تقدیرنامه حزب متحد ملی افغانستان؛
- ❖ تقدیرنامه سرخ هنزه هشتادهامبورگ جرمنی؛
- ❖ لقب بهترین نخبه فرهنگی سال ۱۳۹۷ جبهه ملی حرکت اسلامی افغانستان؛
- ❖ لقب بانوی شجاع و ایوارد اتحادیه سراسری گلخوشه‌های هنر افغان دنمارک ۱۳۹۷؛
- ❖ ایوارد مجله افتخاری اتحادیه سراسری فرهنگی افغان دنمارک گلخوشه‌ها؛
- ❖ تقدیرنامه اتحادیه جوانان خیرخانه بهترین کاندای پارلمان؛
- ❖ تقدیرنامه سینماگران اروپا؛
- ❖ تقدیرنامه صلیب سرخ جرمنی؛
- ❖ تقدیرنامه نویسندگان اتحادیه سراسری گلخوشه‌های فرهنگی دنمارک بانوی شجاع؛
- ❖ تقدیرنامه با لقب مادر برجسته از شورای زنان هانوفر؛
- ❖ ایوارد بانو برجسته فرهنگی و افتخار لقب بانوی شجاع اتحادیه گلخوشه‌های هنر؛
- ❖ تقدیرنامه بهترین کاندیدای ولایت کابل در پارلمان دور هفدهم افغانستان از جانب شورای اجتماعی ناحیه هفتم شهر کابل مطارحت؛
- ❖ تقدیرنامه بانوی فعال فرهنگی انجمن فرهنگی پرستوهای مهاجر؛
- ❖ تقدیرنامه برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار جرمنی؛
- ❖ تقدیرنامه تلویزیون جهانی بهار بهترین بانوی رسانه‌ای؛
- ❖ ستایشنامه مرکز دنمارک ریفوجی کونسل انجمن‌های مهاجران افغان‌ها در اروپا DRG را دریافت نموده؛
- ❖ ایوارد تقدیر از چهره‌های فرهنگی بیست سالگی مجله بانو اتریش؛
- ❖ تقدیرنامه ۲۰ سالگی مجله بانو؛
- ❖ تقدیرنامه فرهنگی پرستوهای مهاجر؛
- ❖ قاب افتخاری جهت تقدیر از فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در اروپا نا کامورا از جانب اتحادیه فرهنگی فرانکفورت جرمن؛
- ❖ ایوارد بانو ناشر اندیشه‌های اروپایی زنان افغانستان؛
- ❖ ایوارد مهربانی سازمان جهانی مهربانی امریکا؛
- ❖ تقدیرنامه اتحادیه سراسری هنرمندان افغانستان؛
- ❖ تقدیرنامه بنیاد جهانی سبز منش؛

- ❖ ایوارڈ بانو ناشر اندیشه‌های اروپایی رنان ۲۰۲۱؛
- ❖ ایوارڈ رابعه بلخی کانون فرهنگی افغان‌های اتریش.

به نام خداوند بخشاینده و مهربان

فصل اول

کنشگری، پژوهش، تحلیل سیاسی و مجموعه
مقالات

راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران ۲۰۱۹

هیولای جنگ در افغانستان چهار دهه است که مردم ما را به غم پاره مبدل ساخته و هزاران شهید و کشته از خود بجا گذاشته و میلیون‌ها انسان را به کام مرگ برده و نابود ساخته است گلیم سیاه غم و درد را در کشور ما گسترده و بیشترین مردم ما زهر تلخ جنگ را چشیده‌اند که تا اسخوان‌شان این دردها فرو رفته است، کشور ما را با تمام هست و بودش اعم از اقتصاد، فرهنگ و اجتماع به نابودی کشانیده است در گذرگاه این نبرد طولانی و فرسایشی، صلح به نیاز فوری و سراب همگانی و ایده آل برای هر یکی از ساکنان سوگوار این مرز و بوم مبدل شده است؛ باید به خاطر استقرار صلح پایدار در افغانستان، بسان یک پزشک و درمانگر، ماهیت سیاسی جنگ، منشاء انگیزه‌ها و عوامل فاکتورهای چندجانبه جنگ در افغانستان را به کنجکاوای گرفت؛ برای تأمین صلح دائمی و سراسری به این کشور زخمی به دوکتوران مجرب سیاسیون دلسوز و وطن پرست جهت نسخه تأمین صلح در کشور نیاز داریم و همین شخصت‌ها باید نسخه لازم را صادر کرد این نخبه‌گان، سیاسیون و شخصیت‌ها را در کجا می‌توان یافت؟ زیرا سقف‌ها در نشست‌های داخل و خارج کشور که دانشمندان و متخصصان هر کدام‌شان شخصیت‌ها و نخبه‌گان دلسوز و وطن دوست هستند که به خاطر تأمین صلح و ثبات در کشور در این نشست و آن نشست از دور و نزدیک جمع شده و مسئولانه در مورد تأمین صلح در افغانستان به مباحثه می‌پردازند. مانند:

- ✓ کنفرانس مادرید ۲۰۱۹؛
- ✓ کنفرانس هالند ۲۰۲۰؛
- ✓ کنفرانس فرانسه ۲۰۲۳؛
- ✓ کنفرانس دیاسپورا بروکسل ۲۰۲۲؛
- ✓ کنفرانس برلین؛
- ✓ کنفرانس دنمارک؛
- ✓ کنفرانس انگلستان؛
- ✓ کنفرانس امریکا.

و ده‌ها کنفرانس‌های آنالین و حضوری در سراسر جهان به شکل حضوری و آنالین برگزار شده و می‌شود.

کنفرانس صلح مادرید در مارچ سال ۲۰۱۹ که توسط مجمع دانشمندان و متخصصان افغانستان مادرید که این مجمع در سال ۲۰۱۳ در اروپا ایجاد شده است در این کنفرانس که بیشتر از ۱۰۰ تن دانشمندان و متخصصان داخل و خارج مرزی اشتراک نموده بودند.

و به همین شکل ده‌ها نشست‌های صلح در مورد افغانستان در داخل و خارج برگزار شده و ادامه دارد که تمام مردم خواهان صلح دایمی در کشور هستند و با اشتراک چنین چهره‌های وطن دوست دوکتوران و متخصصان صلح را در داخل و خارج مرز به بحث می‌گیرند و نسخه‌های مدارا کشور زخمی ما را تصویب می‌نمایند.

پیش از اینکه نسخه‌های مدارا را صادر نمایند عوامل وضعیت بحرانی افغانستان را مطالعه کرده پیشنهادات و نظریات متمر و مطرح تأیید و یا تصویب نموده و راهبردها را جستجو کرد که در همین مقاله با استفاده از روش‌ها و تجارب جنگ‌های طویل‌المدت در کشور، منطقه و جهان به پژوهش گرفت اینجا سخن از جنگ و صلح است پاسخ جواب سوالات ذیل راه‌های بیرون رفت افغانستان از بحران را در این مقاله روشن ساخته که توجه شما را به مرور آن جلب می‌نمایم.

سوالات:

- ۱- راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران چه است؟
- ۲- جنگ، ماهیات سیاسی، منشا، انگیزه‌ها، وضعیت بحرانی افغانستان و عوامل فاکتورهای جنگ چیست؟
- ۳- راه بیرون رفت از جنگ داخلی و جنگ نیابتی چیست؟
- ۴- چگونه برنامه تحقق صلح با اپوزیسیون درگیر و به خصوص تحریک طالبان ممکن است؟
- ۵- پیشنهادات و راهبردها برای تأمین صلح دایمی در افغانستان چیست؟

ماهیت سیاسی چیست؟

ماهیت سیاسی که سیاست خارجی و داخلی را در بر می‌گیرد در مورد سیاست خارجی اشاره به مجموعه چشم اندازهای ناظر بر کنش‌های یک دولت براساس مؤلفه‌های متکثر منافع ملی در قبال دیگر بازیگران در محیط بین‌المللی دارد. به عبارت دیگر، سیاست خارجی تأمل و یا سیاست کنش محور و یا توانمندی فرهنگی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی و دیپلماتیک ما در عرصهٔ درونی است که در تعامل با بازیگران محیط بیرونی حفظ، نمایش و افزایش داده می‌شود. از این رو، ما در سیاست خارجی تلاش می‌کنیم تا مؤلفه‌های متکثر امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی خویش را در تعامل با بازیگران بیرونی حفظ، نمایش و افزایش دهیم به همین شکل تأثیرات جنگ بالای سیاست داخلی افغانستان در عرصه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و دیپلماتیک است.

منشا جنگ افغانستان چیست؟

جنگ در کشور ما تاریخ طولی مدت دارد که بنابر موقعیت جغرافیای با مداخلات کشورهای ابرقدرت همراه بوده است ریشه‌های جنگ داخلی افغانستان را باید در سیاست‌های کشورهای خارجی و مخصوصاً غربی‌ها و پاکستانی‌ها در قبال افغانستان جستجو کرد.

جنگ اول افغان و انگلیس:

(۱۸۳۹ - ۱۸۴۲) در بخش جنوبی دره هلمند روی داد. این جنگ که میان نیروهای کمپانی هند شرقی بریتانیا و افغانستان رخ داد.

جنگ دوم افغان و انگلیس:

۹ دسامبر ۲۰۰۸ - ۲۰۰۹ م. جنگ دوم افغان و انگلیس. اندکی بیشتر از یکصد و بیست سال قبل رخ داد که سرنوشت بعدی دولت افغانستان را تغییر داد.

حضور قشون سرخ در افغانستان:

در ۳ دی ۱۳۵۸ (۲۴ دسامبر ۱۹۷۹) به فرمان رسوند برژنیف رهبر شوروی سپاه چهلیم این کشور وارد افغانستان شد و در نهایت در دوران میخائیل گرجباچوف آخرین رهبر این کشور، عقب‌نشینی در ۲۵ اردیبهشت ۱۳۶۷ (۱۵ می ۱۹۸۸) آغاز و آخرین گروه در ۲۶ بهمن ۱۳۶۷ (۱۵ فوریه ۱۹۸۹) از افغانستان خارج شدند.

حضور قطعات نظامی امریکا:

۱۹ سال از حضور قطعات نظامی امریکا در افغانستان می‌گذرد به گزارش گروه بین‌المللی خبرگزاری میزان سال ۲۰۰۱ آمریکا نظامیان خود را به افغانستان اعزام کرده و اکنون این حضور نظامی نوزدهمین سال خود را سپری می‌کند؛ اما تنها نتیجه این حضور نظامی متشنج‌تر شدن اوضاع بوده است.

۴- انگیزه‌ها:

از لحاظ تاریخی، این جغرافیای دشوار، کم آبی، عدم کفایت تولیدات داخلی؛ تهاجمات بیرونی، لشکرکشی‌های خارجی، آنا‌رشی‌های متعاقب آن و سلطه خودکامگی، هرگونه احساس امنیت اجتماعی را نابود کرده، مردم را تابع قدرت و زور بار آورد، روحیه قانون‌پذیری را نابود کرده و جای تعامل خردگرایانه و همبستگی گسترده اجتماعی را تعصبات تنگ نظرانه و پناه جستن در جماعت‌های کوچک طبیعی می‌گیرد. این‌ها همه بسترهای تاریخی مساعد جنگ‌های بدفرجام و بی‌پایان‌اند. سراسر تاریخ ما مشحون از این فاجعه‌هاست.

وضعیت بحرانی

اول‌تر از همه باید بدانیم بحران چیست؟

بحران پیشامدی است که به صورت ناگهانی و گاهی فزاینده رخ می‌دهد و به وضعیتی خطرناک و ناپایدار برای فرد، گروه یا جامعه می‌انجامد. بحران باعث به وجود آمدن شرایطی می‌شود که برای برطرف کردن آن نیاز به اقدامات اساسی و فوق‌العاده است. بحران‌ها بر حسب نوع و شدت متفاوتند. بحران یک فشارزایی بزرگ و ویژه است که باعث در هم شکسته شدن انگاره‌های متعارف و واکنش‌های گسترده می‌شود و آسیب‌ها، تهدیدها، خطرها و نیازهای تازه‌ای به وجود می‌آورد.

واژه چینی که برای «بحران» وجود دارد، تصویر بهتری از مؤلفه‌های سازنده بحران را به نمایش می‌گذارد. واژه بحران در بان چینی از همان حروفی تشکیل شده‌است که «خطر» و «فرصت» را شکل داده‌اند. بحران همچنان که نشانگر یک مانع، آسیب، ضایعه یا تهدید است، نشانگر فرصت برای رشد یا افول نیز می‌باشد.

جنگ افغانستان که قدامت تاریخی دارد با وجود که دوره محمد ظاهرشاه آخرین پادشاه افغانستان بود که از سال ۱۳۱۲ تا ۱۳۵۲ (۱۹۳۳ تا ۱۹۷۳) به مدت چهل سال بر این کشور حکمروایی کرد. آرامی و صلح تأمین بود ولی دوباره بیشتر از چهار دهه است که آتش جنگ بیشتر از گذشته با استفاده صلاح‌های خطرناک و مرگبار در افغانستان اوج‌گیر شده است که این حاصل جنگ

نیابتی و تحمیلی کشورهای منطقه روزانه از ما صدها قربانی می‌گیرد و کشور را ویران اقتصاد را منهدم نموده است.

به فاکتور جنگ اشاره می‌نمایم که جنگ افغانستان شامل کدام فاکتورها است. جنگ کنونی در افغانستان مبتنی بر موقعیت ژئوپولیتیک کشور بر بنیاد دو فاکتور منطقه‌ای داخلی در جریان است که آگاهان سیاسی و درمانگران کشور زخمی اعم از تحلیل‌گر اوضاع سیاسی کشور و دوکتوران معالج این وطن زخمی در مورد نظریات مختلف را مطرح کرده‌اند که من همچنان متعقد روی دو فاکتورهای جنگ داخلی در افغانستان می‌باشم.

۱- در فاکتور منطقه‌ای می‌توان از تهدید کشورهای منطقه به ویژه همسایگان افغانستان به خصوص پاکستان، ایران دخالت در اوضاع داخلی یاد کرد.

۲- فاکتور سبوتاژ منطقه‌ای در چارچوب رقابت‌های بزرگ سیاسی، اقتصادی و نظامی نام برد. سبوتاژ منطقی به معنای خرابکاری، کارشکنی. معادل sabotage در انگلیسی و فرانسوی در منطقه از واژه نامه دهخدا.

۱- فاکتور منطقه!

نخست ما نمی‌توانیم از مداخله کشورهای همسایه چشم‌پوشی کرد به خصوص پاکستان و ایران و تاجکستان و ازبکستان تاجکستان چین را هم نمی‌توان نادیده گرفت پاکستان که همیشه به خاطر اشغال افغانستان تلاش نموده است.

کشورهای همسایه پاکستان که به خاطر جلب حمایت لابی‌های بین‌المللی‌شان مانند امریکا و منافع خود به شکل متداوم در مسایل داخلی افغانستان مداخله کرده در تقویه مخالفین قدرت حاکم در افغانستان دست بلند داشته است و جنگ نیایی، جنگ واسطه‌ای یا جنگ وکالتی وضعیتی است که در آن قدرت‌های درگیر به جای اینکه مستقیماً وارد جنگ با یکدیگر شوند با حمایت‌های مالی، تسلیحاتی و تبلیغاتی از کشورها یا گروه‌های مسلح دیگری که با قدرت مقابل یا متحدین آن در جنگند، سعی در تضعیف آن قدرت یا فشار بر آن می‌نمایند؛ را در افغانستان تحمیل می‌نماید. ایجاد لانه‌های تروریستی القاعده و یا فاندامنتالیسم یا بنیادگرایی فاندامینتالیسم محور قرار دادن مفاهیم حداکثری دین یا یک ایدئولوژی در تمام شئون اندیشه و سبک زندگی است افراطیون و حمایت از آنان را در مورد چنین آمده است پاکستان مخالفین حاکمیت افغانستان را حمایت کرده که القاعده یکی از آنان بود القاعده تشکیلات بین‌المللی نظامی و بنیادگرایی اسلام است که سال ۱۹۸۷ در دوران جنگ شوروی افغانستان توسط اسامه بن لادن در شهر پشاور تأسیس شد تا سال ۲۰۱۱ با رهبری اسامه بن لادن ادامه یافت بعد از کشته شدن او به

رهبری ایمن الظواهری پزشک مصری متولد ۱۹۵۱ ژوئن ادامه فعالیت دارد که به نام رهبر و آخرین امیر شبکه القاعده مسمأ شده است این سازمان در قالب شبکه‌های نظامی گوناگون فراملی و به عنوان یک جنبش اسلام سنی فعالیت می‌کند و هدف خود را مبارزه با تأثیرات و دخالت‌های غیرمسلمانان بر دنیای اسلام و گسترش اسلام در جهان می‌داند. اکثریت اعضای شبکه القاعده را پیرو مسلک سلفی می‌دانند. این سازمان در فهرست سازمان‌های تروریستی بسیاری از دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی از جمله شورای امنیت ملل متحد، ناتو، اتحادیه اروپا و ایالات متحده قرار گرفته است.

و همچنان از حمایت ۱۵ تنظیم:

«۱۵ تنظیم» مهم‌ترین ائتلاف مجاهدین شامل این هفت گروه می‌شد که در سال ۱۳۶۴ در شهر پیشاور پاکستان با یکدیگر متحد شدند. همه این گروه‌ها از مسلمانان سنی تشکیل شده و به از جمعیت اسلامی بقیه آن‌ها عمدتاً شامل مجاهدین پشتون می‌شدند. از نظر اعتقادات سیاسی چهار گروه اول به وهابیان سیاسی و برقراری حکومت مبتنی بر شریعت معتقد بودند و سه گروه آخر بیشتر به جریان سنی مذهبی تعلق داشته و رابطه خوبی با ظاهرشاه پادشاه مخلوع افغانستان داشتند که قرار ذیل است:

- ۱- جمعیت اسلامی افغانستان به رهبری برهان الدین ربانی و احمد شاه مسعود هر دو تاجیک؛
- ۲- حزب اسلامی - شاخه گلبدین حکمتیار پشتون؛
- ۳- حزب اسلامی - شاخه به رهبری یونس خالص پشتون؛
- ۴- اتحاد اسلامی به رهبری رسول سیاف پشتون؛
- ۵- محاذ ملی اسلامی افغانستان به رهبری پیر احمد گیلانی با گرایش صوفی پشتونگرا؛
- ۶- جبهه ملی نجات افغانستان به رهبری صبغت الله مجددی پشتون؛
- ۷- حرکت انقلاب اسلامی به رهبر محمد نبی محمدی پشتون؛
- ائتلاف هشتگانه شامل مجاهدین شیعه می‌شد که بیشتر به قوم هزاره تعلق داشتند:
- ۸- حزب الله افغان؛
- ۹- سازمان نصر به رهبری سید حسین حسینی دره صوفی به رهبری عبد العلی مزاری؛
- ۱۰- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی افغانستان به رهبری محمد اکبری؛
- ۱۱- شورای انقلابی اسلامی به رهبری سید علی بهشتی؛
- ۱۲- جنبش انقلاب اسلامی به رهبری نصرالله منصور؛
- ۱۳- حرمت اسلامی افغانستان به رهبری آصف منصور؛

۱۴- اتحاد مبارزان اسلامی به رهبری مصباح ساده؛

۱۵- حزب رعد اسلامی افغانستان به رهبری عبدالجعفر نادری و اسماعیل بلخی.

اغلب احزاب شعبه حزب وحدت اسلامی به رهبری عبدالعلی مزاری در سال ۱۹۸۹ جذب آن شدند و پس از آن حزب وحدت به عنوان نماینده اصلی هزاره‌های افغانستان درآمد.

که دوره‌های جنگ افغانستان را مدیریت کردند، ایجاد تحریک طالبان و تربیه نظامی گروه‌های مخرب‌شان با اعزام تروریستان و انتحاریان، با تجهیزیات‌شان در افغانستان می‌باشد.

دولت ایران همچنان به خاطر حفظ منافع کشورش در حمایت فاندامن‌تالیستی نقش داشته است اگر امریکا از طریق پاکستان و طالبان موفق به شکست شیعه‌ها در افغانستان گردد، امریکا جنگ را از افغانستان به داخل ایران می‌برد. برای ایران همچنان که جنگیدن علیه اهداف امریکا در افغانستان واره دار تر از آن است که این جنگ را در داخل ایران پیش ببرد.

پاکستان از طریق طالبان در افغانستان شیعه ستیزی می‌کند تا توجه امریکا را جلب بتواند. اگر ایران در افغانستان نجنگد، امریکا این جنگ را وارد خاک ایران می‌سازد.

در حالی که پاکستان در خیال و خواب اشغال افغانستان به شکل غیر مستقیم می‌باشد، موقف و موضع ایران در قبال افغانستان موضع دفاعی است. ایران تلاش دارد از اشغال کامل افغانستان توسط طالبان بحیث چوکره‌های پاکستان جلوگیری به عمل آید. اما سیاست ایران در قبال افغانستان از طریق حمایت از داعیه شیعه مذهب‌ها و مقابله پاکستان از طریق طالبان با این سیاست، اختلافات مذهبی در افغانستان را دامن می‌زند.

همچنان ایران از فارسی زبانان و پیروان فرهنگ فارسی در افغانستان حمایت به عمل آورد که قابل فهم است. تاجیک‌های افغانستان از نگاه فرهنگی اشتراکات عمیق فرهنگی با ایران دارد. هزاره‌های افغانستان هم از نگاه فرهنگی فارسی و هم از نگاه مذهبی با نظام سیاسی ایران مشترک می‌باشند.

خصوصیت طالبان با زبان و فرهنگ فارسی و تلاش در راه محو این فرهنگ در افغانستان به شکل علنی نگران کننده است. بعد از ظهور طالبان در صحنه نظامی و سیاسی افغانستان در سال ۱۹۹۴، این گروه بعد از تسخیر کابل در سال ۱۹۹۶ و بعد تسخیر پلخمری در ولایت بغلان طی اولین اقدام‌شان کتاب‌های فرهنگ فارسی را از کتاب خانه‌های کابل و پلخمری حریق ساختند. در برابر این ماجراجویی پاکستان از طریق طالبان هیچ فارسی زبان بی تفاوت مانده نمی‌تواند.

وقتی به دستور کریم خرم وزیر فرهنگ کابینه حامد کرزی، کتاب‌های مذهبی چاپ ایران در ولایت فراه از بین برده شد به این معنا که حتی حکومت حامد کرزی که از حمایت پولی ایران به صورت منظم مستفید می‌گشت در تأیید طالبان شیعه ستیزی می‌کرد.

رقابت بین پاکستان و ایران در رقابت‌های منطقه افغانستان را بیشتر ساخته است. پاکستان و ایران در مورد شیوه پایان دادن به جنگ داخلی افغانستان به توافق نمی‌رسند. در حالی که پاکستان از یک گروه تروریستی سنی مذهب در شکل و شمایل طالبان حمایت به عمل می‌آورد؛ ولی ایران از گروه‌های شیعه مذهب. چون اختلافات بین شیعه مذهب‌ها و سنی مذهب‌ها ریشه عمیق در اسلام دارد و تا صدر اسلام می‌رسد و هیچ راه حل برای از بین بردن آن ارائه نگردیده است بناء اختلافات بین پاکستان و ایران در این مورد به این سادگی هم از بین رفتنی نیست. طالبان با حمایت فعال پاکستان به صورت جدی مخالفت خویش را با شیعه مذهب‌های افغانستان ابراز داشته است. همچنان طالبان و پاکستان از طریق شیعه ستیزی در نظر دارند حمایت امریکا را در مقابله با ایران جذب نمایند.

اگر امریکا از طریق پاکستان و طالبان موفق به شکست شیعه‌ها در افغانستان گردد، امریکا جنگ را از افغانستان به داخل ایران می‌برد. برای ایران جنگیدن علیه اهداف امریکا در افغانستان واره دار تر از آن است که این جنگ را در داخل ایران پیش ببرد.

کشور ما سال‌ها دراز از جنگ نیابتی که خود کشورها مستقیم و در جنگ سهم نداشته باشند توسط تربیه و ارسال افراد در داخل دیگر کشورها بر علیه حاکمیت آن قرار بگیرد.

جنگ نیابتی، جنگ واسطه‌ای یا جنگ وکالتی وضعیتی است که در آن قدرت‌های درگیر به جای اینکه مستقیماً وارد جنگ با یکدیگر شوند با حمایت‌های مالی، تسلیحاتی و تبلیغاتی از کشورها یا گروه‌های مسلح دیگری که با قدرت مقابل یا متحدین آن در جنگند، سعی در تضعیف آن قدرت یا فشار بر آن می‌نمایند.

در بسیاری از موارد به علت توان بالای نظامی قدرت‌های اصلی، درگیری نظامی مستقیم آن‌ها با یکدیگر می‌تواند هزینه‌های سیاسی، اقتصادی و انسانی بالایی را برای هر دو طرف در پی داشته باشد و از این رو طرفین تلاش می‌کنند که بدون وارد شدن به جنگ تمام عیار از طریق حمایت از گروه‌ها و دولت‌های ثالث به طرف مقابل ضربه بزنند. در موارد دیگری ممکن است دو قدرت اصلی به جنگ مستقیم با یکدیگر مشغول شده باشند؛ اما همزمان در مناطق دیگری با حمایت از گروه‌ها و کشورهای ثالث به جنگ نیابتی با قدرت مقابل نیز بپردازند. جنگ نیابتی خالص تقریباً وجود ندارد، زیرا گروه‌هایی که با یک کشور خاص در جنگ هستند معمولاً به دنبال

منافع و هدف‌های خاص خود هستند که ممکن است با منافع و هدف‌های کشور حامی آن‌ها یکی نباشد.

معمولاً بیشترین کاربرد جنگ‌های واسطه‌ای در دوران‌های جنگ سرد است، زیرا به این وسیله می‌توان بدون درگیری مستقیم با قدرت مقابل و ورود در یک جنگ بزرگ و بسیار پرهزینه، به فشار بر قدرت مقابل ادامه داد.

با کشورهای همسایه خسارات بزرگ که منجر به نابودی اقتصاد و منهدم ساختن تمام شهرهای اباد افغانستان به مخروبه مبدل کردند و قربانی‌های بی شمار را متقبل شده‌اند که تا امروزه هم متقبل می‌شود.

در مورد پیدایش طالبان:

طالبان (به معنای طلبه‌ها) گروهی از شبه نظامیان روحانی اسلام‌گرای مخالف دولت افغانستان است که عقاید دکماتیسم مذهبی با ریشه‌هایی در مکتب حنفی و مذهب وهابیت و دیدگاه‌های جهادگری سلفی این تیمیه دارد. این گروه از زمان پیدایش در سال ۱۹۹۴ تاکنون از طرف‌های درگیر در جنگ افغانستان بوده است و پس از تصرف افغانستان، از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱ با نام امارت اسلامی افغانستان بر این کشور حکومت کرده است.

و یکی از مخالفین سر سخت پایگاه نظامی امریکا است که پروسه مذاکرات ایالات متحده امریکا با تحریک طالبان تا به حال بیشتر از ۱۸ ماه دوام کرد دور از حضور هیأت رسمی افغانستان به توافقات نهایی نایل آمده اند و حکومت افغانستان را دست نشانده امریکا می‌دانند با وجود تلاش‌های زلمی خلیل زاد نماینده خاص امریکا گروه تحریک طالبان حاضر به مذاکره نشده‌اند تأکید بیشتر طالبان روی خروج قطعات نظامی امریکا از افغانستان است بلی حضور پایگاه‌های نظامی امریکا در افغانستان عمده‌ترین نشانه این رویکرد وبرانگیزنده بالاترین سطح نگرانی کشورهای منطقه به شمار می‌رود.

از سوی دیگر ورود چشمگیر داعش:

گروه داعش یعنی دولت اسلامی عراق و شام در سال ۲۰۱۴ در افغانستان به فعالیت آغاز کردند از قلمرو عراق - سوریه و عمدتاً شهروندان ماورای قفقاز و استقرار روزافزون پایگاه‌های داعش و داعش سازی، افغانستان را به داغ‌ترین نقطه کره زمین و کوله بار آتش مبدل نموده واسباب نا آرامی منطقه‌ای را بیش از پیش برانگیخته است.

مردم افغانستان که دست‌آوردهای چندین ساله‌شان که با قربانی‌های بزرگ به دست آورده‌اند حاضر نیستند که با حضور دوباره طالبان از دست بدهند جز اینکه طالبان با دست‌آوردهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی چندین ساله مطابق به قانون اساسی گروه طالبان آماده باشند.

پروسه صلح و جنگ افغانستان هنوز ادامه دارد که از بحث این مقاله وسیع‌تر است. و همچنان فاکتور سبوتاژ منطقه‌ای در چارچوب رقابت‌های بزرگ سیاسی، اقتصادی و نظامی نام برد که در نوشته عارف عرفان آگاهی سیاسی ارو پا آمده است که یکی از این فاکتورهای اقتصادی کشت و زرع مواد مخدر در افغانستان چرخ واردات امریکا را به گردش ننگه می‌دارد که عواید انگفتی از آن سالانه به دست می‌آورند.

یکی دیگر از عمده‌ترین مواد که طی چهار دهه ماشین جنگ افغانستان را به حرکت درآورده است عبارت از وجود سرسام آور مواد مخدر در افغانستان بوده که بعد از تجارت نفت و سلاح، جایگاه سومین اقلام تجارتي جهان را احتوا نموده شگفت انگیز است.

این پروسه به شدت توسط مافیای بین‌المللی اداره می‌شود ودر یگانه اقلیمی که این تجارت بزرگ جهانی از نفس می‌افتد چیره شدن فضای صلح در کشور است.

امروز که همه نیروهای اپوزیسیون با سپری کردن چهار دهه جنگ به این نتیجه رسیده‌اند که به بحران جنگ افغانستان و رسیدن به صلح پایدار از راه مباحثه و مذاکره می‌توان نقطه اختتام گذاشت و صلح را در کشور تأمین کرد پس برای تأمین صلح در افغانستان پیشنهادات ذیل نیاز است:

افغانستان برای دریافت صلح برای همگرایی ملی و بین‌المللی ضرورت دارد و به کدرهای مسلکی نیاز مبرم است که در عرصه سیاست خارجی و روابط بین‌المللی چنین آمده است کمبود نیروهای فعال و متخصص و متعهد، عدم بهره‌برداری از عضویت افغانستان در سازمان‌های بین‌المللی چالش‌هایی است که سیستم دیپلوماسی کشور را با نابسامانی‌های بسیاری مواجه کرده است؛ ولی روی هم رفته ما در عرصه سیاست خارجی از سه مثلث جهانی باید استفاده کرد گرچه تئوری مثلث را که تأثیرگذار گذشته حال به آینده به دست می‌آید.

ایده این مثلث آینده چارچوب منضبطی با ترکیب سه زمان گذشته، حال و آینده را مطرح نموده است که با استفاده این تئوری ما می‌توانیم روابط استراتژی خارجی را هم در پالیسی‌های آینده داشته با تجارب از جنگ‌ها کمبودهای گذشته و حال جهات مثبت را به آینده داشته باشم و با استفاده از این تئوری کشورهای همسو و ملل متحد را متعقد به حمایت صلح و محو جنگ و تروریسم نمود که منافع ملی کشور ما را حفظ نماید.

منافع ملی در نگاهی دیگر سیاست خارجی استراتژی یا خط مشی است که تصمیم گیرندگان یک کشور در برابر سایر کشورها یا موجودیت‌های بین‌المللی طرح‌ریزی می‌کنند و منظور آن دستیابی به اهداف ویژه‌ای است که بر پایه منافع خودشان و منافع ملی کشور ما استوار باشد تعریف و مشخص که قید در برنامه‌های سیاست داخلی و خارجی کشورها می‌باشد. گرچه که میان سیاست داخلی و سیاست خارجی مرز شفاف وجود ندارد با وجود آن هم که خوشبختانه پیشرفت‌های بیشتر در پروسه صلح انجام یافته و هنوز هم ادامه دارد که نقش ایالت متحده به نماینده‌گی نماینده ویژه ایالات متحده آمریکا محترم زلمی خلیل زاد با تحریک طالبان که یکی از قوی‌ترین طرف‌های جنگ است بیشتر بود که با میزبانی کشورهای مسکو، قطر، پاکستان و دیگران صورت گرفت.

در بخش داخلی

هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح مورد بررسی قرار دهیم، در آن صورت افغانستان به ایجاد و استقرار دولت ملی، اتحاد و همبستگی ملی و تشکیل اردوی نیرومند ملی و نظام مستقل، آزاد و دموکراتیک مبتنی بر مشارکت ملی و برپایی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی قومی و منطوقی نیاز دارد. در مجموعه بازیگران و کنشگرانی که مشروعیت نظام موجود افغانستان را پذیرفته‌اند، دو نیروی اصلی یعنی لیبرال دموکرات‌ها و اسلام‌گرایان جهادی بیشترین شانس را برای به فعلیت رساندن آمال‌شان در تعیین حکومت آینده و سیاست داخلی و خارجی دارند. آنان شرکای اصلی قدرت محسوب می‌شوند و به نحوی مصادر و مناصب قدرت را میان‌شان در حال حاضر هرچند نمایندگان و رهبران احزاب جهادی، که کارگزاران گفتمان اسلام سیاسی پسا طالبان هستند، با شانه‌ها و مفهوم‌های غربی که تحت هژمونی گفتمان جهانی شدن وارد صورت‌بندی گفتمان جدید گردیده است، از در همسویی و هم‌آوایی وارد شد با این وجود به هم آمیختن این دو گفتمان که هر یک با مبانی و اصول خاصی پدیده‌های سیاسی و جهان سیاست را تفسیر می‌کند کار است دشوار و زمان گیر است که کاربرد خارجی می‌تواند نقش ارزنده را در پروسه صلح داشته باشد از یک سو برای جلب حمایت‌های بین‌المللی و به ویژه متحدان استراتژیک افغانستان مانند آمریکا در نظر گرفته شده باشد و از سوی دیگر تا جایی که می‌دانیم پاکستان که همیشه جایگاه تروریستان و مخالفین جنگ افغانستان بوده برای اعمال فشارهای بین‌المللی بر پاکستان در شرایط موجود یکی دیگری از کاربردها است بنا به ادعای وزیر خارجه پیشین؛ از لحاظ دکتربین سیاست خارجی، تا تدوین آکادمیک دکتربین سیاست خارجی، ما آگاهانه به سیاست «مولتی لاترال» یا کثرت‌نگرا یا چندجانبه خارجی رو آورده‌ایم و کوشش کردیم که با

کشورهای دارای نظام‌های سیاسی مختلف، با حرکت از منافع ملی مردم افغانستان، رابطه برقرار نماییم. این مسأله اصلی در تعیین سیاست خارجی ما بوده است. اگر افغانستان می‌خواهد از کشش نیروهای متضاد درونی و بیرونی در سیاست خارجی‌اش رهایی پیدا کند، ادامه سیاست چندجانبه‌گرایی معقول‌ترین و مطمئن‌ترین گزینه است. البته چندجانبه‌گرایی درخور نظامی است که از امنیت و اقتصاد نسبتاً پایدار برخوردار است و سربازان بیگانه در آن کشور حضور ندارند. حکومت کنونی افغانستان به شدت به مساعدت جامعه جهانی در عرصه‌های اقتصادی، امنیتی و سیاسی وابسته است و پوشیده نیست که بدون دست نگهدارنده ایالات متحده آمریکا، رژیم فعلی افغانستان شانس چندانی برای بقا ندارد. در چنین شرایطی صحبت از چندجانبه‌گرایی سخنی گزاف تلقی خواهد شد. با این وجود افغانستان ناگزیر است تا جای ممکن خود را از بندهای وابستگی به یک قطب جهان رها نموده و چندجانبه‌گرایی را به معنای واقعی کلمه تعقیب کند. چه آن که با همه دست‌آوردهایی که چندجانبه‌گرایی در سیاست خارجی افغانستان داشته است، نتوانسته افغانستان را در شرایط ایده‌آل روابط خارجی‌اش قرار دهد. راه رسیدن به چندجانبه‌گرایی از منطقه‌گرایی می‌گذرد. منطقه‌گرایی خود را عمدتاً در چهره سازمان‌ها و نهادهای منطقه‌ای نشان می‌دهد. اهمیت منطقه‌گرایی در آن است که تمامی ضروریات کشورهای یک منطقه همانند سیاست، امنیت، فرهنگ و اقتصاد به صورت همبسته، مطمئن و مطمع نظر قرار می‌گیرند و در حقیقت آینده کشورهای منطقه به سامان یافتن این مقوله‌ها بستگی به اقتصاد و جلب حمایت اقتصادی کشورهای همسو را دارد با حفظ نظریات آگاهان باید راهبردها برای تأمین صلح را قرار ذیل پیشنهاد می‌نمایم:

۱- استقلالیت دولت و قطع مداخلات خارجی برای پایان یک جنگ نیابتی نیاز است. دولت زمانی می‌توانند که مداخلات خارجی را قطع نمایند که به یک حکومت مردمی و همه شمول نایل آید؛ که تمام اقوام از سطح رهبری تا پایان مطابق قانون اساسی کشور حقوق مساوی‌شان در تمام بخش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی حل و فصل شود در حالی که دولت موجود در یک سرزمین کثیرالملت متهم به استقرار حکومت تک قوی توسعه و رشد تعصبات قومی است و گیر مانده به چالش‌های بیکاری، انتحار، قتل، اعتیاد مردم به خصوص جوانان به مواد مخدر، به فراموشی سپردن نسل جوان، اوج‌گیری خشونت‌ها علیه زنان، نبود اقتصاد، و اوج‌گیری جنگ در جبهات است.

۲- استقرار دولت مردمی و ملی در کشور امر ضروری پنداشته می‌شود.

۳- به منظور تأمین صلح پایدار در کشور با استقرار دولت ملی، تأمین مشارکت ملی نیاز است.

۴- صلح باید از موضع قدرت تأمین شود تا دست‌آوردهای چندین ساله که با مصارفات گزاف کشورهای همسو و قربانی‌های مردم افغانستان به دست آمده را با خود داشته باشد مشروط به اینکه ما تعریف مشخص از منافع ملی، مشارکت ملی و حاکمیت ملی داشته باشیم و فشارهای بین‌المللی و لابی‌های سیاست افغانستان به خصوص ایالات متحده ضروری پنداشته می‌شود.

۵- نیاز به کادرهای مسلکی دارم نبود کادرهای مسلکی در تعریف سیاست داخلی همچو ملیگرای و سیاست خارجی بی تأثیر نخواهد بود حتی همین کمبود نیروهای فعال و متخصص و متعهد، عدم بهره‌برداری از عضویت افغانستان در سازمان‌های بین‌المللی چالش‌هایی است که سیستم دیپلوماسی کشور را با وقفه‌ها و نابسامانی‌های بسیاری مواجه کرده است.

۶- اجماع منطوقی یکی از اساسی‌ترین رویکرد برای تأمین صلح است که با کادرهای مسلکی مشارکت صلح را با کشورهای خارجی رشد و توسعه بخشد.

۷- ایجاد دیالوگ ملی و تأمین اراده ملی برای صلح نیاز است.

۸- گفت‌وگو صلح از حالت خصوصی بیرون شده و به طور شفاف در حضور مردم افغانستان به راه افتد.

۹- نقش سازمان‌ها و احزاب ملی، جامعه مدنی و سازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد.

۱۰- صلح باید تضمین‌کننده حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی باشد مذاکرات اخیر صلح به نمایندگی هیأت با صلاحیت امریکا داکتر زلمی خلیل زاد (پشتون) متولد: ۲۲ مارس ۱۹۵۱ نماینده خاص ایالات متحده برای صلح افغانستان است.^۱

ملا برادر کیست؟

ملا برادر در سال ۱۹۶۸ در ولسوالی دهرآود ولایت ارزگان به دنیا آمد و در دوران جوانی نقش مهمی در جنگ علیه نیروهای شوروی در حوزه قندهار داشت. ملا برادر علوم دینی را در پاکستان فرا گرفته و در زمان طالبان معاون ملا عمر و فرد شماره دوم این گروه بود. از تحریک طالبان با میزبانی کشورهای خارجی مسکو، ابوظبی، مرکز عربستان سعودی، قطر و مرکز قطر دوحه یکی از دست‌آوردهای این پروسه است ولی متأسفانه در این مذاکرات باز هم طالبان به جنون زده‌گی و یکه تازی نپذیرفتن هیأت دولت افغانستان و مشارکت آن در پروسه صلح ادامه دادند و

۱- خلیل زاد سفیر ایالات متحده امریکا در سازمان ملل متحد در دوره جورج دابلیو بوش و مدت کوتاهی در دوره باراک اوباما بود. وی بالاترین مقام مسلمان در دولت جورج دابلیو بوش بود. و هیئت‌های بلند رتبه طالبان از جمله ملا برادر.

این پروسه یک بیک با ایالت متحده امریکا پشت درهای بسته به پیش برده می‌شود که بیشتر روی منافع امریکا و خواسته‌های تحریک طالبان بحث صورت می‌گیرد که دولت، سیاسیون و مردم افغانستان را به خصوص زنان را که تجربه تلخ حکومت عقب‌گرا و بنیادگرا طالبانی را با خود دارند نگران نموده است ما که در آستانه این مذاکرات قرار داریم قسمی که در بالا یادآور شدیم ما نباید خواستار صلح باشیم که منافع مردم و کشور ما را به معامله بکشاند و دست‌آوردهای را که با قربانی و خون هزاران تن از مردم بی‌دفاع و جنگ زده ما به دست آمده است به باد فنا بدهیم که از تمام جوانب دخیل در پروسه مذاکرات صلح منجمله ملل متحد و حامیان بین‌المللی صلح افغانستان تقاضای ما می‌نمایم که در رسیدن به تأمین صلح سراسری با حفظ تمام دست‌آوردهای مردم ما در تمام عرصه‌ها که با مصارفات گزاف کشورهای حمایت‌کننده مطابق فیصله قطعنامه شورای امنیت؛ وضعیت در افغانستان و پیامدهای آن برای صلح و امنیت جهانی است چشم پوشی کرد.

۱- این گزارش به تاسی از قطعنامه شماره ۱۱/۶۸ مجمع عمومی و قطعنامه شماره ۲۴۰۵ (سال ۲۰۱۸) شورای امنیت ارائه می‌گردد که طی آن از سرمنشی ملل متحد خواسته شده تا هر سه ماه پیرامون انکشافات در افغانستان گزارش ارائه نماید.

۲- این گزارش معلومات جدید پیرامون فعالیت‌های ملل متحد در افغانستان به شمول تلاش‌های سیاسی، بشری، انکشافی و حقوق بشری از زمان ارائه گزارش قبلی مؤرخ ۲۷ فبروری ۲۰۱۸ بدینسو، ارائه می‌دارد.

نتیجه‌گیری

در جمع‌بندی باید گفت کشور ما به تأمین صلح همه‌گیر، ملی و مردمی نیاز دارد؛ دست‌آوردهای امروز که به قیمت خون مردم ما و قربانی‌های بزرگ و منهدم شدن اقتصاد کشور تمام شده است متحدین و کشورهای همسو ما را در این مقطع اساسی تاریخ تنها نگذارند به همراهی و حمایت مردم افغانستان هم صدا باشند تا صلح بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن به خوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی‌عدالتی، برتری‌جویی و امتیازخواهی از صفحه زندگی مردم ما رخت برینند. قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد. تا صلح همه شمول، سراسری و پایدار داشته باشیم وحدت همبستگی با همدیگر‌پذیری در پروسه صلح افغانستان نقش ارزنده دارد دور از وحدت و همبستگی ما نمی‌توانیم به آبادی، شگوفانی میهن و جوانان رشید نسل آینده نایل گردیم.

هموطنان عزیز به خاطر آرمان مشترک صلح متحد شوید.

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۱۹

فهرست منابع

۱- فلسفه جنگ، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۲/۳.

<https://fa.m.wikipedia.org/wiki>

۲- از خبر گزاری آوا، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۲/۱.

<https://www.avapress.com/fa/interview/40833>

۳- ویسایت کنفراس صلح مادرید، مارچ ۲۰۱۹ مجمع متخصصان و دانشمندان افغانستان مادرید، حضوری زرغونه ولی مارچ ۲۰۱۹.

۴- نوشته از سید مهدی منادی استاد دانشگاه و یکی از کارشناسان سیاست خارجی، چهارشنبه ۳۰ جدی ۱۳۹۴ در ویسایت ماندگار، جهان نما، ماهیت و معرفت سیاست خارجی افغانستان، زرغونه ولی مرور ۲۰۲۰، ۲۰۲، ۲۹، ۲۰۱۵-۲۹.

<https://mandegardaily.com>

۵- با استفاده از ویسایت، نتایج و بحران ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۲/۲۰.

<https://fa.m.wikipedia.org/wiki>

۶ - دوشنبه ۱۲ سنبله ۱۳۹۷ - نویسنده: مایکل روبین / ترجمه سید امید هاشمی، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۰۳/۰۱.

http://www.dailyafghanistan.com/opinion_detail.php?post_id=144713

۷ - سبوتاژ منظوقی به معنای خرابکاری، کارشکنی معادل سبوتاژ sabotage در انگلیسی و فرانسوی در منطقه از واژه نامه دهخدا، مرور زرغونه ولی ۱۳۵۸ تکرار ۲۰۲۰/۲۰۰۲.

<http://www.vajehyab.com/wiki>

۸ - منابع معتبر از ویکی انبار میدیا، از اخبار روز افغانستان، القاعده، مرور زرغونه ولی ۱۳۹۸.

<https://fa.m.wikipedia.org/wiki>

۹ - از ویسایت بنیادگرایی، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۱۰/۲۳.

<https://fa.m.wikipedia.org/wiki>

۱۰ - به گزارش از شبکه اطلاع رسانی افغانستان مورخ ۱۳۹۸/۸/۱۳ کد خبری ۱۶۰۷۸ از قلم عبدالحمید که چنین می نگارد، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۲/۱.

۱۱ - رحمانی-حسینی، فصلنامه علمی تخصصی (نگاهی معاصر) در عرصه سیاست خارجی و روابط بین المللی، چاپ سال اول زمستان ۱۳۹۷ شماره ۲.

۱۲ - هیأت تحریریه: (به ترتیب الفبا) اسدالله امیری، داکتر تیمور شاران، داکتر زکیه عادل، داکتر فرامرز تمنا، داکتر ذاکر حسین ارشاد، داکتر سردار محمد رحیمی، سیدآصف حسینی، غلامسخی احسانی، داکتر محمداکرم عارفی، داکتر محمد شفق خواتی، محمد هدایت، داکتر موسی جعفری، داکتر محمدحسین خلوصی، داکتر محمدقاسم وفا بیزاده، دکتر ناصرعلی رحمانی، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۱/۱.

۱۳ - آقابخش، افشاریراد، ۱۳۸۲، کتاب فصلنامه نگاه معاصر مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۱/۱.

۱۴ - زنده، چند رسانه‌ای، پخش زنده مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۳/۲.

<https://m.dw.com/fa-ir>

۱۵ - زلمی خلیل زاد، مرور زرغونه ولی ۲۰۰۹-۲۰۲۰/۳/۱.

<https://fa.m.wikipedia.org/wiki>

۱۶ - ویسایت یوناما، مرور زرغونه ولی ۲۰۲۰/۲/۱.

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_06_june_dari.pdf

راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران ۲۰۲۳

من، اینجانب یک تن از دعوت شده‌گان و از جمله سخنرانان کنفرانس مادرید در سال ۲۰۱۹ بودم که همین مقاله راه بیرون رفت افغانستان را به حضور اشتراک کننده‌گان پیشکش کردم که مورد استقبال دانشمندان و پژوهش‌گران نشست قرار گرفت که برایم انگیزه داد تا که این مقاله را در ده‌ها کنفرانس‌های بزرگ حضوری و آنلاین که من اشتراک کننده و سخنران بودم به خوانش بگریم و مورد نظر سنجی دانشمندان، شخصیت‌ها و تحلیل‌گران سیاسی و مورد تأیید آنها قرار گرفت و به این اساس تقریباً چند سال با پژوهش، تحقیقات جمع‌آوری نظریات از منابع مختلف جهت حل منازعه افغانستان و تأمین صلح ثبات پایدار و راه بیرون رفت افغانستان از بحران از قلم و تحلیل خود برای خبره‌گان، سیاسیون و وطن پرستان پیشکش نمایم:

در کنفرانس صلح مادرید ۲۰۱۹ با تغییر وضعیت سیاسی موجود در افغانستان

حضور قطعات نظامی امریکا در افغانستان ۲۰ سال بیشترین قربانی را از مردم ما گرفت. امریکا که با درک موقعیت ژئوپولیتیک افغانستان برای حفظ منافع‌شان در منطقه ۲۰ سال در کشور ما مانده‌اند و در اگست ۲۰۲۱ بالاخره تصمیم گرفتند تا افغانستان را ترک کنند.

راه اندازی مذاکرات صلح دوحه قطر به نمایندگی داکتر خلیلی زاد نماینده ویژه امریکا و گروه طالبان توافقنامه دوحه که پشت درهای بسته به امضا رسید که یکی از بندها خروج بی قید و شرط قطعات نظامی امریکا از افغانستان بود که به زودی هم تطبیق شد که متأسفانه مردم افغانستان را در سباه‌چال‌های بزرگی سیاسی، اقتصادی و اجتماعی قرار داد از جانب دیگر.

فرار ننگ بار رئیس جمهور غنی منجر به سقوط جمهوریت و از بین رفتن نظام و اردوی ملی شد با ایجاد خلای قدرت باری دوم با همکاری رئیس جمهور کززی طالبان در اریکه قدرت سیاسی افغانستان تکیه زده‌اند.

مردم تجربه دور قبلی طالبان داشتند وحشت زده شدند فضای ترس و اختناق در کشور حاکم شد که با رویکار آمدن طالبان مسیر تباهی کامل جامعه رو به گسترش است.

- ❖ بیشتر از ۸ ماه تسلط حاکمیت طالبان بر افغانستان می‌گذرد.
- ❖ حکومت مؤقت امارت با کابینه تک قومی مشروعیت ملی و بین‌المللی را کسب نکرده است زیرا؟

- ❖ نقض صریح حقوق بشر از جانب طالبان ادامه دارد.
- ❖ بحران بشری و بحران امنیتی در کشور روز به روز رو به گسترش است که نگرانی‌های جامعه جهانی و مردم افغانستان را در قبال دارد.
- ❖ در این مدت نه تنها ظلم، استبداد فقر و تنگدستی بالای مردم افغانستان تحمیل شد بلکه گرفتاری‌های شبانه روزی، زندانی ساختن و شتم شلاق فعالین مدنی، منسوبین قوای مسلح، فعالین حقوق زن، ژورنالیستان صورت می‌گیرد.
- ❖ بر این اساس دو فاکتور را می‌توان مورد بررسی قرار داد.
- ❖ فاکتور داخلی و فاکتور منطوقی.
- ❖ فاکتور داخلی اشاره مختصر به چالش‌های موجود حکومت سرپرست طالبان.
- ❖ طالبان با به قدرت رسیدن‌شان عفو عمومی را اعلان کردند که هیچ تبع افغانستان مورد تهدید تعقیب، گرفتار یا زندانی نمی‌شود اعم از منسوبین قوای مسلح، فعالین مدنی، فعالین حقوق زن که متأسفانه در این امر صادق نمانده‌اند و عمل نکردند تعدادی منسوبین قوای مسلح را دستگیر تعدادی را هم با شتم و شلاق ندانی ساختند.
- ❖ زنان که نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند در جمهوریت که میلیون‌ها دلار کمک‌های جهانی به نام زن به چور و چپاول رفت و برای زنان کار بنیادی صورت نگرفت؛ زیرا خشونت علیه زنان در سنت ما عجین است؛ ولی حضور زنان در قانون اساسی کشور تسریح یافته بود حضور زنان در جامعه اگر نمایشی هم بود احساس می‌شد.
- ❖ با آمدن طالبان بیشتر از هر زمان دیگر خشونت و بی‌عدالتی بر علیه زنان صورت گرفته است.
- ❖ حذف زنان از اجتماع و ایجاد محدودیت‌ها در برابرشان اعم از منع تحصیل منع سفر منع کار و زندانی ساختن‌شان در چهار چوب خانواده و تبعیض جنسیتی را توسعه بخشیده است.
- ❖ دستگیری خبر نگاران سانسور رسانه‌ها یکی دیگری از جنابت آنان است.
- ❖ بحران بشری و بحران امنیتی در کشور روز به روز رو به گسترش است که نگرانی‌های جامعه جهانی و مردم افغانستان را در قبال دارد.
- ❖ مردم افغانستان که امیدوار تأمین صلح بودند این وضعیت نا هنجار کشور را نه تنها به صلح نرسانید بلکه به طرف جنگ‌های داخلی و نارضایتی‌های مردم کشاند که از حرکت‌های خود جوش مردم نمی‌توان چشم بست که این حرکت‌ها در حال رشد و تکامل است و ادامه جنگ را با خود دارد.

❖ نا امنی، اختطاف اطفال، انتحارهای اخیر در چند ولایات کلیدی اعم از کابل، بلخ، قندوز و ننگرهار و کشتار هدفمندانه کودکان، نوجوان و جوانان هزاره سند آشکارا نسل کشی است. با وجود که طالبان از حضور داعیش در هراس نیستند؛ ولی دیده می‌شود که طالب جای خود را به داعش داد که فعلاً در مقابل طالبان داعیش قرار دارد و مسلمان کشی می‌نمایند.

❖ فقر و بیچاره‌گی که دامنگیر مردم است و به سوی تباهی جامعه.

❖ تاریخ هیچگاهی فراموش نخواهد کرد که بانوی بی سرپرست که دختر خرد سالش را در مقابل پول ناچیز با یک بوری آرد برای زنده ماندن بقیه اعضای خانواده به فروش و یا مبادله می‌نماید بلکه این سوژه دردناک را در قلب خود حفظ خواهد کرد.

❖ مطابق به گزارش ملل متحد و آسیا تایمز افغانستان بیشتر از ۳۳ میلیون تن زیر فقر و دو میلیون کودک سوی تغذیه و یک میلیون تن تحت خطر مرگ و گرسنگی را سپری می‌کنند

۹۷ فیصد مردم افغانستان فقیر هستند.

تحلیل چنین وضعیت نا به سامان بالای مردم ما مطابق گزارش آسیا تایمز این نتیجه نهایی تجاوز ایالات متحده و ناتو در افغانستان است. این حمله به دلایل امپراتوری و اهداف ژئواستراتژییک، مانند ایمن سازی خطوط لوله‌ها از طریق افغانستان و افزایش حضور ایالات متحده در مرکز اوراسیا، که مدت‌ها برای سلطه جهانی مهم تلقی می‌شد، آغاز شد.

فرار مردم به شکل گروهی و انفرادی از افغانستان این مردمی که امیدوار تأمین صلح بودند به کشورهای همسایه مهاجران افغان که مهمانان نا خواسته همسایه‌گان هستند بدتر از افغانستان مورد خشونت قرار می‌گیرند که ویدیوهای رسیده اخیر از مهاجران سرای جهان نگران کننده است از یک طرف صلح تأمین نشد از سوی دیگر کشور به سوی یک فاجعه بشری سوق داد شد که افغانستان را به بحران عمیق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ورشکست ساخت است و یکی از فقیرترین کشورهای جهان است تعدادی مردم به شکل کتلوی یا گروهی از افغانستان فرار می‌کنند بیشترین هم در کشورهای همسایه که مهمانان نا خواسته مشکلات بیشتری را متقبل می‌شوند و همچنان نیاز ایجاد حرکت‌های خودجوش مردمی در نقاط مختلف کشور چشم بست که امیدواری مردم به صلح به خاک یکسان شد ادامه جنگ روح و روان مردم را تحت تأثیر قرار داده است که حوادث اخیر ولایات کابل، بلخ، ننگرهار و قندوز که ده‌ها شهید و زخمی از خود به جا گذاشت کشتار بیرحمانه و هدفمندانه جوانان و کودکان هزاره‌ها سند آشکارا نسل

کشی در کشور است با این همه حکومت مؤقت امارت با کابینه تک قومی مشروعیت ملی و بین‌المللی را کسب نکرده است.

در حالی که ما شاهد تعاملات جامعه جهانی با طالبان در سطح جهان و منطقه هستیم؛ ولی طالبان در مورد پیش شرط‌های جامعه جهانی که اعم از ایجاد حکومت مشارکت، اعاده حقوق زنان و رعایت کردن حقوق بشر است پاسخ روشن ندارند.

تا به حال از جانب هیچ کشور جهان به رسمیت شناخته نشده است.

۹۷ فیصد مردم افغانستان فقیر هستند.

تحمیل چنین وضعیت نا به سامان بالای مردم ما.

مطابق گزارش آسیا تایمز این نتیجه نهایی تجاوز ایالات متحده و ناتو در افغانستان است. این حمله به دلایل امپراتوری و اهداف ژئواستراتژیک، مانند ایمن سازی خطوط لوله‌ها از طریق افغانستان و افزایش حضور ایالات متحده در مرکز اوراسیا، که مدت‌ها برای سلطه جهانی مهم تلقی می‌شد، آغاز شد.

فاکتور منطقی و داخلی

از یک طرف امروز که جهان در حالت بی‌ثباتی وحشتناک به سر می‌برد جنگ مسکو و اوکراین افغانستان را به حاشیه کشانده است و سیاه‌چاله‌های بزرگی را در تمام عرصه‌های سیاسی اقتصادی و اجتماعی هر روز بیشتر می‌شود.

که در فاکتور منطقی می‌توان از جنگ مسکو با اوکراین یاد آور شد که تأثیرات مستقیم بالای وضعیت افغانستان داشته تمام برنامه‌های جامعه جهانی برای افغانستان حذف شد و جهان سرگرم حمایت از اوکراین از ارسال سلاح مدرن گرفته تا پذیرش مهاجران‌شان حمایت‌های اقتصادی که بهانه خوبی بود بر رها کردن مردم افغانستان در منجلاب موجود.

❖ سیاست پاکستان که می‌خواهد از افغانستان استفاده افزاری بیشتر از گذشته داشته باشد که برنامه بزرگ حفظ منافع پاکستان با لابی‌گری طالبان به خاطر به رسمیت شناختن طالبان در سطح.

❖ جهان ادامه دارد و پاکستان می‌خواهد نمایندگی افغانستان را در سطح جهان داشته باشد با برکناری امران خان هیچ کدام تغییرات در سیاست خارجی پاکستان نسبت به افغانستان نخواهد آمد و حکومت امارت که تربیه شده دامن پاکستان است مانند غلامان در خدمت آنان قرار دارند.

- ❖ از جانب دیگر علاقه‌مندی روسیه و چین به طالبان که امریکا را برافروخته و امریکا آشوب جهانی را بر پا نموده است.
- ❖ راه بیرون رفت از این بحران افغانستان اشاره می‌نمایم.
- ❖ قبول پیش شرط‌های جامعه جهانی.
- ❖ تشکیل حکومت ملی و فراگیر که از تمام ملیت‌های بومی افغانستان نمایندگی کنند و یک حکومت همه شمول که خواست جامعه جهانی و مردم افغانستان است ایجاد شود با حفظ تمام حقوق سیاسی اجتماعی و فرهنگی.
- ❖ دولت مردمی که مشروعیت ملی داشته باشد در کشور استقرار بیاید.
- ❖ استقرار اتحاد و همبستگی ملی و تشکیل اردوی نیرومند که متشکل از تمام اقوام افغانستان باشد نظام مستقل آزاد بر پایه رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی قومی و منطوقی نیاز دارد کاربرد خارجی نقش ارزنده دارد.
- ❖ استقرار مشارکت ملی اجماع ما نیاز است.
- ❖ احترام و رعایت قوانین به منشور ملل متحد.
- ❖ داشتن کدهای مسلکی و تخصیص در عرصه مختلف و ملیگرا در سیاست خارجی بی تأثیر نخواهد بود.
- ❖ اجماع منطوقی یکی از اساسیترین روی کردهاست.
- ❖ ایجاد دیالوگ ملی تأمین اراده ملی برای همدیگر پذیری و همبستگی.
- ❖ تطبیق و عمل کرد صادقانه فرمان‌های صادر شده تا اعتماد مردم و جامعه جهانی کسب شود.
- ❖ جلب حمایت جامعه جهانی و محو فقر زدایی.
- ❖ ایجاد دیالوگ ملی و تأمین اراده ملی در مشارکت قدرت سیاسی.
- ❖ نقش سازمان‌ها، احزاب، جامعه مدنی، فعالین حقوق زن باید مشخص شود.
- ❖ حکومت باید تضمین‌کننده حاکمیت ملی تمامیت راضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی، فرهنگی و اجتماعی مردم جامعه باشد.
- ❖ دیالوگ با اپوزیسیون راه بیرون رفت را هموار می‌سازد.
- ❖ صلح خواست مردم ماست با رعایت بندهای تذکر شده صلح را در کشور تأمین نمایم تا بستر مناسب برای تمام اقشار و اقوام جامعه باشد.

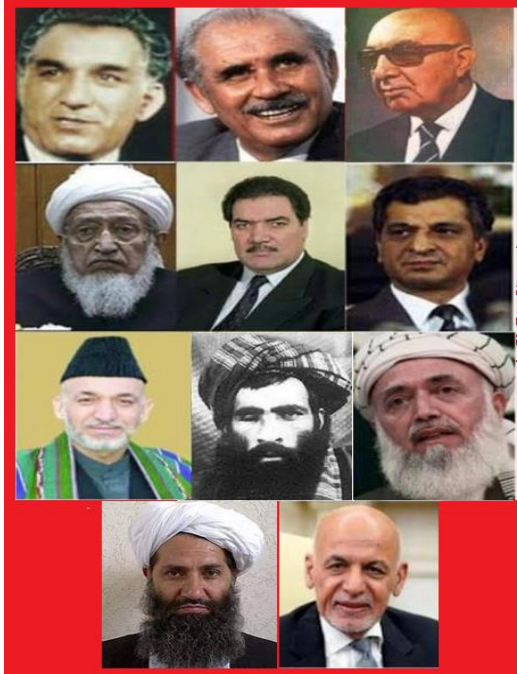
❖ ما به دست می‌آوریم و کور گره جنگ را در افغانستان پیدا کرده کلید خوشبختی برای درهای بسته هر هموطن اشکبار ما چنین راهبردها برای یک کشور مستقل، آزاد قدرتمند، صلح دوست در کنار کشورهای جهان هویت جهانی را به دست خواهد آمد.

زنده باد افغانستان

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳/۰۴/۲۱

نگاهی به تاریخ نیم قرن اخیر افغانستان از جمهوریت داوودخانی تا امارت طالبانی

بخش اول: جمهوریت سردار محمد داوودخان

سردار محمد داوودخان اولین رئیس جمهور افغانستان

۱۷ ژوئیه ۱۹۷۳ - ۲۷ آوریل ۱۹۷۸

۲۶ سرطان ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۷ خورشیدی

چرا انقلاب ۷ ثور شد و نظام جمهوری نو پا سردار محمد داوودخان سقوط کرد؟

سردار محمد داوودخان در ۲۷ سرطان سال ۱۲۸۸ در کابل زاده شده است. در سال ۱۹۳۴-۱۹۷۸ با بانو زینب خاتون ازدواج کرد پنج فرزند داشت ویس داوودخان، زرلشت خانم داوودخان، خالد داوودخان، تورپیکی بیگم، شینکی بیگم، در سال ۱۹۳۱ بعد از ختم تحصیلات نظامی شامل دانشگاه نظامی گردیده فراغت حاصل کرد.

وی سیاستمدار آزادی‌خواه بود و یک تن از قدرتمندترین زمامداران افغانستان بود در سمت‌های مهم پولیس و وزارت داخله کار کرد که بعد در سال ۱۹۵۳ منحیث نخست وزیر قدرت را به دست گرفت ده سال منحیث صدراعظم افغانستان ایفای وظیفه نموده است.

وی یکی از بنیان‌گذاران حزب انقلاب ملی بود. استاد دانشگاه محترم آقای انصاری می‌گوید که داوودخان انسان جاه طلب و عضو قدرتمند خواه بود.

در زمان نخست وزیری در سال ۱۳ تا ۱۳۳۲ تلاش داشت قدرت شاه را محدود سازد همین وضعیت اختلافات شاه را با وی بیشتر نمود تا شاه افغانستان در سال ۱۳۴۳ با تعیین دکتر یوسف و ایجاد حکومت مؤقت اعلان شاهی مشروطه کرد و داوودخان را از نخست وزیری برکنار ساخت؛ ولی داوودخان آرام ننشست بعد از چندی در نیمه شب ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ خورشیدی مطابق به ۱۷ جولای ۱۹۷۳ میلادی خورشیدی یک تعداد از واحدهای نظامی کابل به رهبری به رهبری داوودخان پس عموی محمد ظاهرشاه پادشاه افغانستان کودتا کرد این کودتا توسط محمد موسس شفیق نخست وزیر، جنرال خان محمد وزیر دفاع، و جنرال عبدالولی رئیس قوای مرکز و داماد شاه را در خانه‌هایشان دستگیر و بازداشت کردند کودتا چی‌ها بدون توسل یافتن به جنگ و خون ریزی قدرت را به دست گرفتند نظام شاهی را سقوط داد نظامی شاهی را نقطه پایان گذاشتند و برای اولین بار جمهوریت را در افغانستان اساس گذاشت محمد داوودخان با اعلان جمهوریت به اریکه قدرت تکیه زد. مصاحبه عبدالله شادان با دگروال ضیا مجید از افسران جوانان آن کوتاه که پس از پیروزی آن به فرماندهی گارد ریاست جمهوری رسید در مصاحبه تلویزیونی در برابر سوال چنین ابراز نظر کرد (در رأس کودتا مرحوم داوودخان بود) که تجارب کافی در مدیریت کودتا داشت مدت زیادی ما قطعات شهر کابل را به دست خود داشتیم قطعه کوماندو، گارد، قوای زره‌دار، قوای هوایی که افسران جوان را ما در کنار خود داشتیم و سازماندهی قوی صورت گرفت نه مشکلات خانواده کی اگر چنین می‌بود خانواده شاه این مشکل را رفع

می‌کرد یعنی پلان قبلی خانواده کی وجود نداشت و قومندان‌های قطعات اطلاعات نداشتند تمام جز و تام‌های قوای مسلح به شمول سردار؛ ولی همه یکجا به وقت معین تسلیم شدند کودتا بسیار حساس سازماندهی شده بود در یک لحظه در شهر غوغا شد تانک‌های کارد از بالاخصار، و قطعه انضباط حرکت کردیم و تمام تیلفون‌ها در سراسر افغانستان قطع شد و اینکه گفته سده عدم آگاهی و بی کفایتی نظام بود من رد می‌کنم؛ زیرا پدرم که رئیس استخبارات وزارت دفاع بود. معلومات بیشتر از او داشتم پدرم ۷ ماه پیش نمی‌خواست با شاه کار کند خانه نشین بود و انگیزه داوودخان در این کودتا خاتمه دادن به نظام مورثی و شاهی بود و تحکیم نظام مردمی با صحبت که خودم ماه قبل که تأمین روابط از جانب پدرم شده بود با داوودخان داشتم او علت کودتا را به من گفت که ۱۰۰ سال است ما و شما خانواده محمد زایی حاکمیت کردیم کسی خوب کرد کسی بد؛ ولی ما وجداناً مسئولیت در برابر مردم افغانستان داریم تا این امانت را به دست مردم فغانستان بسپاریم تا سرنوشت خود را خودشان تعیین کنند در مورد اینکه مخالفین به این عقبه‌اند که او خودخواه و جا طلب و از جوانی شوق قدرت در سر داشت و یا اینکه گفته شده پیش ختم صدارت پیشنهاد کرده که سیستم حزبی را ایجاد می‌کنیم تنها یک حزب در افغانستان باشد آن هم حزب من و اینکه گفته می‌شود. بنابر عقده‌های در او دره تدوین قوانین اساسی ماده ۲۴ در ۱۹۶۴ میلادی خانواده سلطنت داوودخان و برادرش نعیم خان را از شرکت در قوای مقننه، اجراییه و قضاییه منع کرد دست به کودتاه زد از انجاییکه من او را دقیق می‌شناختم آدم وطن پرست و مردم دوست بود او در دوره صدارت خود اصلاحات زیادی اقتصادی و اجتماعی را به وجود آورد در بخش اجتماعی تساوی حقوق زن مرد و آزادی نسوان بود که به یاد دارم که ۱۷ سال داشتم پدرم آمد و به مادرم گفت داوودخان حقوق نسولن را می‌دهد تو باید دستمال خورد به سر کنی و عینک سیاه ما در منطقه جشن رفتیم و اولین بار مرحوم داوودخان را آنجا دیدم او گفت با وجودی که ما خطر احساس می‌کنیم؛ ولی باید حقوق نسوان داده شود در قسمت اقتصادی فابریکه‌ها، کانال نگرهار و شهر راها ساخته شد او در پلان ۵ ساله اساس تمام نهاد و بنیاد اقتصادی افغانستان را گذاشت که گرداننده برنامه لایف عبدالله شادان گفت من بلی وطن پرستی، عشق به مردم، آزادی نسوان و منع حجاب، پیشرفت اقتصادی حتی تا حال که چیز در افغانستان وجود دارد از آن دوره بنیاد گذاشته شده است که حتی مخالفین هم رد نمی‌کنند پدر من هم که رئیس تحریرات داوودخان بود به من قصه کرد که چگونه خان محمد خان در قندهار در مقابل شورش رفع حجاب هدایت می‌خواست و داوودخان هدایت داد کوشش شود مسالمت امیز شورش خاموش گردد در آن زمان هیچ رهبری حق فیر نداشت؛ ولی در مقاومت شورشیان

داوودخان اجازه فیر داد و ۶۰ تن کشته شد و سوال کرد که نقش حزب دموکراتیک خلق افغانستان در این کودتا چقدر بود او به پاسخ گفت: من موجودیت حزبی‌ها را در کودتا رد می‌کنم چرا که به ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ ساعت ۶ شام رادیوی پاکستان اعلان کرد که افغانستان کودتا با پرچی‌ها یعنی حزب دموکراتیک خلق افغانستان صورت گرفته است در حالی که ما ۱۲ تن سرگروه‌ها که هنوز ما یک دیگر خود را نمی‌شناختیم گرچه تعدادی لابی‌های حزب دموکراتیک اعم از حمید معتاد، فیض محمد، حسن شرق، سید عبدالله و جلالی باختری عضو کمیته مرکزی و سید محمد کلاب زوی و وطن‌نار که در قدم‌های پایان حضور داشتند؛ ولی در کودتا ۲۶ سرطان نقش نداشتند.

حالا چرا ستمی‌ها، شعله‌ها و خود خانواده بر علیه داوودخان بودند؟ خانواده شاهی موقوف‌شان در جامعه و در سطح دیپلوماتیک از دست داد و اسلام‌گراها همچنان که در تقابل آزادی نسوان قرار داشتند از جانب دیگر منافع اسلام‌گراها در وجود داوودخان تأمین نمی‌شد در آن زمان آنها در پاکستان رفتند از جانب پاکستان حمایت اقتصادی و تجهیزات نظامی شدند که برای اولین بهار استاد ربانی جهاد را در مقابل جمهوریت اعلان کرد در حالی که داوودخان مسلمان بود نقش پاکستان و ایران در حمایت اسلام‌گراها بیشتر بود شاهنشاه ایران با تغییرات نهضت در افغانستان به هراس افتاده بود که این حرکت مترقی سقوط نظامی شاهی به طرف ایران خواهد رفت اسلام‌گراها در تقابل حرکت روشنگری داوودخان قرار گرفتند و ضربه بیشتر را متقبل شدند.

شخصیت‌های همچو میوندوال، خان محمد خان، عارف که تاجر بود اعدام کرد و تعدادی زندانی شد به منظور محکوم به کودتا علیه جمهوریت اینکه ساعت ۱۲ روز بود که من منحیت یاور و مسئول و قومندان گارد بودم دستور گرفتم که رفقای کمیته مرکزی جمع شوند به صورت عاجل داوودخان در رس کمیته مرکزی نشست و راپور را با اسناد اینکه کودتا با حمایت مستقیم سی ای ای پاکستان و ایران سازماندهی شده و در راه است امر گرفتاری تعدادی را در وقت معین ساعت ۲ روز دستگیر شوند بعد از گرفتاری دیوان حرب عسکری در رس آن دگر جنرال فاروق خان بود که امکان تقلب در فیصله دیوان حرب ممکن نبود که فیصله اعدام را آنها صادر کردند. در مقابل سوال چنین پاسخ می‌دهد عبدالولی که به چهار فقره قوانین جزای نظامی در دخالت غیرقانونی در امور دولت و دخالت در امور انتخابات شمال غرب پاکستان و فیر به تظاهرات کننده متهم بود وی را در باغچه نگهداری کرد و نکشت و حمایت کرد چرا؟ سردار؛ ولی و مارشال سلولی خان هر دو در ارگ زندانی بودند من نگهبان امنیتی‌شان بودم من یکسال با او در تپه تاج بیگ کار می‌کردم او واقعن در امور کابینه شورا مداخله می‌کرد؛ ولی دو انگیزه باعث کشته شدن

اوا نشد اول اینکه تبلیغات حس انتقام جویی داوودخان از خانواده‌اش راه اندازی می‌شد دوم اینکه عهده دیگر مول موسی شفیق وزیر دفاع خان محمدخان را هم رها کرد روابط خانواده‌گی را در نظر نداشت اسلام‌گراها در سال ۱۹۷۵ در بدخشان، کابل، لغمان و لوگر شورش کردند که در تغییر روابط نزدیک با حزب دموکراتیک و شوروی داشت داوودخان راه خود را جدا کرد. بلی موضوع عمده کدام قرارداد با شوروی امضا نشده بود و قبلاً هم نعیم خان در کشورهای زیادی. امریکا، ایالات عربی، ایران برای تأمین روابط اقتصادی سفر کرده بود؛ ولی بعد خودش این مسئولیت را گرفت.

در مقابل سوال اینکه اتهامات رسانه‌های غرب و ایران نشر شده است سفر ماه اپریل سال ۱۹۷۵ سردار به ایران که عده دو میلیارد دالری گرفت که این پول روی چند مورد که روابط خود را حزب دموکراتیک قطع کند، کاهش روابط با شوروی، و ایجاد روابط نزدیک با پاکستان از مسأله پشتونستان و از آب هلمند دست بکشد داوودخان این کار را کرد و در برکناری حزبی‌ها حسن شرق، گل پاچا، معتاد، فیض محمد و دیگران را عملی کرد و من خودم استعفا کردم از وظیفه من را در هندوستان سفیر تعیین کرد من هیچ وقت عضو پرچم نبودم؛ ولی من را حزبی می‌دانستند، عبدالله شادان من شاهد عینی هستم که مدیر افغان فلم بودم و روزهای سه شبه وحید عبدالله می‌آمد و فلم‌های خبری را که من تهیه می‌کردم او چک می‌کرد در یکی از این فلم‌ها شما در کنار داوودخان بودید از من خواست شما را بکشم از کنار داوود که ممکن نبود چرا راستگراها بر ضد شما بودند.

وحید عبدالله با وجودی که صلاحیت نداشت ضد رفقا و همکاران داوودخان بود. شادان داوودخان سفر داشت به پاکستان روابط نزدیک ایجاد کر محور کارش که پشتونستان و اب هلمند بود به فراموشی سپرد، دوری از پرچمی و ضعیف جلوه دادن آنها را بیشتر ساخت و کاهش روابط با شوروی نقش در بر انداختن رژیم و از بین رفتن خودش و خانواده‌اش شد که کودتاه دیگر صورت گرفت که تا امروز افغانستان در جنگ می‌سوزد.

وی در مدت کارش خدمات ارزنده بیشتر دارد که یکی از آنها ایجاد نهضت زنان، اعمار شاهراه‌های افغانستان، چند کار خانه تولیدی، نیرو گاه‌های برق آبی و غیره بوده است. نواقصات هم در کارش وجود داشت که از انجمله تک حزبی ساختن حاکمیت (جمهوریت) و منع فعالیت‌های بقیه احزاب سیاسی، طرفه رفتن در اراده و سلب حق مردم که صلاحیت‌های مردم را در دموکراسی نمایشی (جمهوریت) منحصر به خود ساخته بود قسمی که در نوشته‌های پژوهش‌گران به صراحت آمده است وی شخص جا طلب و خودخواه بود با آمدن نظام جمهوریت

دولت بسیط بود تمام تصامیم از موضع قدرت در بالا مانند دولت شاهی بالای مردم تطبیق و تحمیل می‌شد کدام تغییرات در قدرت سیاسی وارد نشده بود.

مردم افغانستان بعد از به قدرت رسیدن سردار محمد داوودخان اولین رئیس جمهوری افغانستان که با اعلان نظام جمهوریت ملت را بیشتر امیدوار به آبادی، آزادی محو فقر و گرسنگی، پیشرفت و ترقی و داشتن لقمه نان در دسترخوان‌شان نموده بود، این جمهوری جوان تغییر سیستم به مردم سالاری و دموکراسی که توسط خود خانواده شاهی آغاز شده بود جلب توجه کرد؛ ولی متأسفانه جمهوریت نتوانست که در کوتاه مدت به خواسته‌های مردم پاسخگو باشد. فقر و بیکاری در آن دوره همچنان داد می‌زد، اپوزیسیون داخلی به شورش‌های درونی شروع کرده بود، تظاهرات مسالمت آمیز روشنفکران رهبری کارگران و زحمت کشان به دفاع از حقوق مردم در راه بود، ترور میر اکبر خیبر یک تن از نظریه پردازان حزب دموکراتیک خلق افغانستان و از جمله بنیادگذاران حزب که در تشبیه جنازه‌اش بیشتر از ۱۵هزار روشنفکران اشتراک کرده بودند که پایه‌های حاکمیت را به لرزه درآورد، گرچه تا امروز در مورد ترور میر اکبر خیبر در وضعیت شکننده حاکمیت آن زمان سپال‌ها بیشتر وجود دارد که تا هنوز پاسخ داده نشده است که یکی از عوامل سقوط جمهوریت دانسته شده است عوامل دیگر هم وجود داشته که به جلوگیری از تظاهرات دادخواهانه، رهبران حزب دموکراتیک خلق افغانستان زندانی شدند و رادیوهای افغانستان نشرات دستگیری اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان را اعلان می‌کرد رهبران حزب دموکراتیک خلق افغانستان که از جمله پر قوت‌ترین احزاب سیاسی افغانستان بود از جانب رژیم داوودخان دستگیر و زندانی شد اعم از:

- ❖ نورمحمد تره‌کی؛
- ❖ ببرک کارمل؛
- ❖ داکتر شاه ولی؛
- ❖ عبدالحکیم شرعی جوزجانی؛
- ❖ غلام دستگیر پنجشیری؛
- ❖ سلیمان لایق؛
- ❖ محمد حسن بارق شفیعی؛
- ❖ حفیظ‌الله امین؛
- ❖ محمد حسن ضمیر صافی.

که دستگیری رهبران‌شان بقیه اعضای رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان را برافروخته ساخت که برای رهایی رهبران‌شان مجبور شدند به حملات مسلحانه دست بزنند و تلاش می‌ورزیدند تا رهبران‌شان را از زندان نجات دهند؛ ولی برای سرنگونی نظام جمهوری‌ت برنامه قبلاً تعیین شده یا پلان شده نداشتند با تأسف در وضعیت شکننده آن زمان فضا برای افراد استفاده جو آماده شد.

سردار داوود محمد خان درست به همین روز ۷ ثور ۱۳۵۷ صبح وقت به ساعت ۷ بجه وزیر داخله آن زمان عبدالقدیر را به قصر جهت گفتگو در مورد خواسته بود حالا چه گفتگوی انجام شده بود در مورد معلومات وجود ندارد؛ ولی به ساعت ۱۱ بجه همان روز جلسه شورای وزیران از جانب سردار محمد داوودخان در قصر برگزار شده بود که تا آن زمان از رهایی رهبران حزب دموکراتیک خبری نبود پاسخ مثبت از جانب دولت ان زمان به رهبری سردار محمد داوودخان برای بر افروختگان حزب دموکراتیک خلق افغانستان داده نشده بود. حزب دموکراتیک خلق افغانستان که تشکل منظم در موسسات و ادارات کلیدی دولت و اردوی افغانستان داشت.

مطابق سند نشر شده از صفحات اجتماعی (نشریه راه پرچم از روزنامه انیس که متن پشتو آن در سالنامه ۱۳۵۷ ضمیمه است گفته شده که در سال ۱۳۵۷ سه هفته بعد از انقلاب ۷ ثور تصمیم، قیام، نحو قیام، اجرا و اشتراک کنندگان آن همه جانبه معلومات داده شده است که (انقلاب ۷ ثور ۱۳۵۷) یا به اشاره دیگر پژوهش‌گران کودتای ۷ ثور ۱۳۵۷ شخص توسط دستور حفیظ الله امین بدون آگاهی دهی رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان با دستور حفیظ الله امین مسئول بخش نظامی حزب به یک حلقه مشخص نظامیان اعم از جنرال عبدالقادر، جنرال رفیع، وطنجار و شهنواز تنی این کودتا انجام یافته که حزب در عمل انجام شده قرار گرفته است، پس مشخص می‌توان گفت که این کودتا توسط جناح خلق حفیظ الله امین صورت گرفته است. مصاحبه شاهدان عینی آن دوره به بی بی سی مؤرخ آقای شهنواز تنی یک تن از قومندانان برجسته حزب دموکراتیک خلق افغانستان در اردوی ملی آن زمان و تعدادی دیگری از رهبران همچو اعضای رهبری آن حزب آقای سلیمان لایق چنین ابراز نظر کرده‌اند حزب برای کودتا آمادگی نداشت.

دستگیری اعضای رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان که آنها در زندان پلچرخ محبوس بودند بقیه اعضای حزب را مجبور به حملات نظامی کرد فعالان حزب دموکراتیک خلق افغانستان برای نجات رهبران‌شان از زندان پلچرخ به سردار محمد داوودخان زمانی حمله ور شدند که این حملات از جانب جنرال قادر، جگرن رفع، شهنواز تنی به صورت تحمیلی انجام پذیرفت که

آنها قصدی برای از بین بردن نظام و یا کشته شدن سردار محمد داوودخان نداشتند متأسفانه در میان همین کشمکش‌ها اعضای نامطلوب و استفاده‌جو برای رسیدن به قدرت از جمله دستور حفیظ الله امین آموزش دیده آمریکا بر علیه رژیم صورت گرفت نتایج این حمله نظامی که به دستور شخصی وی بدون آگاهی هیأت رهبری حزب صورت گرفته بود کشتن سردار محمد داوود با ۱۷ تن از اعضای خانواده‌اش و تعدادی از طرفداران جمهوریت افغانستان شد که جسد آنها توسط پاچا میر رئیس حفظ و مراقبت قوای زره‌دار پلچرخ در پلیگون پلچرخ دفن شد.

به نقل قول از شادروان جنرال نبی عظیمی لقب به سپهسالار در کتاب من و آن مرد موقر چنین نوشته است شباهت موقعیت امین هنگام یورش به قصر تاج بیگ و موقعیت محمد داوود هنگام هجوم بر ارگ، به حیرتم واداشت. هردو با خانواده و هر دو مقاومت کردند؛ اما فرمان مرگ محمد داوود در دستان امین و فرمان مرگ امین به دست ارتش سرخ ۱۵۰۰ و به روایتی ۱۷۰۰ سرباز و افسر گارد ریاست جمهوری، که اسیر گردیده بودند، بعد از سه روز به جانب افغانی تسلیم داده شدند. پس چنین به نظر می‌رسد که کشته شدن سردار محمد داوودخان اولین رئیس جمهور افغانستان به دستور حفیظ الله امین بدون موافقه اعضای رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان صورت گرفته است.

نظام جمهوری افغانستان با کشته شدن سردار محمد داوودخان سقوط کرد و رئیس جمهور نورمحمد تره‌کی رهبر شاخه خلق حزب دموکراتیک خلق افغانستان از زندان‌ها و به اریکه قدرت سیاسی کشور تکیه است که در ۷ ثور ۱۳۵۷ از طریق رادیو ملی افغانستان چنین اعلان شد. برای اولین بار در تاریخ افغانستان آخرین بقایای سلطنت، ظلم، استبداد و قدرت خانواده نادرخان به پایان رسید و تمامی قدرت دولتی به دست مردم افتاد، قدرت دولتی به‌طور مکمل به اختیار شورای انقلابی است.

(۷ ثور ۱۳۹۸ مصاحبه شه‌نواز تنی با رادیو آزادی):

به نظر من سقوط نظام جمهوری اسلامی در افغانستان بنابر وضعیت موجود آن دوره که مردم به خصوص نیاز میرم به روشنگری داشته‌اند، اینکه اذهان عامه در جامعه نیمه فیودالی هنوز برای پذیرش انقلاب ۷ ثور آماده نبود دو موضوع را قابل یاد آری می‌دانم!

از یک طرف بی تجربه‌گی رهبران سیاسی در نظام و از جانب دیگر نقش سی‌ای، آبی توسط حفیظ الله امین در درون حزب دموکراتیک خلق افغانستان که منجر به کشته شدن رئیس جمهور نورمحمد تره‌کی شاخه خلق شد که توسط حفیظ الله امین شاگرد وفا دار وی رئیس جمهور نورمحمد تره‌کی صورت گرفت این مسأله مردم را وحشت زده ساخت در شرایط و اوضاع متشنج

حفیظ الله امین به قدرت سیاسی تکیه زد که دوره حاکمیت رئیس جمهور حفیظ الله امین با زندانی کردن و کشتار بی رحمانه هزاران تن از اقشار مختلف کشور به نام دوره سیاه در تاریخ حزب دموکراتیک خلق افغانستان ثبت شد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳

فهرست منابع

۱. من و آن مرد موقر کتاب شاد روان جنرال نبی عظیمی ملقب به سپهسالار.
۲. ویکی پدیا.
۳. مصاحبه‌ها رادیو آزادی مؤرخ ۲۵ سرطان ۱۴.
۴. رادیو بی بی سی ۱۷ مارچ ۲۰۰۹ و ۱۷ اپریل ۲۰۱۸.
۵. دوج ویلی DW ۱۳۹۰.۱۲.۸.
۶. وبسایت راه پرچم، تاریخ نابغه‌های جهان.
۷. تاریخ معاصر افغانستان.
۸. مصاحبه عبدالله شادان با قومندان گارد ریاست جمهوری داوودخان دگروال ضیا مجید در امریکا و با اخذ نظریات بیشتر از ۲۰ تن شخصیت‌های مدبر در حوزه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تاریخ نیم قرن افغانستان و نظر ۶۶ تن از هموطنان در صفحات اجتماعی.

بخش دوم: جمهوری نورمحمد تره‌کی

دوره نورمحمد تره‌کی ۱۳۵۷-۱۳۵۸ خورشیدی

سور گل نورمحمد تره‌کی رهبر جناح خلق حزب دموکراتیک خلق افغانستان کی بود؟ نورمحمد تره‌کی فرزند نظر محمد در سال ۱۹۱۷، ۲۳. سرطان ۱۲۹۶ خورشیدی به ولسوالی ناوه غزنی افغانستان متولد شده است.

وی از قبیله غلزایی و ملیت پشتون بود تحصیلات ابتدایی را در قریه‌اش به پایان رسانید بعد از آن به کار آغاز کرد. بنابر شناخت که پیدا کرد کویته رفت و بعد به هندوستان رفت زبان انگلیسی را فرا گرفت مدت منجیح آموزش کار کرد. وی سیاست‌مدار، روزنامه‌نگار، نویسنده انقلابی و یک تن از مؤسسين حزب دموکراتیک خلق افغانستان بود، از سال ۱۹۶۵ تا ۱۹۷۹ دبیر کل حزب بود.

وی دومین رئیس جمهور افغانستان بود که جمهوری دموکراتیک افغانستان را تأسیس کرد. ۱ می ۱۹۷۸ - ۲۷ مارچ ۱۹۷۹ بعد از موسی شفیق صدراعظم افغانستان شد در سال ۱۹۷۸ - تا ۱۴ سپتامبر ۱۹۷۹ ریاست هیأت رئیسه شورای انقلابی را به عهده داشت. وی در سال ۱۳۴۳ از جمله بنیادگذاران حزب دموکراتیک خلق افغانستان بود او در انتخابات پارلمان

۱۹۵۶ شرکت کرد و در سال ۱۹۶۶ روز نامه خلق ارگان نشراتی حزب دموکراتیک خلق افغانستان را تأسیس کرد آثار وی سله، با درون مایه انتقاد از اربابان و فیودالان افغانستان سنگسار، سپین یا سفید، بی تربیه زوی، داستان‌های کوتاه موچی (کفش دوز) دلندو کیسو توکه، مقالات متعدد نوشته از جمله ایک پختون کی داستان الم، در مورد شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی بلوچستان به زبان اردو زندگی نوین به زبان پارسی و غیره همچنان برگردان، عروسی من در خیبر، (خاطرات جنگ چرچیل) و (نطق ویشسنگی در یونو) از آثاری وی است.

در مورد آثار چاپ شده نورمحمد تره‌کی دیدگاه‌های وجود دارد که گویا آثار چاپ شده از خودش نیست چرا که وی تا صنف نهم آموزش دیده بود و از تحصیلات بلند بر خوردار نبوده است (قابل

یاد آوری می‌دانم در زمان وی فارغ التحصیل صنف نهم تحصیلات بلند بود که جوانان با همین تحصیلات در ادارات و لیسه‌های افغانستان منحیت آموز گار یا معلم تقرر می‌یافتند). وی یا کودتایی ۷ ثور ۱۳۵۷ قسمی که گفته شد به دستور شخصی حفیظ الله امین آموزش دیده امریکایی بدون آگاهی رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان که صورت گرفت بعد از کشته شدن سردار محمد داوودخان رئیس جمهور افغانستان نورمحمد تره‌کی به قدرت سیاسی رسید و کودتا ۷ ثور را انقلاب پرولتاریا نام نهاد در حالی که افغانستان هنوز به دوره تاریخی سیاسی برای یک انقلاب پرولتاریا آمده نبوده؛ زیرا افغانستان یک سرزمین نیمه فیودالی بود برای یک انقلاب طی مراحل تاریخی نیاز است. افغانستان هنوز یک کشور سنتی، مسلمان و قبیله‌ای بود طبقه کارگر و صنعتی وجود نداشت بعد از کودتا یا انقلاب ۷ ثور ۱۳۵۷ حزب دموکراتیک خلق افغانستان به قدرت رسید یعنی شاخه خلق و پرچم بعد از ۷ ثور شورای انقلابی توسط حزب تشکیل شد و اولین فرمان با اعلامیه صادر کرد «شورای انقلابی» در اولین جلسه خود نورمحمد تره‌کی را شخصیت بزرگ ملی و سیاسی افغانستان خواند و به حیث رئیس شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان و رئیس حکومت اعلان کرد حکومت او از ۷ ثور تا ۲۵ سنبله ۱۳۵۸ دوام کرد.

حزب دموکراتیک خلق افغانستان در رأس نورمحمد تره‌کی به اریکه قدرت تکیه زد که هنوز چند ماه نگذاشته بود خدمات نورمحمد تره‌کی با وجودی که وی شخصی ظالم بود؛ ولی تحت شعار کور، کالی دودی و یا خانه، لباس نان تحت همین شعار به کار خود را آغاز کرد.

ضمن پیشکش برنامه‌های اصلاحات اعم از:

- ❖ ایجاد تلویزیون افغانستان که کارش قبلاً در حکومت داوودخان تکمیل شده بود؛
- ❖ تأمین حقوق زن و اعلان حقوق مساوی با مردان؛
- ❖ منع مصارفات گزاف عروسی، منع گرفتن شیربها، باسواد شدن جبری زنان؛
- ❖ حمایت از دهاقین و کارگران؛
- ❖ آموزش‌اجباری برای همه از مرد و زن؛
- ❖ بلند بردن سطح زندگی دهاقین و کارگران تقسیم زمین به طور رایگان برای دهقانان؛
- ❖ لغو یا تخفیف زمین داران بزرگ، سود خواران از دهقانان.

فرمان‌های‌های ذیل را هم صادر و اعلام کرد که قرار ذیل است:

فرمان شماره ۱

خطوط اساسی وظایف انقلابی جمهوری دموکراتیک را منحیث خط مشی و ایجاد تحولات اجتماعی برای آرامی و آسایش مردم.

فرمان شماره ۲

دست بلند داشتن جناح خلق در قدرت مخالف به وحدت حزبی خلق و پرچم معاونین و اعضای حکومت اعلان شد.

فرمان شماره ۳

قانون اساسی ۵ سال ۱۳۵۵ ملغی شد تمام و بقیه اسناد، فرامین، قوانین و مقررات نافذه مطابق به اهداف جمهوری دموکراتیک افغانستان باشد قابل اجرا قرار داده شد و محکمه نظامی انقلابی به شورای انقلابی نام گذاری شد.

فرمان شماره ۴

تغییر بیرق سیاه، سرخ، سبز به رنگ سرخ و نشان خلق میدل شد.

فرمان شماره ۵

۲۳ تن از خانواده سلطنتی سلب تابعیت شد.

فرمان شماره ۶

رهای میلیون‌ها دهقان و کارگر را از یوغ فیودالان و ستمگران اعلان کرد.

فرمان شماره ۷

در عقرب ۱۳۵۷ تساوی حقوق زن و مرد، منع ازدواج اجباری، تعیین مهریه زنان.

فرمان شماره ۸

محو نظام فیودالی، و ماقبل فیودالی از نظام اقتصادی و اجتماعی تحکیم اتحادیه کارگران و دهاقین و محو استثمار فرد از فرد بلند بردن محصولات زراعتی به منظور تهیه غذا و متنوع برای مردم، ارتقاء صادرات زراعتی و صنایع.

با همین فرمان‌ها و رهایی ۹۰۰۰ زندانی؛ ولی مردم روزانه شاهد حرکت‌های ستمگرانه رژیم بود و از جانب دیگر فرمان شماره ۷ تقسیم زمین‌های اربابان و زمینداران که سال‌های دراز دهقانان را استثمار کرده بودند و برای دهقان ارباب از نگاه مذهبی و فرهنگی جایگاه بلند و خاص داشت، چندی نگذشت که حکومت نو پا با نارضایتی اربابان و زمینداران که مالکیت شخصی آنها را به

طور رایگان برای دهاقین بی زمین و بی بضاعت تقسیم کرده بودند. مواجه شد از جانب دیگر اشتباهات دولت نو پا تغییر بیرق با نشان سرخ، توهین کردن به مقدسات مذهبی و احترام نکردن به آن، روحانیون را همچنان بر افروخته ساخته بود زمینداران و اربابان با استفاده افزاری از همین دهاقین و روحانیون بر علیه رژیم به پا خواستند در همین زمان مشکلات داخل حزب اعم از جاه طلبی‌های حفیظ الله امین، و دور کردن شاخه پرچم، ستمگری بالای مردم، احترام نگذاشتند به مذهب و سنت‌های مردمی همچنان به اقدامات خونین دست زد، مخالفت با همفکران و هم‌زمان‌اش شاخه پرچم که تعدادی از رهبران و پیشتازان آنان را یا تبعید کرد یا هم زندانی، ببرک کارمل و چندین تن از اعضای رهبری پرچم را نخست سفير ساخت بعد آنان را به نام جاسوس از حزب اخراج کرد به این شکل تعدادی رهبران شاخه پرچم تبعید شدند تعدادی هم در زندان بودند.

اتحاد شوروی دید که صلاحیت‌های بیشتر را حفیظ الله امین دارد متوجه شد وضعیت درونی حکومت بحرانی است حکومت ضعیف شده و سقوط خواهد کرد نورمحمد تره‌کی در هاوانا سفر کرد جهت اشتراک در یک کنفرانس که دعوت شده بود چون اتحاد شوروی که نظاره‌گر و نگران وضعیت افغانستان بود در بازگشت مقامات اتحاد شوروی از نورمحمد تره‌کی خواستند با هم دیدار داشته باشند که در این دیدار بهتر شدن روابط نورمحمد تره‌کی با ببرک کارمل و از بین بردن حفیظ الله امین که شاگرد سی، ای. ای بود و قصداً وضعیت را با تحمیل ظلم و ستم و دستگیری‌های شبانه روحانیون، متنفذین مردم و دور کردن حلقه پرچمی‌ها از کنار نورمحمد تره‌کی با عقده‌های شخصی خودی امین با پرچمی‌ها مطرح شده بود و اتحاد شوروی متوجه شد و خواست حفیظ الله امین را از صحنه سیاسی برای ابد دور کند زمانی که تره‌کی به کابل می‌آید حفیظ الله امین قبلاً از برنامه شوروی در موردش اطلاع یافت بود پیش از اینکه نورمحمد تره‌کی برای از بین بردن حفیظ الله امین دست به کار شود حفیظ الله امین دست به کار شد.

در سال ۸ اکتبر ۱۹۷۹ مطابق ۱۸ میزان سال ۱۳۵۷ به سن ۶۲ سالگی به دستور حفیظ امین که به نام شاگرد وفادارش لقب یافته بود توسط سه تن به اسم‌های:

۱- روزی خان رئیس ارکان سیاسی گارد.

۲- عبدالودود رئیس مخابرات گارد.

۳- محمد اقبال.

رئیس جمهور تره‌کی را در اتاق خوابش دستان‌اش را بستند در حالی که او آب می‌خواست دست

به

گلوبش برده فشار دادند و بعد بالشت را به دهنش گذاشته تره‌کی را به قتل رسانیده‌اند که جریان مکمل اعترافات از قتل نورمحمد تره‌کی در روزنامه انیس و حقیقت انقلاب ثور دست نشر سپرده شد به نقل و قول از محترم قاسم اسمایی در سال ۲۰۱۷ «از دست بوسی استا تا گذاشتن بالشت در دهنش» که به مناسبت ۳۸ سالروز شهادت نورمحمد تره‌کی دست نشر رسیده است چنین می‌نگارد: «نورمحمد تره‌کی منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و رئیس شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان» به تاریخ ۲۵ سنبله ۱۳۵۸ در نتیجه یک کودتای آرام درون حزبی به رهبری حفیظ الله امین وبدون کوچکترین مخالفت، از تمام پست‌های حزبی و دولتی برطرف و با همه اعضای فامیل (خانم، برادر و برادرزاده‌ها) ویاورانش دستگیر شد و در وسایل ارتباط جمعی، خبر این (کودتا) با این جمله بندی اعلان گردید:

پلینوم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان امروز ساعت نه قبل از ظهر تا به ساعت و یک ونیم بعد از ظهر به صورت فوق العاده تحت ریاست داکتر شاه؛ ولی منشی و عضو دفتر سیاسی کمیته مرکزی جلسه نمود. در این جلسه روی درخواست (نورمحمد تره‌کی) بحث و مذاکره صورت گرفت. نورمحمد تره‌کی درین خواست تقاضا نموده بود که بنا بر علل صحتی و ناتوانی مزاجی نمی‌تواند به کارهایش به مقامات حزبی و دولتی ادامه دهد. پلینوم کمیته مرکزی موضوع را تحت ارزیابی و مطالعه دقیق و همه جانبه قرار داد و در نتیجه به اتفاق آرا در خواست او را تصویب و به عوض وی رفیق حفیظ الله امین منشی و عضو دفتر سیاسی کمیته مرکزی و لومری وزیر را به حیث منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان انتخاب نمود.» (روزنامه انیس شماره مسلسل ۱۴۸۶۶ مؤرخ ۲۵ سنبله ۱۳۵۸).

برای تکمیل کودتا، به تعقیب سبکدوشی نورمحمد تره‌کی از مقام حزبی، جلسه شورای انقلابی نیز تحت ریاست داکتر شاه؛ ولی دایر و با فیصله مشابه، حفیظ الله امین به حیث رئیس شورای انقلابی، جانشین نورمحمد تره‌کی شد.

«کابل ۱۸ میزان نورمحمد تره‌کی رئیس سابق شورای انقلابی در اثر مرضی شدیدی که از چندی باینطرف عاید حالش شده بوده صبح دیروز وفات یافت، انا لله و انا الیه راجعون. جنازه مرحومی دیروز در حوضیره فامیلی‌اش به خاک سپرده شد.»

ذکر این نکته ضرور است که ترور معنوی شادروان نورمحمد تره‌کی مدت‌ها قبل از کشتن جسمی او شروع شده بود. حفیظ الله امین به تدریج احساس میکرد که با همه تلاش‌هایش نمی‌تواند رهبر پذیرفته شده در بین صفوف جناح خلق باشد وبزرگ‌ترین مانع را در مورد، موجودیت نورمحمد تره‌کی و سابقه مبارزه او میدانست. امین برای برداشتن این مانع، ماه‌ها قبل از کودتا با

سازماندهی به ظاهر خیرخواهانه و تحریک احساس خودخواهی و بزرگ بینی شادروان نورمحمد تره‌کی کمپاین طولانی و وسیع چند بعدی را برای تبلیغ کیش شخصیت او براه انداخت و خودش با ذکر القاب گوناگون که بعداً در وسایل ارتباط جمعی تکرار آن حتمی شمرده می‌شد؛ پیشگام این طرح بود و با پخش عکس‌ها و نصب پوستره‌های بزرگ آنرا تقویت میکرد. امین با سازماندهی تجلیل سالگرد او به سبک (شاهانه) و سپس نشر آن از طریق تلویزیون ضربه بزرگی را بر شخصیت و سابقه مبارزه آن وارد کرد و همزمان با آن از طریق افراد و شبکه‌های مخصوص خویش در سازمان‌های حزبی تبلیغات وسیع را بر علیه او براه انداخت و سرانجام به اقدام‌هایی که محو فزیک‌ی او بود دست یازید.

تحقیقاتی که در مورد مرگ شادروان تره‌کی بعد از ششم جدی ۱۳۵۸ صورت گرفته، بیانگر این مطلب است که وی شب ۱۶ بر ۱۷ میزان سال ۱۳۵۸، به دستور حفیظ الله امین که لقب قوماندان دلیر انقلاب را پیشوند نام خویش ساخته بود و شعار (مصئونیت، قانونیت و عدالت)، را شعار روز میدانست، با گذاشتن بالش بر دهنش به طرز وحشیانه به قتل رسیده است. این در حالی بود که تا چند روز قبل از آن، امین او را استاد، رهبر و... خطاب میکرد و برای ابراز ارادت، در محضرعام بوسه‌ها بر دستانش میزد و بارها تکرار میکرد که (او و تره‌کی یک روح و دو جسم اند). برای پی بردن کامل به تراژیدی مرگ تره‌کی، متن جریان تحقیق قاتلین بالفعل او، از شماره ۲۱

دوردوم روزنامه حقیقت انقلاب ثور مؤرخ ۶ دلو ۱۳۵۸ بازنویسی شده است. به این ترتیب رئیس جمهور مستبد حفیظ الله امین به اریکه قدرت سیاسی افغانستان مخالف به خواست شوروی تکیه زد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۳.۰۷.۰۷

فهرست منابع

۱. ویکی پدیا.
۲. گستره زندگی قاسم اسمایی مؤرخ ۲۰۱۰.۱۰.۱۳.
۳. بی بی سی مؤرخ ۲۰۰۹.۱۲.
۴. دوج ویلی ۲۹.۱.۱۳۹۱.

بخش سوم: جمهوریت حفیظ الله امین

۷ میزان ۱۳۵۸ - ۶ جدی ۱۳۵۸

حفیظ الله متخلص به امین یک تن از سیاستمداران افغانستان فرزند حبیب الله در ۱۰ حوت سال ۱۳۰۸ خورشیدی در روستایی قاضی خیل ولسوالی پغمان ولایت کابل در یک خانواده متوسط الحال به دنیا آمده است، تحصیلات ابتدایی را در ولسوالی پغمان و تحصیلات عالی را به سویه لیسانس از دالمعلمین کابل به دست آورده است، بعد از فراغت وی نظر به لیاقت که از خود نشان داد بود به زودی مدیر مکتب شبانه «ابن سینا» گردید، بنابر نظریات پژوهش‌گران در رگ و بود وی حس خود خواهی و تعصبات قومی از طفلیت هویدا بود، چنانچه محمد صدیق فرهنگ در (کتاب «افغانستان در پنج قرن اخیر») چنین نوشته است.

حفیظ الله امین در لیسه «ابن سینا» تعدادی از جوانان را جذب نمود و برای آنها یک کلاس غیر رسمی شبانه ایجاد کرد که نظریات سیاسی خود را برمبنای باورها و عقیده (برتری خواهی قومی) تدریس می‌کرد. (به باور من متأسفانه این عقیده تجزیه طلبانه و ضد تمامیت خواهی و همبستگی مردم ما از جانب وی و همچو امین‌ها در چهار دهه جنگ تعدادی از هموطنان و جوانان ما را مصاب نمود این مرض مضحک در عمق جامعه ریشه دوانده و توسعه یافت، که تا امروز ما شاهد اختلافات قومی، زبانی و سمتی در میان برخی ملیت‌های با هم برادر افغانستان هستیم.

امین با استفاده از بورس‌های تحصیلی دارلمعلمین در سال ۱۳۳۶ خورشید برای تحصیلات فوق لیسانس به امریکا سفر کرد، دوباره به کشور برگشت و در یک اداره امریکایی شامل کار شد، روایت‌های وجود دارد، که «نورمحمد تره‌کی هم بعضی به آن اداره رفته به ترجمه مکاتیب ضروری آن اداره می‌پرداخته در همین جا با حفیظ الله امین آشنا شد، که این آشنایی فعالیت‌های سیاسی امین را تقویت کرد).

حفیظ الله امین که علاقه‌مند تحصیلات عالی تر بود در سال ۱۳۴۱ برای بار دوم جهت اخذ دکترایش عازم امریکا شد؛ ولی بعد از سپری کردن یک سال از جانب امریکا جریان تحصیلات‌اش ممنوع قرار گرفت و دیپورت شد.

حافظ الله امین مدعی شد که تحصیلات وی از جانب حکومت افغانستان در امریکا قطع شده است، ولی طبق گفته آقای فرهنگ برای اثبات این ادعا که با روش عمومی دارالعلوم تفاوت دارد، سندی ارائه نشده او در دوره اقامت‌اش به امریکا مدتی مسئول انجمن محصلان افغانستان شد و بنا به روایت (انتونی آرنولد) در کتاب (کمونیزم دو حزبی)، امین در روزهای تعطیل هفته به تمرین نشانه زنی می‌پرداخت، به نظر من بعد از به قدرت رسیدن‌اش با استفاده از همان تجاریات نشان زنی‌ها در امریکا مردم افغانستان را نشانه گرفت که هزاران تن را بی رحمانه کشت و زنده به گور کرد.

وی کار سیاسی را از دوره نوجوانی شروع کرده بود. در سال ۱۳۴۳ بعد از برگشت امریکا در سال خودش را به انتخابات شورای ملی از حوزه پغمان کاندیدای کرد؛ ولی شکست خورد در همین سال حزب دموکراتیک خلق افغانستان ایجاد شد و تقاضای عضویت در حزب دموکراتیک خلق افغانستان را نمود و منجیح عضو عادی حزب پذیرفته شد، با زرنگی در حزب فعالیت‌ها نمود و توجه رهبر حزب نورمحمد تره‌کی را بیشتر جلب کرد که توسط وی به سرعت در حزب رسد کرد، در سال ۱۳۴۵ دوباره خود را از حوزه پغمان به شورای ملی کاندیدای کرد و این بار برنده شد به مجلس نماینده‌گان افغانستان راه یافت، امین در انشعاب حزبی شاخه خلق و پرچم بنابر تفاوت‌ها سلیقه‌های فرهنگی و سنتی نقش داشت. امین تفاوت‌های فکری و شخصیتی ژرف با زنده یاد ببرک کارمل داشت، بنابر شناخت زنده یاد ببرک کارمل از وی داشت با پذیرش‌اش در عضویت کمیته مرکزی و دفتر سیاسی حزب مخالفت کرد.

وی در کنار نورمحمد تره‌کی قرار گرفت مخالف شدید و سرسخت ببرک کارمل و جناح پرچم بود. در سال ۱۳۵۲ از جانب نورمحمد تره‌کی مسئول نظامی یا ارتش شد، وی بنابر تصببات قومی و زبانی که داشت جذب افسران جوان پشتون‌های روستایی را در صفوف ارتش رشد داد باد از مدتی به نورمحمد یک تن از رهبران حزب تره‌کی اطلاع داد که می‌تواند حکومت داوودخان را سقوط دهد، که حزب مصلحت ندید، در سال ۱۳۵۶ خورشیدی بر اثر فشار آوردن اتحاد شوروی جناح‌های خلق و پرچم وحدت کردند، نورمحمد تره‌کی با حفظ سمت مأموریت ارتش به عضویت کمیته مرکزی حزب هم معرفی نمود و پذیرفته شد که قبلاً این سمت پر مسئولیت ارتش را میر اکبر خیبر به عهده داشت، امین کودتا ۷ ثور ۱۳۵۷ را بدون توافق هیأت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان خود سرانه انجام داده که یکی از عوامل ان شهادت میر اکبر خیبر بود روایت وجود دارد که امین رقیب سر سخت او بود ترور میر اکبر خیبر توسط امین انجام یافته

است. شهادت خیبر با تظاهرات حزب دموکراتیک خلق افغانستان همراه بود، که پایه‌های جمهوریت سردار داوودخان را به لرزه درآورد، در قسمت اول این مقاله توضیحات داده شده است. امین در پست‌های مختلف حزبی و دولتی ایفای وظیفه نموده است.

۱۶ سپتامبر ۱۹۷۹ - تا ۲۷ دسامبر ۱۹۷۹ نخست وزیر افغانستان

۲۷ مارچ ۱۹۷۹ - ۲۷ دسامبر ۱۹۷۹ وزیر داخله

۱ می ۱۹۷۹ - ۲۸ ژوئیه ۱۹۷۹ ریاست هیأت رئیسه شورای انقلابی

۱۴ سپتامبر ۱۹۷۹ - ۲۷ دسامبر ۱۹۷۹ ریاست شورای وزیران

۲۷ مارچ ۱۹۷۹ - ۲۷ دسامبر ۱۹۷۹ وزیر دفاع افغانستان

حالا چگونه رئیس جمهور حفیظ الله امین به قدرت رسید؟

حاکمیت دوره امین چگونه حاکمیت بود و چرا سقوط کرد؟

در قسمت دوم این مقاله در مورد قتل نورمحمد تره‌کی توسط حفیظ الله امین اشاره گردید که نورمحمد تره‌کی به دستور حفیظ الله امین ملقب به شاگرد وفادار وی بیرحمانه توسط سه تن از کارمندان اش با خفه کردن بالشت گذاشتن بر دهن تره‌کی به قتل رسید تا خودش به اریکه قدرت تکیه بزند که جریان اعترافات قتل وی در روز نامه انیس و حقیقت ارگان نشراتی حزب دموکراتیک خلق افغانستان آن دوره نشر شده است.

امین با به قدرت رسیدنش کدام برنامه جدید برای مردم نتوانست پیشکش کند و در خط مشی وی با شعار مصونیت، عدالت، قانونیت و سخنرانی او با باورهای سوسیالیسم برژنیفی و جانبدارانه معتقد به باورهایش بود خلاصه شد معمولا در محراق سخنرانی‌های اش از اصول پیشاهنگ حزب طبقه کارگر، دور نمایی سوسیالیستی، حمله بر مخالفان جهانی، ترور شخصیت نورمحمد تره‌کی را غیر مستقیم تکرار می‌کرد وی شخص جا طلب و خود خواه بود، بنابر تعصبات قومی و زبانی که داشت دشمنی آشکارا با جناح پرچم که ببرک کارمل تاجیک تبار در رس آن قرار داشت، وی در حکومت صد روزه خود جنایات نا بخشودنی را در تاریخ افغانستان انجام داد و به حکومت ستم کار معرفی شد، تمام خانواده خود را اعم از برادر، برادر زاده، کاکا، پسر کاکاش را بدون در نظر داشت اهلیت و لیاقت در پست‌های مهم حکومت تقرر کرد، نام اکسا (استخبارات) که منفور شده بود به کام تعبیر یافت، وی هزاران تن را کشت و هزاران تن را زندانی کرد، سیاه‌ترین دوره تاریخ مانند دوره چنگیز در افغانستان تاریخ را رقم زد از نگارش مقاله تحلیلی ام که در سال ۲۰۱۹ تحت عنوان (دلواره امید در تاریکی زمان تا رستاخیز ششم جدی ۱۳۵۸ چنین نگاشته بودم (با قدم گذاشتن به مرحله بهترین لحظه‌های زندگی یعنی هنوز نو جوانی بیش نبودم، که

دردهای مردم و ملت وزخم‌ها در پیکر مادر وطن، تاریکی‌ها، تعقیب‌ها، دستگیری‌ها، وحشت‌ها، بر کشیدن پرده‌های سیاه در کلکینچه‌ها و دروازه‌ها مان، قیود شب گردی، نعره‌های نیم شبی همسایه‌ها، کشتارهای دسته جمعی و مدفون کردن انسان‌های زنده که شهر را به گرداب سیاه مبدل کرده بود و گره خورده با نام رئیس جمهور غدار و قاتل حفیظ الله امین نوکر امپریالیزم بود وی با قتل مخفیانه استاد وفا دارش رئیس جمهور نورمحمد تره کی به قدرت رسید و از هیچ جفای در مقابل مردم و ملت ما دریغ نوزید گرچه طول عمر این رئیس جمهور روانی بیش نبود ولی داغ‌های که در پیکر مردم رنج‌دیده ما زد تا امروز کشور را به جهت بی‌ثباتی کشاند با تحمل جنایات وی تعدادی بیشتر مردم مجبور به ترک وطن شده ویا راه جهاد را پیشه کردند و به ایجاد تنظیم‌های جهادی در کشورهای منطقه منجر شد که در آن زمان هم کشور ما از مداخلات امریکا و نوکران‌شان به خاطر منافع ذینفع امروزی‌شان که بعد از مداخلات چندین سألّه در امور داخلی ما و انداختن هموطنان را به نام قوم و مذهب به جان هم توسط نوکران‌شان به موفقیت انجامید که امروز ما همه این درد را با گوشت و پوست خود احساس می‌کنم در آن زمان که صدها تن از جوانان، نوجوانان، زنان، پیران، سیاستمدران، نخبه‌گان کشور بکام مرگ فرو رفتند در حالی که این وضعیت سیاسی و خونبار کشور مردم را با چشم‌های گشاده با همت بلند به مبارزه علیه بی‌عدالتی و تأمین عدالت اجتماعی می‌کشاند صفوف مجاهدین طویلتر می‌شد به نام جهاد علیه کمونست‌ها روزانه گروه گروه مردم صفرمی زدند و ملت با نا رضایتی‌ها از تطبیق شعارها و سخنرانی‌های دروغین رئیس جمهور به تنگ آمده بودند در جستجوی راه بیرون رفت بودند که اتحاد شوروی همچنان از وضعیت رضایتی نداشت. در مورد امین از نصیر مهرین نویسنده سلسله بررسی حکومت‌های افغانستان می‌خوانیم! (امین پرچمی‌ها را بد می‌دید و در راندن برخی رهبران آنها سهم جدی تر داشت. با توجه به سهم او در برپایی کودتا و نقش آشکاری که در سمت و سو دادن اوضاع داشت، به زودی از طرف مخالفین به عنوان یک تن از رهبران ستمگر معرفی شد و آماج حملات قرار گرفت.

توسعه و تشدید بحران‌ها در جامعه و بازتابی که در رهبری شوروی داشت، کار را به جایی رساند که زمامداران آن وقت اتحاد شوروی از میان رفته، طرح قتل او را با نورمحمد تره‌کی در میان نهادند. طرحی که آشتی مجدد پرچمی‌ها و خلقی‌ها را نیز در نظر داشت. اما آن طرح به شکست انجامید، امین زنده ماند و چنانچه در قسمت پیشتر دیدیم، امر هلاکت تره‌کی را داد. در (۲۵ سنبله ۱۳۵۸=۱۴ سپتمبر ۱۹۷۹ پرچمی‌ها را بد می‌دید و در راندن برخی رهبران آنها سهم جدی تر داشت. با توجه به سهم او در برپایی کودتا و نقش آشکاری که در سمت و سو

دادن اوضاع داشت، به زودی از طرف مخالفین به عنوان یک تن از رهبران ستمگر معرفی شد و آماج حملات قرار گرفت.

ویژگی‌های حکومت امین:

۱- از شروع کودتای ثور به بعد، ساحة قدرت حزبی، بیشتر در حیطة شخصی و فراقسیونی او محدودتر شد. به دنبال راندن برخی اعضای رهبری جناح پرچم و سرکوب آنها، وقتی نورمحمد تره‌کی را زندانی کرد، چند تن از طرفداران او که در حکومت و ارتش نفوذ داشتند، برای حفظ جان به سفارت اتحاد شوروی پناه بردند. در واقع افزون به برانگیخته شدن دشمنی مردمان وسیع در برابر اعمال حزب و دولت، دامنه مخالفت‌های جدی درون حزبی هم به سوی دشمنی با امین سمت یافت) پس با مرور به تاریخ افغانستان دوره حفیظ الله امین رئیس جمهور مستبد که به نام دموکراسی سوته کراسی را بالای مردم تحمیل کرد که منجر به مهاجرت و فرار مردم، قیام‌های ملی و لطمه وارد کردن در سیستم جهانی سوسیالیسم در رس اتحاد شوروی، و ترور هویت حزب دموکراتیک خلق افغانستان به نام کمونست با سخنرانی‌های وی در نشست‌های رسمی تلویزیونی، عدم رعایت و احترام به مناسک مذهبی و فرهنگی مردم که به مناسک مذهبی و فرهنگی مردم در برابر رسانه‌ها با الفاظ رکیک و کنایه امیز تحقیر و توهین را روا می‌داشت نا رضایتی مردم را با خود داشت که آن دوره یکی از سیاه‌ترین دوره‌ها در تاریخ افغانستان بوده است. اتحاد شوروی منحصیث یکی از حمایت کننده‌گان با قوت سوسیالیسم پرولتاری در حمایت این کودتا قرار داشت نظارت کننده اوضاع و احوال افغانستان بود که با تمام دیدگاه‌ها و باورهای سوسیالیستی نمایشی امین برای رهایی مردم افغانستان تصمیم گرفت تا امین را از بین ببرد و مردم را از شر این مریض روانی آدمکش نجات بدهد تلاش شوروی بعد از بار اول که در برگشت سفر رئیس جمهور تره‌کی ازهاوانا بود اتحاد شوروی ملاقات‌اش را در مسکو برنامه ریزی کرده بود که با اطلاع یافتن امین منجر به قتل خود رئیس جمهور تره‌کی توسط وی شد، ولی بار دوم طرح از بین رفتن امین را با بیرک کارمل در وحدت حزبی به مسکو برنامه ریزی گردید.

به نقل قول از زنده یاد جنرال نبی عظیمی «- قوای اتحاد شوروی که از عقرب سال ۱۳۵۸ داخل افغانستان و مطمئن‌ترین افراد مورد اعتماد امین در قصر تاجیبیگ و دیگر مناطق بودند» تحقیق این طرح در ۶ جدی ۱۳۵۸ به ساعت ۹:۳۰ انفجارهای عظیمی کابل را لرزاند. یک گروه ده نفری از مردان جزوتام الفا مرکز مخابرات کابل را که (شفت) نامیده می‌شد منفجر کردند و ارتباط پایتخت با دنیا قطع شد. در ساعت ۱۵.۱۹ حمله به کاخ ریاست جمهوری آغاز شد. هدف اصلی یافتن و از میان بردن حفیظ الله امین و جانشینی او با کاندیدای مورد نظر مسکو بود.

در مورد چگونگی کشته شدن این خونخوار مستبد از قلم زنده یاد جنرال عظیمی تحت عنوان (من و آن مرد موقر) که از قول شاهدان عینی بخشی از کشته شدن وی را توسط کی گ ب عساکر شوروی چنین روایت می‌کند!

(دوست ورفیق فرزانه ام ارتشمرد عزیز محمد داوود که یکی از پرچمداران نستوه و متعهد به راه و آرمان حزب و مردم خویش است، روایت دیگری از زبان چند تن افسران مسؤول و اشتراک کننده در ماجرای تهاجم قشون سرخ بر قصر تاجبیگ دارالامان فرستاده‌اند که اینک فشرده آن را با ویرایش به اصطلاحات نظامی اردوی افغانستان در این جا می‌گذارم. گفتنی است که این نوشته توسط آقایان رضا کیانی موحد به همراهی محمد حسین یار تهیه شده است:

عملیات تحت نام شتورم - ۳۳۳ حمله ۳۳۳ یکی از مؤفقیات آمیزترین عملیات‌های کماندویی در طول تاریخ به شمار می‌رود. در طی این عملیات تعداد محدودی از پرسونل نخبه واحدهای عملیاتی ویژه کی، گ.ب و ارتش شوروی سابق به کار گرفته شدند. نیروی مهاجم عبارت بودند از: ۲۴ نفر از افراد واحد (زینت) از گروه آلفا تحت فرمان ک.گ.ب؛ ۳۰ نفر از نیروی ویژه (الفا) تحت فرمان کا.گ.ب؛ ۵۲۰ سرباز از کندک ۱۵۴ مستقل عملیات ویژه تحت فرمان جی.آر.یو (ملقب به کندک مسلمانان) و ۸۷ نفر از افراد کندک چترباز (پراشوت) تعدادی از افراد واحدهای زینت و الفا در اوایل ماه جدی وارد کابل شده بودند تا شناسایی‌های لازم را برای شروع عملیات انجام دهند. این افراد ۱۳ هدف اصلی را که باید در شب حمله تصرف شوند، شناسایی کردند. وی چنین تذکر داده است ضیافت در شام همان روز با روس‌ها به بهانه تجلیل از روز مسیحی برگزار می‌شود که آشپز امین در قصر تاجبیگ از ملیت روس بود که امین توسط آشپز در همین ضیافت مسموم شد چون داکتر مورد اعتماد او هم از ملیت روس بود در خالی ذهنی از برنامه کی گ ب امین توسط داکترش نجات داده شد.

حملات با وجود مقاومت گارد و دیگر جنگجویان دور و بر قصر با جنگ شدید ادامه یافت تا بالاخره در اتاق تا آخرین لحظه حیاتش در حالی که سیروم در دست و با پسر پنج سال‌هاش که از ترس بر پایش کمال بود به یک دست فیر می‌کرد که بالاخره با پسر ۵ سال‌هاش از جانب نظامیان شوروی به قتل رسید، اشخاصیکه در سقوط حاکمیت مستبد امین و حمله بر قصر تاج بیگ نظامیان اتحاد شوروی برای نجات مردم افغانستان رویا روی جنگیده‌اند قرار ذیل است:

❖ نیروی ویژه الفا زینت.

❖ کندک ۱۵۴ مسلمان‌ها به لباس نظامیان افغان سربازان متشکل از تاجکستان،

ترکمنستان و ازبکستان بود که به زبان فارسی بلدیت داشتند.

- ❖ ژنرال دروژوف فرمانده پایگاه کا.گ.ب در کابل، با دگرمن سیمیوف فرمانده الفا.
- ❖ بوریانوف فرمانده حمله به کاخ امین.
- ❖ دگروال کا.گ.ب کوزلوف ژنرال مگمدوف سرمشاور نظامی شوروی در افغانستان.
- ❖ یوری کوتیپوف مشاور روسی قوماندانی گارد امین که خود افسر کا.گ.ب بود.
- ❖ دگرمن رومانوف، فرمانده زینیت.
- ❖ گروال کوزلوف، فرمانده عالی جی.آر.یو (کشف نظامی) در کابل.
- ❖ شاخاتوف مأمور اجرا با همکارانش.
- ❖ تورن شاخاتوف قومندان حمله.
- ❖ شاخاتوف قومندان جنگ.
- ❖ لیاخفسکی: (والنتین برایتسکی) یکی از افسران ک.گ.ب.
- ❖ ایوانوف - افسر ک.گ.ب:پ.
- ❖ مقاومت گران حفیظ الله امین.
- ❖ گارد ۲۰۰۰ نفری.
- ❖ بعد از مقاومت شدید ارگ بالآخره رئیس جمهور امین مانند سردار داوودخان در تپه تاجبگ با خانواده‌اش کشته شد مردم افغانستان از شر این خونخوار مستبد نجات یافت و دوره نوین تحول ۶ جدی ۱۳۵۸ انقلاب ۷ ثور با رسیدن ببرک کارمل شاخه پرچم که قبلاً در پایگاه بگرام بودند به اریکه قدرت تکیه زد از قلم نبی عظیمی می‌خوانیم.
- ❖ اینان بودند که (ببرک کارمل) را (۱۴ دسمبر ۱۹۷۸) در بگرام همراهی می‌کردند:
- ❖ اناهیتا راتب زاد، نوراحمد نور، اسلم وطنجار، اسدالله سروری، شیرجان مزدوریار، عبدالوکیل، داکتر نجیب الله، محمود بریالی، سید محمد گلاب زوی. (اما تا جایی که به من معلوم است، زنده یاد محمود بریالی چندین روز بعد از شش جدی به کشور برگشت - عظیمی).
- ❖ دو رویداد تاریخی مشابهی در قصر تپه تاجبگ با کمی تفاوت کشته شدن سردار محمد داوود و مقاومت‌اش که تا آخرین لحظه از مقاومت دست نبر داشت با خانواده‌اش کشته شد توسط امین.
- ❖ کشته شدن امین و مقاومت‌اش که تا آخرین لحظه از مقاومت دست نبرداشت با خانواده‌اش کشته شد توسط روس‌ها.

- ❖ قابل یاد آوری است که هر دو رئیس جمهور وجه مشترک انحصار گری، خود کامه گی، غرور، حس خودخواهی، سرکوب گری مخالفین، تجزیه طلبی و یکه تازی داشتند.
- ❖ به این ترتیب رئیس جمهور حفیظ الله امین کشته شد و رئیس جمهور ببرک کارمل به اریکه قدرت سیاسی افغانستان تکیه زد.

فهرست منابع

۱. ویکی پدیا.
۲. گزارش بی بی سی مؤرخ ۲۲.۱۲.۲۰۰۹.
۳. مقاله تحلیلی زرغونه «ولی»، دلواره امید در تاریکی زمان با رستاخیز ششم جدی ۲۰۱۹.
۴. نصیر مهرین نویسنده بررسی حکومت‌های افغانستان مؤرخ ۱۹۹۱.۲۰.۱.
۵. جنرال نبی عظیمی، (من و آن مرد موقر)، مؤرخ ۲۰۲۰.۴.۲۲.
۶. تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳.۰۷.۱۱.

بخش چهارم: جمهوریت ببرک کارمل

دروۀ جمهوریت ببرک کارمل از ۱۹۷۹-۱۹۸۶

چگونه رئیس جمهور ببرک کارمل به قدرت رسید و چرا حکومت او سقوط کرد؟ رئیس جمهور افغانستان ببرک کارمل ۲۷ دسمبر ۱۹۷۹- مطابق ۶ جدی ۱۳۵۸ تا ۲۴ نوامبر ۱۹۸۶ ببرک کارمل فرزند سلطان حسین سیاستمدار معتدل افغانستان و رهبر جناح پرچم حزب دموکراتیک خلق افغانستان بود، وی در سال ۱۳۲۹ در قریه کمری دیده به جهان گشوده است از ملیت تاجیک بود؛ ولی در مورد اینکه او از کجا است نظریات مختلف وجود دارد. گفته می شود چون او شخص انترناسیونال بوده است تعصبات قومی و زبانی در سیاست او وجود نداشته زمانی که از او سوال می شد که از کجا هستید؟

پاسخ اش این بود که از افغانستان هستم، وی با محبوبه کارمل ازدواج کرد ثمره زنده گی اش چهار فرزند می باشد هر یک لیدا کارمل سادات، ویستوک کارمل، اناهیتا کارمل، و مرحوم کاوه کارمل و ببرک کارمل از لیسه امانی فراغت حاصل کرده است در سال ۱۹۴۷ شامل دانشگاه کابل از دانشکده حقوق و علوم سیاسی فارغ التحصیل گردید است.

ببرک کارمل به زودی با فعالین مارکسیستی آشنا می گردد به زودی رهبری ویش زلمیان را به عهده گرفت در سال ۱۳۵۰ بنابر مبارزات سیاسی برای تأمین عدالت اجتماعی زندانی شد در سال ۱۳۵۶ از زندان رها شد و در سال ۱۳۵۷ پلتفورم کمونسیتی را به نام مرید مستعار ایجاد کرد دو دوره هر بار چهار سال وکیل پارلمان شد دوره اول سال ۱۳۶۵ و دوره دوم ۱۳۶۸ رئیس جمهور ببرک کارمل در حزب سیاستی معتدل داشت، به سنت و مذهب مردم احترام داشت و بعد از رئیس جمهور حفیظ الله امین در ۲۷ دسمبر ۱۳۷۹ مطابق ۶ جدی سال ۱۳۵۸ هجری شمسی به قدرت رسید.

خدمات وی:

- ❖ ببرک کارمل اصلاحات گسترده ای را در برنامه های حزبی و نهادهای دولتی وارد کرد.
- ❖ کارمل سیاست های تند حزب و دولت زیر رهبری حزب دموکراتیک خلق را تا حد زیادی ملایم کرد و برای نخستین بار مشارکت ملی در نهادهای دولتی را مطرح کرد و تا حدود زیادی آن را به اجرا گذاشت.
- ❖ دیدگاه حزب را درباره مذهب، جامعه و سیاست هم تغییر داد.

- ❖ کارمل هزاران زندانی سیاسی را از بند آزاد کرد. سیاست‌های تند حزب دموکراتیک خلق در زمان نورمحمد تره‌کی و حفیظ‌الله امین با واکنش‌های منفی مردم تا مرز شورش عمومی مواجه شد، هرچند حمایت غرب و کشورهای اسلامی هم در این شورش نقش داشته است، در پیش گرفتن سیاست میانه‌رو توسط ببرک کارمل تا حدودی نتیجه فهم و آگاهی او از پیامدهای سیاست تند حزب در گذشته دانسته می‌شود.
- ❖ حکومت کارمل مشارکتی بود و نظام بستر مناسب برای تمام اقوام و اقشار کشور بود از مقامات بلند گرفته تا پایان‌ترین مقام نماینده‌های ملیت‌های مختلف در ترکیب نظام حضور داشتند، سلطان علی کشتمند از ملیت هزاره برای اولین بار در تاریخ افغانستان در مقام نخست وزیری تعیین شد وی چند سال صدراعظم افغانستان بود.
- ❖ تغییرات مثبت در زندگی اجتماعی مردم وارد شد برای تمام کارمندان دولت کوپون‌های مواد ارتزاقی به طور رایگان و یا در مقابل پول نا چیز توزیع شد.
- ❖ زمین‌های که قبلاً مطابق فرمان شورای انقلابی از صاحبان‌شان گرفته به دهقانان توزیع شده بود دوباره مسترد کرد.
- ❖ بیرق جمهوری دموکراتیک افغانستان که قبلاً رنگ سرخ با نشان خلق بود به رنگ سیاه، سرخ و سبز تبدیل کرد نشان این بیرق شامل خوشه‌های گندم، چرخ ماشین که نماد صنعت و زراعت بود و محراب و منبر نمادهای دینی و خورشید همچنان در بیرق نماد روشنی و موفقیت بود که این بیرق مورد استقبال مردم قرار گرفت.
- ❖ وی احترام به آیین دین و مذهب مردم داشت برخلاف رئیس جمهور حفیظ الله امین که بر دین و مذهب مردم در برابر تلویزیون‌ها توهین می‌کرد.
- ❖ وی برای ادای نماز به مسجد میرفت.
- ❖ ۲۶ هزار زندانی را از زندان‌ها رها کرد.
- ❖ مغازه‌های تعاونی در خدمت مردم با قیمت‌های ارزان وسایل و اجناس ارتزاقی و وسایل خانه در نظر گرفته شد.
- ❖ توجه به سطح بلند رفتن زندگی مردم صورت گرفت حقوق ماهوار مردم منظم پرداخته می‌شد.
- ❖ فابریکه خانه سازی به ساختار مکروریان‌ها آغاز و خانه‌های رهایی به مردم در مقابل کرایه ارزان توزیع شد.

- ❖ سرویس‌های برقی که زنان راننده آن بودند فعال گردید.
  - ❖ اعمار مکاتب و مساجد صورت گرفت.
  - ❖ شرایط آموزش و تحصیلات عالی در خارج کشور برای جوانان میسر شد که هزاران تن جهت فراگیری تحصیلات عالی به خارج کشور اعزام شدند بعد از ختم تحصیل به وطن برگشتند منحصراً کدرهای مسلکی در خدمت مردم قرار گرفتند.
- حقوق زنان و مشارکت‌شان بیشتر از پیش توسعه یافت. هنوز که باز سازی کشور رو به رنگ و رونق بود.
- طرح خروج قطعات نظامی قشون سرخ اتحاد شوروی گرچه روایات مختلف در مورد حضور قطعات اتحاد شوروی و خروج قطعات سرخ نظامی شوروی در افغانستان وجود دارد.
- که اسناد که از آرشیف‌های جهان به دست آمده گفته شده که عقد توافقنامه قطعات سرخ شوروی در افغانستان در دوره رئیس جمهور نورمحمد تره‌کی امضا شده بود و روس‌ها در پایگاه نظامی بگرام و دیگر بخش‌های استخبارات و نظامی افغانستان حضور داشتند که در مرحله تحول ۶ جدی رئیس جمهور حفیظ الله امین توسط روس‌ها به قتل رسید نقل قول از نوشته عارف عرفان با پیروزی قیام ثور و برپایی جشنواره مردم در حمایت از تحولات جدید، آقای (نورمحمد تره‌کی) با تکیه بر امیدواری به سوی همکاری‌های مسکو برای تحقق برنامه‌های (سوسیالیستی!) خویش توانست تا مساعدت‌های مسکو را در این راستا جلب نموده و بدین وسیله صدها تن از مشا ورین اتحاد شوروی به افغانستان سرازیر گردیدند. همزمان با آغاز مداخلات غرب و کشورهای همسایه ایران، پاکستان و چین، پیوست با برپای آشوب‌های ضد دولتی و با مشتعل شدن نبردهای سراسری در کشور، افغانستان آهسته آهسته ابرپاره‌های جنگ‌های رقابتی کشورگشایان را بر فراز خویش به تماشای نشست و ایالات متحده آمریکا در این جو پرتلاطم، مصمم گردید تا با ارزش بلیون‌ها دالر، سلاح و مهمات را در این جنگ برای پیروزی (متمدن فندمنتالیست اسلام‌گرای) خویش و برای تأمین مقاصد بلند پروا زانۀ خود هزینه نماید. که در بخش سوم این مقاله به قدرت رسیدن رئیس جمهور حفیظ الله امین مشرح تذکر یافت.
- سال ۱۳۵۸ زمانی که ببرک کارمل در نشست مسکو با یک فیصلنامه نجات مردم از شر رئیس جمهور حفیظ الله امین و وحدت دوباره شاخه خلق و پرچم به توافق رسید وی با هم پیمانانش دوباره وارد افغانستان شد در پایگاه نظامی بگرام توسط روس‌ها از ببرک کارمل و همراهانش پذیرای صورت گرفت یعنی روس‌ها قبل از ببرک کارمل در افغانستان حضور داشتند که حفیظ الله امین توسط روس‌ها کشته شد بعد از کشته شدن حفیظ الله امین رئیس جمهور ببرک کارمل

به اریکه قدرت تکیه زد. در خروج قطعات نظامی امریکا مبتکرانه طرح داد، بنابر برچسب دادن نظام دموکراتیک خلق افغانستان در کشور مذهبی و سنتی افغانستان توسط مخالفان نظام به نام کافر و کمونست که خود چالش زا بود نا رضایتی مردم با اشتباهات حفیظ الله امین به اوج خود رسیده بود از جانب دیگر امریکا که در کمین بود افغانستان را به بحران سوق داد تشدید جنگ، نا امنی در شهرها و ولایات افغانستان، از بین بردن قطارهای مواد ارتزاقی اتحاد شوروی به مردم افغانستان توسط مخالفان، بسته کردن شهرهای مواصلا تی از جانب مخالفین، ترورها کشتارها دولت مردان توسط مخالفین افزون شدن جنگ در جبهات و کشتار عساکر اتحاد شوروی و منسوبین نظامی داخلی، معلولین و معیوبین، از بین رفتن تجهیزات و وسایل جنگی اتحاد شوروی، فرار مردم، اوج گیری جنگ روز افزون بود قابل یاد آوری می دانم آمار دقیق از جمع مصارفات و تلفات در جنگ اتحاد شوروی دقیق نیست؛ ولی مطابق گزارش دوج؛ ولی از رسانه های غربی و روسی که این ارقام را به دست آورده.

- سال ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۹ ۱۰۴۰۰۰ تا ۸۰۰۰۰ از جمله ۶۲۰ هزار سر باز شوروی در افغانستان وظیفه اجرا کردند و به تعداد ۱۴۴۵۳ تن کشته، ۵۳۷۵۳ تن زخمی و ۴۱۵۹۳۳ نسبت شرایط اقلیمی به زردی، محرقة و غیره مبتلا شدند و همچنان خسارات هنگفتی را متقبل شدند.

- ۱۱۸ هواپیما، ۳۳۳ هلیکوپتر، ۱۴۷ زرهپوش باربر و جنگی، ۴۳۳ توپ و راکت انداز، ۱۱۳۸ واسطه سیار مخاطره، ۵۱۰ واسطه پیشقراول، جرثقیل، تراکتور و ۱۱۳۶۹ لاری و تانکر نفت.

- یک میلیون تلفات جانب افغانها از دولت دموکراتیک و مجاهدین، پنج میلیون فرار کردند، یک و نیم میلیون معیوب.

- در سال ۱۹۸۵ بیشتر از نیم اراضی زراعتی در افغانستان، در نتیجه بمباران و یا خرابکاری های عمدی دستگاهها و شبکه های آبیاری، از بین رفتند.

- ۱۰ تا ۱۵ میلیون ماین توسط نیروهای شوروی و ارتش آن وقت افغانستان به زمین فرش شدند که تا امروز هم خطر بزرگی برای افغانها به شمار می روند.

در همین وضعیت ببرک کارمل درک کرد که نیاز به یک مصالحه ملی با مخالفان اپوسيون برای، حفظ استقلال و حفظ تمامیت ارضی افغانستان است از جانب دیگر وخامت وضعیت در آن زمان ایجاب می کرد که به خواسته های مردم پاسخ گفت که یکی از آن خواسته ها خروج قطعات نظامی شوروی از افغانستان بود، به این اساس برای نخستین بار کارمل خواستار خروج قطعات نظامی شوروی از افغانستان شد و مطرح کرد.

بیرک کارمل درست پس از احراز مسئولیت حزبی و دولتی سعی نمود تا در چهارچوب یک میکانیزم با اعتبار و تضمین معتبر بین‌المللی برای عدم مداخله در امور افغانستان، طرح مرحله‌ای خروج سربازان ارتش سرخ از افغانستان را به کرسی نشاند که متأسفانه طرح خروج قطعات نظامی شوروی از افغانستان باعث تغییر نظام سیاسی افغانستان شد نقل قول از عارف عرفان (مطابق به گزارشات «سی ان ان» ایالات متحده امریکا تهیه شده و برحقیق جریان طرح خروج ارتش شوروی از افغانستان روشنی عمیقی بخشیده و برخلاف هذیان‌گوی‌های پناه‌سرایان متعصب و ناپایان مسخ شده سیاسی، بیان می‌دارد که، برای بارنخست طرح خروج نیروهای شوروی از افغانستان در زمان حاکمیت فقید بیرک کارمل آغاز شد. مرحوم کارمل درست پس از احراز مسئولیت حزبی و دولتی سعی نمود تا در چهارچوب یک میکانیزم با اعتبار و تضمین معتبر بین‌المللی برای عدم مداخله در امور افغانستان، طرح مرحله‌ای خروج سربازان ارتش سرخ از افغانستان را به کرسی نشاند. چنانچه به طور مستند در این ویدیو می‌بینیم که بنا بر ابتکار جانب دولت افغانستان و اتحاد شوروی تحت سرپرستی ملل متحد، مذاکرات سیاسی حول خروج نیروهای ارتش شوروی از افغانستان آغاز شد، و جانب جمهوری دموکراتیک افغانستان به تاریخ ۴ می ۱۹۸۰ یعنی حدود چهار ماه بعد از ورود ارتش شوروی در کشور، اعلامیه رسمی را که حاوی قطع مداخلات از خارج و خروج نیروهای شوروی از افغانستان بود به نشر رسانید. هکذا کورت والد هایم سرمنشی سازمان ملل متحد، جناب خاویر پریز دو کویار معاون سرمنشی ملل متحد را مامور ساخت تا گفتمان مربوط را با جوانب زیربط آغاز نماید، وی دوبار در آغاز ۱۹۸۱ و در ماه اگست همان سال در کابل، اسلام آباد و تهران سفر نمود و حین سفر خویش در کابل، تلاش نمود تا ضمن ملاقات با فقید بیرک کارمل، به آرزوی قطع مداخلات خارجی، برگشت ارتش شوروی از افغانستان را که به ابتکار جانب افغانستان راه اندازی شده بود، مورد بحث قرار دهد.

در راستای تحرکات، جانب دولت افغانستان برای حصول توافق بین‌المللی برای عدم مداخله و برگشت ارتش سرخ به کشورشان، بعد از درگذشت لئوینید بریژنیف رهبر اتحاد شوروی در نوامبر ۱۹۸۲، اندرو پوپف رهبر جدید حزب کمونسنت اتحاد شوروی در حاشیه مراسم تودیی رهبر پیشین حزب، پیرامون ابتکار جانب افغانستان، با وزیر خارجه پاکستان ملاقات نموده و آمادگی مسکو را برای پذیرش طرح ملل متحد و خروج سربازان شوروی از افغانستان مطرح نمود. اما سوگوارانه جانب آمریکا و پاکستان مبنی بر مقاصد استراتژیک و انتقام جویانه خویش با این طرح گویا به حیث یک (نمایش سیاسی) نگاه کرده و به آن مخالفت نمود. چنانچه (Cogan Charles) مدیر سابق و بلند پایه (سیا) می‌گوید: ما هرگز (آمادگی شوروی) را در این خصوص مورد بررسی

قرار ندادیم و به آن اعتماد ننمودیم، در مقابل ما، جانب پاکستان را تحت فشار قرار داده تا پیوسته بر فشارهای خویش بر جانب افغانستان ادامه دهد.

آری! این فشارها ادامه یافت لاجرم نیروهای اتحاد شوروی تحت توافق نامۀ یکجانبه معامله گرانه، تسلیم طالبانه و خاینانۀ گرباچف در عهد حاکمیت شهید داکتر نجیب الله بدون هیچ پیش شرط تضمین کننده بین‌المللی، افغانستان را ترک نمود، متعاقباً مجموعه کمک‌های نظامی و اقتصادی اتحاد شوروی حتی صدور گندم و نفت در برابر پرداخت دالر به جانب افغانستان قطع گردید و کمک‌های سیل آسا و مداخلات گسترده غرب، دول مرتجع عرب و دولت خونتای پاکستان و ایران برای اپوزیسیون دولت افغانستان ادامه یافت و در پی آن پس از سقوط جمهوری دموکراتیک افغانستان، نظام‌های خونتأ، چپاولگر و فاسد تحت سناریوی استراتژی یک غرب و شرکا در افغانستان استقرار یافت و جنایات بس بزرگ و جبران ناپذیر در این بلاد انجام یافته و تا سال‌ها و تحقق اهداف راهبردی غرب و پاکستان ادامه خواهد یافت؛ مکرراً باید خاطر نشان ساخت که برخی نابینایان سیاسی، عناصر گمراه و وابسته به بلاک دشمنان افغانستان حضور ارتش سرخ در افغانستان را عامل اصلی بحران پنداشته و به سادگی برای کاربرد شستشوی مغزی نسل جوان از شعله‌های آتش جنگ که در دوصد جبهه منظم در سراسر کشور در برابر دولت وقت یعنی حفیظ الله امین زبانه می‌کشید و تا دامنه‌های کابل و چندول و بالا حصار رسیده بود انکار می‌جویند. حتی این قماش مردمان پر رو گفته مشهور و تاریخی بریژنسکی مشاور امنیت قصر سفید را که گفته بود (امریکا شش ماه قبل از دخالت ارتش شوروی در افغانستان حضور گذاشت) به فراموشی می‌سپارند. امید سند حاضر بتواند پاسخ مناسب برای گوشه‌های تاریک تاریخ جمهوری دموکراتیک افغانستان باشد.»

تلاش‌های کارمل برای خروج قطعات نظامی شوروی و پاسخ به خواسته‌های بر حق مردم بیشتر شده بود، ولی در آن زمان میخائیل گرباچوف به حیث منشی عمومی حزب کمونست اتحاد شوروی و تغییرات سیاسی در اتحاد شوروی بلاک شرق که تغییر سیاست شوروی در قبال افغانستان را هم با خود داشت در سال ۱۳۶۵ با برگذاری پلنوم ۱۸ به شکل تحمیلی توسط ویکتور بتروویچ پلچکا و پولیس نچکو مشاورین روسی که تقاضای استعفا کارمل را کردند تا از مقام منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان برکنار شود باز هم ببرک کارمل توسط تعدادی از هم‌زمان‌اش که با این توطئه شوروی همدست شده بودند. در ۴ مای ۱۹۸۶ از مقام‌اش کنار رفت داکتر نجیب الله احمد زی که از ملیت پشتون بود به اریکه قدرت در تعامل با شوروی تکیه زد.

و تطبیق طرح خروج قطعات نظامی شوروی از افغانستان و طرح مشی مصالحه ملی را رئیس جمهور

داکتر نجیب الله به پیش برد نقل قول عارف عرفان ایالات متحده امریکا پاکستان را تحت فشار قرار داده تاپیوسته بر فشارهای خویش برجانب افغانستان ادامه دهد. آری! این فشارها ادامه یافت لاجرم نیروهای اتحاد شوروی تحت توافق نامه یکجانبه معامله گرانه، تسلیم طالبانه و خایانه گریاچف در عهد حاکمیت شهید داکتر نجیب الله بدون هیچ پیش شرط تضمین کننده بین المللی، افغانستان را ترک نمود، متعاقباً مجموعه کمک های نظامی و اقتصادی اتحاد شوروی حتی صدور گندم و نفت در برابر پرداخت دالر به جانب افغانستان قطع گردید و کمک های سیل آسا و مداخلات گسترده غرب، دول مرتجع عرب و دولت خونتای پاکستان و ایران برای اپوزیسیون دولت افغانستان ادامه یافت و در پی ان پس از سقوط جمهوری دموکراتیک افغانستان، نظام های خوتتا، چپاولگر و فاسد تحت سناریوی استراتژی یک غرب و شرکا در افغانستان استقرار یافت و جنایات بس بزرگ و جبران ناپذیر درین بلاد انجام یافته و تا سال ها و تحقق اهداف راهبردی غرب و پاکستان ادامه خواهد یافت.

ببرک کارمل باز هم با به قدرت رسیدن داکتر نجیب الله احمد زی در ۲۱ نوامبر ۱۹۸۶ به مسکو تبعید شد وی در تعبید هم فعالیت های سیاسی را با مشاورت در میان رفقای اش پیش می برد، چندین سال بار، بار برای تأمین وحدت حزبی به رفقا و رهبری حزب مشاورت کرد، ولی متأسفانه حزب با چالش های درونی مواجه بود.

وی در تبعید بود که به نقل قول از عصمت الله سادات که یک تن از همراهان نزدیک و خانواده رئیس جمهور ببرک کارمل (داماد «شوهر دخترش لیدا لیدا کارمل») بود.

در مصاحبه تلویزیونی دریچه بهار اروپا مؤرخ ۲۰۲۲.۱۱ و ۲۰۲۳ چنین بیان کرد (رئیس جمهور نجیب الله به ببرک کارمل پیام کرد که به افغانستان برگردد کارمل با درک اینکه افغانستان خانه مشترک ماست و داکتر نجیب الله همچنان از برجسته ترین کدرهای شاخه پرچم است که به هم یکجا مبارزه کرده بودند پیشنهاد وی را پذیرفت درسال ۱۳۷۰ به خاطر تأمین وحدت حزبی به افغانستان برگشت که بیشترین مردم برای بدرقه و استقبال گرم از رهبر محبوب شان در فرود گاهی کابل رفته بودند با رفتن ببرک کارمل در کابل و استقبال مردم از وی از یکطرف بدرقه خودجوش مردم و از جانب دیگر در اثر انتقال شواهد غلط مغرضانه توسط تعدادی از اعضای کمیته مرکزی حزب که اسم های شان را افشا نکرد به داکتر نجیب الله رسید به این اساس برگشت ببرک کارمل به کابل باعث نا رضایتی رئیس جمهور نجیب الله گردید)

ببرک کارمل که بنابر فشار رفقایش به افغانستان برگشت روزانه هزاران تن از هموطنان به دیدار ببرک کارمل می‌رفتند با وجودی که نا رضایتی‌های داکتر نجیب الله روز افزون بود در همین آشفته بازار سیاست در افغانستان حاکمیت دولتی داکتر نجیب الله سقوط کرد در سال ۱۳۷۱ حکومت مجاهدین به قدرت رسید با به قدرت رسیدن حکومت مجاهدین ببرک کارمل به شمال رفت شهر مزار شریف تحت حمایت جنرال دوستم برگشت و دیگر هیچگاه در سیاست پر آشوب افغانستان سهم نگرفت سوالات در ذهن من و شاید دهه‌ها تن از همزمانش تا حال موجود است.

چرا وی با وجودی که عمر را صرف مبارزه کرد با آمدن مجاهدین دیگر در سیاست سهم نگرفت؟ آیا جفای رفقای هم‌رزم به حق وی او را مایوس ساخت؟ و یا درک ژرف او از سیاست جهان در قبال افغانستان که به خاطر حفظ منافع کشورهای ابر قدرت دیگر سیاسیون برای سرنوشت ملت و کشورشان نمی‌توانند مستقلانه فعالیت کنند؟؛ زیرا که او چند سال قدرت را تجربه کرد و بالاخره

با تصمیم شوروی استعفا کرد در هماهنگی با رفقایش، و ده‌ها سوال دیگر که تا به حال پاسخ داده نشده است زمانی که او به شمال رفت بیشتر در انزوا قرار گرفت و مدتی در حیرتان تحت حمایت جنرال دوستم زندگی کرد و با جهان سیاست و خارجی تماس نداشت، کارمل شکسته بود مثل شیر که در قفس خوابیده باشد او در مرز ازبکستان در حیره تان زندگی می‌کرد و بالاخره در سال ۱۳۷۵ به مرض سرطان کبد مبتلا شد زمانی که شوروی در افغانستان سقوط کرد افغانستان به بحران رفت کارمل برای تداوی‌اش ویژه مسکو را تقاضا کرد مسکو به مشکل برای تداوی و دیدار خانواده‌اش برای او ویژه داد او برای تداوی سرطان مسکو رفت بعد از مدتی در ۱۳ قوس سال ۱۳۷۵ هجری شمسی مطابق به ۳ دسامبر ۱۹۹۶ در مسکو بنابر بیماری سرطان کبد جهانی فانی را وداع گفت جنازه‌اش توسط رفقایش هم‌رزم‌اش به بندر حیرتان انتقال داده شد آنجا دفن گردید.

پیروان، هوا داران و هم‌زمانش که در مکتب مترقی که روی اصل وطن پرستی، مردم دوستی، خدمت صادقانه دور از رشوت، خیانت و دستبرد به دارائیهای عامه آموزش یافته بود و آموزش یافته‌اند راه او را ادامه داده‌اند تا امروز هوا داران و اعضای آن حزب در داخل و خارج کشور در جزایر مختلف که از جمله شاخه حزب آبادی افغانستان است فعال استند بعد از مرگ ببرک کارمل با وجودی که جزیره‌های مختلف در حزب دموکراتیک خلق افغانستان ایجاد شد؛ ولی تا امروز این حزب زنده است که کاوه کارمل پسرش شاخه این حزب را نهضت فراگیر تا تغییر نام حزب به

نام آبادی رهبری کرد که با پیشکش برنامه‌های مختلف برای خدمتگذاری صادقانه دور از چور و چپاول دارایی‌های عامه فعالیت کرد که متأسفانه در سال ۲۰۲۲ وی هم نسبت مرضی سرطان خون به ابدیت پیوست اعضای این حزب هنوز هم در کنار مردم قرار دارند. ولی متأسفانه روز تا روز به جزیره‌های حزبی افزود می‌شود ح د خ د بعد از سقوط و مرگ ببرک کارمل تا حال نتوانستند که به پای ایستاده و متحد شوند و به شکل پراکنده در مبارزه هستند تا به حال نقش در سیاست امروز و فردا کشور ندارند؛ ولی حوادث اخیر برای اعضای این حزب تحرک بیشتر داده است و انتظار مردم همچنان از مترقیان به سطح بلند وجود دارد مردم تقاضا دارند که هرچه زودتر رهبری این حزب بر چالش‌های درونی‌شان فایق آید، نه تنها جایگاه این حزب دموکراتیک خلق افغانستان را منحصیث حزب پیشتاز در سیاست امروز و فردا تعیین کنند بلکه پاسخگوی خواسته‌های بر حق مردم باشد. امید قسمت چهارم این مقاله بتواند قسمت از تاریخ پنهان سانسور شده از جانب مخالفان این نهضت و رهبر حزب دموکراتیک خلق افغانستان روشن ساخته پاسخگویی قسمت از سوالات مردم باشد.

نو: با تمام خدمات که ببرک کارمل و همزمانش به ملت و کشور خود انجام دادند به دلیل حضور قطعات نظامی شوروی در افغانستان در ۶ جدی ۱۳۵۸ وی به قدرت رسید مورد سوال بودند؟ ولی در دو دهه اخیر با حضور قطعات نظامی امریکا ناتو در افغانستان سوالات مردم تا حدودی حل شد و نرمش‌های سیاسی از جانب مخالفان در برای. این حزب مترقی به وجود آمد. موفقیت برای اعضای مترقی خواهانم.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۳/۰۵/۳۰

فهرست منابع

۱. ویکی پدیا، تحلیل عارف عرفان ۲۰۲۳.۰۴.۲۸.
۲. دوج ویلی ۱۳۹۰.۱۱.۲۶.
۳. گفتمان‌های دریاچه بهار اروپا و نوشته‌های مستند عصمت الله سادات یک تن از همکاران نزدیک ببرک کارمل.

بخش پنجم: جمهوریت داکتر نجیب الله احمدزی

میزان سال ۱۳۶۵ هجری قمری مطابق به ۲۶ سپتامبر ۱۹۹۶ تا سال ۱۳۷۱ هجری

شمسی مطابق ۱۹۹۶

نگاهی به دوره حاکمیت و سقوط ریاست جمهوری داکتر نجیب الله احمد زی رئیس

جمهوری افغانستان!

داکتر نجیب الله فرزند اختر محمد احمدزی در سال ۱۹۴۷ میلادی مطابق ۱۳۲۶ هجری شوی در پکتیا متولد گردیده است از ملیت پشتون می‌باشد که در ۱۹۹۶ میلادی مطابق ۱۳۷۱ هجری شمسی توسط طالبان (حکومت امارت) از دفتر ملل متحد در افغانستان دستگیر با برادرش احمدزی به دار آویخته شد.

وی در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی از لیسه حبیبیه فارغ التحصیل شده رشته پزشکی را در دانشگاه کابل فرا گرفته بود ادامه تحصیل را در مدرسه سنا جوزف بارامولای هند ادامه داد و در سال ۱۹۷۵ میلادی مطابق ۱۳۵۴ هجری شمس به درجه دکتری پزشکی جراحی به گواهنامه به سویه دیپلوم را در جوانی به دست آورد، ولی هیچگاه در این رشته منحیت داکتر جراح کار نکرد. ولی وی از مسلک خود آموخته بود که چگونه انسان مریض نیازمند را که دست و پنجه با مرگ نرم می‌کند نجات بدهد با همین تجربه مسلکی در سیاست خود هم کوشش کرد تن زخمی میهن را مرهم بگذارد و از تجزیه و سقوط ننگبار نجات کشور را بدهد؛ ولی ایکاش ملت ما که امروز سقوط ننگبار کشور را به چشم سر مشاهده می‌کنند و در پرتگاه ننگین قرار دارند به وی اعتماد می‌کردند و سخنان ارزنده او را به جان دل می‌پذیرفتند که نکردند و نپذیرفتند ما امروز در کجای تاریخ قرار داریم مطمئن برای هر یک ما درد اور است.

وی سیاستمدار توانا، سخنگویی مجرب و رئیس جمهور محبوب مردم بود که تا امروز پیشینی‌ها و هوشدارهای مردمی و میهن پرستانه او را که با تحلیل و سخنان ارزنده‌اش در تربیون‌ها، ملت را متوجه می‌ساخت با گذشت زمان و درک وضعیت موجود افغانستان چنین نظریات و پیشنهادات حزبی‌ها را می‌توان با خط طلا در تاریخ کشور نوشت.

وی یکی از پرچمی‌های وطن پرست، صادق و خدمتگار در جمع شاخه پرچم حزب دموکراتیک خلق افغانستان بود که ۱۹۶۵ میلادی در جناح پرچم پیوست و در سال ۱۹۷۷ میلادی عضویت

کمیته مرکزی ح. د. خ. ا را به دست آورد و ۱۹۷۸ میلادی عضو شورای انقلابی شد وی تا ۱۹۷۳ همکار نزدیک و محافظ رئیس جمهور ببرک کارمل بود در سال ۱۹۷۸ توسط شاخه خلق حاکم در قدرت تبعید شد منجیح سفیر کشور ایران تعیین شد و در سال ۱۹۷۹ میلادی با برگشت ببرک کارمل رئیس جمهور و منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان به وطن برگشت.

وی در حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان رئیس خدمات اطلاعات امنیت دولت افغانستان (خاد) شد که مدت ۵ سال در این پست با دست‌آوردها ارزند باقی ماند وی در مدت کار خود در این پست خدمات شایسته را انجام داد اعم از:

- جلوگیری از رشوت، خیانت و سرقت در بلندترین سطح انجام داد به طور کل محو فساد اداری
- برای رشد صفوف خاد از ده تن به ۲۵۰۰۰-۳۰۰۰۰۰ ارتقاء داد
- که این دست‌آوردهای اش مورد توجه اتحاد شوروی قرار گرفت
- در سال ۱۹۸۰ میلادی بنا بر تغییر سیاست شوروی در قبال افغانستان
- چند سال بعد در سال ۱۹۸۶ میلادی با برگذاری پلنوم ۱۸ کمیته مرکزی ح د خ ا با برکناری رئیس جمهور ببرک کارمل داکتر نجیب الله را به اریکه قدرت برگزید.
- وی با به قدرت رسیدن اش نام حزب دموکراتیک خلق افغانستان را به حزب وطن تغییر داد.
- خروج قطعات نظامی اتحاد شوروی را مطرح و عملی کرد.
- مشی مصالحه ملی که در تیزس‌های ده‌گانه ح د خ ا قبلاً نشر شده بود انرا جنبه عملی داد و آغوش دولت برای تمام جنگجویان و مخالفین نظام باز شد مشارکت تمام جهات‌های مخالف و اپوزیسیون را در قدرت سیاسی اعلان کرد.
- وی هر روز چوغه چوغه با سران قومی از ولایات مختلف دیدار می‌کرد و مشکل تجزیه و مداخله کشورهای ابر قدرت را با بزرگان قومی شریک می‌کرد هوشدا. می‌داد که عدم وحدت و همبستگی ملت ما افغانستان را به طرف محو. و نا بودی می‌کشاند.

- پست وزارت دفاع ملی افغانستان برای احمدشاه مسعود که یکی از برجسته‌ترین قومندان‌های مجاهدین بود داده شد چندین ماه در انتظار؛ ولی از جانب او و مجاهدین قبول نشد آنها قدرت سیاسی را به طور کل می‌خواستند که دولت داکتر نجیب الله را از طریق کشتار مردم توسط راکت‌های کور در شهرها، رکود اقتصادی و رسانیدن مواد اولیه از طریق قطع شاهراه شمال و جنوب به کابل که روزانه صدها قطارهای مواد ارتزاقی اولیه و مواد سوخت از جانب مجاهدین آتش زده می‌شد و مردم کابل و شهرهای بزرگ به قحطی و قیمتی دچار شدند نارضایتی مردم

را در قبال داشت که اعتراضات مردم را بر علیه رژیم داکتر نجیب الله بیشتر ساخت، جنگجویان قطارها را در شهرهای مختلف افغانستان آتش می‌زدند راه مواصلت را هر روز قطع می‌کردند تا مواد ارتزاقی به کابل و دیگر شهرها نرسد روز به روز وضعیت کابل با آمدن زمستان‌های سرد سخت تر می‌شد کشتارها به اوج خود در جبهات جنگ رسید؛ جبهات جنگ هم روز به روز داغ تر می‌گردید.

به خصوص جنگ جلال آباد به گزارش منابع معتبر (یکی از کم نظیرترین حادثه تاریخی افغانستان که این جنگ در ۵ مارچ ۲۰۱۴ توسط جنرال حمید گل رئیس پر قدرت‌ای اس‌ای برنامه ریزی شده بود که توسط سران مجاهدین گلبدین حکمتیار، رسول سیاف، و مولوی خالص تطبیق می‌گردید

من منحیت شاهد که خود جز از شهروندان کابل بودم شاهد عینی مردم شهر کابل و شهرهای بزرگ که روزهای سخت را با انداخت راکت‌ها کور از جانب مجاهدین به خصوص گلبدین حکمتیار

مادران و زنان در گلیم غم شهادت فرزندان‌شان نشسته و تجربه تلخ را می‌کردند، چه روزهای سخت و دشواری بود که هر روز مردم از خانه می‌بر آمدند برای پیدا کردن لقمه نان، ولی متأسفانه بر نمی‌گشتند در همین شدت جنگ نکته مهم که قابل توجه است.

انگیزه مردم به خصوص جوانان برای دفاع از مادر وطن که روزانه صدها تن از جوانان در کنار قوای مسلح می‌پیوستند و دلیرانه در جبهات جنگ و تأمین زندگی بهتر تلاش می‌کردند و جان می‌دادند و افتخار می‌کردند، صدها تن از جوانان ما اعم از منسوبین قوای مسلح و اعضای سازمان‌های جوانان و نهادهای اجتماعی که از حمایت شهروندان بر خوردار بودند می‌رزمیدند در این جنگ‌ها جان باختند و در جبهات مقابل همچنان جوانان کشته می‌شدند جنگ جلال آباد در مقاله (نسرین کتونا دکتور علوم نظامی و هیأت ملل متحد با این عنوان تذکر داده شده است نخستین نبرد یک دولت سبکولار با جهادگران سلفی و القاعده).

پس از تکمیل خروج قوت‌های شوروی در بهار سال ۱۹۸۹ از افغانستان، مجاهدین، مقیم در پشاور حملات گسترده‌ای را به کمک نیروهای مسلح پاکستان، سازمان قهار القاعده تحت رهبری بن لادن، در سه جبهه بالای شهر جلال آباد در شرق افغانستان تدارک دیدند آموزشها و نتیجه گیری از جنگ جلال آباد، رهنمودی را به دست می‌دهد که پس از ۲۰۱۴ م انتظار آن برده می‌شود.

مهم‌ترین درس که باید مورد توجه قرار گیرد، اینست که جنگ جلال آباد، اولین تهاجم به شیوه جنگ معاصر، از سوی تندروان اسلامی و سازمان القاعده، و نظامیان پاکستان بالای یک دولت سیکولار بود. اگر نتایج، پی آمدها و اهمیت آن در همان موقع از سوی جامعه بین‌المللی، با عقلانیت مورد تحلیل و تجزیه قرار داده می‌شد به احتمال قوی حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، اتفاق نمی‌افتاد.

پس از جنگ جهانی دوم، جنگ جلال آباد یکی از بزرگ‌ترین جنگ‌ها، در مقیاس جهانی و عظیم‌ترین محاربه بالستکی در طول تاریخ افغانستان بوده که با عملیات‌های گسترده و پیچیده استخباراتی و اطلاعاتی توأم بود. با این همه تنش‌ها بالاخره حاکمیت رئیس جمهور داکتر نجیب الله با برنامه پیچیده مشی مصالحه

ملی بعد از پنج سال دفاع مستقلانه با تمام تلاش‌هایش که اعم از گفتمان‌های ملی، برگزاری لویه جرگه‌ها، دید و بازدید به بزرگان قومی، سران قبایل و غیره جنگ با مداخله کشورهای همسایه و کشورهای ابر قدرت جهان در افغانستان ختم نشد بلکه شدت یافت از جانب دیگر نقش سازمان ملل متحد ضعیف بود که در کتاب خاطرات آقای عبدالوکیل وزیر خارجه حکومت داکتر نجیب الله چنین می‌خوانیم:

(تلاش‌های سازمان ملل متحد ناکام ماند. که بینین سیوان، نماینده‌ی ویژه‌ی دبیرکل وقت سازمان

ملل متحد که پرونده‌ی افغانستان را در دست داشت، بیشتر به براندازی نجیب می‌اندیشید تا به انتقال مسالمت‌آمیز قدرت سیاسی. بر مبنای روایت عبدالوکیل، کل پروژه‌ی سیوان براندازی نجیب بود که آن را در پوشش تطبیق سیاست سازمان ملل متحد پیش می‌برد.)

در جمع‌بندی می‌توان گفت جنگجویان در تنظیم‌های مختلف با رهبران مختلف که از جانب کشورهای ذینفع حمایت اقتصادی و نظامی می‌شدند؛ ولی در ایدئولوژیک مشابه خواستار (حکومت شرعی اسلامی) بودند

- وی با همه تلاش‌های‌اش در استحکام صلح و ثبات داشت نتوانست باعث خشنودی و توافق جنگجویان مخالف شود و آنها از مقاومت و جنگ دست بکشند هیچ مشارکت مورد قبول مجاهدین قرار نگرفت و تقاضای سرنگونی نظام را داشتند.

- از جانب دیگر داکتر نجیب الله با تقابلهای درون حزبی و ناراضیاتی رفقای‌اش در داخل حزب دموکراتیک همچنان مواجه شد.

- داکترنجیب در بامداد ۱۷ اپریل سال ۱۹۹۲ تنها مانده بود. رضایتی‌های درون حزبی همچنان در کنار فشارهای مخالفین او را ساخت برای جلو گیری از کشتار مردم و نجات جانش بدون اطلاع رهبری حزب و مقامات بلند رتبه با همکاری بینین سیوان در دل شب از کابل فرار کنند که با ایجاد خلای قدرت مجاهدین قدرت سیاسی را به دست بگیرند؛ ولی او متوجه نشد که با به قدرت آمدن مجاهدین چه سرنوشت منتظر همزمانش می

شود که فرار وی توسط قطعات نظامی جنرال دوستم که امنیت فرودگاه کابل را به عهده داشتند با ندادن نام شب از جانب داکتر نجیب الله متوقف شد بعد از اطلاع یابی اعضای خشمگین حزب به شمول عبدالوکیل وزیر خارجه، جنرال عظیمی در فرودگاه آمدند.

از نشریه هشت صبح چنین می خوانیم (نه تنها جنرال دوستم که بسیاری از رهبران حزب وطن، از داکترنجیب بریده بودند. عبدالوکیل، وزیر خارجه‌ی وقت افغانستان و جنرال نبی عظیمی معاون وقت وزیر دفاع، آن قدر برنجیب خشمگین بودند که قصد داشتند او را دست‌بسته به مجاهدین تحویل دهند؛ جنرال عظیمی و وکیل، بامداد ۱۷ اپریل به فرودگاه کابل رفتند تا معلومات خود را در مورد تلاش ناکام نجیب برای ترک کابل تکمیل کنند و بینین سیوان را از هواپیمایش پیاده کرده، به شهر بیاورند. آنان نگران بودند که وضعیت در فرودگاه از کنترل خارج شود و به بینین سیوان آسیب برسد. وکیل و جنرال عظیمی می‌خواستند سیوان زنده به شهر بیاید و وضعیت در فرودگاه به حالت عادی برگردد. اگر وضعیت در فرودگاه غیرعادی می‌ماند و به سیوان آسیبی می‌رسید، شرم بزرگی برای اداره‌ی وقت کابل به وجود می‌آورد.

داکتر نجیب الله با گفتگو به مسئولین فرود گاه تصمیم که گرفت که برگردد؛ ولی به خانه خود نه بلکه به دفتر ملل متحد در کابل و آنجا پناهنده شد به این شکل بقیه اراکین نظام و رفقای همزمانش راه دیگری جز تسلیمی نداشتند در ۸ اپریل سال ۱۹۹۲ میلادی که مطابق ۱۳۷۱ هجری شمسی می‌شود رژیم حاکم تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان (حزب وطن) سقوط کرد تنظیم‌های سیاسی به نماینده‌گی از مجاهدین به اریکه قدرت تکیه زد.

ولی تا امروز سیاست مشی مصالحه ملی و تطبیق بی قید و شرط آن توسط داکتر نجیب الله نزد همزمانش مورد سوال است و ده‌ها پاسخ که نمی‌تواند به شکل کل قناعت اعضای ح د خ ا را فراهم سازد در نشرات متخلف گزارش شده است و همچنان داکتر نجیب الله به قومگرایی متهم بود.

تبصره!

به نظر من تجربه نشان داده است که ایدئولوژی و جهان بینی هر حزب سیاسی برای تحکیم همبستگی، وحدت و اتحاد اپوزیسیونی شان نقش ارزنده دارد که ما شاهد وحدت احزاب اسلامی اعم از ۱۵ تنظیم و ۱۴ تنظیم در خارج مرز که در تقابل ایدیا لوژی دموکرات‌ها به نام مارکسیستی بودیم که در وضعیت موجود همچنان ایدئولوژی اسلامی جمع مجاهدین با ایدئولوژی اسلامی طالبان یکسان و مشابهی است اگر مشکلات سلیقوی شان در ساختار نظام حل شود آنها در نظام امارت همچنان می‌توانند نقش داشته باشند که در اینصورت ایدیا لوژی دموکرات‌ها، سیکولارها، تکنوکرات‌ها در مجموع مترقیان که خط سیر مشابهی را طی می‌کنند در نظام آینده اسلامی تأثیرگذار نخواهد بود.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳/۰۶/۰۳

فهرست منابع

۱. وبسایت اصالت مقاله داکتر نسرین کتونا دوکتور علوم نظامی و شرق شناس دیپلومات آسیایی و عضو هیأت ملل متحد.
۲. گزارش روز نامه ۸ صبح مؤرخ ۹ ثور ۱۳۹۷.
۳. بنیاد حقوق قربانیان.

بخش ششم: حاکمیت مجاهدین

از ۸ ثور سال ۱۳۷۱ تا ۵ میزان سال ۱۱۳۷۵ هجری شمسی مطابق به ۲۷
اپریل ۱۹۹۲ تا ۲۶ سپتامبر ۱۹۹۶ میلادی

چهار دهه جنگ افغانستان ابعاد ژرف و عمیق دارد که سیاستمداران افغانستان در حمایت کشورهای ابر قدرت ذینفع تحت عنوان‌های مختلف با هم درگیر گردیده‌و در تقابل هم قرار گرفتند تأمین صلح و ثبات در افغانستان به یک چالش بزرگ منطقی، جهانی و بین‌المللی مبدل گشته است

بعد از خروج قطعات سرخ اتحاد شوروی و چند سال دفاع مسقلانه به خصوص با موفقیت‌های جبهات جلال آباد که یکی از سخت‌ترین مقاومت‌های دولت داکتر نجیب الله با قربانی‌های بیشمار مردم ما در کنار دولت داکتر نجیب الله به جهانیان نشان دادند که نیروهای امنیتی و دفاعی کشور که متشکل از جنگجویان اقوام مختلف کشور می‌توانند مستقلانه بدون حمایت نظامی خارجی از استقلال، تمامیت ارضی و از مادر وطن خود دفاع نمایند، راه اندازی و تطبیق مشی مصالح ملی باز کردن آغوش دولت برای مخالفین به خاطر قطع جنگ و تأمین صلح پایدار تلاش‌های صورت گرفت که هیچکدام نتیجه نداد به خواسته‌های مجاهدین. با سقوط حکومت داکتر نجیب الله میخ در تابوت حاکمیت حزب دموکراتیک خلق افغانستان کوبیده شد و مجاهدین باز یگران میدان سیاست افغانستان گردیده‌اند،

مجاهدین چگونه جریان سیاسی است؟

در مورد باید صفحات تاریخ را با دیدگاه‌های سیاسیون با استناد ورق زد و در این مقاله جا داد. تصویب قانون اساسی در سال ۱۳۴۳ هجری شمسی آزادی احزاب، مطبوعات و تشکیل اجتماعات فضای مناسبی برای رشد جریان‌های سیاسی به وجود آمد و از آن زمان احزاب چپ و راست به خصوص در کابل ایجاد شد در سال ۱۳۴۴ تقریباً هم زمان با احزاب مترقی سوسیالیستی احزاب اسلامی در افغانستان هسته‌گذاری شد که با پخش شب نامه (جهاد) در

مخالفت با جریان مترقی و کمونستی اعلان موجودیت کرد اولین حلقه اسلام‌گرایی دانشجویان با رهبری عبدالرحیم نیازی بنیاد‌گذاری شد، مجاهدین از اقوام مختلف تشکیل گردیده است. که با آمدن قطعات سرخ اتحاد شوروی در افغانستان مداخلات مستقیم امریکا با ایجاد پایگاه‌های نظامی مجاهدین در پاکستان مخالفین افغانستان را جهت سقوط نظام دموکراتیک بیشتر از پیش حمایت کرد که سازمان سیاه در عرصه نقش به‌سزایی داشت، با وجودی که مجاهدین را پیش از حضور قطعات شوروی در افغانستان حمایت می‌کرد. جالمرز جانسن دانشمند، محقق و مشاور سازمان سیاه و سیاستمدار مشهور امریکایی در مورد امریکا چنین ابراز نظر نموده است «امریکا با هژمونی امپراطوری خود به دنبال ایجاد امپراطوری جهانی است که به شیوه پایگاه‌های نظامی زیاد در سراسر جهان ایجاد کرده و شکل می‌دهد»

تقابل سیاست‌های جهانی و ایجاد امپراطوری امریکا در جهان مردم افغانستان که بنابر موقعیت جیوپلتیک و جیواستراتیژیک و جغرافیای آسیب پذیرترین بودند احزاب سیاسی اسلام‌گراها طعمه خوب برای شکار امریکا و ایجاد فضا بهتر پایگاه‌های نظامی امریکا در افغانستان شدند و مردم ما را به جان هم انداخته تا اینکه با گذشت زمان و پلان طولمدت عملن قطعات نظامی امریکا از دورترین جغرافیای جهان در کنار ابر قدرت‌های بزرگ اتحاد شوروی و چین، چپان به افغانستان مستقر شد.

به این منظور جمعی کارتر رئیس جمهور امریکا از حزب دموکرات‌ها برنده جایزه نوبل که «در سیاست کاهش تنش در دور رئیس جمهور نیکسان ایجاد شده بود تنش علیه شوروی را افزایش داد و تحریم‌ها را در مقابل شوروی وضع کرد» به طور مخفیانه حکم صادر کرد در ۲۴ دسامبر ۱۹۷۹ به سازمان سیاه دستور داد تا مجاهدین افغانستان را به طور مخفیانه کمک کند که از این طریق رقیب

جهانی خود را از پا در آورد که از مجاهدین افغانستان به عنوان گوشت دم توپ استفاده کرد. دیدگاه من هر نظام که در افغانستان در چهار دهه جنگ استقرار یافت به حمایت کشورهای ذینفع بوده است که مردم ما قربانی‌های بیشمار را متقبل شده‌اند.

مجاهدین که به شاخه‌های مختلف تقسیم شده بودند در پاکستان و ایران ایجاد شد و همه آنها به اشکال مختلف از حمایت نظامی و اقتصادی امریکا به خاطر سقوط حکومت دموکراتیک نوجوان که در حمایت اتحاد شوروی بود قرار گرفت، بنابر بحث سیاسی مؤرخ ۲۰۲۳.۹.۴ «تخلیگر بخش سیاسی صمد کارمند یک تن از اعضای کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و وکیل دوره ۱۴ پارلمان افغانستان در برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار چنین ابراز نظر کرد)

با کودتای داوودخان و استقرار جمهوریت احزاب اسلام‌گراها تحت رهبری گلبدین حکمت یار و احمد شاه مسعود قومندان برجسته مجاهدین به پاکستان فرار کرده‌اند که برای از بین بردن نظام دموکراتیک مورد پشتیبانی اقتصادی و نظامی امریکا قرار گرفتند) پس باید بیشتر در مورد احزاب اسلامی افغانستان و معرفی ۱۵ تنظیم از وبسایت مروارید سبز می‌خوانیم.

(۱۵) تنظیم مهم‌ترین ائتلاف مجاهدین شامل این هفت گروه می‌شد که در سال ۱۳۶۴ در شهر پیشاور پاکستان با یکدیگر متحد شدند. همه این گروه‌ها از مسلمانان سنی تشکیل شده و به جز جمعیت اسلامی بقیه آن‌ها عمدتاً شامل مجاهدین پشتون می‌شدند. از نظر اعتقادات سیاسی چهار گروه اول با بیان سیاسی و برقراری حکومت مبتنی بر شریعت معتقد بودند و سه گروه آخر بیشتر به جریان سنی مذهبی تعلق داشته و رابطه خوبی با ظاهرشاه پادشاه افغانستان داشتند: احزاب اسلامی افغانستان که در بیرون مرز متحد شدند قرار ذیل است:

۱- جمعیت اسلامی افغانستان به رهبری برهان الدین ربانی و احمد شاه مسعود متشکل از تمام ملیت‌های با هم برادر.

۲- حزب اسلامی - شاخه گلبدین حکمتیار پشتون

۳- حزب اسلامی - شاخه به رهبری یونس خالص پشتون

۴- اتحاد اسلامی به رهبری رسول سیاف پشتون

۵- محاذ ملی اسلامی افغانستان به رهبری پیر احمد گیلانی با گرایش صوفی

۶- جبهه ملی نجات افغانستان به رهبری صبغت الله مجددی پشتون

۷- حرکت انقلاب اسلامی به رهبر محمد نبی محمدی

ائتلاف هشتگانه شامل مجاهدین شیعه می‌شد که بیشتر به قوم هزاره تعلق داشتند:

۸- حزب الله افغان

۹- سازمان نصر به رهبری سید حسین حسینی دره صوفی به رهبری عبد العلی مزاری

۱۰- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی افغانستان به رهبری محمد اکبری

۱۱- شورای انقلابی اسلامی به رهبری سید علی بهشتی

۱۲- جنبش انقلاب اسلامی به رهبری نصرالله منصور

۱۳- حرمت اسلامی افغانستان به رهبری اصف منصور

۱۴- اتحاد مبارزات اسلامی به رهبری مصباح ساده

۱۵- حزب رعد اسلامی افغانستان به رهبری عبدالرحمن نادر و اسماعیل بلخی اغلب احزاب شیعه حزب وحدت اسلامی به رهبری عبدالعلی مزاری در سال ۱۹۸۹ جذب آن شدند و پس از آن حزب وحدت به عنوان نماینده اصلی هزاره‌های افغانستان درآمد.

مجاهدین با ایدئولوژی اسلام‌گرایی ضد کمونیسم است که از سال ۱۹۸۹-۱۹۹۲ سال‌های دراز برای خروج قطعات نظامی اتحاد شوروی از افغانستان و استقرار یک نظام اسلامی مستقل در تقابل نظام جمهوری دموکراتیک خلق افغانستان مبارزه کردند.

از یکطرف نظام دموکراتیک که خود از حضور حفیظ الله امین آموزش دیده آمریکا در داخل حزب متضرر بود به خصوص سال‌های ۵۷ تا آغاز جدی ۱۳۵۸ هجری شمسی با کشتار بی رحمانه مردم بیشتر تأثیر گزاری منفی به هویت محبوبیت یک حزب مترقی داشت حزب دموکراتیک جدید به قدرت رسیده را با انجام جنایات نا بخشودنی بد نام نموده و متضرر گردیده بود.

از جانب دیگر احزاب اسلامی به نام مجاهدین سال‌های دراز در تخریب نظام دموکراتیک به حمایت آمریکا متحدانه قرار گرفتند به کشتار و قتل‌های پنهانی و ادامه جنگ‌های داغ در جبهات افغانستان دست زدند، تعمیرات عام المنفعه را سوختاندن، شهر راه‌های مواصلتی مواد اولیه را جهت نا رضایتی‌های مردم از دولت در زمستان‌های داغ قطع می‌کردند، بندهای برق را تخریب می‌نمودند بی برقی بالای شهروندان تحمیل می‌شد، متعلمین مکاتب به خصوص دختران را مسموم می‌کردند، تانک‌های مواد سوخت را به شهر راه‌ها به آتش می‌کشیدند، جنگ‌های چر کی را راه اندازی می‌کردند، ترور و اختناق سرخط اخبار روز بود، خط جبهات جنگ در بسیاری ولایات در تقابل دولت ایجاد شد این آشوبگری‌های‌شان که سال‌های دراز دوام کرد.

با ایجاد نا رضایتی مردم از نظام دموکراتیک و نا رضایتی اتحاد شوروی و دوام جنگ و کشتار که خسارات انگفتی به قشون سرخ شوروی وارد شد گرچه از خسارات وارد شده گزارش دقیق وجود ندارد؛ ولی دوج؛ ولی این گزارش را نشر کرده است (ارقام رسمی شوروی در اخبارهای غربی نشر شده است).

- بین سال‌های ۱۹۷۹ و ۱۹۸۹ جمعاً ۶۲۰ هزار سرباز شوروی در افغانستان وظیفه انجام دادند.

- از این جمع رقم مجموعی سربازانی که همزمان در افغانستان مستقر بودند، میان ۸۰۰۰۰ تا ۱۰۴۰۰۰ تن بوده است.

- رقم تلفات جانی در همه بخش‌های نیروهای امنیتی رسماً ۱۴۴۵۳ تن گزارش شده است.

- ۵۳۷۵۳ سرباز زخمی شدند.

- ۴۱۵۹۳ سرباز، به دلایل اقلیمی و شرایط نامساعد بهداشتی، به بیماری‌های مثل زردی و یا محرقة مبتلا شدند.
- ۱۱۸ هواپیما
- ۳۳۳ هلیکوپتر
- ۱۴۷ تانک
- ۱۳۱۴ زرهپوش باربری و جنگی
- ۴۳۳ توپ و راکت انداز
- ۱۱۳۸ واسطهٔ سیار مخابره
- ۵۱۰ واسطهٔ پیشقراول مثل جرتقیل، تراکتور و غیره
- ۱۱۳۶۹ لاری و تانکر نفت. از میان رفته

تلفات جانب افغان‌ها:

- بیشتر از یک میلیون افغان جان خود را از دست دادند.
- ۵ میلیون افغان (یک سوم جمعیت افغانستان) به کشورهای پاکستان و ایران فرار کردند.
- ۲ میلیون افغان دیگر آواره شدند.
- در سال‌های هشتاد میلادی از هر دو مهاجر در جهان، یکی آن افغان بود.
- افزون بر کشته شدگان، ۱، ۲ میلیون افغان دیگر، شامل مجاهدین، سربازان حکومت و افراد ملکی، در جنگ‌ها معیوب شدند.
- حدوداً سه میلیون افغان زخمی گردیدند
- در سال ۱۹۸۵ بیشتر از نیم اراضی زراعتی در افغانستان، در نتیجهٔ بمباران و یا خرابکاری‌های عمدی دستگاه‌ها و شبکه‌های آبیاری، از بین رفتند.
- ۱۰ تا ۱۵ میلیون ماین توسط نیروهای شوروی و ارتش آن وقت افغانستان به زمین فرش شدند که تا امروز هم خطر بزرگی برای افغان‌ها به شمار می‌روند.
- با همین وضعیت وخیم سیاسی تا بالآخره دولت جوان حزب دموکراتیک خلق افغانستان مجبور شد به خواسته‌های مجاهدین یک پلتفورم ائتلافی را پیشکش کند که در صدد ائتلاف و طرح تیزس‌های ده کانه و مشی مصالحه ملی برآید که پاسخگویی خواسته‌های مخالفین دولت باشند تا از جنگ و کشتار دست بکشند و تمام اپوزیسیون با دولت یکجا راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران را در یابند با وجودی که حزب به تدریج به سوی باز سازی جامعه میرفت و در حل مسایل وطنی از شیوه‌های عنعنوی حل مشکلات استفاده می‌برد...لویه جرگه و جرگه عالی قبایل

تدویر یافت، انتخابات برای آرگانهای محلی قدرت و اداره دولتی آغاز گردید، کار تسوید قانون اساسی آغاز شد، مصالحه ملی درپلینوم ۱۶ کمیته مرکزی حزب و بعداً با طرح تیزس‌های ده‌گانه رئیس جمهور ببرک کارمل پی ریزی و عملاً به سیاست رسمی حزب و دولت مبدل شد... ارتش، امنیت دولتی و پولیس با تشکیلات مؤثر و کارا عرض وجود کرد و زمینه‌های دفاع مستقلانه از میهن و مردم بوجود آمد؛ ولی پاسخگوی جنگ و ویرانی نشد که با تغییرات سیاسی افغانستان بابه قدرت رسیدن داکتر نجیب الله احمد زی صفحه جدید برای حل منازعه جنگ رقم خورد تطبیق عملی تیزس‌های ده‌گانه حزب توسط رئیس جمهور داکتر نجیب الله احمدزی با تغییر نام حزب دموکراتیک خلق افغانستان به حزب وطن برای ختم جنگ و تأمین صلح و ثبات که بتواند توجه مخالفین را جلب کرده و آنها را به میز مذاکره و مفاهمه بکشاند تا از جنگ دست بکشند این برنامه تطبیق شد.

نخست نشست‌های میان افغانی با گروه‌های مخالفین دولت آغاز شد تا کشتار قطع شود مطابق خواست مردم و مجاهدین قطعات اتحاد شوروی افغانستان را ترک کرد، وزرات دفاع ملی افغانستان را به احمد شاه مسعود یک تن از قومندان‌های برجسته مجاهدین حزب جمعیت اسلامی و شورای نظار اختصاص داده شد برای ششماه از جانب دولت افغانستان پست وزارت دفاع خالی گذاشته شد؛ ولی فرمانده انجنیر احمد شاه مسعود حاضر نشد.

- از تمام جهادهای مخالف دولت تقاضا گردید تا از جنگ دست بکشند با نظام جدید حزب وطن پیوند؛ ولی مخالفین قبول نکرده خواستار تغییر نظام در افغانستان بودند در حالی که جنگ‌های سخت در جبهات ادامه داشت و روزانه صدها قربانی می‌گرفت و تپه‌های شهدا هر روز شاید به سپاری و شهادت صدها جوان بود مجاهدین به پیشروی و فتح ولایات ادامه دادند.

- به تاریخ ۱۸، ۲۰، ۲۳، ۲۴، اپریل ۱۹۹۲ میلادی شهرهای بزرگ هرات توسط امیر اسمایل خان، قندهار، جلال اباد مهترلام و قلعه نو را تسخیر کردند
- در ۱۹۹۲.۴.۲۴ میلادی تمام مجاهدین روی طرح حکومت انتقالی به ضحامت سبغت الله مجددی برای دو ماه توافق کردند.

(گفتمان دموکراسی از محمد اکرم اندیشور ۱۰.۱۰.۱۳۹۷ هجری شمسی)

- روز ۴.۱۳۷۱ من (نگارنده) درجمله ده‌ها نفر عضو احزاب اسلامی خبر نگاران کشورهای مختلف در یکی از سالون‌های گورنرهاوس پشاور منتظر اعلان تشکیل حکومت مجاهدین بودم.
- مذاکره در پشت درهای بسته میان رهبران تنظیم‌ها به استثنای حکمتیار که در جنوب کابل سنگر گرفته بود، صبح روز (۴.۱۳۷۱) آغاز یافته بود. اما قطب الدین هلال رئیس کمیته

سیاسی حزب اسلامی از گلبدین حکمتیار امیر حزب مذکور در این مذاکرات نمایندگی میکرد. در پایان روز، دروازه بسته مذاکرات باز شد و رهبران مجاهدین به سالون اجتماع خبرنگاران و اعضای تنظیمها آمدند. و آنگاه عبدرب الرسول سیاف امیر اتحاد اسلامی توافق احزاب هفتگانه را در مورد تشکیل حکومت توضیح داد. صبغت الله مجددی برای دو ماه ممثل حکومت انتقالی اسلامی معرفی شد. اصل موافقتنامه به زبان پشتو تهیه شده بود که در آن تعدادی از رهبران احزاب جهادی امضاء کرده بودند. وظایف و صلاحیت صبغت الله مجددی مبهم و نامشخص بود. فهمیده نمی شد که (ممثل ریاست دولت اسلامی افغانستان) طی دو ماه حاکمیت خود چه وظایفی را باید انجام دهد؟ در بند اول موافقتنامه وظیفه هیأت پنجاه نفری، انتقال قدرت از نظام در حال سقوط کابل به مجاهدین وانمود و در مورد زمان آن گفته شده بود که عملیه انتقال قدرت در خلال دو ماه به سر میرسد. درحالی که عملیه انتقال قدرت در یک مراسم رسمی و تشریفاتی بیش از چند ساعت طول نمی کشید، پس ادامه عملیه انتقال قدرت در خلال دو ماه چه مفهومی داشت و پنجاه نفر هیأت هم رکاب مجددی چه کاری را در این مدت اصولاً انجام میدادند؟

- به تاریخ ۱۹۹۲.۴.۲۸ میلادی مراسم انتقال حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان به مجاهدین در تالار وزارت خارجه افغانستان.

- عبدالرحیم هاتف کفیل ریاست جمهوری، فضل الحق خالقیار صدراعظم و عبدالکریم شادان قاضی القضاة وقت، با سخنرانیهای خود انتقال قدرت و تشکیل حکومت مجاهدین را به حضرت مجددی تبریک گفتند. شادان در اظهارات خود گفت: با تشریف آوری شما برادران مجاهد یک دهه خون ریزی در کشور پایان یافت؛ اما در فردای آن روز توسط افراد مسلح در منزلش به قتل رسید. صبغت الله مجددی پیروزی جهاد و تشکیل دولت اسلامی را تبریک گفت و برای همه اعضای رژیم اسبق عفو عمومی اعلان کرد.

- و به تاریخ ۱۹۹۲.۴.۲۵ میلادی مطابق ۸ ثور ۱۳۷۱ شد مجاهدین موفق به سقوط نظام دموکراتیک گردیده به اریکه قدرت تکیه زدن. که با کشتار و قتل هزاران تن از هموطنان از هر دو طرف جنگ در جبهات خونین همراه بود.

- و به تاریخ ۱۹۹۲.۵.۲ میلادی کابینه مجاهدین اعلان شد.

- در ۱۹۹۲.۴.۲۵ اولین فرمان حکومت مجاهدین مبنی بر امنیت شهر کابل صادر شد و همزمان جنگ میان حزب اسلامی گلبدین حکمت یار با جمعیت اسلامی در جنوب کشور شروع شد؛ ولی حزب اسلامی به عقب نشینی در اطراف شهر کابل مجبور شد.

- و به تاریخ ۱۹۹۲.۵.۲۲ اولین سفر صبغت الله مجددی رئیس حکومت مؤقت به ولایت بلخ مزارشریف رفته و رتبه جنرالی را به عبدالرشید دوستم تفویض کرد.

- دو ماه بعد در ۱۹۹۲.۶.۲۸ میلادی صبغت الله مجددی حکومت امور را به شورای قیادی تسلیم کرد که برهان الدین ربانی به حیث رئیس حکومت مؤقت مجاهدین برگزیده شد و زمام امور را برهان الدین ربانی به دست گرفت.

به تاریخ ۱۹۹۲.۱۰.۳۱ دوره حکومت استاد ربانی ختم شد؛ ولی انتقال حکومت تا برگزاری شورای حل و عقد به تاخیر افتاد.

- در ۱۹۹۲.۱۲.۲۹ شورای حل و عقد برگزار شد.

- در ۱۹۹۲.۱۲.۳۰ استاد برهان الدین ربانی را منحیث رئیس جمهور حکومت مجاهدین انتخاب شد.

- بعد از به قدرت رسیدن مجاهدین جنگ داخلی بالای تقسیم قدرت در- سال ۱۹۹۲ میلادی شروع سال ۲۰۰۱ میلادی تا به قدرت رسیدن طالبان ادامه یافت (دیدگاه خودم در مورد آغاز حاکمیت مجاهدین سال ۱۳۷۱ که یک از شاهدان عینی آن دوره بودم!

چند روز از آغاز حکومت مجاهدین نگذشت که امیدواری‌های مردم برای پایان جنگ و تأمین صلح بار دیگر به یاس مبدل گشت در آغازین روزهای حاکمیت مجاهدین جنگ بالای تقسیم قدرت میان‌شان در گرفت که مردم بیچاره باز هم روزهای سخت را با انداخت راکت‌های کور در شهر کابل توسط مجاهدین گلبدین حکمتیار شدت یافته بود را سپری کردند صدها تن در کنار جاده‌ها، شهرها و بستر خواب در خانه‌های‌شان جان‌های شیرین خود را از دست دادند فقر، قطعی و قیمتی اوج‌گیر بود، مردم از نداشتن مواد ارتزاقی مواد سوخت به ستوه آمده زمستان سخت را سپری کرده بودند ذهنیت‌های مردم بیچاره و نا توان که از جنگ خسته شده بودن. برای تغییر یک نظام که پیام اور صلح باشد آماده‌شده بود مردم همه خواهان حکومت مجاهدین بودند تا از انداخت راکت‌های کور، گرسنگی و فقر، بی چوبی و مواد سوخت در زمستان سخت نجات یابند خونپاره و مرگ را همه روزه تجربه می‌کردند که انگیزه آن هم خود مجاهدین بودند.

ناگهان روز ۸ ثور اوضاع کشور دیگر گون بود از آمدن مجاهدین در کابل سخن پراکنی بیشتر بود، شهروندان از آمدن مجاهدین می‌ترسیدند، کسی هم باور نداشتند که نظام دموکراتیک به این ساده‌گی سقوط می‌کند مردم عام به زندگی نورمال خود ادامه می‌دادند و ترس وحشت راکت اندازی در شهرها ادامه داشت؛ ولی یک یا دو روز انداخت راکت‌ها در شهر کابل آرام بود روز ۸ ثور من که آموز گار مکتب بی بی مهرور در یکه توت نزدیک مکروریان سوم بودم و باشنده

مکروریان سوم ساعت ۱۱:۳۰ بود من روانه وظیفه مکتب که در نزدیکی خانه ما قرار داشت بودم زن همسایه ما سر سپید بود که در پایان بلاک خود را آفتاب می‌داد با توجه‌اش به من نگاه کرد هراسان از من سوال کرد کجا می‌روی؟ گفتم وظیفه چرا؟ او گفت نرو که مجاهدین آمده در شهر، من خندیدم که ممکن نیست، ولی سخن این زن را در ذهن خود حک کردم بی توجه ادامه داد م به رفتن سوی وظیفه، هنوز یک کوچه را رفته بودم که در میدانی مکروریان دیدم چند تن لباس‌های شخصی با پکول هاشان سلاح در دست داشته نزدیک سرک پروت کرده بودند من که لباس مدرن شهری به تن داشتم همین آدم‌ها یکباره به من نگاه کردند دیدم که هیچکس در سرک‌ها نیست، حرف خانم همسایه یادم آمد وحشت زده شدم با نگاه به این آدم‌ها ترسیدم از راه برگشتم دوباره خانه آمدم، چند ساعت نگذشت که گفته شد صبغت الله مجددی را دیشب پاکستانی‌ها با طیاره‌های پاکستان توسط جنرالان بدرقه کرده عازم کابل شده است که این عمل پاکستانی‌ها در نمایشی تقابلی امدن قطعات اتحاد شوروی در افغانستان که قومندان نیروهای اتحاد شوروی در افغانستان به پایگاه نظامی بگرام استقبال شده بود انجام یافت مردم همه نگران بودند به خصوص دولتمردان سابق و اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان که چه سرنوشت را باید انتظار بکشند سخنان فرار رئیس جمهور داکتر نجیب الله احمدزی که موفق به فرار نشده بود همچنان روی زبان‌ها بود روز ۸ ثور یک روز کاملن خاموشی و مردم منتظر اعلان تغییرات جدید که با تردید و هراس بودند؛ ولی خبر شدیم که حضرت صبغت الله مجددی حاکمیت را به دست گرفته تلویزیون‌ها اعلانات کردند.

دولت عفو عمومی را اعلان کرد مردم نورمال به و طایف خود رفتند در روز گرفتن قدرت سیاسی توسط مجاهدین دولت بینی هیچکس خون نشد تمام اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان به شمول کارمندان دولت به وظایف‌شان نورمال ادامه دادند افسران و نظامیان هیچکس تغییر و تبدیل نشد همه مردم در کنار دولت قرار گرفتند زنان مانند گذشته به مشارکت حضور یافتند؛ ولی پوشیدن روی سری و مراعات حجاب اسلامی را دولت برای زنان اعلان کرد مکاتب و دانشگاه‌های دخترانه مانند گذشته باز بود تلویزیون‌های افغانستان مانند گذشته نشرات داشت فقط گرداننده‌گان زن چادر سفید به سر کرده بودند.

تورخم باز شد واردات مواد ارتزاقی از پاکستان شروع شد و بعد از گذشت روزهای سخت ماه برکت و امنیت مردم بود دوره سبغت الله مجددی را می‌توان به یک‌تحول بهتر آرامی مردم با برکت یاد کرد با وجودی که از درگیری‌ها و انداخت راکت‌ها سخن در میان بود فقط دو ماه مردم از شر راکت‌های کور نجات یافتند و خوشبینی‌ها بیشتر شده می‌رفت سخنرانی‌های مجددی

در تلویزیون‌ها که در مورد زنان داشت طنز روز شد که گفته بود زنان برجستگی‌های تن‌شان را بپوشانند آزادی بیان وجود داشت، مردم آرامش پیدا کرده بودند، فرار از کشور کم شد و خوشبین مجاهدین گردیدند؛ ولی با تعیین برهان الدین ربانی منحیث رئیس جمهوری اسلامی افغانستان و پست وزارت دفاع افغانستان به احمد شاه مسعود رهبر جمعیت اسلامی تعلق گرفت در همین حال تقابل‌های گلبدین حکمت یار حزب اسلامی اوج گرفت که مجاهدین حاکم در قدرت برای نفس کشیدن موقع نیافتند تا بیشتر روی آرام و تأمین صلح کار را آغاز کنند از یکطرف مدیریت سالم حاکمیت مورد سوال قرار گرفت از جانب دیگر جنگ داخلی شروع شد با شروع شدن جنگ داخلی مردم یکبار دیگر مایوس شدند چور و چپاول ادارات عام‌المنفعه، فابریکات و موسسات دولتی توسعه یافت تجاوز و تخطی‌های مشروع از قوانین منشور ملل متحد توسط مجاهدین صورت گرفت خود خواهی و خود سری‌ها به اوج رسید بی عدالتی جای عدالت اجتماعی را گرفت افراد صاحب نفوذ مجاهدین به غارت دارای عامه دست زدند قومندان برجسته دست به گرفتن همسر دوم و حتی سوم زدند بلند منزل‌های تجاران و افراد فرار کرده را تصرف کردند دولتمردان با سالاری و سروری با میل تفنگ به گرده‌های مردم بیچاره برای غصب دارائهای شخصی مردم حاکم بودند قومندان برجسته مجاهدین جمعیت احمد شاه مسعود که مایوس از اعمال ناشایسته هم‌زمانش در حاکمیت بود خودش به چور و چپاول دست نزد و همکاران نزدیک خود را متداوم مورد سوال قرار داده بود، ولی جنگ از یک طرف و عدم مدیریت سالم نظام و آلوده شدن نظام با فساد چور و چپاول دارایی‌های عامه و مردم و غلبه کردن حس قدرت و سیاست در میان رهبران مجاهدین به سطح بلند وجود داشت) پایتخت مورد عطف جنگجویان قرار گرفت، وزارت خانه‌ها میان تنظیم‌ها تقسیم شد هر تنظیم انچه که خواست در محل تحت حاکمیت خودسرانه انجام داد کابل و شهرهای بزرگ را به مخروبه مبدل کردند از جانب دیگر نا رضایتی‌های ملت را با خود داشت و اوج‌گیر شد زیرساخت‌های شهر به طور کل تخریب شد.

با همین وضعیت متأسفانه که از آغاز با مخالفت‌های گلبدین حکمت یار مواجه بودند دیری نگذشت تقابل‌های درونی‌شان منجر به جنگ روی یا روی با گلبدین حکمت یار شد، راکت پراکنی‌های مخالفین دوباره در شهر کابل و دیگر شهرها آغاز کردید و مردم از گذشته بدتر وحشت و رگبار را متقبل شدند، مکروربان‌ها بیشتر مورد حمله گلبدین حکمتیار قرار گرفت که از این بر و آن بر بلاک‌ها صداهای ناله و نجات شنیده می‌شد که ما امید زندگی را از دست داده بودیم چند ماه این وضعیت ادامه یافت تمام باشندگان مکروربان حتی شبانه خانه‌های‌شان را ترک کرده در نقاط دیگر شهر می‌کوچیده‌اند ما هم شب با خانواده حرکت کردیم طرف خیرخانه

که در راه وزیر اکبر خان که همه به فرار بودند گیر کردیم و انداخت راکت‌های گلبدین حکمتیار ما را بدرقه می‌کرد و صداهای زخمی‌ها و شهدا را می‌شنیدیم بلاخره خود را به خیر خانه رسانیدیم که آنجا هم بهتر نبود بعد از همین حادثه آواره‌گی مردم شروع شد.

مجاهدین استفاده جو روزانه به چور و چپاول کابل دست زدند سیلو و اماکن عام المنفعه را چور کردند، امنیت شهروندی وجود نداشت، دختران و زنان شهری مورد تجاوز و اختطاف منسوبین پوسته‌های دور و بر قرار می‌گرفتند که ناهید شهید باشنده بلاک ۱۴ مکروریان سوم یک تن از آنها بود حتی تظاهرات مردم با تابوت ناهید شهید مورد حملات مسلحانه مجاهدین ناحیه ۹ قرار گرفت، مردم که با منسوبین قوای مسلح با صورت ریش اصلاح شده و قیافه منظم‌شان آشنا بودند.

حالا مجاهدین را بدون یونفورم و موی‌های دراز و ریش‌های رسیده می‌دیدند شهرها وحشتناک بود و جنگ داخلی شروع شد مردم بیشتر آواره شدند هوا پیم‌چت‌های که تحت کمندی قومندان جنرال دوستم بود کابل را بمبارد می‌کرد گلبدین حکمتیار روزانه صدها راکت به شهرها انداخت می‌کرد و در مقابل‌شان مجاهدین همچنان دفاع می‌کردند شهرها از صدای شلیک راکت‌ها و هر لحظه انفجار و کشتار به ویرانی شهرها دود و باروت مبدل شد چور و چپاول خانه مردم ادامه یافت مردم از شهرها به پاکستان و ایران فرار کردند پیشنهادات اتش بس و صلح از جانب احمد شاه مسعود وزیر دفاع افغانستان با کلبدین حکمتیار پذیرفته نشد دو سال حکومت مجاهدین از داستان‌های غمگین میخ کوبی ملیت و گروه‌های هزاره‌ها شعبه مذهب گروپ قومندان مزاری به سر منسوبین قوای مسلح سنی مذهب گرفته تا رقص زن حامله موقع ولادت نزد قومندانان مسلح هزاره‌ها داستان روز شد، مردم در شهرها آواره شد که من شاید یک تن از منسوبین قوای مسلح که در باغ بالا کابل از جانب گروه ملیت هزاره‌ها دستگیر شده بود و بعد از یک سال رها کردیده بود در اثر زجر و شکنجه مشکل روحی و روانی پیدا کرده بود او شبانه در هوای سرد پست بلاک ما می‌خوابید که پیش از روانی شدن‌اش خانواده او در بلاک ۱۴ مکروریان سوم زندگی می‌کرد؛ ولی زمانی که این روانی به خانه برگشته بود فامیل‌اش خانه را رها کرده فرار کرده بودند و این سر باز تمام روز در پشت بلاک‌ها گریه کرده در خانه‌ها زنگ می‌زد مادرش را جستجو داشت بسیار متاثر کننده بود که کسی او را کمک کرده نمی‌توانست خلاصه روزهای سخت و دشوار چشم دید خودم بود؛ ولی با همین انداخت راکت‌ها مردم عادت کرده بودند مجبوری به زندگی ادامه می‌دادند مامورین معاش داشتند ادارات فعال بود مکاتب و دانشگاه‌ها

جسته و گریخته فعال و یا بعضن تعطیل می‌شد مصروف شدن مجاهدین به چور و چپاول نیروهای مخالف را قوت بخشید.

حزب وحدت با حزب اسلامی در جبهه مشترک قرار گرفته بود و بعد حزب جنبش به رهبری جنرال دوستم با حزب اسلامی گلبدین حکمتیار پیوست که تقابل‌های درونی مجاهدین منجر به قوت و

رشد گروه طالبان گردید که ۸۰ فیصد خاک افغانستان را به دست رفت طالب‌ها که نوبت یاد بودند همچنان فعالیت‌های‌شان در کنار حزب اسلامی بیشتر شد شهرها و ولسوالی‌ها را به تصرف در آورند و بالاخره مجاهدین را محبور ساختند که فرار کنند و قدرت را بدون مجادله و جنگ به خاطر جلو گیری از کشتار به طالب تسلیم کنند زمان فرارشان با تانک‌ها زره‌دار گفته شد که پنجشیریان مجاهد در رس قومندان فهیم خواستند رئیس جمهور نجیب الله که در دفتر ملل متحد پناهنده بود او را هم با خود ببرند؛ ولی داکتر نجیب الله مطمئن بود که طالب‌ها از ملیت پشتون هستند ضمن احترام به قوانین منشور ملل متحد که او در دفتر ملل متحد پناهنده بود او را نمی‌کشند و حمایت می‌کنند به مجاهدین و پنجشیریان اعتماد نکرد با آنها نرفت فردا امروز طالب به اریکه قدرت سیاسی تکیه زد و داکتر نجیب الله احمدزی و برادرش را یکجا از دفتر ملل متحد دستگیر و به دار آویخت پنجشیر جبهه مستحکم طالبان باقی ماند) دیدگاه من « عدم وحدت و همبستگی و خود کامه گی، یکه تازی‌ها و حس قدرت خواهی، برتری دادن یک بر دیگر تقابل‌های درونی و قدرت طلبی روی تصاحب قدرت سیاسی افغانستان منجر به جنگ داخلی شد) و بالاخره تکیه زدن طالبان به قدرت سیاسی افغانستان گردید.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمی ۲۰۲۳.۰۸.۲۳

فهرست منابع

۱. گفتمان سیاسی دریچه بهار اروپا مؤرخ ۲۰۲۳.۹.۴.
۲. جانمرز جانسن دانشمند، محقق و مشاور سازمان سیا.
۳. جیمی کارتر اکتوبر ۲۰۲۱ ویکی پدیا.
۴. وبسایت مروارید سبز در مورد ایجاد ۱۵ تنظیم‌های مجاهدین.
۵. تاریخ افغانستان فیسبوک.
۶. ویکی پدیا.
۷. افغانستان عصر مجاهدین و برآمدن طالبان - دارالنشر کابل - ۱۳۷۷ - چنگیز پهلوان.
۸. سال‌های تجاوز و مقاومت محمد - اکرام اندیشمند - نشر پیمان - کابل - ۱۳۸۳.
۹. مهاجرین خسته و بی پناه افغانستان - سید محمد خیز اندیش - ۱۳۷۹ - انتشارات رسالت - افغانستان.
۱۰. از سقوط سلطنت تا ظهور و اجراءات طالبان - عبدالحمید مبارز - مرکز نشر میوند - پشاور - پاکستان.
۱۱. برچیدن امپراتوری - صفحه ۶۵ و ۶۶.
۱۲. صیخ کاذب - محمد اکرام اندیشمند - بنیاد احمد شاه مسعود - کابل ۱۳۸۲.
۱۳. افغانستان در آتش نفت - خواجه بشیر احمد انصاری - انتشارات میوند - کابل - ۱۳۸۱.
۱۴. دوج ویلی.
۱۵. ویب‌سایت سپیده دم.
۱۶. وبسایت گفتمان دموکراسی بای افغانستان.
۱۷. نقل و قول شاه‌دیان عینی «زرغونه ولی».
۱۸. احمد شاه مسعود ویکی پدیا <https://www.com/search.google.com/>
۱۹. برهان الدین ربانی <https://www.q?com/search.google.com/>
۲۰. صبغت الله مجددی.

بخش هفتم: حاکمیت طالبان دور اول

از ۶ میزان ۱۳۷۵ تا ۲۱ عقرب ۱۳۸۰ هجری شمسی مطابق به

۲۷ سپتامبر ۱۹۹۶ تا ۱۲ نوامبر ۲۰۰۱ میلادی

طالبان (به معنای طلبه‌ها، کسانی‌که دنبال آموزش هستند) این گروهی از شبه نظامیان روحانی اسلام‌گرای مخالف که عقاید دگماتیسم مذهبی با ریشه‌هایی در مکتب حنفی و مذهب وهابیت و دیدگاه‌های جهادگری سلفی این تیمیه دارد. این گروه از زمان پیدایش در سال ۱۹۹۴ تاکنون از طرف‌های درگیر در جنگ افغانستان بوده‌است و پس از تصرف افغانستان، از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱ با نام امارت اسلامی افغانستان بر این کشور حکومت کرده‌است. گروه تروریستی سنی مذهب در شکل و شمایل طالبان در حمایت قرار دارد.

و خود را امارت اسلامی می‌نامند و یا به عبارت دیگر طالبان یک جنبش و یک سازمان مذهبی نظامی اسلام‌گرای دیوبند متشکل از روحانیان اسلام‌گرای سنی در افغانستان است کشورها و سازمان‌های متعددی آن را یک گروه تروریستی قلمداد کرده‌اند طالبان در سطح بین‌المللی به دلیل کشتار مردم غیر نظامی افغان تروریسم تفسیر و اجرای و خشن آنها از احکام اسلام منجر به بر خورد وحشیانه نسبت به افغان‌ها شده‌اند.

ایدئولوژی طالبانی بر مبنای بنیادگرایی اسلامی مبتنی بر دیوبندی و قواعد، رسوم قوم پشتون همچون پشتوالی است. موسسین این جریان سیاسی بنیادگرا ملا عمر، عبدالغنی برادر، اختر محمد منصور و هییت الله اخندزاده بوده است که ملا عمر رهبر طالبان بوده است. متحدین این گروه، شبکه حقانی، جمعیت دعوت به قرآن و سنت، جبهه نظامی تورا بورا، جماعت امام بخاری، ایالات متحده امریکا، قطر، امارت متحده عربی، حزب حرکت اسلامی ازبکستان، حزب اسلامی گلبدین حکمتیار، اتحادیه جهاد اسلامی لشکر طیبه و غیره که چین، روسیه، ایران و عربستان سعودی متحد بودن در این گروه را رد کرده‌اند شاخه دیگری طالبان حرکت انقلاب به رهبری مولوی محمد نبی محمدی و حزب اسلامی یونس خالص می‌باشد.

طالبان در سال ۶ میزان ۱۳۷۵ مطابق به ۲۷ سپتامبر ۱۹۹۶ بعد سقوط جمهوری اسلامی افغانستان یعنی حکومت مجاهدین به قدرت رسید.

خودم شاهد عینی سقوط حاکمیت مجاهدین و به قدرت رسیدن طالبان بودم قبل از سقوط مجاهدین دو ماه پیش طالبان تبلیغاتی بزرگ را در شهرها و ولایات افغانستان راه اندازی کرده بودند گویا که طالب از طرفداران ظاهرشاه پادشاه اسبق افغانستان است زمانی که قدرت سیاسی

را به دست بگیرند مردم مانند دوره شاه از آزادی‌های فردی خود که در دوره مجاهدین محروم شده بودند مستفید می‌گردند و صلح در کشور تأمین می‌شود روزهای اخیر که مجاهدین سقوط می‌کرد اکثریت مردم خوشبینی‌های بسیار زیاد با به قدرت رسیدن طالبان داشتند تقریباً ذهنیت‌ها آماده‌پذیرش طالبان در قدرت سیاسی بود در هر گوشه و کنار شهر در مورد طالب‌ها میان مردم سخن بر زبان بود حتی در خانواده‌های حزب دموکراتیک خلق افغانستان نظریات مختلف مطرح می‌شد و بیشتر متعقد به آمدن طالبان و سقوط دولت مجاهدین بودند چرا که در کش مکش تنظیم‌ها و راکت پراکنی‌های گلیدین، انداخت‌های الیکو پترهای جنرال دوستم، شکنجه و وحشت مزاری رهبر ملیت هزاره‌ها در غرب کابل مردم به ستوه رسیده بودند تغییر نظام با تبلیغات طالب که گویا آزاد اندیشان و مترقیان به خصوص خلقی‌ها شاخه حزب دموکراتیک خلق افغانستان قومندان تنی یکی از رهبران طالب است ذهنیت مثبت مردم را در قبال طالب با خود داشت در سال ۱۳۷۵ من که معلم مکتب قاسم فردوسی بودم روز ۵ میزان با همین انتظارات که طالب در قدرت سیاسی می‌رسد و سر زبان‌ها بود همه در این گوشه و آن گوشه تبصره‌های خپد را داشتند من همان روز ده دقیقه نا وقت تر به مکتب رسیده بودم که شاگردان که طبق معمول سرود ملی را می‌خوانده‌اند بعد داخل صفوف درسی می‌شدند تا داخل شدن شاگردان به صفوف درسی‌شان آموزگاران از موقع استفاده کرده در مورد وضعیت‌ایماد شده بین خود صحبت می‌کردند که به مکتب داخل شدم با معذرت خواهی از سر معلم مکتب متوجه بحث‌شان در مورد طالب شدم دیدم بسیار خوشبینی‌ها میان همین معلمه صاحبه‌ها مورد آمدن طالب وجود دارد و روی طرف من کردند که زن قومندان طالب‌ها می‌آیند در همین زمان من برضد نظریات آنها گفتم متوجه باشید که رنگ خطر است وضعیت از این بدتر خواهد شد؛ ولی آنها با نیش خند به من گفتند که تو از جمله دموکرات‌ها و پنجشیری هستی نمی‌خواهی حکومت مجاهدین سقوط کنند، خبر داری که آرد سیر چند است؟ خبر داری که روغن کیلوی چند است؟ با همین سخنان نیشدار آنها من را متهم کردند که من پولدار هستم و در فکر فقیران نیستم و نمی‌خواهم طالب به قدرت سیاسی برسد سرمعلم صاحب بخش ابتدایی که ملیت پشتون بود بسیار از آمدن طالبان در قدرت سیاسی رضایت خاطر نشان داد و من به پاسخ گفتم که روز کار ما از این بدتر می‌شود چادری در سر تان خواهد شد و اشاره‌های سیاسی کردم که طالب با تبلیغات داخل کابل می‌شود زمانی که قدرت سیاسی را به دست گرفت باز قوانین خود را بالای مردم تطبیق می‌کند؛ ولی کسی به سخنان من توجه نکرد دو ساعت بعد فیرهای هوایی شروع شد مردم همه که انتظار طالبان را مبرکشیده‌اند مکاتب رخصت شد و چند دقیقه بعد اعلان شد

که مجاهدین در حالت فرار هستند و مردم همه وحشت زده شدند شب با همین نا آرامی‌ها سپری شد همسرم که در گارنیزوین کابل کار می‌کرد وظیفه نرفت و تا بازار مکروریان محل اقامت من رفت و به زودی برگشت گفت مبارک طالب هم آمد من گفتم از شب تا به حال فیر نشد و امروز هم کاملن آرامی است تاریخ ۶ میزبان ۱۳۷۵ هنوز ما چای صبح را نخورده بودیم رسیدن طالب به قدرت سیاسی و تغییر نظام را با علاقه‌مندی دنبال می‌کردیم؛ ولی با تأسف در اولین روز رئیس‌جمهور پناهنده به ملل متحد داکتر نجیب‌الله احمدزی و برادرش احمدزی را طالبان از دفتر ملل متحد که واقع شهر نو کابل بود با نقض قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر از دفتر ملل متحد بیرون کردند و نخست به شکل وحشیانه شکنجه نمودند و بعد در چهاراهی اریانا به دار آویختند که سگرت سوخته را به دست آنها داده بودند از طریق رادی اعلان کردند داکتر نجیب‌الله کمونست مطابق

احکام طالبان به جزایی اعمالش رسید که با به دار آویختن داکتر نجیب‌الله وحشت در میان مردم کابل ایجاد شد مردم چوغه چوغه از به دار آویختن داکتر نجیب‌الله دیدن می‌کردند و اشک می‌ریختند وحشت تمام شهر کابل را فرا گرفت امیدهای مردم به خاک یکسان شد و طالب به گرفتاری‌های منسوبین قوای مسلح و کارمندان دولتی دست زد و مردم خودشان را از ترس به پنهان کردن شروع نمودند طالبان برای تسلیم‌گیری وزارت خانه‌ها به خصوص وزارت دفاع افسران را در درخت بسته کرده شلاق می‌زد.

روزی بعد طالبان تماشای تلویزیون‌ها حرام خوانده و هجوم به محل رادیو تلویزیون افغانستان برده دستگاه‌های انرا تخریب کردند و آنها علیه رسانه‌ها قرار گرفتند روزی بعد هم دست جوانی را قطع کردند و روزی دیگر هم پیر مرد را بالای مرکب نشانده روی‌اش را سیاه کرده بودند که گفته شد یک بوجی سمنت را دزدیده است این وضعیت شور و شف مردم کابل و حامیان طالبان را خاموش ساخته و مردم را وحشت زده ساخت روزهای سخت و دشواری بود که ادی جلال اباد بعنیزبوس‌های که به طرف پاکستان می‌رفت پز اذهام شده بود مردم خانه‌های‌شان را رها کرده به پاکستان فرار می‌کردند که ما هم از انجمله بودیم، طالبان درهای مکاتب و دانشگاه‌ها در مقابل زنان بست زنان از آزادی‌های فردی‌شان محروم شدند و حجاب اجباری پوشیدن (برقه) بالای زنان تحمیل شد منع آموزش، منع کار، منع سفر بدون محرم شرعی و منع کار برای زنان اعلان شد مکاتب دخترانه رخصت گردید، طالبان قوانین اساسی را کشور را احترام نکرده اصول اساسی کشور را زیر پا کردند، طالبان زنان را با حکم‌های صحرائی سنگسار کردند و در مضر عدم شلاق زدند استدیو کابل شاهد حکم صحرای زنی بود که با قانون طالبانی محکوم به اعدام

شده بود، طالبان به شکنجه مردم عام دست زده‌اند نا رضایتی و پشیمانی مردم از نظام اوج گیر شد، بیکاری، فرار از کشور، فقر و گرسنگی به اوج خود رسیده بود طالبان به آزار و اذیت اقلیت‌های جامعه به خصوص ملیت تاجیک، هزاره، اهل انود و غیره دست زدند با شکنجه‌های بیرحمانه و کشتار مردم عوام و صدها تخلف‌های ضد بشری و مغایرت به قوانین منشور ملل متحد را انجام دادند به این خاطر آنها را هیچ

کشور جهان به رسمیت نشناخت و منحیت گروه تروریستی و افراطی اسلام گرا در انزوا قرار گرفتند

با استبداد گفته می‌شد که طالب توانست از دزدی، چور، چپاول و جنگ‌های داخلی جلوگیری کند؛ ولی نارضایتی مردم از نظام امارت به اوج خود رسیده بود در داخل و خارج کشور مبارزات مردم علیه

طالبان ادامه یافت در ۵ دسمبر ۲۰۰۱ نشست بن به اشتراک رهبران جهادی به منظور تأسیس مجدد

موسسات و اعمار مجدد افغانستان ایجاد دولت مؤقت برای ششماه تا دوسال تشکیل شود در ماه دسمبر ۲۰۰۱ ۲۵ تن از افغان‌ها تحت نظارت ملل متحد برای تصمیم گیری برای اداره دولت در بن المان با هم دیدار کردند و لویه جرگه اضطراری را برگزار نمودند که در نتیجه در ۲۲ دسمبر ۲۰۰۱ دولت مؤقت افغانستان با اشتراک ۳۰ عضو تحت ریاست یک رئیس برای مدت ششماه حکومت مؤقت ایجاد شد بعد از انتخابات آزاد زعیم برای دوسال انتخاب شود تصمیم گرفته شد برای ایجاد مجدد افغانستان و پاسخ به حملات تروریستی ۱۱ سپتمبر ۲۰۰۱. ایالات متحده امریکا با توافق نیروهای شمال با یک اقدام فوری در افغانستان حمله کرد طالبان از بین رفت و حکومت دو ساله مؤقت به رهبری حامد کرزی ایجاد شد. و رئیس جمهور حامد کرزی به حمایت امریکا به قدرت رسید.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۱۰/۱۶/۲۰۲۳

فهرست منابع

۱. وبسایت مروارید سبز.
۲. ویکی پدیا توافقنامه بن.

۳. واقعیت‌های عینی و چشم دیدها.

بخش هشتم: جمهورییت حامد کرزی

از ۲۲ دسامبر ۲۰۰۱ - ۱۳ جولای ۲۰۰۲ مطابق دوره انتخابی رئیس جمهور
۲۹ سپتامبر ۲۰۱۴ مطابق

حامد کرزی رئیس جمهور اسبق افغانستان کیست؟

حامد فرزند عبدالاحد تخلص خانواده‌گی‌اش کرزی است وی در ۲۴ دسامبر ۱۹۵۷ در روستا کرز در نزدیکی قندهار چشم به دنیا گشوده است از قوم پوپلزی است و ملیت‌اش پشتون می‌باشد تحصیلات لیسه حبیبه در کابل به پایان رسانیده است و در سال ۱۹۸۰ تحصیلات عالی را منچیت کارشناس علوم سیاسی و ارتباطات بین‌المللی در هندوستان از دانشکده هیماجا پدرش فراغت گرفته است به زبان‌های پشتو، فارسی، انگلیسی و اردو روان تکلم می‌نماید.

وی در سال ۱۹۹۹ با داکتر زینب قریشی ازدواج کرد ثمر ازدواج‌اش یک پسر و دو دختر می‌باشد به نام‌های میرویس نازو یا ملالی و هوسی می‌باشد.

پسرش در سال ۲۰۰۷ در بیمارستان رابعه بلخی کابل به دنیا آمد کرزی که پسر نداشت مطابق فرهنگ افغانستان که داشتن پسر ارجیعت دارد با به دنیا آمدن پسرش شادمان گردید اسم‌اش را میروس گذاشت که میروس خان هوتک یکی پادشاهان افغانستان بود و چنین گفت: «خداوند متعال فرزندم را خادم مردم افغانستان بسازد و در راه خدمتگزاری به مردم به او توفیق دهد».

فرزند دوم کرزی دختری است که در سال ۱۳۹۳ هجری شمسی مطابق (۲۰۱۲ میلادی) در یکی از بیمارستان‌های دهلی به دنیا آمد که اسم‌اش را ملالی گذاشت در بعضی نوشته‌ها نازو یاد شده است فرزند سوم‌اش هم هوسی نام دارد؛ وی داری شش برادر و یک خواهر است وی اسپ سوار ماهر و مطالعه را دوست دارد بیشتر به مطالعه فلسفه می‌پردازد.

یکی از برادران وی به نام احمد؛ ولی کرزی رئیس شورای قندهار در سال ۱۹۶۱ مطابق ۱۳ ژوئیه ۲۰۱۱ به شکل مرموز کشته شد که گزارشات ضد و نقیص در مورد وجود دارد گزارش از ویکی پدیا می‌خوانیم (برادر حامد کرزی توسط طالبان ترور شد).

پدرش عبد الاحد کززی یک تن از متنفذین قوم پوپلزی بوده در دهه شصت معاون رئیس پارلمان بوده است وی در اواخر دهه نود در شهر کویته به دستور ملا عمر توسط طالبان به شهادت رسید.

جدش حامد کززی همچنان به حیث سناتور افغانستان ایفای وظیفه کرده است. حامد کززی بعد از ختم تحصیلات به پاکستان برگشت و با جمع‌آوری کمک‌های مالی در کنار مجاهدین پیوست سال‌های (۱۹۷۹-۱۹۸۹) علیه شوروی‌ها در افغانستان پرداخت وی مدت به عنوان معاون وزیر خارجه در افغانستان کار کرد بعد از ترور پدرش در سال ۱۹۹۹ او به عنوان رئیس قوم پوپلزی معرفی شد.

حامد کززی یکی از حامیان اعلیحضرت ظاهرشاه و یک تن از مشاوران سیاسی شاه افغانستان بود؛ ولی علاقه‌مند نبود که شاه اعلیحضرت دوباره در تخت سلطنتش افغانستان برگردد؛ ولی منحیث یک

چهره مردمی در حمایت‌اش قرار داشت بعد از قتل پدرش حامد کززی با بسیج مردم برای از بین رفتن طالبان به پا خواست وی برای انتقام جوی از طالبان که پدرش را به قتل رسانیده بودند در افغانستان گروه‌های زا علیه سقوط طالبان جمع کرد و علیه طالبان در مبارزه بود که در اکتبر ۲۰۰۱ با حمله متحده امریکا به افغانستان وی به یک شخصیت سیاسی غایب مبدل شد.

که سال ۲۰۰۱ کنفرانس بن جرمنی تعیین کننده تحولات جدید سیاسی در افغانستان شد. در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ حمله تروریستی بر برج‌های دوغلو امریکا مرکز تجارتی جهانی ایالات متحده امریکا که منجر به کشتار، زخمی شدن و محلول شدن صدها گردید امریکا برای گرفتن انتقام از عاملین این حمله تروریستی، عرب‌ها اعضای القاعده تثبیت شد برای محو تروریسم جهانی خواست سر باند تروریسم اسامه بن لادن که نیروهایش در توره موره سرحدات افغانستان مستقر بود ریشه کن نماید از طالبان تقاضا کرد تا اسامه بن لادن را تسلیم ایالات متحده امریکا کند؛ ولی طالبان از تسلیم کردن آن سر باز زدند و در سال ۱۳۷۵ هجری شمسی مطابق ۱۹۸۶ میلادی حاکمیت طالبان با تخطی‌های مشهود از قوانین منشور ملل متحد همراه بود هیچ کشور از جهان طالبان را به رسمیت نشناخته به درد سرطانی جهان مبدل گشته بود بهانه خوبی برای نجات مردم افغانستان توسط جامعه جهانی به خصوص ایالات متحده امریکا شد که پروژه طولیل المدت خود را با حمله به

افغانستان و لانه‌های تروریستی به خصوص دستگیری اسامه بن لادن با تدابیر قبلاً تنظیم شده در افغانستان تطبیق کند که بعد از چانه زنی‌ها در تطبیق عملیات به افغانستان به حمایت ملل متحد با

۳۰ تن از سیاسیون و منتقدین افغانستان به شمول رئیس جمهور اسبق افغانستان برهان الدین ربانی، داکتر عبدالله عبدالله، یونس قانونی، ستار سیرت، داکتر اشرف غنی، حامد کرزی و دیگران همدست شد.

کنفرانس بن را تحت عنوان تأمین صلح و ثبات و ختم جنگ افغانستان که معمار اصلی آن «اخضر ابراهیمی» نماینده ویژه سازمان ملل در امور افغانستان بود، اما حامیان این ایده ایالات متحده امریکا، اتحادیه اروپا به خصوص آلمان پیشقدم گردید که این کنفرانس در ۱۴ میزان ۱۳۸۰ هجری شمسی مطابق به (۲۷ نوامبر ۲۰۰۱) میلادی در بن جرمی بر گزار شد تا ختم جنگ و تأمین صلح دائمی را در افغانستان هسته‌گزارى کنند.

اهداف اصلی آن بر پایه حکومت انتقالی مشروع که مورد قبول جهان و مردم افغانستان باشد، پایان جنگ بر قراری صلح دائمی، آشتی ملی، احترام به حقوق بشر، استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی افغانستان، تأمین حقوق مردم افغانستان برای انتخابات آینده سیاسی مطابق به اصول اسلام، دموکراسی، تأمین عدالت اجتماعی، حضور گروه‌های گروه‌های مختلف سیاسی، اشتراک اعضا، تشکیل لویه جرگه، تشکیل ارتش ملی و بازسازی افغانستان با جلب حمایت و سرعت دادن کمک اقتصادی جهانی بود.

نخست در این کنفرانس تصمیم گرفته شد تا اعلیحضرت شاه سابق افغانستان دوباره به سلطنتش برگردد و دکتر عبدالستار سیرت وزیر عالیله اسبق افغانستان نخست وزیر تعیین گردد با گرفتن ۱۱ رأی در مقابل حامد کرزی که عبدالستار سیرت ۳ رأی داشت برنده رهبری حکومت مؤقت باشد؛ ولی در اثر مداخله کشور ایران و ایالات متحده امریکا به عوض حکومت شاهی حکومت مؤقت جایگزین گردید و دکتر عبدالستار سیرت به دلایل مسایل قومیتی به نفع حامد کرزی کنار رفتماز رامین انوری گزارشگر چنین می‌خوانیم ترکیب قومی کابینه مؤقت کابینه‌ای به رهبری حامد کرزی، ۳۰ کرسی داشت که با توجه به ترکیب قومی میان گروه‌های سیاسی افغان، تقسیم شد. از این جمع، یازده کرسی به پشتونها رسید، هشت کرسی را تاجیک‌ها اشغال کردند، پنج کرسی دیگر به هزاره‌ها داده شد، سه کرسی به افراد وابسته به قوم ازبیک تعلق گرفت و بقیه کرسی‌ها به سایر اقلیت‌های قومی رسید. دو زن - سیما ثمر و سهیلا صدیق - نیز به کابینه مؤقت راه یافتند و وزارت‌های امور زنان و صحت به آنها داده شد. علاوه بر این، خانم ثمر، به

عنوان یکی از پنج معاون آقای کرزی نیز تعیین شد.) در کنفرانس بن المان در دسامبر سال ۲۰۰۱ کرزی توسط شخصیت‌های برجسته سیاسی مجاهدین افغانستان اعم از ائتلاف شمال، یونس قانونی، داکتر عبدالله عبدالله، رئیس جمهور اسبق افغانستان صلاح الدین ربانی، داکتر اشرف غنی، نمایندگان ملل متحد و غیره اشتراک داشتند که حامد کرزی را با اتفاق آرا برای خدمت در حکومت منحیث رئیس دولت مؤقت به مدت شش ماهه انتخاب کردند و در سال ۲۰۰۱ بعد از حمله نظامی امریکا به نظام مستقر طالبان در افغانستان توسط حکمی تحت حمایت ملل متحد همچنان انتصاب شد که بعد از حمله نظامی امریکا به نظام مستقر طالبانی در افغانستان به قدرت رسید.

از گزارش دوج ویلی (با تشکیل حاکمیت مؤقت و قرار گرفتن حامد کرزی، رییس جمهور فعلی در راس این اداره، جناح‌های سیاسی متعدد در افغانستان نیز که خستگی مردم از جنگ را درک می‌کردند، از آن استقبال کردند. برهان الدین ربانی، رییس جمهور وقت دولت مجاهدین که نمایندگانش با اشتراک در کنفرانس، معاهده بن را امضا کرده بودند، به تاریخ اول ماه جدی سال ۱۳۸۰ برابر با ۲۲ دسامبر سال ۲۰۰۱ میلادی، در یک مراسم رسمی، قدرت را به حاکمیت مؤقت ایجاد شده تسلیم داد. تسلیم قدرت از سوی برهان الدین ربانی به حامد کرزی، در نوع خود در افغانستان بی نظیر بود. این برای اولین بار بود که در تاریخ افغانستان، قدرت- در بلندترین سطح- بدون خونریزی، بدون کودتا و بدون شورش و در آرامی از یک مرجع به مرجع دیگری سپرده می‌شد.) هدف از ایجاد حکومت مؤقت در افغانستان گذار به سوی دموکراسی و ثبات بود که وظایف مشخص در برابر حکومت مؤقت قرار داشت اصلاحات اداری در چوکات کمیسیون مستقل اصلاحات و خدمات ملکی که هدف آن تغییرات در ابعاد گوناگونی حقوقی، مدیریتی، فرهنگی ساختاری، منابع بشری، فنی، ظرفیتی سازمان‌های ملکی افغانستان جهت معیار سازی این سازمان‌ها که برای خدمات معیاری به مردم عنوان شده بود، حقوق بشر در چوکات کمیسیون مستقل حقوق بشر ایجاد شد که هدف آن مراقبت از حقوق بشری و تحقیقات ناشی از تعهدی بر حقوق بشر و رسیده‌گی به جنایات جنگی سال‌های گذشته بود، اصلاحات عدلی قضایی، که هدف آن تدوین قانون، آموزش کارمندان قضایی و ارزیابی سیستم عدلی و قضایی در جهت ایجاد اصلاحات عدلی و قضایی افغانستان و همچنان برگزاری لویه جرگه اضطراری بود هدف آن تعیین سرنوشت کشور به زبان مصالحه نه به زبان تفنگ بود.

در سال ۱۳۸۱/۳/۲۰ تا ۱۳۸۱/۳/۲۸ به عنوان نخستین لویه جرگه اضطراری برگزار شد که متحدین افغانستان از آن حمایت کردند بر گزار شد که ۱۶۵۰ تن به نمایندگی از مهاجران خارج

کشور هم تعدادی اشتراک کردند و همچنان زنان پر رنگ بودند که توجه جهان را به خود جلب کرد. داکتر مسعوده جلال یک تن از زنان روشنفکر خودش را کاندیدای ریاست جمهوری افغانستان در مقابل حامد کرزی کرد که برنده نشد.

و حامد کرزی رییس اداره مؤقت در رقابت با داکتر مسعوده جلال، توانست آرای بیشتر شرکت کنندگان در این جرگه را به دست بیاورد و رئیس حکومت انتقالی افغانستان شد که اهداف تعیین شده در دوره حکومت مؤقت ششماه توسط فرمان‌های جداگانه موفقانه تطبیق شد. مقصد از ایجاد حکومت انتقالی در افغانستان این بود که بعد از دوره مؤقت پراکنده گی‌های قدرت تا حدود منسجم شود و آماده‌گی برای محو جنگ و تأمین صلح و ثبات تا در دوره انتقالی این مشکل را پایان دهد و گسترده‌تر فعالیت کند، برای رسیدن به صلح و ثبات دایمی توسط قانونمند سازی جامعه به پیش برود.

از گزارش دوج ویلی می‌خوانیم در مورد رئیس جمهور حامد کرزی برای نخستین بار قانون اساسی را که در لویه جرگه تصویب شده بود تدوین و تصویب قانون اساسی یک گام مهم در پیش برد پروسه ملت سازی در افغانستان بود که به عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های موافقت‌نامه بن محسوب می‌گردد. تهیه یک سند مشترک به عنوان مظهر خواسته مشترک تمام مردم افغانستان، می‌توانست به خستگی مردم خسته از جنگ افغانستان پایان دهد.

تدوین و تصویب قانون اساسی یک گام مهم در پیش برد پروسه ملت سازی در افغانستان بود که به عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های موافقت‌نامه بن محسوب می‌گردد. تهیه یک سند مشترک به عنوان مظهر خواسته مشترک تمام مردم افغانستان، می‌توانست به خستگی مردم خسته از جنگ افغانستان پایان دهد.

در موافقت‌نامه بن تصریح شده بود که قانون اساسی جدید توسط لویه جرگه قانون اساسی که در ظرف ۱۸ ماه بعد از تأسیس اداره انتقالی دایر می‌گردد، تصویب گردد. همین موافقت‌نامه پیش‌بینی کرده بود که یک کمیسیون قانون اساسی از سوی دولت انتقالی به همکاری ملل متحد تأسیس خواهد شد.

براساس این تعهدات، حامد کرزی رییس دولت انتقالی به تاریخ ۱۳ میزان ۱۳۸۱ برابر با ۵ اکتوبر سال ۲۰۰۲ میلادی، نه نفر را به عنوان اعضای کمیسیون تصویب قانون اساسی تعیین کرد. این کمیسیون تحت رهبری نعمت‌الله شهبزائی، معاون رییس دولت، مسوده ابتدایی قانون اساسی را تهیه

و به کمیسیون تدقیق قانون اساسی سپرد کمیسیون تدقیق قانون اساسی با عضویت ۳۵ نفر از طرف رییس اداره انتقالی تشکیل شد. این کمیسیون مسئولیت یافت تا در مشوره با مردم، مسوده قانون اساسی را برای ارائه در لویه جرگه قانون اساسی تهیه کند. این کمیسیون در ماه ثور ۱۳۸۲ به کار آغاز کرد قانون اساسی جدید در لویه جرگه قانون اساسی که در ماه‌های قوس و جدی ۱۳۸۲ برگزار گردید به تصویب رسید. اعتراض ملالی جویا که از جوانترین نمایندگان حاضر در لویه جرگه قانون اساسی بود، بر حضور برخی از رهبران گذشته دوران جنگ، یکی از بحث‌های واکنش بر انگیز در این جرگه بود که با استقبال و اعتراض شماری از نمایندگان رو به رو گردید. ملالی جویا خطاب به هیات ریسه بر حضور تعدادی از رهبران دوران جنگ در ترکیب کمیته‌های ده‌گانه جرگه اعتراض کرده بود.

تصویب قانون اساسی مهم‌ترین آخرین گامی بود که برای گذار افغانستان به ثبات و دموکراسی در توافقی بنامه بن پیش‌بینی شده بود. تصویب قانون اساسی زمینه را برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی و حاکم شدن یک دولت مقتدر، مردمی و مشروع در افغانستان مساعد ساخت. در پرتو قانون اساسی ۱۳۸۲ انتخابات ریاست جمهوری افغانستان در سال ۱۳۸۳ و انتخابات پارلمانی در سال ۱۳۸۴ برگزار شد و پروسه واگذاری قدرت به مردم و ملی سازی حاکمیت که به عنوان زمینه رسیدن به ثبات در معاهده بن در نظر گرفته شده بود، به اجرا گذاشته شد.

و مسأله مهم دیگر در این دوره صلح و مذاکره با طالبان بود که بدون دست‌آورد باقی ماند با وجودی که کار صورت گرفت؛ ولی با دست‌آورد نبود هیچ دورنمای روشنی برای گفتگوهای صلح با طالبان وجود نداشت نهادهای زیادی ساخته شده و یا بازسازی شده‌اند؛ نیروهای نظامی این کشور تقویت شده‌اند و معارف و صحت رشد کرده است. با وجودی که وی تعدادی از شخصیت‌های مختلف ملیت‌های ضد طالبانی و رهبران منطقوی را در کابینه خود به پست‌های ارشد در دولت تعیین کرد آن شکل که انتظار می‌رفت نتوانست در ادامه خدمات‌اش موفق باشد و ناکامی‌های زیادی نیز به چشم می‌آید، دو نمونه مهم، فقر و ناامنی و متهم به فساد بود با وجودی که در بخش زنان قوانین خوب را تصویب و عملی کرد؛ ولی آن چنان که نیاز بود بنابر فساد اداری از پایان‌ترین ارگان‌های قضایی تا پارلمان مشکلات جدی برای زنان وجود داشت و به گزارش ملل متحد گزارش سازمان ملل متحد از تلفات غیرنظامیان نشان می‌دهد که تنها در سال ۲۰۱۳ نزدیک به سه هزار غیرنظامی در جریان خشونت‌ها در افغانستان کشته و بیش از

پنج و نیم هزار نفر دیگر زخمی شدند. این گزارش، نیروهای دولتی و بین‌المللی را مسئول یازده درصد این تلفات قلمداد کرده است.

دولت افغانستان اما در زمینه ایجاد مکانیزمی برای شناسایی و مجازات عوامل این گونه تلفات ناکام بوده و در بسیاری موارد، سربازان دولتی که مرتکب نقض حقوق بشری می‌شدند، مجازات نمی‌شد.

به این اساس روابطش به طور فزاینده‌ای با ناتو تیره و تار شد وی در پایان دوره ریاست جمهوری‌اش در سال ۲۰۰۹ دوباره خودش را به ریاست جمهوری کاندیدا کرد برنده شد در سال ۲۰۱۴ در ختم کار ریاست جمهوری‌اش این سمت را به داکتر اشرف غنی واگذار شد به این شکل داکتر اشرف غنی به اریکه قدرت سیاسی افغانستان مشترک با داکتر عبدالله عبدالله رئیس‌جمهوری تکیه زد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمی ۲۰۲۳

فهرست منابع

۱. مقاله رامین انوری خبرنگار مروری بر کنفرانس بن از ۷ آذر ۱۳۹۰ تا ۲۸ نوامبر ۲۰۱۱-۱۲ آذر ۱۳۹۰ تا ۳ دسامبر ۲۰۱۱.
۲. خبرگزاری بی بی سی ۶ مای ۲۰۰۴ مطابق به ۹ خرداد ۱۳۹۳.
۳. ویکی پدیا.
۴. بنیانگذاری صدای افغان (آوا).
۵. پروفایل حامد کرزی.
۶. ۱۳۹۰/۹/۴ گزارش دوج ویلی دوج ویلی نشر مقالات نویسنده‌گان شاه حسین مرتضوی و محمد هاشم قیام.

بخش نهم: جمهوریت داکتر اشرف غنی احمد زی

سال ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۴ تا ۱۵ اگست ۲۰۲۱

داکتر محمد اشرف غنی ولد شاه پسند متخلص به احمدزی در ثور ۱۳۲۸ هجری شمسی مطابق ۱۹ مای ۱۹۴۹ در خانواده کارگردر ولایت لوگر متولد گردیده و ملیت‌اش پشتون از قوم غلزایی یا خلجایی‌ها و از قبیله احمدزی است، مادرش بانو کوبه ملقب به (ضیاگل) صبیهای احمد علی لودین یک تن از بزرگان قوم پشتون بوده است.

وی تحصیلات ابتدایی را در لوگر و ثانوی را از لیسه حبیبه کابل ادامه داده فارغ التحصیل گردیده است و تحصیلات عالی را در دانشگاه امریکایی در بیروت لبنان در رشته علوم سیاسی به درجه لیسانس ختم کرده و ماستری خود را منحصیث کارشناس در همین دانشگاه اخذ نموده است وی بعد از ختم تحصیلا عالی در سال ۱۳۵۳ به کشور برگشت منحصیث آموزگار مردم شناسی در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه کابل ایفای وظیفه کرد در سال ۱۳۵۶ با کسب بورسه جهت ادامه تحصیلات به دانشگاه کمبیا به نیویارک رفت و ماستری کارشناسی ارشد دوم خود را در رشته روابط بین‌المللی کسب کرد وی داری دو مدرک دکترا افتخاری داشت که اولی در سال ۲۰۰۷ دانشگاه‌های سکرانتن و دومی در سال ۲۰۰۸ دانشگاه کانادا است.

وی با لولا غنی در دوره تحصیلات‌اش آشنا شد لولا غنی زن مسیحی لبنانی است که ثمره ازدواج شان یک دختر و یک پسر به نام‌های مریم و طارق می‌باشد که آنها تبع امریکایی هستند از گزارش تابانک می‌خوانیم (اشرف غنی پس از فارغ تحصیلی در سال ۱۹۸۳ برای آموزگاری در دانشگاه برکلی کالیفرنیا دعوت شد و از سال ۱۹۸۳ تا ۱۹۹۱ آموزگار دانشگاه جانزهاپکینز آمریکا بود و در این دوره به طور معمول به عنوان کارشناس در برنامه‌های بخش فارسی و

پشتوی رادیو بی بی سی حضور پیدا می کرد. او از سال ۱۹۹۱ به عنوان مردم شناس راهنما به کار در بانک جهانی مشغول شد، کار او مشاوره در مورد ابعاد انسانی برنامه های اقتصادی بود و در برنامه های بانک جهانی در آسیای شرقی، جنوب آسیا، روسیه، چین و هند شرکت داشت. اشرف غنی بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۲ کار را در بانک جهانی رها کرد به همکاری خبرنگاران و روزنامه نگاران ادامه داد وی در نقشه راه کنفرانس بن همکاری طرح را داشت مورد دلچسپی اخضر ابراهیمی نماینده دبیرکل سرمنشی ملل متحد و مسئول بخش افغانستان در ملل متحد قرار گرفت و منحیت مشاور وی ایفای وظیفه کرد غنی از دسامبر ۲۰۰۱ به افغانستان بازگشت و در ۱ فوریه ۲۰۰۲ به عنوان مشاور ارشد حامد کرزی رئیس جمهور افغانستان، وزیر مالیه افغانستان و رئیس اداره هماهنگ کننده کمک های بین المللی به افغانستان انتخاب شد. او از سال ۲۰۰۴ از حضور در دولت اجتناب کرد و به عنوان رئیس دانشگاه کابل انتخاب شد. غنی در انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ شرکت کرد و با کسب ۳٪ آراء از عبدالله عبدالله و رمضان بشردوست در رتبه چهارم قرار گرفت. اشرف غنی در دوره دوم ریاست جمهوری حامد کرزی در سال ۲۰۱۰ مسئول برنامه انتقال مسئولیت های امنیتی از نیروهای بیرونی به نیروهای داخلی (بومی) شد.

در سال ۱۳۹۳ هجری شمسی اشرف غنی برای دومین بار خودش را به مقام ریاست جمهوری افغانستان در مقابل داکتر عبدالله عبدالله رقیبش با دو معاون که عبدالرشید دوستم از جنگجویان مشهور ازبیک تبار در مقام معاون نخست و سرور دانش وزیر تحصیلات عالی و مسلکی هزاره تبار در مقام معاونیت دوم کاندیدای کرد.

پیر احمد گیلانی رهبر محاذ ملی، صبغت الله مجددی رهبر جبهه نجات ملی و موسی خان هوتک از حرکت انقلاب و عزیز الله دین محمد به رهبری حزب اسلامی از وی حمایت کردند که در دور انتخابات پس به اساس شمارش نتایج ۱۰ در صد آرای غنی ۳۷، ۶ آرا پس از عبدالله عبدالله به رتبه دوم قرار گرفت در این انتخابات عبدالله عبدالله برنده شد؛ ولی اشرف غنی انتخابات را به دور دوم کشاند؛ وی در دور دوم متهم به تقلب انتخاباتی بود با ۵۶، ۴۴ آرا خود را برنده ساخت؛ ولی اعتراض داکتر عبدالله عبدالله باز شماری دوباره نتایج کل آرا را تقاضا کرد. از وبسایت تابانک می خوانیم (نتایج نخستی دور دوم انتخابات، اشرف غنی احمدزی رئیس جمهور افغانستان پنداشته شد.

اما نظر به آمار حمایت کنندگان اشرف غنی احمدزی در ولایات پکتیکا و پکتیا، به نفع وی بیشتر از نفوس آن جاها تقلب نمودند و این امر سبب شد عبدالله عبدالله کمیسیون مستقل انتخابات را به صورت رسمی شناسد و دست به اعتراضات مدنی بزند و این اعتراض های مدنی تا زمانی

ادامه پیدا کرد که کمیسیون مستقل انتخابات در دور دوم اعلام نتایج ابتدایی آقای اشرف غنی را برنده‌ی انتخابات اعلام نمود و در همین زمان آقای عبدالله رقیب آقای غنی تصمیم گرفت تا حکومت خود را اعلام نماید و هواخواهان او نیز به همین انتظار در تالار مجلس بزرگ (لویه جرگه) جمع شدند؛ اما آقای عبدالله از هوادارانش چند روزی وقت خواست اما هوادارانش نپذیرفتند.

کوشش‌های عبدالله برای خواستن وقت بجایی نرسید تا اینکه او حرف‌های پشت پرده را بازگو نموده و گفت: قرار است روز جمعه جان کری وزیر خارجه آمریکا به افغانستان سفر نماید و این بُن بست را بشکند.

همان بود که جان کری روز جمعه به افغانستان آمد و با هردو نامزد و کمیسیون جداگانه دیدار کرد و تصمیم بر آن شد که تمامی آرای انتخابات ۲۴ جوزا - خرداد ۱۳۹۳ مورد بررسی قرار گیرد، بررسی‌ها انجام شد و در نهایت در ۳۰ سنبله - شهریور ۱۳۹۳ با ایجاد حکومت وحدت ملی؛ اشرف غنی احمدزی به عنوان رئیس‌جمهور افغانستان و عبدالله عبدالله به عنوان رئیس‌اجرائیه حکومت وحدت ملی تعیین شدند.

حکومت وحدت ملی با دو سره بودنش نتوانست به خواسته‌های مردم و حامیان‌اش قناعت بخش باشد و مردم آن طوری که از انتخابات ریاست جمهوری انتظار داشتند چیزی به دست نیاوردند در دوره حاکمیت وحدت ملی نه تنها وحدت ملی تأمین نشد بلکه دامن تعصبات قومی از روستا و قریه تا کوچه به کوچه و شهر به شهر رشد کرد که حتی حرمت متقابل اقوام از میان رفت صفحات اجتماعی، رسانه‌ها، ادارات مصاب به تعصبات زبانی و قومی گردیدند.

مشکل دوم که فساد اداری رشوت و خیانت اوج‌گیر شد واسطه و شناخت جهت تعیین پست‌های اساس ادارات نظامی و دولتی در تقابل همدیگر پر از خویشاوندان، دوستان و اقارب رئیس‌جمهور و رئیس‌اجرائیه شد حتی رئیس‌جمهور اشرف غنی اقارب و دوستان خویش را که از سواد کافی و تکلم به زبان‌های فارسی دری و پشتو نمی‌دانستند زبان از خارج کشور برای پست‌های بزرگ و پر مسئولیت افغانستان خواسته و دعوت می‌کرد به طور مثال اجمل احمدی لبنانی که مورد اعتماد داکتر اشرف غنی بود با وجودی که از پا امان رأی نبرد من حیث سرپرست د افغانستان بانک انتصاب شد از شبکه اطلاع رسانی افغانستان در این مورد می‌خوانیم! (اجمل احمدی قدرتمندترین لبنانی که از اعتبار زیاد به خاطر مدیریت اداره مالی دولت غنی برخوردار و علی‌الرغم رای عدم اعتماد پارلمان، موصوف به فرمایش غنی تا آخرین روز فرارش از ارگ به این سمت ادامه داد، که دوام کاروی نقض خشن و بیشرمانه قانون اساسی بود. اتهامات زیادی علیه

این عنصر فرمایشی مانند، خروج غیرقانونی پول از بانک‌های کشور، رشوه، پول شویی و مشارکت در جرایم سازمان یافته فراملی و غیره وارد است که اینک جدیدترین مورد آن به شرح آتی در رسانه‌ها منتشر گردیده است:

فارسی تایمز: (به اسنادی دست یافته که نشان می‌دهد اجمل احمدی رییس سابق بانک مرکزی دولت پیشین و از چهره‌های بسیار نزدیک به محمد اشرف غنی یکسال پس از سقوط، تنها در کشور فلیپین سه صد میلیون دالر سرمایه‌گذاری کرده است. براساس این اسناد آقای اجمل احمدی سندی را در لندن به وسیله وکیل رسمی خود آقای احمد فایستین به صورت رسمی امضا کرده است؛ که مبلغ سیصد میلیون دالر را به حساب یک شرکت بزرگ سرمایه‌گذاری نفتی در فلیپین انتقال دهد و همچنان براساس این سرمایه‌گذاری آقای اجمل احمدی خود و خانواده‌اش می‌بایست شهروندی فلیپین را نیز دریافت کنند).

این سند میان اجمل احمدی و اسماعیل مولانا رییس شرکت EMGVCI که شرکت بزرگی در زمینه نفت و گاز در سطح جهانی است، منعقد شده است. این سرمایه‌گذاری در جزیره‌ای به نام منداناو در فلیپین صورت گرفته، جایی که گفته می‌شود دست کم سه تریلیون دالر منابع طبیعی دارد؛ در معرفی این شرکت آمده است که با ریاست آقای مولانا این شرکت سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در عرصه نفت و گاز در خاورمیانه از جمله سرمایه‌گذاری مشترک با بن لادن گروپ نیز دارد. براساس یکی از اسناد آقای اجمل احمدی به این شرکت سند داده است که مبلغ سیصد میلیون دالر به نام آقای اسماعیل مولانا منتقل شود و در جهت سرمایه‌گذاری مشترک بلا فاصله استفاده شود. در سند قرار داد که رسمی است و در دوازده سپتامبر ۲۰۲۲ منعقد شده است، آقای اجمل احمدی سوگند خورده و امضا کرده است تا این وجه را به منظور سرمایه‌گذاری در فلیپین منتقل کند. براساس این سند آقای احمدی به گیرنده وجه، آقای اسماعیل مولانا اختیار تام داده است تا این سرمایه را آن گونه که می‌خواهد برداشت کند.

در قرار داد میان آقای احمدی و این شرکت سرمایه‌گذاری نفت و گاز آمده است که براساس این وکالتنامه قانونی آقای احمدی به آقای اسماعیل مولانا وجه سیصد میلیون دالری و تمامی حقوق و امتیازات آن منتقل می‌شود و مبلغ انتقالی فوراً لازم الاجرا بوده و غیر قابل فسخ می‌باشد. این سند که در لندن به امضای وکیل آقای اجمل احمدی رسیده، تاریخ این قرارداد سیصد میلیون دالری آقای اجمل احمدی یک سال پس از سقوط دولت افغانستان به رهبری محمد اشرف غنی رییس جمهور فراری کشور را نشان می‌دهد.

به تاریخ ۷ نوامبر سال ۲۰۲۰ اما یما سیاوش مشاور رسانه‌ای بانک مرکزی افغانستان در نتیجه انفجار ۲ کیلوگرام ماده انفجاری درجه نظامی RDX تعبیه شده در موتر دولتی که برای انتقال وی از خانه به دفتر تنظیم شده بود جان داد، که انفجار اندکی بعد از سوار شدن وی به موتر به گونه ریموت کنترلی صورت گرفت. پدر یما سیاوش که اکنون دادخواست خود را به دادگاه بین‌المللی ارائه کرده است از جمله آقای اجمل احمدی رییس وقت بانک مرکزی افغانستان را متهم می‌کند که در ترور سازمان یافته پسر روزنامه نگار و مشهورش دست داشته است. آقای داوود سیاوش به تازه‌گی اعلام کرده است که به دلیل تسلط رییس جمهور داکتر محمد اشرف غنی و نازدانه تیم او آقای اجمل احمدی بر افغانستان و از جمله ریاست بانک مرکزی دادخواست او در مورد ترور فرزندش طی مراحل نشده و اکنون او این دادخواست را به دادگاه بین‌المللی برده است. آقای سیاوش مدعی است که فرزندش یما سیاوش که در آن زمان مشاور رسانه‌ای بانک مرکزی تحت ریاست آقای اجمل احمدی بود، از رازهایی در انتقال وجوه نقدی توسط آقای اجمل احمدی باخبر شده بود و به همین دلیل خواستار ارزیابی دوربین‌های مدار بسته بانک مرکزی افغانستان شده بود.

با این وجود پرونده ترور آقای یما سیاوش به موج ترور طالبان در آن سال ربط داده شده و هیچ مرجعی به دادخواست آقای داوود سیاوش پدر او پاسخی نداد.

آقای اجمل احمدی که ریاست بانک مرکزی افغانستان را در زمان آقای غنی رییس جمهور فراری به فرمان خاص او بر عهده داشت از چهره‌های جنجالی حکومت او بود. انتصاب او به پست‌های مهم مالی از جمله وزارت تجارت و بانک مرکزی در همان زمان شایبه شراکت آقای غنی رییس جمهور فراری را در انتقال بیت المال به خارج ایجاد کرده بود.

آقای احمدی که در زمان تصدی این سمت‌ها بارها مورد اعتراض کارکنان دولتی قرار گرفت. او زبان‌های فارسی و پشتو را نمی‌دانست و در اینکه واقعا شهروند افغانستان باشد، شک وجود داشت. با همه اینها آقای رییس جمهور فراری او را در سمت‌های مهم مالی مانند بانک مرکزی افغانستان حفظ کرد. او با دختر آقای حشمت غنی احمدزی برادر رییس جمهور فراری محمد اشرف غنی احمدزی ازدواج کرده است و عروسی‌شان در یکی از هتل‌های فوق لاکچری در منطقه اعیان نشین جمیرا در دبی امارات متحده برگزار شده است.

در اوایل سقوط این حکومت موسوم به جمهوریت سه نفره خبری در فضای مجازی منتشر شد که براساس آن آقای اجمل احمدی هوتلی به ارزش یکصد میلیون دالر خریداری کرده است و در ده‌ها رسانه دیگر چور و چپاول و تخطی از نورم‌های بیت المعال توسط اجمل احمدی به نشر

رسید از گزارش هشت صبح می‌خوانیم! بحران در قلب نظام مالی بحران در قلب نظام مالی؛ اجمل احمدی با بانک مرکزی چه کرده است؟ روزنامه ۸ صبح و یا ده‌ها اطلاعات دیگر در زمینه نشر شد؛ ولی او تا اخیر به حمایت رئیس جمهور غنی در جایش باقی ماند.

– وزارت تعلیم و تربیه به بانو رنگینه حمیدی دختر دوست آقای غنی در امریکا که خامک دوز بود مدرک تحصیلی‌اش در مسلک خیاطی را داشت منحیث سرپرست وزارت تعلیم و تربیه مقرر شد با وجود ادیبان، خیره‌گان اهل قلم و سخن، دانشوران، استادان مدیران مکاتب اتباع افغانستان و در داخل کشور بیکار بودند شانس کار نداشتند از شبکه اطلاع رسانی افغانستان می‌خوانیم!

به اساس حکم اشرف غنی، رنگینه حمیدی که تابعیت آمریکایی دارد، سرپرست وزارت معارف افغانستان تعیین شد. این خانم به زبان فارسی بلدیت ندارد و پشتو را به صورت نامفهوم و پراکنده صحبت می‌کند. خودش ادعا دارد که در سال ۲۰۰۲ در رشته خامکدوزی از ویرجینیای آمریکا مدرک لیسانس گرفته است اما هرگز مدرک تحصیلی وی دیده نشده است. این خانم در خامکدوزی لباس‌های قندهاری مهارت دارد و در ایجاد و آبادی یگان مکتب‌ها هم سهم گرفته است و اما وی ادعا دارد که تحصیل کرده امریکا است و در صدد پیاده نمودن نصاب تعلیمی امریکا در افغانستان می‌باشد. وی رییس شرکت تجاری خزانی است که از سال ۲۰۰۸ در قندهار آغاز بکار کرده است. وی همراه پدرش در شروع حکومت آقای کرزی از امریکا وارد افغانستان و پدرش به حیث شهردار قندهار مقرر شد که بعدها توسط طالبان ترور گردید و سپس این خانم در قندهار باقی ماند و مصروف بعضی کارهای خیریه از جمله ساختن بعضی مکاتب و خامک دوزی شد که البته این کارهای وی قابل تقدیر است و اما به این معنی نیست که به مقام رهبریت وزارت معارف ارتقا نماید. این خانم در حالی به جای وزیر قبلی معرفی می‌شود که میرویس بلخی دکترای آموزش و پرورش دارد و سابقه درخشانی در وزارت معارف داشته است.

– در حالی است که هزاران تن اهل فرهنگ و معارف در کشور بیکار بودند، وزارت مهم آموزش و پرورش مکان علم و فرهنگ که میلیون‌ها تن از نسل جدید آینده سازان افغانستان به خصوص جوانان به دست این بانوی که به انگلیسی تکلم می‌کرد نوشتار و زبان فارسی درمی‌دانست باید مدیریت می‌شد که مورد انتقاد جامعه فرهنگی افغانستان قرار گرفت؛ ولی سنگ از جایش تکان نخورد.

– همچنان بانو مریم سلیمان خیل آرایشگر که از خویشانان آقای غنی بود منحیث وکیل پارلمان معرفی شد قبلاً آرایشگری را در امریکا آموزش یافته بود از صفحه آزادی خبرنگاران چین می‌خوانیم از آرایشگری در امریکا تا خانه وحدت ملی در افغانستان مریم سلیمان خیل کیست!

در جدیدترین مورد حشمت غنی برادر رییس جمهور اشرف غنی درباره این خانم چنین گفته است که: مریم سلیمان خیل از خویشاوندان اشرف غنی است و در امریکا آرایشگر بوده، حالا با جعل و تقلب اشرف غنی وکیل پارلمان شد.

این داستان بر می‌گردد به سال ۱۳۹۴ که در آن زمان (شبکه اطلاع رسانی افغانستان) درباره این خانم چنین تحقیق کرده و گزارش داده بود:

– افزایش میزان فساد اخلاقی در اداره امور ریاست جمهوری!

خبرنگار ما در کابل به اسنادی دست پیدا کرده است که در آن از فساد اخلاقی در اداره امور پرده بر می‌دارد.

بعد از اینکه رییس جمهور غنی تصمیم به مبارزه با فساد اداری را گرفت، موضوع مبارزه با فساد اخلاقی بکلی فراموش شد، در حالی که تجربه ثابت کرده هر دو علت و معلول هم می‌توانند باشند.

– استخدام دختران در مقابل رابطه جنسی واقعیت‌یست که بسیار به شدت در اداره امور جریان دارد.

– مریم سلیمان خیل رییس ارتباط خارجه اداره امور ریاست جمهوری مقرر شده است.

– این خانم نه فارسی می‌داند و نه پشتو ولی با انگلیسی بلدیت کافی دارد چون سال‌ها در لندن به شغل آرایشگری مصروف بوده و به همین دلیل بینی، چشم و ابروی خود را عملیات زیبایی کرده است.

– مریم سلیمان خیل که در زمان کمپاین انتخاباتی در دفتر (سیتینا) کار می‌کرد دل خیلی‌ها را به خصوص سلطان زوی را برده بود، ناز و ادای این زن آنقدر قوی بود که در کمیسیون انتخابات باعث جنگ میان دو تیم و زد و خورد سر این دخترک شد که حتما شاهدان به یاد دارند؛ از آنجا که شیفتگان این زن در اداره امور زیاد است، بعد از تشکیل حکومت وحدت ملی عاجل به ریاست مهمی

دست یافت با اینکه اسناد تحصیلی ندارد.

وی در سفرهایی رسمی همسفر عاشقان خویش به خصوص سلطان زوی است. آخرین سفر به قزاقستان بود.

حال سوال اینجا است شخصی که زبان‌های ملی را نمی‌داند، و مدرک تحصیلی ندارد و متأسفانه از سابقه اخلاقی خوبی همچنان برخوردار نیست، چطور می‌تواند رییس بخش مهمی از دولت مقرر می‌شود؟

- به همین شکل گزارشات و شواهد متعدد از جانب رسانه‌ها روزانه به نشر می‌رسید؛ ولی آقای غنی به هیچ نقد و واکنش‌های مردم پاسخ نمی‌داد و توجه نمی‌کرد.

- نه تنها فساد اخلاقی در ریاست جمهوری به مدیریت آقای فضل‌ی سر و صدا را ایجاد کرده بود در ادارات دولتی همچنان فساد به اوج خود رسیده بود اعم از رشوت، خیانت، چور و چپاول دارای عامه به عادت کارمندان جمهوریت نام نهاد رئیس جمهور اشرف غنی مبدل شده بود و روز به روز در حال افزایش بود.

- در دوره جمهوریت داکتر اشرف غنی تعصبات قومی رشد و توسعه یافت که در صفحات اجتماعی رسانه‌ها متأسفانه از روشنفکران گرفته تا مردم عوام در تمام مقامات ادارات با هم‌در گیر و به زد و بندهای قومی مصروف شدند و تمام پست‌های بلند کلیدی بیشتر برای ملیت پشتون در نظر گرفته شده بود، تاجیک‌ها و اقلیت‌های کشور یا در رده‌های پایانی نظام با حقوق کم مصروف کار بودند و یا بیکار خانه نشین گردیدند منسوبین با تجربه قطعات نظامی به تقاعد سوق داده شد به جای آن به نام جوان سازی جوانان را به وظایف جز و تام‌های اردو و ادارات گماشته شد.

- سال‌های دراز ریاست جمهوری داکتر اشرف غنی با فضای رسانه‌ها از تخطی‌های رئیس جمهور غنی نقد و بررسی را با خود داشت.

- عبدالله عبدالله رئیس اجرائیه شخص دوم حکومت وحدت ملی همچنان به شیک پوشی و سفرهای خارجی مصروف بود که به خاطر حفظ چوکی و قدرت منحیث نفر دوم با صلاحیت کشور به

طور علنی و جدی نه تنها تاجیک‌ها را حمایت نکرد بلکه اقلیت‌ها را فراموش کرد و افراد مورد اعتماد خود را به ادارات دولتی و وزارت خانه‌ها گماشت که نا رضایت مردم را همچنان با خود داشت.

- در دوره حاکمیت وحدت ملی بیکاری جوانان روز تا روز اوج‌گیر بود و بیشترین مردم و جوانان کوشش می‌کردند که افغانستان را ترک کنند.

- نا امنی و انتحاری روز تا روز در کوچه و پس کوچه‌های کابل و شهرهای بزرگ ولایت بیشتر شد هر روز صدها تن را اعم از متعلمان مکاتب، مردم عام، کارمندان دولتی را، به قربانی می‌گرفت و با وجود میلیون‌ها دالر کمک‌های اقتصادی جامعه جهانی و ناتو در داخل افغانستان توسط پروژه‌های مختلف به دست آوردند؛ ولی این پروژه‌ها میان دولتمردان تقسیمات می‌شد تغییرات مثبت در زندگی روز مره مردم نیامد و آنها شاکمی و نا راضی بودند مردم آن قسمی که انتظار

داشتند از حکومت وحدت ملی انتظاراتشان برآورده نشد طبق وعده‌های تیم‌های انتخاباتی هر دو رئیس‌جمهور و رئیس‌اجراییه لقمه نان در دسترخوان مردم وجود نداشت.

- جبهات جنگ در ولایات داغ تر می‌شد، پیشروی طالبان و سقوط ولایات با قوت تمام ادامه یافت عساکر نانو هر روز در شهرهای بزرگ به خصوص کابل مورد حمله انتحاریان قرار می‌گرفت که به هدف انتحار سربازان ناتو صدها تن در جاده‌های شهر کابل و دیگر ولایات جان‌های شیرین‌شان را از دست می‌دادند این وضعیت تنفر مردم را نسبت به حضور قطعات نظامی امریکا در افغانستان بیشتر می‌کرد، امنیت شهروندی در کابل و ولایت وجود نداشت که حتی جوانان به خاطر یک دستگاه تیلیفون دستی و یا داشتن یک موتر شخصی توسط دزدان و آدم‌کشان حرفوی یا به قتل می‌رسیدند یا ربوده می‌شدند، وضعیت در حالی که روز تا روز بدتر می‌شد امریکا برای جلوگیری از این وضعیت بار بار با مقامات رهبری افغانستان تماس گرفته هوشدار می‌داد که قطعات نظامی امریکا افغانستان را ترک می‌کنند؛ ولی دولتمردان با بی‌باوری در بی‌بند و باری‌ها، قانون شکنی‌ها، چور و چپاول ادامه می‌دادند و توجه نمی‌کردند.

- تقابل‌های درونی داکتر اشرف غنی و داکتر عبدالله عبدالله روی تقسیم پست‌های کلیدی و اساسی وزارت خانه‌ها در کابل و ولایات، قول اردوهای نظامی، مقامات دولتی و اداری شدت گرفته بود در وضعیت نا هنجار هر کدام خود را برای کاندیدای دوره بعدی آماده کرده آمدگی می‌گرفتند با تیره شدن وضعیت در شهرها و ولایات جنگ در جبهات طبق آمار در رسانه‌ها هر روز ۳۰۰ تا ۴۰۰ تن از جوانان و مردم در حوادث مختلف جان‌های شیرین‌شان را از دست می‌دادند در آسمان پر غبار باروتی افغانستان که مذاکرات دوحه توسط داکتر خلیل زاد برای خروج قطعات نظامی امریکا از افغانستان مدیریت می‌شد.

هوشدارها از جانب برگزاری نشست‌های داکتر خلیل زاد در دوحه به رهبران چندان تأثیر گزار و قابل توجه برای هر دو رهبر نبود در همین آشفته بازار سیاسی در سال ۱۳۹۸ هر دو داکتر اشرف غنی و داکتر عبدالله عبدالله تحت شعار (ثبات و همگرایی) به طرف انتخابات دور دوم رفتند و تعدادی دیگر هم از سیاسیون همچو عبدالحکیم تورسن، رحمت‌الله نبیل رئیس‌امنیت پیشین خودشان را کاندیدای ریاست جمهوری کردند.

- محمد اشرف غنی به همراه امرالله صالح و سرور دانش در ۳۰ جدی/دی ۱۳۹۷ برای انتخابات ریاست جمهوری که در ۱۳۹۸ خود را نامزد کرد. او نام دسته انتخاباتی خود را «دولت ساز» گذاشت.

- براساس اعلام نتایج اولیه انتخابات ریاست جمهوری افغانستان که در تاریخ ۱ دی ۱۳۹۸ اعلام شد، اشرف غنی موفق شد با کسب حد اکثر آراء (۶۴/۵۰ درصد) پیروز؛ ولی باز هم نا رضایتی داکتر عبدالله عبدالله رئیس اجراییه از تقلب انتخابات سخن در میان بود که در گزارش بی بی سی می‌خوانیم انتخابات افغانستان؛ عبدالله: آرای ما بلند است و انتخابات به دور دوم نمی‌رود.

۸ مهر ۱۳۹۸ - ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۹ عبدالله عبدالله، نامزد انتخابات ریاست جمهوری افغانستان اعلام کرد که رأی تیم او، (ثبات و همگرایی) بالا است و حکومت آینده افغانستان را این تیم تشکیل خواهد داد. او گفته انتخابات به مرحله دوم نخواهد رفت. قبل از این امرالله صالح، معاون اول آقای غنی نیز به رسانه‌ها گفته بود که تیم او موسوم به (دولت ساز) برنده انتخابات افغانستان است.

او در یک نشست مطبوعاتی در کابل تأکید کرد که (رأی ما بلند است) و افزود که نتایج رسمی را کمیسیون انتخابات اعلام می‌کند؛ ولی آنچه که مشخص است (ما با رأی بلند آمده‌ایم).
- آقای عبدالله تأکید کرد که او در دو روز گذشته مشغول بررسی نتایج انتخابات بوده و به این نتیجه رسیده که تیم او رأی بالا را کسب کرده است.

- او مدعی است که در انتخابات ریاست جمهوری به نفع رقیب او تقلب شده و آرای تقلبی باید باطل شود؛ او گفت که کمیسیون‌های انتخاباتی آرای بدون بایومتریک و ثبت‌نام شده را لغو کنند. اما آقای عبدالله ادعا کرد که حتی با این وجود آرای تیم او بالا است.

- رئیس جمهور داکتر اشرف غنی امر الله صالح رئیس حزب سبزها را منحنیث وزیر داخله افغانستان برای تأمین امنیت شهر کابل و ولایات تعیین نمود و بعد از مدت کوتاه منحنیث یک تن از معاونین خودش برگزید که وی منحنیث معاون اول داکتر اشرف غنی تعیین شد.

- در سال ۲۰۱۹ اشرف غنی در دور دوم انتخابات در رقابت با عبدالله عبدالله توانست ۵۶٪ آراء مردم افغانستان را به خود اختصاص دهد، با این حال اعتراض عبدالله عبدالله به نتیجه انتخابات سبب شد تا با موافقت غنی، کُل آراء داده‌شده مورد بازشماری دوباره قرار گیرد؛ که در صورت تأیید نتایج نخستین دور دوم انتخابات، اشرف غنی احمدزی رئیس جمهور افغانستان پنداشته می‌شد.

ولی به اساس گزارش از ویکی (براساس اعلام نتایج اولیه انتخابات ریاست جمهوری افغانستان که در تاریخ ۱ دی ۱۳۹۸ اعلام شد، اشرف غنی موفق شد با کسب حد اکثر آراء (۶۴/۵۰ درصد) پیروز انتخابات نا رضایتی داکتر عبدالله عبدالله و شکایت به کمیسیون انتخاباتی جای را نگرفت

باز هم داکتر اشرف غنی برنده شناخته شد و داکتر عبدالله عبدالله به حیث رئیس جبهه صلح تعیین شد.

به این اساس انتخابات‌های پر چالش در افغانستان پایان یافت رقابت‌های داخلی جمهوریت منجر به حذف اتوریته و نام بد کردن جمهوریت نقش داشت جمهوریت نتوانست انتظارات مردم را فراهم کنند که روز تا روز صدای مردم از فقر، گرسنگی، انتحار و انفجار، نا امنی در شهرها و ولایات، پیشروی طالبان و نشست دوحه به مدیریت نماینده ویژه امریکا در بخش افغانستان داکتر خلیل زاد که آغاز شده بود در مورد خروج قطعات نظامی امریکا از افغانستان با فشارهای داکتر خلیل زاد که زندانیان جنگی طالب ۵۰۰۰ تن رها شود که رها شد ثبات سیاسی، اقتصادی، امنیتی این وضعیت از بین بردن و در بدنامی جمهوریت نقش داشت که در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ رئیس جمهور داکتر اشرف غنی با تیمش از افغانستان فرار کرد قدرت سیاسی بار دوم به طالبان انتقال شد و طالب در ۱۵ اگست ۲۰۲۳ به قدرت سیاسی افغانستان تکیه زد که تاریخ تکرار شد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمی ۲۰۲۳/۱۱

فهرست منابع

۱. وبسایت تابانک.
۲. عبدالاحد فیض (این خبر در بخش تلکس شایعات سایت شبکه اطلاع رسانی افغانستان نشر شده است) با کد خبر ۱۷۲۹۸۵ مؤرخ ۱۴/۲/۱۴۰۲ ساعت ۱۱:۰۳.
۳. هشت صبح بحران در قلب نظام مالی.
۴. شبکه اطلاع رسانی افغانستان تاریخ انتشار: ۱۱:۵۰ ۲۵/۳/۱۳۹۹ کد ۱۶۳۸۰۵.
۵. آزادی صدای خبر نگاران افغان.
۶. بی بی سی مؤرخ ۳ سپتمبر ۲۰۱۹- ویکی پدیا.

بخش دهم: حاکمیت طالبان دور دوم

نگاهی به یک سال سلطه طالبان بر افغانستان آغاز فاز جدید

حاکمیت زن ستیز در قرن ۲۱

۱۵ اگست ۲۰۲۲ پایان دموکراسی و حکومت مردم سالاری در تاریخ افغانستان رقم زده شد. از زمان ظهور طالبان در سال ۱۹۹۴ جهانیان و مردم افغانستان تجارب عقب گرد، جهل و تحمیل زور و ستم به مردم افغانستان را تجربه نموده که نمونه بارز آن گروه طالبان در افغانستان بود. قابل یادآوری می‌دانم که در مورد یک گام به عقب دوره اول طالبان باید گفت: (طالبان در دوره اول زن ستیزی، استبداد و عقب گرد سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را بالای گرده مردم تحمیل کردند که تنها جبهه پنجشیر به رهبری احمدشاه مسعود در مقابلش شجاعانه ایستاده‌گی کرد). دو روز قبل از حوادث ۱۱ سپتامبر وی توسط دو تروریست عربی تبار در ولسوالی خواجه بهاولدین ولایت تخار که اولین انتحاری بود به شهادت رسید بعد از این حادثه حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در برج دوغلوی مرکز تجارتی جهان در نیویارک توسط گروه تروریستی القاعده رخ داد که در این حادثه ۱۹ تن از عناصر تروریستی القاعده ۴ فروند هواپیمایی مسافربری را ربوده که رباینده‌گان ۲ فروند طیاره را در فاصله‌های زمانی گوناگون در برج کوییده‌اند که در این حادثه تمام سرنشینان هواپیماها و تعدادی از مردم امریکا که در آنروز مصروف کار در این ساختمان‌ها بودند کشته شدند و تعدادی هم معلول و زخمی گردیده‌اند و ساختمان‌ها به طور کل تخریب شد و این گروه تروریستی هواپیماهان طیاره ۳ ام را در پنتاگون واقع در ارلینتنگون در ورجینایا زدند و طیاره ۴ را در محلی نزدیکی شنکسویل در ایالات پنسیوانا توسط مسافرین سرنگون شد.

این حادثه در حال بود که سرنشینان کنترل طیاره را به دست گرفته و از ورد به واشنگتن دی سی جلوگیری کردند که سرنشینان هر ۴ طیاره کشته شدند و این روز یکی از روزهای تاریخی و فاجعه بار حملات تروریستی اسامه بن لادن در تاریخ ثبت شد. یک ماه بعد از این حادثه امریکا برای انتقام گیری از اسامه بن لادن تقاضای تحویل دادن اسامه بن لادن که در خاک افغانستان بود از حکومت طالبان که در افغانستان مستقر بود نمودند که طالبان از تحویل دادن اسامه بن لادن خودداری کردند که منجر به حملات امریکا و مشترکن با بریتانیا در خاک افغانستان برای

دستگیری و از بین بردن لانه‌های تروریستی القاعده شد آغاز گردید که اسامه بن لادن در سال ۱۳۸۰ در غارهای کوه (توره بوره) فرار کرد آنجا جایگزین شد و بعد به پاکستان فرار کرد و امریکا در اولین نشست با افغان‌های ضد طالبانی در بن اعلان موفقیت بر طالبان کرد و چندی بعد قدرت سیاسی تند رو و مستبد طالبانی سقوط کرد و به حمایت امریکا قدرت سیاسی به دموکراسی و حکومت مردم سالاری در افغانستان مبدل شد که در راس رئیس جمهور حامد کرزی به حمایت امریکا در اریکه قدرت تکیه زد مردم افغانستان از استبداد و ظلم طالبانی نجات یافتند جرج دلبلیو بوش رئیس جمهور امریکا در آن زمان اعلان موفقیت را در کنار نیروهای شجاع افغانستان نمود و عساکر امریکایی در افغانستان برای حمایت نظام مستقر شد و مأموریت امریکا را با موفقیت و ختم شده اعلان کرد؛ ولی با جنگ در عراق که بخشی از نظامیان امریکایی باید از افغانستان برای امنیت عراق ارسال گردید که طالبان در قرا و قصبات دوباره به فعالیت‌های تخریب کارانه خود بر ضد نظام جمهوری منسجم شدند ادامه فعالیت‌های بیشتر کردند با خراب شدن وضعیت امنیتی در افغانستان و تشدید جنگ توسط طالبان در روستاها و قریجات در آن زمان بود که بارک اوباما رئیس جمهور امریکا در سال ۱۳۸۸ مجبور شد که با داشتن ۶۰ هزار سرباز در افغانستان ۳۰ هزار عساکر تازه نفس دیگر را هم به افغانستان بفرستد که مجموعاً ۹۰ هزار سرباز امریکا برای دفاع از جمهوریت در افغانستان مستقر شد در سال ۱۳۹۰ بعد از کشته شدن اسامه بن لادن در شهر (هیبت آباد) پاکستان امریکا با خاطر راحت که جنگ در افغانستان ختم و صلح در افغانستان تأمین می‌شود قسمتی از عساکر خود را از افغانستان خارج کرد با وجودی که حکومت جدید جمهوری استقرار یافته در افغانستان از جانب مردم به رهبری حامد کرزی استقبال شد؛ ولی بعد از مدتی تنش‌های داخلی قدرت طلبی‌ها در داخل نظام جمهوری رشد کرد با کنار رفتن رئیس جمهور حامد کرزی در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۹۲ تنش‌های وسیع میان رهبران سیاسی افغانستان اعم از داکتر اشرف غنی و داکتر عبدالله که از عدم شفافیت و تقلب در انتخابات گفته شد امریکا مجبور شد جهت حل منازعه و حفظ نظام جمهوری حکومت وحدت ملی را اعلان نمایند که داکتر اشرف غنی به حیث رئیس جمهور و داکتر عبدالله به سمت رئیس اجراییه افغانستان تعیین شد حکومت دو سره نتوانست آن چنانکه در حفظ همبستگی، آبادی و شگوفانی کشور نیاز مبرم مردم و کشور بود کام‌های عملی بگذارند بلکه در تقابل‌های سیاسی دامان اختلافات بیشتر شد تعصبات قومی اوج گرفت با وجود کمک میلیون‌ها دالر امریکایی در افغانستان رهبرانی که در اریکه قدرت تکیه زده بودند؛ نتوانستند پایه‌های اساسی جمهوری و زیربنای اقتصادی کشور را قوت ببخشند بلکه دامان چور و چپاول،

خیانت، اختلاس، فساد در ادارات، سو استفاده از بیت المال، خود کامه‌گی تقابل‌های مذهبی، سنتی و قوم پرستی رشد یافت که این وضعیت درون نظام جمهوریت به توانمندی طالبان پرداخت و جنگ در جبهات روز به روز توسعه یافت و روزانه در جبهات جنگ ده‌ها تن از منسوبین قوای مسلح و سرباز قربانی می‌شد، انتحار و انفجار از اطفال گرفته تا پیر مردان و افراد بی گناه اوج گیر شد.

نظام جمهوریت با دو سر با دو رهبر نا بکار مورد نقد مردم قرار گرفت؛ زیرا بدون آنکه رهبران سیاسی و جا افتاده در قدرت توجه به وضعیت مردم اعم از بیکاری، فقر گرسنگی، آبادی و آرامی مردم داشته باشند مصروف به تقویت بنیه‌های مردمی با استفاده افزاری خودی کردند تا در انتخابات آینده از مردم سوی استفاده کنند و زیر نام انتخابات مردمی هر یک تلاش می‌کردند در قدرت سیاسی باقی بمانند، انتخابات پر تقلب با انفجارها و انتحارها که باز هم مردم بیشتر قربانی این تقابل‌ها را با از دست دادن خانواده‌های‌شان متقبل شدند و رنج بیکران کشیدند خواسته با نا خواسته در کنار جمهوریت نام نهاد باقی مانده‌اند؛ ولی هیچ یک از رهبران توجه به مردم نکرده بی باکانه به سمت همدیگر شمشیر کشیدن هر دو انتخابات ریاست جمهوری که پر تقلب بود نتوانستند با هم کنار بیایند و برای مردم و کشور آن چنان که نیاز بود خدمت نمایند که این وضعیت درون نظام باز هم دوجند بیشتر در انسجام جبهات طالبان نیرو بخشید هر روز موفقیت‌های طالبان در ولایات در قراء و قصبات افغانستان چشمگیر شد تا سال‌های ۱۳۹۶ تقریباً ۴۰ فیصد خاک افغانستان به دست طالبان افتاد از جانب دیگر در سال ۱۳۹۳ که مأموریت جنگی امریکا به پایان رسیده بود و رسماً اعلان شده بود تنها بخش آموزش نظامی را امریکا به عهده گرفت هر دو رهبر داکتر اشرف غنی داکتر عبدالله در نظام جمهوریت در تقابل‌های درونی روز به روز ضعیف تر می‌شدند تا بالاخره دور دوم انتخابات ۱۳۹۸ همچنان با تقلب برگزار شد باز هم داکتر اشرف غنی با کسب ۵۰، ۴۴ آرا رئیس جمهور افغانستان اعلان شد تجربه چند سال ماندن اشرف غنی در قدرت نه تنها افغانستان یک کشور با ثبات و آرام نشد بلکه به یک کشور متشنج، قومگرا، فاسد و متقلب در جهان معرفی شده بود و نا رضایتی‌های مردم همچنان از نظام جمهوریت اوج‌گیر شده بود که از یک طرف منجر به دلسردی امریکا با حمایت و همکاری میلیون دلاری که بدون نتیجه بود شد و از جانب دیگر اعتراض مردم امریکا به خاطر از دست دادن فرزندان‌شان در جبهات جنگ بی مفهوم افغانستان در ایالات متحده سر و صداها را به وجود آورد که ایالات متحده با توجه به کشته شدن سربازان امریکای ۲۴۳۹ تن از سربازان امریکا که در افغانستان کشته شده بود و وضعیت درونی سیاسی رهبران افغانستان و ادامه و جنگ و کشتار

به مجبور برگزاری مذاکرات با طالبان در دوحه قطر شد که توسط نماینده ویژه آن داکتر خلیل زاد با طالبان به پیش گرفته شد که در نتیجه تقابل‌های رهبران سیاسی افغانستان این وضعیت به وجود آمد رهبران طالبان در قطر منحیث چهره‌های مطرح سیاسی در مذاکرات حضور یاب شدند و در عدم حضور هیأت دولت متقلب جمهوری اسلامی افغانستان تأکید کردند که با چندین بار نشست‌های اختصاصی داکتر خلیل زاد و قبول پیش شرط‌های طالبان از دولت افغانستان خروج قطعات نظامی امریکا بدون قید و شرط بود، در جریان مذاکرات قطعات نظامی امریکا در افغانستان به ۹۰ هزار می‌رسید به ۸۴ هزار کاهش یافت.

سپتامبر ۲۰۲۱ آخرین قوت‌های نظامی امریکا در افغانستان خروج نیروهای امریکایی تعیین شد پایگاه بگرام که بزرگ‌ترین مرکز استراتژی امریکا بود به زودی از نظامیان امریکایی تخلیه شد و به حکومت افغانستان تسلیم داده شد و رئیس جمهور امریکا جو بایدن حضور ۲۰ ساله خود در افغانستان را پایان اعلان کرد.

و یکی دیگری از پیش شرط‌هایی ۵۰۰۰ طالب از زندان‌های افغانستان بود در مذاکرات و قبول پیش شرط‌های طالبان عدم حضور هیأت رسمی جمهوری اسلامی افغانستان و با فشار امریکا این پیش شرط‌ها به نام تأمین صلح در افغانستان بالای نظام و مردم قبولانده شد که یکی از عوامل سقوط جمهوریت در افغانستان اشتباه امریکا در نظام جمهوریت انتقال کارترین منابع جنگی و اطلاعاتی امریکا به جنگ عراق است و همچنان طالبان از گفتگو با دولت افغانستان در مذاکرات دوحه خودداری کرد که داکتر خلیل زاد بدون قید و شرط به خاطر حفظ منافع امریکا قبول کرد که این وضعیت قسمی که تذکر یافت ناشی از عدم هماهنگی و شکاف‌های ژرف بدون علاج در داخل نظام بود در این وضعیت تنگ سیاسی باز هم اشرف غنی با تیم کارش محب الله محب و دیگران دست کاری‌های پشت پرده در تبنی با پاکستان و دیگر همدستان‌شان انجام داد که در سقوط نظام جمهوریت نقش داشتند.

طالبان با هویت گرفتن سیاسی در سطح جهان قدرت نظامی و قدرت جنگی‌شان را روز به روز قوت بخشیده‌اند و پیش شرط دیگرشان که رهایی ۵۰۰۰ تن طالبان زندانی شده بود هم تطبیق شد طالبان رها شده که صدها هزار دالر در محاکمه‌های اختصاصی‌شان از پول بیت المال به مصرف رسیده بود و بعد زندانی بودند بدون قید و شرط از زندان‌ها رها شدند که طالبان رها شده عقب جبهه طالبان را نیرومند تر ساخته‌اند از جانب دیگر همکاری اشرف غنی و حمداله محب مشاور وی به نام تکتیک جنگی و عقب نشینی در جبهات جنگ سراسیمه‌گی را در میان قوای مسلح به وجود آورد از سوی دیگر نرسیدن تجهیزات و اکمالات لوژستیکی در زمستان سرد برای

سربازان در خط اول جبهات تسلیم شدن قطعات نظامی در تمام ولایات و شهر به طالبان اوج گیر شد؛ زیرا عقب نشینی تکتیکی باعث ایجاد فضای بی اعتمادی در نظام در میان منسوبین قوای مسلح که روزانه صدها تن کشته و اسیر از جانب دشمن داشتند را به وجود آورد که در نتیجه اردو که با فقر گرسنگی؛ ولی با شجاعت و رزمندگی در مقابل دشمنان می جنگیده اند متفرق شد و تعدادی از قطعات مجبور شدند که به طالبان تسلیم شوند؛ ولی با وجود این همه نا به سامانها اردوی ملی افغانستان در تعداد از جبهات سلاح به زمین نگذاشتند تا مرگ جنگیده اند و جام شهادت نوشیده اند که فلمهای مستند دردناک در رسانه اجتماعی روزانه سرخط شده بود روح قهرمانان میهن شاد در این بحث معامله رئیس جمهور غنی و حمداله محب مشاور امنیت ملی جمهوری اسلامی افغانستان در مجموع ارگ نشینان منحیث مسئولین درجه یک نظام با هم پیمانان شان در کشته شدن منسوبین بی گناه قوای مسلح در جبهات جنگ و مردم بی گناه که هر روز در شهرها و ولایات اماج انتحاریها قرار گرفته اند حتی اطفال و تمام خانواده های شان را از دست دادند مقصر هستند و مردم افغانستان آنها را نمی بخشند که ثبت تاریخ سیاه جنگ افغانستان خواهد شد بعد از وضعیت نا به سامان ایجاد شده و معامله های پشت پرده سیاسی توسط رئیس جمهور غنی و حمداله محب مشاور وی با تیم کارشان بالاخره به تاریخ ۱۵ اگست سال ۲۰۲۲ رئیس جمهور افغانستان داکتر اشرف غنی با مشاور خود حمد الله محب و تعدادی از تیم کارشان از ارگ ریاست جمهوری از کشور فرار کردند، خلای قدرت در نظام را به وجود آوردند.

طالبان که با هماهنگی رئیس جمهور غنی و مشاور وی حمد اله محب در دور و بر پایتخت مستقر بودند حتی در داخل قصر و شهر کابل جا بجا شده بودند به حمایت داکتر خلیل زاد و میانجیگری حامد کرزی قدرت سیاسی را به دست گرفتند که تاریخ دو باره تکرار شد.

طالبان بعد از چند روز حکومت سرپرست را اعلان کردند که نظام مردم سالاری جای خود را به نظام عقبگرا طالبانی داد. از همین روز خروج نیروهای امریکایی تخلیه افغانهای همکار با این نیروها آغاز شد با وجودی که دو دهه حضور امریکا در افغانستان دست آوردهای را با خود داشت حضور زنان اگر به شکل نمایشی هم بوده؛ ولی در نظام جمهوریت پر رنگ بود در تمام عرصه های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زنان در جامعه نقش داشتند و بنیادگذاری حکومت فراگیر و ایجاد اردوی مردمی که از تمام مردم افغانستان متشکل بود ایجاد گردیده؛ ولی با آمدن طالبان دو باره در قدرت سیاسی مردم افغانستان وحشت زده بودند تعدادی با نیروی امریکایی در روزهای پر ماجرا و با سوژه های غمگین تخلیه افغانستان را ترک کردند انتحار در میدان هوایی جان تعداد

از همو زنان را گرفت؛ ولی تعدادی افغان‌های که با امریکا همکار بودند تا هنوز هم تخلیه نشده‌اند و زندگی دشواری را سپری می‌کنند.

امروز یک سال از حکومت سرپرست طالبان می‌گذرد مردم افغانستان روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند طالبان که تا به حال نتوانسته‌اند خط مشی‌شان را به مردم پیشکش کنند بی‌سوادی، جهالت، عقب‌گرایی، زن‌ستیزی، زور، جبر استبداد به نام اسلام بالای مردم بار دیگر تحمیل می‌شود مردم که تجربه تلخی دوره گذشته را با خود داشتند با ترس و وحشت در خانه‌ها زندانی و یا پنهان هستند و یا هم فرار کرده‌اند.

حضور پر رنگ طالبان در ادارات و دولتی و اجتماع کابل:

بنابراین آنچه در حکومت طالبان اکنون در افغانستان جریان دارد قرار ذیل است:

- ❖ فقر و تنگدستی، زن ستیزی تک جنسیتی، تک قومی در سطح بلند قرار دارد.
- ❖ میکانیزم قبلی برای تحقق و پیشبرد امور نظام جدید وجود ندارد.
- ❖ یکسال حکومت طالبان نشان داد که طالبان ظرفیت آگاهی و تجربه از چگونگی کار در پیشبرد امور نظام که منافع ملی کشور را حفظ کنند ندارند.
- ❖ طالبان در اولین گام‌های شان حضور زنان نیم پیکر جامعه را از اجتماع حذف کردند و محدودیت

ها را مانند گذشته بر زنان تحمیل کردند زنان را زندانی خانه ساختند و حق کار آموزش، حق سفر از آنها گرفتند و حجاب اجباری را با تصویب فرمان‌ها بر آنها تحمیل کردند مکاتب دخترانه بالاتر از صنف ششم به روی دختران افغانستان بسته است.

- ❖ اقتصاد که زیر بنای یک کشور را تشکیل می‌دهد طالبان در مورد توجه ندارند و به حفظ منافع ملی و حفظ ارزش‌های که به قربانی مردم و تمام ملت ما به دست آمده معتقد نیستند.
- ❖ اسلام ابزار دست خوب برای طالبان است به نام اسلام قوانین استبدادی قرون اوستایی گذشته را در قرن ۲۱ بالای مردم افغانستان با نوک تفنگ تطبیق می‌کنند.
- ❖ فرار روشنفکران و مغزها از افغانستان اوج‌گیر است.
- ❖ رسانه‌های آزاد سانسور می‌شود.
- ❖ مردم از فقر و بیکاری به ستوه آمده‌اند دختران‌شان را تبادل با مواد ارتزاقی و پول می‌نمایند تا بقیه اعضای فامیل را از مرگ گرسنگی نجات دهند بر علاوه بازار فروش دختران بیشتر از خریدار است.
- ❖ صدای اعتراض مردمی با نوک تفنگ خاموش می‌شود.
- ❖ اعتراض کننده کان زندانی یا ترور می‌شوند.
- ❖ تخطی سریع از تمام اصول و قوانین قید شده جهانی اعم از منشور ملل متحد و حقوق بشر صورت می‌گیرد و احترام گذاشته نمی‌شود.
- ❖ بحران بشری روز به روز در کشور بیشتر می‌شود.
- ❖ به طرح و نظریات سیاسیون و مردم توجه صورت نمی‌گیرد.
- ❖ از تجارب جنگ چهار دهه استفاده نمی‌شود؛ زیرا ظرفیت استفاده از گذشته در میان طالبان وجود ندارد.
- ❖ به حکومت مشارکت و مردمی و نظام غیر متمرکز باورمند نیستند.
- ❖ به این اساس تا به حال حکومت سرپرست طالبان از جامعه جهانی که متهم به تخطی از پیش شرط‌های جامعه جهانی است به رسمیت شناخته نشده است.
- ❖ کشورهای حامی گروه طالبان با ادامه کمک‌های جهانی برای مردم افغانستان کارکردهای طالبان را تحت نظارت دارند.
- ❖ با در نظر داشت اینکه فعلاً صلح نیم بند در افغانستان تأمین شده است؛ زیرا طرف جنگ وجود
- جنگجویان طالب خود در قدرت هستند؛ اما فضای وحشت و دهشت تخطی طالبان از قوانین منشور ملل متحد رفتاری‌های شبانه، شتم شلاق مردم بی گناه ظلم و استبداد بالای

- اقلیت‌های مردم حرکت‌های خود جوش مردم و ایجاد جبهات مقاومت گران را روز به روز با قوت می‌سازد و در ولایات هنوز هم جنگ ادامه دارد و جنگ از سر گرفته می‌شود.
- ❖ انتحار و انفجار در کابل پایتخت افغانستان در اماکن مقدس مذهبی مکاتب و جاده‌های کابل هنوز هم ادامه دارد.
  - ❖ هنوز حکومت سرپرست طالبان برای ایجاد فضای همدیگر پذیری، محو تعصبات قومی، استقرار صلح با عزت که بستر مناسب تمام اقوام و اقشار کشور باشد و مورد قبول جامعه جهانی باشد پیشنهاد و طرح ندارند.
  - ❖ ظرفیت مدیریت طالبان از نظام در سطح ابتدایی یا اصلا وجود ندارد به این منظور باز هم حکومت سرپرست طالبان به انزوای جهانی رفته و هیچ کشوری به شمول متحدان‌شان این دولت را به رسمیت نشناخته‌اند.
  - ❖ از تاریخ ۱۳ اگست تا ۱۵ اگست در سرا سر جهان علیه حکومت سرپرست طالبان تظاهرات انترناسیونال صورت گرفته است که تظاهر کننده کان خواستار اقدام جدی و هرچه زود تر از جانب جامعه جهانی به خاطر محو این گروه تروریستی گردیده‌اند.
  - ❖ به رسمیت نشناختن حکومت سرپرست از جانب تمام کشورهای جهان شده‌اند.
  - ❖ تقاضای مردم از طالبان با زنان و دختران خشونت نکنید مکاتب دخترانه را بازگشایی کنید.
  - ❖ طالبان بر مردم ظلم نکنید از دستگیری‌های شبانه منسوبین قوای مسلح، کارمندان دولتی، فعالین حقوق زن و فعالین حقوق بشر خودداری کنید زندان پل چرخ یکنبار دیگر ظلم دوره امین غدار ناخن کشیدن، سوختاندن بدن، نیزه زدن و شتم و شلاق بیرحمان را تجربه می‌کنند از ظلم دست بکشید.
  - ❖ اقلیت‌ها را اذیت نکنید پنجشیریان صدای عدالت خواهی را بلند می‌نمایند به نام رهبران معامله گرشان که امروز در افغانستان نیستند با غنی فراری یکجا فرار کرده‌اند خصومت نگیرید و به نسل کشی در ولایت پنجشیر پروان بدخشان عزنی هرات مزارشریف بامیان خاتمه دهید.
  - ❖ طالبان به حکومت مشارکت و فراگیر تن در دهید که صلاح خیر و سعادت در افغانستان است.
  - ❖ صلح خواست تمام مردم است؛ ولی صلح را در حلقه آزادی‌ها و ارزش‌های بشری خواهیم.
  - ❖ قوانین منشور ملل متحد و جامعه جهانی را رعایت کنید مردم ما را بیشتر آواره و مهاجر نسازید.

- ❖ طالبان! زنان؛ خواهران و مادران شما هستند تقابل‌های سیاسی را به نام اسلام از میان بردارید زنان افغانستان مسلمان بوده‌اند مسلمان هستند و باقی می‌ماند و فضای حضور دوباره‌شان را از مقام‌های بالا تا پایان‌ترین اداره در نظر بگیرید.
- ❖ از جامعه جهانی تقاضا داریم مردم و کشور ما را در این برهه اساس تاریخ حمایت کنند در غیر آن دامن ظلم و کشتار بی گناهان از افغانستان توسط تروریستان حرفوی با انتحار و انفجار که تجربه کافی دارند در تمام جهان گسترش می‌یابد در آن وقت توجه تان دیر خواهد بود بیاید در کنار مردم افغانستان با هر برنامه مردمی و انترناسیونال که برای کنار آمدن طالبان با مردم و جهان دارید استفاده نموده روی وضعیت افغانستان توجه جدی نماید.

تهیه کننده: زرغونه (ولی)

جرمنی ۲۰۲۲.۰۸.۱۶

افغانستان بعد از چهل سال دوره ظاهرشاه

چرا افغانستان بعد از چهل سال دوره ظاهرشاه زعیم با اقتدار افغانستان به جنگ سوق داده شد؟

جنگ چهار دهه افغانستان را می‌توان گفت که توسط کودتاهی به رهبری رئیس جمهور سردار محمد داوود آغاز شد.

چرا این کودتا صورت گرفت؟

چرا این جنگ با تغییرات زعیم‌ها و سیاست‌های متنوع و ختلف در افغانستان بیشتر از چهار دهه است که ادامه دارد؟

گرچه بحث بزرگ است که گنجایش در این مقاله نیست؛ ولی مختصر مکث می‌نمایم. علت و عوامل سقوط نظام شاهی به زعامت محمد ظاهرشاه نخست باید بدانیم ظاهرشاه کی بود که به اسم رسمی اعلیحضرت معظم همایونی محمد طاهر شاه خطاب می‌شد.

وی در سال ۱۶ اکتبر ۱۹۱۴ که مصادف به ۲۳ مهر ۱۲۹۳ متولد شده است پدرش محمد نادر شاه و مادرش ماه پرور بیگم نام داشت همسرش ملکه حمیرا بود هشت فرزند داشت از قوم بارکزیایی بود؛ وی بعد از طولانی‌ترین امپراطوری درانی در قرن هجدهم داشت در سال ۱۳۱۲ تا سال ۱۳۵۲ خورشیدی مصادف به ۱۹۳۳ تا ۱۹۷۳ میلادی برای مدت چهل سال با سیاست عدم انسلاک، ایجاد قانون اساسی به مدرنیته سازی کشور که از هیچ حزب خاصی حمایت نمی‌کرد منجر به ایجاد شاهی مشروطه شد وی از ملیت پشتون بود و گرایش بیشتر به زبان فارسی داشت که چهل سال در قدرت ماند در زمان او بهترین دوره تأمین صلح، ثبات و آرامی در تاریخ افغانستان رقم خورده است.

وی در سال ۱۳۵۱ مصادف به ۱۹۷۳ بنابر مریضی که داشت سفری به ایتالیا نمود که در همین موقع توسط کودتایی پسر عموش سردار محمد داوودخان نخست وزیر افغانستان نظام شاهی و تک حزبی بعد از ۲۲۵ سال سقوط داده شده محمد ظاهرشاه برای مدت طولانی تا سال ۱۳۸۱ در روم کشور ایتالیا تبعید شد؛ پیش از وفاتش بعد از سقوط طالبان وی به افغانستان بازگشت که در سال ۱۳۸۶ لقب بابای ملت را کماهی کرد در سال ۱۳۸۶ مرداد وفات کرد که در تپه مرنجان به خاک سپرده شد.

صدراعظم افغانستان سردار محمد داوودخان که منحیت صدراعظم ایفای ایفای وظیفه می‌کرد از بی تفاوتی شاه به ستوه آمده بود مردم کشور که وضعیت بد اقتصادی، سیاسی و فرهنگی را سپری می‌کنند که جهان در حال رشد و توسعه است؛ ولی در افغانستان قحطی و قیمتی است که مردم به یک بوری آرد فرزندان‌شان را به فروش می‌رسانیده‌اند، بیکاری، فقر، بی‌سوادی مردم را به ستوه آورده بود.

تنها قشر که در افغانستان می‌توانستند نان صبح شب را بخورند خاندان محمد زایی بود. قسمی که در تئوری مارکس انگلس آمده است فیودال‌ها و سرمایه داری در بطن خود طبقه کارگر را برای تأمین عدالت اجتماعی رشد می‌دهد که به تفکر، اندیشه و احساس سردار داوودخان اولین رئیس جمهور افغانستان صدق می‌کند وی با درک بلند خود از مردم و وضعیت زندگی مردم جسارت کرده در کنار مردم می‌ایستد تا زندگی مردم را تغییر دهد و گام گام تحولات جهانی کشور به پیش برود از عقب مانده‌گی ذهنی، اقتصادی، رکود اقتصادی و حاکمیت اقلیت‌های شاهی دست به قیام بزند و با به قدرت رسیدن سردار محمد داوودخان که وی یکی از جمله شخصیت‌های مترقی بود و با درک بود و گفت اینکه زنان بیشتر از نصف جامعه را تشکیل می‌دهد برای تأمین حقوق جایگاه و نقش زنان در اقتصاد برنامه‌ای اقتصادی پلان پنج ساله را به جامعه پیشکش نمود.

سردار محمد داوودخان در سال ۱۲۸۸ خورشید در کابل چشم به جهان گشود اساس گذار اولین نظام جمهوری در افغانستان بود از سال ۱۳۵۲ تا سال ۱۳۵۷ حکومت کرد وی از حزب انقلاب ملی بود که با انقلاب ۷ ثور ۱۳۵۷ با تمام خانواده‌اش در ارگ ریاست جمهوری شهید شد که آغاز جنگ چهار دهه افغانستان با تغییرات جدید سیاسی در افغانستان به حمایت اتحاد جماهیر شوروی قدرت‌های بزرگ را نگران ساخت حفظ منافع قدرت‌های بزرگ در افغانستان را نگران ساخت که بیشتر ایالات متحده امریکا که نخست با تبلیغات جنگ سرد آغاز شد و تا تربیه افراد ضد انقلابی به نام اسلام و جهاد و تربیه گروه‌های مختلف ایدئولوژیکی جهادی در مقابل جمهوری دموکراتیک افغانستان تا امروز ادامه داد که در این جنگ میلیون‌ها تن کشته و زخمی شده‌اند تمام هست بود کشور را محو کرد افغانستان را به کوله آشبار مبدل نمود نظام‌ها و حاکمیت‌های مختلف را در مدت بیشتر از سی سال با تحمیل قراردادهای اقتصادی و حفظ منافع‌اش بالای در منطقه توسط نظام‌های حاکم افغانستان استفاده ابزاری کرد هر نظام و سیستم که در حمایت مردم صدا بلند کرد سرنگون شد و آخرین میخ را که در تابوت دموکراسی در

افغانستان کوبید در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ با خروج قطعات نظامی امریکا از افغانستان، فرار رئیس جمهور غنی و استقرار نظام سرپرست امارت در افغانستان است.

بعد از اینکه امریکا اعلام نا کامی در افغانستان را از تربیون‌های جهان کرد جامعه جهانی به حمایت مردم افغانستان قرار گرفت تشنج و جنگ اوکراین را نمی‌توان از چشم دور ماند که مانند افغانستان هست و بودش محو نفاق را میان مردم انگشون توسعه داد که کمک‌های اقتصادی برای به دست آوردن منافع سرشار در آسیا میانه به خصوص نفت و گاز تلاش دارد.

نتایج جنگ اوکراین که روز به روز مردم جهان را به جنگ سوم جهانی نگران می‌سازد هنوز هم به کدام توافق نرسیده این جنگ تا ویرانی و بر آورده شدن اهداف امریکا و شرکای‌اش ادامه خواهد یافت تا اینکه شوروی با خسارات بزرگ از پا در آید و امریکا بتواند با همین تکتیک‌ها و مانپرها سیاسی به اهداف خود نایل آید و از جانب دیگر سلاح‌های تولید شده را می‌تواند به بازار خوب به اوکراین و کشورهای درگیر به فروش برساند؛ جهان را به مخاطره انداخته اقتصاد جهانی را به رکود مواجه کرده است.

در جمع‌بندی باید گفت با هیأت تجارب چهار دهه جنگ و خونریزی مردم ما هوشیار شوند اتفاق و اتحاد و همبستگی را از آن خود ساخته همه افغان‌ها زیر چتر وحدت و همبستگی با تشکیل چتر واحد اینکه ما دوستان و دشمنان خود را شناختیم برای تأمین صلح و ثبات دست به کار شوند.

تمام اپوزیسیون مخالف و موافق نهاد مدنی، حقوق بشر، فعالین حقوق زن برای یکپارچگی و نجات افغانستان در کنار هم دور از مصایب وارد شده همین بی‌اتفاقی و تعصب‌های قومی زبانی برای آبادی و رهایی و آرامی کشور یکجا با هم برزمند مانند مشت می‌باشند به دهن استفاده‌جوهای که از آن قاره دنیا؛ کشور و مردم ما را تهدید می‌کنند.

جز وحدت و همبستگی با طرح ملی سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دیگر راه وجود ندارد.

همبستگی ما ضامن پیروزی ماست.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» گلیمیر زاده پنجشیری

فعال سیاسی اجتماعی و فرهنگی جرمنی ۲۰۲۳/۰۵/۱۴

جنگ و صلح در افغانستان

(تداوم جنگ در افغانستان بیشتر از چهار دهه است که افغانستان را ویران و مردم ما را آواره ساخته است جنگ خانمانسوز در افغانستان که بیشتر در این جنگ‌های ویران کن و کشنده نقش کشورهای ابر قدرت جهان به خاطر حفظ منافع‌شان بالای مردم ما تحمیل گردیده است). افغانستان که کشور فقیر و رو به انکشاف است بدون کمک‌های جامعه جهانی نمی‌توانست نیازمندی‌های جامعه را بر آورده سازد، نظام‌های تایید شده از جانب امریکا با نماینده‌های‌شان حامد کرزی و اشرف غنی احمد زی آگاهانه یا نا آگاهانه مجبور بودند که با سیاست‌های کشورهای ابر قدرت بازی شطرنج کنند که این بازی‌ها متأسفانه به سود ملت ما نبوده و نیست ما تجارب بزرگ چهار دهه جنگ را داشته و داریم زمانی که با مهره‌های شطرنج جهانی بازی کرد یا برنده و یا هم بازنده خواهید شد که متأسفانه سطح بازنده‌گی ما بلند بود که به ویرانی کشور و قربانی‌های مردم بی گناه ما می‌انجامد که ما روزانه شاید ده‌ها انفجار و انتحار هستیم در این حوادث هولناک ده‌ها تن از اطفال، جوانان، زنان و کهن سالان را از تمام ملیت‌های ساکن کشور از دست دادیم.

ماشین جنگ سازی امریکا در کشور ما روز تا روز بیشتر به حرکت آمده و ۲۰ سال حضور امریکا در افغانستان با پروژه‌های بزرگ اقتصادی با قوت‌های مجهز نظامی جهان از ۴۶ کشور موفق به تأمین صلح و ثبات و تأمین عدالت اجتماعی نشده‌اند ۲۰ سال حضور امریکا و پروژه‌های اقتصادی فرصت

گسترده برای انکشاف، توسعه و رشد افغانستان بود که دولتمردان نتوانستند از این فرصت مناسب به سود کشور و نجات ملت ما از جنگ و بدبختی گام بردارند چور و چپاول در اداره‌های دولتی توسعه یافت از پارلمان شروع تا بلندترین مقام دست به دست برای بقای نسل‌شان کار کردند آنها نتوانستند خواسته‌های بر حق ملت را عملی کنند و نظام جمهوری به یک نظام بیکاره مبدل شد که بالآخره امریکا و متحدین‌اش تصمیم گرفتند جوانب چنگ در همکاری به امریکا روی توافقات امریکا با طالبان در دوحه را به نماینده کی نماینده ویژه امریکا داکتر خلیل زاد طرح کردند و در حل منازعه افغانستان تلاش دارند امریکا که در پروسه صلح افغانستان ناکام مانده است دیگر چاره ندارد می‌خواهد به طور کل عساکر خود را از افغانستان بکشند و افغانستان را به حال خودش رها کنند که داکتر خلیل زاد به هر دو جهات جنگ حاکمان جمهوری و گروه طالبان پیشنهاد کرد. گذار از جنگ یا ادامه جنگ در کشور تان بدون نیروهای امریکایی در حالی که پروسه حل معضله افغانستان در دوحه جریان دارد. انتخابات ریاست جمهوری یکی از

مشکلات دیگری است که انفجار و انتحار، قتل و کشتار بالای مردم ما تحمیل می‌شود رقابت‌های شدیدی میان تیم‌های رقیب داکتر اشرف غنی احمد زی و داکتر عبدالله عبدالله شروع شده است که باز هم به تقلبات گسترده و سیستماتیک انتخاباتی ریاست جمهوری مردم ناتوان ساخته و جبهات جنگ همچنان در ولایات از هر زمان دیگر شعله ور گردیده است برای نشان دادن قدرت‌شان به نشست دوحه هر دو طرف با انتحار و انفجار که روزانه صدها تن در جبهات و خیابان‌های شهرها جام شهادت می‌نوشند از جانب دیگر مردم نگران برنامه‌های دوحه قطر هستند که باورمندی مردم بالای نماینده امریکا داکتر خلیل زاد که او بتواند نقش ارزنده و کار مثبت را در مورد افغانستان انجام بده و به پیش ببرد و این برنامه را به سود افغانستان رقم بزند وجود ندارد گفته می‌شود که داکتر خلیل زاد تأکید دارد تا نیروهای امریکایی از افغانستان بیرون شود و از جانب دیگر نا کاری ادارات مرکزی جمهوریت اعم از فساد اداری تعصبات قومی که دامن گسترده است، بیکاری، فرار از کشور، فقر و تنگدستی و تقابل‌های جدی میان رقیب‌های انتخاباتی مردم را برای رسیدن یک صلح پایدار مأیوس ساخته است.

توافقات امریکا با طالبان که بیشتر از ۱۸ ماه را در بر گرفت به تاریخ ۱۰ حوت ۱۳۹۹ در یک اقدام تاریخی و فصلنامه ارزنده در دوحه مرکز قطر میان امریکا و طالبان به امضا رسید که دولت جمهوری اسلامی افغانستان به دور گذاشته شد و در فیصله تصامیم این توافقات هیأت افغانستان حضور نداشت این توافقنامه میان امریکا و گروه طالبان زیر چهار بند فیصله شده است:

۱- خروج تمام قطعات نظامی امریکا در مدت ۱۴ ماه از افغانستان.
 ۲- تضمین طالبان به خاطر استفاده نکردن حملات تروریستی از خاک افغانستان جهت تهدید و علیه امریکا و متحدانش.

۳- برگزاری مذاکرات بین الافغانی میان دولت افغانستان و طالبان به تاریخ ۱۰ مارچ ۲۰۲۰ همچنان آتش بس دوجانبه در پروسه مذاکرات و مراعات کردن آن از هر دو طرف در پروسه مذاکرات.

۴- رهایی ۵۰۰۰ تن از زندانیان طالب از زندان‌های افغانستان توسط دولت و بالمقابل ۱۰۰۰ تن زندانی دولت از بند طالبان بود.

نخست داکتر اشرف غنی رئیس جمهور، امر الله صالح معاون اول رئیس جمهور و محب الله محب رئیس شورای امنیت افغانستان به حمایت مردم بر علیه این تصامیم اعتراض کردند؛ ولی بعدها با نماینده امریکا داکتر خلیل زاد به نام انعطاف پذیری توافق کردند؛ که دولت افغانستان با رهایی بیشتر از ۴۲۰۰ تن از طالبان با توزیع پول نقد و لباس جدید پاپوش از زندان‌های کابل و

ولایات کشور رها شدند در حالی که سیاسیون همه در مورد زنگ خطر را برای استقرار دولت توسط گروه طالبان هوشدارها می‌دادند که زندانیان رها شده در عقب جبهه طالبان را تقویه می‌کنند و نقش برای برگشت افغانستان به نظام امارت مبدل می‌شود؛ ولی از جانب رهبران و نماینده امریکا داکتر خلیل زاد بدون توجه باقی ماند.

تشدید جنگ در شهرها و ولایات افغانستان انتحار، انفجار با قربانی مردم بی گناه اعم از زنان، اطفال و نوزادان، کهن سالان پیر مردان منسوبین قوای مسلح توسعه یافته است قسمی که در بالا اشاره شد موازی به پروسه مذاکرات صلح امریکا با طالبان رویداد مهم دیگر در کشور برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و اختلافات دو تیم برانزنده تیم ثبات و همگرایی به ریاست داکتر عبدالله عبدالله و تیم دولت ساز به ریاست داکتر اشرف غنی احمدزی که هموطنان ما انرا با قربانی و از دست دادن فرزندان و جگرگوشه‌هایشان تجربه کردند افغانستان که شیوه‌های متفاوت سیاسی را هم در سیستم ساختار حکومتی مانند سیستم نهاد سازی مدرن در حکومت داری رئیس جمهور غنی و سیستم استفاده از نهادهای بومی و سنتی غیر رسمی در حکومت داری حامد کرزی کوشیدند با حفظ ساختار قدرت سیاسی تمرکز گرای بی محلی را احترام نماید تا سیستم شکننده کنونی را بر هم نزنند.

و حالا هم که تلاش دارند در بحث گفتگو با طرف‌های جنگ و اپوزیسیون به زودی پروسه صلح را دنبال نمایند تا صلح دائمی در کشور تأمین شود سیاست برای نخبه‌گان و سیاسیون افغانستان به

معنای آب حیات و زنده ماندن است. به خاطر زنده ماندن باید به قدرت ماند و به خاطر به دست آوردن قدرت هر تیم با بازیگرها، تکنیک‌ها و استراتژی‌یک‌ها باید تلاش کرد این تصویر سیاسیون افغانستان چندان متفاوت از کشورهای همجوار نیست ولی نا امنی وضعیت افغانستان را وخیم نموده است که تلاش برای صلح از جانب امریکا و متحدانش دولت افغانستان و جناح مخالف ادامه دارد و خوشبختانه در گیری هم میان هر دو تیم روی توافقات حکومت مشارکت ملی صورت گرفت که در نتیجه داکتر عبدالله منحیث رئیس شورای صلح افغانستان با پست اجراییوی در قدرت شریک شده است که آرزو داریم کلید گم شده صلح که آرمان بزرگ مردم ماست پیدا شود تا صلح در کشور تأمین و ثبات و آرامی بستر مناسب برای تمام مردم افغانستان باشد.

زرغونه «ولی» جرمی مؤرخ ۲۰۲۰۰۷

فهرست منابع

۱. از وبسایت ویکی پدیا، <https://fa.wikipedia.org>

صلح در قاموس گفتمان ملی

موضوع مصالحه و صلح با طالبان در قاموس گفتمان ملی یک مسأله بی نهایت پیچیده است. هنوز نخبگان سیاسی افغانستان و دولتمردان کشور به دلایل روشن، تعریف مشخصی از طالبان و ماهیت سیاسی آنها برای جامعه ارایه نداشته و وجود همین ابهام نقش بازدارنده را برای سرکوب طالبان پدید آورده و به گسترش و تقویت روزافزون نیروی طالبان منجر گردیده است.

اصولاً این منازعه باید در گفتمان بین‌المللی حل و فصل شود؛ اما سوگوارانه بازیگران جهانی در تبابی با پاکستان، طالبان را آرایش میهنی بخشیده و به خاطر تحقق منافع آزمندانه شان، افغانستان را به قربانی گرفته اند.

گرچه راه اندازی گفتمان برای پیدایش راهکارهای واحد ملی در برابر پاکستان و حامیان طالبان و برای دفاع از ارزش‌ها و تمامیت ارضی افغانستان ضروری پنداشته شد.

گفتمان صلحی را که آمریکا با طالبان در غیاب مردم افغانستان دنبال می‌نماید برای مردم افغانستان قابل قبول نیست ما شاهد انکشافات اخیر صلح و جنگ افغانستان در سطح منطقه و جهان مملو از چالش‌ها بودیم ششمین دور مذاکرات نماینده رسمی امریکا آقای زلمی خلیل زاد و تحریک طالبانی در دوحه هم خاتمه یافت و فیصله به مردم اعلان نگردید؛ در این مذاکرات که باید روی خروج تقسیم اوقات نیروهای امریکایی و تعضیم طالبان که دیگر افغانستان خطر حملات تروریستی به کشورهای امریکا اروپا و جهان نباشد صورت می‌گرفت گفته شده است که از جانب نماینده امریکا در اجندا مسأله گفتگوهای بین الافغانی و سلاح گذاشتن طالبان به زمین و اعلان آتش بس و حمایت از تأمین صلح در افغانستان اضافه شده بود که طرف‌ها روی مسایل بحث کردند و تصامیم باز هم به مردم ابلاغ نشد؛ ولی از صفحه تویتر آقای خلیل زاد خواندیم

که هر دو طرف از این مذاکرات که آقای دست‌آوردهای بیشتر را دارند و طالبان هم تایید کرده است.

وی گفته است صلح با طالبان امکان دارد؛ ولی به آهستگی و از جانب دیگر برگزاری لویه جرگه مشورتی صلح نوازی به ششمین نشست دوحه بر گزار شد که باورمندی دولت افغانستان به این جرگه این بود که شاید دروازه گفتمان با طالبان را باز نمایده از جانب طالب مورد پذیرش قرار نگرفت؛ پروسه انتخابات ریاست جمهوری و به پایان رسیدن معیاد زمانی کار رئیس جمهور غنی یکی از مباحثات داغ روز است که در بحث همکارم آگاه سیاسی و تحلیل‌گر بخش سیاسی برنامه دریاچه بهار را با خود دارم که با در نظرداشت نظریات و سوالات شما این بحث را با شما شریک می‌سازیم.

زرغونه «ولی»

۲۰۲۳/۰۳/۳۰

مذاکرات میان افغانی دوحه

نوشته: زرغونه (ولی) فعال سیاسی، فرهنگی و اجتماعی اروپا مقیم جرمنی مؤرخ ۲۰۲۰/۰۹/۲۴

صلح خواست مردم ماست امروز جهانیان و طرفهای درگیر جنگ خواهان تأمین صلح در افغانستان هستند مردم انتظار دارند تا از امکانات به دست آمده باید استفاده مؤثر شود نباید برای اشخاص و افراد که منافعشان با به میان آمدن صلح در خطر است موقع داد تا با ترفندها مانع رسیدن به صلح شوند بهتر خواهد بود که روی میکانیزم درست نظام آینده جمهورییت بیشتر مکث شود؛ زیرا امروز جهان مترقی است و حکومت مردم سالاری تجربه خوب حکومت‌داری جهانی است و یکی از ساختارهایست که در بیشترین کشورهای جهان وجود دارد کشور ما همچنان به این ساختار نیاز دارد تا بستر مناسب برای تمام مردم افغانستان باشد.

خوش‌بینی‌های در مورد تأمین صلح از هر دو جانب دیده می‌شود ادبیات صلح جو یانه استفاده می‌شود و متفاوت از مذاکرات قبلی است؛ زیرا کشورهای خارج در نشست میان افغانی منجیث میانجی اشتراک ندارد اگر مذاکرات میان افغانی میان خود افغان‌ها و میانجگری نخبه‌گان و شخصیت‌های پرنفوس جامعه اعم از اُفقار مختلف روشنفکران، علمای دین، جوانان، زنان، فعالین مدنی پیش برده شود نتایج مطلوب به دست خواهد آمد.

ما به یک حکومت با عزت و متشکل از تمام اقوام ساکن دور از تعصبات قومی، جنسیتی، نژادی نیاز داریم.

ما از طرفها مذاکرات تقاضا داریم به هر قیمت که می‌شود از جنگ به مقابل همدیگر دست بکشند؛ زیرا در این جنگ هیچ کدام برنده نیستند و به قربانی بیشتر می‌افزاید به خصوص مردم بی گناه، جوانان افسران و سربازان اردوی ملی کشور شهید می‌شوند آنها فرزندان و هموطنان شما هستند.

صداقت، اعتماد، همدیگر پذیری را به خاطر نجات ملت و میهن به خصوص اطفال یتیم پابرهنه، پیر مردان غم زده، زنان دردمند پیشه نماید و از امتیاز طلبی‌ها خود داری کنید اهداف تان فقط نجات مردم از جنگ و تأمین صلح باشد در انصورت موفقیت از شما و مردم افغانستان است که کلید گم شده صلح را در یافت و صلح تأمین خواهد شد همه با هم در فضای همدلی، اخوات، برادری و برابری زندگی خواهد کرد آن زمان نسل‌های آینده از شما سپاسگزار بوده و خدمات و از خودگذری‌های تان ثبت تاریخ جنگ و صلح افغانستان خواهد شد.

پروسه مذاکرات میان افغانی در مورد تأمین صلح افغانستان نه تنها مردم افغانستان را امیدوار ساخته بلکه به زودی کشورهای همسو پیام و آرزومندی‌شان را در تماس مستقیم وزارت خارجه

و دولت افغانستان به شکل رسمی ارسال نموده‌اند تعدادی از این پیام‌ها را از صفحات رسمی و رسانه که دست نشر سپرده شده یادآور می‌شوم.

مروری به پیام‌های رسیده از جهان بر نشست تاریخی مؤرخ ۲۰۲۰/۰۹/۱۲ مذاکرات میان افغانی در دوحه مرکز قطر!

وزیر خارجه آلمان، تمام مردم جهان این نشست را تماشا می‌کنند. برای رسیدن به صلح چالش‌های زیاد وجود دارد. ما یک صلح با عزت می‌خواهیم. ما از جامعه بین‌المللی می‌خواهیم از این روند حمایت کنند. امروز روز مهم برای مردم افغانستان هست. باید صلحی بیاید که حقوق همه در آن رعایت شود و همه خود را در آن ببینند.

ناتو، ما در مراسمی در کابل حضور داشتیم. مردم افغانستان واقعا تشنه صلح هستند و از جنگ خسته شده‌اند. مردم افغانستان و نیروهای ما قربانی زیاد داده‌اند. دو طرف باید متعهد باشند که افغانستان دوباره لانه امن تروریستان نشود. این گفت و گوها باید دست‌آوردها را حفظ کند. ما از افغانستان آزاد و دموکراتیک حمایت می‌کنیم. تلاش می‌کنیم یک صلح با عزت در افغانستان بیاید.

اتحادیه اروپا، از گفت و گوها حمایت می‌کنیم. این گفت و گوها باید منجر به آتش بس فوری شود. خشونت‌ها پایان پیدا کند. اتحادیه اروپا تلاش می‌کند که صلح با عزت تأمین شود این یک فصل نو برای مردم افغانستان است.

سازمان همکاری اسلامی، از همه تشکر می‌کنیم که زمینه نشست را فراهم کردند. ما از صلح افغانستان حمایت می‌کنیم. سازمان در نشست مکه موضع خودش را واضح اعلان کرد که جنگ راه حل نیست باید دو طرف آتش بس کنند. خیلی مهم است، برای یک صلح پایدار به اجماع منطقه‌ای نیاز هست. حمایت سازمان ملل خیلی مهم است.

وزرای خارجه امریکا، ترکمنستان، چین، اندونزی، پاکستان، هند، اسپانیا، فنلاند، چپان از مذاکرات بین‌افغانی حمایت کردند و خواهان تأمین صلح دائمی در افغانستان گردیده‌اند. پایان نشست امروز.

۲۲ / ۶ / ۱۳۹۹ شمسی، برابر با ۱۲ / ۹ / ۲۰۲۰ میلادی

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۰/۹/۱۴

فهرست منابع

۱. تحلیل و تفکر فردی با استفاده اخبار روز از اتاق خبر.

خاطرات تلخ من از دوره جنگ افغانستان

درس‌ها از جنگ و ناامنی در آغاز حکومت مجاهدین خاطرات تلخ

هموطنان گرامی!

یک از خاطرات تلخ جنگ به پاسخ نوشته دوستی از صفحه وزین مسنجر دنیای جوانان دریچه بهار اروپا است.

سلام به شما دوستان این صفحه وزین گرچه آزادی بیان است هر کس حق دارد نظر خود را شریک نماید، ولی به نظر من اصلاً جنگ نابودی است که یکی از عوامل جنگ در افغانستان عدم اتفاق و اتحاد است.

حالا! ما بحث‌های سیاسی را به وحدت اتحاد تعریف نمی‌دهیم، ولی در وضعیت موجود نجات مردم

مطرح است نباید در مقابل همدیگر با چنین بحث‌ها که دیوار آهنین در مقابل همدیگر می‌سازیم و عبور از آن دیوار آهنین ممکن نباشد.

شما! خاطرات تلخ را به یادم آوردید که این حقیقت است و مستند.

من در مورد این بانوی که از منزل ۶ مکروریان خودش را انداخت ناهید نام داشت، در بلاک همسایگی ما و در مقابل بالکان ما در کنار مکتب ابوالقاسم فردوسی قرار داشت.

ای وای! که چه روزهای سخت و دشواری بود!

مختصر می‌نویسم:

روزهای جنگ و انفجار، روزهای قتل و کشتار، روزهای که ناله‌های مردم به آسمان بلند بود، شنونده نداشت، نه ملل متحد بود، نه حقوق بشر، نه جامعه جهانی، خون در کوچه و بازار شهر جاری بود، هر لحظه انتظار مرگ را می‌کشیدیم، وحشت و گشت و گذار مجاهدین بدون یونفورم با لباس‌های شخصی، موهای دراز در سرک‌ها و بلاک‌ها بیشتر شده بود. ماه‌ها پنهانی از پشت

پنجره‌های مکروریان به آنها نگاه می‌کردیم و خود ما را پنهان می‌نمودیم. یک روز قبل در بلاک ما که دو زینه دورتر در نزدیک زینه ما بود، راکت‌های کور در خانه یک همسایه ما که کارگر بود، شاید شش اولاد داشت، اصابت کرد و پارچه‌های گوشت‌شان از دور و بر بلاک پیدا شد، چرا که در اخیر بلاک این آپارتمان موقعیت داشت یکی از راکت‌های کور گلبدین حکمتیار مستقیم در خانه او اصابت و داخل شد و انفجار کرد.

مردم وحشت زده شدند هنوز فکر می‌کردیم که باید شهر را ترک کنیم، در شهر ماتم بود، هنوز اشک ما در چشم با اصابت این راکت و دیدن این حالت خشک نشده بود، باز هم شب دامن سیاه گسترد، شیشه الکین را پاک کردم، تیل انداختم پلته انرا کنترل کردم که تیل‌ها در آن وقت فروشنده‌ها به خاطر به دست آوردن سود بیشتر آب گد می‌کردند که مشکل به روشن ماندن چراغ‌ها می‌شد و تیل خراب بود الکین دود می‌کرد، وقتی مطمئن شدم که دود نمی‌کند گذاشتم، دسترخوان را هموار کردم در اتاق خواب که ما در آلماری لباس اتاق خواب با توشک‌های اسفنجی (موضع) جای امن برای اولادها و خود ساخته بودیم که از اصابت راکت در بیرون خانه از چره راکت نجات بیابیم، شاید هم این (جای امن) در داخل الماری لباس ما که بزرگ بود کمک نمی‌کرد اگر راکت مستقیم در خانه ما اصابت می‌کرد آن وقت قصه ختم بود.

آن روزهایی که برق نداشتیم، مثل امروز برق‌ها قطع شده بود، نان را در چراغ ضعیف و کم نور الکین با دلپاره‌گی صرف کردیم. شاید ساعت ده بجه شب تاریخ ۸ ثور ۱۹۹۱ بود که همه با نگرانی‌های که راکت انداخت نشود می‌خواستیم بخوابیم که از بلاک پشت سر بلاک ما بلاک ۱۶ مکروریان سوم صدا بلند برآمد هر لحظه و سر و صدای زیاد شد.

در تاریکی شب چیزی را نفهمیدم فقط صدای غالمغال و کمک، چقدر سخت است کسی کمک بخواهد و نتوانی کمک کنی، یکباره دیدیم که خاموشی شد اما به طور کل نه! ولی فردا ما فهمیدم که سربازان پسته مکتب ابولقاسم فردوسی که تقریباً در مقابل بلاک ۱۶ مکروریان ۳ قرار داشت در منزل ۶ بالای دختر ۱۴ ساله می‌خواستند تجاوز کنند که این دخترک خود را پایان انداخته است یعنی سربازان این دختر را می‌شناختند و نشانی کرده بودند و این پسته گفته شد که مربوط قسیم جنگل باغ بود و آنها عساکر قسیم جنگل باغ مسئول در ناحیه نهم بودند این سربازها متوجه شده بودند که این دختر در کدام خانه زندگی می‌کند پدرش کارمند از دوره دموکرات‌ها بود.

گفته شد یک گروه همین سربازان به خانه آنها در تاریکی شب تک زدند و داخل شدند، دختر به طرف بالکان فرار کرده بود زمانی که این مردان مسلح در جستجوی این دختر می‌شوند چراغ

را با لگد خود می‌زنند، چراغ خاموش می‌شود در تاریکی که وحشت حکم فرما بود شاید هم خواستند به دختر دست بزنند یا محکم بگیرند، یا هم با خود ببرند که دخترک از ترس خود را پایان انداخته بود، اینکه که روزانه چه اتفاق افتاده بود، کسی نفهمید، چرا که در آن وقت تازه از آمدن مجاهدین شده بود، هنوز مردم به شرایط چادر و ریش عادت نکرده بودند، مردم آزاد بودند، روزانه بیرون می‌رفتند، در بالکان خانه‌هایشان می‌نشستند، شاید در موقع‌هاییکه اینها در بالکان خانه‌شان یا هم بیرون که می‌برآمدند سربازان اطرافی که تعداد بیشترشان در روستاها و کوه‌ها سال‌های دراز را سپری کرده بودند، در شهر آمده بودند از جانب دیگر همیشه تعصبات مردم روستایی در مقابل شهروندان پایتخت نشین به نام مردمان آزاد و کافر بیشتر بود حتما این سربازان نا بلد با فرهنگ شهری متوجه مردم شهری بودند به خصوص برای دیدن زنان شهری در کابل حیرت زده می‌شدند مانند طالبان امروز که چندان تفاوت کلان با گروه مجاهدین قبلی ندارند، بلکه بیشتر افراطی و تند رو هستند و این دختر نوجوان را در نزدیکی خانه‌شان که روزانه ما از نل‌های آب زیر بلاک آب می‌گرفتیم او هم حتمن برای آب گرفتن بیرون رفته بود سربازان متوجه او شده باشند و این واقعه المناک که قلب تاریخ سیاه وحشت و ظلمت را بار دیگر شکافت و با خون ناهید رنگین شد صورت گرفت.

در آن زمان مثل امروز روشنفکران و مترقیان کشور را ترک می‌کردند کسانیکه مجبور بودند و یا نمی‌خواستند بنابر احساس بلند وطن دوستی با قبول تمام مشکلات خاک را ترک کنند هنوز تعدادی روشنفکران که امکانات فرار نداشتند در کابل و ولایات کشور بودند. بلی! فردا آن روز تعداد از مردم و همسایه‌گان به رسم اعتراض جنازه ناهید شهید نوجوان را که نو گل باغستان را که با باد تند ناگوار پر پر شده بود به طرف مطبوعه با دادخواهی و اعتراض رفتند و خواستار گردیده‌اند تا قاتلان دستگیر شوند؛ ولی اینکه در آنجا باز هم سربازان ناحیه نهم شهر کابل بالای مردم و تابوت ناهید شهید تیر اندازی کردند و کسانی که جنازه را حمل می‌کردند از محل فرار کرده بودند، بقیه معلوم نشد، بعد از این حادثه مردم وحشت زده شدند این اعتراض مردمی توجه دولت مجاهدین را جلب کرد آنها به مقابل خواست مردم پاسخ دادند در کنار مردم ایستادند و به دفاع از مردم مسؤل ناحیه ۹ را تبدیل کردند حالا نمی‌دانم کجا؛ ولی از حوزه ۹ تبدیل شدند و گلیم سربازان بی سر و پای قسیم جنگل باغ در منطقه روشنفکران کابل یعنی بیشتر مکروریان‌ها جمع شد، ولی آهسته آهسته وضعیت امنیتی شهر بهتر شد. در آن زمان هم مثل حال مردم از دوره دموکراتیک یک حکومت تندتر اسلامی را تجربه می‌کردند مثل امروز با سقوط جمهوری و تکنوکرات‌ها سخت بود که مدیریت نظام با تنظیم‌های هفت‌گانه

و هشت‌گانه که همه خواهان تقسیم قدرت بودند و حق خواه در سیستم بودند در حالی که نه تنها تجربه کار دولت داری نداشتند بلکه بیشترین‌شان از سواد بی بهره بودند یا سواد کامل نداشتند مثل امروز که بدتر از آن دوره است، دشوار بود که جنگ‌های قدرت طلبی تنظیم‌ها و مخالفت‌های درونی‌شان که هر روز اوج‌گیر و بیشتر شده بود و مردم قربانی این همه کشمکش‌های تنظیمی بودند.

ما روزهای تلخ ترور مردم و انداخت راکت‌های گلبدین حکمتیار را در شهر کابل فراموش نمی‌کنیم همیشه نفرین می‌فرستیم حکمتیار که روزانه ۳۰۰۰ راکت در شهر کابل انداخت می‌کرد، مردم را قتل عام کرد هر گوشه شهر روزانه صدها تن در انداخت راکت‌های کور شهید می‌شدند. شهر به ماتمسرا مبدل گشته بود از جانب دیگر شهر کابل که میان تنظیم‌های جهادی تقسیم شده بود رهبر هزاره‌ها و منطقه که مربوط جهادی‌های ملیت هزاره بود ظلم نا روا بالای مردم کردند روایتی از دوستان ما که خانواده نظامیان دولتی حکومت جمهوری دموکراتیک بود در منطقه باغ بالا زندگی می‌کردند که همسرش باردار بود، روزی ما به دیدن آنها رفته بودیم با ترس و لرز و قبول رئیسک کنترل از جانب پوسته‌های هزاره‌های منطقه، من که با موتر اولین بار بود در کوچه‌های بلند با ماشین آمده بودم می‌ترسیدم و گفتم من این خط را پیاده می‌روم چرا که خانه آنها سر تپه بود؛ ولی همسرم با لحن تند به من گفت در ماشین بمان که افراد پوسته‌ها متوجه شود مشکل خواهد برایما پیش آمد و تأکید کرد که صورتم را بیشتر بیوشانم من که وحشت زده بودم بدون کدام حرف قبول کردم زمانی که بالاخره رسیدم در خانه دوست ما همین که نشستیم قصه شروع شد از ما پرسان کردند گفتیم وضعیت ما خراب است نمی‌دانیم کجا کوچ کنیم که امکانات هم نداریم به همین قسم آنها شروع کردند به شکایت و اینطور قصه کردند، شب گذشته ساعت ده بجه یکی از همسایه‌های ما که همسرش باردار بود باید برای زایمان به بیمارستان ملالی زیژنتون که قبلا به نام زایشگاه یاد می‌شد طبق معمول شوهرش تکسی را می‌آورد می‌خواهد همسرش را با درد طاقت فرسای زایمان به بیمارستان انتقال بدهد که از جانب پوسته هزاره‌ها در باغ بالا توقف داده می‌شود، عساکر این پوسته زن را با مرد به پسته می‌برند نزد قومندان‌شان، مسئول یا قومندان این پسته با دیدن این زن باردار شهری از این مرد سوال کرده که کجا می‌روی با این زن مرد در حالی که ترس وحشت داشت از جانب دیگر همسرش از درد زایمان داد می‌زد به قومندان گفت که صاحب می‌بیند که زخم مریض است بیمارستان برای زایمان می‌برم قومندان با تمسخر می‌گوید که ما زایمان زن را به چشم ندیده‌ایم باید زن تو در مقابل چشمان ما طفل را ولادت کند، این مرد نا توان را که از غرور مردانگی‌اش

کاسته شده بود دست و پای او را در حالی که بسته کرده و لت و کوب می‌کردند او عذر و زاری می‌کرد که این کار را نکنید؛ ولی آنها اعتنایی به حرف‌های آن مرد نکرده‌اند و آن را به مرگبار می‌بندند، همسرش هم با درد و ترس وحشت که داشت با طفل که در بطن‌اش بود در مقابل چشمان این جنایتکاران جان باخت و گفت که حالا نمی‌دانیم مرده و زنده اینها کجاست و تمام کوچه را ترس و خاموشی فرا گرفته بود کسی در سرک‌ها دیده نمی‌شدند او گفت حالا ما وحشت زده هستیم که چطور کنیم آیا بیمارستان برویم یا از اینجا کوچ کنیم بهتر خواهد شد، آنها هم دیگر چاره نداشتند به خاطریکه همسرش وقت کم برای زایمان داشت و گفت خانه پیدا کردن هم مشکل است، پول هم نداریم تا کرایه بپردازیم، با آمدن مجاهدین در آغاز همه دولتی‌ها جمهوری دموکراتیک بیکار بودند دوست ما تصمیم گرفتند که خانم‌اش در خانه ولادت کنند بدون پرستار و گفت که توان برداشت این بی‌ناموسی را ندارم اگر همسرش بمیرد رضای خداست. آنها وحشت زده بودند با قصه کردن این وضعیت ما هم وحشتزده شدیم در حالی که منطقه ما منطقه خطر ناک راکتباران گلبدین حکمتیار شده بود و جا هم نداشتیم برای حمایت آنها ما تقاضا کردیم که پس با ما بیاید، ولی آنها قبول نکردند از انداخت راکت‌های در منطقه ما نگران بودند و از جانب دیگر تعداد اولادهای هر دو خانواده زیاد بود تصمیم بر این شد که آنها در همین خانه خود در باغ بالا باقی بمانند گفت که هرچه بادا باد نصیب و قسمت خوب ما هم وضعیت بهتر نداشتیم که اینگونه قصه‌ها و روایت‌ها وجود داشت که پسته‌های هزاره‌های بالای مردم بسیار ظلم می‌کنند حتی در سر مردم میخ کوبیده بودند که من این طور انسان را که در سرش میخ کوبیده بودند و نجات پیدا کرده بود در مکروریان به چشم دیدم باور نا کردنی بود او افسر نظامی بود که در نظام جمهورییت کار می‌کرد حالا کجا کار می‌کرد نمی‌دانم او ذبیح نام داشت که بیچاره از اثر ظلم و میخ کوبی نظامیان هزاره‌ها در سرش دیوانه شده بود من از کلکین که عقب بلاک ما بود به سمت خانه ناهید شهید، دیدم مرد جوان ناله می‌کند با چهره وحشتناک موها و لباس‌های تکه و پارچه و در هوای سرد پشت کلکین خانه ما خوابید است نگاهی کردم و ترسیدم پنهانی از پشت پرده نگاه کردم که می‌لرزد از سرما و گرسنه است من با دیدن این وضعیت که نا راحت شدم برایش کمپل و شعله که پخته کرده بودم با نان آب در بطنوس برایش دادم چون ما منزل اول زندگی می‌کردیم در حالی که می‌ترسیدم؛ ولی دلم می‌سوخت فراموش نمی‌کنم آن مرد نظامی را که تا حال ذهنم را می‌کاود او افسر دیوانه بیچاره که خانه‌اش در همان بلاک ناهید شهید بود با وجودی که تکلیف اعصاب داشت؛ ولی مادر و خانواده خود را در همان بلاک می‌پالید، او که نزدیک بلاک می‌شد تمام همسایه‌ها می‌ترسیدند و هیچکس او افسر دیوانه

بیچاره را در خانه خود هم جا نمی‌داد، در هوای سرد در بیرون استراحت می‌کرد پشت بلاک صدا می‌زد مادر جان پدر جان کجا هستی ما که شب خواب نداشتیم همسرم رفت او را با باغبان بلاک در زیر زمینی بلاک برایش جا جور کرد کمی از هوای سرد نجات بیاید که بعدها معلوم شد خانواده‌اش در همان بلاک زندگی می‌کرده و فرار کرده بودند آنها فکر کرده بودند که پسرشان کشته شده است بعد از چندی نفهمیدم که این جوان چه شد.

آیا زنده ماند یا از سردی هوا مرده است بیشتر معلومات ندارم، با خود می‌گویم دیدن و شنیدن و نوشتن چنین جنایات چقدر دشوار است و دردناک که از چشم هر انسان با احساس اشک می‌ریزد و قلبش را پر خون می‌کند.

من تعجب می‌کنم! در نا ملایمت‌های زندگی، در ناتوانی‌های انسان‌های توانا، در بی احساس شدن انسان‌های با احساس که گفته شده است (انسان را خداوند بالاتر از تمام مخلوقات جهان آفریده و بالاتر از مخلوقات جهان هستند) چرا یکباره درنده می‌شوند.

که با همین تعریف انسانیت به انسان شک می‌آورم که انسان چقدر درنده می‌شود حتی نسل خود را می‌بلعد مانند گرگ‌های گرسنه دهن‌شان پر خون است چشم دیده‌های زیادی از درد و جنگ از ظلم و استبداد در کشور دارم که گنجایش این صفحه را ندارد؛ ولی اینجا قصه را کوتاه می‌کنم!

بعد از تبدیلی مسئولین این منطقه ناحیه ۹ وضعیت بهتر شد اما، تمام مردم کابل به خصوص خیرخانه و مکروریان تحت بمبارد جنرال دوستم و راکتباران گلبدین قرار داشتند ما هم مکروریان را با یک داستان غم انگیز دیگری ترک کردیم.

زمانی که خیرخانه رفته از او هم بدتر بود چور و چپاول مجاهدین شروع شده بود ما که چون خانواده مهم نظام جمهوری اعم از نگاه موقف سیاسی و هم نظامی بودیم با ترس مجبور به ترک شهر کابل در شمالی میان مجاهدین که از اقارب همسرم بودند با وجودی که در گذشته روابط نداشتیم مجبور شدیم که به آنها پناه ببریم من که از چهره‌های مجاهدین که قبلا به نام اشرار یاد می‌شدند می‌ترسیدم؛ ولی مجبور بودیم یکی از راه‌های زنده ماندن بود که آنجا بروم. قصه‌های زیاد از جنگ و تجربه زندگی در شمالی دارم که اگر عمر بقا کرد خواهد نوشت من آنجا می‌دیدم که افرادی به نام مجاهدین چگونه برای چور کردن کابل صبحانه دور هم جمع شده و صحبت می‌نمودند، قصه می‌کردند که سیلو را چگونه چور کنیم، خانه‌های مردم را در کارته سه چور کنیم اگرچه در میان مجاهدین شورای نظار افراد و اشخاص صادق و مجاهدین واقعی هم وجود داشت که چور و چپاول نمی‌کردند با آن هم ما که کارمندان صادق خدمتکار

دور از چور و چپاول دولتی جمهوری بودم می‌ترسیدم، آنها شبانه با کانتنرهای مال از تلویزیون گرفته تا یخچال و غیره اجناس را از کابل با خود می‌آوردند با این وضعیت ترس من از این چهره‌ها با ریش و پتو زیاد شد آخر دوباره کابل آمدیم و سخت‌ترین روزها را کشیدیم کمی آرامی شد، ولی راکت‌های کور گلبدین هر روز مردم را در این گوشه و آن گوشه شهر قتل می‌کرد. ما مجبور شدیم دوباره مکروربان آمدیم، مردم دیگر با مرگ و ماتم، فقر و بیکاری عادت کرده بودند؛ ولی مجاهدین با گذشت زمان تغییر کرده بودند، نو دولت داری را دانسته بودند با مردم کنار می‌آمدند دولت مرکزی در مقابل گروه‌های افراطی خودشان برای دفاع از مردم مقاومت می‌کردند مجاهدین تعصب قومی نداشتند، همه را به چشم برابر می‌دیدند، پشتون و تاجک و هزاره از یک نبود، پرچمی و خلقی‌ها را هم در نظام به کار گماشتند و مردم را به آغوش گرفتند آشتی کردند دروازه‌های پاکستان باز بود، فراوانی زیاد شد، ارزانی شد، روزگار مردم بهتر شده می‌رفت، پنجابی پوشی چادرهای رنگه مقبول در بازارها زیاد شد، زنان با فیشن و آرایش؛ ولی با چادر و پتلون یا پنجابی کشت و گذار می‌کردند فرار کم شد؛ ولی با حملات راکتی گلبدین تعدادی مردم هنوز هم فرار می‌کردند. مجاهدین تغییر کرده بود روز به روز بهتر می‌شدند؛ ولی چور و چپاول دارای عامه توسط دولتمردان شروع شده بود که از جانب رهبری مجاهدین با وجودی که محکمه می‌شدند؛ ولی چشم پوشی‌ها و روابط شخصی هم در حمایت چپاولگران قدرت وجود داشت با این همه مردم قبول داشتند همان وضعیت را که جنگ نباشد. ولی چندی نگذاشت که طالبان با تبلیغ حکومت شاهی و آزادی‌های دوره ظاهرشاه مردم را فریب داده کابل را گرفتند و روشنفکران هم در تبلیغات آمدن طالب نقش داشتند فکر کرده بودند که پس دوباره آزادی می‌شود، ولی زمانی که طالبان داخل شهر کابل شد و داکتر نجیب رئیس جمهور افغانستان را اعدام کردند که اعدام وی داستان جداگانه دارد اعضای حزب به پنهان کردن خودشان شروع کردند همه پراکنده شدند در حالی که یک روز قبل گروهی جمع می‌شدند و برنامه می‌ساختند برای حمایت دولت طالب؛ ولی مایوس گردیده‌اند. با وجودی که روشنفکران و کارمندان سابق جمهوریت که از طرف حکومت مجاهدین حمایت شده بودند در ادارات دولتی کار می‌کردند هیچ کسی غرض‌شان نداشت؛ ولی با وضعیت امنیتی و چور چپاول که در آن زمان وجود داشت راضی نبودند. زمانی که طالبان روی کار شدند از بدترین اش توبه گفتیم بالای مجاهدین شکر کردیم گفتیم از بدترین اش توبه، زیرا مدت زمان حکومت مجاهدین مانند دوره سپاه طالبان نبود در نظام مجاهدین تعصبات قومی وجود نداشت؛ اما شکاف‌های کاری میان رهبری بوجود آمده بود.

و مهم‌تر از همه افراد جنگی‌شان که از اطراف در کابل آمده بودند با مردم شهر کابل تعصب داشتند و سازش نکردند به خصوص با اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان.

او روزهای دشوار حملات راکتی گلبدین را فراموش نمی‌کنم که مردم خانه‌های‌شان را در مکروریان با چه وحشت رها می‌کردند که ما هم فرار کردیم که ما را راکت‌های گلبدین در وزیر

اکبرخان و راه خیرخانه بدرقه کرد چه روزهای تلخ مرگ و زندگی بود. شما با این بحث‌ها من را به یاد خاطرات تلخ و تیره انداختید ما فکر می‌کردیم در آن زمان که بسیار روزهای سخت و سیاه است که قدر هیچ دوره را ندانستیم.

که حالا سیاه‌ترین روزها است در افغانستان که خیانت دولت مردان جمهوریت برای سقوط نظام سیاسی افغانستان جفا بر حق این ملت رنج‌دیده است که بر ما تحمیل شد.

از ماست که بر ماست.

از بد بدترش توبه بگوئید.

اتحاد اتفاق همبستگی را از آن خود بسازید تا راه چاره راه‌های حل افغانستان از بحران را دریابیم. گذشته گذشت بر نمی‌گردد و آینده را احتیاط باید کرد.

نوت: داستان سرگذشت فوق را که من نوشته ام هیچ سیاسی، هیچ ملیتی، هیچ زبانی، هیچ مذهبی به خود شخصی نگیرند چون خاطرات تلخ بود که برای تکرار نکردن اشتباهات برای اصلاحات در جامعه نشر شده است.

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۲/۱۱/۱۵

نگاهی به حضور و خروج قطعات نظامی امریکا در افغانستان

از اگست ۲۰۲۱ تا اگست ۲۰۲۲

۱۵ اگست ۲۰۲۱ پایان دموکراسی و حکومت مردم سالاری در تاریخ افغانستان رقم زده شد. از زمان ظهور طالبان در سال ۱۹۹۴ جهانیان و مردم افغانستان تجارب عقب گرد، جهل و تحمیل زور و ستم به مردم افغانستان را تجربه نموده که به سلسله حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در برج دوغلوی مرکز تجارتي جهان در نیویارک توسط گروه تروریستی القاعده بود که در این حادثه ۱۹ تن از عناصر تروریستی القاعده ۴ فروند هواپیمایی مسافربری را ربوده که رباینده‌گان ۲ فروند طیاره را در فاصله‌های زمانی گوناگون در برج کوبیده‌اند که در این حادثه تمام سرنشینان هوا پیمایان و تعدادی از مردم امریکا که در انروز مصروف کار در این ساختمان‌ها بودند کشته شدند و تعدادی هم معلول و زخمی گردیده‌اند و ساختمان‌ها به طور کل تخریب شد و این گروه تروریستی هواپیمایان طیاره ۳ ام را در پنتاگون واقع در ارلینگتون در ورجینیا زدند و طیاره ۴ را در محلی نزدیکی شنکسویل در ایالات پنسیوانا توسط مسافری سرنگون شد این حادثه در حال بود که سرنشینان کنترل طیاره را به دست گرفته و از ورد به واشنگتن سی دی جلوگیری کردند که سرنشینان هر ۴ طیاره کشته شدند و این روز یکی از روزهای تاریخی و فاجعه بار حملات تروریستی اسامه بن لادن در تاریخ ثبت شد.

یک ماه بعد از این حادثه امریکا برای انتقام گیری از اسامه بن لادن تقاضا تحویل دادن اسامه بن لادن که در خاک افغانستان بود از حکومت طالبان که در افغانستان مستقر بود نمودند که طالبان از تحویل دادن اسامه بن لادن خودداری کردند که منجر به حملات امریکا و مشترکن با بریتانیا در خاک افغانستان برای دستگیری و از بین بردن لانه‌های تروریستی القاعده آغاز گردید که اسامه بن لادن در سال ۱۳۸۰ در غارهای کوه (تورا بورا) فرار کرد آنجا جایگزین شد و بعد به پاکستان فرار کرد؛ و امریکا در اولین نشست با افغان‌های ضد طالبانی در بن اعلان موفقیت بر طالبان کرد و چندی بعد قدرت سیاسی تند رو و مستبد طالبانی سقوط کرد و به حمایت امریکا قدرت سیاسی به دموکراسی و حکومت مردم سالاری در افغانستان مبدل شد که در رس رئیس جمهور حامد کرزی به حمایت امریکا در اریکه قدرت تکیه زد مردم افغانستان از استبداد و ظلم طالبانی نجات یافتند جرج دبلیو بوش رئیس جمهور امریکا در آن زمان اعلان موفقیت را در کنار نیروهای شجاع افغانستان نمود؛ عساکر امریکایی در افغانستان برای حمایت

نظام مستقر شد و مأموریت امریکا را با موفقیت و ختم شده اعلان کرد؛ ولی با جنگ در عراق که بخشی از نظامیان امریکایی باید از افغانستان برای امنیت عراق ارسال گردید که طالبان در قرا و قصبات دوباره به فعالیت‌های تخریب کارانه خود بر ضد نظام جمهوریت منسجم شدند ادامه فعالیت‌های بیشتر کردند با خراب شدن وضعیت امنیتی در افغانستان و تشدید جنگ توسط طالبان در روستاها و قریجات در آن زمان در سال ۱۳۸۸ بارک اوباما رئیس جمهور امریکا مجبور شد که با داشتن ۶۰ هزار سرباز در افغانستان ۳۰ هزار عساکر تازه نفس دیگر را هم به افغانستان بفرستد که مجموعاً ۹۰ هزار سرباز امریکا برای دفاع از جمهوریت در افغانستان مستقر شد در سال ۱۳۹۰ بعد از کشته شدن اسامه بن لادن در شهر (ابوت آباد) پاکستان امریکا با خاطر راحت که جنگ در افغانستان ختم و صلح در افغانستان تأمین می‌شود قسمتی از عساکر خود را از افغانستان خارج کرد با وجودی که حکومت جدید جمهوریت استقرار یافته در افغانستان از جانب مردم به رهبری حامد کرزی استقبال شد؛ ولی بعد از مدتی تنش‌های داخلی قدرت طلبی‌ها در داخل نظام جمهوریت رشد کرد با کنار رفتن رئیس جمهور حامد کرزی در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۹۲ تنش‌های وسیع میان رهبران سیاسی افغانستان اعم از داکتر اشرف غنی و داکتر عبدالله که از عدم شفافیت و تقلب در انتخابات گفته شد در این زمان امریکا مجبور شد جهت حل منازعه و حفظ نظام جمهوریت حکومت وحدت ملی را اعلان نمایند که داکتر اشرف غنی به حیث رئیس جمهور و داکتر عبدالله به سمت رئیس اجرائیه افغانستان تعیین شد حکومت دو سره نتوانست آن چنانکه در حفظ همبستگی، آبادی و شگوفانی کشور نیاز مبرم مردم و کشور بود گام‌های عملی بگذارند بلکه در تقابل‌های سیاسی دامان اختلافات بیشتر شد تعصبات قومی اوج گرفت با وجود کمک میلیون‌ها دالر امریکایی در افغانستان آنها یعنی نظام نتوانستند پایه‌های اساسی جمهوریت و زیر بنای اقتصادی کشور را قوت ببخشند بلکه دامان چور و چپاول، خیانت، اختلاس، فساد در ادارات، سو استفاده از بیت المال، خود کامه‌گی تقابل‌های مذهبی، سنتی و قوم پرستی رشد یافت که این وضعیت درون نظام جمهوریت به توانمندی طالبان پرداخت و جنگ در جبهات روز به روز توسعه یافت و روزانه در جبهات جنگ صدها تن از منسوبین قوای مسلح و سرباز قربانی می‌شد، انتحار و انفجار از اطفال گرفته تا پیر مردان و افراد بی گناه اوج گیر شد.

نظام جمهوریت با دو سر با دو رهبر نا بکار مورد نقد مردم قرار گرفت؛ زیرا بدون آنکه رهبران سیاسی و جا افتاده در قدرت توجه به وضعیت مردم اعم از بیکاری، فقر گرسنگی، آبادی و آرامی مردم داشته باشند مصروف به تقویت بنیه‌های مردمی با استفاده افزاری خودی کردند تا در

انتخابات آینده از مردم سوی استفاده کنند و زیر نام انتخابات مردمی هر یک تلاش می‌کردند در قدرت سیاسی باقی بمانند، انتخابات پرتقلب با انفجارها و انتحارها که باز هم مردم بیشتر قربانی این تقابل‌ها را با از دست دادن خانواده‌های‌شان متقبل شدند و رنج بیکران کشیدند خواسته با ناخواسته در کنار جمهوریت نام نهاد باقی مانده‌اند؛ ولی هیچ یک از رهبران توجه به مردم نکرده بی باکانه به سمت همدیگر شمشیر کشیدن هر دو انتخابات ریاست جمهوری که پرتقلب بود نتوانستند با هم کنار بیایند و برای مردم و کشور آن چنان که نیاز بود خدمت نمایند که این وضعیت درون نظام باز هم دوچند بیشتر در انسجام جبهات طالبان نیرو بخشید هر روز موفقیت‌های طالبان در ولایات در قراه و قصبات افغانستان چشمگیر شد تا سال‌های ۱۳۹۶ تقریباً ۴۰ فیصد خاک افغانستان به دست طالبان افتاد.

از جانب دیگر در سال ۱۳۹۳ که مأموریت جنگی امریکا به پایان رسیده بود و رسماً اعلان شده بود. تنها بخش آموزش نظامی را امریکا به عهده گرفت هر دو رهبر داکتر اشرف غنی داکتر عبدالله در نظام جمهوریت در تقابل‌های درونی روز به روز ضعیف تر می‌شدند تا بالاخره دور دوم انتخابات در ششم میزان ۱۳۹۸ همچنان با تقلب برگزار شد باز هم داکتر اشرف غنی با کسب ۵۰، ۴۴ ارا رئیس جمهور افغانستان اعلان شد تجربه چند سال ماندن اشرف غنی در قدرت نه تنها افغانستان یک کشور با ثبات و آرام نشد بلکه به یک کشور متشنج، قوم‌گرا، فاسد و متقلب در جهان معرفی شده بود و نا رضایتی‌های مردم همچنان از نظام جمهوریت اوج‌گیر گردید که از یک طرف منجر به دلسردی امریکا با حمایت و همکاری میلیون دلاری که بدون نتیجه بود شد و از جانب دیگر اعتراض مردم امریکا به خاطر از دست دادن فرزندان‌شان در جبهات جنگ بی مفهوم افغانستان در ایالات متحده سر و صداها را به وجود آورد که ایالات متحده با توجه به کشته شدن سربازان امریکای ۲۴۳۹ تن از سربازان امریکا که در افغانستان کشته شده بود و وضعیت درونی سیاسی رهبران افغانستان و ادامه و جنگ و کشتار از جانب دیگر حفظ منافع امریکا را مجبور برگذاری مذاکرات با طالبان در دوحه قطر کرد که توسط نماینده ویژه آن داکتر خلیل زاد با طالبان به پیش گرفته شد که در نتیجه تقابل‌های رهبران سیاسی افغانستان وضعیت قتلبار و غیر قابل جبران به وجود آمد رهبران طالبان در قطر منحیث چهره‌های مطرح سیاسی در مذاکرات حضور یاب شدند و در عدم حضور هیأت جمهوری اسلامی افغانستان توافق کردند و لی با چندین بار نشست‌های اختصاصی داکتر خلیل زاد طالبان تأکید بدون قید و شرط به خواسته‌های‌شان کردند که داکتر خلیل زاد قبول کرد که قرار ذیل است.

۱- خروج قطعات نظامی امریکا بدون قید و شرط بود، در جریان مذاکرات قطعات نظامی امریکا در افغانستان به ۹۰ هزار می‌رسید به ۸۴۰۰۰۰ کاهش یافت.

سپتامبر ۱۴۰۰ آخرین قوت‌های نظامی امریکا در افغانستان خروج نیروهای امریکایی تعیین شد، پایگاه بگرام که بزرگ‌ترین مرکز استراتژی امریکا بود به زودی از نظامیان امریکایی تخلیه شد و به حکومت افغانستان تسلیم داده شد.

جو بایدن حضور ۲۰ ساله خود در افغانستان را پایان اعلان کرد.

۲- پیش شرط دوم رهایی ۵۰۰۰ طالب از زندان‌های افغانستان بود در مذاکرات و قبول پیش شرط‌های طالبان عدم حضور هیأت رسمی جمهوری اسلامی افغانستان و با فشار امریکا این پیش شرط‌ها به نام تأمین صلح در افغانستان بالای نظام و مردم قبولانده شد که یکی از عوامل سقوط جمهوریت در افغانستان شمرده شده و اشتباه امریکا در نظام جمهوریت انتقال کارترین منابع جنگی و اطلاعاتی امریکا مانند جنگ عراق بود که به طالبان سپرد.

❖ و همچنان طالبان از گفتگو با دولت افغانستان در مذاکرات دوحه خودداری کرد که داکتر خلیل زاد بدون قید و شرط به خاطر حفظ منافع امریکا تمام پیش شرط‌های طالبان را قبول کرد که این وضعیت قسمی که تذکر یافت ناشی از عدم هماهنگی و شکاف‌های ژرف تن زخمی بدون علاج در داخل نظام بود در این وضعیت تنگ سیاسی باز هم داکتر اشرف غنی با تیم کارش حمد الله محب مشاور امنیت ملی جمهوری اسلامی افغانستان و دیگران دست کاری‌های پشت پرده در تباری با پاکستان و دیگر همدستان‌شان انجام دادند که در سقوط نظام جمهوریت نقش داشتند.

❖ طالبان با هویت گرفتن سیاسی در سطح جهان قدرت نظامی و قدرت جنگی‌شان را روز به روز قوت بخشیده‌اند و پیش شرط دیگرشان که رهایی ۵۰۰۰ تن طالبان زندانی شده بود هم تطبیق شد طالبان رها شده که صدها هزار دالر در محاکمه‌های اختصاصی‌شان از پول بیت المال به مصرف رسیده بود و بعد مطابق به فیصله‌های محاکم زندانی بودند بدون قید و شرط از زندان‌ها رها شدند همین طالبان رها شده عقب جبهه طالبان جنگی را نیرو مند تر ساخته‌اند از جانب دیگر همکاری داکتر اشرف غنی و حمدالله محب مشاور امنیت ملی جمهوری اسلامی افغانستان به نام تکتیک جنگی و عقب نشینی در جبهات جنگ سراسیمه‌گی را در میان قوای مسلح به وجود آورد از سوی دیگر نرسیدن تجهیزات و اکمالات لوژستیکی در زمستان سرد برای سربازان در خط اول جبهات، بی اعتمادی در میان منسوبین قوای مسلح درز کرد که روحیه جنگی سربازان را از بین برد.

- ❖ تسلیم شدن قطعات نظامی در تمام ولایات و شهرها به طالبان اوج گیر شد، زیرا عقب نشینی تکتیکی باعث ایجاد فضای بی اعتمادی در نظام در میان منسوبین قوای مسلح که روزانه صدها تن کشته و اسیر از جانب دشمن داشتند را به وجود آورد که در نتیجه اردو که با فقر گرسنگی؛ ولی با شجاعت و رزمندگی در مقابل دشمنان می‌جنگیده‌اند متفرق شدند و تعدادی از منسوبین قطعات مجبور شدند که به طالبان تسلیم شوند؛ ولی با وجود این همه نا به سامانی‌ها اردوی ملی افغانستان در تعداد از جبهات سلاح به زمین نگذاشتند تا مرگ جنگیده‌اند و جام شهادت نوشیده‌اند که فلم‌های مستند دردناک در رسانه اجتماعی روزانه سرخط شده بود روح قهرمانان میهن شاد در این بحث معامله رئیس جمهور غنی و حمدالله محب مشاور امنیت ملی جمهوری اسلامی افغانستان در مجموع ارگ نشینان منحیث مسئولین درجه یک نظام با هم پیمانان‌شان در کشته شدن منسوبین بی گناه قوای مسلح در جبهات جنگ و مردم بی گناه که هر روز در شهرها و ولایات اماج انتحاری‌ها قرار گرفته‌اند حتی اطفال و تمام خانواده‌های‌شان را از دست دادند مقصر هستند و مردم افغانستان آنها را نمی‌بخشند که ثبت تاریخ سپاه جنگ افغانستان خواهد شد.
- ❖ قسمی که اشاره شد معامله‌های پشت پرده سیاسی توسط رئیس جمهور غنی و حمد الله محب مشاور وی منجر به وضعیت نا به سامان ایجاد شده که طالبان پشت دروازه‌های پایتخت رسیده بودند رئیس جمهور اشرف غنی با حمد الله محب رئیس امنیت جمهوری اسلامی افغانستان با تیم کارشان بالآخره به تاریخ ۱۵ اگست سال ۲۰۲۱ رئیس جمهور افغانستان ن از ارگ ریاست جمهوری اسلامی افغانستان فرار کردند که با فرارشان خلای قدرت در نظام را به وجود آوردند. طالبان که با هماهنگی تکتیک‌های عقب نشینی رئیس جمهور غنی و مشاور وی حمد الله محب در دور و بر پایتخت مستقر بودند گفته شده بود که طالبان حتی در داخل قصر و شهر کابل جایجا شده بودند در همین وقت به حمایت داکتر خلیل زاد و میانجی‌گری حامد کرزی قدرت سیاسی را به دست گرفتند که تاریخ دو باره تکرار شد.
- ❖ طالبان بعد از چند روز حکومت سرپرست را اعلان کردند که نظام مردم سالاری جای خود را به نظام عقب‌گرا طالبانی داد.
- ❖ از همین روز خروج نیروهای امریکایی تخلیه همکاران افغانی‌شان با این نیرو ناتو آغاز شد.
- ❖ دو دهه حضور امریکا در افغانستان با وجود جنگ و نا امنی؛ ولی حور امریکایی‌ها دست‌آوردهای را با خود داشت.

- ❖ حضور زنان اگر به شکل نمایشی هم بوده؛ ولی در نظام جمهوریت مشارکت زنان در اجتماع، از بالاترین مقام تا پائینتری مقام پر رنگ بود.
- ❖ حضور زنان در تمام عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زنان در جامعه نقش سازنده و ارزنده داشتند.
- ❖ بنیادگذاری حکومت فراگیر یکی از دست‌آوردها بود.
- ❖ ایجاد اردوی مردمی که از تمام مردم افغانستان دور از تعصبات قومی و زبانی متشکل بود ایجاد گردیده. و غیره دست‌آوردها؛ ولی با رسیدن دوباره طالبان به قدرت سیاسی مردم افغانستان وحشت زده بودند، تعدادی با نیروی امریکایی در روزهای پر ماجرا و با سوزدهای غمگین تخلیه افغانستان را ترک کردند، در همان روزهای تخلیه انتحار در میدان هوایی باز هم جان تعداد از هموطنان را گرفت البته چند تن عساکر امریکایی هم جان باختند و زخمی شدند روزهای دشوار را سپری کرد تاریخ جان باختن جوان بازیگر فوتبال افغانستان را از بال طیاره که خود را آویزان کرده بود به زمین خورد و جان باخت فراموش نمی‌کند تا حماسه بیافریند و برای جهانیان نشان بدهد که مردم مرگ را به دانسته نمی‌خواهند به دام طالبان بی‌افتند.
- ❖ متأسفانه تعدادی افغان‌های که با امریکاهای همکاری بودند تا هنوز هم تخلیه نشده‌اند و زندگی دشواری را سپری می‌کنند.
- ❖ امروز یک سال از حکومت سرپرست طالبان می‌گذرد مردم افغانستان روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند طالبان که تا به حال نتوانسته‌اند خط مشی‌شان را به مردم پیشکش کنند.
- ❖ بی‌سوادی، جهالت، عقب‌گرایی، زن‌ستیزی، زور، جبر استبداد به نام اسلام بالای مردم بار دیگر تحمیل می‌شود مردم که تجربه تلخی دوره گذشته را با خود داشتند با ترس و وحشت در خانه‌ها زندانی و یا پنهان هستند و یا هم فرار کرده‌اند.
- ❖ فقر و تنگدستی، زن‌ستیزی تک جنسیتی، تک قومی در سطح بلند قرار دارد.
- ❖ میکانیزم قبلی برای تحقق و پیشبرد امور نظام جدید وجود ندارد.
- ❖ یکسال حکومت طالبان نشان داد که طالبان ظرفیت آگاهی و تجربه از چگونگی کار در پیشبرد امور نظام که منافع ملی کشور را حفظ کنند ندارند.
- ❖ طالبان در اولین گام‌های‌شان حضور زنان نیم پیکر جامعه را از اجتماع حذف کردند و محدودیت‌ها را مانند دوره گذشته‌شان بر زنان تحمیل کردند زنان را زندانی خانه ساختند و

حق کار، حق آموزش، حق سفر را از آنها گرفتند و حجاب اجباری را با تصویب فرمان‌ها بر آنها تحمیل کردند، مکاتب دخترانه بالاتر از صنف ششم به روی دختران افغانستان بسته کردند.

❖ اقتصاد که زیر بنای یک کشور را تشکیل می‌دهند طالبان در مورد توجه ندارند و اعتقاد به حفظ منافع ملی و حفظ ارزش‌های که به قربانی مردم و تمام ملت ما به دست آمده متعقد نیستند.

❖ اسلام افزار خوب برای طالبان است به نام اسلام قوانین استبدادی قرون اوستایی گذشته را در قرن ۲۱ بالای مردم افغانستان با نوک تفنگ تطبیق می‌کند.

❖ فرار روشنفکران و مغزها از افغانستان اوج گیر است.

❖ رسانه‌های آزاد سانسور می‌شود.

❖ مردم از فقر و بیکاری به ستوه آمده‌اند دختران‌شان را تبادله با مواد ارتزاقی و پول می‌نمایند؛ تا بقیه اعضای فامیل را از مرگ گرسنگی نجات دهند که حالا بازار فروش دختران بیشتر از خریدار است.

❖ صدای اعتراض مردمی با نوک تفنگ خاموش می‌شود.

❖ اعتراض کننده کان زندانی یا ترور می‌شوند.

❖ تخطی سریع از تمام اصول و قوانین قید شده جهانی اعم از منشور ملل متحد و حقوق بشر صورت می‌گیرد و احترام گذاشته نمی‌شود.

❖ بحران بشری روز به روز در کشور بیشتر می‌شود.

❖ به طرح و نظریات سیاسیون و مردم توجه صورت نمی‌گیرد.

❖ از تجارب جنگ چهار دهه استفاده نمی‌شود؛ زیرا ظرفیت استفاده از گذشته در میان طالبان وجود ندارد.

❖ به حکومت مشارکت و مردمی و نظام غیرمتمرکز باورمند نیستند.

❖ به این اساس تا به حال حکومت سرپرست طالبان از جامعه جهانی که متهم به تخطی از پیش شرط‌های جامعه جهانی است به رسمیت شناخته نشده است.

❖ افغانستان با ادامه کمک‌های جهانی برای مردم افغانستان کارکردهای طالبان را تحت نظارت جهانی دارند.

❖ با در نظر داشت اینکه فعلا صلح نیم بند در افغانستان تأمین شده است؛ زیرا طرف جنگ وجود ندارد جنگجویان طالب خود در قدرت هستند؛ اما فضای وحشت و دهشت تخطی

طالبان از قوانین منشور ملل متحد گرفتاری‌های شبانه، شتم شلاق مردم بی گناه ظلم و استبداد بالای اقلیت‌های مردم، قتل‌های عام و دسته جمعی در ولایت پنجشیر، اندراب، حرکت‌های خود جوش مردم و ایجاد جبهات مقاومت‌گران را روز به روز با قوت می‌سازد و در ولایات هنوز هم جنگ ادامه دارد و جنگ از سرگرفته می‌شود.

❖ انتحار و انفجار در کابل پایتخت افغانستان در اماکن مقدس مذهبی مکاتب و جاده‌های کابل هنوز هم ادامه دارد.

❖ هنوز که هنوز است حکومت سرپرست طالبان برای ایجاد فضای همدیگر پذیری، محو تعصبات قومی، استقرار صلح با عزت که بستر مناسب تمام اقوام و اقشار کشور باشد و مورد قبول جامعه جهانی باشد پیشنهاد و طرح ندارند.

❖ ظرفیت مدیریت طالبان از نظام در سطح ابتدایی یا اصلن وجود ندارد به این منظور باز هم حکومت سرپرست طالبان به انزوای جهانی رفته و هیچ کشوری به شمول متحدان‌شان این دولت را به رسمیت نشاخته‌اند.

❖ از تاریخ ۱۳ اگست تا ۱۵ اگست ۲۰۲۲ در سرا سر جهان علیه حکومت سرپرست طالبان تظاهرات انترناسیونال صورت گرفته است که تظاهر کننده‌گان خواستار:

❖ اقدام جدی و هرچه زودتر از جانب جامعه جهانی به خاطر محو این گروه تروریستی گردیده‌اند، به رسمیت نشاختن حکومت سرپرست از جانب تمام کشورهای جهان شده‌اند.

❖ تقاضای مردم از طالبان با زنان و دختران افغانستان خشونت نکنید مکاتب دخترانه را بازگشایی کنید طالبان بر مردم ظلم نکنید از دستگیری‌های شبانه منسوبین قوای مسلح، کارمندان دولتی، فعالین حقوق زن و فعالین حقوق بشر خودداری کنید، زندان پل چرخ یکبار دیگر ظلم دوره امین غدار ناخن کشیدن، سوختاندن بدن، نیزه زدن و شتم و شلاق بیرحمان را تجربه می‌کنند از ظلم دست بکشید.

❖ اقلیت‌ها را اذیت نکنید پنجشیریان صدای عدالت خواهی را بلند می‌نمایند به نام رهبران معامله‌گروشان که امروز در افغانستان نیستند با غنی فراری یکجا فرار کرده‌اند خصومت نگیرید و به نسل کشی در ولایت پنجشیر پروان بدخشان غزنی هرات مزار شریف بامیان خاتمه دهید.

❖ طالبان به حکومت مشارکت و فراگیر تن در دهید که صلاح خیر و سعادت در افغانستان است.

❖ صلح خواست تمام مردم است؛ ولی صلح را در حلقه آزادی‌ها و ارزش‌های بشری خواهانیم.

- ❖ قوانین منشور ملل متحد و جامعه جهانی را رعایت کنید مردم ما را بیشتر آواره و مهاجر نسازید.
- ❖ طالبان زنان خواهران و مادران شما هستند تقابل‌های سیاسی را به نام اسلام از میان بردارید زنان افغانستان مسلمان بوده‌اند مسلمان هستند و باقی می‌ماند و فضای حضور دوباره‌شان را از مقام‌های بالا تا پایان‌ترین اداره در نظر بگیرید.
- ❖ از جامعه جهانی تقاضا داریم مردم و کشور ما را در این باره اساس تاریخ حمایت کنند در غیر آن دامن ظلم و کشتار بی گناهان از افغانستان توسط تروریستان حرفوی با انتحار و انفجار که تجربه کافی دارید در تمام جهان گسترش می‌یابد در آن وقت توجه‌تان دیر خواهد بود بیاید در کنار مردم افغانستان با هر برنامه مردمی و انترناسیونال که برای کنار آمدن طالبان با مردم و جهان دارید استفاده نموده روی وضعیت افغانستان توجه جدی نماید.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۲/۰۸/۱۶

روزهای تیره و آسمان پر غبار افغانستان

سقوط جمهوریت و حاکمیت امارت روزهای تیره

و آسمان پر غبار افغانستان در اگست سال ۲۰۲۱ سقوط

جمهوریت و حاکمیت امارت در افغانستان!

افغانستان که بیشتر از چهار دهه است تجربه جنگ‌های خونین را با قربانی ملت و ویرانی میهن با خود دارد به خصوص در ۲۰ سال اخیر نظام جمهوریت که عوامل جنگ در افغانستان حضور قطعات نظامی ناتو و امریکا از جانب طالبان پنداشته می‌شد بالاخره امریکا با نماینده‌گی داکتر زلمی خلیل زاد مذاکرات دوحه را راه اندازی کرد در ۲۹ فبروری ۲۰۲۰ مطابق ۵ رجب ۱۴۴۱ هجری قمری و ۱۹ حوت ۱۳۹۸ هجری شمسی با طالبان به توافق رسیدند که قطعات نظامی‌شان را از افغانستان بیرون می‌کند که توافقی‌نامه صلح امریکا و طالبان متشکل از چهار بخش بود:

- ❖ تضمین‌ها و میکانیزم‌های اجرایی که با استفاده از خاک افغانستان توسط هرگونه گروه یا فرد علیه امنیت ایالات متحده و متحدان آن جلوگیری کند.
- ❖ تضمین‌ها، میکانیزم‌های اجرایی و اعلام جدول زمانی برای خروج تمام نیروهای خارجی از افغانستان. پس از اعلام تضمین‌ها برای خروج کامل نیروهای خارجی و جدول زمانی در حضور شاهدان بین‌المللی، و تضمین و اعلام این که از خاک افغانستان علیه امنیت ایالات متحده و متحدانش استفاده نخواهد شد، در حضور شاهدان بین‌المللی، امارت اسلامی طالبان که توسط ایالات متحده به‌عنوان
- ❖ یک دولت شناخته نمی‌شود و به‌نام طالبان معروف است، شناخته می‌شود مذاکرات بین‌الافغانی را با طرف‌های افغان در ۱۰ مارچ ۲۰۲۰ مطابق ۱۵ رجب ۱۴۴۱ هجری قمری و ۲۰ حوت ۱۳۹۸ هجری شمسی شروع خواهد کرد.

❖ آتش بس دایمی و جامع یک موضوع آجدای گفت و گو و مذاکرات بین الافغانی خواهد بود. شرکت کنندگان مذاکرات بین الافغانی در مورد تاریخ و چگونگی آتش بس دایمی و فراگیر، از جمله میکانیزم‌های اجرایی بحث خواهند کرد که همراه با تکمیل و توافق در مورد نقشه راه سیاسی آینده افغانستان اعلام خواهد.

براساس همین توافقنامه قطعات نظامی امریکا افغانستان را ترک کردند و حملات طالبان در شهرها و ولایات افغانستان اوج گیر شد بار دیگر مردم افغانستان در ۱۵ اگست ۲۰۲۲ با فرار رئیس جمهور غنی و سقوط جمهوریت که منجر به از بین رفتن اردوی ملی، و دگرگونی جامعه به عقب گرد تاریخی شد تکرار حضور دوباره طالبان و تکیه زدن شان در اریکه قدرت افغانستان را تجربه می کنند. تغییر نظام در حالی بود که طالبان اظهار کرده بودند که در گرفتن قدرت سیاسی و سقوط جمهوریت بی باور هستند.

گرفتن قدرت سیاسی را توسط گروه خودشان غیر مترقبه عنوان کردند. در ماه‌های اخیر سقوط نظام جمهوریت یعنی ماه‌های ۲۰۲۱/۷/۶ که مردم افغانستان روزهای سخت و دشواری را با انتحار، انفجار و تشدید جنگ‌ها در شهرها و ولایات کشور با طالبان که در ماه‌های اخیر سقوط نظام جمهوریت یعنی ماه‌های ۲۰۲۱/۷/۶ که مردم افغانستان روزهای سخت و دشواری را با انتحار، انفجار و تشدید جنگ‌ها در شهرها و ولایات کشور با طالبان که روزانه صدها تن قربانی داشت و هر روز تابوت‌های جوانان به جبهات داغ ولایات که توسط طالبان کشته می شدند به خانواده‌های تسلیم داده می شد که در اوضاع وخیم سیاسی برای جهانیان هر دو طرف اعم دولت و گروه طالبان با نشان دادن ارقام بلند کشتار در شهرها و ولایات افغانستان که یکی از دیگر برتری می جستند تا جلب حمایت جامعه جهانی به خصوص امریکا و برنامه دوحه قطر را با خود داشته باشند. آنها دست به کشتار و قتل مردم بی گناه توسط انتحار و انفجار می زدند و همدیگر را متهم به این کشتار می کردن؛ ولی مردم بی گناه هم از اطفال، دانش آموزان جوان، زنان و مردان بی گناه قربانی اصلی این سیاست می شدند. رئیس جمهور داکتر اشرف غنی و مسئولین کشور به امنیت داخل شهر توجه نداشتند و متهم به انتحاری و مین گذاری در شهرها و ولایات از جانب تعداد مردم و از جانب طالبان هم بودند و گفته می شد که به خاطر جلب حمایت جامعه جهانی چنین کشتارها را دولت یعنی نظام جمهوریت راه اندازی می کند و دولت مسئولیت آن را به دوش طالبان و داعش می انداخت که شاهد ده‌ها انفجار و انتحار در افغانستان هستیم.

ارگ نشینان نظام جمهوریت که اعتماد و اعتبار نظام را با دروغ‌گویی‌های متعدد نزد مردم از بین برده بودند از جانب دیگر ارگ با حضور داکتر فضلای در یک کشور اسلامی که مغایرت به عرف

و عنعنات پسندیده جامعه است متهم به فساد اخلاقی بود که در کل نظام جمهوریت را مورد سوال قرار داده، اعتبار و حیثیت نظام نزد جهانیان و مردم نزول کرده بود. از جانب دیگر عوامل کشتار زنجیری مردم اعم از روشنفکران، ژورنالیستان و اشخاص صاحب نفوذ توسط انتحار و انفجار را گویا دولت برای افشا نشدن چور و چپاول با حمایت ستون پنجم ارگ از مفسدین در کابل و ولایات سازماندهی می‌کند و به نام انتحاری توسط طالب و داعش گزارش می‌شود ادامه این وضعیت یک نقیصه حدی در امور نظام دانسته می‌شد و برای تبلیغات طالبان از داخل نظام به منظور سقوط جمهوریت همچنان نقش داشت؛ زیرا افراد طالبان با حمایت ستون پنجم ارگ در تمام ادارات افغانستان جا به جا شده بودند در این وضعیت سیاسی دشوار هر دو جانب طالبان همچنان انفجار انتحار را انجام می‌دانند و روزانه هر دو طرف هم جمهوریت هم گروه طالبان مردم را در حوادث مختلف انتحاری می‌کشند که بیشتر از هموطنان ما را به قربانی می‌گرفت و مادران ما را هر روز در داغ فرزندان‌شان به گلیب غم نشانده‌اند. آن روزهای تاریک و غم‌انگیز را مردم افغانستان فراموش نمی‌کنند که هنوز هم ادامه دارد.

آنروزهای سخت و دشوار برای مردم افغانستان که رئیس جمهور غنی مجبور شد مسئولیت تأمین امنیت کابل و ولایات را به استخباراتی قوی‌اش امر الله صالح معاون اول رئیس جمهور افغانستان بسپارد که بعد از تعیین وی در این بخش تلاش‌ها در مورد تأمین امنیت شهروندی و جلوگیری از عرج و مرج شهرها و ولایات با برگزاری جلسات متعدد ۶ صبح در کابل شروع شده بود؛ ولی این تلاش‌ها هم نتوانستند که جلو انتحار و انفجار و نا امنی را در کابل و دیگر ولایات بگیرد. کشتار بیرحمانه مردم شهرها و ولایات افغانستان را با اشک مادران به غمخانه مبدل ساخته بودند ماتم در تمام شهر و ولایات افغانستان جاری بود افغانستان به ماتمسراه مبدل گردیده بود و غم شریکی‌ها به این ولایت به آن ولایت همه روزه کندز در غمت شریکم، بلخ در غمت شریکم، ننگرهار در غمت شریکم و غیره ولایات در رسانه‌های اجتماعی دست به دست و شیر می‌شد و مذاکرات دوحه در قطر هم در اوج کشتار و نا امنی در افغانستان با سفرهای منطوقوی و داخل افغانستان با حضور داکتر خلیل زاد نماینده ویژه امریکا در امور افغانستان تغییر رنگ و روی دیگر می‌گرفت و دوحه تصامیم جدی را با فشارها در مقابل دولت افغانستان و مردم قرار داده و تحمیل می‌کرد در توافقنامه دوحه روی چند مسایل مهم تصمیم گرفته شده بود:

- ۱- خروج بی قید و شرط نیروهای نظامی امریکا از افغانستان.
- ۲- استفاده نشدن از خاک افغانستان جهت حملات تروریستی به جهان و منطقه تا قطع حملات تروریستی از خاک افغانستان صورت نگیرد.

۳- می توان از تصامیم رهایی ۵۰۰۰ زندانی طالبان در مرحله اول توسط رئیس جمهور اشرف غنی و حمد الله محب رئیس امنیت که با تشریفات خاص فیلمبرداری توزیع لباس‌های یکرنگ و پا پوش‌های یکرنگ و توزیع پول نقد با قدر دانی از آن یاد کردند و از زندان رها گردیدند در رسانه‌ها سر خط اخبار روز شد مه جدا مورد نقد مردم از طریق رسانه اجتماعی قرار گرفت. در حالی که مردم تقاضا کردند که طالبان متهم به انجام جنایات بشری در افغانستان هستند از زندان آزاد نشوند و جانب دیگر سیاسیون و کنشگران مسایل افغانستان رهایی زندانبان طالب را تقویه عقب جبهه طالبان می‌دانستند و ابراز نگرانی داشتند که متأسفانه از جانب دولت و برنامه دوحه قطر توجه نشد.

از جانب دیگر خروج آخرین قطعات نظامی امریکا و برنامه عقب نشینی تکتیکی در جبهات که توسط محب اله محب رئیس شورای امنیت و وزارت دفاع تطبیق شد منجر به کنار رفتن تعداد از کارمندان مسلکی دولت گردید که برنامه عقب نشینی تکتیکی بر قوای مسلح افغانستان از جانب ارگ و معامله‌های پشت پرده با پاکستان بالای اردوی افغانستان در جبهات جنگ تحمیل شد که خود یک برنامه نا کام دیگری بود، که منجر به بی باوری منسوبین قوای مسلح گردید از جانب دیگر قصدا وعمدا به نام قوم تاجیک و پشتون که دامنه تعصبات قومی در آن زمان فراگیر شده بود حتی در قطعات نظامی همچنان راه یافته بود. اکمالات نظامی و لوژیستیکی کمبود مواد غذایی، کمبود تجهیزات نظامی در اکثریت جبهات و نبود هماهنگی در میان منسوبین قوای مسلح به نام تاجیک و پشتون، دسته دسته افسران و منسوبین قوای مسلح به طالبان تسلیم شدند و شهرها و ولایات یکی پی دیگر سقوط کرد تعدادی از نظامیان اسیر توسط طالبان کشته شده‌اند حتی به خانواده‌های‌شان از جانب طالبان اخطار داده شد که صفحات اجتماعی. مملو از غم و اندوه با سقوط مرگ بار هر ولایت و هر شهر را فعالین مدنی با چشم دیده‌های‌شان مستند گزارش می‌کردند فرا گرفته بود، شهر به ماتم خانه مبدل شده بود.

با تیر باران کردن بیشتر اسیران در جبهات و توسعه انتحار و انفجار در تمام شهرها و ولایات افغانستان که روزانه تعدادی بیشتر از هموطنان ما را به قربانی می‌گرفت این وضعیت ناهنجار نظامی سیاسی منجر به حرکت‌های خودجوش ملی و مردمی از کابل و از ولایات سمت شمال در مقابل طالبان شروع شد به نام (حرکت خود جوش مردمی) ولی متأسفانه بنابر تقابل‌های قومی داخل نظام از جانب ستون پنجم ارگ ریاست جمهوری حمایت نشد بلکه سرکوب شد روز به روز وضعیت وخیم تر می‌شد؛ ولی رئیس جمهور غنی و تیم رهبری‌اش با حضور در رسانه‌ها مردم را وعده می‌دادند که تا آخرین رمق حیات در کنار مردم ایستاده هستند و برضد طالبان می‌جنگند،

عرج و مرج در نظام، تغییر و تبدیل مسئولین درجه یک وزارت خانه‌ها و ولایات، قول اردوها اوج گیر بود، تغییر وزیر دفاع و پرسونل نظامی زون‌ها و جز و تام‌ها در ولایات مانند غزنی و بلخ و فاریاب نا رضایتی جز و تام‌های اردو از برنامه عقب نشینی تکنیکی، گریه‌های سر بازان جبهات داغ جنگ از ناامیدی که می‌گفتند ما را ارگ به طالبان فروخته است که تعدادی از منسوبین قوای مسلح دست به خود کشی زدند این بی سر و سامانی‌ها که منجر به از هم پاشی اردوی ملی در افغانستان شد در این زمان ناتو و شرکای‌شان در راس برنامه‌های نا موفق پشت پرده قطر دوحه تصامیم ننگین توافقنامه دوحه در مورد سرنوشت مردم افغانستان، و از جانب دیگر حکومت مؤقت را با اشتراک طالبان تبلیغ می‌کردند؛ ولی دیده شد که تسلیمی افغانستان به گروه طالبان در پشت درهای بسته توسط توافقنامه دوحه در حضور داکتر خلیل زاد دور از حضور نماینده‌های واقعی افغانستان طرح‌ریزی شده بود که با خروج قطعات نظامی امریکا در روزهای اول صریح به نمایش گذاشته شد از جانب دیگر فرار رئیس جمهور غنی و ایجاد خلای قدرت همچنان شرایط داخل شدن طالبان به کابل و تغییر نظام را فراهم ساخت طالبان در اطراف شهر کابل بودند و وعده کرده بودند که داخل کابل نمی‌شوند؛ ولی طالبان مانند دوره گذشته تبلیغات روشنفکرانه را راه اندازی کرده بودند که گویا طالبان تغییر کرده است با زنان و روشنفکران مانند گذشته عمل نمی‌کنند مردم که از جنگ خسته بودند برای حکومت انتقالی ذهنیت‌های مثبت ایجاد شده بود و راضی شدند و انتظار داشتند که ممکن است حکومت انتقالی با زعامت شخصی معتدل سیاسی که مورد قبول همه جهات‌های جنگ باشد در اریکه قدرت تکیه بزنند و از جانب دیگر کار تبلیغاتی طالبان مانند گذشته ذهنیت‌های تعدادی از مردم را تسخیر کرده بود وضعیت بحرانی کشور و نارضایتی مردم از نظام جمهوریت در سقوط نظام جمهوریت همچنان نقش داشت و تعدادی از مردم به این باور بودند که با آمدن طالب جنگ قطع می‌شود و صلح و ثبات سراسری تأمین میگردد، زیرا طرف جنگ در ۲۰ سال اخیر طالب است و بس. با همین وضعیت جاری مردم افغانستان که از سقوط غیر مترقبه جمهوریت و تمام رویدادهای اخیر وحشت زده شده بودند به خصوص کارمندان ناتو، رسانه‌ها ژورنالیستان، هنرمندان در مجموع روشنفکران تلاش کردند که با پروازهای ناتو جان‌شان را نجات دهند که جوانان تحصیل کرده و خانواده‌ها گروه گروه به میدان هوای کابل پناه بردند که تعدادی‌شان با ناتو در امریکا و دیگر کشورها تخلیه شدند با تأسف حوادث انتحاری که در میدان هوای کابل در روزهای تخلیه صورت گرفت منجر به قتل یازده تن از سربازان امریکایی شد که تعداد از مردم ما همچنان در این حادثه جان‌های شیرین را از دست دادند.

آخرین طیاره پرواز عساکر امریکایی جوانی را که خود را از ترس طالب در بال هوا پیمای محکم کرده بود بعد از پرواز به زمین افتاد میدان هوای کشور جای پروازهای خروجی عساکر امریکای را با خون خود رنگین کرد که چنین جنایات ناتو که مردم افغانستان را برای حفظ منافعشان قربانی کردند تاریخ فرام نمی‌کنند بالاخره جمهوریت نام نهاد سقوط کرد، پارلمان از بین رفت، تمام دولتمردان جمهوریت مردم را رها کرده فرار کردند، به تاریخ ۱۵ اگست ۲۰۲۲ طالبان با همکاری رئیس جمهور کرزی و به اجازه دوحه داکتر خلیل زاد داخل شهر کابل شدند بعد از تکیه زدن طالبان در اریکه قدرت بار دیگر افغانستان گروه تروریست‌های جهانی طالبان تعلق گرفت. مردم تجربه تلخی را که از دوره اول حکومت امارت با خود داشتند، فضای افغانستان تاریک شد و وحشت و دهشت سراسر کشور را فرا گرفت، ارگ ریاست جمهوری به روی طالبان باز شد و طالبان داخل قصر شدند دوباره موبل و فرنچیر جای خود را به دوشک و بالشت داد، کمپیوتر و کمره‌های تیزبین که طالبان با آن آشنایی نداشتند برای مدتی خاموش شد.

پوشیدن دریشی ممنوع شد جای آن را پیراهن و تنبان عنعنوی افغانستان گرفت افراد طالبان با پیراهن و تنبان بدون لباس نظامی با موی‌های کشال و ریش‌های کلان و چپلی‌ها در شهرها گشت و گذار کرده به گرفتاری و شتم و شلاق مردم دست زدند مردم که بیشتر به زبان رسمی کشور فارسی در کابل تکلم می‌نمودند طالبان این زبان را نمی‌دانستند. به پشتو صحبت می‌کردند که در اثر نفهمیدن زبان پشتو مردم را با اشتباهات تکلم بدون موجب دست به آزار و اذیت‌شان زدند و خود طالب همچنان از مردمان شهری می‌ترسیدند در شهرها و مراکز ولایات به لت و کوب مردم شروع کردند که به مجرد دیدن افراد شهری وارخطا شده به لت و کوب جوانان مدرن قرن ۲۱ در جاده‌ها و سرک‌ها می‌پرداخته‌اند، زنان که دیگر آن نسل گذشته یا زنان روستا نبودند دیگر زنان شهری و مدرن بودند طالبان با دیدن‌شان سرا سیمه شده و عاجل تجاوز به حریم شخصی‌شان را شروع کردند که لباس سرخ نپوشند، سیاه بپوشند، روی لچ نگردند، آرایش نکنند، پتلون نپوشند، عینک نپوشند، در کوچه و بازار نگردند و غیره مکاتب دخترانه مانند دور گذشته در مقابل بانوان مسدود شد، رسانه‌ها وحشت زده بودند سراسیمه کی نه تنها مردم را فرا گرفته بود گروه طالبان هم سراسیمه بودند از داخل شدن‌شان در شهر کابل، چرا که سال‌ها آنها در کوه‌ها زندگی کردند و بسیار طبیعی است که وجود انسان از خود در تغییر مکان و دیدن اشیاء و یا انسان‌های متغییر دیگر عکس العمل نشان می‌دهد، مردم شهری هم از دیدن طالبان هیجانی بودند و طالبان از دیدن مردم و زندگی شهری در هیجان بودند.

- جهان که با سقوط مرگبار امریکا در افغانستان حیرت زده بودند و حضور دوباره طالبان در قدرت سیاسی افغانستان را ناکامی سیاست ناتو و امریکا در جهان میدانستند یکباره همه جهان اعلان حمایت از مردم افغانستان کردند تا فعالین حقوق بشر، فعالین حقوق زن و فعالین مدنی در مجموع روشنفکران و کارمندان ناتو را از افغانستان تخلیه کنند؛ ولی نمی‌دانستند چطور؟ در صورتی که طالبان قبول نکنند مشکلات ایجاد می‌شود دیپلمات‌ها و سفارت خانه از افغانستان برآمدند، طالبان که از حکومت داری خبری نداشتند نمی‌دانستند قدرت چگونه اداره می‌شود وزیران اکثریت‌شان بیسواد هستند که به گروه جهل مشهور شده‌اند آنها چندین ماه منتظر ماندند که شاید امریکا یا کدام کشور دیگر به حمایت‌شان قرار بگیرد و باز برایشان یک حکومت یا یک نظام بسارند مانند گذشته؛ ولی جامعه جهانی و بالأخره با اعلانات جو بایدن که دیگر جهان در تنظیم دولت داری افغانستان سهم نمی‌گیرد جو بایدن رئیس جمهور امریکا اعلان کرد که مردم افغانستان با میلیون‌ها دالر کمک امریکا نتوانستند برای آبادی و آرامی و قطع جنگ در کشورشان نقش داشته باشند؛ تمام پول‌های کمک‌های بشر دوستان را نظام جمهوری حیف و میل کرده‌اند امریکا بعد از این در ساختار نظام در افغانستان سهم نمی‌گیرند فقط انتظار ندارند که از افغانستان به کشورشان عملیات تروریستی صورت بگیرد، طالبان که دانستند امریکا و ناتو خارج شدند و دیگر آنان را همکاری نمی‌کنند، حالا باید خودشان با مشاورت پاکستان دست به کار شوند ماه‌ها گذشت از تشکیل کابینه خبری نبود، ادارات و موسسات تعلیمی بسته شد، زنان که نیم پیکر جامعه هستند از جامعه حذف شدند و هم در خانه‌های‌شان زندانی شدند، با وجود اعلان عفو عمومی از جانب طالبان شتم و شلاق و رفتاری‌های شبانه، کشتار بیرحمانه نظامیان و کارمندان امنیتی در شهر و ولایات افغانستان شروع شده بود ویدیوهای تخطی طالبان مانند گذشته صفحات اجتماعی گزارش می‌شد رفت و آمد پاکستانی‌ها در افغانستان بیشتر شد مردم بی‌صبرانه منتظر ایجاد نظام و معرفی اعضای کابینه طالبان بودند و تقاضاهای مکرر صورت می‌گرفت طالبان باید کابینه‌شان را اعلان کنند تا از بی‌نظمی و کشتار جلو گیری شود مردم دسته دسته کابل را ترک می‌کردند برای قاچاقبران انسان شرایط مساعد شد مردم افغانستان نه تنها از جانب قاچاقبران انسان شکنجه و لت و کوب می‌شدند بلکه مهاجرت افغان‌ها مرزبانان کشور ایران و پاکستان را به وحشت انداخت آنها قوانین شدید را در مرزها به وجود آوردن و مرزهای خود را به روی مردم افغانستان بسته‌اند تعدادی خوش شانس که به ایران و پاکستان رسیده بودند مشکل اقتصادی تهدیدشان می‌کرد کسانی که از وحشت و دهشت فرار کردند خانه‌های‌شان را طالبان غصب کردند، تظاهرات مردم و زنان بر علیه طالبان شروع شد طالبان به سرکوبی آنان پرداخته

زنان را زندانی کرده و با شتم و شلاق صدای مردم و زنان را خاموش می‌کردند. افغان‌های خارج مرز دست به تظاهرات و دادخواهی‌های جهانی زدند؛ ولی جهان تماشاگر بود مردم که روزهای سخت را سپری می‌کردند. بالاخره در همین وضعیت طالبان با اعلان حکومت سرپرست که ۱۳ تن آنها در لیست سیاه جهانی ثبت شده است توانستند یک گام بگذارند حکومت سرپرست خود را اعلان کردند زمانی که مردم با اعلان اعضای کابینه طالب معرفت حاصل کردند و هشت زده‌گی مردم بیشتر شد و تعدادی از مردم و روشنفکران بیشتر کشور را ترک کرده‌اند. جبهات جنگ اعم از جبهه مقاومت در پنجشیر و بدخشان سمت شمال ایجاد شد جنگ‌های خونین در پنجشیر شروع شد طالبان که گفته می‌شد با همکاری قطعات سرخ پاکستانی به سرکوب و قتل عام مردم پنجشیر و بدخشان پرداخته‌اند تخطی‌های طالبان از قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر در کابل و ولایات افغانستان اوج‌گیر شد تا حال ادامه دارد قسمی که در بالا تذکر داده شد آنها عفو کارمندان دولتی و نظامیان را با آمدن خود اعلان کرده بودند؛ ولی متأسفانه عملی نشد با دستگیری نظامیان فعالین مدنی، حقوق بشر، فعالین حقوق زن، کشتارها و لادرک شدن‌های مردم بیشتر شد زندان‌های پلچرخی کابل بدتر از دوره زندان امین به سخت‌ترین شکنجه‌گاه مردم مبدل شده نا آرامی و بی‌نظمی سراسر افغانستان را فرا گرفت. اقتصاد کشور به رکود مواجه شد فقر و تنگدستی در کشور دامن گسترده، مردم اطفال‌شان را برای نگهداری بقیه خانواده به فروش رسانده‌اند، مردم از فروش اعضای بدن خود دریغ نکردند، ادارات دولتی و مؤسسات تحصیلی همه سقوط کرد، مردم بیکار شدند، تعدادی از مردم مه کارمندان دولت سابق بودند پنهانی زندگی کرده و می‌نمایند گریه‌ها و ناله‌های مردم برای حفظ جان و یک لقمه نان سراسر کشور را فرا گرفت زمانی که مردم از دولت تقاضا کردند که به مشکلات‌شان رسیده‌گی کند انس حقانی یکی از رهبران ارشد طالبان در مصاحبه گفت که ما گرسنه جنگ کردیم، خدا مهربان است، همینطور که هست کرده نفقه هم می‌دهد، ولی آنها نمی‌دانستند که در دوره جهاد نام نهادشان شاید چند هزار سرباز را در کوه که جنگ می‌کردند با خود داشتند؛ ولی حالا که به اریکه قدرت تکیه زدند فعلاً ۳۸ میلیون نفوس افغانستان را مسئولیت دارند تا تمام شرایط شهروندی را برایشان مساعد بسازند و باید پاسخگو باشند، که این مسئولیت بزرگ را تا امروز درک نکرده‌اند به این اساس مسئولین مدنی، فعالین حقوق زن، فعالین حقوق بشر در دفاع از حقوق مردم پیشگام شدند و دست به اعتراض‌ها زدند که با خشونت روبرو شدن. زنان چیغ وا ویلا انداخته داد می‌زدند ما را کمک کنید که متأسفانه کسی به دادشان نمی‌رسید تعدادی از زنان متعرض در زندان‌ها به سر برده و می‌برند شکنجه می‌شدند بعد از رهایی از زندان‌ها مفقود العسر می‌شدند، تعدادی زنان

پیش‌تاز تظاهرات در کابل و ولایات مزار شریف به اشکال مختلف کشته شده در سرک و پس کوجه‌ها انداخته شدند تظاهرات و داد خواهی برای مردم افغانستان دامن گسترده پیدا کرد کار نهادهای اجتماعی به خصوص زنان که پیشگام بودند بیشتر شد که از جمله اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز و در پیچه بهار اروپا در آلمان با جمع از نهادهای معتبر جهانی برنامه‌های گفتمان برای راه حل افغانستان از بحران راه اندازی کردند و نقش نهادهای اروپایی برای رسانیدن صدای مردم افغانستان به ملل متحد، حقوق بشر و اتحادیه اروپا کلیدی و با دست‌آورد بود، جهان که در مورد وضعیت موجود در افغانستان نگران بودند؛ زیرا مقصر اصلی وضعیت ناهنجار حضور قوای ناتو در افغانستان بود که بار بار به پذیرفتن اشتباه‌شان در افغانستان به سطح جهان اقرار کردند و از جانب دیگر برای اصلاح طالبان تحریم‌های اقتصادی را وضع کردند که این تحریم‌ها بیشتر بالای مردم تأثیرات منفی گذاشت، پول‌های افغانستان در خارج کشور مسدود ماند، بانک‌ها بسته شد، ملل متحد، اتحادیه اروپا و جهان مجبور شدند در مقابل تخطی‌های طالبان از قوانین منشور ملل متحد فشارهای را وارد کنند و از جانب دیگر نمی‌خواستند طالبان را از نظر به دور نگهدارند تعامل با طالبان را شروع کردند دعوت طالبان در کنفرانس‌های جهانی برای استقرار یک نظام فراگیر از جمله هند، ایران، پاکستان، ناروی، مسکو، چین، ترکیه، قطر ازبکستان و دیگر کشورهای اسلامی صورت گرفت و ادامه دارد به این ترتیب تا حال هفته وار، مقدار کمک‌های بشردوستانه جامعه جهانی برای مردم افغانستان ارسال می‌شود.

– حالا که بیشتر از یک سال از استقرار حکومت سرپرست طالبان سپری می‌شود هنوز که هنوز است حکومت رسمی طالبان اعلان نشده است تمام جهان حکومت سرپرست را به رسمیت نشناخته است، حکومت سرپرست را متهم به دروغگویی حرف و عمل متفاوت می‌دانند اعتماد و باورمندی جامعه جهانی را کسب نکرده‌اند مشروعیت داخلی و خارجی ندارند و متهم به نظام تک قومی و تخطی از قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر هستند. بالآخره جامعه جهانی در مقابل‌شان پیش شرطها را وضع کرده‌اند.

۱- ایجاد حکومت فرا گیر که مشکل از نماینده‌های تمام اقوام و اقشار افغانستان باشد.

۲- رعایت حقوق بشر.

۳- تأمین حقوق زن در جامعه.

روی هم رفته تا به حال طالبان این پیش شرطها را قبول و تطبیق نکرده‌اند بنابر این حکومت سرپرست طالبان در انزوا قرار دارد.

- آگاهان سیاسی افغانستان اعم از زنان و مردان در داخل و خارج مرز گفتمان‌های بزرگ را تشکیل داده‌اند، نقدها، طرح‌ها، نظریات و پیشنهادات در رسانه‌ها برای حکومت سرپرست طالبان همگانی می‌شود.
- ولی تا به حال طالبان نتوانسته از این گفتمان‌ها به سود منافع ملی کشور استفاده نمایند
- ایجاد محدودیت‌ها در مقابل زنان و حذف‌شان گام به گام از اجتماع، بسته ماندن مکاتب دخترانه بالا تر از صنف ششم.
- رکود اقتصادی و فقر و تنگدستی.
- نبود یک اجماع ملی.
- وحدت و همبستگی مردم.
- تأمین صلح و ثبات.
- نبود قانون اساسی.
- نبود یک نظام فرا گیر.
- جنگ‌ها و مقاومت‌های پراکنده در کشور.
- حضور فعال داعش و نسل کشی توسط انتحار که روزانه ده تن را به قربانی می‌گیرد.
- با داشتن همین چالش‌ها در مقابل حکومت سرپرست طالبان.
- رقابت‌های جهان و منطقه را در مورد افغانستان قلب آسیا که داغ‌ترین منطقه جهان است نباید فراموش کرد.
- قدرت‌های بزرگ منطقه چین، روسیه در تقابل با امریکا از حکومت طالبان با وجودی که حمایت می‌نمایند؛ ولی همچنان به رسمیت نشناخته‌اند.
- در ادامه نشست‌ها به خاطر حل بحران افغانستان در کشورهای مختلف هند، ترکیه و ازبکستان و قطر با دعوت هیأت بلند رتبه طالبان پر رنگ است؛ ولی تا به هنوز به کدام نتایج مثبت که افغانستان به رسمیت شناخته شود و چالش‌های فراروی مردم حل شود نرسیده است.
- مردم هم با زندگی دشوار فقر و گرسنگی، بیکاری در حکومت سرپرست طالبان که دیگر چاره ندارند آهسته آهسته آرام‌تر از گذشته شده‌اند؛ ولی بیشتر کوشش دارند کشور را ترک کنند جامعه جهانی که هنوز هم تماشاگر است با سیاست محافظه کارانه می‌خواهند تعداد از فعالین، کارمندان محلی ناتو را از افغانستان بیرون کنند که در این اواخر وزارت خارجه و داخله آلمان توافق پذیرش یک هزار تن در ماه را تصویب کرده است که متأسفانه خروج مغزها از افغانستان پنداشته می‌شود به عوض اینکه گامی برای حل مشکل اساسی افغانستان بگذارند عماداً ایجاد یک نظام همه گیر

که تمام ملیت‌ها ساکن در افغانستان زیر یک چتر برادری و برابری در کشور خودشان زندگی کنند و برای اعمار جامعه نوین نقش داشته باشند افغانستان را تخلیه از مغزهای متفکر می‌سازند. - تجارب نشان داده که هیچگاه حضور نیروهای غربی در راس آن ایالات متحده امریکا در افغانستان به سود ملت و مردم ما نیست افغانستان را برای عملی کردن منافع و برنامه‌های خودشان در منطقه و آسیا در مقابل بلاک شرق استفاده ایزاری نموده و می‌نمایند. بناء نتیجه گیری می‌شود که مردم افغانستان اعم از سیاسیون، نخبه‌گان، روشنفکران، احزاب سیاسی چپ و راست با طالب یا بدون طالب از همین فرصت به دست آمده استفاده نموده برای یکپارچگی، وحدت و همبستگی با اهداف مشترک حفظ جغرافیای افغانستان آزاد و مستقل و با ثبات به پا شوند مردم و کشورشان را نجات داده در این برهه اساس تاریخی نقش و رسالت‌شان را در مقابل مادر وطن انجام دهند.

تهیه کننده: زرغونه «ولی»

جرمنی ۲۰۲۲/۱۹/۲۳

پیشنهادات من به خاطر صلح در قطر

جنگ و ویرانی چهار دهه است که کشور ما را به غمپاره مبدل ساخته است تمام هست و بود کشور را منهدم نموده و هزاران کشته و زخمی به قربانی گرفته است.

امروز که بعد از چهار دهه جنگ تمام طرف‌های درگیر متعقد به ختم جنگ و تأمین صلح پایدار در کشور شده‌اند.

حالا موقع آن رسیده که با حمایت‌های منطقوی جهانی تمام مردم افغانستان دور از تعصبات قومی و زبانی زیر یک چتر صلح با هم متحد شوند و صلح را با از خود گذری‌ها نرمش‌ها و پالسی‌های همدلی و هماهنگی در کشور تأمین نمایند.

عملی‌کردن این پروسه دشوار به پیش قرولان و پیشنهاتازان نخبه دوکتوران مهربان و سیاسیون متحد و با جهان بینی علم علم و تخنیک امروز نیاز دارد که تعدادی‌شان در داخل و خارج کشور کم نیست

که باید با هم راه‌های بیرون رفت از مشکلات را ریشه یابی کرده راهبردها پیشکش نمایند همین چهره‌ها شماها استید که امروز در همین جلسه اشتراک دارد.

که مادر وطن در امر تحقق این برنامه سترک همدلی از شما قلب فراق، حوصله و از خود گذری با عطف و مهری که یکی از وجایب قوانین اسلامی است و در سرخط ما قرار دارد انتظار بیشتر دارد تا دیگر انسان این مرز و بوم زخمی و باروتی در فضای آرام و آسمان ابی صلح با شادی و آرامی زندگی نمایند.

پیشنهادات ذیل را یکی از راهبردها می‌دانم که به شما پیشکش می‌نماید:

۱- در قدم اول اتحاد و اتفاق تمام مردم افغانستان زیر یک چتر دور از تعصبات قومی زبانی و مذهبی

۲- ایجاد اجماع ملی و کار وسیع ارزنده تبلیغاتی و عملی در این راستا.

۳- طرح میکانیزم کار مشترک کار با تیم صلح دولت و تیم محترم زلمی خلیل زاد، و نهادهای مدنی، نهادهای ایجاد شده خود جوش مردمی در داخل و خارج کشور به خاطر رسیدن به این آرمان مقدس و دیرینه مردم ما.

۴- ایجاد نظریات واحد به خاطر داشتن جغرافیای کشور در نقشه جهان.

فهرست منابع

۱. تحلیل و تفکر فردی زرغونه «ولی».

چشم انداز ختم جنگ نیاز جوانان است

جوانی همچو بهار شاداب پر طراوت است اینکه سبزه‌ها سر می‌زند و جهان را با بوی مطبوع و خوشگوار رنگ دیگری می‌بخشد این دوره برای انسان یعنی بهار جوانی دوره دیگرگونی جوش و خروش تبارز استعدادها با تغییرات در بافت‌ها و ساخت‌های مغز درون انسان را با خود دارد. جوانی که فصل تحرک و جوشش در حرکات خصلت و رفتار فرد است یکی از مهم‌ترین دوره‌های زنده گی انسان‌ها به شمار می‌رود بهار جوانی با تغییر در ساختار درونی انسان استعدادهای فردی را پیشکش می‌کند و این استعدادهای اگر با کاربرد صحیح در تمام مقاطع زنده گی آدم‌ها پر معنا، دقیق و درست با برنامه ریزی شده تنظیم و استفاده شود نشاط، آراستگی، تبارز استعداد، نو آوری، تحرک، تلاش، مقاومت و جسارت، نیرومندی و ده‌ها ویژه گی‌های دیگر در این دوره ی اساس زنده گی پدیدار می‌شود. جوانان که نیروی بالنده کشور هستند در شگوفانی کشور نقش ارزنده دارند و هویت آینده سرزمین متولد شده شان در وجود آنان بر ملا می‌گردد سالهاست که از گذشته‌گان تا امروز جوانان به محراق حمایت و توجه نظام‌های حاکم در جهان با میکانیزم‌های آموزشی و پرورشی برای تربیه و آموزش نسل جوان قرار داشته است که نقش خانواده‌ها را در تکمیل و تربیه این نسل نمی‌توان فراموش کرد یعنی کار مشترک نظام و خانواده در چوکات اجتماع که در آن زنده گی می‌نماید می‌باشد پس یکی از وظایف دولت ما است که شرایط آموزش، پرورش را برای جوانان مهیا سازند و توجه لازم را برای جوانان که در خارج کشور از مشکلات موجود فرار نموده و اقامت دارند باید توسط سفارت خانه افغانستان در برابر مشکلات شناسی هویت شان نقش ارزنده داشته باشند و در حمایت این نسل بالنده قرار بگیرند.

جوانان بیشتر آسیب پذیر هستند اگر توجه به آنان صورت نگیرد جوانان در جامعه بحران زا است که می‌توان عوامل بی نظمی، بر بادی، نا امنی، قانون شکنی و ده‌ها چالش را در برابر مردم جامعه که در دور و برش شان زنده گی می‌نمایند قرار بدهند و آنان را حتی به نا امنی و جنایت تهدید

نمایند که دستگیری و وارسی از نسل جوان به همین دلایل یکی از وظایف صاحب نظران و کارکنان

متخصص کار با جوانان بوده و همواره تلاش نموده اند که به این نسل بی اندیشند و این نسل را از آسیب پذیری نجات دهند برای رشد تعقل و عقل سلیم شان همراه باشند که با استفاده از این نیروی سرشار از انرژی و توانای در رشد اقتصاد، علم فناوری، آبادی و شگوفانی کشور استفاده موثر نمایند و از جانب دیگر برای نسل جوان خوشبختی و آرامش را به بار آورند و جوانان را در مقابل آسیب پذیری در جامعه حمایت نمایند .

متأسفانه با چهار دهه جنگ در کشور ما جوانان به نسل فراموش شده مبدل گردیده اند که کمتر بالای برنامه‌های آموزشی و پرورشی جوانان هزینه می‌شود برعکس هزینه بیشتر روی برنامه‌های جنگی و نا امنی توجه صورت می‌گیرد تحصیل رایگان، پرورش سالم و مصروفیت سالم یعنی کار یکی از ضروریات و حقوق فردی هر جوان در جامعه می‌باشد که متأسفانه جوانان ما محروم هستند بر عکس کشتار و شهادت به غم و درد هموطنان مبدل شده هر روز صدها جوان در جبهات جنگ جام شهادت می‌نوشند بیکاری، اعتیاد مواد مخدر، بی‌سوادی، فرار از کشور و پیوستن در کنار دزدان، قاچاقبران، انتحاریان، جنایتکاران یکی دیگر از مشکلات جوانان است که همه و همه در گردش فابریکه‌های جنگ افغانستان روز به روز رشد و توسعه می‌نماید

ما برای حمایت جوانان و نسل‌های آینده به تأمین صلح نیاز داریم از هر راه که ممکن است باید تمام جوانب جنگ چنین امکانات را برای نسل جوان آماده بسازند تا شگوفانی و آرامی و رشد سالم جوانان را با خود داشته باشد

زرغونه (ولی) جرمنی ۲۰۲۰/۰۷/۰۸

فهرست منابع

۱. رسانه‌ها تحلیل و تفکر فردی.

نقد سیاست‌های آمریکا در قبال افغانستان

توسط زرغونه (ولی)

من زرغونه «ولی» مقیم جرمنی یکی از چهره‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی (چهره ملی) مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز و یکی از مسئولین دریاچه بهار اروپا TV!

باگیری غیرمسئولانه آمریکا از افغانستان را تقبیح می‌نمایم.

آقای بایدن رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا این انتقام جویی از مردم افغانستان از برای چیست؟ چرا باید مردم افغانستان برای حادثه ۱۱ سپتمبر غرامات پردازد؟ در حالی که متهمین

این حادثه جنایتکاران بیشتر همپیمانان شما ایالات متحده عربی و پاکستان است؟

❖ مردم افغانستان از شما انتظار پرداخت غرامات جنگی را دارند؛ زیرا از جانب جامعه جهانی سیاست‌های شما و ایالات متحده آمریکا متهم به وضعیت ناهنجار امروز کشور افغانستان است.

❖ پول‌های منجمد شده افغانستان حق مادر اشکبار و دردمند که فرزندش را در جبهات داغ جنگ از دست داده و طفل یتیم پا برهنه که با سیاست‌های مبهم شما و همپیمانان تان آنها را بی پدر و بی سرپرست ساخته است، می‌باشد.

❖ این پول حق آن مردمی است که هنوز هم در آتش جنگی که شما فروخته اید و آنها معصومان بدون کدام جرمی می‌سوزند، هر روز افغانستان و مردمش بیشتر زخم‌های ناسور را در تن خود با ناهنجاری‌های جامعه متقبل می‌شوند می‌باشد.

❖ این پول حق آن شهیدان خفته به خون و خانواده‌های شهید که برای حفاظت شما و قوای ناتو در افغانستان بنام دموکراسی فریبنده و سیاست‌های مبهم تان در سنگرهای داغ نبرد قربانی شدند و جان باختند می‌باشد.

- ❖ این پول از آن مردم است که بشریت جهان برایشان اشک می‌ریزند از آنانی که برای به دست آوردن لقمه نانی فرزندان شان را به فروش می‌رساند می‌باشد.
- ❖ و بلاخره این پول از کشوری که نام اش افغانستان است در طول تاریخ بشریت زخم‌های ناسور از ابر قدرت‌های جهان بر تن دارد می‌باشد.
- ❖ این پول از مردم با غرور و با عزت است که امروز با فقر و گرسنگی دست و گریبان هستند، جهان هم تماشاگر؛ ولی با شکیبایی و صبر روزهای دشوار را سپری می‌کند می‌باشد.
- ❖ آقای بایدن! یکی از عوامل جنگ افغانستان حضور ایالات متحده امریکا در افغانستان بود که کشور ما را به کوره آتشبار مبدل کردید تمام هست و بود مردم را نابود ساخته اید شما و هم پیمانان تان بنام صلح و دموکراسی از خون مردم از هست و بود مردم ما برای تمرکز قدرت جهانی و ابر قدرت بودن تان مانند کشورهای دیگر جهان سوم استفاده سو نموده اید، سیاست شما در افغانستان با انتقادات تند جهان مواجه است و شما امریکای‌ها متهم به وضعیت موجود کشور ما که در آنجا صدای انسان‌های این سرزمین هنوز هم با سیاست‌های پشت درهای بسته شما گره خورده است و نعره‌های شان تا جهان از کنفراس اسلو گرفته تا پارلمان اتحادیه اروپا می‌رسد می‌باشد. جای اینکه امریکا و همپیمانان تان به افغانستان غرامات جنگی بپردازد؛ زیرا ۲۰ سال حضورتان در کشور ما با قربانی‌ها، کشتار مردم و ویرانی میهن ما همراه بوده است که یکی از عوامل جنگ حضور امریکا و قوای ناتو در افغانستان بود که جهان به اشتباهات جبران ناپذیر امریکا در افغانستان هم متعقد هستند، شما بنابر مخالفت‌های سیاسی با طالبان (حکومت امارت) باج را از مردم جنگ زده ما می‌گیرید، مردمی که ۲۰ سال با قربانی از شما مهمان نوازی کردند. مردمی فقیر که برای به دست آوردن لقمه نانی صبح از خانه برآمدن؛ ولی شب در خانه نیامدند مظلومانه در جاده‌های شهر و ولایات آماج انتحاریان قرار گرفتند و توت‌های گوشت شان با امواج انتحاری در درخت‌ها و آسمان پر غبار شهر نا پدید شد. مادران شان تا هنوز چشم به راه حد اقل نشانی از بوت، لباس یک توته کتاب سوخته و یا قلم شکسته فرزندان شان که روانه مکتب بودند هستند و هنوز هم روزها را با اشک و درد در انتظار می‌گزرانند.

از وضعیت موجود افغانستان که مردم اش روزهای سخن را سپری می کنند بار دیگر استفاده سوء با تحمیل زور و قدرت نمایی نکنید.

این درست است که مردم با غرور این کشور شما را درس عبرت داد مانند دیگران همچو جنگ اول و دوم افغان و انگلیس، مانند تجاوز شوروی بر افغانستان و حالا شما و همپیمانان تان را؛ ولی این گناه مردم ما نیست شما باید تاریخ افغانستان را مرور می کردید آنگاه برای اشغال افغانستان برنامه ریزی می کردید اینکه با مصارفات گزاف شکست خورده اید در امر مقصر سیاست شما و مسئولین تان است که از تاریخ افغانستان کمتر آگاه بوده اید و حالا غیرمسئولانه با غصب پول های افغانستان عقده گشایی می نماید.

متهمین اصلی حوادث ۱۱ سپتمبر امریکا همپیمانان عربی و پاکستانی تان بود و جهانی اعلان شد که چه کسانی در این جنایت دست داشته اند.

این غرامات را از پاکستان و کشورهای عربی دریافت کنید نه از مردم افغانستان. از جامعه جهانی، ملل متحد تقاضا دارم در حمایت مردم افغانستان قرار گرفته پول های مسدود شده این سرزمین جنگ زده را که مردم اش با تحریم امریکا برای به دست آوردن یک لقمه نان فرزندان شان را به فروش می رساند دوباره به مردم افغانستان مسترد کنند تا از وضعیت بحران اقتصادی امروز مردم نجات یابند.

زرغونه «ولی» چهره ملی فعال سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و شاعر مسئول اجماع بین المللی زنان افغانستان بیرون مرز یکی از مسئولین دریچه بهار اروپا TV.

جرمنی مؤرخ ۲۰۲۲/۰۲/۱۳

حاکمیت سه ماهه طالبان و رکود اقتصادی در افغانستان در حاکمیت سه ماهه طالبان فقر و فروشی دختران خورد سال رو به افزایش است!

خروج قطعات نظامی ناتو به خصوص امریکا بعد از ۲۰ سال از افغانستان منجر به فرار رییس جمهور دست نشانده شان داکتر اشرف غنی احمد زی با همدستانش از افغانستان گردید که ایجاد خلای قدرت فضا را برای استقرار و حاکمیت طالبان

در افغانستان باز کرد و تاریخ سیاه حاکمیت امارات یکبار دیگر با سلطه و ایجاد فضای ترس وحشت در کشور تکرار شد سالها به عقب برگشت بعد از تسلیمی افغانستان برای پاکستان مصیبت‌های زیادی در عرصه‌های سیاسی اجتماعی و فرهنگی کشور وارد شد و بحران هر روز بیشتر از گذشته به خصوص فقر توسعه می‌یابد سه ماه از حضور طالبان با گرفتن قدرت سیاسی در افغانستان گذشت از یک طرف زیر بنا کشور یعنی اقتصاد از هم پاشید، سقوط تمام ادارات دولتی موسسات تحصیلی، خصوصی، شخصی بسته شدن بانک‌های دولتی در کشور فقر و تنگ دستی بطور کل و از جانب دیگر فضای شتم و شلاق حاکمیت ملا کراسی به عوض دموکراسی، وضع محدودیت‌ها و منع تحصیل برای زنان منع سفر و خروج شدن زنان بدون محرم شرعی از خانه و از بین بردن وزارت زنان که آغاز خشونت فاش بر علیه زنان است، کوچ اجباری مردمان بومی ولایات پنجشیر، دایکندی، قندهار، کندز و دیگر نقاط کشور به سرنوشت نا معلوم در دیگر شهرها بدون در نظر داشت محل اقامت جدید برای کوچه داده‌گان جبری از جانب طالبان صورت می‌گیرد، حرکت‌های خود جوش ملت و ایجاد جبهه مقاومت ملی افغانستان برای حمایت از حاکمیت فراگیر در مقابل طالبان که با بمباردمان و قتل عام مردم پنجشیر با طیاره‌های بدون سر نشین پاکستان و تجاوز ملیشه‌های پاکستانی به کشور غیرقابل انکار است شروع شد که خود

ادامه جنگ است نه تأمین صلح سراسری در کشور، منهدم شدن اقتصاد کشور، از بین رفتن پارلمان، قوای مقننه، قضاییه و قتل، کشتار، ظلم نا روا بالای مردم با نوک تفنگ در قوه اجراییه کشور به وجود آمد، تعصبات قومی بیشتر چهره پر رنگ دارد که در حکومت تک تباری و تک قومی پشتون‌ها که طعمه آن مردم و جوانان اقوام تاجک، هزاره، ازبک و اقلیت‌های کشور است، فضای ترس و وحشت مردم را از یک شهر به شهر دیگر متوالی ساخته اکثریت کارمندان رژیم گذشته، فعالین حقوق زن، فعالین حقوق بشر و در مجموع فعالین مدنی شب و روز را به شکل پنهانی در ترس و وحشت سپری می‌کنند این وضعیت نا هنجار بیشترین مردم را مجبور به فرار از وطن کرده است در خارج کشور فعالین حقوق زنان و حقوق بشر افغانستان بیشتر از گذشته فعال شده اند با راه اندازی تظاهرات دادخواهانه به خصوص برای زنان محروم و به خشونت کشیده شده افغانستان صدا می‌کشند و برای نجات جان و خروج فعالین از کشور دروازه‌های نهادهای حقوق بشر و کشورهای حمایت کننده را تک زده و در جستجو راه‌های حل و نجات جان هموطنان هستند با وجود که خروج کدرها و فعالین افغانستان برای باز سازی آینده کشور با تجربه از دوره حاکمیت دموکرات‌ها و خروج کدرهای مسلکی و سیاسی در آن زمان از افغانستان نگران کننده است؛ ولی ناگزیر برای نجات حیات آنان تلاش کرد و فعالین خارج به ثبت نام و لیست گرفتن مراحل تخلیه خروج مردم از داخل کشور پرداخته اند که تا به حال ارقام چشمگیری با اعلان دروازه‌های باز برای پذیرش مهاجران افغانستان به خارج کشور منتقل شده اند که هنوز هم ادامه دارد که میلیون‌ها تن برای خروج از افغانستان ثبت نام کرده اند که خود نفرت و انزجار مردم را از طالبان در قبال دارد.

مردم سرزمین جنگ زده ما داد از فقر، دستگیری‌های شبانه، کشتارگاه‌های مخفیانه، و گم شدن فرزندان شان به شکل مرموز، بیکاری، حتی دست به فروش جگر گوشه‌ها و اطفال خورد سال شان می‌زنند تظاهرات داد خواهانه فعالین مدنی و فعالین حقوق زنان در داخل و خارج کشور روز به روز بیشتر گردید که تظاهرات داد خواهانه زنان و مردم از جانب طالبان با گرفتاری‌ها و لت کوب خیر نگاران به خشونت کشیده شده است و متأسفانه جهانیان به خصوص منشور ملل متحد نظاره گر و خاموش است بحران در کشور هوشدار برای حاکمیت طالبان است که در برنامه و میکانیزم به خصوص کابینه اعلان شده قدرت که ۱۶ تن آنان از تروریستان ثبت شده در لیست سیاه ملل متحد است دور از حضور رنان باید تغییرات جدی را وارد کنند که همین منظور تا به حال حکومت امارات

از جانب جهانیان به رسمیت شناخته نشده است و بیش شرطهای جهانیان ضمن اعاده حقوق زنان و مشارکت فعال زنان در عرصه‌های سیاسی اجتماعی و فرهنگی یکی دیگر از خواست‌های‌شان ایجاد حکومت فراگیر می‌باشد که طالبان از حاکمیت فراگیر را به زم خود‌شان استخدام مامورین و کارمندان دولت تعریف کرده اند نه تقسیم قدرت و پلورالیسم سیاسی که تمام مردم خود را در حکومت پیدا بکنند حاکمیت امارات در هیچ کشوری بنابر ایدئولوژی تند اسلامی که دارند حکومت مردمی را به وجود نیاورده و نمی‌تواند ایجاد کند و زیربافت‌های جامعه را باز نگری کنند و مطابق پیشرفت جهان امروز موفق به فضای نو سیاسی شوند زمانی که در یک جامعه تحمیل مسایل دینی و مذهبی اجتماعی و فرهنگی بالای مردم به زور نیزه و تفنگ صورت بگیرد تجاوز به حریم اجتماعی، فرهنگی و مذهبی مردم است که خود بحران زا می‌باشد.

که بحران اقتصادی و فقر یکی از آنهاست فقر بنابر مصایب تذکر یافته مردم ما را به ستوه آورده حتی به فروش جگر گوشه‌ها و به خصوص دختران خورد سال شان می‌پردازند اخبار که روزانه در صفحات اجتماعی دست به دست می‌شود فروش دختران خورد سال برای مردان سالخورده دردی است که نه تنها زنان بلکه مردان هم منحنیت انسان‌های قرن ۲۱ برعلیه آن اعتراض نموده و انرا جنایت ضد بشری دانسته اند طبق اطلاعات رسیده از تلویزیون انترنشنل افغانستان دختری ۹ ساله بنام پروانه ملک که رویایی معلم شدن در ولایت بادغس به مرد ۵۵ ساله به نام قربان به مقابل ۲۰۰۰ افغانی پول ناچیز به فروش رسیده است که گزارش سی ان آن می‌افزاید که چطور قربان این طفل خورد سال را که با پاهای برهنه گریه کنان به طرف مادر می‌دوید که من را نفروشید؛ ولی قربان او را با خود می‌برد که یکی از جمله ده‌ها تن دختران خورد سال به فروش رسیده در کشور است که با شنیدن آن مو در بدن انسان‌های با احساس ایستاده می‌شود که پدر و مادر این دختر خورد سال قبلا برای تأمین اعاشه اطفال اش اعضای بدن خود را به فروش رسانیده است عبدالملک پدر پروانه می‌گوید برای زنده نگهداشتن اعضای خانواده مجبور به فروش دخترش گردیده است که فساد گسترده در حکومت غنی و فرو پاشی اقتصاد افغانستان در پی تسلط طالبان مردم را بیش از پیش دچار فقر و گرسنگی کرد.

حالا موقع آن رسیده که تمام فعالین حقوق بشر، حقوق زنان خارج کشور بیشتر از بیش دست به دست هم داده صدای فقر و بیچاره گی، صدای برابری، صدای تأمین حاکمیت فراگیر، صدای زنان به زنجیر کشیده ی را که با وضع محدودیت‌ها توسط طالبان مواجه هستند اعم از منع تحصیل، منع خروج شان از منزل بدون محرم شرعی و منع سفر شان بدون محرم شرعی را به گوش جهانیان برسانند تا مردم ما را از جنگال سیاه دلان تاریخ نجات دهند از جهانیان تقاضا

گردد تا از تلاش‌های نزدیکی شان با طالبان اجتناب ورزند و چنین حاکمیت تند رو زنستیز را به رسمیت نشناسند؛ زیرا با رسمیت شناختن این دولت آگاهان سیاسی پیشینی کرده اند که بربریت طالبان اوج می‌گیرد و وضعیت مردم از این بدتر خواهد شد ما خواهان صلح و قطع جنگ با عزت که مطابق به قوانین منشور ملل متحد باشد هستیم تا زمانیکه آنان تعهد بین‌المللی ندهند قابل اعتماد و پذیرش برای مردم افغانستان نیستند؛ زیرا آنان نه تنها نزد مردم افغانستان بلکه نزد جهانیان در تناقض گفتار و کردار متهم اند آرزو دارم که توانسته باشم چالش‌های موجود حاکمیت طالبان را در طی سه ماه برجسته کرده باشم.

نظریات سیاسیون و مفسرین در اوضاع روز افغانستان جهت تکمیل در مقاله مجاز است.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۱/۱۰

نگاهی بر حاکمیت ترقی خواهان دموکرات و وضعیت موجود نیروهای مترقی دیروز، امروز، و فردای افغانستان، چالش‌ها و راهبردها!

وضعیت نیروهای مترقی و جایگاه‌شان در سیاست امروز و فردا افغانستان! چهار دهه جنگ خانمانسوز که هزاران شهید و زخمی از خود به جا گذاشت تمام اقشار و اقوام افغانستان متضرر گردیده‌اند عوامل این جنگ را ریشه یابی در حفظ منافع کشورهای ابر قدرت جهان در افغانستان می‌دانیم به خصوص ایالات متحده، روسیه، چین پاکستان تجارب چهار دهه جنگ افغانستان نشان داد که این جنگ میان خود افغان‌ها نیست بلکه مستقیم دست‌های کشورهای خارجی به اشکال مختلف چرخ ماشین جنگ سازی افغانستان را هر روز بیشتر به حرکت آورد توسط ترندهای مختلف سیاسی در سطح جهان و منطقه نقش داشته است.

حمایت از مخالفان علم و ترقی در مرزهای پاکستان توسط بوجه امریکا در مدرسه‌های پنجابی صورت می‌گرفت که کشورهای همسایه اعم از پاکستان و ایران در جنگ نیابتی افغانستان نقش بزرگ داشته‌اند که امروز در این آتش خودشان هم می‌سوزند پیش از اینکه روی بحث روز برویم مختصر در معرفی نیروهای دموکراسی و مترقی می‌پردازیم، دموکراسی از جانب نظریه پردازان سیاسی مفاهیم متنوعی را می‌رساند.

از دید گاه مینیمالیسن یا تقابل گرایی دموکراسی را به سیستم حکومتی اطلاق می‌نمایند که در آن شهروندان به گروهی از رهبران سیاسی حق توسط انتخابات آزاد اعطا می‌کنند، دموکراسی یعنی مردم سالاری یعنی مردم اقتدار برای تطبیق قانون و قانون گذاری دارد که آزاری‌های اجتماعی، آزادی بیان، تأمین حقوق اقلیت‌ها، شهروندی، رضایت از نماینده‌گان منتخب، و حق زندگی را بیان می‌کنند.

دموکراسی در ۷ ثور سال ۱۳۵۷ انقلاب به رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان با سر نگونی نظام جمهوری افغانستان تحت زعامت سردار محمد داوودخان صورت گرفت. حزب دموکراتیک

خلق افغانستان به رهبری نورمحمد ترقی به اریکه قدرت تکیه زدند در حالی که مطابق به اندیشه مارکستی شرایط ذهنی و اقتصادی افغانستان برای پذیرش تغییرات سیستم جهانی یعنی یک انقلاب سوسیالیست در افغانستان آماد نبود؛ ولی نظام پیشتاز کارگران و پیشه وران استقرار یافت در آغاز برای مردم افغانستان دلچسپ بود و استقبال شد در حالی که مردم منتظر تغییرات در زندگی اقتصادی شان که لقمه نان در دستخوان داشته باشند بودند که نظام جدید تحت شعار (خانه، لباس و نان) به به زبان پشتو (کور، کالی و دودی) بنا به بی تجربه‌گی اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان برای رفا و اسایش دهقانان قوانین ضد فیودالی را عاجل تصویب کردند که گرفتن زمین‌های شخصی فیودال‌ها و تقسیم آن رایگانه که ۵ جریب زمین به دهقانان کاری بود دشوار و چالش بر انگیز، ماده دیگری که مردم را بر افروخته ساخت آزادی و اعلان حقوق مساوی زن و مرد، منع فروش دختران و مصارفات گزاف عروسی و اعلان سه صد افغانی مهریه دختران که در جامعه تاریک و مذهبی افغانسان تطبیق چنین قوانین نه تنها مشکل است بلکه چالش زا بود مذهب و سنت در جامعه افغانستان حاکم بود.

یعنی هنوز زمین برای کشت آماد نبود و پذیرش دموکراسی بلاک سوسیالیستی به خصوص اتحاد شوروی برای مردم مذهبی که ۹۵ فیصد مسلمان دشوار بود، هنوز مردم به روشنگری و باسواد شدن نیاز داشتند و اشتباهات بزرگ رهبران سیاسی که در تقابرمذهب قرار گرفتند، روحانیون را توهین کردند و به آنها ارج نگذاشتند حتی رئیس جمهور حفیظ الله امین در آغاز یکی از بیانیه‌هایش در شورای انقلابی آغاز کلام را روی عادت با بسم الله الرحمن الرحیم شروع می‌کند و عاجل از اعضای شورای انقلابی و اشتراک کننده‌گان معذرت می‌خواهد و می‌گوید خو ببخشید طبق معمول بسم الله گفتم و خندد که ویدیوها من حیث شواهد ننگین در آرشیف تاریخ است در حالی که باید حزب طراز نوین به مذهب و سنت جامعه احترام کرده و پیشتاز آرمان‌های مردم باشند از جانب دیگر زمین‌های توزیع شده برای دهقانان در ولایات کشور شورش را توسط فیودالان که حاکم بالای ذهنیت و روح روان دهقان بود، دهقانان هم بعد از گرفتن زمین فیودال مورد تهدید بادارش قرار گرفت و دهقانان از گرفتن زمین که سال‌ها در آن من حیث مزدور استثمار شده بود حاضر به گرفتن زمین رایگان نشدند در کنار شورش فیودالان که زمین مال خدا داد و حق مشروع‌شان بود به تقابل پرداخته علیه رژیم جوان قرار گرفتند همین مشکلات داخلی توانست برای دشمنان داخلی (فیودالان) و دشمنان خارجی (کشورهای ابر قدرت به خصوص امریکا) منافع ذینفع‌شان در افغانستان قلب اسیا مورد خطر قرار گرفت سلاح خوب باشد که به نام اسلام مردم را با پول‌های گزاف در مقابل نظام دموکراتیک نو پا تحریک کرده و با کمک‌های

بزرگ اقتصادی سرباز گیری از مردم نا راضی، روحانیون آزرده خاطر، متنفذین، زمینداران حتی خود دهقانان و پیشه وران اکثریت افشار جامعه جنگ سرد در داخل افغانستان با تأثیرات منطوقی که پاکستان و ایران و حمایت جنگ افغانستان در این کشورها توسط ابر قدرت جهان به خصوص امریکا در تقابل با شوروی در افغانستان شروع شد هنوز مدتی نگذشته بود که اشتباهات رئیس جمهوری دموکراتیک خلق افغانستان حفیظ الله امین یک تن از بلند پایه ترین اعضای شورای انقلابی و معاون رئیس جمهور نورمحمد تره کی (که با کشتن غیراخلاقی استادش نورمحمد تره کی توسط بالشت به دهنش گفته شده است)؛ ولی روایات مختلف در مورد کشته شدن رئیس جمهور تره کی توسط امین وجود دارد که چگونه رئیس جمهور تره کی به قتل رسیده است نا رضایتی جناح خلق را در نظام همچنان به وجود آورد رئیس جمهور حفیظ الله امین که آموزش یافته از دوره لیسانس تا دوره دکترا در امریکا بود گرچه تحصیلات دکترا را به پایان نرسانید به نام شاگرد CIE مشهور بود برای تطبیق برنامه های سیاه خود در بد نامی نظام جدید با انجام اشتباهات نا بخشودنی نقش داشت برای جلو گیری از شورش و حرج و مرج با تبعید کردن رهبران و اعضای برجسته ح د خ ا جناح خلق و جناح پرچم به خارج کشور، قتل و دستگیری های شبانه هزاران انسان بی گناه و به زندان انداختن، شکنجه بی رحمانه تا کشیدن ناخون، زنده به گور کردن متعرضین و سوختاندن زندانیان آزرده خاطر از رژیم سفاک و خونخوار حفیظ الله امین فضای بی اعتمادی درون حزبی و مردمی را به وجود آورد فضای دهشت وحشت در کشور حاکم شد این وضعیت در حالی که روز به روز وحشت و دهشت گسترده تر شده بود، تنفر مردم به شمول ترقی خواهان را با خود داشت و سبب این شد تا در کشورهای همسایه پاکستان و ایران از فراریان نظام حاکم مستعبد امین در افغانستان تنظیم های ۱۴ و ۱۵ گانه تحت نام جهاد در مقابل کفر و دفاع از اسلام با رهبری روحانیون، وطن پرستان، احزاب راست اعم از گلبدین حکمتیار، احمدشاه مسعود، برهان الدین ربانی، سبغت الله مجددی، عبدالرسول سیاف، اسمایل خان و غیره به حمایت اقتصادی امریکا شروع شد تظاهرات عمومی بر علیه رژیم دموکرات ها از جانب مردم خودجوش راه اندازی شد که پایه های رژیم را به تزلزل در آورد از جانب دیگر دستگیری اعضای نا راضی حزب و تبعیدشان به خارج کشور وضع درونی را متشنج ساخت که در دوره رئیس جمهور امین تخطی های سریع از قوانین منشور ملل متحد در زندان ها شرایط سقوط نظام را فر آورده ساخت؛ ولی با تلاش های منطقه به خصوص اتحاد شوروی و حفظ منافع شان در تقابل امریکا با حمایت رئیس جمهور ببرک کارمل رهبر حزب دموکراتیک خلق افغانستان شاخه پرچم که در تبعید به سر می برد با کشته شدن رئیس جمهور حفیظ الله امین

توسط روس‌ها به قدرت رسید. بی بی سی در ۲۲ دسامبر ۲۰۰۹ گزارش قتل امین را چنین تذکر داده است.

(در روزهای آخر حکومت امین، روسها به این نتیجه رسیدند که با نگه داشتن امین در اریکه قدرت، خیزش مردم و مقاومت مهیار نخواهد شد و از جانب دیگر، ارتباط امین با آمریکا و پاکستان، باعث این بیم و هراس در مسکو شد که شاید این اطلاعات درست باشد و افغانستان به پایگاه جدید نظامی آمریکا تبدیل شود. بر همین اساس حکومت شوروی تصمیم گرفت که به افغانستان نیرو بفرستد و ببرک کارمل را جایگزین حفیظ الله امین نماید.) ولی مطابق به بحث تلویزیونی مؤرخ ۲۰۲۲ عصمت سادات یکی دیگر از شخصیت‌های سیاسی و از همکاران نزدیک رئیس جمهور ببرک کارمل با دریچه بهار اروپا (حضور قطعات شوروی در افغانستان با توافقنامه قبلاً توسط حفیظ الله امین امضا شده بود و خود امین توسط روس‌ها که در ارگ حمله شدند به قتل رسید.) با کشته شدن حفیظ الله امین ۶ جدی ۱۳۵۸ به نام مرحله نجات مردم و اعضای حزب د خ ا یاد گردید در این دوره با وجودی که ببرک کارمل یک تن اعضای معتدل و نرم کار بود که در سیاست‌های داخلی و خارجی تغییرات چشمگیری را به وجود آورد؛ ولی با حمایت شوروی حضور قطعات قوای سرخ آن در افغانستان مردم جنگجویان را بیشتر بر افروخته ساخت که با حمایت کشورهای دینفع دامن این جنگ گسترده تر شد جبهات منظم جنگ در مقابل دولت نو پا بار دیگر تشکیل گردید که در بخش مقاله حاکمیت ریاست جمهوری ببرک کارمل به بحث آن پرداخته شده است تکرار آن را لازم نمی‌دانم بعد از تغییرات سیاسی اتحاد شوروی در سال ۱۹۸۰ و تغییر سیاست‌های شان در افغانستان با برگزاری پلنوم ۱۸ ح د خ ا در سال ۱۹۸۵ رئیس جمهور ببرک کارمل برکنار و داکتر نجیب الله به حیث رئیس جمهور افغانستان تعیین شد که بحث بیشتر را در مقاله دوره حاکمیت داکتر نجیب الله را در همین کتاب می‌توانید مرور نماید.

با سقوط دوره حاکمیت رئیس جمهور داکتر نجیب الله در ۸ ثور ۱۳۷۱ مجاهدین به قدرت رسیدند که با حکومت مؤقت حضرت سیفت الله مجددی شروع شد بعد از مدتی برهان الدین ربانی منحیث رئیس جمهوری اسلامی افغانستان تعیین شد که در دوره وی هم درگیری‌های تنظیمی اوج‌گیر شد که این بحث را در همین کتاب تحت عنوان به قدرت رسیدن مجاهدین مرور نماید. مجاهدین هم موفق به تأمین صلح و ثبات در افغانستان نشدند که دور اول طالبان در اریکه قدرت تکیه زدند که یک گروه افراطی و تند رو اسلامی بود.

با به قدرت رسیدن طالبان تخطی‌های سریع از قوانین منشور ملل متحد صورت گرفت منع آموزش، منع کار و حذف‌شان از اجتماع اعلان شد و زنان که نیم پیکر جامعه هستند از تمام

حقوق و آزادی‌های شهروندی محروم شدند، رسانه‌ها از میان رفت، آزادی بیان از میان رفت حکومت امارت از جانب جهان به رسمیت شناخته نشد تا اینکه امریکا با رئیس جمهور کرزی بعد از توافقات بن بر افغانستان حمله کرد و حامد کرزی را به قدرت رسانید نظامیان امریکایی داخل افغانستان پایگاه‌های نظامی‌شان را ایجاد کرد باز هم جبهات جنگ شعله ور شد با وجود کمک‌های گزاف جامعه جهانی افغانستان نتوانست صلح را تأمین کنند روزانه ده‌ها راکت به شهر کابل انداخت می‌شد و هموطنان بی گناه ما را به قتل می‌رسانید دو دوره حامد کرزی حکومت کرد که بیشتر در موردش در همین کتاب مرور کنید بعد رئیس جمهور داکتر اشرف غنی و داکتر عبدالله عبدالله با رقابت‌های‌شان هر دو انتخاب شدند که توسط نماینده ملل متحد جانگری مشکل هر دو حل شد یک حکومت دو سره با دو رئیس جمهور تشکیل شد داکتر اشرف غنی منحیث رئیس جمهور و داکتر عبدالله عبدالله رئیس اجراییه تعیین شد در این دوره هم دامن جنگ گشسترش یافت کمک‌های خارجی که شانس بزرگ برای رفا و اسایش مردم افغانستان بود متأسفانه حیف و میل شد تقابل‌های درونی نظام اوج‌گیر شد مردم در فقر باقی ماندند؛ ولی از نام مردم خانواده‌های هر دو رئیس جمهور در عیش و نشاط به سر می‌بردند بالآخره دوره دوم انتخابات ریاست جمهوری در اوج شورش‌های درونی سیاسیون و رهبران کاندیدای داکتر اشرف غنی و داکتر عبدالله که هر دو به ریاست جمهوری کاندیدا بودند که باز هم داکتر عبدالله با آرای بیشتر از داکتر اشرف غنی در انتخابات برنده شد که مورد قبول داکتر اشرف غنی قرار نگرفت دو تالیف هر دو رئیس جمهور اجرا کردند که وضعیت درون نظام از یک طرف و جبهات داغ جنگ کشتار جوانان و مردم توسط انتحاری‌های روزانه در شهرها از جانب دیگر و جنگ‌های سخت و دشوار با طالبان باز هم صلح در کشور تأمین نشد جبهات داغ جنگ روز به روز شعله ور تر شد تا اینکه مذاکرات دوحه به حمایت امریکا و حضور مخالفین حکومت افغانستان طالبان پشت درهای بسته صورت گرفت دور از حضور نماینده دولت برحال جمهوریت و مردم افغانستان توافقی پست درهای بسته تصویب شد و تمام بندهایی که این قطعنامه که به سود طالبان بود تا حدودی از جانب دولت غنی با فشار امریکا اجرا شد و بالآخره قطعات نظامی امریکا هم بدون قید و شرط از افغانستان خارج شد رئیس جمهور غنی فرار کرد در دوره دوم طالبان به اریکه قدرت تکیه زدند باز هم محدودیت‌ها در مقابل زنان وضع شد، آزادی بیان حذف شد شتم و شلاق، زندانی کردن منسوبین قوای مسلح ادامه یافت نظام امارت مشروعیت داخلی و خارجی بنابر تخطی‌های سربخ از قوانین منشور ملل متحد کسب نکرد رکود اقتصادی گلوی مردم را بیشتر فشرد، فرار مردم، بیکاری، رکود اقتصادی، استقرار حکومت تم قومی، آزار و اذیت اقلیت‌ها

کشور، تعصبات قومی اوج‌گیر شد تاجیکان بیشتر مورد آزار و اذیت قرار گرفت کوچ اجباری بالای مردم تحمیل شد امنیت شهروندی همچنان تأمین نشد.

ولی آرامی نسبی وجود دارد جنگ جبهات خاموش شد با وجود جنگ‌های پراکنده بر کشته شده‌گانه روزانه که ۳۰۰ ت ۴۰۰ جوان در جبهات کشته می‌شد دیگر وجود ندارد با وجود کشتار تعدادی از متعرضین به شکل ترورهای زنجیری و یا زندانی شدن که می‌توان یاد اور شد؛ ولی به شکل کل صلح تأمین گردید جامعه جهانی هم به همین مسأله اتکا کرده با وجودی که این نظام را به رسمیت نشناخته‌اند؛ ولی در حمایت اقتصادی آن قرار دارد و مردم افغانستان را حمایت می‌کنند. در جمع‌بندی و اشاره مختصر به چهار دهه جنگ افغانستان جایگاه نیروهای مترقی فعلن در کجا سیاست امروز و فردا افغانستان قرار دارد را باید کنشگری کرد.

- نیروهای مترقی تنها به اعضای ح د خ ا گفته نمی‌شود بلکه تمام اعضای چپ و سیکولار مربوط نیروهای مترقی است.

- مسأله اساسی که با فرو پاشی اتحاد شوروی سیستم کمونیزم و سوسیالیستی در جهان سقوط کرد و مترقیان چپ که از بلاک سوسیالیستی حمایت می‌کردند بدون برنامه باقی مانده‌اند که سر در گمی بیشتر را در پیکر مترقیان وارد نموده است.

- مترقیان به خصوص چپی‌های ح د خ ا در سیاست دیروز ۳۰ سال و امروز کشور جا ندارند، وضعیت امروز را در آینده باید تجدید کرد و جایگاه‌شان را منحنی یک نیروی چپی و مترقی در رده‌های بلند سیاست افغانستان با کار و پیکار مبارزه، همبستگی و همدیگر پذیری ارتقاع داده و تصبیت کرد.

- در این مقاله نیروهای مترقی به خصوص اعضای ح د خ ا چپی‌ها که یکبار قدرت را تجربه کردند مورد بحث است در چهار دهه جنگ مترقیان بیشتر از دیگر احزاب سیاسی متضرر گردیده‌اند چونکه شانس در نظام تکنوکرات‌ها که امریکایی بود مخالف بلاک سوسیالیستی قرار دارد هیچگاه به نیروهای رقیب داده نشد؛ زیرا آنها در نظام حاکم جمهوریت امریکایی مشارکت نداشته‌اند.

- احزاب چپ سیکولار در افغانستان بنابر حاکمیت مذهب و سنت بر چسپ مخالف دینی و مذهبی خورده و نشانه گرفته می‌شوند و از جانب دیگر اشتباهات گذشته مترقیان هنوز در ذهنیت‌های مردم جا‌گزین است و به طور کل فراموش نکردند با وجودی که مردم بعد از به قدرت رسیدن مجاهدین و انجام اشتباهات بزرگتر در این دوره درس‌های خیانت‌های احزاب تند رو اسلامی در قدرت سیاسی را بیشتر با خود دارند با همین درک ذهنیت‌های مردمی برای

- پذیرش مترقیان ایجاد شده است، ولی هنوز هم نیروهای مترقی در تقابل‌های فردی و گروهی و تقابل شدید احزاب رقیب راست‌ها قرار دارند.
- که باید بیشتر امروز این نیروها فعال شوند در میان مردم مانند گذشته لانه بسازند از دست‌آوردهای مثبت گذشته گزارش کنند و کار سترگ مردمی را انجام بدهند.
  - که متأسفانه هنوز دست به کار نشده‌اند تا ذهنیت سازی برای جایگاه امروز این هشان در میان نسل جوان و آگاه نمایند.
  - نقش خود مترقیان در تبلیغ و توزیع هویت‌شان برجسته نیست بعد از سقوط حاکمیت دموکرات‌ها در حالت سکوت و فضای جنجالی دورن حزبی قرار دارند.
  - تقابل‌ها عدم همدیگر پذیری عقده‌گشایی‌ها هنوز هم میان اعضای مترقی پا بر جاست.
  - ایجاد ده‌ها جزیره حزبی که یکی دیگر از مشکلات است.
  - نا رضایتی‌های رهبران اسبق از همدیگر تأثیرات مستقیم بالای تمام اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان دارد.
  - نوشته‌ها، کتاب‌ها از جانب اعضای ح د خ ا یک بر علیه دیگر که جنایات جنگ را در دوره قدرت افشاگری کنند اگر صادقانه باشد جسارت و تجربه برای آینده است اگر غرض آلود باشد چنین نوشته‌ها تقابل‌های درونی بیشتر مترقیان را دلسرد و پراکنده ساخته هیچگاه با هم و همدیگر پزی. نخواهد شد.
  - اتحاد و همبستگی رکن مهم مبارزه است که تا به حال در این راستا کار جدی و قناعت بخش صورت نگرفته است.
  - پیشرفت و تغییرات مدرن قرن ۲۱ بالای روند پروسه ترقی خواهان یا چپ‌ها تأثیرگذار است.
  - اگر استفاده لازم از این فناوری شود چپی‌ها دست‌آورد بزرگ داشته به پیروزی می‌رسند؛ ولی متأسفانه بنابر کبر سن بسیار از آنها به تخنیک و علم سواد کافی اینترنتی امروزی را ندارند
  - نسل جدید نه تنها علاقه‌مندی به سیاست ندارند تعدادی بیشترشان از دانش چپی‌ها بر خوردار نیستند که حتی پدران و مادران هم در خانواده مترقی مسئولیت دارند که فرزندان‌شان را در مورد آگاهی بدهند.
  - روشنگری تأثیرگذار از هر بخش دیگر است.
  - گفتمان‌ها، برگزاری کنفرانس‌ها، نشست‌ها بیشتر از بیش گسترش یابد.
  - تربیون‌ها را باید در محافل و نشست‌ها با خود داشته اهداف روشنفکری و مترقب را تبلیغ کرد و به اذهان عامه رسانید.

- رسانه‌ها نقش تأثیرگذار دارد به دست‌آورد بیشتر مکث و بی‌هراس حقیقت‌ها را بیان کرد.
- دست پاک بودن، دور از رشوت، خیانت، چور چپاول دارایی عامه که در دوره مترقیان تجربه شده است نسل جدید را در این راه مشوق بود تجربه این دوره را با آنها شریک کرد.
- یکی از خصلت‌های مثبت چپی‌ها کار رایگان، داوطلبانه بعضی بدون مزد برای مردم بود.
- از آنجاییکه ما عصر جدید که سرمایه‌داری به اوج خود رسیده قرار داریم نسل امروز آموخته‌اند که در این دوره رایگان و بدون مزد کار نمی‌کنند تجربه نیک رایگان کاری‌های چپی‌ها را که خصلت انسانی و دستگیری مردم که نمی‌توانند پول بپردازند فقیر و نا توان هستند و به کمک نیاز دارند برای مردم نمونه قرار داده و جوانان را برای خدمت‌گذاری رایگان جلب کرد و تجدید تربیه نمود.
- تربیه جوانان که نیروی بالنده و تابنده کشور هستند اعم از دختران و پسران باید توجه کرد و آنها را در راه تربیه و حمایت کرد برای جوانان شانس داد تا از مقامات بالای حزب تا پایان‌ترین مقام توظیف شده انجام وظایف صادقانه در کنار با تجربه‌های حزب داشته باشند.
- وحدت و همبستگی جزیره‌های جدا شده حزبی را که ائتلاف نیروهای مترقی به عهده دارد باید بیشتر توسعه و تحکیم داد از این طریق برای حضور در سطح دیپلوماتیک جهانی آماده‌شد و اعلان موجودیت کرد.
- چهره‌های که اصلاح‌پذیر نیستند حضورشان در کنار رفقای‌شان متشنج و چالش‌زا است بی‌رحمانه از حزب حذف کرد تا اصلاحات لازم را مستفید شد.
- لیست متخصصان، دانشمندان، حقوق‌دانان، فعالین مدنی، حقوق‌زن، حقوق‌بشر را از جمع مترقیان تهیه کرد در صورت نیاز با جامعه بین‌المللی شریک ساخت تا جهانیان بدانند که نقش مترقیان در روند تأمین صلح افغانستان برجسته است.
- تغییر در اندیشه و جهان‌بینی امروز مؤثر است که با روند زمان حرکت کرد به گذشته‌های که تجارب خوب به دست نیامده وداع گفت.

تهیه‌کننده زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳/۰۶/۰۸

فهرست منابع

۱. ویکی‌پدیا.

تاریخ به عقب نمی گردد

پنجم میزان، روز آغاز حاکمیت سپاه دلان طالب در افغانستان، برگشت سنت قرون گذشته و تطبیق قوانین کهنه و فرسوده آن زمان بالای انسان‌های ازاده قرن ۲۱ و مدرن شهری، آغاز روزهای دشوار بدترین خشونت علیه زنان و روز نابود کردن بزرگترین ارزش‌های فرهنگی ما، روز شهادت داکتر نجیب الله رئیس جمهور با وقار افغانستان که بیرحمانه به پایه دار آویخته شد، روز ماتم ملی در سراسر افغانستان خاطرات تلخ آن دوره که با ترس و وحشت همراه بود تا امروز با خود دارم.

طالبان حالا داکتر نجیب الله را وطن دوست و قهرمان خطاب می‌کنند، عبدالشکور مطمین در مصاحبه با برنامه کاکتوس وی را قهرمان خطاب کرد و از به دار آویختن شهید نجیب الله انکار کرد و گفت طالبان مسئولیت انرا نپذیرفتند. ده‌ها سوال در ذهن ما خطور می‌کند که چه کسی وی را نا جوانمردانه به پایه دار کشید و اعدام کرد؟

ISI پاکستان و همدستان بین‌المللی شان؟

در مورد این قضیه بیشتر داستان‌ها نوشته شده است؛ ولی تحقیق صورت نگرفت و رسمن قتل داکتر نجیب الله را طالبان و ISI پاکستان قبول نکردند و مهر بر زبان داشتند من که در آن زمان در کابل بودم، چشم دیدم حکم می‌کند که پس از ورود طالبان، وی به پایه دار برده شده و پس از اعدام به نمایش گذاشته شد.

اینکه توسط کی این اعدام حکم و تطبیق شد.

سوال است که تا حال به شکل رسمی پاسخ دریافت نشده است؟

آن روز وحشتناک که کابل را سپاه پوشان قرن تسخیر کرده بودند حتی زبان پشتو را درست نمی‌دانستند.

صبح وقت پیر مردی در سر خر سرچپه نشسته بود و در اطراف بلاک مکروریان‌ها با دو طالب دور داده می‌شد و می‌گفتند که این مرد پیر یک بوجی سمت را دزدیده است.

پیر مرد سرسفید با ریش ژولیده و لباس‌های کهنه داد می‌زد از درد شلاق و می‌گفت من نکردم دروغ است تهمت است، آن سیاه پوشان که پشتو هم به مشکل حرف می‌زدند چیزی با هم گفته و می‌خندیدند، مردم از دیدن این وضعیت ترسیده و وحشت زده بوده به که سیاست‌شان منجر به آمدن طالبان بود نفرین می‌کردند تعدادی از روشنفکران باقی مانده در کابل مخفی شده بودند، تعدادی هم دستگیر و تعدادی هم از کشور فرار کرده بودند.

خاطرات غمگین و وحشتبار از آن دوره سیاه با خود دارم و آن روزهای دشوار ثبت تاریخ زندگی من خواهد بود.

داکتر نجیب‌الله مبتکر مشی مصالحه ملی در افغانستان با وجود که برخی از رهبری حزب با چنین راه برد وی موافق نبودند ولی این پروسه ناکام با حمایت اتحاد شوروی سابق را اندازی شد که مردم ما هزاران قربانی را متقبل شده‌اند.

و حکومت دموکراتیک سقوط کرد جایش را به اپوزسیون مخالف و بلاخره به طالبان عوض کرد درسی از تاریخ حزب با تجربه شده بود.

که امروز بار دیگر با سیاست‌های ضد و نقیص دولت و نگرفتن تجربه از آن دوره رئیس‌جمهور غنی هم با برادر خواندن طالبان و رهایی زندانیان آنان و کشیدن نام این جنایتکاران از لست سیاه ملل متحد و حقوق بشر برای‌شان هویت جهانی داد که جهانیان آنان را جهت حل پروسه صلح در افغانستان در کشورهای مختلف دعوت کرده و آنان را از تربیون‌های جهانی به معرفی گرفتند که امروز نقش اساسی را با نپذیرفتن دولت افغانستان در پروسه صلح به دست دارند.

گفته‌های از شهید نجیب‌الله را که آرزوی تأمین صلح را در کشور داشت بیاد دارم؛ می‌گفت هموطنان همه با هم برداریم، بیاید مشکلات را راه تفاهم و مباحثه حل و فصل نمایم، قتل و کشتار بس است.

بیاید به خاطر اسایش مردم راه صلح را انتخاب کنیم؛ ولی آنان با ترفندهای ضد صلح قدرت را به دست گرفتند و هر ظلم را که خواستند بالای مردم روا داشتند.

قابل عطف توجه حکومت و نیروهای مترقی است توجه به اتحاد همبستگی تمام اقوام ساکن کشور به خصوص منسجم شدن تمام جزایر جدا شده از بدنه حزب در وضعیت کنونی زیر یک چتر نقش ارزنده دارد؛ زیرا بیشترین اندیشوران سیاسی وطن پرست و صادق اعضای پر افتخار این حزب استند که مردم افغانستان با گذشت زمان و تجربه چندین ساله به این امر متعقد گردیده اند و مردم ما انتظار بیشتر از آنان دارند، عدم توجه نخبه‌گان، سیاسیون به این مسأله تکرار بار دیگر آن دوره در قدرت سیاسی کشور خواهد بود.

کارنامه‌های بزرگان افغانستان گرامی باد

زرغونه (ولی) مؤرخ ۲۰۱۹/۰۹/۲۷

رستاخیز ۶ جدی و حضور قطعات نظامی اتحاد جماهیر شوروی در افغانستان

دلواره ای امید در تاریکی زمان تا رستاخیز تاریخ ششم جدی

۱۳۵۸

با قدم گذاشتن به مرحله بهترین لحظه‌های زندگی یعنی هنوز نوجوانی بیش نبودم که دردهای مردم و ملت و زخم‌ها در پیکر مادر وطن، تاریکی‌ها، تعقیب‌ها، دستگیری‌ها، وحشت‌ها، بر کشیدن پرده‌های سیاه در کلکینچه‌ها و دروازه‌ها مان، قیود شب گردی، نعره‌های نیم شبی همسایه‌ها، کشتارهای دسته جمعی، و مدفون کردن انسان‌های زنده که شهر را به گرداب سیاه مبدل کرده بود و گره خورده با نام رئیس جمهور غدار و قاتل حفیظ الله امین نوکر امپریالیسم بود وی با قتل مخفیانه استاد وفادارش رئیس جمهور نورمحمد تره‌کی به قدرت رسید و از هیچ جفای در مقابل مردم و ملت ما دریغ نورزید گرچه طول عمر این رئیس جمهور روانی بیش نبود ولی داغ‌های که در پیکر مردم رنج‌دیده ما زد تا امروز کشور را به جهت بی‌ثباتی کشاند با تحمل جنایات وی تعدادی بیشتر مردم مجبور به ترک وطن شده و یا راه جهاد را پیشه کردند و به ایجاد تنظیم‌های جهادی در کشورهای منطقه منجر شد؛ که در آن زمان هم کشور ما از مداخلات امریکا و نوکران شان به خاطر منافع ذینفع امروزی شان که بعد از مداخلات چندین ساله در امور داخلی ما و انداختن هموطنان را بنام قوم و مذهب به جان هم توسط نوکران شان به موفقیت انجامید که امروز ما همه این درد را با گوشت و پوست خود احساس می‌کنم.

در آن زمان که صدها تن از جوانان، نوجوانان، زنان و پیران سیاستمدران، نجبه‌گان کشور بکام مرگ فرو رفت این وضعیت سیاسی و خونبار کشور مردم را با چشم‌های گشاده با همت بلند به مبارزه علیه بی‌عدالتی و تأمین عدالت اجتماعی کشاند و خوشبختانه مرحله نوین ششم جدی سال ۱۳۵۸ راه نجات مردم و ملت ما بود که فرزندان صدیق کشور بار دیگر به دفاع از مردم بی

دفاع ما بر خواستند و امین غدار را به جزای اعمال اش رسانیده کشور و مردم را از دست این خون اشام نجات دادند.

که این افتخارات را به فرزند صدیق کشور ببرک کارمل سیاستمدار بلند دست، مردم دوست، خدمتگذار صادق، رئیس جمهور فقید افغانستان می توان عنوان کرد رئیس جمهور غریب دوست و وطن دوست در قلب مردم افغانستان جاویدانه است.

زنده یاد ببرک کارمل رئیس جمهور عضو بیروی سیاسی ح د خ از سیاستمداران نامدار در دوره خود بود خدمات شایان این رئیس جمهور مدبر افغانستان را در قلب مردم افغانستان جاویدانه است هیچگاهی طبقه زحمتکش کشور این رهبر وفادار به انسان زحمتکش را فراموش نکرده و خدمات شایان این اءبر مرد افغانستانی درج صفحات زرین تاریخ کشور است .

زنده یاد محترم ببرک کارمل که تمام عمر عزیز خود را به خاطر رهای مردم زحمتکش افغانستان زمین از قید و بند، فقر گرسنگی، بیکاری، بیسوادی استثمار فرد از فرد، و بالاخره تمام فجایای که از دوره گذشته شاهی در جامعه حکمفرما بود با از خود گزاری در تمام گیر و دار های حکومت فاسد شاهی به مبارزه بر علیه دژ استثماری پرداخت با گردهم اوری قشری از روشنفکران جامعه حزب پر افتخار را ایجاد کرد ح.د.خ.ا بود که دوشا دوش روشنفکران به خاطر محو و ریشه کن ساختن فیودالیزم به خاطر آینده خوشبخت برای طبقه کار گر مبارزه نمود و عمر عزیز خود را هدیه طبقه زحمتکش و مردم افغانستان گذاشت، این رئیس جمهور فقیر ولی با افتخار که بعد از بقدرت رسیدن دوره سیاه امین تبعید از کشور گردید اما لحظه به خاطر آرامش ملت آرام نشست و کوشش کرد که بار دیگر مردم ما را از چنگال امین خونخوار این دست نشاندۀ امریکا و CIE که افغانستان ما را به خونستان تبدیل کرده بود نجات دهد . او نمی توانست بدون کمک های منطقه با امین مقابله کند و مردم را از چنگ این نوکر خون اشام امپر یالیزم نجات دهد که در آن زمان زیر توافقات تحمیل شده دوباره داخل افغانستان شد و بعد از چندی مساله خروج قوای شوروی را از افغانستان مطرح کرد. اولین اعلامیه در ماه می سال ۱۹۸۰ یعنی صرف ۵ ماه بعد از مداخله شوروی ها صادر گردید. همین اعلامیه در ماه اگست سال ۱۹۸۱ دوباره تکرار شد. به اساس همین اعلامیه در ماه جون ۱۹۸۲ مذاکرات غیر مستقیم تحت نظر دیگو

کوردوويز نماينده سر منشی ملل متحد برای افغانستان در ژنیو آغاز گردید. محتوای آن همان ۴ ماده بود :

۱ - خروج قوای خارجی از افغانستان

۲ - قطع مداخله

۳ - بر گشت مهاجرین

۴ - ضمانت بین‌المللی مبنی بر عدم تکرار مداخله

میان اتحادشوروی و ببرک کارمل صورت گرفت

که بتاريخ ۶جدي ۱۳۵۸ منحيث رئيس جمهور کشور تعين شد

نیروهای ازادپخواه را که تازه گام به عرصه موجودیت گذاشت که آن دوره تا امروز بنام دوره طلائی یاد گردیده است تا بالاخره امریکا با همدستی مزدوران داخلی شان و بامصارفات بلند اقتصادی و کمک به نیروهای مخالف دولتی در منطقه و داخل کشور به ناکامی و عقب نشینی مواجه ساخته و به اهداف شوم خود نائل شد.

امپریالیزم امریکا با ارسال تروپستان به همکاری کشورهای منطقه و دشمنان داخلی موفق به غارت ذخایر کشور ما شد و از طرف دیگر پایگاه تهدید به کشورهای روسیه و ایران گردید و امروز بی رحمانه مذبوهانه بنام تأمین صلح و ثبات و از بین بردن تروریزم که خود هم در دام تروریزم مانده باز هم به تجاوزات سریع و بی قید و شرط خود می پردازد با وجودیکه تا امروز در کشور از تأمین صلح ثبات خبری نیست و دهها هزار نیروهای ناتو و همپیمانانش داخل افغانستان امروز مردم بیچاره تر از دیروز شدند.

با هزاران تن از آگاهان سیاسی این راه پر افتخار خدمت به مردم و کشور شگوفان و آزاد را ادامه داده و می دهیم .

عده ای از نخبه گان و سیاستمداران مقیم در داخل و خارج کشور به مبارزات خود ادامه داده وحدت نیروهای مترقی بحث بسیار ارزنده در وضعیت موجود کشور است که توجه تمام نیروهای مترقی در این امر سترک و رسالتمند در زمینه بی ثمر نخواهد ماند .

زرغونه «ولی»

انتقال تی تی پی و وزیرستانی‌ها به شمال افغانستان و نشست شانگ‌های و پیامدهای آن

به نام خدا

سلام به هموطنان گرامی و علاقه‌مندان دریچه بهار اروپا افغانستان سرزمین است که از نگاه ژئو استراتژیک و ژئوپلیتیک در موقعیت جغرافیای اساس قرار دارد یعنی قلب آسیا! این سرزمین از گذشته‌های دور به خاطر دستیابی به آب‌های سرد آسیا میانه مورد توجه کشورهای ابر قدرت قرار داشته است، مردم افغانستان که از ملیت مختلف تشکیل شده‌اند چندین نسل است که جبر زمان را با قربانی‌ها بر شانه‌های‌شان حمل می‌کنند چهار دهه جنگ خانمانسوز که هست و بود ما را محو ساخته است هنوز هم با پالسی‌های ماجرا جویانه کشورهای همسایه و منطقه مواجه است.

با مغایرت با تصمیم جلسه شورای امنیت جمعی که چند قبل برگزار شد، حکومت سرپرست طالبان بر جا به جا کردن وزیرستانی‌های تی تی پی در شمال افغانستان با ایجاد فضای امن برای تروریستان منیت منطقه آسیای میانه و چین را در مرض خطر قرار داده است و از جانب دیگر تغییرات حوزه تمدن ژئوپولوتیک و مبدل ساختن شمال به وزیرستان با انتقال ۳۰۰ خانواده با تأیید از رسانه‌های معتبر داخل و خارج کشور دوج ویلی که در مورد گزارش را دست نشر رسانیده است نه تنها نگرانی مردم افغانستان را که افغانستان به مثابه تخته خیز به آسیای میانه قرار گرفته است بلکه نگرانی‌های منطقوی و جهانی را با خود دارد.

دوج ویلی که مردم محل هم تأیید کرده‌اند بیشتر از ۳۰۰ خانواده در خواجه بعوالدین تخار از ولایت خوست و کنر به نام کوچکی‌ها جا به جا نمودند که ساکنین بومی آن شهرستان را با فشار و زور به ولایت دیگر و مناطق اجباری کوچ داده شده‌اند. شهروندان تخار از نداشتن زبان مشترک، فرهنگ مشترک با این کوچ آمده‌ها شکایت کرده و نهادهای زنان ان ولایت اعتراضات‌شان را با رسانه‌ها شریک نموده هوشدار دادند که آوردن تی تی پی در این ولایت تخار ایجاد بستر راحت برای تروریستان است که نه تنها برای افغانستان خطر ناک است به نظر من نه تنها

برای افغانستان بلکه برای منطقه و به خصوص آسیا میانه و چین همچنان خطر ناک است بلکه در آینده جهان از همین جا بار دیگر مورد تهدید قرار خواهد گرفت.

سازمان همکاری‌های شانگ‌های!

سازمان همکاری‌های شانگ‌های در سال ۲۰۰۱ توسط چین و روسیه تشکیل شد. جمهوریت‌های شوروی پیشین در آسیای میانه نیز عضو آن شدند و بعد هندوستان و پاکستان به آن پیوستند.

این سازمان هشت عضو سیاسی امنیتی، به دنبال مقابله با نفوذ غرب در آسیا است. اعضای اصلی سازمان شانگ‌های هند، قزاقستان، چین، قرقیزستان، روسیه، پاکستان، تاجیکستان و ازبکستان، ایران اعضای کامل آن هستند.

عضویت در این سازمان از اهمیت خاص برخوردار است در حاشیه آخرین دور نشست سازمان همکاری‌های شانگ‌های جولای ۲۰۲۳ که هفته قبل برگزار شد دقیق این نشست دو هفته پس از میزبانی جوبایدن رئیس جمهور ایالات متحده از ناریندرا مودی نخست وزیر هند برگزار شد دیداری که دو کشور در آن همدیگر را «نزدیک‌ترین شریک در جهان» خواندند.

در نشست شانگ‌های ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه گفته است این سازمان به افغانستان تمرکز می‌کند چون وضعیت افغانستان متشنج است.

در اعلامیه این نشست تأکید شد که افغانستان باید مستقل، متحد، بی طرف و دموکرات باقی بماند.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۳/۰۷/۰۷

فهرست منابع

۱. نشرات جولای ۲۰۲۳ رسانه‌ها مختلف.

طالبان به آخر خط رسیده‌اند

افغانستان در قاره آسیا از جمله کشورهای فقیر و جنگ زده جهان است که چهار دهه جنگ خانمانسوز را با قربانی‌های جبران ناپذیر دنبال می‌کند نظام‌های مختلف را اعم از جمهوریت، دموکراتیک، مجاهدین، تکنوکرات‌ها، امارت برای بار دوم را تجربه کرده است صلح و ثبات یکی از خواسته‌های بر حق مردم است و کلید گمشده صلح را به شمول حمایت تعدادی از کشورهای همسوی جهان، مردم افغانستان در داخل و خارج کشور با برگزاری گفت‌وگوها، کنفرانس‌ها، نشست‌ها، گفتگوهای رسانه‌ای و صفحات اجتماعی کنشگران و سیاسیون با اجندای مشخص سوال بزرگ راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران را در جستجو می‌کنند که متأسفانه در همین برنامه‌ها طالبان سهم نمی‌گیرند، من فکر می‌کنم طالب به آخر خط رسیده است.

طالبان با مردم به وضعیت خشن برخورد می‌کنند، طالب پشت در زنی می‌رود و او را دستگیر می‌کند، یا در موتر خود تنها بدون محرم از نزد شوهر، پدر، برادر و خانواده‌اش می‌برد با تماس‌های فزاینده به روی‌شان سیلی می‌زند یا دختران متعرض را کوب کرده آنان را زندانی می‌سازند که مغایرت به عرف و عنعنات جامعه ما و اسلام است.

در حالی که طالب حجاب اجباری را بر زنان تحمیل می‌کند تا تار موی زن معلوم نشود، در حالی که طالب زن را محدود به چهار دیواری خانه می‌سازد تا مردان نا محرم به صورتش نگاه نکنند تا مردان با دیدن روی زنان گناه کار نشوند، بدون محرم شرعی از خانه بیرون نبراید. ولی پس چطور زنی را بدون محرم شرعی زندانی می‌کنید؟ چطور به دست زن نا محرم دست می‌زنید؟ یا چطور ناموس کسی را از خانه‌اش کشیده تنها با چند طالب به ادارات مختلف تحقیقات‌شان می‌برید؟

یا اینکه با وجود اعلان عفو عمومی منسوبین قوای مسلح، فعالین مدنی، فعالین حقوق بشر ملیت‌های اقلیت پنجشیریان بیشتر توقیف، دستگیر و زندانی می‌شوند، اینکه روزانه چقدر ترور می‌شود ارقام دقیق در دست نیست، پس چنین وضعیت وخیم به این معنا است که طالب از مردم بریده است

و مردم از طالب به این منظور طالب ناچار با سر نیزه و شتم و شلاق زندان و شکنجه برای قبول کردن نظام امارت بالای مردم تلاش دارد و مردم به شدت تمام بدبینی و خشمشان را در گفتار و عملشان نشان می‌دهد، تجربه دوسال نظام امارت نشان داد که اگر یک روز آزادی بیان از جانب طالبان اعلان شود دیگر مردم با طالب نیست بر علیه طالب قرار دارند پس اینجاست که می‌دانیم توسل به زور یعنی از مردم بریدن یعنی کفگیر به تهی دیگر رسیدن است.

ما دو راه داریم بدون طالب، با طالب می‌کنانیم آینده و الترنیتیف طالب با گفتمان‌های میان افغانی، بسیج قوت‌های ضد طالبانی، هماهنگ کردن فعالین مدنی، حقوق بشر که پراکنده فعالیت دارند و بالآخره ایجاد چتر بزرگ مردمی که به اجماع ملی بی انجامد تشکیل گردد و هر کدام بدون امتیاز خواهی در این برنامه‌ها شرکت نماید رسالت‌شان را انجام دهند. می‌کنانیم حکومت مشارکت و فراگیر که پیشنهاد جامعه جهانی و مردم افغانستان است که طالبان که حاضر به بحث و مذاکره نیستند با فشار جامعه جهانی به میز مذاکره کشاند و تمام مشکلات افغانستان روی یا روی مطرح شود تا طالبان متعقد به تقسیم قدرت گردند تا یک نظام مشارکتی یا فراگیر که بستر مناسب تمام مردم افغانستان باشد ایجاد گردد. چنین برنامه‌ها نیاز به فضای آرام انتخاباتی یا لویه جرگه برای ایجاد حکومت مؤقت دوره دارد با انعطاف پذیری طالبان، مردم افغانستان و جامعه جهانی ریشه مناقشات نا برابری‌ها بخشکد، ثبات و صلح در افغانستان تأمین گردد اگر به زودی این برنامه کاری انجام نگیرد.

توصل به زور و ظلم بالای مردم؛ طالبان به پایان خط رسیده است همین ختم‌ها و آغازها بیشتر مردم ما را قربانی می‌گیرد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۳/۰۴/۱۶

ما باید کشور خود را بسازیم

ما باید کشور خود را بسازیم! اگر نسازیم، باز بار دیگر برای ما دیگران می‌سازند، اگر دیگران

ساختند، بعد از قربانی‌های زیاد و مصارفات گزاف دوباره سقوط می‌کنیم، تجربه از جمهوریت امریکایی نظام‌های قبلی ۲۰ ساله زمانی که سقوط می‌کنیم دست‌آوردهای که با خون ملت ما به دست آمده محو می‌شود، پس ما پله‌های که با صد مشکلات و مشقت بار راه رفتیم و تا بالاها پیموذیم دوباره ما را به زمین می‌اندازد.

ما باید بیاموزیم برای همدیگر پذیری تلاش کنیم سال‌هاست که ما شعار دادیم عمل نکردیم، وضعیت موجود برای تغییر از ما صداقت، اعتماد و شفافیت می‌طلبد، اگر ما اعتماد ندهیم اعتماد به دست نمی‌آوریم و هیچ گامی برای وحدت و همبستگی نمی‌توانم بگذاریم. چگونه راه ساختمان خانه خود را نقشه کشی کنیم؟

توسط کدام انجیران و معماران؟ این معماران را در کجا می‌توان پیدا کرد و این خانه را توسط معماران در کجا اباد کرد؟ در آنجا برای مردم که نیازمند سرپناه هستند یا این خانه آباد شود در آن کجای نا کجا اباد کنیم و انتقال دهیم که ممکن نیست.

پس ما خانه در آنجا اباد کنیم که برای تمام مردم ما بستر مناسب همزیستی مسالمت امیز باشد و وسایلی را برای اعمار خانه مشترک استفاده می‌کنیم، باید از نظریات، تجارب اندیشوران، خبره گان و فرهیخته‌گان سیاسی، اجتماعی و فرهنگی استفاده کرد و بشنویم، از چهره‌های که بوی تعصب نمی‌دهند، از سیاسیون که قلب بزرگ برای پذیرش هر ملیت و هر قوم هر زبان داشته باشد، همین چهره‌ها که دوکوتوران و درمانگران وطن زخمی ما هستند در داخل و خارج کشور برای آینده، برای نسل‌های بعدی، شب و روز می‌نویسند، گفتمان‌ها را راه اندازی می‌کنند، جلسات

خسته کن گاه پیشنهاد سالم، گاه سوال بی ارتباط، گاه حرف‌های تکراری و گاهی هم با صدای بلند و یا خاموشی را با تمام نا امیدیه‌ها دنبال می‌کنند بعضی نتایج مثبت که خوشوقت می‌شوند. بعضی مایوسیت و نا امیدیه که دلگیر است؛ ولی کاری انجام داده شده است، حالا مثبت یا منفی، که باید تمجید کرد، حد اقل یک حرکت از نقطه صفری آغاز می‌شود؛ ولی آغاز شده است. عجیب نیست که ما سرعت عمل نداریم، به خاطریکه ما ریشه را در آب روان غرس کرده بودیم حالا آب به تیزی آمد و ریشه را برد، که نقص ما بود در کار، نه از من نه از تو، نقص کار همه ما بود، حالا پل را اباد کرده بودیم، اب برد، حیف است که در پل آب برده نگران باشیم، سوال نزد ماست پس چه باید کرد؟

- در قدم اول همدیگر پذیری وحدت و همبستگی

- استفاده از ذکاوت و استعداد های مثبت در داخل و خارج کشور برای اعمار دوباره خانه ما
- بیداری ملت که خود به پا باید شد با تجربه کشورهای غربی المان پس از جنگ جهانی دوم کشور المان جز خرابه بیش نبود؛ ولی مردم با استعداد المان خانه‌شان را خود ساختند که امروز یکی از قدرتمندترین کشورهای جهان است

- جلب حمایت‌های جامعه جهانی در چوکات کمک‌های بشر دوستانه روی قرار دادهای جهانی در روابط دیپلماتیک عدم انسلاک تا آبادی کشور، زیرا کشور فقیر و جنگ زده را نمی‌توان با دست خالی اباد کرد.

- ❖ کشورهای همسایه را باید بافت نه با خشونت؛ زیرا هیچگاه خشونت برنده نبوده بلکه با سیاست‌های همزیستی مسالمت امیز
- ❖ روشننگری را باید توسعه داد و گفتمان‌ها، کنفرانس‌ها، نشست‌ها را گسترش و تریبون‌ها و بلند گوها را بیشتر از گذشته ساخت.
- ❖ توجه به زنان امروز و استفاده از استعدادها، و نیروی کار آنان در تمام عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را پر رنگ و معنا دار ساخت
- ❖ زیرا جهان امروز به انسان متعهد دور از جنسیت نیاز دارد.
- ❖ به جوانان نسل دوم باید توجه کرد نسل اول برای آمادسازیه و جوان سازی سیستم دولت داری تجارب‌شان را دور از یکه تازی، خود خواهی به این نسل انتقال بدهند؛ زیرا نسل علم و تخنیک مدرن جهان امروز هستند، دیگر نمی‌شود بدون کامپیوتر و رباط‌های اینترنتی کار کرد.

- ❖ دیگر نمی‌شود یاد داشت‌ها را دور از حافظه کمپوتر در الماری‌ها نگهداری کرد، دیگر نمی‌شود از تیلیفون‌های حسابی استفاده کرد، امروز روز تخنیک و تجهیزات هوشمند است مانند تیلیفون‌ها و اسباب زود کار در کمترین زمان، امروز نسبت به همه چیز وقت قیمت تر از همه خریداری‌های روز مره شماسست. پس از نسل جدید استفاده کرد.
- ❖ قانون اساسی یکی از مهم‌ترین رکن یک جامعه است که تمام مردم حق و مسئولیت خود را در آن پیدا می‌کنند اول‌تر از همه باید قانون ساخت. احترام به قوانین را باید بیشتر توسعه داد مردم برای شناخت حق‌شان و مسئولیت‌شان آموزش‌یابند نه اینکه حفرشان را بدانند و مسئولیت را ندانند.
- ❖ آموزش‌حق هر انسان است بدون تبعیض و تعصب، بدون در نظر گرفتن جنسیت یکی از ماده‌های قوانین درج باشد و تأکید روی آموزش‌صورت بگیرد که تمام اطفال از سن ۷ سال در شهر و ولایات به مکتب بروند و تا صنف ششم آموزش‌جبری باشد امکانات رایگان را دولت آماده‌بسازد.
- ❖ نظام حاکم باید مشروعیت مردمی و جهانی را کسب کرد؛ زیرا برای منافع ملی کشور سودمند است.
- ❖ مشروعیت چیست؟ مشروعیت یا شریعت، دین احکام گفته می‌شود که قانون گذار حقانیت و قانونیت معنا دارد و داری معیارها می‌باشد.
- ❖ مشروعیت دینی یعنی دین اسلام و دیگر مذاهب.
- ❖ مشروعیت میراثی یعنی نظام سلطنتی.
- ❖ مشروعیت دموکراتیک یعنی نظام مردمی.
- ❖ و مشروعیت تسلط و زور یعنی نظام استبدادی.
- ❖ جهان امروزی مشروعیت دموکراتیک و نظامی مردمی را می‌پذیرند که حکومت در مقابل مردم پاسخگو باشد امروز نمی‌توان مشروعیت را با استبداد تحمیل کرد، نظام باید پاسخگوی نیازهای مردم باشد.
- ❖ مشروعیت را در سطح جهان باید کسب کرد تا در انزوا قرار گرفته نشوید و به یاد فراموشی جهان مانند امروز قرار نگیرید.

- ❖ فاکتورهای جنگ چهار دهه را ریشه یابی نموده از این فاکتورها تجربه کسب کرد و این تجارب را جهت اصلاحات میکانیزم حکومت داری سالم استفاده و برای مردم پیشکش کرد
- ❖ در سطح منطقه ارزش‌های نظام و اتوریته دیپلماتیک سیاسی را حفظ کرد؛ زیرا منطقه برای رشد و توسعه افغانستان نقش اساسی دارد
- ❖ برای فقر زدایی و فرار مردم از کشور باید با جهان و مردم داخل و خارج کشور کنار آمد

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۳/۰۴/۰۳

رئیس جمهور افغانستان ببرک کارمل یک تن از رهبران حزب دموکراتیک

ببرک کارمل فرزند سلطان حسین سیاستمدار معتدل افغانستان و رهبر جناح پرچم حزب دموکراتیک خلق افغانستان بود، وی در سال ۱۳۳۹ در قریه کمری دیده به جهان گشوده است از ملیت تاجیک بود؛ ولی در مورد اینکه او از کجا است نظریات مختلف وجود دارد. گفته می‌شود چون او شخص انترناسیونال بوده است تعصبات قومی و زبانی در سیاست او وجود نداشته زمانی که از او سوال می‌شد که از کجا هستید؟

پاسخ این بود که از افغانستان هستم زنده یاد ببرک کارمل از لیسه امانی فراغت حاصل کرده است در سال ۱۹۴۷ شامل دانشگاه کابل از دانشکده حقوق و علوم سیاسی فارغ التحصیل گردید است

ببرک کارمل به زودی با فعالین مارکسستی آشنا می‌گردد به زودی رهبری ویش زلمیان را به عهده گرفت در سال ۱۳۵۰ بنابر مبارزات سیاسی برای تأمین عدالت اجتماعی زندانی شد در سال ۱۳۵۶ از زندان رها شد و در سال ۱۳۵۷ پلتفورم کمونسیتی را به نام مرید مستعار ایجاد کرد دو دوره هر بار چهار سال وکیل پارلمان شد.

دوره اول سال ۱۳۶۵ و دوره دوم ۱۳۶۸ رئیس جمهور ببرک کارمل در حزب سیاستی معتدل داشت، به سنت و مذهب مردم احترام داشت و بعد از رئیس جمهور حفیظ الله امین در ۲۷ دسمبر ۱۳۷۹ مطابق ۶ جدی سال ۱۳۵۸ هجری شمسی به قدرت رسید. خدمات وی!

حکومت کارمل مشارکتی بود و نظام بستر مناسب برای تمام اقوام و اقشار کشور بود از مقامات بلند گرفته تا پایان‌ترین مقام نماینده‌های ملیت‌های مختلف حضور داشتند، سلطان علی کشمند از ملیت هزاره برای اولین بار در تاریخ افغانستان در مقام نخست وزیری تعیین شد وی چند سال صدراعظم افغانستان بود.

تغییرات مثبت در زندگی اجتماعی مردم وارد شد برای تمام کارمندان دولت کوپون‌های مواد ارتزاقی به طور رایگان و یا در مقابل معاش نا چیز توزیع شد.

زمین‌های که قبلاً مطابق فرمان شورای انقلابی از صاحبان‌شان گرفته به دهقانان توزیع شده بود دوباره مسترد کرد.

بیرق جمهوری دموکراتیک افغانستان که قبلاً رنگ سرخ با نشان خلق بود به رنگ سیاه، سرخ و سبز تبدیل کرد نشان این بیرق شانل خوشه‌های گندم چرخ ماشین که نماد صنعت و زراعت بود و محراب و منبر نمادهای دینی و خورشید همچنان در بیرق نماد روشنی و موفقیت بود که این بیرق مورد استقبال مردم قرار گرفت؛ وی احترام به آیین دین و مذهب مردم داشت برخلاف رئیس‌جمهور حفیظ الله امین که بر دین و مذهب مردم در برابر تلویزیون‌ها توهین می‌کرد. وی برای ادای نماز به مسجد میرفت.

۲۶ هزار زندانی را از زندان‌ها رها کرد.

مغازه‌های تعاونی در خدمت مردم با قیمت‌های ارزان وسایل و اجناس ارتزاقی و وسایل خانه در نظر گرفته شد.

توجه به سطح بلند رفتن زندگی مردم صورت گرفت حقوق ماهوار مردم منظم پرداخته می‌شد. فابریکه خانه سازی به ساختار مکروریان‌ها آغاز و خانه‌های رهاشیشی به مردم در مقابل کرایه ارزان توزیع شد.

سرویس‌های برقی که زنان راننده آن بودند فعال گردید.

اعمار مکاتب و مساجد صورت گرفت.

شرایط آموزش و تحصیلات عالی در خارج کشور برای جوانان میسر شد که هزاران تن جهت فراگیری تحصیلات عالی به خارج کشور اعزام شدند بعد از ختم تحصیل به وطن برگشتند منحصیث کدرهای مسلکی در خدمت مردم قرار گرفتند.

حقوق زنان و مشارکت‌شان بیشتر از پیش توسعه یافت. هنوز که باز سازی کشور رو به رنگ و رونق بود.

طرح خروج قطعات نظامی قشون سرخ اتحاد شوروی گرچه روایات مختلف در مورد حضور قطعات اتحاد شوروی و خروج قطعات سرخ نظامی شوروی در افغانستان وجود دارد.

که اسناد که از آرشیف‌های جهان به دست آمده گفته شده که عقد توافقنامه قطعات سرخ شوروی در افغانستان در دوره رئیس‌جمهور نورمحمد تره‌کی امضا شده بود و روس‌ها در پایگاه نظامی بگرام و دیگر بخش‌های استخبارات و نظامی افغانستان حضور داشتند که در مرحله تحول ۶ جدی رئیس‌جمهور حفیظ الله امین توسط روس‌ها به قتل رسید نقل قول از نوشته عارف عرفان (با پیروزی قیام ثور و برپایی جشنواره مردم در حمایت از تحولات جدید، آقای نورمحمد تره‌کی

با تکیه بر امیدواری به سوی همکاری‌های مسکو برای تحقق برنامه‌های سوسیالیستی خویش توانست تا مساعدت‌های مسکو را در این راستا جلب نموده).

و بدین وسیله صدها تن از مشاورین اتحاد شوروی به افغانستان سرازیر گردیدند. همزمان با آغاز مداخلات غرب و کشورهای همسایه ایران، پاکستان و چین، پیوست با برپای آشوب‌های ضددولتی و با مشتعل شدن نبردهای سراسری در کشور، افغانستان آهسته آهسته ابرپاره‌های جنگ‌های رقابتی کشورگشایان را بر فراز خویش به تماشا می‌نشست و ایالات متحده آمریکا در این جو پرتلاطم، مصمم گردید تا با ارزش بلیون‌ها دالر، سلاح و مهمات را در این جنگ برای پیروزی متحدین فندمنتالیست اسلام‌گرای خویش و برای تأمین مقاصد بلند پروا زانۀ خود هزینه نماید. که در بخش سوم این مقاله به قدرت رسیدن رئیس جمهور حفیظ الله امین مشرح تذکر یافت.

سال ۱۳۵۸ زمانی که ببرک کارمل در نشست مسکو با یک فیصلنامه نجات مردم از شر رئیس جمهور حفیظ الله امین و وحدت دوباره شاخه خلق و پرچم به توافق رسید وی با هم پیمانانش دوباره وارد افغانستان شد در پایگاه نظامی بگرام توسط روس‌ها از ببرک کارمل و همراهانش پذیرای صورت گرفت یعنی روس‌ها قبل از ببرک کارمل در افغانستان حضور داشتند که حفیظ الله امین توسط روس‌ها کشته شد بعد از کشته شدن حفیظ الله امین رئیس جمهور ببرک کارمل به اریکه قدرت تکیه زد. در خروج قطعات نظامی امریکا مبتکرانه طرح داد، بنابر برچسب دادن نظام دموکراتیک خلق افغانستان در کشور مذهبی و سنتی افغانستان توسط مخالفان نظام به نام کافر و کمونست که خود چالش زا بود نا رضایتی مردم با اشتباهات حفیظ الله امین به اوج خپد رسیده بود از جانب دیگر امریکا که در کمین بود افغانستان را به بحران سوق داد تشدید جنگ، نا امنی در شهرها و ولایات افغانستان، از بین بردن قطارهای مواد ارتزاقی اتحاد شوروی به مردم افغانستان توسط مخالفان، بسته کردن شهراه‌های مواصلا تی از جانب مخالفین، ترورها کشتارها دولت مردان توسط مخالفین افزون شدن جنگ در جبهات و کشتار عساکر اتحاد شوروی و منسوبین نظامی داخلی، معلولین و معویبین، از بین رفتن تجهیزات و وسایل جنگی اتحاد شوروی، فرار مردم، اوج‌گیری جنگ روز افزون بود قابل یاد آوری می‌دانم آمار دقیق از جمع مصارفات و تلفات در جنگ اتحاد شوروی دقیق نیست؛ ولی مطابق گزارش دوج؛ ولی از رسانه‌های غربی و روسی که این ارقام را به دست آورده سال ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۹ تا ۱۰۴۰۰۰ تا ۸۰۰۰۰ جمله ۲۰هزار سر باز شوروی در افغانستان وظیفه اجرا کردند و به تعداد ۱۴۴۵۳ تن کشته، ۵۳۷۵۳ تن زخمی

و ۱۵۹۳۲ نسبت شرایط اقلیمی به زردی، محرقه و غیره مبتلا شدند و همچنان خسارات هنگفتی را متقبل شدند.

۱۱۸ هوایما، ۳۳۳ هلیکوپتر، ۱۴۷ زرهپوش برابر و جنگی، ۴۳۳ توپ و راکت انداز، ۱۱۳۸ واسطه سیار مخاطره، ۵۱۰ واسطه پیشقراول، جرثقیل، تراکتور و ۱۱۳۶۹ لاری و تانکر نفت یک میلیون تلفات جانب افغان‌ها از دولت دموکراتیک و مجاهدین، پنج میلیون فرار کردند، یک و نیم میلیون معیوب در سال ۱۹۸۵ بیشتر از نیم اراضی زراعتی در افغانستان، در نتیجهٔ بمباران و یا خرابکاری‌های عمدی دستگاه‌ها و شبکه‌های آبیاری، از بین رفتند.

- ۱۰ تا ۱۵ میلیون مابین توسط نیروهای شوروی و ارتش آن وقت افغانستان به زمین فرش شدند که تا امروز هم خطر بزرگی برای افغان‌ها به شمار می‌روند در همین وضعیت ببرک کارمل درک کرد که نیاز به یک مصالحه ملی با مخالفان اپوسیون برای، حفظ استقلال و حفظ تمامیت ارضی افغانستان است از جانب دیگر وخامت وضعیت در آن زمان ایجاب می‌کرد که به خواسته‌های مردم پاسخ گفت که یکی از آن خواسته‌ها خروج قطعات نظامی شوروی را از افغانستان بود، به این اساس برای نخستین بار کارمل خواستار خروج قطعات نظامی شوروی از افغانستان شد و مطرح کرد مرحوم کارمل درست پس از احراز مسئولیت حزبی و دولتی سعی نمود تا در چهارچوب یک میکانیزم با اعتبار و تضمین معتبر بین‌المللی برای عدم مداخله در امور افغانستان، طرح مرحله‌ای خروج سربازان ارتش سرخ از افغانستان را به کرسی نشانده و طرح خروج قطعات نظامی شوروی از افغانستان باعث تغییر نظام سیاسی افغانستان شد نقل قول از عارف عرفان (مطابق به گزارشات «سی ان ان»).

ایالات متحده آمریکا تهیه شده و برحقیق جریان طرح خروج ارتش شوروی از افغانستان روشنی عمیقی بخشیده و برخلاف هذیان‌گوی‌های یاهو سرایان متعصب و نابیانیان مسخ شده سیاسی، بیان می‌دارد که، برای بار نخست طرح خروج نیروهای شوروی از افغانستان در زمان حاکمیت فقید ببرک کارمل آغاز شد. مرحوم کارمل درست پس از احراز مسئولیت حزبی و دولتی سعی نمود تا در چهارچوب یک میکانیزم با اعتبار و تضمین معتبر بین‌المللی برای عدم مداخله در امور افغانستان، طرح مرحله‌ای خروج سربازان ارتش سرخ از افغانستان را به کرسی نشاند. چنانچه به طور مستند در این ویدیومی بینیم که بنابر ابتکار جانب دولت افغانستان و اتحاد شوروی تحت سرپرستی ملل متحد، مذاکرات سیاسی حول خروج نیروهای ارتش شوروی از افغانستان آغاز شد، و جانب جمهوری دموکراتیک افغانستان به تاریخ ۴ می ۱۹۸۰ حدود چهار ماه بعد از ورود ارتش شوروی در کشور، اعلامیهٔ رسمی را که حاوی قطع مداخلات از خارج و خروج نیروهای شوروی از افغانستان بود به

نشر رسانید. هکذاکورت والدھایم سرمنشی سازمان ملل متحد، جناب خاوپرپرزدوکوبارمعاون سرمنشی ملل متحد رامامورساخت تاگفتمان مربوط را باجوانب زیربط آغازنماید، وی دوباردرآغاز ۱۹۸۱ ودرماه اگست همان سال درکابل، اسلام آباد وتهران سفرنمود وحين سفرخویش درکابل، تلاش نمود تاضمن ملاقات با فقید بیرک کارمل، به آرزوی قطع مداخلات خارجی، برگشت ارتش شوروی ازافغانستان را که به ابتکارجانب افغانستان راه اندازی شده بود، موردبحث قراردهد. در راستای تحرکات، جانب دولت افغانستان برای حصول توافق بین المللی برای عدم مداخله وبرگشت ارتش سرخ به کشورشان، بعد ازدرگذشت لئیونید بریژنیف رهبراتحاد شوروی درنوامبر ۱۹۸۲، اندروپوف رهبرجدید حزب کمونست اتحاد شوروی درحاشیة مراسم تودیی رهبرپیشین حزب، پیرامون ابتکارجانب افغانستان، با وزیرخا رجہ پاکستان ملاقات نموده وآمدگی مسکو را برای پذیرش طرح ملل متحد و خروج سربازان شوروی از افغانستان مطرح نمود. اما سوگوارانه جانب آمریکا و پاکستان مبنی برمقاصد استراتژییک و انتقام جویانه خویش با این طرح گویا به حیث یک نمایش سیاسی نگاه کرده و به آن مخالفت نمود. چنانچه Cogan Charles مدیر سابق و بلندپایه سیا می گوید: ما هرگز آمادگی شوروی را در این خصوص مورد بررسی قرارندادیم وبه آن اعتماد ننمودیم، در مقابل ما، جانب پاکستان را تحت فشار قرار داده تاپیوسته برفشارهای خویش برجانب افغانستان ادامه دهد.

آری! این فشارها ادامه یافت لاجرم نیروهای اتحاد شوروی تحت توافق نامہ یکجانبه معامله گرانه، تسلیم طالبانہ و خاینانہ گرباچف درعهدحاکمیت شهید داکترنجیب الله بدون هیچ پیش شرط تضمین کننده بین المللی، افغانستان را ترک نمود، متعاقباً مجموعه کمک های نظامی واقتصادی اتحاد شوروی حتی صدورگندم ونفت در برابرپرداخت دالر به جانب افغانستان قطع گردید وکمک های سیل آسا ومداخلات گسترده غرب، دول مرتجع عرب ودولت خونتای پاکستان وایران برای اپوزیسیون دولت افغانستان ادامه یافت ودر پی ان پس از سقوط جمهوری دموکراتیک افغانستان، نظام های خونت، چپاولگر وفاسد تحت سناریوی استراتژییک غرب وشرکا در افغانستان استقرار یافت وجنایات بس بزرگ وجبران ناپذیر درین بلاد انجام یافته وتا سالها وتحقق اهداف راهبردی غرب وپاکستان ادامه، خواهدیافت مکرراً باید خاطر نشان ساخت که برخی نابینایان سیاسی، عناصر گمراه ووابسته به بلاک دشمنان افغانستان حضور ارتش سرخ در افغانستان را عامل اصلی بحران پنداشته وبه سادگی برای کاربرد شستشوی مغزی نسل جوان از شعله های آتش جنگ که در دوصد جبهه منظم در سراسر کشور در برابر دولت وقت یعنی حفیظ الله امین زبانه می کشید وتا دامنه های کابل وچندول وبالا حصار رسیده بود انکار میجویند.حتی

این قماش مردمان پر رو گفته مشهور و تاریخی بریژنسکی مشاور امنیت قصر سفید را که گفته بود امریکا شش ماه قبل از دخالت ارتش شوروی در افغانستان حضور گذاشت به فراموشی می‌سپارند. امید سند حاضر بتواند پاسخ مناسب برای گوشه‌های تاریک تاریخ جمهوری دموکراتیک افغانستان باشد.

تلاش‌های کارمل برای خروج قطعات نظامی شوروی و پاسخ به خواسته‌های برحق مردم، در آن زمان میخیل گرباچوف به حیث منشی عمومی حزب کمونست اتحاد شوروی و تغییرات سیاسی در اتحاد شوروی بلاک شرق که تغییر سیاست شوروی در قبال افغانستان را هم با خود داشت در سال ۱۳۶۵ با برگذاری پلنوم ۱۸ به شکل تحمیلی توسط ویکتور بتروویچ پلیچکا و پولیس نبچکو مشاورین روسی که تقاضای استعفا کارمل را کردند تا از مقام منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان برکنار شود باز هم ببرک کارمل توسط تعدادی از هم‌زمان‌اش که با این توطئه شوروی همدست شده بودند در ۴ مای ۱۹۸۶ از مقام‌اش کنار رفت داکتر نجیب‌الله احمد زی که از ملیت پشتون بود به اریکه قدرت در تعامل با شوروی تکیه زد و تطبیق طرح خروج قطعات نظامی شوروی از افغانستان و طرح منشی مصالحه ملی را رئیس جمهور داکتر نجیب‌الله به پیش برد نقل قول (عارف عرفان «ایالات متحده امریکا پاکستان را تحت فشار قرارداده تاپوسته برفشارهای خویش برجانب افغانستان ادامه دهد. آری! این فشارها ادامه یافت لاجرم نیروهای اتحاد شوروی تحت توافق نامه یکجانبه معامله گرانه، تسلیم طالبانه و خاینانه گرباچف در عهد حاکمیت شهید داکتر نجیب‌الله بدون هیچ پیش شرط تضمین کننده بین‌المللی، افغانستان را ترک نمود، متعاقباً مجموعه کمک‌های نظامی و اقتصادی اتحاد شوروی حتی صدورگندم و نفت در برابر پرداخت دالر به جانب افغانستان قطع گردید و کمک‌های سیل آسا و مداخلات گسترده غرب، دول مرتجع عرب و دولت خون‌تای پاکستان و ایران برای اپوزیسیون دولت افغانستان ادامه یافت و در پی آن پس از سقوط جمهوری دموکراتیک افغانستان، نظام‌های خونت، چپاولگر و فاسد تحت سناریوی استراتژی یک غرب و شرکا در افغانستان استقرار یافت و جنایات بس بزرگ و جبران ناپذیر درین بلاد انجام یافته و تا سال‌ها و تحقق اهداف راهبردی غرب و پاکستان ادامه خواهد یافت:

ببرک کارمل باز هم با به قدرت رسیدن داکتر نجیب‌الله در ۲۱ نوامبر ۱۹۸۶ به مسکو تبعید شد و در تبعید هم فعالیت‌های سیاسی را با مشاورت در میان رفقای‌اش پیش می‌برد، چندین سال بار برای تأمین وحدت حزبی به رفقا و رهبری حزب مشاورت کرد، ولی متأسفانه حزب با چالش‌های درونی مواجه بود.

وی در تبعید بود که به نقل قول از عصمت الله سادات که یک تن از همراهان نزدیک و خانواده رئیس جمهور ببرک کارمل (داماد شوهر دخترش لیدا) بود در مصاحبه تلویزیونی دریچه بهار اروپا مؤرخ ۲۰۲۲.۱۱ و ۲۰۲۳ چنین بیان کرد رئیس جمهور نجیب الله به ببرک کارمل پیام کرد که به افغانستان برگردد کارمل با درک اینکه افغانستان خانه مشترک ماست و داکتر نجیب الله همچنان از برجسته‌ترین کدرهای شاخه پرچم است که به هم یکجا مبارزه کرده‌اند پیشنهاد وی را پذیرفت و به کابل برگشت و در سال ۱۳۷۰ به خاطر تأمین وحدت حزبی به افغانستان برگشت که بیشترین مردم برای بدرقه و استقبال گرم از رهبر محبوب‌شان در فرودگاهی کابل رفته بودند با رفتن ببرک کارمل در کابل و استقبال مردم از وی از یکطرف و از جانب دیگر در اثر انتقال شواهد غلط مغرضانه توسط تعدادی از اعضای کمیته مرکزی حزب که اسم‌های‌شان را افشا نکرد به داکتر نجیب الله برگشت ببرک کارمل به کابل باعث نا رضایتی رئیس جمهور نجیب الله گردید) ببرک کارمل که فشار رفقای‌اش به افغانستان برگشت روزانه هزاران تن از هموطنان به دیدار ببرک کارمل می‌رفتند با وجودی که نا رضایتی‌های داکتر نجیب الله روز افزون بود در همین آشفته بازار سیاست در افغانستان حاکمیت دولتی داکتر نجیب الله سقوط کرد در سال ۱۳۷۱ حکومت مجاهدین به قدرت رسید با به قدرت رسیدن حکومت مجاهدین ببرک کارمل به شمال رفت شهر مزار شریف تحت جنرال دوستم برگشت و دیگر هیچگاه در سیاست پر آشوب افغانستان سهم نگرفت سوالات در ذهن ده‌ها تن از همزمانش تا حال موجود است. چرا وی با وجودی که عمر را صرف مبارزه کرد با آمدن مجاهدین دیگر در سیاست سهم نگرفت؟ آیا جفای رفقای هم‌زم به حق وی او را مایوس ساخت؟ و یا درک ژرف او از سیاست جهان در قبال افغانستان که به خاطر حفظ منافع کشورهای ابر قدرت دیگر سیاسیون برای سرنوشت ملت و کشورشان نمی‌توانند مستقلانه فعالیت کنند؛ زیرا که او چند سال قدرت را تجربه کرد و بالاخره با تصمیم شوری استعفا کرد در هماهنگی با رفقای‌اش، و ده‌ها سوال دیگر که تا به حال پاسخ داده نشده است زمانی که او به شمال رفت بیشتر در انزوا قرار گرفت و مدتی در حیرتان تحت حمایت جنرال دوستم زندگی کرد و با جهان سیاست و خارجی تماس نداشت، کارمل شکسته بود مثل شیر که در قفس خوابیده باشد او مرز ازبکستان در حیره تان زندگی می‌کرد و بالاخره در سال ۱۳۷۵ به مرض سرطان کبد مبتلا شد زمانی که شوری در افغانستان سقوط کرد افغانستان به بحران رفت کارمل برای تداوی‌اش ویزه مسکو را تقاضا کرد مسکو به مشکل برای تداوی و دیدار خانواده‌اش ویزه برای او ویزه داداو برای تداوی سرطان مسکو رفت بعد از مدتی در ۱۳ قوس سال ۱۳۷۵ هجری شمسی مطابق به ۳ دسمبر ۱۹۹۶ در مسکو بنا بر بیماری سرطان

کبد جهانی فانی را وداع گفت جنازه اش توسط رفقای هم‌مرزم‌اش به بندر حیرتان انتقال داده شد آنجا دفن گردید. پیروان، هوا داران و هم‌زمانش که در مکتب مترقی که روی اصل وطن پرستی، مردم دوستی، خدمت صادقانه دور از رشوت، خیانت و دستبرد به دارائهای عامه آموزش یافته بوده و آموزش یافته‌اند راه او را ادامه داده‌اند تا امروز هوا داران و اعضای آن حزب در داخل و خارج کشور در جزایر مختلف که از جمله شاخه حزب آبادی افغانستان است فعال استند با بعد از مرگ ببرک کارمل با وجودی که جزیره‌های مختلف در حزب دموکراتیک خلق افغانستان ایجاد شد؛ ولی تا امروز این حزب زن ه است که با پیشکش برنامه‌های مختلف برای خدمت‌گذاری صادقانه دور از چور و چپاول دارایی‌های عامه هنوز هم در کنار مردم قرار دارند.

متأسفانه روز تا روز به جزیره‌های حزبی افزود شد ح د خ د بعد از سقوط و مرگ ببرک کارمل تا حال نتوانستند که به پایستاده و متحد شوند و به شکل پراکنده در مبارزه هستند تا به حال نقش در سیاست امروز و فردا کشور ندارند؛ ولی حوادث اخیر برای اعضای این حزب تحرک بیشتر داده است و انتظار مردم همچنان از مترقیان به سطح بلند وجود دارد مردم تقاضا دارند که هر چه زودتر رهبری این حزب بر چالش‌های درونی‌شان فایق آید، نه تنها جایگاه این حزب دموکراتیک خلق افغانستان را منحصیث حزب پیش‌تاز در سیاست امروز و فردا تعیین کنند بلکه پاسخگوی خواسته‌های بر حق مردم باشد. امید قسمت چهارم این مقاله بتواند صمیمت از تاریخ پنهان سانسور شده از جانب مخالفان این نهضت و رهبر حزب دموکراتیک خلق افغانستان روشن ساخته پاسخگویی قسمت از سوالات مردم باشد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۳.۰۵.۳۰

فهرست منابع

۱. ویکی پدیا، تحلیل عارف عرفان ۲۰۲۳.۰۴.۲۸.
۲. دوج ویلی ۱۳۹۰.۱۱.۲۶.
۳. گفتمان‌های دریچه بهار اروپا و نوشته‌های مستند عصمت الله سادات یک تن از همکاران نزدیک ببرک کارمل ۲۰۲۳.

بانو اناهیتا راتب زاد یک شخصیت سیاسی

صحبت من در پنجمین سالروز وفات زنده باد اناهیتا راتبزاد درهالند ۲۰۱۹ نخست سلام و ادب به شما چهره‌های پر بار که کشور که امروز به خاطر تجلیل شایسته از پنجمین روز وفات رنده یاد اناهیتا راتب زاد اعم از چهره‌های فرهنگی سیاسی اجتماعی مقیم اروپا گرد هم جمع شده اید.

و ثانيا سپاسگزارم از هیأت رهبری شورای سراسری زنان کشور شاهی‌هالند به ریاست بانوی فعال سهیلا زحمت من من‌حیث یکی از پیروان راه آزادی و دموکراسی که در نوجوانی این الگو برداری را از بانوی نستوه اناهیتا راتبزاد کرده بودم سخنی چند خدمت تان تقدیم میدارم. دوستان و رفقای عزیز!

اناهیتا راتبزاد که در سال ۱۳۳۱ ترسایی در گلدره ولایت کابل متولد شده بود در ۷ سپتامبر سال ۲۰۱۴ در المان وفات است.

زن که اندیشه مترقی مارکسیستی داشت زنی که در پایه‌های اساس حزب و دولت شجاعات فعالیت کرد.

و ی که در نوشته‌ها و صحبت‌های‌اش امپریالیزم جهان‌خوار امریکا را نقد می‌کرد جبر زمان مجبور به اقامت‌اش در کشور امپریالیستی نمود.

ای وای که چه درد ناک است مطمئن استم که هر کدام از چپی‌ها مترقیان مقیم خارج کشور که مجبور به ترک وطن شده‌اند این درد را با گوشت و پوست‌شان احساس می‌کنند. وی بنا بر وصینامه‌اش در شهر زیبا کابل در شهدای صالحین در مقبره اجدادشان به خاک سپرده شد.

وقتی از اناهیتا راتبزاد یاد می‌نمایم باید به تاریخ پنجاه سال قبل از امروز نظر اندازیم و مو شگافانه از این چهره محبوب زن شجاع که در شرایط نا مساعد و حاکمیت صدها ساله مرد سالاری در کشور بر ضد این پدیده منفور قدالم کرد و تا آخرین لحظه زندگی به دادخواهی پرداخت وقتی از بانوی نستوه اناهیتا راتبزاد یاد آور می‌شود ایجاد ساز مان دموکراتیک زنان افغانستان را در سال ۱۳۴۴ به چشم محسن می‌نمایم تریبون‌صدای آزادی و مبارزات زنان برضد تبعض جنست و مبارزه علیه خشونت است که کدرهای بیشمار را تربیه کرد که امروز زیرهمین چتر تعدادی را با خودداریم من که در جوانی این بانو نستوه برایم الگو بود خوشبختانه سال‌های دراز را در

مناوشات در سازمان دموکراتیک زنان افتخار همکاری‌شان را داشتیم که خاطرات نیک‌شان را تا امروز با خود دارم. وی نتنها برای زنان افغانستان چهره محبوب بود او در کنار زنان غزه علیه اسرائیل به ایستاد و پیام رز عنوانی سر دبیر زنان عرب نوشت مانند همین با نهادهای زنان جهان روابط نزدیک همکاری را ایجاد کرد.

اگر صحبت در مورد خدمات‌اش ادامه دهیم از حوصله این برنامه و شما عزیزان بلند است. اتکا می‌نمایم به سروده ام

(اناهیآتا إلهه بود ستاره شد)

اناهیآتا الهه آب و فرشته، نگهبان چشمه‌ها و باران بود. او نماد عشق، باور مندی و دوستی بود. آناهیآتا عصیانگر و سنت شکنی از تبار خونی شقایق‌های سرخ که از جهان بی تفاوتی فکرها و صداها و فریادها آمده بود تا برای عدالت و رهایی و آگاهی زن برزمد. او در پی به دست آوردن حق یا حقوق گرفته شده، گم شده و یا پنهان شده بود و با همت و عواطف شفاف وارد میدان رزم و پیکار گردید و راه رهایی و آزادی را برگزید.

او یک سنت شکن سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بود که در برابر سنت هزار و چند صد ساله مردسالاری عصیان و مبارزه کرد. مبارزه او به معنی مبارزه یک بُعدی با فرهنگ مرد سالار و زن ستیز نیست؛ آناهیآتا برای بیداری می‌تپید و برای آگاهی دادن می‌رزمید.

او که به فردیت رسیده بود، از فردیت رسیدگی به جمع دموکراتیک پیوست و شانه به شانه هم‌زمان خود از جایگاه فعال جمعی مبارزه را جولان بخشید و اسطوره آفرید و خود ستاره شد. او با شناختی که از زمانه و محیط پیرامونی‌اش به دست آورده بود به مبارزه چند بُعدی پرداخت. او قصد آفریدن آگاهی کاذب نه، بلکه حد نهایی آگاهی ممکن برای آزادی، رهایی و برابری را به زنان و جوانان شامل دختران و پسران انتقال میداد.

عصیانگری و نبرد زنانه او در برابر بی عدالتی و نابرابری اجتماعی پایدار ذاتی، واقعی و انسانی خود غایت و رهایی‌بخش و آزادیخواهانه بود. آناهیآتا الهه بود ستاره شد.

روح این بانوی شجاع بی هراس و سر سپرده افغانستان شاد باد

کار نامه‌های‌شان گرمای باد

القاب کشور دنمارک (شهزاده فقیر مشرب) به کاوه کارمل

پسر ببرک کارمل رئیس جمهور اسبق در مراسم خاکسپاری او اهدا کرد.

مراسم به خاک سپاری (شهزاده فقیر مشرب) افغانستان القاب کشور دنمارک به زنده یاد کاوه کارمل ادا شد.

کاوه کارمل در افغانستان متولد شد بعد از ختم تحصیلات لیسه تحصیلات عالی در مسکو به پایان رسانید وی با بلندترین تحصیلات، علم و دانش، اخلاق شایسته و خصوصیات عالی انسانی، وطن پرستی و مردم دوستی آراسته بود، وی فرزند رئیس جمهور اسبق افغانستان ببرک کارمل بود، که به تاریخ ۲۰۲۲/۱۰/۰۴ بنا بر سرطان خون در بیمارستان کوبنهاگن جهان فانی را وداع گفت و ۲۰۲۲/۱۰/۰۶ در کشور دنمارک توسط اعضای خانواده اش، تعدادی از اعضای جنبش ترقیخواهان و روشنفکران، افغان‌های مقیم اروپا و شهروندان دنمارک به خاک سپرده شد.

کاوه کارمل انسان صمیمی، بیگانه با تعصبات قومی، مهربان، پیشتاز و متحد بود که برای تحکیم وحدت و انسجام جنبش ترقیخواهان و مردم افغانستان تلاش می‌نمود. بمناسبت مرگ نا بهنگام کاوه کارمل ضمن مرثیه پیام‌های تسلیت از سازمان‌های سیاسی مترقی، سازمان‌های اجتماعی و مدنی داخل و خارج مرز، شخصیت‌های مستقل سیاسی مواصلت کرده و در پیام‌ها آمده بود که چنین چهره‌ها صادق و خدمتگار راستین الگو برای نسل‌های بعدی خواهد بود و مرگ ایشان در وضعیت سیاسی نا به سامان امروز افغانستان ضایعه بزرگ شمرده می‌شود.

روح‌شان شاد، یادشان گرامی باد

«مرثیه‌ای بر ارتحال رفیق کاوه کارمل»

کاوه یار همدم وفرزانه بود	او رفیق با وقار، مردانه بود
بامناعت زیست در راغ فلک	عزم راسخ داشت و جانانه بود
حب میهن بود عجین درخون او	دور گل‌های وطن پروانه بود
باپلشتی‌ها وطامات درتضاد	یک مبارز، نستوه و فرزانه بود

یاد یادت باد کاوه در سیر زمان
زیستی مردانه وانديشه ات مردانه بود
ای رفیق و همسفر همزم ما
رسم و راه ات روشنی هر خانه بود
حیف که رفتی؛ ولی راحت بخواب
آرزوهایت حدیث و دفتر ات غمخانه بود
شعر از زرغونه «ولی» جرمنی جرمنی ۲۰۲۲.۱۰.۰۲

خوانش متن در رسانه دریچه بهار اروپا!

با اندو و درد هموطنان و روشنفکران و ترقی خواهان افغانستان در داخل و خارج کشور سوگوار یکی از مبارزین راه آزادی و ترقی افغانستان زنده یاد کاوه کارمل پسر زنده یاد ببرک کارمل رئیس جمهور اسبق افغانستان و منشی عمومی کمیته مرکزی ح د خ هستند و به تاریخ ۴ اکتبر پیکر ایشان را با تمام آرزوهایش که عمانا وحدت نیروهای مترقی و آرامی مردم و آبادی کشور بود جمعی از هموطنان همزمان و عدهٔ کثیری از روشنفکران در غربت کونپهاگن مرکز کشور دنمارک به خاک سپردند وی که یکی از اعضای کمیته مرکزی حزب آبادی افغانستان و عضو بیروی اجراییه شورای اروپایی حزب آبادی افغانستان بودند.

مدت هفت سال منحیت رئیس شورای اروپای نهضت فراگیر با از خود گذری و درک وضعیت متزلزل سیاسی افغانستان رهبری یک حرکت ترقی خواهانه را بدون کدام امتیاز رایگان با قبول دشواری‌های مهاجرت انجام وظیفه کرد نقش و رسالت خود را در مقابل مردم و وطن از دریچه‌های مختلف انجام می‌داد وی یک مبارز سر سپرده که قلباش برای وطن و مردمش در دیار غربت تا آخرین روزهای زنده گیش می‌تپید.

کاوه کارمل از جوانی درفش آزادیخواهانه و عدالتخواهانه را به دوش کشید وی یک مبارز آزادیخواه، شجاع با تمکین و استوار بود که گام‌های ارزنده به خاطر وحدت و منسجم شدن نیروهای مترقی بر داشت و یکی از آرمان‌هایش وحدت و انسجام نیروهای مترقی بود تا آخرین لحظات زنده‌گی در عرصه تلاش کرد. کاوه کارمل شخصیت متواضع، صمیمی و مهربان بود و با تصبات قومی بیگانه بود. اعضای پر افتخار ح د خ ا و تعدادی از رهبران آن از جمله زنده یاد ببرک کارمل که در مکتب انترناسیونال آموزشیافته بود با خدمت گذاری به طبقه زحمت کش افغانستان از چور و چپاول بین المال به دور بود با دست پاک صادقانه خدمت نمود که این افتخارات را تمام رهبران و اعضای این حزب مترقی با خود دارد و به همه ویدا است تمام اعضای این حزب در داخل و خارج کشور داری منقول و غیر منقول به نام‌شان وجود ندارد و ثبت نیست هیچکدام‌شان نه بلند منزل دارند و نه قصرهای طلایی و هتل‌ها شاندار در دبی و یا قطر یا انگلستان یا جرمنی در سراسر جهان یک دالر در بانک‌های‌شان برای خود و فرزندان‌شان مانند

دیگر رئیس‌های جمهور افغانستان ذخیره نکرده‌اند به این منظور کشور دنمارک القاب شهزاده فقیر (مشرب) را به کاوه کارمل پسر رئیس جمهور افغانستان اهدا کردند که چنین رئیس‌های جمهور و خانواده فقیر مشرب‌شان الگوی صداقت و خدمتگذاری برای دیگران خواهد بود در وضعیت مبهم سیاسی موجود، مرگ چنین چهره‌های سیاسی ضایعه بزرگ برای جنبش ترقی خواهان و و طبقه زحمتکش افغانستان محسوب می‌گردد.

روح‌شان شاد یادشان گرامی باد

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۲

وظایف سازمان ملل متحد تأمین عدالت اجتماعی طرح‌ها پیشنهادات من در نشست ملل متحد آنلاین راه بیرون رفت افغانستان از بحران به نام خدا

درود و ادب دارم به اشتراک کننده‌گان این نشست تاریخی اجازه دهید نخست از زحمات و تلاش‌های پیگیر محترم نصیر احمد فایق نماینده افغانستان در ملل متحد ابراز امتنان کنم. من زرغونه «ولی» منیث یک چهره ملی و فعال حقوق زن مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز مقیم جرمنی عضو خانه مردم پارلمان اتحادیه اروپا معاون مدافعان منافع ملی افغانستان به حمایت از مردم دردمند ما و به خصوص زنان افغانستان که روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند از این تریبون امروز با طرح خویش در جمع شما ندای میهن و ملت خاموش به خصوص زنان افغانستان را کفالت میکنم با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند(ج) با درک بی عدالتی‌ها و نابسامانی‌های گذشته و مصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است، باتقدیر از فداکاری‌ها، مبارزات تاریخی مردم قهرمان و دردمند ما و ارج گذاری به مقام والایی ش‌هدای راه آزادی کشور، با درک این که افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق داشته باشد و با رعایت قوانین منشور ملل متحد و با احترام به اعلامیه جهانی حقوق بشر، به منظور تحکیم وحدت ملی و حراست از استقلال حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور، به منظور تاسیس نظام متکی بر اراده مردم و دیموکراسی، به منظور ایجاد جامعه عاری از ظلم، استبداد، تبعیض و خشونت و مبتنی بر قانون‌مندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت و حقوق انسانی و تأمین آزادی‌ها و حقوق اساسی

مردم، به منظور تقویت بنیادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دفاعی کشور، به منظور تأمین زندگی مرفه و محیط زیست سالم برای همه ساکنان این سرزمین، و سرانجام، به منظور تثبیت جایگاه شایسته افغانستان در خانواده بین‌المللی رسالت خود می‌دانم که برای دفاع از حقوق بر حق توده‌های میلیونی کشور خود در کنار صدها تن از مبارزین سر بکف مهین صدای مردم خاموش به خصوص زنان به زنجیر کشیده افغانستان بوده و نقش تأثیرگذار را با طرح‌ها و

پیشنهادات خود در مورد راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران با مکتبی مختصر روی وضعیت موجود پیشکش می‌نمایم.

از دیر زمانی است که افغانستان در بحران به سر برده و پس لرزه‌های جنگ ما را همیشه نگران کرده است عوامل تأثیر گزار آن می‌تواند محدودیت‌های ایجاد شده در برابر زنان، دخالت کشورهای منطقه و جهان، نبود اقتصاد خود کفا و فقر نبود روحیه وحدت ملی، خصومت‌های بین منطقه ای، ضعف کاری حاکمیت سرپرست طالبان نبود قانون اساسی، نبود دموکراسی، بیکاری و بی شغلی مردم نبود روحیه و اراده سیاسی برای ختم جالش‌های موجود از عوامل عمده‌ای بحران به حساب می‌آید.

که مداخله کشورهای پاکستان، ایران، عربستان سعودی، امریکا، انگلستان، چین، از یک طرف در بحران سازی در داخل کشور نقش دارد و از جانب دیگر نبود روحیه سیاسی و پیشکش الترتیف طالب به جامعه جهانی، رشد تعصبات قومی و زبانی که ریشه ژرف پیدا کرده و ناکامی تمام مردم افغانستان را در قبال خود دارد ۱۵ اگست ۲۰۲۱ با فرار رئیس جمهور داکتر اشرف غنی و و تکیه زدن طالبان به اریکه قدرت سیاسی!

افغانستان یکی از کشورهای جهان است که در وضعیت فروپاشی قرار دارد و روی وضعیت میلیون‌ها تن از باشندگان آن تأثیرگذار است بر دختران و زنان افغانستان محدودیت‌های گسترده اعمال شده از جمله حجاب اجباری و محرومیت حق آموزش و کار در نهادهای دولتی و غیر دولتی.

طالبان در بخش حقوقی و قضایی لایحه‌های حقوقی زنان را از از قوانین حذف کرده‌اند و به سرکوب زنان مشهود دست زده‌اند، محرومیت زنان و دسترسی‌شان به خدمات حقوقی همچنان نگران کننده است که حمله گسترده و سیستماتیک به حقوق آزادی‌های مردم است. زنان و دختران افغانستان ظالمانه سرکوب می‌شوند افغانستان در جهان یگانه کشوری است که دختران و زنان از حق آموزش محروم هستند.

اعتراضات و داد خواهی زنان در داخل کشور با شتم و شلاق و زندان از جانب طالب‌ها همراه بوده است نهادهای زنان بیرون مرز آنها را تنها نگذاشته ده‌ها نهادهای زنان، نهادهای مدنی نهادهای اجتماعی در خارج مرز به حمایت مردم و زنان افغانستان شتافتند.

اندوه و وحشت شاهد ادامه اعمال دساتیر طالبانی برای سر کوب و خشونت علیه زنان و دختران افغانستان است.

بعد از برگشت طالبان بحران اقتصادی انسانی گسترده که بالای دوم بر سوم جمعیت کشور تأثیرگذار بوده که مردم نیاز به کمک عاجل دارند.

سیاست اپارتاید جنسیتی و قومیتی روز افزون است با وجود عفو عمومی طالبان دستگیری‌های شبانه و زندانی ساختن‌های منسوبین قوای مسلح و کارمندان ادارات قبلی ادامه دارد. حتی ترور می‌شوند زندان‌های طالبان که نهادهای مدنی و بین‌المللی به آنها دسترسی ندارند پر از تاجیکان اقلیت‌های کشور و به خصوص پنجشیریان و تاجیکان است اشخاص رها شده که شاهدان عینی هستند وضعیت زندانیان را از استبداد و شکنجه طالب که مخالف به قوانین منشور ملل متحد دارد نگران کننده خوانده اند و مطابق گزارشات رسانه‌ها ۵۰۰ تن از جوانان پنجشیر بی رحمانه کشته شده‌اند و قتل عام پنجشیر ثبات را تاریخ فراموش نمی‌کند. سانسور رسانه‌ها به اوج رسیده حق ابراز نظر در مورد کم کاری‌های نظام از مردم گرفته شده است

کنشگران، محققین سیاسیون همه با هم راه حل بیرون رفت افغانستان از این وضعیت را زیر این چتر و ده‌ها چترهای دیگر باید جستجو کرد و طرح‌های مشخص را پیشکش کرد. - من به ملت خود می‌اندیشم ملتی که آزاده کی را با قربانی‌های بیشمار تجربه کرده‌اند و پیکرش زخمی است طرح من قرار ذیل است:

۱- نخست ما نیاز به اجماع ملی، همگرایی و همبستگی ملی داشته و خواست ماست. سالاری و سروری کنار گذاشته شود، همدیگر پذیری گسترش یابد و وحدت ملی اتحاد تمام ملیت‌های با هم برادر افغانستان دور از تعصبات قومی و زبانی نیاز مبرم است تا یک مشت آهنین بر دهن افراطیت و ارتجاع سیاه شویم.

۲- احترام به قانون اساسی کشور یکی از مندرجات است هرچه زودتر قانون اساسی تکمیل و توسط حکومت امارت تطبیق گردد.

زیرا قانون اساسی مهم‌ترین و بنیادی‌ترین اصل در جامعه بشری است که ضامن تأمین عدالت اجتماعی، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی می‌باشد ما خواهان قانون اساسی هستیم که حقوق و آزادی‌های تمام اتباع افغانستان اعم از زن و مرد مساویانه دور از تعصبات قومی و زبانی، تک جنسیتی قانونگذاری و عملاً مورد تطبیق قرار بگیرد اپارتاید جنستی در افغانستان به رسمیت شناخته شود.

۳- قبول پیش شرط‌های جامعه جهانی بدون قید و شرط از جانب حکومت سرپرست اعم از ایجاد حکومت فراگیر که مشروعیت داخلی و خارجی داشته باشد، اعاده حقوق زن و رعایت حقوق

- بشر که خواست مردم افغانستان است- زیرا ما نظام استبدادی و تک قومی را تقبیح می‌نمایم ما خواهان نظام هستیم که بستر مناسب تمام اقوام و اقشار جامعه باشد تا ملت ما در خانه مشترک‌شان دور از تعصبات قومی با آرامش در کنار هم زندگی نمایند.
- ۴- ایجاد دیالوگ ملی، تأمین اراده ملی در مشارکت سیاسی برای همدیگر پذیری و همبستگی نقش ارزنده دارد و دیالوگ با اپوسیون راه بیرون رفت را هموار می‌سازد.
- ۵- احترام و رعایت قوانین منشور ملل متحد از جانب حکومت سرپرست و جلب حمایت جامعه جهانی، ملل متحد و حقوق بشر در تغییر مثبت وضعیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی افغانستان به خصوص صدای زنان برای کار، نان، عدالت و فقر زدایی.
- ۶- سیاسی نکردن کمک‌های بشر دوستانه برای مردم افغانستان توجه صورت گیرد تا کمک‌های بشر دوستانه بدون مداخله حکومت سرپرست به مستحقین برسد.
- ۷- نقش سازمان‌ها، احزاب سیاسی، جامعه مدنی و زنان مشخص گردد.
- ۸- حکومت باید تضمین کننده حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و ضمانت کننده ارزش‌های مدنی، فرهنگی و اجتماعی جامعه باشد
- ۹- ما پاسخ شفاف ایالات متحده آمریکا را که متهم به ارتکاب جرایم بشری در افغانستان است خواهیم و به این منظور ایالات متحده در بر گشتاندن صلح و ثبات سیاسی اجتماعی و اقتصادی افغانستان را دو باره جبران کرده دست به کار عملی بزنند تا نمایشات.
- ۱۰- اجماع منطقی یکی از اساسیترین رویکردهاست؛ زیرا اجماع منطقی رکن مهم است که نقش ما در منطقه باید برجسته باشد؛ زیرا کشور ما برای منطقه و جهان داری ارزشمندی خاص است که ما باید با کشورهای همسایه در تفاهم سیاست کرد و توجه به منافع ملی و حفظ جغرافیا میهن خود را چو مردمک چشم احترام کرد این روابط را توسعه و گسترش داد
- ۱۱- زنان که نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند بدون قید و شرط ما خواهان حضور معنا دار و پر رنگ رنان در مشارکت اجتماعی هستیم جمود فکری بخ زده‌گی سیاسی را نمی‌خواهیم عدالت و قانونیت شعار ماست تمام اقشار جامعه در قانون اساسی آینده کشور جایگاه برابر و در مشارکت اجتماعی حق برابر داشته باشند.
- ۱۲- شکل نظام مهم نیست متمرکز و یا غیر متمرکز ما خواهان نظام غیر متمرکز در صورتی هستیم که تحمیل زور، رشوت، خیانت، یکه تازی‌ها و برخورد‌های سلیقوی را حذف کرده طبق لیاقت، شایسته سالاری، اهلیت، استعداد تخصص و تجارب فنی و مسلکی را برای آبادی،

شگوفانی و آرامی ملت توسعه داده شود در غیر این شکل نظام که اراده مردم و قانون محور نباشد درد را دوا نخواهد کرد.

۱۳- کار روشنگری ارزنده است دامان گفتمان‌ها، کنفرانس‌ها، نشست‌ها، از شهر تا به ولایات روستا کشور توسعه یافته نقش سازنده که نه تنها گره گشایی مشکلات امروز ما است بلکه در از بین بردن فاصله شهر و ده ارزنده دارد؛ در ضمن مردم روستا حق‌شان را دانسته در کنار هم برای تأمین صلح این داعیه سترگ ملی نقش سازنده را ادا کنند.

۱۴- تازمانی که بی‌سوادی بیشترین قشر یک جامعه را تشکیل بدهد نه تنها ما به عقب گرد سیاسی اجتماعی و فرهنگی سوق داده می‌شویم بلکه کم کاری و عدم توجه به این مشکل بزرگ جامعه جغرافیای افغانستان را به نا بودی می‌کشاند.

۱۵- بیطرفی در سیاست خارجی بی تأثیر نخواهد بود کشور ما بیطرف بوده و عدم انسلاک و بیطرفی خود را حال و در آینده حفظ خواهد کرد در هیچ میدان جنگ و تقابلات جهانی اشتراک نداشته و نخواهد داشت.

۱۶- با شعارهایی که هیچگونه جنبه تطبیقی و عملی ندارد، باید وداع گفت. شخصیت‌ها، گروه‌ها و نهادهای کوچک و خورد پراکنده را باید در یک سنگر بزرگ برای خواسته‌های بر حق ما بسیج نمایم تا گام‌های بلند را در جهت گسترش و استحکام ثبات پایدار برداشته پیام اور صلح و امنیت در کشور باشیم.

ما با چنین میکانیزم قلعه‌های بزرگ موفقیت را می‌توان از آن خود ساخت

با احترام

زنده باد افغانستان

زرغونه «ولی» نویسنده، فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی

مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز و یک تن از معاونین مدافعان منافع ملی

افغانستان کاندیدای دور ۱۷

پارلمان افغانستان

جرمنی مؤرخ ۲۰۲۳.۸.۱۹

ائتلاف ملی راه گشای ما برای آزادی

ائتلاف ملی راه گشای ما برای آزادی و اعاده تمامیت ارضی،

حاکمیت ملی و وحدت ملی افغانستان می باشد

به نام خداوند لوح قلم

حقیقت نگار وجود و عدم

درود و ادب دارم من زرغونه «ولی» منحیث یک چهره ملی و فرهنگی، فعال حقوق زن مسئول اجماع بین المللی زنان افغانستان بیرون مرز به اشتراک کننده گان این نشست تاریخی و سرنوشت ساز مدافعان منافع ملی افغانستان تحت عنوان (ائتلاف ملی راهگشای، اعاده تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و وحدت ملی مردم افغانستان اجازه دهید نخست از زحمات و تلاش های پیگیر هیأت رئیسه و هیأت رهبری مدافعان منافع ملی افغانستان، مسئولین و اعضای کمیسیون تدارکات ائتلاف بزرگ ملی افغانستان که نشست امروز را با اشتراک شما شخصیت های مستقل ملی، دوکتوران و کنگشگران، سیاستمداران که نسخه مدارا را به پیکر زخمی وطن و تن به خون اغوشته هموطن زیر همین چتر با اتحاد و همبستگی آمادگی تان را ابراز میدارید تا کشتی شکسته داعیه بزرگ ملت ما را به ساحل مقصد برسانیم).

من به حمایت از مردم دردمند ما و به خصوص زنان افغانستان که روزهای سخت و دشواری را سپری می کنند از تربیون امروز مانند دهها تربیون دیگر استفاده نموده تا در جمع شما ندای میهن و ملت به خصوص زنان خاموش افغانستان باشم!

- ❖ ما در موقعیت اساس تاریخی قرار داریم، زمانی بحث ایتلاف مطرح می شود که حقوق انسانی و آزادی های اجتماعی فردی، استقلال، تمامیت ارضی و حاکمیت ملی در رژیم موجود طالبانی مورد تخطی های بیرحمانه قرار گرفته است استبداد داد می زند
- ❖ رسالت خطیر وطن پرستان برای ایجاد جبهه واحد که باید شکل بگیرد تا برای تحکیم نظام قانون مدار و قانون محور استوار و نا ترس با ایجاد تشکل های سیاسی، مدنی مبارزه کنند پس به امر وحدت همبستگی هماهنگی و ائتلاف متعقد بود.

- ❖ هر اتحاد، ائتلاف و جبهه براهداف و اصول استراتژی یک استوار می‌باشد.
- ❖ ائتلاف بزرگ ملی افغانستان که شامل گرایش‌های فکری مختلف است به زودی اعلان موجودیت خواهد کرد این ائتلاف که تحت عنوان (ائتلاف به خاطر ایجاد یک نظام قانون مدار و قانون محور و مردمی که برخاسته از اراده مردم، استوار دموکراتیزه کردن حیات سیاسی، تأمین عادلانه اشتراک همه اقوام و قبایل ساکن کشور در حاکمیت دولتی و ایجاد نظام رفاه همگانی تمام اقشار جامعه اعم از زن و مرد، مبارزه و تلاش خواهد کرد که تحت عنوان ائتلاف ملی راهگشای، اعاده تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و وحدت ملی مردم افغانستان است).
- ❖ که بعدن براساس یک خط اندیشوی روشن و مشخص به اشتراک و نقش فعال اعضای این ائتلاف شکل گرفته که نقش سرنوشت ساز هر یک شما در تدوین آن مؤثر و سودمند خواهد بود.
- ❖ خواسته‌های ما از این جلسه که به منظور ایجاد یک ائتلاف بزرگ ملی برگزار شده است چیست؟
- ❖ ما به ملت و مهین خود می‌اندیشیم.
- ❖ ملتی که آزاده‌گی را با قربانی‌های بی‌شمار به دست آورند آن ملتی که چهار دهه جنگ خانمانسوز را تجربه تلخ کرده‌اند و مهین که وجب وجب خاکش باروتی است پیکرش را چهار دهه جنگ به کوله اتشبار مبدل نموده است.
- ❖ در قدم اول همدیگر پذیری دور از حس سروری و سرداری را در این ایتلاف خواهیم، خود خواهی‌ها حذف و به هیچوجه ادامه دهنده خطوط کار ورهنمودهای فردی، گروهی، سلیقوی نبوده بلکه این نور را ممثل وحدت همبستگی ملی برای راه بیرون رفت افغانستان از بحران دانسته با هم جسورانه مبارزه نمایم.
- ❖ برای ما شکل نظام مهم نیست متمرکز و یا غیر متمرکز ما خواهان نظام غیر متمرکز در صورتی هستیم که تحمیل زور، رشوت، خیانت، یکه تازی‌ها و برخوردهای سلیقوی را حذف کرده طبق لیاقت، شایسته کی اهلیت، استعداد تخصص و تجارب فنی و مسلکی شایسته سالاری را برای آبادی، شگوفانی و آرامی ملت توسعه بدهیم در غیر آن شکل نظام که اراده مردم و قانون محور نباشد درد را دوا نخواهد کرد.
- ❖ قانون اساسی مهم‌ترین و بنیادی‌ترین اصل در جامعه بشری است که ضامن تأمین عدالت اجتماعی، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی می‌باشد ما خواهان قانون اساسی

- هستیم که حقوق و آزادی‌های تمام اتباع افغانستان اعم از زن و مرد مساویانه قانونگذاری و عملن مورد تطبیق قرار بگیرد دور از تعصبات زبانی، قومی مذهبی و تک جنستی موجود که قانون اساسی مانند دوره جمهوریت نمایشی نباشد.
- ❖ زنان که نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند امروز محدودیت‌ها اعم از منع آموزش، منع کار و منع‌شان از مشارکت اجتماعی به داعیه جهانی مبدل شده است بدون قید شرط آزادی و برابری زنان را در مشارکت اجتماعی تقاضا داریم ما بنابر ضرورت و مقتضیات مدرن جهانی امروز که در قرن ۲۱ قرار داریم جمود فکری و بیخ زده‌گی سیاسی را نمی‌خواهیم عدالت و قانونیت شعار ماست تمام اقشار جامعه در قانون اساسی آینده کشور جایگاه برابر و در مشارکت اجتماعی حق برابر داشته باشند.
- ❖ اجماع ملی خواست ماست؛ زیرا همبستگی و وحدت دور از مصایب وارد شده در کشور اعم از تعصبات قومی، زبانی و مذهبی که بر ملت ما تحمیل شده است یکی از اهداف ملی و سرنوشت ساز ملت ماست که با چنین میکانیزم قلعه بزرگ موفقیت را می‌توان از آن خود ساخت ضرورت ائتلاف امروز که در موردش سخن بر زبان است در همین نشست می‌باشد.
- ❖ کشور ما بیطرف بوده و عدم انسلاک و بیطرفی خود را حال و در آینده حفظ خواهد کرد در هیچ میدان جنگ و تقابلات جهانی اشتراک نداشته و نخواهد داشت.
- ❖ اجماع منطوقوی رکن مهم است که نقش ما در منطقه باید برجسته باشد؛ زیرا افغانستان قلب آسیا است زمانی قلب از حرکت بی افتد دیگر جسم بی حرکت است پس جغرافیای افغانستان نه تنها برای منطقه بلکه برای جهان داری ارزشمندی خاص است که ما باید با کشورهای همسایه در تفاهم سیاست کرد و توجه به منافع ملی و حفظ جغرافیای میهن خود را چو مردمک چشم حفظ کرد این روابط را توسعه و گسترش داد.
- ❖ ما به طرف همگانی شدن گام می‌گذاریم چند حزب سیاسی و یا نهاد مدنی که با خطوط کار مشابهی نیستیم بلکه این ائتلاف از جریان‌های مختلف با خطوط و برنامه‌های مختلف تشکیل می‌شود؛ ولی روی یک اهداف مشترک که عمانا آرامی ملت شگوفانی کشور که اعضای محترم ائتلاف روی این اصل بیشتر تمرکز نمایند.

- ❖ جلب حمایت جامعه جهانی را به منظور تغییر بنیادی سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نموده؛ زیرا دست‌یابی برای اهداف تذکر یافته دور از حمایت جامعه جهانی در مجموع ملل متحد، حقوق بشر ممکن نیست.
- ❖ به منظور همین اهداف متذکره کار روشنگری دامان گفتمان‌ها، کنفرانس‌ها، نشست‌ها، از شهر تا به ولایات کشور توسعه یافته نقش سازنده در از بین بردن فاصله شهر و ده داشته باشد تا مردم روستا حق‌شان را دانسته در کنار هم برای چنین داعیه‌های سترگ ملی نقش داشته باشند.
- ❖ در اخیر از نام مدافعان منافع ملی افغانستان، اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز و یک تن از مسئولین دریاچه بهار اروپا عضو خانه مردم پارلمان اروپا از تمام هموطنان داخل و خارج مرز کشور تقاضا دارم در این حرکت پیشرونده و امیدوار کننده باور مند بود به همدیگر اعتماد کنیم تا به یک اعتماد ملی دست یابیم. با شعارهایی که هیچگونه جنبه تطبیقی و عملی ندارد، باید وداع گفت شخصیت‌ها، گروه‌ها و نهادهای کوچک و خورد پراکنده را باید در یک سنگر کلان برای خواسته‌های برحق ما بسیج نمایم تا گام‌های بیشتری را در جهت گسترش و استحکام ائتلاف بزرگ ملی افغانستان تحت عنوان (ائتلاف ملی) راهگشای، اعاده تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و وحدت ملی مردم افغانستان است بر داریم.

با احترام

زرغونه «ولی» فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی

مقیم جرمنی مؤرخ ۲۰۲۳/۰۸/۱۹

قوت مردم ما در صداقت، اتحاد، همدیگر پذیری قوت مردم ما در صداقت، اتحاد، همدیگر پذیری، مسؤولیت پذیری و دوری از معامله‌هاست!

(افغانستان و انتخابات پارلمان ۲۸ میزان ۱۳۹۷)

پارلمان یک روند دموکراتیک است که مطابق به قانون اساسی جهت تنظیم امورات در زمان معین در کشور ما باید برگزار می‌شود؛ ولی متأسفانه بنابر نبود صلح، حضور تعدادی از جنگ سالاران منحیت و کلای مردم در پارلمان که عوام فریبانه در دوره ۱۶ رأی مردم را قپیده‌اند و از اعتماد مردم استفاده افزاری نموده‌اند که اعتماد مردم منجر به چور و چپاول دارای عامه سوی استفاده قرار گرفتن ان می‌باش.

گرچه مطابق قانون اساسی انتخاب سه سال بیشتر به وقت معین ان برگزار می‌شد که نظر به فرمان رئیس جمهور سه سال به تعویق افتاد که تمام و کلا از امکانات اقتصادی پارلمان در ظرف سه سال دیگر هم مستفید گردیده‌اند و دوامدار شدن دوره ۱۶ پارلمان مردم ما را نا توان تر و کشور را به سوی بحران بیشتر کشانید و از جانب دیگر چهره‌های سیاه غاصبان ملکیت‌های شخصی مردم، قاچاقبران مواد مخدر رشد کرده و نبود صلح، حاکمیت اجتماعی و تمامیت ارضی، فقر بی اعتمادی مردم به پارلمان و حکومت، فرار روز افزون مردم از افغانستان که بیشتر دامنگیر مردم شد و تعدادی از وکلای مردم به چهره‌های بی باور و جنگ سالاران نزد مردم به معرفی گرفته شد اند بنابر فشارهای حکومت‌های ذینفع در کشور دولت را مجبور به برگزاری انتخابات دموکراتیک نموده‌اند تا از این طریق از یک طرف چهره‌های منفی و زور سالاران که در مدت زمان طولانی کشور را به ویرانه مبدل نموده و مردم را نا توانتر از دیروز ساخته‌اند که تعدادی بیشترشان به نام نماینده‌گان مردم از خون ملت به سرمایه داران بزرگ مبدل شده‌اند از قدرت دور شوند و از جانب دیگر جهت رفع این چالش‌ها و چهره‌های جدید، صادق، دموکرات، خدمتکار به مردم پیشکش شوند.

گرچه با حمایت ملل متحد و کشورهای خارجی پروسه انتخابات باید با آمادگی‌های لازم برگزار می‌شود؛ ولی متأسفانه با وجود دوامدار شدن انتخابات دوره ۱۶ پارلمانی و میعاد تعیین شده با همه تلاش‌های کمیسیون مستقل انتخابات اعم از تنظیم رهنمودهای کاری، تدویر جلسات نظر خواهی، نشر مواد تبلیغاتی جهت آگاهی دهی مردم کشیدن چهره‌های جدید منحیت کمیشنران و مسؤلین، تلاش در جهت بایمتریک ساختن پروسه، توظیف کارمندان در عرصه‌های مختلف،

تربیه کدرهای مسلکی تا اندازه امکان و غیره با امکانات اقتصادی بلند و حمایت یوناما و نهادهای خارجی را روی دست گرفته شد؛ ولی متأسفانه جهت برگزاری پروسه انتخابات مشکلات را به تک شماری می‌گیریم - برنامه اقتصادی این پروسه چون از کشورهای خارجی اکمال می‌شد جهت جلب اعتماد کشورها و نادیه بودجه مالی کمیسیون زمان گیر بود. - بی باوری و بی اعتمادی مردم در پروسه انتخابات نقش تأثیر بر انگیز داشت.

- نبود کدرهای مسلکی و تربیه کدرها جهت استفاده از سیستم تخنیکی بایمتریک - سهل انگاری مسئولین در روشن کردن ذهنیت عامه و جلب مردم به پروسه امنیتی مشترک با نهادهای امنیتی و تأمین امنیت برای شهر وندان یکی از مشکلات بزرگ بود که متأسفانه در روز انتخابات ما شاید انتحار بیشتر در محلات رای دهی بودیم که شاید صدها کشته و زخمی از رای دهنده‌گان بی گناه کابل و دیگر ولایت استیم.

- شهادت تعدادی از کاندیدای در روزهای کمپاین در اثر ترورها و انتخار.
- سنگ اندازی‌های غاصبان زمین و صاحبان زور و زر هم تأثیرات منفی از خود بجا گذاشت
- فشار ملل متحد و کشورهای همسو یکی از عوامل دیگر بود که بدون آمادگی‌های لازم کمیسیون مجبور به برگزاری انتخابات ۲۸. میزان ۱۳۹۷ شد.

که پس از برگزاری انتخابات ۲۸ میزان افغانستان و جهانیان شاید انتخابات نا کام افغانستان استند

بنا بر قدرت ماندن فرزندان زور سالاران و قومندانها و معامله‌ها ی شبانه و اعلان نتایج هم هر روز به تعویق می‌افتد.

و درج بیشترین شکایات در کمیسیون انتخاباتی از روزهای رای دهی انتظارات مردم ما را به یاس و نا امیدی مبدل کرد که امروز ما و شما شاید بیشتر از هزاران شکایت ثبت شده از جانب وکلا، ناظران، نهادهای مدنی، احزاب سیاسی و غیره در کمیسیون شکایات استیم هنوز که هنوز است امیدوار استیم که کمیسیون انتخابات و مسؤولین آن در شمارش دوباره از محلات شاکی به شفافیت عمل کرده و قناعت کاندیدای پارلمان آینده را فراهم سازد.

زرغونه ولی

کاندیدای مستقل از ولایت کابل در پارلمان افغانستان

جرمنی ۲۰۱۸/۱۱/۱۹

فهرست منابع

۱. تحلیل و تفکر فردی.

انتخابات دوره هفدهم پارلمان مرام‌نامه و خط کاری‌ام به خاطر نماینده شدن در پارلمان افغانستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هموطنان، خواهران و برادران!

با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند(ج)، ایمان و اعتقاد به دین مقدس اسلام با درک بی عدالتی‌ها و نابسامانی‌های گذشته و مصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است، باتقدیر از فداکاری‌ها، مبارزات تاریخی مردم قهرمان و دردمند ما و ارج گذاری به مقام والای ش‌هدای راه آزادی کشور، با درک این که افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق داشته باشد و با رعایت منشور ملل متحد و با احترام به اعلامیه‌ج‌هانی حقوق بشر، به منظور تحکیم وحدت ملی و حراست از استقلال حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور، به منظور تاسیس نظام متکی بر اراده مردم و دیموکراسی، به منظور ایجاد جامعه عاری از ظلم، استبداد، تبعیض و خشونت و مبتنی بر قانون‌مندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت و حقوق انسانی و تامین آزادی‌ها و حقوق اساسی مردم، به منظور تقویت بنیادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دفاعی کشور، به منظور تامین زندگی مرفه و محیط زیست سالم برای همه ساکنان این سرزمین، و سرانجام، به منظور تثبیت جایگاه شایسته افغانستان در خانواده بین‌المللی از آن جایکه اعمار جامعه عادلانه که دیگر رعایت

تحولات جهانی و دگرگون عظیم در ساختارها بویژه ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات و اقتصاد دانش»، به مباحثات مربوط به کیفیت در نظام علمی جهان اهمیت خاصی بخشیده است. این در حالی است که ساز و کار جامعی برای ارزیابی کیفیت در نظام موجود کشور ما استقرار نیافته است و زمان‌های دیر را در بر خواهد گرفت.

از دیر زمانی است که افغانستان در بحران به سر برده و نا امنی‌ها روز به روز بیشتر می‌شود.

که جنگ و نا امنی در افغانستان دو عوامل دارد خارجی و داخلی عوامل تاثیر گزار آن میتواند دخالت کشورهای منطقه و جهان، نبود اقتصاد خود کفا، نبود روحیه وحدت ملی، خصومت‌های بین منطقه ای، ضعف کاری و فساد حاکم در دولت، اجرا نشدن قانون، بیکاری و بی شغلی مردم نبود اراده سیاسی برای ختم بحران از عوامل عمده ای بحران و جنگ به حساب می‌آید.

که مداخله کشورهای پاکستان، ایران، عربستان سعودی، امریکا، انگلستان، چین، از یک طرف در بحران سازی در داخل کشور نقش دارد و از جانب دیگر نبود روحیه سیاسی، نبود اقتصاد و فقر، اجرا نشدن قوانین و فساد اداری، نبود روحیه اتحاد و همبستگی و رشد تعصبات قومی و زبانی که ریشه ژرف پیدا کرده و ناکامی تمام مردم افغانستان را در قبال خود دارد.

اینجانب منجیث یکی از کاندید های دور ۱۷ پارلمان کشور مطابق به قانون اساسی کشور و رعایت آن در فعالیت‌ها و کار کردهای آینده ام در پارلمان کشور منجیث یک وکیل صادق، وفادار به آرمان‌های مردم دردمند کشور خدمت صادقانه را یکی از وظایف انسانی خود دانسته و صدای بلند ترقی خواهی، تامین عدالت اجتماعی، تامین صلح دراز مدت محو فقر، بیکاری، تامین شرایط مناسب صحتی برای مردم، محو فساد اداری، مبارزه علیه خشونت با زنان.

منجیث یک زن، رسالت خود میدانم تا همیشه مدافع حقوق زنان بوده و چهره واقعی آنان در پارلمان افغانستان باشم.

به آزادی بیان، فعالیت نشرات و مطبوعات در فضای آزاد و بدون سانسور احترام داشته و کوشش خواهیم کرد تا خود نمونه خوب از واقعیت‌گرایی و بیان زبان و سیمای مردم باشم.

مطابق ماده بیستم قانون اساسی و مطابق ماده ۴۵، ۴۶ قانون اساسی حمایت از نقش آموزش و پرورش جوانان رشد و استعداد های آنان این نسل فراموش شده و مواظبت از اطفال این نو نهالان جامعه ما، مطابق ماده ۱۶ قانون اساسی مبارزه علیه تعصبات زبانی قومی، مذهبی و تلاش و تامین زنده‌گی با همی میان تمام اقشار و اقوام مختلف ساکن وطن مشترک ما افغانستان جهت تامین حقوق انسانی مردم جنگ زده ما در راستای، اعمار جامعه نوین، آبادی و سرسبزی شهر کابل، مطابق بند هفتم قانون اساسی کشور مبارزه علیه تروریسم و نا بودی ریشه‌های آنان و انتحاریان روز افزون در شهرو و ولایت کابل و دیگر ولایات قاچاق مواد مخدر و کشت و زرع آن و تولید و استعمال مخدرات در خط سرخ کاری من قرار خواهد داشت حمایت از رشد و توسعه

مؤسسات تولیدی حمایت از سر مایگزاری بزرگ و متشسین خصوصی جهت رشد اقتصاد شهروندی و گماشتن بیکاران به کار مطابق ماده‌های ۹،۱۰،۱۱،۱۲ قانون اساسی کشور و بآخره تامین امنیت فردی و شهروندی که امروز به ندرت مردم ما از ان برخوردار استند تلاش جهت تامین زنده‌گی صلح امیز در فضای صلح، اخوات و دوستی مطابق رعایت از قوانین اساسی کشور در خط قرمزکاری من قرار خواهد داشت و جهت حمایت و رعایت مطابق بند اول قانون اساسی کشور افغانستان متحد، غیر قابل تجزیه، جمهوری اسلامی با رعایت و احترام به مذاهب و ادیان دیگر، رعایت و احترام به قوانین احزاب سیاسی که مطابق بند پنجم قانون اساسی کشور دفاع از استقلال حاکمیت ملی و تمامیت ارضی و تامین امنیت و قابلیت دفاعی کشور از وظایف اساسی دولت می باشد که نقش ارزنده را در ترفی تامین عدالت اجتماعی و خدمت‌گزاری صادقانه در کشور باشند تلاش خواهد کرد.

به مردم افغانستان اعم از زنان مادران جوانان اطفال وعده می دهم که با رعایت و عملکرد از قوانین اساسی کشور یک وکیل متحد وفادار صادق خدمتگار شما خواهدبود و حفظ منافع مردم را بر منافع شخصی و فردی مقدم شمرده و رعایت آنرا وظیفه خواهد می دانم.

با احترام

زرغونه «ولی»

طرح و سخنرانی در جلسه پارلمان اتحادیه اروپا راه بیرون رفت از بحران

طرح من برای نشست پارلمان اتحادیه اروپا در مورد راه بیرون رفت افغانستان از بحران

طرح و پیشنهادات اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز در تغییر وضعیت موجود کشور! جهانیان قسمیکه

می‌دانند مردم افغانستان با حضور دوباره طالبان در قدرت سیاسی روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند. طالبان تخطی‌های صریح از قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر در برابر مردم ما تحت نام اسلام انجام می‌دهند:

- اعم از ایجاد محدودیت‌ها در مقابل زنان و حذف‌شان به طور کل از مشارکت اجتماعی
- محو آزادی بیان، دستگیری، شتم، شلاق و زندانی کردن ژورنالیستان.
- بسته کردن رسانه‌های تصویری و شنوایی.
- کوچ اجباری مردم شمال.
- کشتارهای دسته جمعی در تمام ولایات، قتل عام مردم ولایت پنجشیر و کشتار کارمندان دولتی سابق به خصوص نظامیان اردو و امنیت دولتی.
- فرار مردم از کشور روز به روز اوج‌گیر است.
- بیکاری و فقر مردم دست و گریبان هستند.
- طالبان خواست‌ها و پیش شرط‌های جامعه جهانی را اعم از تأمین حقوق زن، ایجاد حکومت فراگیر و رعایت حقوق بشر را جدی نمی‌گیرند.
- طالبان مشروعیت داخلی و خارجی را تا حال کسب نکرده‌اند و هیچ کشوری تا به حال حکومت‌شان را به رسمیت نشناخته است.
- با بسته کردن مکاتب دخترانه بالاتر از صنف ششم و دانشگاه‌های دخترانه زنان را به طور کل از جامعه حذف کردند.
- اقتصاد کشور رکود کرده در حال نا بودی است فقر و تنگدستی سراسر کشور را فرار گرفته است.

- فرار از کشور اوج گیر است.
  - طالبان به آزادی بیان، حضور زنان در اجتماع و ایجاد یک حکومت مشارکت باورمند نیستند.
- پیشنهادات ما برای حل بحران افغانستان به جامعه جهانی این است:**
- ۱- حمایت صادقانه جامعه جهانی از مردم افغانستان به خصوص زنان.
  - ۲- ایجاد و استقرار دولت ملی، اتحاد و همبستگی ملی، نظام مستقل مطابق خواست جهان امروز تأمین دموکراسی مبتنی بر مشارکت ملی بر پایه رستخیز ملی دور از تعصبات زبانی و قومی.
  - ۳- تأمین حقوق زن و حضور معنا دارشان در مشارکت اجتماعی که نیاز جامعه ماست.
  - ۴- افغانستان برای نجات از وضعیت اسفناک امروز به همگرایی بین‌المللی نیاز دارد.
  - ۵- محو برنامه‌های داعش و داعش سازی که روز به روز در افغانستان گسترش می‌یابد که امروز مردم فقیر افغانستان هدف قرار می‌دهند فردا جهان را به مخاطره می‌اندازند.
  - ۶- نقش نهادهای مدنی، فعالان اجتماعی با اشتراک تمام اقشار در داخل و خارج کشور ارزنده است
  - ۷- راه اندازی گفتگوهای میان افغانی در خارج کشور و کنفرانس‌های علمی و تحقیقاتی برای راه بیرون رفت افغانستان از بحران ارزنده است.
  - ۸- محو لانه‌های تروریستی و تروریسم در افغانستان.
  - ۹- افغانستان نخبه‌گان دلسوز و وطن پرست دارد که اکثریت‌شان در تبعید به سر می‌برند، مورد توجه قرار گیرد، از داشته‌های سنتی و فرهنگی آن برای رفاه و آسایش مردم کشور استفاده شود.
  - ۱۰- الترنیتیف (جایگزینی) طالب در تمام نهادهایکه جدید ایجاد شده است وجود دارد تا در مقابل جامعه جهانی پاسخگو باشند.
  - مانند مدافعان ملی افغانستان که شخصیت‌های نیک نام و دست پاک دور از چور و چپاول این نهاد را رهبری می‌کنند و از اعتبار داخلی برخوردار هستند که باید توجه کرد.
  - ۱۱- همدیگر پذیری و ایجاد یک نظام مردم سالاری که بستر مناسب به تمام مردم افغانستان باشد.
  - ۱۲- حمایت‌های اقتصادی برای مردم افغانستان حتمی پنداشته می‌شود.
  - ۱۳- تصمیم جامعه جهانی و تعهدات صادقانه‌شان در حمایت مردم افغانستان یکی از راه‌های بیرون رفت است.

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳/۱/۱

راه بیرون رفت پارلمان بروکسل

۱- برای تأمین امنیت در کشور راهی جز از استقرار دوباره نیروهای آیساف دیده نمی‌شود. در غیر آن، خطر در گرفتن دوباره جنگ‌های نیابتی بسیار بالا است در زمینه تقویت نیروهای نظامی، انتظامی و امنیتی دولت آینده باید نیروهای بین‌المللی زیر نظر شورای امنیت سازمان ملل همکاری و تعامل کنند.

۲- برای آوردن یک تحول بنیادی راهی جز از رویکار آوردن یک اداره انتقالی و مؤقت زیر سرپرستی سازمان ملل نیست این اداره باید با مشارکت همه لایه‌های جامعه به شمول بخش میانه رو و معتدل طالبان رویکار آورده شود.

۳- کشور به قانون اساسی و ساختار نظام کارا و پذیرا نیاز دارد. ساختاری با مشارکت فراگیر مردمی. اکنون کشور در خلای کامل قانون بسر می‌برد. آن چه که طالبان با برداشت منحط ارتجاعی و قرون وسطایی خودشان خودسرانه به نام شرعیت تطبیق می‌کنند، نه با ارزش‌های اسلامی هماهنگی دارد و نه با هنجارهای مدرن پذیرفته شده بین‌المللی.

۴- اجماع ملی شکل گیرد پایه‌های حکومت فراگیر که بستر مناسب تمام مردم افغانستان دور از تعصبات قومی، مذهبی باشد تا همه مردم خود را در آن پیدا بکنند.

۵- اجماع واقعی افغان‌ها، جهت فشار سیاسی روی طالبان ایجاد گردد. در چنین اجماع، نباید موره‌های سوخته، مفسدین و مامورین بلند پایه رژیم جمهوریت قلابی نقش مرکزی داشته باشند. بلکه مدافعین واقعی، شخصیت‌ها و نخبه‌گان دست پاک، صادق دور از چور و چپاول حضور یاب شود.

۶- اجماع بین المنطوقی برای تأمین صلح و محو تروریسم جهانی نقش ارزنده دارد.

طرح من برای گروه طالبان

طرح من زرغونه «ولی»

فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی برای رژیم امارت (طالبان)

به نام خدا!

بایمان راسخ به ذات پاک خداوند و اعتقاد کامل به دین مقدس اسلام با درک بی عدالتی‌ها و نا به سامانی‌های گذشته و مصایب بی شماری که در کشور ما با مداخله کشورهای ابر قدرت جهان وارد آمده است، با تقدیر از مبارزات تاریخی و مردم قهرمان و دردمند ما و ارج گذاری به مقام شهدای راه آزادی کشور با درک اینکه افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق داشته باشد و با رعایت شریعت محمدی و حاکمیت فراگیر در جامعه و احترام با حفظ نورم‌ها و مقررات جامعه جهانی و احترام به اعلامیه جهانی حقوق بشر هیولای جنگ در افغانستان چهار دهه است که مردم ما را به غمپاره مبدل ساخته و هزاران شهید و کشته از خود بجا گذاشته و میلیون‌ها انسان را بکام مرگ برده و نابود ساخته است. گلیم سیاه غم و درد را در کشور ما گسترده و بیشترین مردم ما زهر تلخ جنگ را چشیده‌اند، که تا استخوان‌شان این دردها فرو رفته است و کشور ما را با تمام هست و بودش اعم از اقتصاد، فرهنگ و اجتماع مارا به نابودی کشانیده است.

در این نبرد طولانی و خانمانسوز؛ صلح به نیاز فوری و خواست همگانی وایده آل برای هر یکی از ساکنان دردمند و سوگوار این مرزوبوم مبدل شده است. و باید به خاطر استقرار صلح و ثبات پایدار در افغانستان از هر راه ممکن تلاش کرد. بدون انتظار در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ بعد از سقوط جمهوریت، طالبان با گرفتن قدرت سیاسی، حکومت امارت در افغانستان استقرار یافت. درست است که گفته می‌شود دست‌آورد آنها قطع جنگ و خونریزی است؛ زیرا در مقابل‌شان دیگر جنگجوها وجود ندارد خود طالبان بودند که می‌جنگیدند، محو چور و چپاول دارایی عامه توسط حاکمان فراری، غصب ملکیت‌های شخصی مردم و حفظ استقلال و آزادی افغانستان بوده است که احساس پاک آزادیخواهی هر هموطن را در مقابل اشغال ۲۰ سال امریکا کشور ما را با خود داشته است به افتخارات مردم غیور کشور باید بالید و دست‌آوردهای نسل‌های گذشته را حرمت کرد؛ زیرا یکبار دیگر مانند گذشته شکست جنگ اول دوم و سوم افغان و انگلیس، تجاوز شوروی در افغانستان و این بار تجاوز امریکا بر افغانستان درس عبرت و در مقابل استعمار جهانی پاسخ دندان شکن داده شد. نیروهای نظامی امریکایی افغانستان را ترک کردند؛ ولی کمبودهای جدی

در میکانیزم کار حکومت مؤقت (امارت) در شش ماه وجود دارد که اعم از کابینه تک قومی دور از حضور زنان، تناقص گفتار و کردار، نقض رعایت حقوق بشر، حذف زنان از مشارکت اجتماعی با وجود اعلان عفو عمومی دستگیری‌های شبانه اعم از فعالین حقوق زن، خبرنگاران، منسویین قوای مسلح، فعالین حقوق بشر و جامعه مدنی صورت گرفته است. چنین تخطی‌ها منجر به رسمیت نشناختن حکومت امارت توسط جامعه جهانی و ملل متحد شد و همچنان تحریم اقتصادی امریکا به افغانستان تحمیل شد. که در اوضاع پر ماجرا تعدادی از کشور فرار کردند و بقیه در وضعیت بدی تنگدستی و فقر قرار دارند. امروز جهان، مردم افغانستان و همه نیروهای اپوزیسیون با سپری کردن چهار دهه جنگ تباه کن به این نتیجه رسیده‌اند که به بحران جنگ افغانستان و رسیدن به صلح پایدار باید خاتمه داد و صلح را در افغانستان تأمین کرد، چون افغانستان از موقعیت ژئوپلیتیک کشور بر بنیاد دو فاکتور منطقه‌ای و داخلی در جریان است در فاکتور منطقه‌ای می‌توان از تهدید کشورهای منطقه به ویژه همسایگان افغانستان، دخالت در اوضاع داخلی و سبوتاژ منطقه‌ای در چارچوب رقابت‌های بزرگ سیاسی، اقتصادی و نظامی با همدستان کشورهای ابر قدرت در گذشته و آینده نام برد با توجه به این وضعیت و استقرار یک نظام فراگیر اسلامی و ملی که مورد قبول همه باشد طرح‌های ذیل پیشکش می‌گردد.

۱- افغانستان برای دریافت صلح به همگرایی ملی و بین‌المللی نیاز دارد.

۲- ادامه مباحثه و مذاکرات در سطح جهانی اعم از نشست‌ها، کنفرانس‌ها به اشتراک هیأت بلند رتبه طالبان با پیشکش طرح‌های دقیق و برنامه ریزی شده به منافع ملی، رعایت ارزش‌های مدنی، حقوقی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تمام اتباع (شهروندان) افغانستان در استقرار یک نظام فراگیر با دست‌آورد خواهد بود از یک سو مشروعیت ملی و مردمی به وجود می‌آید و از جانب دیگر جلب توجه جامعه جهانی و تأمین روابط دیپلماتیک افغانستان با کشورهای جهان و منطقه به خاطر حفظ منافع ملی ارزنده دارد.

۳- اجماع ملی هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح و یک نظام فراگیر که تمام اقشار و اقوام کشور شامل باشد مورد بررسی قرار دهیم، درانصورت افغانستان به ایجاد واسقرار حکومت ملی، اتحاد و همبستگی ملی و تشکیل اردوی نیرومند ملی و نظام مستقل، اسلامی آزاد مبتنی بر مشارکت ملی و برپایی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی، قومی و مذهبی و غیره نیاز دارد و کاربرد خارجی می‌تواند. نقش ارزنده را در پروسه تأمین راه حل سیاسی و تأمین صلح داشته باشد برای جلب حمایت‌های بین‌المللی و به‌ویژه جامعه جهانی، ملل متحد و امریکا قابل ملاحظه است.

۵- مداخلات خارجی اعمال فشار بر مداخلات کشورهای منطقه به خصوص ایران و پاکستان به خاطر مداخلات یکی از کاربردهای دیگری است برای استقرار دولت ملی و اسلامی در کشور، تأمین اراده ملی، برای استقرار حکومت فراگیر و مشارکتی و تأمین صلح در افغانستان نیاز مبرم است.

۶- ایجاد دیالوگ ملی با اشتراک تمام اقشار و اقوام ساکن افغانستان و تأمین اراده ملی برای تأمین یک نظام مردمی اسلامی با خواسته‌های جامعه جهانی و مردم در فرایند صلح و یک حکومت فراگیر ضروری است.

۷- زنان که نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند حق تحصیل، حق کار یکی از حقوق مدنی، اسلامی و بشری‌شان در جامعه است حضور زنان از سطوح بالای قدرت یعنی کابینه تا مقامات پایانی دولتی در نظر گرفته شود؛ زیرا افغانستان کشور جوان است که بیشتر از ۶۰ فیصد جوانان را تشکیل می‌دهد که بیشترین آن دختران و زنان جوان هستند بدون جوانان نمی‌توان کشور آباد و شگوفان داشت از جانب دیگر نقش زنان در تأمین صلح و ثبات از کانون خانواده شروع و به جامعه تقدیم می‌شود پس در مورد جایگاه‌شان در نظام آینده کشور توجه جدی مبذول داشت از یکطرف مشارکت فعال زنان منحیت بانوان مسلمان در جامعه از جانب دیگر رعایت منشور ملل متحد و جامعه جهانی در بلند بردن هویت سیاسی، یک نظام فراگیر و تأمین روابط دیپلوماسی و استندرد جهانی با کشورهای دنیا نقش ارزنده دارد.

۸- ما نیاز به مشاورین خارجی نداریم؛ زیرا تجربه خوب در گذشته از آنها نکرده‌ایم، دعوت از دکتوران، سیاسیون، نخبه‌گان افغانستان در خارج کشور در مشاورت و کنشگری و تحقیق به خاطر تأمین یک نظام اسلامی و ملی استقرار صلح پایدار در افغانستان، بسان یک پزشک و درمانگر، ماهیت سیاسی جنگ، منشا، انگیزه‌ها، عوامل و فاکتورهای چندجانبه جنگ در افغانستان و چگونگی تأمین صلح دایمی و حفظ جغرافیای یک افغانستان مستقل اسلامی در کره جهان را به کنجکاوای گرفت و برای تأمین صلح دایمی و سراسری به این کشور زخمی به دوکتوران مجرب سیاسیون دلسوز و وطن پرست جهت نسخه تأمین صلح در کشور نیاز داریم و همین شخصت‌ها باید نسخه لازم را صادر کنند. این نخبه‌گان، سیاسیون و شخصیت‌ها را در کجا یافت در سراسری جهان که بنابر چهار دهه جنگ تحمیل شده از کشور فرار کرده‌اند در خارج کشور با احساس وطن پرستی به امید فردا نا معلوم و بازگشت دوباره به کشور زندگی مشقت بار غربت را سپری می‌کنند یا این چهره‌ها در داخل کشور در وضعیت بد فقر و تنگدستی به سر می‌برند هر کدام شخصیت‌ها و نخبه‌گان دلسوز و وطن دوست استند که به خاطر تأمین

صلح و ثبات تأمین آزادی‌های دینی مذهبی، تأمین حقوق برابر شهروندی به تمام اقشار و اتباع افغانستان تلاش می‌نمایند.

۹- صلح باید از موضع قدرت تأمین گردد استقرار دولت فراگیر اسلامی ملی در کشور و تأمین مشارکت ملی و حضور تمام نماینده‌گان مردم افغانستان اعم از مردان و زنان به طور شفاف در حضور مردم راه اندازی شود.

۱۰- اجماع منطوقی یکی از اساسی‌ترین رویکرد برای تأمین صلح است.

۱۱- نقشه صلح باید تضمین کننده حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی و حقوقی تمام اتباع کشور باشد، نقش احزاب سیاسی و سازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد.

۱۲- نباید خواستار صلحی باشیم که قفس طلایی برای ساکنین افغانستان باشد مردم خواهان صلح هستند که مرهم زخم‌های چهار دهه جنگ در تن زخمی ملت باشد لبخند و تبسم را برای اطفال پا برهنه یتیم، مادران اشکبار شهیدان به دور از تعصبات قومی، زبانی پیام آور بوده باشد.

و پاسخگوی خون هزاران تن از مردم بی دفاع و جنگ زده ما باشد که مردم از حکومت مؤقت امارت اسلامی تقاضا دارند. که در رسیدن به تأمین صلح سراسری با حفظ تمام دست‌آوردها در ۲ دهه مردم ما توجه نمایند.

تا صلح در قید یک حکومت فراگیر بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن به خوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی عدالتی، برتری

جویی و امتیاز خواهی از صفحه زندگی رخت بر بندد. قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد. وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان و یک نظام فراگیر اسلامی نقش ارزنده دارد. سیاسیون وطن پرست! به خاطر آرمان مشترک صلح و ختم جنگ در چوکات استقرار یک نظام فراگیر اسلامی، ملی و مردمی متحد شوید.

زنده باد افغانستان آزاد و مستقل
زرغونه «ولی» فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی
مقیم جرمنی مؤرخ ۲۰۲۲.۰۲.۲۲

فهرست منابع

/ فلسفه جنگ وبسایت. <https://fa.m.wikipedia.org/wiki>

برجسته شدن نیاز صلح و نفرت از جنگ

خوشبختانه اکنون همه طرف‌ها در داخل افغانستان، به شمول تحریک طالبان به این نتیجه رسیده‌اند که بحران افغانستان از طریق جنگ پایان نمی‌یابد. پایان هر جنگ، صلح است گروه‌های سیاسی - قومی افغانستان تا زمانی که سر یک سلسله اصول اساسی به تفاهم نرسند، جنگ در افغانستان ادامه پیدا می‌کند. از جانب دیگر روشن است که تداوم جنگ، هر آنچه را که تا هنوز از دارایی‌های مادی و معنوی کشور بازمانده است نیز به خاکستر تبدیل می‌کند. از این جهت احزاب سیاسی به عنوان یکی از مسئولیت‌های اساسی خویش، در مورد رسیدن موضوع بحث امروز اختلافات دیدگاه میان کابل واشنگتن روی محور جنگ و صلح و تعیین هیئت‌های متضاد و پراکنده که هر دو جانب نماینده از جانب ایالات متحده امریکا زلمی خلیل زاد و از جانب افغانستان بورد بزرگ مشورتی درون حکومتی متشکل از چهره‌ها و فیگورهای جریان‌ها و احزاب سیاسی که همواره در حوزه قدرت با رئیس‌جمهور اختلاف داشتند و مطابق تحلیل آگاهان سیاسی این تضادها با فشارهای بیرونی و قدرت نمای طالبان از یک جانب و دیدگاه متضاد هیئت صلح بالای روند دولتی ناکام افغانستان و انتخابات ریاست جمهوری ۹۸ و تعیین سرنوشت حکومت آینده افغانستان از سوی دیگر سوالات متعدد را پیشروی مردم افغانستان قرار داده است:

که آیا انتخابات ریاست جمهوری به موقع برگزار خواهد شد؟

آیا در ترکیب حکومت آینده طالبان نقش خواهد داشت؟

آیا صلح در افغانستان تأمین خواهد شد؟

این سوالات را می‌توان با تشکیل اجماع ملی و مشارکت تمام طرفین جنگ بوجود آورد که در این عرصه همینطور که جنگ چهار دهه ادامه یافته است تأمین صلح پایدار هم زمان گیر است و نیاز به جنبش‌های خود جوش مردمی دارد

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۰/۰۲/۱۱

فهرست منابع

۱. تحلیل و تفکر فردی.

خطوط کاری زرغونه «ولی» کاندای مستقل ولایت کابل به پارلمان افغانستان بسم الله الرحمن الرحيم

سلام هموطن:

با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند(ج) و اعتقاد به دین مقدس اسلام با درک بی عدالتی‌ها و نابسامانی‌ها گذشته و مصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است، باتقدیر از فداکاری‌ها، مبارزات تاریخی مردم قهرمان و دردمند ما و ارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور، با درک این که افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق داشته باشد و با رعایت از قانون اساسی کشور و به خصوص فصل دوم بند ۵۶ پیروی از اطاعت قوانین و رعایت نظم و امن عامه و ماده هفتم فصل اول و با قوانین منشور ملل متحد و با احترام به اعلامیه جهانی حقوق بشر، به منظور تحکیم وحدت ملی و حراست از استقلال حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور، به منظور تاسیس نظام متکی بر اراده مردم و دموکراسی، به منظور ایجاد جامعه مدنی عاری از ظلم، استبداد، تبعیض و خشونت و مبتنی بر قانون‌مندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت و حقوق انسانی و تأمین آزادی‌ها و حقوق اساسی مردم، به منظور تقویت بنیادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دفاعی کشور، به منظور تأمین زندگی مرفه و محیط زیست سالم برای همه ساکنان این سرزمین، و سرانجام، به منظور تثبیت جایگاه شایسته افغانستان در خانواده بین‌المللی آماده خدمتگزاری می‌باشم از آن جایکه اعمار جامعه عادلانه که دیگر رعایت تحولات جهانی و دگرگونی عظیم در ساختار بویژه ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات وطن ما از دیربست در آتش جنگ و ناامنی می‌سوزد؛ فساد و فقر استخوان مردم را خورد کرده است، قانون داریم اما قوت برای اجرایی کردن آن ناتوانی می‌کند. جوانان و نو جوانان ما از امروز گریزان و به فردا بدگمان شده‌اند. زنان بار بزرگ مصیبت را بر شانه‌های زخمی و دولای خویش می‌کشند و کسی نیست که فریادشان را بشنود.

وضعیت اسفبار کشور و مردم کشورم به ویژه جوانان، اطفال و زنان مرا واداشت تا برای بلندتر کردن صدا و تقویت تلاش‌شان برای دست یابی به ابتدایی‌ترین حقوق که در اعلامیه جهانی

حقوق بشر و قانون اساسی کشور ما درج است؛ به امید و آرزوی حمایت شما عزیزان وارد کارزار انتخابات پارلمان شوم.

تا برآورده شدن خواستها و حقوق مسلم شما؛ مبارزه، کار و تلاش پیگیر میکنم برای:

- ❖ آشتی ملی، تداوم حیات ملی.
- ❖ تطبیق قانون در تمام سطوح از بالا به پایین.
- ❖ تأمین مشارکت و نظارت مردم بر پروسه جنگ و صلح.
- ❖ تحقق عدالت اجتماعی، توسعه متوازن محلات.
- ❖ دفاع و حمایت از حکومت قانون مدار.
- ❖ بهبود حقوق شهروندی.
- ❖ ریشه کن کردن فساد.
- ❖ توزیع متوازن امکانات در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، دولت داری، امور صحی و آموزش و پرورش.
- ❖ دسترسی همه اطفال، نوجوانان، جوانان و به ویژه دختران و زنان به آموزش، پرورش و تحصیلات عالی رایگان.
- ❖ دفاع از حقوق زنان مندرج اعلامیه حقوق بشر و قانون اساسی افغانستان.
- ❖ دفاع از حقوق متقاعدین و دوره سالخورده گی و دفاع از حقوق معلولین، معیوبین و بازمانده گان شهدا و مبارزه در راه تأمین زنده گی بهتر آنان.
- ❖ مبارزه علیه تروریزم و کشت و زرع مواد مخدر هدف اصلی ام برای کاندیدای شدنم دفاع از حقوق مردم به خصوص جوانان و بانوان است.
- ❖ توانمندسازی بانوان و ارتقای سطح حضور آنان در همه صحنه‌ها به صورت قاطع و پررنگ، ثابت کردن قدرت بانوان در تمام عرصه‌ها مبارزه علیه انواع خشونت با زنان و مبارزه علیه برتری جنسیت و بد دادن دختران را منحصیث جنسیت دوم در جامعه محکوم کرده و چنین اعمال را مغایرت به قانون اساسی و مدنی کشور دانسته علیه ان مبارزه خواهیم کرد توجه به خانواده که رکن اساسی جامعه را تشکیل می دهد و دوره‌های بارداری زنان، طلاق و اولاد یکی از مشکلات زنان ما است.
- ❖ توسعه مشاغل خانگی برای دختران و زنان و مواظبت و حمایت از اطفال.
- ❖ احترام به مقام والی زنان منحصیث مادر و اساس گزاران جامعه با تأمین حقوق برابر.
- ❖ ساخت فضاهای ورزشی و هنری در محله‌ها.

❖ حل معضله بیجا شده‌ها و مهاجرین.

مطابق ماده ۴۵، ۴۶ قانون اساسی حمایت از جوانان این نسل فراموش شده ما در عرصه‌های مختلف آموزش و پرورش و رشد استعدادهای آنان، تحصیلات عالی و دسترسی‌شان به تکنالوژی مدرن داشتن استادان مسلکی، راه یافتن به امتحان کانکور، امنیت شهروندی بی‌سواد، بیکاری، فقر، آزادی‌های اجتماعی، سیاسی، جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری، اعتیاد به مواد مخدر، ازدواج‌های اجباری و گرفتن طویانه، حق انتخاب، فقر، فساد اداری، که از جمله چالش‌های فراروی جوانان می‌باشد که باعث فرار روزافزون جوانان از کشور می‌شود.

تعدیل و تغییر قوانین بهتر مطابق قانون اساسی کشور برای زنان، جوانان و اطفال در حدود صلاحیت‌هایم در سر خط سرخ کار من قرار دارد و از جمله اولویت‌هایم است.

اینجانب منجیث یکی از کاندیدای مستقل ولایت کابل پارلمان دوره ۱۷ کشور تعهد می‌نمایم که منافع ملی و مردمی را نسبت به منافع شخصی خویش مقدم شمرده و مطابق به قانون اساسی و رعایت آن در فعالیت‌ها و کارکردهای آینده‌ام در حدود صلاحیت‌های پارلمان کشور منجیث یک شخص صادق، وفادار به دفاع از آرمان‌های بر حق مردم دردمند خدمت‌گزار و مرحوم به زخم‌های‌شان گروم.

با احترام

تهیه‌کننده زرغونه «ولی»

کابل افغانستان

انتخابات و پیام زرغونه «ولی» کاندیدای مستقل دور هفدهم پارلمان برای مردم افغانستان به نام خدا

هموطنان عزیز، حامیان و هواداران گرانقدرم!

با ابراز تبریکی به نماینده‌گان اعلان شده دوره هفدهم پارلمان افغانستان و برای‌شان آرزوی موفقیت دارم جهت تامین صلح و ثبات دور از تمام مصایب اعم از معامله، فساد، رشوت، خیانت و جفا در حق مردم برای‌شان و خواهان ان استم تا اعضای جدید پارلمان با کار صادقانه با دستان پاک در خدمت مردم قرار گیرند و صدا و سیمایی ملت مظلوم و جنگ زده ای ما باشند. هموطنان متدین و مسلمان ما که در سپری کردن یکی از فرایض اسلامی ماه رمضان ماه التجأ، ماه برکت و ماه عبادت و تلاوت است قرار دارند که عبادت شان قبول رحمت حق باد.

خواستم اینجا مکث کوتاه در موردپروسه انتخابات غیر شفاف که با اعلان لست نهایی دردهای هر نامزد وکیل و مردم ولایت کابل اوج‌گیر شد با شما شریک نمایم!

بعد از انتظار ماه‌ها بالآخره لست نهایی دوره ای هفدهم پارلمان افغانستان با حفظ تمام نواقصات و کمبودها در موجودیت کمیشنران و مسئولین بد نام و فروخته شده کمیسیون انتخابات قبلی دوره هفدهم و در نظر نگرفتن اعتراضات متواتر کمیسیون سمع شکایات مبنی بر ابطال پروسه انتخابات رسوا و پر چالش که نتنها مردم افغانستان شاهدان بودند بلکه جهانیان را به حیرت انداخت در طول مدت بیشتر از شش ماه که تمام نامزادان جهت به دست آوردن حق شان در حمایت نهادهای مدنی دادخواهی کردند، دست به اعتراض زده اند و ده‌ها بار نشئت هاو تظاهرات مردمی را راه اندازی کردند تا دولت که زیر پرده شفافیت از فساد در ادارات کمیسیون انتخاباتی، اعم از فساد اخلاقی و رشوت ستانی ها، تخطی از قانون اساسی، شناخت واسطه بازی،فروش رای نامزادان بشکل علنی در هنگرها رزلشیت‌های تقلبی، تکتیک‌های رنگا رنگ به همکاری دولت در تعیین لست‌های ابتدائی و حیف و میل شدن ملیون‌ها دالر نقش اساسی داشت که ملیون‌ها دالر در این پروسه سرا زیر شد و رشوت و اختلاص در انتخابات دست

بلند داشت جابگاه عدالتخواهی را به قدرت مافیای میدل کرد تمام لست‌ها و کیل‌های انتصابی ارگ و صاحب زور و زر جا داده شده این لست‌ها که زیر نظر ارگ نیشینان و سفارت امریکا تهیه و تنظیم و به مردم بنام وکیل‌های انتخابی پیشکش شد با وجودیکه بیشترین مردم کابل و ولایات از پروسه انتخابات با شواهد دست داشته شان در جمع نامزادان دادخواه پیوستند و اعتراضات شان را بار دیگر به کمیسیون سمع شکایات مستند با فلم‌ها و ویدوها ارسال داشتند فقط دولت جهت حل منازعات مجبور به تغییر و تقرر از اشخاص بی تجربه منجیث کمیشنران و مسئولین جدید به خاطر سرکوب و خاموشی صدای ملت شد تا بار دیگر خاک به چشم مردم بزنند و بتوانند جلو صدا رسا و حرکت خود جوش مردمی را بگیرد که متأسفانه این تقررها هم دردی را دوا نکرد و با همدستی ارگ مردم را بیشتر زخمی ساخت که مطابق خواسته‌های ارگ به اعلان لست نهایی با تمام کمبودها در ولایات به خصوص کابل شده اند که دیده می شود با تغییرات چند تن نماینده‌های که در معامله‌ها و دید و باز دیدهای دزدانه شبانه روزی با دولت مردان و ارگ نیشینان توانسته اند در لست نهائی بطور نمایشی جا داشته باشند که اعتراض نامزادان دادخواه و مردم را بیشتر بر افروخت با وجودیکه هموطنان ما از کمیسیون جدید سمع شکایات و کمیسیون مستقل انتخابات ناکام در پروسه شفافیت انتظار بیشتر داشتند ولی دیده شد که با اعلان نتایج آرای کابل در پیوند با ارگ آنان مایوس شده اند؛ زیرا به خواسته‌های آنان توجه نشده و خواسته‌های مردمی نا دیده گرفته شده است.

با وجود اعلان بیست فیصد مفقودی آراء مردم از ولایت کابل، کمبودهای جدی در رزلیت‌ها و چالش‌های انتخاباتی از یکطرف افتتاح پارلمان بدون نتایج ولایت کابل و پکتیا مخالف به قانون اساسی توسط رئیس جمهور غنی جهت استفاده افزاری اعضای پارلمان در لویه جرگه مشورتی صلح که دیده شد برگزاری این جرگه مشورتی و فاقد صلاحیت نقش هم در تامین صلح با طالبان نداشت از جانب دیگر پروسه را بیشتر مختل ساخت با تأثر و درد غم باید گفت در کشوری که اسم اش افغانستان است دیار من و تو هیچ کدام حرکت مردمی تا ادامه حاکمیت این دولت گماشته شده امکان ندارد با تمام تلاش‌ها و اعتراض‌های مدنی و مردم کاری را که رئیس جمهور بخواهد با مراعات نکردن قانون اساسی و نورم‌های تعیین شده بین‌المللی و

نظریات پیشنهادات مردم با یکه تازی و خودخواهی انجام می دهد و قابل اجرا است که شما مردم شریف و روزه دار همه شاهد هستید.

حامیان، هواداران، هموطنان عزیز و ارجمندم!

اینجانب منحیث یکی از خدمتگزاران صادق، وطنپرست که آرای تک تک تان را رای انسانی، رای تاملین حق و عدالت، رای رفاه و اسایش، رای مبارزه علیه فساد، خیانت، رشوت، رای صداقت و اعتماد می دانم که با علاقه مندی و احساس بلند برایم ابراز داشته اید تجدید پیمان کرده و وعده می دهم که مانند مردمک چشم با امانت داری در حفظ اش تلاش نموده و به هیچ معامله و سوی استفاده از رای آرای شما گام نخواهد گذاشت تا زمانیکه که دیگر ستون ظلم در کشور نابود گردد نوای صلح قدمهای شما را بؤسه زند و تا تامین یک حاکمیت دموکراتیک و مردمی که اشخاص روشنفکر، صادق، توانمند، خدمت گار بتوانند جایگاه شان را در قدرت پیدا بکنند رشوت و خیانت جایش را به صداقت اعتماد مبدل سازد که حضور دوباره ام در میان شما جهت انجام خدمات صادقانه به مادر وطن و مرهم گذاشتن به زخمهای وجب و وجب دیار جنگ زده و مردم دردمند خواهد بود؛ بار دیگر سپاسگزار استم از شما این بار گران اعتماد تان را که به شانه ام گذاشته اید در حفظ اش تا پای جان تلاش می نمایم. و به خاطر آرمانهای انسانی و بر حق تان از هر دریچه و روزنه ی که پیام آور صلح و سعادت برای تان باشد چه در خارج مرز کشور و چه در داخل افغانستان سر زمین دردها و غمها مبارزه خواهیم کرد؛ زیرا به راه مبارزه و صدای آزادی خواهانه ملت و مردم عزیز خود باورمندم.

قابل یاد آوری میدانم که اینجانب منحیث کاندیدای مستقل از ولایت کابل به پارلمان دوره هفدهم افغانستان به نتایج اعلان شده از جانب کمیسیون مستقل انتخابات موافق نیستم.

مهر و درود نثار تان باد

زرغونه (ولی) جرمنی ۱۶،۰۵،۲۰۱۹

طرح و سخنرانی در جلسه پارلمان اتحادیه اروپا برای ابرقدرت‌های اروپا

در مورد راه بیرون رفت افغانستان از بحران و وضعیت موجود کشور

مؤرخ ۲۰۲۳/۱۱ جرمی

افغانستان کشوری است که چهار دهه جنگ خونین را با قربانی‌های بیشمار تجربه کرده است مطابق به توافقنامه ایالات متحده امریکا به نماینده گی نماینده ویژه امریکا داکتر خلیل زاد با طالبان دور از حضور نماینده حکومت رسمی افغانستان تغییرات سیاسی ۱۵ اگست ۲۰۲۱ با خروج قطعات نظامی امریکا که منجر به فرار رییس جمهور و اعضای کابینه جمهوریت شد که نظامی جمهوریت در افغانستان سقوط کرد با ایجاد خلای قدرت بار دوم طالبان به اریکه قدرت سیاسی افغانستان تکیه زدند، مردم افغانستان که دور اول تاریخ سیاهی طالبانی را تجربه کرده بودند وحشت زده شده اند طالبان با اعلان عفو عمومی خواستند آرامش را در شهرها تأمین کنند؛ ولی آنها در اولین روزهای حاکمیت شان با وجود اعلان عفو عمومی تعدادی از منسوبین قوای مسلح و اراکین دولتی را دستگیر کردند، آنها در اولین گام‌های شان مانند گذشته در تقابل زنان قرار گرفتند زنان را با ایجاد محدودیت‌ها به طور کل از جامعه حذف کردن با ایجاد همین ترس وحشت مردم گروه گروه خانه و کاشانه‌های شان را رها کرده به کشورهای همسایه پناه بردند . جهانیان قسمی که می‌دانند مردم افغانستان با حضور دوباره طالبان در قدرت سیاسی روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند.

طالبان تخطی‌های صریح از قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر در برابر مردم ما انجام می‌دهند

- اعم از ایجاد محدودیت‌ها در مقابل زنان منع آموزش، منع کار، حجاب اجباری، زندانی کردن شان در چهار دیواری خانه و حذف شان بطور کل از مشارکت اجتماعی تحت نام اسلام .
- محو آزادی بیان و دستگیر و شتم و شلاق ژورنالیستان .
- بسته کردن رسانه‌های تصویری و شنوایی .
- کوچ اجباری مردم شمال .
- کشتارهای دسته جمعی در تمام ولایات، قتل عام مردم ولایت پنجشیر و کشتار کارمندان دولتی سابق به خصوص نظامیان اردو و امنیت دولتی .
- فرار مردم از کشور روز به روز اوج گیر است .
- بیکاری و فقر مردم دست و گریبان هستند.
- طالبان خواست‌ها و پیش شرط‌های جامعه جهانی را اعم از تأمین حقوق زن، ایجاد حکومت مشارکت و رعایت حقوق بشر را جدی نمی گیرند .
- طالبان مشروعیت داخلی و خارجی را تا حال کسب نکرده اند و هیچ کشوری تا به حال حکومت امارت را به رسمیت نشناخته است .
- با بسته کردن مکاتب دخترانه بالاتر از صنف ششم و دانشگاه‌های دخترانه زنان را به طور کل از جامعه حذف کردند .
- اقتصاد کشور رکود کرده در حال نا بودی است فقر و تنگدستی سراسر کشور را فرار گرفته است
- فرار از کشور اوج گیر است .
- طالبان به آزادی بیان، حضور زنان در مشارکت اجتماعی و ایجاد یک حکومت مشارکت باورمند نیستند.

پیشنهادات من برای حل بحران افغانستان به جامعه جهانی این است :

- ۱- حمایت صادقانه جامعه جهانی از مردم افغانستان به خصوص زنان .
- ۲- ایجاد و استقرار دولت ملی، اتحاد و همبستگی ملی، نظام مستقل مطابق خواست جهان امروز تأمین دموکراسی مبنی بر مشارکت ملی بر پایه ی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی و قومی .
- ۳- تأمین حقوق زن و حضور معنا دار شان در مشارکت اجتماعی که نیاز جامعه ماست.

- ۴- افغانستان برای نجات از وضعیت اسفناک امروز به همگرایی بین‌المللی نیاز دارد .
- ۵- محو برنامه‌های داعیش و داعیش سازی که روز به روز در افغانستان گسترش می‌یابد که امروز مردم فقیر افغانستان را هدف قرار می‌دهند فردا جهان را به مخاطره می‌اندازند .
- ۶- نقش نهادهای مدنی، فعالین اجتماعی با اشتراک تمام اقشار در داخل و خارج کشور ارزنده است.
- ۷- راه اندازی گفتگوهای میان افغانی در خارج کشور و کنفرانس‌های علمی و تحقیقاتی برای راه بیرون رفت افغانستان از بحران ارزنده است.
- ۸- محو لانه‌های تروریستی و تروریسم در افغانستان ۹- افغانستان نخبه‌گان دلسوز و وطنپرست دارد که اکثریت شان در تبعید به سر می‌برند مورد توجه قرار گیرد از داشته‌های سنتی و فرهنگی شان برای رفا و اسایش مردم افغانستان استفاده شود.
- ۱۰ - الترتیف طالب در تمام نهاد هایکه جدید ایجاد شده است وجود دارد تا در مقابل جامعه جهانی پاسخگو باشند.
- مانند مدافعان منافع ملی افغانستان که بعد از اسقرار حاکمیت طالبان تعدادی از شخصیت‌های سیاسی، نخبه‌گان و چهره‌های تأثیرگذار ملی که ۲۰ سال گذشته در قدرت شریک نبودند دست پاک و دور از چور و چپاول صادق و مردم دوست با احساس مسئولیت دور هم جمع شدند با درک وضعیت اسفناک مردم افغانستان که جمع چهره‌های برارنده سیاسی متعقد به نظام دموکراسی و مردم سالاری هستند خوشبختانه اینجانب زرغونه «ولی» یک تن از معاونین این جریان سیاسی ملی می‌باشم که شخصیت‌های نیک نام و دست پاک دور از چور و چپاول که در ۲۰ سال گذشته در قدرت نبوده اند این نهاد را رهبری می‌کند و از اعتبار بین‌المللی و داخلی بر خور دار بوده و تأثیرگذار در سیاست افغانستان اند که توجه و حمایت جامعه جهانی را در مورد چنین جریان‌های خود جوش ایجاد شده مردمی در داخل و بیرون مرز خواهانیم این‌ها هستند و می‌توانند با ایجاد نظامی مردمی صلح و ثبات دایمی را مطابق خواست مردم و جامعه جهانی تأمین کنند و افغانستان یکی از کشورهای جهان در خانواده ملل متحد باشد که باید توجه جدی مبذول گردد.

۱۱- همدیگر پذیری و ایجاد یک نظام مردم سالاری که بستر مناسب به تمام مردم افغانستان باشد.

۱۲- حمایت‌های اقتصادی برای مردم افغانستان حتمی پنداشته می‌شود.

۱۳ - تصمیم جامعه جهانی و تعهدات صادقانه شان در حمایت مردم افغانستان یکی از راه‌های بیرون رفت است.

۱۴- محو تروریسم و محو مواد مخدر در افغانستان توجه جدی می‌ذول گردد تا افغانستان به لانه قاچقبران مواد مخدر و تروریستان حرفوی مبدل نگردهد.

۱۵ - ثبات منطقه نقطه مهم و مورد عطف جهان قرار گیرد؛ زیرا نبود امنیت و ثبات در منطقه نه تنها کشورهای دور و بر انرا متضررمی سازد بلکه جهان را به جنگ و نا امنی تهدید می‌کند.

۱۶ - حل مشکلات زنان به خصوص بازگشایی مکاتب و دانشگاه‌های دخترانه توجه گردد از جامعه جهانی تقاضا داریم که نشست‌های و نشر اعلامیه‌ها بیشتر از این اتکا نکنند فشار را قوت بخشند تا طالبان متعقد به اعاده حقوق زن در جامعه و بازگشایی دروازه‌های آموزشی زنان گردند.

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۳/۱۱

دیدگاه من در مورد فرمان صادر شده امارت اسلامی

در مورد حقوق زنان افغانستان

افغانستان مؤرخ ۲۰۲۱/۱۲/۰۳

این فرمان که در ۶ ماده تصویب شده است و به تمام ارگان‌های مسئول وظیفه داده شد تا در تطبیق و ترویج این فرمان نقش ارزنده داشته باشند.

طالبان در تلاش هستند که حمایت کشورها و جامعه جهانی را جهت به رسمیت شناختن افغانستان جلب نمایند که یکی از پیش شرط‌های جامعه جهانی حق کار، حق تحصیل و مشارکت زنان در اجتماع است.

طالبان که بیشتر از سه ماه می‌شود بعد از فرار رئیس جمهور غنی و ایجاد خلای قدرت در افغانستان آنان موفق شدند که قدرت سیاسی را به دست بگیرند با آمدن طالبان از بین رفتن نظام جمهوریت، از هم پاشیدن اردوی ملی کشور و ایجاد فضای ترس و وهشت نه تنها برای زنان بلکه برای تمام مردم افغانستان، گرچه سخنگویی طالبان از اعاده حقوق زنان، فعالین مدنی و عفو همه گامی سخن می‌گفت؛ ولی مردم شاهد نقص قوانین صادر شده از جانب طالب‌ها بودند که متهم به تناقض گفتار و کردار هستند طالبان در طول سه ماه نه تنها برای رسانه‌ها محدودیت ایجاد کرده که شاهد گرفتاری و شتم و شلاق ده‌ها خبر نگار هستیم و بر علیه آزادی بیان قرار دارند بلکه محدودیت‌های بیشتر را به مقابل زنان وضع کردند اعم از منع تحصیل، منع کار، منع سفر در مجموع حذف زنان از مشارکت اجتماعی از عرصه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی که حذف وزارت زنان و نبود زنان در کابینه طالبان آشکارا خشونت بر زنان را مانند دوره گذشته حاکمیت امارت سال ۱۹۹۶ بر ملا ساخت، فضای ترس و وحشت برای زنان ایجاد شد، دروازه‌های مکاتب و دانشگاه‌ها به روی زنان بسته شد، زنان همه بیکار شدند، به حریم شخصی زنان تجاوز شد، زنان نکاح جبری به جنگجویان طالب شد و زندانی شدن در چهار دیواری خانه مطابق به شرعیت اسلام دانسته شده است و فرار زنان از افغانستان که این همه چالش‌های فراروی زنان اعتراضات فعالین حقوق زن را در داخل و خارج کشور حتی نگرانی جهانیان را با خود داشت.

این فرمان در حالی صادر شده است که قطع کمک‌های جامعه جهانی، تحریم قرار دادن بانک‌های افغانستان و زندانی کردن پول‌های افغانستان در بانک جهانی حتی خالی ماندن چوکی ملل متحد برای افغانستان که یکی از جمله امضا کننده‌گان بیشتر از ۱۶۵ کشورها جهان در اسناد قبول شده ملل متحد است، فروپاشی اقتصاد افغانستان همچنان یکی از مشکلات بود بعد

از به قدرت رسیدن طالبان بحرانی انسانی، قحطی و قیمتی که مردم یا مجبور به فروش دختران خود سال خود شده‌اند که پروانه ملکزاد در ولایت بادغیس نمونه آن است و یا مردم خود کشی کردند یا هم فرار از وطن را ترجیح دادند همچنان دستگیری نظامیان و پرسونل اردوی ملی، کشتار تاجکان و اقوام اقلیت‌ها سر زبان‌ها شد که جهان خاموش مانده و نظاره گر وضعیت افغانستان شده‌اند، طالبان با اشتراک‌شان در کنفرانس‌ها و نشست‌ها از جمله کنفرانس مسکو، نشست، دوحه قطر، پاکستان و غیره تلاش کردند که با همین تند روی‌شان جهانیان مجبور بسازند که افغانستان را به رسمیت بشناسند که جهانیان با درک وضعیت این پیشنهاد را رد کردند در عوض حمایت اقتصادی از مردم افغانستان و کمک‌های بشر دوستانه به مردم را اعلان نموده‌اند در وضعیت نا هنجار طالبان مجبور به تغییر استراتژی‌های تند روانه‌شان گردیده از نرمش‌ها تکتیکی برای به رسمیت شناختن افغانستان که راه نجات مردم و کشور ما است استفاده می‌کنند که آرزو داریم به این حقوق که برای زنان در فرمان تذکر داداند صادق بمانند بخشی اینها در قوانین رسمی نظام‌های گذشته هم تذکر یافته است:

۱- در بند اول رضایت دختران بالغ در اثنای نکاح ضروری است (البته، نکاح با کفو «هم مثل» باشد و خطر فتنه و فساد هم دران نباشد) هیچکسی کدام زن را به جبر و اکراه به نکاح مجبور نمی‌تواند.

اگرچه در قوانین مدنی وجود آثار بلوغ در جوان گفته شده.

- نظر من باید سن قانونی مشخص می‌شد مثلاً: ۹ سال، ۱۴ سال، ۱۶ سال، ۱۸ سال؛ زیرا ازدواج زیر سن در کشور هنوز هم مروج است و تعدادی ادعا دارند که دختر ۹ ساله می‌تواند ازدواج کند آیا کودک ۹ ساله می‌تواند با عقل و هوش نکاح را قبول و یا رد کنند؟

۲- زن مال نیست، بلکه انسان آزاد و اصیل است و هیچکسی آن را در بدل صلح (بد) داده نمی‌تواند.

نظر من! با تایید از منع بد دادن زمانی که انسان آزاد و اصیل است چرا در مورد حق تحصیل، حق کار، حق سفر و مشارکت‌شان در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی چیزی گفته نشده است؟

۳- پس از وفات شوهر، هرگاه عدت شرعی (چهار ماه و ده روز و یا وضع حمل) سپری شود، زن بیوه را نه برادر شوهر به زور به نکاح گرفته می‌تواند و نه کسی دیگری. زن بیوه در مورد نکاح و تعیین سرنوشت خود صاحب اختیار است (البته که اصل کفو (هم مثل) و جلوگیری از فتنه و فساد در نظر گرفته شده باشد).

نظر من: چون در بسیاری ولایات زنان جبری به برادر شوهر و یا اقارب شوهر نکاح می‌شدند با تأیید این بند حق طلاق و اولاد باید روشن و واضح تذکر یابد که زنان از کدام حقوق برخوردار هستند.

۴- گرفتن مهر از شوهر نو حق شرعی زن بیوه است. نظر من! با تأیید این بند در جامعه سنتی زندگی می‌کنیم که همه در مورد می‌دانیم در گذشته مطابق سنت زنان بیوه بدون حق مهر حتی بدون کدام مصارفات که اگر مردی حاضر به ازدواج با زن بیوه می‌شد یعنی ثواب اخروی را نصیب می‌گردید.

۵- زن در مال شوهر متوفی، اولاد، پدر و دیگر اقارب به طور فرضیت و عصیبت حق میراث و سهم ثابت دارد و هیچکسی وی را از حق‌اش محروم کرده نمی‌تواند. نظر من! با تأیید این بند باید تذکر داده می‌شد که زنان که طلاق می‌شوند آیا از این قانون برخوردار است یا خیر؟

در گذشته بیشترین زنان با داشتن برادر حتی از حق پدر مستحق نمی‌شدند. زن طلاق شده نه از اولاد و نه از دارایی که حتی خودش در به دست آوردن آن دارایی نقش داشته است مستحق نبوده باید تذکر داده شود.

۶- کسی که چند زن دارد، مکلف است حقوق همه زنان را مطابق حکم شرعی بدهد و در بین‌شان عدل قایم کند؛ نظر من! با تأیید از حق زن؛ ولی تذکر داده نشده چرا مرد چند زن داشته باشد؟

که چند زنی هم در خانواده‌ها حتی میان فرزندان جنجال بر انگیز است. حق تحصیل، حق کار، حق سفر، مشارکت زنان در اجتماع، در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و جایگاه‌شان در نظام اسلامی امارات روشن تذکر داده شود.

نوت! بند ۲ زمانی که زنان آزاد و اصیل هستند پس باید حق مساوی داشته باشند؛ ولی چرا از حقوق مساوی و برابر با مرد تذکر داده نشده است همچنان کنشگران و پژوهش‌گران همچنان می‌توانند در مورد نظر پرداز می‌کنند.

تشکر

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۱/۱۲/۰۵

نظریات من در مورد تأمین امنیت کابل و ولایات

به کنفرانس مشورتی پولیس کابل!

از آنجاکه بیشتر از یکماه می‌شود چور چپاول، دزدی و نا امنی در شهر و ولایات کشور با قتل و کشتار اوج گیر شده است با وجود اقدامات ارزنده حکومت و قرار گرفتن معاون اول رئیس جمهور محترم امرالله صالح که تجربه خوب از کارش در وزارت داخله از خود نشان دادند.

این نظریات خود را با تجربه‌ای از گذشته و حال در داخل و خارج کشور در مورد تأمین امنیت شهر کابل ابراز می‌دارم قرار ذیل است:

۱- استخدام دوباره تمام جنرالان، افسران نظامی متقاعد اعم از پولیس، اردوی ملی که از تجارب کار دیرینه بر خوردار هستند و مطابق تجربه کاری‌شان در پست‌های وزارت داخله، امنیت و اردوی ملی وظیفه داده شود با صلاحیت اجرایی و مسئولیت پذیری در مقابل آن اگر چنین شود در حالی که از مسئولیت پذیری معاون اول رئیس جمهور محترم صالح تجربه خوب وزارت

داخله استقبال می‌نمایم ولی لازم نیست با داشتن وظایف دشوار این وظیفه را هم پیش ببرد.
 ۲- دزدان دولتی از آمر حوزه و قومندان یک پوسته معمولی گرفته تا سطح بالا باید دستگیر شوند و به پنجه قانون سپرده شود؛ تا باشد عفت و عزت دولتمردان و افسران اردوی ملی حفظ گردد. اگر دست سوم دزدها گرفتار می‌شوند شاید غریب‌ترین‌ها و بی واسطه‌دار ترین‌ها زندانی شوند و دست دوم و اول با جنایت بیشتر در جای خود باقی بماند اینکار سود را در قبال نخواهد داشت که باید دستگیری‌ها از بالا تا پایان یکسان تطبیق شود؛ در مورد همه باید تصمیم برابر گرفته شود.

۳- مدیران امنیتی توانا را باید انتخاب کرد اشخاص سپیف و نا توان در پست‌های پاینتر نظر به قوه اجرایی و تجربه کارشان تعیین شود در عوض اشخاص مسلکی با تجربه را توظیف کرد.

اشخاص که تنزیل مقام می‌شوند از کار اخراج نگردند و بیکار نشوند؛ زیرا با بیکاری بیشتر مردم ما جرم، جنایت و دزدی را توسعه می‌بخشیم.

۴- موترهای شیشه سیاه با افراد سلاح دار کنترل شود؛ و کارت هویت تک تک آنان زیر نظر پولیس شهر بدون ترس و هراس کنترل گردد و احترام متقابل را باید پولیس، زورمندان و مردم رشد و توسعه داد شود مثل کشورهای خارج که باید به قانون همه احترام بگذارند.

۵- همکاری مردم جلب شود و اگر مورد تهدید زورمندان قرار می‌گیرند از ایشان پولیس به قاطعیت دفاع نمایند تا مردم مطمئن شوند و از پولیس اعتماد به دست بیاورند که در مقابل اینکه دولت را همکاری می‌کنند محافظت و حمایت جان و مال‌شان به دوش پولیس است و خودشان را مصون احساس نمایند.

۶- یک بعد اساسی شیوع روزافزون جرایم وجود عوامل آنتست عمدتا عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی، عوامل سیاسی، عوامل عدم تنفیذ قانون و عوامل فساد همه شمول در دستگاه اجرایی و عدلی و قضایی بیکاری و فقر در مورد حمایت‌های اقتصادی مردم باید توجه لازم صورت گیرد.

۷- با دزدان زندانی بر خورد جدی شود تکرار رهایی زندانیان مانند زندانیان طالب تجربه تلخ دیگری خواهد بود به خصوص دزدان دالری دوباره به چوکی‌های بلندتر انتخاب نشوند.

۸- توزیع مواد امدادی در شهر کابل برای فقیرها با کارت تنظیم شود فامیل‌های بی بضاعت حمایت اقتصادی شوند که حد اقل نان یک وقت خود و فامیل‌شان را داشته باشند گداها همچنان البته از بودجه عام المنفع دولت.

۹- در هر کوچه، جاده، و منطقه با تماس و کیل‌های گذر، وکیل محل حمایت زنان، جوانان و اطفال جلب شود و مسئولین هر کوچه و سرک در مقابل وظایف‌شان پاسخگو باشند.

۱۰- از طریق دانشگاه‌ها، مکاتب، کورس‌ها، مساجد موسسه‌های عام المنفعه مواد تبلیغاتی توزیع شود و مسئولین خود در تبلیغ و ترویج امنیت شهروندی نقش فعال داشته باشند.

۱۱- نشرات اعم از رادیو، تلویزیون، صفحات اجتماعی و وبسایت‌ها مطالب دلچسپ، فلم‌های مستند، قوانین و تطبیق جدی آنها بالای مجرمین به شکل وسیع در نظر بگیرند. و امنیت شهروندی که رکن مهم و اساسی یک جامعه است برای مردم آنقدر تبلیغ شود که تا آنان با دولت همکار باشند.

تشکر از شما

زرغونه «ولی» فعال سیاسی، فرهنگی و اجتماعی اروپا

مقیم جرمنی ۲۰۲۰.۱۰.۲۸

خاطرات افغانستان دیار افسانوی

خاطرات افغانستان دیار افسانوی است، کشور رویاهاست:

یکی از دوستانم که آلمانی بود، مدتی در افغانستان منحصیث مشاور تجارتي در سمت شمال وظیفه اجرا کرد.

زمانی که وظیفه‌اش ختم شد برگشت من از او پرسیدم چطور بود کشور ما خوش ات آمد یا نه؟ من فکر کردم حالا شکوه و شکایت می‌کند، ولی میدانید چه قصه کرد؟ من چقدر مشتقانه می‌شنیدم، او گفت افغانستان دنیای خواب‌های من بود، کشور شما بسیار رومانتیک است، من حیران مانده بودم تجار پیشه‌های شما بیسواد بودند؛ ولی تجارت بسیار خوب می‌کردند و سرمایه بزرگ داشتند. همینکه من روزانه کار می‌کردم بیشتر از مزد که حق من بود به من پول می‌پرداختند، زمانی که من را دعوت می‌کردند دسترخوان هفت خوان هموار می‌کردند و هر کدام برایم از تعرف غوری‌های بزرگ را پیش می‌کردند تا بخورم و بنوشم و بسیار من را عزت کردند. زمانی که من بر می‌گشتم تمام تجارها جگر خون بودند، هر کدام برایم پول‌های زیاد دادند و یک تجار من را همراهی کرد تا کابل با موتر بسیار قیمتی و زرهی.

دوست من گفت: نا وقت شب ما کابل رسیدیم، ولی هتل ریزف نکرده بودیم، او گفت شب من و آن مرد تجار مجبور بودیم، ولی مسئول هتل کانتیننتال برای دو نفر یک اتاق داشت و ما مجبور قبول کردیم که در یک اتاق می‌خوابیدیم.

دوستم گفت: او پول پر داخته بود، من خواستم در زمین بخوابم، و او که پرداخته بود در تخت، ولی او مرد تجار بستر را به من رها کرد، خودش در زمین خوابید. ما نا وقت شب به کابل رسیده بودیم، فردای آنروز هر دو از خستگی در خواب ماندیم، همینکه بیدار شدم ۲۰ دقیقه به پرواز من مانده بود، که اصلا ممکن نبود من هواپیما را می‌گرفتم، من با نا آرامی همین آدم را بیدار کردم که نا وقت شده، ما در خواب ماندیم، حالا چکنم؟ من که قریب بود گریه کنم که از پرواز مانند دیدم همین تجار به من گفت بسیار نا آرام هستی خانم! تشویش نکن تو امروز در همین پرواز حرکت میکنی، من فکر کردم این آدم خواب است هنوز هم در خواب قصه می‌گوید، ممکن نیست که طیاره برای من که آدم عادی هستم توقف کند، من همین حرف را به او گفتم، ولی

او به من گفت من طیاره را توقف می‌دهم، منتظر تو باشد تا ترا با خود بگیرد حرکت نکنند، این

حرف تجار من را متعجب ساخت گفتم ممکن نیست، باور کردنی نبود؛ ولی یکبارہ دیدم تلفون‌اش از جیب کشید و چیز چیزی گفت من ندانستم و روی به طرف من کرد گفت

حالا باید حرکت کنیم هوایما منتظر است، من که حیرت زده شده بود باور هم نمی‌کردم عجله بکس خود را گرفته به موتر نشستیم و روانه میدان هوایی کابل شدم بدون تلاشی و کنترل به عجله داخل میدان شدم که مسئول میدان صدا کرد که من بروم طیاره منتظر من است، من که تا اینجا باور نمی‌کردم دیدم واقعیت است من با دوست تجارم خدا حافظی کردم در حالی که ما طرف هم تیره، تیره نگاه داشتیم نمی‌فهمیدم چگونه از او تشکر می‌کنم، فقط صدا زدم، خدا حافظ تمام راه را که سفر داشتیم در مورد زندگی دلچسپ که داشتم فکر می‌کردم، ترانزیت ترکیه بودم ۳۰ دقیقه وقت داشتم تا پرواز هامبورگ را بگیرم نمی‌دانم به عجله چگونه خود را به هوا پیمای هامبورگ رساندم؟ باز نشستیم در سیت طیاره از خستگی نفس راحت کشیدم، شاید خوابیده بودم، همینکه فهمیدم، باید پرواز بیدار شوم، ناگهان شنیدم خلبان فرمان داد طیاره نشست می‌کند من به مجردیکه به هوش آمدم، در حالی که چشمانم هنوز هم در شهرها کوچه‌های آن شهر افسانوی را راه کشیده بود دیدم که هوا پیمای هامبورگ نشست کرد، به هوش آمدم گفتم اوه: رسیدم هامبورگ! با خود گفتم اینجا کسی منتظر من نیست، کسی هم نیامده که من را بدرقه می‌کرد رفتم با بکس دستی که پول پر بود بکس سفری را از کنترل گرفتم و کش کرده به طرف تکسی رفتم و تنها روانه خانه شدم، بعد از هشت ماه خانه آمدم که هیچ چیزی تغییر نکرده تنها خوابیدم فردا هم دیر از خواب بر خواستم، به آینه نگاه کردم گفتم کاشک نمی‌آمدم، ولی بعد از سپری شدن چند روز دوباره عادت کردم، به تنها بودن، بیکاری، او با من آخرین حرف‌ها را در مورد افغانستان چنین ختم کرد که کشور شما کشور رویاهاست، تمام خوبی‌ها در کشور شماست، مردم مهربان، مهمان نواز، و عنعنوی که انسان را انرژی می‌بخشد

بهترین‌ها در کشور شماست، قلب‌های گرم، انسان‌های مهربان؛ ولی من گفتم خوب هر کشور مردم خوب و خراب دارد؛ ولی خورسند هستیم که شاد و با خاطرات خوش برگشتی. حالا من قصه دوستم را تأیید می‌کنم دیروز از گرفتاری استاد پرویز خلیل و شهادت افسر نظامی پنجشیری در شهر کابل و ده‌های دیگر اطلاع یافتیم که فکر کردم زندگی در افغانستان ممکن نیست شهر ماتم دار است؛ ولی این ویدیو امروز به دستم آمد شما با من یکجا ببینید که در این نمایشگاه خبری از جنایت، ترور آدم کشی و تهدید و توهین نیست این ویدیو انسان را امیدوار به آینده می‌کند در حالی که مردم می‌گویند چنین نیست. با دوستم هم عقیده هستیم کشور ما کشور رویاها و افسانوی است. که مانند توقف ناممکن همان هواپیما برای دوستم هر چیز در کشور ما ممکن است.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۲/۱۲/۶

دوره اول گفتمان گروه‌های سیاسی و مدنی افغانستان

در وین «کشور اتریش»

گفتمان افغانستان در وین (کشور اتریش) به اشتراک تعدادی از چهره‌های ناکام جمهوریت! به تاریخ ۲۰۲۲/۰۹/۱۵ کنفراس سه روزه مخالفین طالبان در مورد وضعیت موجود افغانستان به اشتراک چهره‌های سیاسی پر رزق و برق جمهوریت و احمد مسعود رهبر جبهه مقاومت ملی افغانستان در وین مرکز اتریش از جانب مرکز تحقیقاتی آنکشور برگزار شده است، گفته شده مهمان ویژه این نشست احمد مسعود رهبر جبهه مقاومت ملی افغانستان است؛ ولی ۲۹ تن دیگر که در ۲۰ سال اخیر در افغانستان نقش‌های کلیدی داشته‌اند همچنان دعوت شده است انتظار از این گفتمان حل بحران موجود افغانستان است.

سوال اینجاست که آیا تعدادی از این چهره‌های اشتراک کننده که دست‌شان به خون ملت تر است و با چور و چپاول بیت المال، ترویج فساد اداری و غیره خودشان ایجاد کننده بحران موجود در افغانستان نیستند؟

- ❖ آیا اشرف غنی با فرار خود و تأمین روابط پشت پرده حمد الله محب با پاکستان با ایجاد خلای قدرت سیاسی منجر به تکیه زدن طالب به اریکه قدرت نشده است؟
- ❖ چه شده که یکبارہ امریکا متوجه حل بحران افغانستان در وجود چهره‌های سوخته و خود فروخته جمهوریت گردیده آیا همین کشورها به جنایت و خیانت رهبران جمهوریت مهر تأیید نگذاشته‌اند.
- ❖ آیا چنین نشست‌ها تکرار نشست بن و دوحه نیست؟ که باید از تمام جهات‌های درگیر دعوت می‌شد که نشده است پشت درهای بسته صورت می‌گیرد؟
- ❖ باز چرا این نشست پشت درهای بسته در ویانا صورت گرفت؟
- این بار چه معامله دیگری با سرنوشت مردم که روزانه ده‌ها تن در جبهات جنگ با طالب قربانی دارند در انتظار است؟
- ❖ طالبان را که همین چهره‌ها منفور جمهوریت به قدرت سیاسی رسانیده‌اند؟

- ❖ آیا سیاستون، دانشمندان محققان که دست‌شان در خون ملت تر نباشد در داخل و خارج کشور وجود ندارد که در این گفتمان اشتراک می‌کردند؟
- ❖ تا بحران موجود افغانستان را که قبلا از طریق رسانه‌های اروپایی و برنامه تلویزیونی و نهادهای خارج و داخل با اشتراک سیاستون، دانشمندان و پژوهش‌گران افغانستان راه اندازی شده است کنشگری در مورد صورت گرفته است در همین گفتمان جمع‌بندی می‌کردند و نتایج آن را اعلان می‌نمودند؟
- ❖ چرا احمد مسعود رهبر جبهه مقاومت می‌خواهد با همین چهره‌هاییکه تحمیل کننده وضعیت موجود بالای مردم به خصوص پنجشیریان که منجر به ایجاد جبهه مقاومت شده است دور میز گفتمان بنشینند؟
- ❖ به باور من تعدادی از اشتراک‌کننده‌گان در این کنفرانس باز هم مانند گذشته کمر بسته‌اند تا با تجارب و روابط دیپلوماسی که دارند یکبار دیگر مردم را فریب داده باز هم با معامله‌های سیاسی بالای گرده‌های مردم حاکمیت کنند و احمد مسعود را هم افسار استفاده نمایند.
- ❖ که باید رهبری جبهه مقاومت هوشیاری‌شان را حفظ کنند؛ زیرا گفته‌اند آزموده را آزموده خطاست.
- ❖ تعدادی بیشتر مردم از ظلم و استبداد طالب متنفر هستند ما از طالب حمایت نمی‌کنیم تخطی‌های سریع که مخالف به قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر است تقبیح کرده برای مردم داد خواهی می‌کنیم؛ ولی خواهان برگشت چهره‌های خاین و معامله گر نیستیم چون مردم افغانستان دیگر به حرف‌های میان تهی چنین چهره باور ندارند. برای تغییر باید با قشر آگاه جامعه که دست‌شان به خون ملت تر نباشد، مورد قبول مردم قرار داشته باشند از داخل و خارج کشور در چنین کنفرانس‌ها برای نجات مردم و حل بحران موجود افغانستان استفاده عظیمی گردد معامله‌گران را به تاریخ سپرد و باید به ملت غیور و جوانان آگاه کشور عزیز ما باورمند بود.

تهیه کننده: زرغونه «ولی»

جرمنی ۲۰۲۲/۰۹/۱۶

به نام خداوند بخشنده و مهربان

فصل دوم

مجموعه سخنرانی‌های و پیام‌ها

سخنرانی در اندیشکده ترنم خانه مردم اروپا

پنل اول- مروری بر تحولات افغانستان از دوره اشرف غنی تا به قدرت رسیدن طالبان

پنل دوم - وضعیت حقوق زنان در دوره طالبان

پنل سوم- راهکارهای حقوق زنان در دوره طالبان

پنل اول- مروری بر تحولات افغانستان از دوره اشرف غنی تا به قدرت رسیدن طالبان متأسفانه

در چهار دهه جنگ تحولات در افغانستان به شکل زنجیری پیشرفته که گره خورده با یک حادثه

است تمام حلقات شامل بدبختی، ویرانی و نا امنی در این سرزمین بوده است.

- در مورد سقوط جمهوری و تکیه زدن دوباره طالبان در ا یکه قدرت افغانستان نظریات متعدد را سیاسیون ارائه کردند.

- امریکا رهبری نا تو را در افغانستان به عهده داشت از سال ۲۰۰۱ در یک کشور غیر غربی و عقب مانده از مدل‌های غربی بیشتر استفاده شد در کشورهای غیر غربی جهان بسا استعماری، برتری نظامی، قدرت‌های مداخله گر غربی ضعف خود را در شکل دهی نتایج سیاسی یک مبارزه طولانی مدت برای کنترل غیر غربی نشان داد که ناکامی امریکا در افغانستان است.

- انتخاب افراد و چهره‌های تصادفی در رهبری افغانستان جای اینکه افراد تخصصی در رهبری باشد تا استقرار یک نظام جمهوری که خواست تمام ملت نقش می‌داشت.

- سیاستمداران فاسد، کار آفرینان بخش خصوص، جاطلبان و همچنان همسویی و حمایت برخی گروه قومی و حمایت نخبه‌گان اجتماعی از سیکولارها در شهرهای بزرگ واگذار شده بود.

- فساد گسترده در اداره، بازار اقتصاد آزاد، قدرت پول سیستم شد، پول به ایدئولوژی مبدل گشت، پروگرام‌های اقتصادی به شکل وحشتناک در بطن خود فساد و اختلاص را رشد داد پول دار بیشتر پولدار تر فقیر بیشتر فقیرتر شد که نا رضایتی مردم از نظام جمهوریت را با خود داشت.

- رهبران افغانستان نقش مجری را داشتند هیچ استقلال عملی نداشتند.

- فساد گسترده در اداره، توسعه تعصبات قومی جای همگرایی ملی را گرفت.

- استفاده از الگو برداری غربی در کشور عقب مانده سنتی و مذهبی که افغانستان به یک آزمایشگاه و لابراتوار سیاسی مبدل شد که دانشمندان سیاستمداران جهان به این عقیده‌اند مانند ریچارد فالک سقوط غیر مترقبه افغانستان به طرز دردناک توسط مداخله گران خارجی در طول بیست سال اشغال افغانستان ترتیب داده شده بود.
- تطبیق برنامه‌های عقب نشینی تکتیکی از جانب محب و قومندان اعلی قوای مسلح در رس اشرف غنی که منجر به بی باوری منسوبین قوای مسلح به حاکمیت شد که حضور طالبان در درون نظام که ستون پنجم یاد شده بود و نرسیدن تجهیزات مواد لوژستیک به قطعات مه در مال معاصره بودند به این شکل تعدادی بیشتر شهرها یکی پی دیگر سقوط کردو تعدادی زیادی از منسوبین قوای مسلح بیرحمانه اسیر و یا کشته شدند که روحیه تسلیمی به طالبان در میان نظامیان توسعه یافت و منجر به سقوط نظام و از هم پاشیدن اردو شد.
- از جانب دیگر وعده‌های طالبان مبنی بر ایجاد صلح و آشتی.
- اعلام پایان جنگ برای کنترل کشور، عفو عمومی کارمندان جمهوریت، تأمین حقوق زن، تعهد به عدم استفاده از خاک افغانستان به عنوان پایگاهی حملات تروریستی در خارج از مرزهای خود در آیند مسایل بود که خروج قطعات نظامی امریکا را بی قید و شرط فراهم ساخت که چنین خوش باوری‌ها در مذاکرات دوحه توسط داکتر خلیل زاد در رس یک قدرت جهانی با ۲۰ سال تجربه کار در داخل افغانستان منجر به سقوط جمهوریت و فاجعه امروز افغانستان شد و مردم خسته از جنگ به تأمین صلح نیاز داشتند.
- اگر کمی گام فرا اثر از بحث بگذاریم، افغانستان در طول تاریخ از بیرون ساخته شده است. تا به حال افغانستان از جمله کشورهای است که سیاست عدم انسلاک دارد بیطرف بوده سیاست خارجی ندارد.
- نبود کدرهای مسلکی سیاسی ما سیاستمدار نداریم سیاستمدار که با گوشت و پوست وضعیت مردم و کشور را درک کنند طرح و پیشنهاد در راستایی آبادی و ملیت شدن را بپردازند کمتر است و نقش کلیدی در تغییر سیاست افغانستان ندارند اگر سیاستمدار داشتیم هم از جانب مداخله گران و کشورهای ابر قدرت به خاطر حفظ منافع‌شان به حاشیه راننده شده‌اند در سیاست صلح و ثبات افغانستان نقش کلیدی نداشته‌اند.

پنل دوم- وضعیت حقوق زنان در دوره طالبان

- زنان افغانستان که بیشتر از نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند با تجارب تلخ از گذشته هیچگاه به وعده‌های طالبان در مذاکرات دوحه باورمند نبودند و نگرانی‌های خود را با تصاعرات و دادخواهی‌ها پشت درهای بسته ابراز داشتند.
- بعد از به قدرت رسیدن بار دوم‌شان توسط خلیل زاد نماینده ویژه امریکا با اولین گام‌های‌شان که هنوز برنامه و میکانیسم نظام را در دست ندارند در مقابل زنان قرار گرفتند وزارت زنان را از بین بردند، زنان را خانه نشین ساخته منع کار منع آموزش منع سفر و در مجموع حذف زنان را از اجتماع اعلان کردند ایدئولوژی طالبانی که هزاران سال عقب است کشور را به عقب کشانده‌اند.
- طالبان بدون آنکه توجه کنند نسل جدید از قرن ۲۱ است نمی‌توانند خشونت را که در دوره قبل بالای زنان تحمیل کرده بودند حالا تطبیق کنند که ما شاهد ده‌ها تظاهرات و دادخواهی‌ها وی زنان در داخل و خارج کشور هستیم که جهان هم در حمایت‌شان قرار دارد.
- اگر ما تأکید داشته باشیم که بیشتر از ۲۵۰ روز می‌شود از بسته شدن مکاتب دخترانه که ترفندهای مختلف را یاد آور شدند اعم از حجاب اسلامی، نقاب درسی، ساختمان‌های جداگانه و غیره که همه شرایط را یاد آور شدند اعم از حجاب اسلامی، نقاب درسی، ساختمان‌های جداگانه و مشکلات مانع آموزش‌شان نمی‌شود اعلان کردند؛ ولی تا حال مکاتب باز نشده از جانب دیگر دو دسته‌گی طالبان در داخل خودشان که عباس ستانکزی انس حقانی در مورد آموزش‌دختران صریح اعلان کردند که حقوق زنان در جامعه تأمین شود؛ ولی رهبری ارشد طالبان به وعده‌ها اتکا می‌کند تا عمل پوشاندن روی گرداننده کان و ژورنالیستان زن که نگرانی جهان را بار آورده است در مقابل واکنش طالبان این است که خارجی‌ها در مسایل داخلی واسلامی ما مداخله نکنند یعنی همین قوانین کهنه در کشور حاکمیت دارد.
- طرح‌ها و پیشنهادات زنان تا به حال مورد بحث قرار نگرفته است آینده نیم پیکر جامعه که نیش اساسی در اقتصاد و فقر زدایی دارد به کجا می‌کشد هنوز نمی‌توان سخن گفت.
- راهکارهای من طرح و تهیه کرده به حکومت امارت ارسال کردم شایده ده‌ها طرح دیگر از جانب سیاستمداران و فعالین حقوق زن ارسال گردیده باشد؛ ولی تا هنوز کدام اقدام عملی صورت نگرفته است.

سخنرانی کنفرانس صلح پاریس

سلام به هموطنان گرامی و حاضرین محترم کنفرانس صلح پاریس من زرغونه «ولی» فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مقیم جرمنی، مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز و مسئول شورای مهاجران بریمن جرمنی!

نخست از برنامه گذاران و کمیسیون تدارکات در رس محترم غضنفر سپاسگزارم که من حیث یک چهره ملی و تأثیرگذار از من هم دعوت کردند تا در این نشست اشتراک نمایم و در مورد تأمین صلح و ثبات و راه بیرون رفت افغانستان از بحران نظریات را با یک مقاله مختصر ارائه بدارم.

هموطنان گرامی!

تداوم چهار دهه جنگ خانمانسوز کشور ما را ویران و مردم ما را نا توان ساخته است احساس شادی و شور را در تن هر کدام آسیب پذیر نموده، در این دهه‌های جنگ فرسایشی تمام هست و بود ما محو شد، بر تپه‌های شهدا و به اشک‌های مادران و پدران دردمند بیشتر از دیروز افزود شد، اطفال یتیم و پا برهنه سراسر کشور را گرفت، زنان این مصیب جان گداز را بیشتر از هر قشر دیگر با گوشت و پوست خود با از دست دادن فرزندان، پدران، برادران و همسران‌شان متقبل شدند که استخوان‌شان را با هم کوبید، گلیم درد و غم همه روزه در کشور هموار شد مردم ما با تن زخمی چشم امید به امریکا و ناتو بستند، بیخبر از اینکه آنها با استفاده از مهره‌های مافیای‌شان در داخل نظام در حق مردم ما جفا می‌کنند که ما شاهد معامله‌های پنهانی و تصامیم پشت پرده و درهای بسته دوحه با فرار رئیس جمهور غنی سقوط جمهوریت ایجاد خلای قدرت و تکیه زدن طالبان در اریکه قدرت سیاسی در اگست ۲۰۲۱ هستیم که حاکمیت این نظام زنستیز را بالای کرده‌های مردم با نوک تفنگ که یکبار دیگر افغانستان را به لانه مافیای جهانی مواد مخدر مبدل ساخت که مردم از بیرحمی‌شان به ستوه آمده‌اند.

وضعیت دهشت و وحشت در کشور حاکم شد بیشتر از یک سال است که مردم ما روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند حکومت سرپرست طالبان از هیچ نوع ظلم استبداد در مقابل مردم بی دفاع ما دریغ نمی‌کنند نسل کشی، کوچ اجباری، گرفتاری‌های بیرحمانه، زندان و شتم و

شلاق، کشتارهای بیرحمانه، ایجاد محدودیت‌های بی قید و شرط در مقابل زنان اعم از منع آموزش منع سفر منع کار گام به گام حذف زنان از اجتماع هر روز بیشتر می‌شود زندانی ساختن زنان متعرض و منسوبین قوای مسلح و امنیتی دوره سیاه امین غدار نماینده سی‌ای‌هی را دوباره در ذهنیت‌های مردم افغانستان زنده کرد و یکبار دیگر نه تنها مردم به تنگدستی و فقر بیشتر از گذشته دست و گریبان شدند تا سرحد فروش دختران و اعضای بدن‌شان دست می‌زنند این وضعیت نا هنجار هر انسان وطن پرست به خصوص نخبه‌گان، سیاسیون دلسوز را مجبور به برگزاری چنین نشست‌ها و سفرهای طولانی با امکانات اقتصادی گزاف فردی در پنج قاره دنیا که دور می‌زنند می‌سازد این چهره‌ها همین‌های هستند که امروز زیر این سقف برای نجات انسان، برای آبادی میهن، برای تأمین تأمین صلح و ثبات، برای محو جنگ و جنگسالار می‌رزمد تا تن رخمی کشور را مرهم گذرانند اینجا جمع شدند و دست به دست هم داد ه کنشگری کنند، تجربه‌ها و تحقیقات‌شان را در فضای همدیگر پذیر توسعه دهند، خامه بریزند. و عملی کنند که اینجانب هم منجیث یک بانوی مبارز که سال‌های دراز را از هر دریچه با قلم و قدم چه از طریق برنامه‌های تلویزیونی دریچه بهار اروپا، چه از طریق وبسایت مروارید سبز و چه از طریق شورای مهاجران بریمن و چه از طریق نشر کتاب‌ها که با مقالات ارزنده تا کاندیدایم در دور ۱۷ پارلمان افغانستان گرفته تا کار روشنگری و حمایت‌های اقتصادی و عملی با حفر ده حلقه چاه آب اشامیدنی و ایجاد دستگاه‌های خیاطی برای زنانیکه کارشان را از دست دادند و اعمار مکاتب و مساجد، کلینیک صحنی در کابل و ولایات کشور و حمایت بانوان که دختران‌شان را به فروش می‌رساندن یا در شرایط فقر تنگدستی کرونای قرار داشتند و یا برنامه‌های تخلیه که نجات حیات تعدادی هموطنان در مرض خطر قرار داشتند که هنوز هم ادامه دارد یا راه اندازی ده‌ها اعتراض‌ها داد خواهانه و ده‌ها مصاحبه‌ها و اشتراکم در جنین نشست‌ها و گرفتن تریبون‌ها تا صدا و سیما مردم باشم بدون کدام انتظار زیر چترهای انجمن خیریه نوای زن و اجماع بین‌المللی‌زنان افغانستان بیرون مرز با جمع همکارانم به حمایت مردم خود شتافته تلاش داشته و داریم تا دستی هموطن فقیرم را بگیرم ومصدر خدمت گذاری بوده و باشم؛ زیرا هموطنان تن من هستند گفتند بنی آدم اعضای همدیگرند در آفرینش ز یک گوهرند.

امروز از همین تریبون یکبار دیگر برای زنان افغانستان برای رهایی زنان متعرض و مردم که جز خواستار حق مشروع‌شان از نظام استبدادی موجود کدام گناهی را مرتکب نشده‌اند در زندان‌های طالبان بار خشونت را با شتم و شلاق تجربه می‌کنند داد خواهی می‌نمایم از حکومت سرپرست طالبان تقاضا دارم که هرچه عاجلتر زندانیان زنان و مردان بی گناه را رها کنند و از جامعه جهانی

تقاضا دارم با این معامله‌های پشت پرده با طالبان و ارسال پول‌های گزاف به نام حمایت مردم که روز به روز به حمایت‌های اقتصادی‌شان از طالبان افزود می‌شود خانه دهند در کنار مردم و زنان افغانستان صادقانه قرار بگیرند مردم ما را از این وضعیت نجات دهند. از طالبان تقاضا داریم پیش شرط‌های مردم و جامعه جهانی پاسخ روشن بدهند و در گفتگو و مذاکره با مردم را باز نگهدارند تا همه یکجا بتوانیم برای آبادی کشور و آرامی مردم رسالت خویش را انجام دهیم، پیشنهادات مشخص من برای راه حل افغانستان از بحران و تأمین صلح و ثبات چند بند راه برد کرده‌ها را به تک شماری می‌گیرم:

۱- امروز همه جهات‌های جنگ متعقد به این هستند که جنگ راه پیروزی و موفقیت نیست و تجربه نشان داد که به تنهایی هیچ یک از احزاب سیاسی جهات‌های در گیر نمی‌توانید صلح را در افغانستان تأمین کنند برای ایجاد حاکمیت مردمی یک نظام پایدار ملی نیاز به بازنگری ملی بر پایه همدیگر پذیری و گفتگوی صادقانه ملی است.

۲- در چنین وضعیت نا هنجار و بحرانی حکومت سرپرست طالبان نیاز به اجماع ملی و همگرایی ملی دارد؛ زیرا فراهم‌آوری معجزه سراط المستقیم که بتواند منافع ملی کشور و خواسته‌های جامعه جهانی را در بدنه یک دولت مقتدر و پایدار تعیین کننده باشد ممکن نیست پس نیاز است به یک ساختار مناسب و فرا گیر که بستر اسایش برای تمام اقشار جامعه و قطع جنگ باشد.

۳- زنان که نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند باید از حقوق و آزادی‌های مشروع اعم از حق آموزش، حق کار و حقوق مدنی‌شان بر خوردار باشند؛ زیرا دور از حضور پر رنگ زنان در جامعه در یافت کلید گم شده صلح ناممکن است زنان تضمین کننده عطوفت، محبت در خانواده، شهر و کشور ما هستند، زنان نقش ارزنده در تأمین اقتصاد پیشرفته و فقر زدایی استند پس زنان را منحصیث مادران ستایش کرد و واگذاری حق مشروع اسلامی‌شان را در سر خط خطوط سرخ کار خود قرار دهیم. ۴- نیاز به کار روشنگری و از میان برداشتن فاصله شهر و ده است، زیرا تجربه نشان داده است که در طول سال‌های متمادی هیچ تلاش برای از بین بردن فاصله میان شهر و ده (قریه) صورت نگرفته که این فاصله بزرگ و هولناکی سنتی فرهنگی، سیاسی و اجتماعی منجر به تقابل‌های درونی و حساسیت بر انگیز بوده که به آسانی و ساده گی، فرهنگ سنتی روستایی در تقابل فرهنگ مدرنیزه و سیر حرکت قرن ۲۱ امروز شهری می‌توانند با استفاده از تحریکات مذهبی مسلحانه تحت عنوان جهاد و استفاده از نام اسلام وحدت و انسجام مردمی را ویران نماید و از جانب دیگر فضای مناسب و ابزاری خوب برای استفاده دشمنان دیرینه است تا مانع انکشاف اجتماعی و اقتصادی افغانستان شوند.

- ۵- ما نیاز مبرم به اجندای داریم که سنگرهای جامعه مدنی را فتح کند و موافق به آلویت‌های گذار از جنگ و رسیدن به آرمان‌های بزرگ مردم افغانستان همانا تأمین صلح پایدار باشد که میزان واقعیت‌نگری، صداقت، اعتماد در سطوح بلند قرار گیرد و به اختلافات تنظیمی خاتمه داده شود.
- ۶- اجماع منطوقی یکی از اساسی‌ترین رویکردهاست که ما به همگرایی منطوقی نیاز داریم
- ۷- ایجاد دیالوگ و اراده ملی یکی از راهبردهاست.
- ۸- جلب اعتماد جامعه جهانی و محو فقر زدایی.
- ۹- قانون اساسی که تمام حقوق آزادی‌های دینی و مذهبی در چوکات رعایت قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر هرچه زودتر نیاز است.
- ۱۰- قبول پیش شرط‌های جامعه جهانی و ایجاد یک حکومت فراگیر نقش ارزنده به ختم جنگ و استقرار صلح در افغانستان است.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۲.۱۲.۱۴

اشتراک در پنال سخنرانی

مثال‌های زنده از دست‌آوردهای مثبت و منفی نظام‌های گذشته پیشکش شد

سخنرانی و مطلب ادبی برنامه مهربانی مردم امریکا

ورجینیا ۲۰۲۳.۰۲.۲۶

به نام خدا

بنی آدم اعضای یک دیگر اند

که در آفرینش ز یک گوهر اند

سلام به مهربانان؛

سلام به قلب‌های که در جستجوی مهربانی هستند؛

سلام به شما مهربانی‌که که امروز در کنار هم برای نشست مهربانی تلاش کردید تا مهربانان را قدر کنید و بالاخره سلام به مهربان که اینجا دور هم جمع شده اید ارجگزاری می‌شوید. سپاسگزارم از هیأت رهبری انجمن مهربانی در رس بانو الله احرار که از من در جمع شما مهربانان دعوت کرده‌اند.

امشب سخن از مهر از محبت از خلوص و صداقت است و اهدای کلام از مهربانی است.

مهربانی واژه دلنشین ایست که مهر و الفت را با لبخند و تبسم در ژرف‌های جسم ما حک می‌کند روح را صیقل و تن را آراسته خود شناسی می‌سازد چه زیباست که مهربان باشیم و دستگیر نیازمندان که به تنگدستی و فقر در کشور به سر می‌برند.

چه زیباست برای ارجگزاری به پای مهربانان سروده از این قلم نا توان هدیه نمایم عشق و محبت را در انتهای یاریگرانه برای انسان برای دوستان دور و برم صمیمانه با لبخند و فضیلت پیشکش نمایم به ارزوی اینکه شما مهربانان تا قلب‌ها را تسخیر نماید اجر را کماهی کنید تا محبوب خدا شوید و شامل رحمت‌اش گردید چه زیباست که این سروده مهربانی که با قلم نا توان به شما سروده ام با گوش جان به دکلمه بگیرم و شما مهربانان دعوت می‌کنم به دکلمه!

«مهربانی»

مهربانی‌های یاران جان به جانم می‌دهد	باهمه رخوت توان اندر توانم می‌دهد
زندگی رطل گرانست در بساط روزگار	شور اندر شعر و طبع روانم می‌دهد
گرمی انسانیت اوج احساس شماست	مهربانی و عطف‌ت را نشانم می‌دهد
حب میهن مهر یارانست در قاموس‌شان	بزر الطاف در نهاد و در نهادم می‌دهد
مهربانی‌های این مردم حلاوت‌زا بود	گویی شعر و معنی را اندر زبانم می‌دهد
شعر هستی می‌کند زرغونه فرش راه‌شان	گرمی مهر شما اقبال و شانم می‌دهد

زرغونه «ولی» ویر جینیای امریکا

جا دارد که مردم و به خصوص زنان کشور روزهای سخن و دشواری را سپری می‌کنند در کنارشان ایستاد و نقش ارزنده برای تغییر مثبت در افغانستان داشته باشیم

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ورجینیا امریکا ۲۰۲۳.۰۲.۲۶

طرح من برای امارت طالبان

طرح من زرغونه «ولی» فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی برای رژیم امارت (طالبان)

به نام خدا!

بایمان راسخ به ذات پاک خداوند(ج) و اعتقاد کامل به دین مقدس اسلام با درک بی عدالتی‌ها و نا به سامانی‌های گذشته و مصایب بی شماری که در کشور ما با مداخله کشورهای ابر قدرت جهان وارد آمده است، با تقدیر از مبارزات تاریخی و مردم قهرمان و دردمند ما و ارج گزاری به مقام شهدای راه آزادی کشور با درک اینکه افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق داشته باشد و با رعایت شریعت محمدی و حاکمیت فراگیر در جامعه و احترام با حفظ نورها و مقررات جامعه جهانی و احترام به اعلامیه جهانی حقوق بشر هیولای جنگ در افغانستان چهار دهه است که مردم ما را به غمپاره مبدل ساخته و هزاران شهید و کشته از خود بجا گذاشته و میلیون‌ها انسان را بکام مرگ برده و نابود ساخته است. گلیم سیاه غم و درد را در کشور ما گسترده و بیشترین مردم ما زهر تلخ جنگ را چشیده‌اند، که تا استخوان‌شان این دردها فرو رفته است و کشور ما را با تمام هست و بودش اعم از اقتصاد، فرهنگ و اجتماع مارا به نابودی کشانیده است. در این نبرد طولانی و خانمان سوز صلح به نیاز فوری و خواست همگانی و ایده آل برای هر یکی از ساکنان دردمند و سوگوار این مرز و بوم مبدل شده است. و باید به خاطر استقرار صلح و ثبات پایدار در افغانستان از هر راه ممکن تلاش کرد. بدون انتظار در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ بعد از سقوط جمهوریت، طالبان با گرفتن قدرت سیاسی، حکومت امارت در افغانستان استقرار یافت. درست است که گفته می‌شود دست‌آورد آنها قطع جنگ و خونریزی است؛ زیرا در مقابل‌شان دیگر جنگجوها وجود ندارد خود طالبان بودند که می‌جنگیدند، محو چور و چپاول دارایی عامه توسط حاکمان فراری، غضب ملکیت‌های شخصی مردم و حفظ استقلال و آزادی افغانستان بوده است که احساس پاک آزادیخواهی هر هموطن را در مقابل اشغال ۲۰ سال امریکا کشور ما را با خود داشته است به افتخارات مردم غیور کشور باید بالید و دست‌آوردهای نسل‌های گذشته را حرمت کرد؛ زیرا یکبار دیگر مانند گذشته شکست جنگ اول دوم و سوم افغان و انگلیس، تجاوز شوروی در افغانستان و این بار تجاوز امریکا بر افغانستان درس عبرت و در مقابل استعمار جهانی پاسخ دندان شکن داده شد. نیروهای نظامی امریکایی افغانستان را ترک

کردند؛ ولی کمبودهای جدی در میکانیزم کار حکومت مؤقت (امارت) در شش ماه وجود دارد که اعم از کابینه تک حزبی و بیشتر تک قومی دور از حضور زنان، تناقص گفتار و کردار، نقض رعایت حقوق بشر، حذف زنان از مشارکت اجتماعی با وجود اعلان عفو عمومی دستگیری‌های شبانه اعم از فعالین حقوق زن، خبرنگاران، منسوبین قوای مسلح، فعالین حقوق بشر و جامعه مدنی صورت گرفته است. چنین تخطی‌ها منجر به رسمیت نشناختن حکومت امارت توسط جامعه جهانی و ملل متحد شد و همچنان تحریم اقتصادی امریکا به افغانستان تحمیل شد. که در اوضاع پر ماجرا تعدادی از کشور فرار کردند و بقیه در وضعیت بدی تنگدستی و فقر قرار دارند. امروز جهان، مردم افغانستان و همه نیروهای اپوزیسیون با سپری کردن چهار دهه جنگ تباه کن به این نتیجه رسیده‌اند که به بحران جنگ افغانستان و رسیدن به صلح پایدار باید خاتمه داد و صلح را در افغانستان تأمین کرد، چون افغانستان از موقعیت ژئوپولیتیک کشور بر بنیاد دو فاکتور منطقه‌ای و داخلی در جریان است در فاکتور منطقه‌ای می‌توان از تهدید کشورهای منطقه به ویژه همسایگان افغانستان، دخالت در اوضاع داخلی و سبوتاژ منطقه‌ای در چارچوب رقابت‌های بزرگ سیاسی، اقتصادی و نظامی با همدستان کشورهای ابر قدرت در گذشته و آینده نام برد با توجه به این وضعیت و استقرار یک نظام فراگیر اسلامی و ملی که مورد قبول همه باشد طرح‌های ذیل پیشکش می‌گردد.

۱- افغانستان برای دریافت صلح به همگرایی ملی و بین‌المللی نیاز دارد.
 ۲- ادامه مباحثه و مذاکرات در سطح جهانی اعم از نشست‌ها، کنفرانس‌ها به اشتراک هیأت بلندرتبه طالبان با پیشکش طرح‌های دقیق و برنامه‌ریزی شده به منافع ملی، رعایت ارزش‌های مدنی، حقوقی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی تمام اتباع (شهروندان) افغانستان در استقرار یک نظام فراگیر با دست‌آورد خواهد بود از یک سو مشروعیت ملی و مردمی به وجود می‌آید و از جانب دیگر جلب توجه جامعه جهانی و تأمین روابط دیپلماتیک افغانستان با کشورهای جهان و منطقه به خاطر حفظ منافع ملی ارزنده دارد.

۳- اجماع ملی هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح و یک نظام فراگیر که تمام اقشار و اقوام کشور شامل باشد مورد بررسی قرار دهیم، در آن صورت افغانستان به ایجاد و استقرار حکومت ملی، اتحاد و همبستگی ملی و تشکیل اردوی نیرومند ملی و نظام مستقل، اسلامی آزاد مبتنی بر مشارکت ملی و برپایی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی، قومی و مذهبی و غیره نیاز دارد و کاربرد خارجی می‌تواند نقش ارزنده را در پروسه تأمین راه حل سیاسی و تأمین

صلح داشته باشد برای جلب حمایت‌های بین‌المللی و به ویژه جامعه جهانی، ملل متحد و آمریکا قابل ملاحظه است.

۵- مداخلات خارجی اعمال فشار بر مداخلات کشورهای منطقه به خصوص ایران و پاکستان به خاطر مداخلات یکی از کاربردهای دیگری است برای استقرار دولت ملی و اسلامی در کشور، تأمین اراده ملی، برای استقرار حکومت فراگیر و مشارکتی و تأمین صلح در افغانستان نیاز میرم است.

۶- ایجاد دیالوگ ملی با اشتراک تمام اقشار و اقوام ساکن افغانستان و تأمین اراده ملی برای تأمین یک نظام مردمی اسلامی با خواسته‌های جامعه جهانی و مردم در فرایند صلح و یک حکومت فراگیر ضروری است.

۷- زنان که نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند حق تحصیل، حق کار یکی از حقوق مدنی، اسلامی و بشری‌شان در جامعه است حضور زنان از سطوح بالای قدرت یعنی کابینه تا مقامات پایانی دولتی در نظر گرفته شود؛ زیرا افغانستان کشور جوان است که بیشتر از ۶۰ فیصد جوانان را تشکیل می‌دهد که بیشترین آن دختران و زنان جوان هستند بدون جوانان نمی‌توان کشور آباد و شگوفان داشت از جانب دیگر نقش زنان در تأمین صلح و ثبات از کانون خانواده شروع و به جامعه تقدیم می‌شود پس در مورد جایگاه‌شان در نظام آینده کشور توجه جدی مبذول داشت از یک طرف مشارکت فعال زنان منحصبت بانوان مسلمان در جامعه از جانب دیگر رعایت منشور ملل متحد و جامعه جهانی در بلند بردن هویت سیاسی، یک نظام فراگیر و تأمین روابط دیپلماسی و استندرد جهانی با کشورهای دنیا نقش ارزنده دارد.

۸- ما نیاز به مشاورین خارجی نداریم؛ زیرا تجربه خوب در گذشته از آنها نکرده‌ایم. دعوت از دکتوران، سیاسیون، نخبه‌گان افغانستان در خارج کشور در مشاورت و کنشگری و تحقیق به خاطر تأمین یک نظام اسلامی و ملی استقرار صلح پایدار در افغانستان، بسان یک پزشک و درمانگر، ماهیت سیاسی جنگ، منشا، انگیزه‌ها، عوامل و فاکتورهای چندجانبه جنگ در افغانستان و چگونگی تأمین صلح دایمی و حفظ جغرافیای یک افغانستان مستقل اسلامی در کره جهان را به کنجکاوای گرفت و برای تأمین صلح دایمی و سراسری به این کشور زخمی به دوکتوران مجرب سیاسیون دلسوز و وطن پرست جهت نسخه تأمین صلح در کشور نیاز داریم و همین شخصت‌ها باید نسخه لازم را صادر کنند. این نخبه‌گان، سیاسیون و شخصیت‌ها را در کجا یافت در سراسری جهان که بنابر چهاردهه جنگ تحمیل شده از کشور فرار کرده‌اند در خارج کشور با احساس وطن پرستی به امید فردا نامعلوم و بازگشت دوباره به کشور زنده‌گی

مشقت بار غربت را سپری می‌کنند یا این چهره‌ها در داخل کشور در وضعیت بد فقر و تنگدستی به سر می‌برند هر کدام شخصیت‌ها و نخبه‌گان دلسوز و وطن دوست استند که به خاطر تأمین صلح و ثبات تأمین آزادی‌های دینی مذهبی، تأمین حقوق برابر شهروندی به تمام اقشار و اتباع افغانستان تلاش می‌نمایند.

۹- صلح باید از موضع قدرت تأمین گردد استقرار دولت فراگیر اسلامی ملی در کشور و تأمین مشارکت ملی و حضور تمام نماینده‌گان مردم افغانستان اعم از مردان و زنان به طور شفاف در حضور مردم راه اندازی شود.

۱۰- اجماع منطقی یکی از اساسی‌ترین رویکرد برای تأمین صلح است.

۱۱- نقشه صلح باید تضمین کننده حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی و حقوقی تمام اتباع کشور باشد. نقش احزاب سیاسی و سازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد.

۱۲- نباید خواستار صلحی باشیم که قفس طلایی برای ساکنین افغانستان باشد مردم خواهان صلح هستند که مرهم زخم‌های چهاردهه جنگ در تن زخمی ملت باشد لیکن تبسم را برای اطفال پا برهنه یتیم، مادران اشکبار شهیدان به دور از تعصبات قومی، زبانی پیام آور بوده است. و پاسخگوی خون هزاران تن از مردم بی دفاع و جنگ زده ما باشد که مردم از حکومت مؤقت امارت اسلامی تقاضا دارند که در رسیدن به تأمین صلح سراسری با حفظ تمام دست‌آوردها در ۲ دهه مردم ما توجه نمایند.

تا صلح در قید یک حکومت فراگیر بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن به خوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی عدالتی، برتری جویی و امتیازخواهی از صفحه زندگی رخت بر بندد. قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد. وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان و یک نظام فراگیر اسلامی نقش ارزنده دارد.

سیاسیون وطن پرست! به خاطر ارمان مشترک صلح و ختم جنگ در چوکات استقرار یک نظام فراگیر اسلامی، ملی و مردمی متحد شوید.

با بررسی از نقد و نظریات هموطنان در فیسبوک بازنگری در مورد اینکه حالا بیشتر از دو سال است که از حضور طالبان در قدرت سیاسی افغانستان می‌گذرد.

چرا نتوانستند که هویت مردمی و جهانی کسب کنند؟ حتی تا به حال به رسمیت شناخته نشده‌اند.

- ❖ احترام نگذاشتن به زنان و اعاده حقوق شان در جامعه که خود ریشه به ایدئولوژی طالبانی دارد که اسلام را به ضم حزبی شان به تعریف گرفته زنان را از مشارکت اجتماعی حذف کرده اند که با هیچ کشوری اسلامی همخوانی ندارد حتی با عربستان که اسلام آنجا ظهور کرده است.
  - ❖ تغییر نوشتار فارسی در امورات رسمی دولتی به زبان پشتو و ستیز در مقابل پارسی زبان رسمی کشور خود ریشه دارد به حس اکثریت خواهی و اقلیت خواهی که مردم افغانستان از ملیت های برادر
  - ❖ متشکل است برای تأمین حقوق شان با برابری و زندگی مسالمت امیز در جامعه مبارزه می کنند.
  - ❖ حذف افغانستان از خانواده ملل متحد و در انزوای قرار دادن افغانستان با تمکین نکردن پیش شرط های جامعه جهانی و مردم افغانستان که منجر به فرار مردم و ایجاد جبهات بیشتر ضد طالبانی گردیده است.
  - ❖ طالبان با گذشت دو سال هنوز نتوانستند که برای خواسته های مردم پاسخ مثبت داده و مشروعیت داخلی کسب کند که نه تنها مردم افغانستان نگران است بلکه جهانیان را نگران کرده است که خود وابستگی بیشترشان به برنامه های حزب دیوبندی و تک حزبی و تعصبات زبانی و قومی که به یک قوم پشتون مرتبط است به نمایش گذاشته است؛ زیرا به تعداد پشتون های روشنفکر همچنان طالب تمکین نکرده مطابق اطلاعات رسیده از رسانه های با اعتبار آنها هم مورد شتم و ضرب قرار می گیرند.
- بناً راه حل اساسی تغییر ساختار نظام، برآمدن از هویت تک حزبی و تک قومی کشور، رفع تبعض و برتری جویی با اشاعه فرهنگ شهروندی به جای فرهنگ دیوبندی و قبیلوی است. با طرح میکانیزم های تغییر سیستم اداری کشور بر اتکا به روش های مدنی می شود بر همه نا بسامانی ها فایق آمد.

زنده باد افغانستان آزاد و مستقل

زرغونه «ولی» فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی

مقیم جرمنی مؤرخ ۲۰۲۳.۰۳.۱۲ جرمنی

سخنرانی در کنفرانس انقلاب زنان وین اتریش

زنی را می‌شناسم من که شوق بال و پر دارد

ولی از بس که پُر شور است دو صد بیم از سفر دارد

سلام به هموطنان گرامی بانوان شجاع، مبارز افغانستان و اشتراک کننده‌گان در کنفرانس انقلاب زنان که امروز از جانب اتحادیه فرهنگی اکیس وین به مناسبت هشتم مارچ روز همبستگی بین‌المللی زنان جهان برگزار گردیده است.

من زرغونه «ولی» فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، عضو هیأت رهبری مجله بانو، مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز، یکی از مسئولین و گرداننده برنامه‌های متنوع تلویزیونی در یچه بهار اروپا، مؤلف ۵ کتاب هستم.

نخست سپاسگزارم از همکاران گرامی که من را دعوت کردند تا از راه دور مانند ده‌ها سفر داد خواهانه دیگرم برای زنان و مردم افغانستان در کشورهای اروپایی و امریکا که جدید برگشتم از این تربیون یکبار دیگر به دادخواهی، اعتراض به خاطر حمایت از زنان به زنجیر کشیده و مردم گیرمانده در فقر و تنگدستی که بعد از حضور طالبان ۱۵ اگست ۲۰۲۱ و تکیه زدن‌شان در اریکه قدرت که سخاوت میهن فروشانه رئیس جمهور غنی را با خود داشت یکبار دیگر سلطه بیرحمانه حاکمان سیاه دل و تاریک‌ترین هیولای تروریستی در مقابل بانوان افغانستان با ایجاد محدودیت‌ها اعم از منع کار، منع آموزش و منع سفر شمشیر کشید و زنان را از مشارکت اجتماعی گام به گام حذف کرد، بی‌خبر از اینکه انگار زنان نماد از شجاعت و قهرمانی با سیمایی مبارزات میدانی‌شان در جاده‌های شهرها و ولایت افغانستان به طور خود جوش می‌ریزند و ریختند، صدای بلند از حنجره‌های رخمی در زیر آسمان باروتی و سیاه برای آزادی، برای رهایی و برای خواسته‌های مشروع‌شان عماتا تأمین حق و عدالت، دموکراسی، و یک نظام فراگیر با قبول شتم و شلاق، وحشت و دهشت، زندان و تحقیر بی‌هراس رزمیدند و حماسه آفریدند به زودی این مبارزات خودجوش. زنان از مرزها عبور کرد فعالین مدنی و اجتماعی سیاسی خارج کشور را هم متحد ساخت همه باهم در این مبارزه جهانیان را محور به بسته کردن دروازه‌های دیپلماتیک به روی طالبان نمودند که تا به حال هیچ کشوری نظام امارت را به رسمیت نشناخته و با پیش شرط‌های در تقابل نظام امارت قرار گرفتند که یکی از بزرگ‌ترین دست‌آورد زنان افغانستان در

سطح جهان است در این مبارزات رستاخیز زنان و مردم افغانستان باید بیشتر حمایت شوند که کنفرانس ۰۶ مارچ ۲۰۲۳ اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز و برنامه هشتم مارچ دریچه بهار اروپا با این تصامیم و خواست‌ها به حمایت زنان مانند ده‌ها نهاد دیگر خارج مرزی بیشتر از پیش قرار گرفتند و تأکید بر این فیصله‌ها شد ما هم از همین تریبون تاملید به همین فیصله‌ها می‌نمایم:

۱- زنان امروز مستعد، آزاده و آگاه هستیم زنجیر اسارت را می‌شکنیم با هر نوع خشنونت و جمود فکری و یخ زده‌گی سیاسی افراطی و زن ستیزی و تبعیض جنسیت حال و آینده مبارزه می‌کنیم و مبارزات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مطابق قوانین منشور ملل متحد حق ماست ما زنان این مشارکت را اعم از آموزش، کار حق خود می‌دانیم نه تنها در موارد مربوط به حقوق ما مطابق قوانین منشور ملل متحد بلکه در تمام موارد مشارکت اجتماعی، اتخاذ تصامیم و حضور واقعی معنادار ما در سیاست امروز و فردا از رده‌های بلند نظام تا پایین‌ترین مقام را خواهانیم.

۲- ما خواهان یک نظام فراگیر و همه شمول مشارکتی هستیم که در بنیاد گذاری نظام موجود تمام اقشار جامعه نقش داشته باشند بر بنیاد همزیستی مسالمت امیز صلح پایدار که بستر مناسب برای ملت باشد.

۳- ما خواهان تأمین حقوق از دست رفته زنان هستیم هر نوع معامله را با جهان به خصوص امریکا با طالبان در این راستا خیانت دانسته و برای تأمین ارزش‌های انسانی و عدالت اجتماعی در جامعه مبارزه خود را از راه قانونی و مدنی ادامه می‌دهیم.

در اخیر ما از ملل متحد و سازمان حقوق بشر، اتحادیه اروپا تقاضا داریم که در تعامل‌های مخفیانه‌شان با طالبان خاتمه دهند در کنار مردم افغانستان و زنان افغانستان صادقانه قرار گیرند و نقش ارزنده را در تغییر وضعیت موجود داشته باشند و در این وضعیت نا امن ما را تنها نگذارند و از حمایت و همکاری‌های‌شان دریغ نوزند.

همه باهم به پیش در راه تحقق آرمان‌های مشترک ما

اجماع بین‌المللی زنان افغانستان دریچه بهار اروپا و و نهادهای همسو

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی مؤرخ ۲۰۲۳/۰۳/۰۸

سخنرانی برلین در تظاهرات به حمایت زنان و مردم افغانستان

هموطنان گرامی!

با ارجحاری به مقام شهدای گلگون کفن حوادث اخیر و جمله شهدای راه آزادی و دفاع از میهن درود به شما همشیریان که امروز به خاطر دادخواهی برای مردم افغانستان جنگ زده با همبستگی و اتحاد گرد هم جمع شده اید، درود به هموطنان داخل کشور که روزهای سخت و دشوار را سپری می کنید اعم از انتحار، انفجار دستگیری های شبانه و تیر باران های اطفال و زنان، مادران تان را به چشم سر می بینید و اشک می ریزد و داد می زنید که ای دشمنان بی رحم بر ما رحم کنید، کشتار و قتل مردم بی گناه ما بس است.

آیا ملل متحد و حقوق بشر در جهان حضور دارند؟ چرا خون سرخ هزاران هموطن ما را به چشم نمی بینند و صدای نجات و دادخواهی ما را نمی شنوید به جرم کدام گناه ما؟ آیا رنگ خون مردم افغانستان سفید است؟ یا به جرم اینکه ۲۰ سال حضور شما کشورهای ابر قدرت جهان در رس ایالات متحده امریکا را به خاطر اهداف مردمی تان که محو اسامه بن لادن و تروریزم جهانی بود تا در کشورهای شما دیگر جنگ نباشد، انتحار نباشد، کشتار نباشد و مردم تان در فضای صلح و ثبات زنده گی کنند مردم ما در کنار تان و به حمایت تان کمر بستند و شما را همراهی کردند تا نا بودی اسامه بن لادن و تروریزم جهانی، تا شما برای شهروندان تان امنیت را تأمین کنید و امریکایی ها و مردمان در کشورهای دیگر جهان دور از اختناق و ترور، آرام زنده گی نمایند، ولی ای وای چه درد ناک است! که شما در برهه اساس تاریخ ما را تنها رها کرده اید.

ا تشدید جنگ نیابتی همسایه گان ما به خصوص پاکستان ما را به نام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک تکنو کرات، مجاهد، کمونست، طالب و داعش به جان هم انداخته، کشور ما را به کوهله آتش بار مبدل نموده اند، هزاران هموطن ما را شهید و به خاک و خون کشیده اند، ایالات متحده و کشورهای همسو همچنان در روزهای دشوار مردم ما را تنها گذاشتید که مصلحت نیست.

فرار رئیس جمهور افغانستان دکتر اشرف غنی، رئیس شورای امنیت حمد الله محب و دکتر فضل محمود فضلی با دیگران که عمل نا جوانمردانه و غیر اخلاقی دور از سیاست و دیپلوماسی در مقابل مردم و ملت انجام داده فرار را بر قرار ترجیح داده اند.

مسئول تمام جنایات در حق مردم افغانستان هستند و مردم ما جهانیان این جنایت تاریخی‌شان و و همدستان‌شان را فراموش نکرده و نمی‌بخشند.

امروز که وضعیت نا هنجار در شهرها و ولسوالی‌های کشور اعم از تیر باران اطفال و زنان، انتحار، قتل، کشتار و تلاشی‌ها و دستگیری‌های شبانه در کشور روز به روز بیشتر می‌شود، حضور دوباره طالبان در قدرت دور ه امارات را که در آن تبعیض جنسیت، خشونت علیه زنان، خشونت علیه روشنگری و رسانه‌ها تنها در ذهن‌های مردم ما بلکه در ذهنیت‌های جهانیان حک است دوباره زنده شد. مردم به خصوص زنان فعال، جوانان، کارمندان رسانه‌ها، هنرمندان و در مجموع روشنفکران، فرهنگیان را به ترس و هراس انداخته و نگران هستند، سیاست جاری افغانستان برق آسا در تغییر است روزانه صدها تن از راه مختلف مجبور به ترک وطن شده با مرگ و زنده‌گی دست و پنجه نرم می‌کنند که یکروز قبل شما شاهد شهادت هموطنان ما و نیروهای آمریکایی در میدان هوایی حامد کرزی کابل بودید ما از ملل متحد، شورای امنیت و اتحادیه اروپا و کشورهای همسو که در کنار مردم ما قرار داشتند تقاضا می‌نمایم که با فشارهای تان بالای طرف‌های درگیر جنگ در افغانستان، صلح را در کشور تأمین کنید و نه بهای خون ملت را مسئولین درجه ۱ این فاجعه را قیمت می‌پردازند بی تفاوتی و کنار رفتن شما از این مسئولیت بزرگ تنها صلح در افغانستان تأمین نمی‌شود بلکه منطقه و جهان را به مخاطره می‌اندازد.

شما شاهد هستید که فعالین مدنی، کارمندان رسانه‌ها به خصوص فعالین حقوق زنان، و زنان مبتکر، هنرمندان را که گفته می‌شود حیات‌شان در خطر است راه نجات می‌خواهند که برای نجات مردم و کشور ما همصدا شوید ورنه نسل‌های بعدی جنایات و رویدادهای وحشتناک امروز را به شرم و لکه ننگ در تاریخ از جمله جنایات نا بخشودنی بشری یاد می‌نمایند و به متخلفین نفرین می‌فرستند.

ما از رهبران امارات اسلامی طالبان تقاضا داریم که گفتارشان را با کردارشان تطابق دهند زمانی که از نظام مشارکتی، رعایت حقوق زنان و رسانه‌ها بحث در میان است پس به تعهدات صادق باقی بمانند جا طلبی، یکه تازی، قدرت خواهی و انتقام جوی را کنار بگذارند.

و گفتار و کردارشان هماهنگ باشد ما از نتایج مذاکرات مثبت شما و آتش بس میان احمد مسعود امیر جوان جبهه مقاومت به خاطر قطع جنگ و خونریزی گام ارزنده می‌دانیم در تأمین یک نظام مردمی حاری از تعصبات قومی، مذهبی و نژادی برای انسان سر زمین جنگ زده ما بیشتر گام‌های استوار بر دارید.

ما زنان از شما سیاسيون حاکم به خصوص طالبان تقاضا داریم از تصاميم پشت درهای بسته، پنهان کاری ابا و ورزید تمام فیصله‌ها را در حضور مردم با حمایت مردم برای افغانستان آرام و شگوفان گام بر دارید. حقوق زنان و حضور معنا دارشان را منحیت مادران و خواهران تان در مشارکت‌های سیاسی اجتماعی و فرهنگی یکی از اجندای سرخ کار تان بدانید تصاميم عملی در زمینه اتخاذ کنید تا نیم پیکر جامعه در کنار مردان برای تأمین صلح و ثبات سهیم باشند.

ما از شما تقاضا داریم هرچه زود تر در تأمین امنیت و جلوگیری از جنایات قومندان‌های محلی اندراب، بدخشان، مزار شریف، جور جان، لغمان، ننگرهار، دایکندی، هلمند، بغلان و در دیگر شهرها مدیریت سالم را استحکام بخشید قومندان‌های که به کشتار هموطنان دست می‌زنند در مقابل مردم به جزای اعمال‌شان برسائید تا مردم به شما اعتماد کنند و بدانند که همه در مقابل قانون تان محاکمه یکسان می‌شوند خطاب به طرف‌های جنگ اعم از طالبان و امیر جوان احمد مسعود یکی از سیاسيون مطرح تقاضا داریم که بقیه مشکلات را همچنان با مباحثه و مذاکره دور از کشتار و قتل در فضای آتش بس حل نمایند در کنار هم با تمام مردم افغانستان به طرف تأمین صلح و ثبات که آرزوی دیرینه مردم ما است گام بگذارید نظام همه گیر را تشکیل دهید که بستر مناسب تمام اقوام و قبایل کشور باشد که همه اعم از زنان، جوانان رسانه‌ها، هنرمندان در آن جایگاه و نقش خود را بیابند و به انتقام جوی، قتل و ادامه جنگ خاتمه دهید صلح این واژه تجارتي را که با اعلانات رنگین سال‌هاست مردم افغانستان به آن آشنا هستند به معنای اصلی آن یعنی آرامی، رفا، آسمان آبی با کبوتران سفیدی سعادت برای مردم ما، منطقه و جهان پیام اور باشید و احترام به انسان و انسانیت را از آن خود بسازید اتحاد، اتفاق، همبستگی دور از تعصبات نژادی قومی جنستی و مذهبی ضامن پیروزی ملت ماست

سپاسگزاریم از حمایت انترناسونال همشریان بریمن که با ما هستند

زنده باد افغانستان

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی

۲۰۲۱/۰۸/۲۴

فهرست منابع

۱. تحلیل و نظریات زرغونه «ولی».

سخنرانی به مناسبت هشتم مارچ روز بین‌المللی همبستگی زنان جهان زنان در نشست پاریس بانو مریم رجوعی!

به نام خدا

زنی را می‌شناسم من که شوق بال و پر دارد
ولی از بس که پُر شور است دو صد بییم از سفر دارد

سلام من زرغونه «ولی» عضو خانه مردم پارلمان اروپا و مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز بانوان مبارزین راه حق عدالت و اشتراک‌کننده‌گان در نشست که امروز به خاطر رهایی و آزادی زنان برگزار می‌شود حالا مهم نیست که زنان ایرانی باشد و یا افغانی، پاکستانی باشد یا تاجکستانی ازبکستانی باشد یا عربستانی زنان در تمام جهان وجه مشترک دارند پس باید همبستگی وحدت را با همدیگر پذیری در میان‌شان توسعه داد شتم و ضرب ملاها و اخوندها در آن سوی کره زمین بر زنان به نام اسلام حالا اهل تشیع باشد یا اهل تسنن هر دو شکنجه بیرحمان می‌شوند و دور از اطفال‌شان در زندان‌ها به سر می‌برند نشست امروز همچنان به نام آزادی زنان که محروم‌ترین قشر جامعه، تأمین عدالت اجماعی بر گزار شده است که من منحنیث یک نویسنده مؤلف ۵ کتاب، آگاه سیاسی و یک تن از فعالان حقوق زن مسئول اجماعی بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز در این مبارزه که اهداف خطوط کار شما با کار و اهداف ما

همخوانی دارد ادامه مبارزات عدالخواهانه ماست که یکجا تا پشت درهای استبداد مبارزه کرده آنها را محو می‌نمایم.

جمود فکری یخ زده‌گی سیاسی را کنار گذاشته بر علیه هر نوع استبداد مبارزه می‌کنیم اگر زنان حکمران جهان باشند صلح و ثبات در جهان حاکم می‌شود اینجا سخن از زن ایران و افغان است که ما در جبهه واحد با آنها قرار داشته برای یک مکانیزم که بتواند به سود و منافع ملت و زنان افغانستان ایران باشد آمادگی خود را ابراز می‌داریم.

از تمام اشتراک‌کننده‌گان تقاضا دارم که حمایت‌شان را از زنان به زنجیر کشیده افغانستان که روزهای سخت و دشواری سپری می‌کنند ابراز نمایند زن با یک دست گهواره با دست دیگر جهان را می‌شوراند موفقیت برای زنان سر بکف و مبارزین آرمان مقدس ما آرزو دارم.

تهیه کننده! زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۲۴/۰۲/۲۳

سخنرانی هشتم مارچ روز همبستگی بین‌المللی زنان جهان

از جانب اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز جرمنی! در کنفرانس آنلاین به اشتراک نماینده‌گان ملل متحد یوناما، اتحادیه اروپا، فدراسیون جهانی صلح و نماینده حزب چپ فرانسه و معاون شاروال، سیاسیون، فعالین مدنی، اجتماعی، حقوق زن و حقوق بشر آزادی، آموزش، کار، عدالت درود دارم به شما اشتراک کننده‌گان نشست امروزی! اجازه دهید حضور تک تک شما را در محفل امروزی تجلیل شایسته از هشتم مارچ خیرمقدم گفته موفقیت‌های

بیشمار در راه مبارزات انساندوستی و بشر دوستانه شما از بارگاه ایزد متعال آرزومندم!

خواهران، زنان شجاع، مهمانان گرمی و هموطنان عزیز!

هیولای جنگ چهار دهه در افغانستان هست و بود ما را نا بود کرده هزارانتن از جوانان ما را به قربانی گرفته است تأمین صلح و ثبات به سهرابعموم مردم ما مبدل شده است جنگ افغانستان در قلب آسیاه هیچ کشورجهان را بی تفاوت نگذاشته؛ زیرا

جنگ افغانستان نقطه داغ در منطقه و جهان بوده که حضور قطعات نظامی ایر قدرت‌های

جهان در سال‌های متمادی به نام تأمین ثبات و صلح در افغانستان به خصوص حضور قطعات سرخ شوروی و حضور قطعات نظامی امریکا با ۴۲ کشور جهان ناتو تح ت قیادت امریکا بر کشتار مردم ونا امنی بیشتر در افغانستان افزود و هیچ کدام نظام ایجاد شده توسط

ایر قدرت اعم از افغانستان دموکراتیک و یا افغانستان تکنوکراتیک با تمام

تصویب برنامه‌های دموکراتیک و قانون اساسی

با حفظ حقوق مدنی اقتشار جامعه و مصارفات قابل ملاحظه کشورهای

ایر قدرت و ذینفع در افغنستلن توانست گامی برای رهایی و آزادی مردم از چنگال هیولای جن گ باشد و صلح دایمی در کشور تأمین گردد که نگریدید.

با خروج قطعات نظامی امریکا امروز و تکیه زدن طالبان در اریکه قدرتمردم به خصوص زنان افغانستان بیشتر از گذشته نا توان گردیده اند که از تکرار جملات در وضعیت موجود افغانستان که جهانیان در مورد بیشتر میزدانند جلوگیری کرده مشخص روی چند نکته تمرکز می نمایم، رکود اقتصادی، فرار مردم از کشور، تعصبات قومی، تخطی های مشهود طالبان از قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر، کشتار و زندان، محدودیت ها ایجاد شده در مقابل زنان اعم از منع کار آموزش، حجاب اجباری، استرت گرفتن ملت ۳۵ میلیونی افغانستان در زندان یکنظام تک قومی وحشت و دهشت با حاکم با نوک تفنگ بر گردهای مردم بیشتر از دو سال است با حمایت های

پشت پرده جهان طالبان تروریستان زندان های

گواتیمالا که در لیست سیاه جهان است توسط برنامه های زاد نماینده ویژه امریکا در امور افغانستان در کشور ما به قدرت گماشته شده اند و مردم را مورد شتم و ضرب قرار دادند که تمام حقوق های مدنی شان حذف شده، با به قدرت رسیدن طالبان بار دیگر نه تنها در مقابل مردم بلکه نظام زنستیز فضای نفس گیر را برای زنان افغانستان ایجاد کرد و در تقابل این وضعیت نه تنها ده ها جبهه مقاومت علیه ظلم است بداد و دهشت شان

به وجود آمده که یکی از آن جمله ایجاد اجماع بین المللی زنان افغانستان در ۱۵ جولای ۲۰۲۱ ست که با بسیج فعالان حقوق زن، نهادهای معتبر رسانه ی، نهادهای اجتماعی با حضور در دهر بیون جهانی صدای زنان و مردم افغانستان گردیده است که با پیشکش بر نامه های متنوع خواست که در کنار مردم افغانستان باقی بماند، تک شماری آن از حوصله این نوشته وسیع تر است

خدمات بشر دوستانه که بخش از کلیپ را تماشا نموده اید، پیشنهادات، طرح های اصلاحات در نظام ها،

حضور اعتراضیه صدها مراتبه در رسات ها تصویری و صوتی جهت حل منازعه و راه بیرون رفت افغانستان افغانستان از بحران، نشرات روشنگری، برگزاری و حضور در کنفراس های جهانی و ضد طالبانی،

ارسال ده نامه سرگشاده به مسئولین جهانی همه و همه برای نجات و آزادی مردم افغانستان از سطره استبداد و استثمار بوده و دست آوردهای اجماع بین المللی زنان افغانستان استرمه تاریخ رو

شن مبارزات را پیموده و ادامه

می‌دهد تا آزادی و تأمین نظام مردم که خواست جهان و خواستاکثريت مردم افغانستان باشد امروز باز هم ما به مناسبت تحلیل شایسته روز جهانی زن زنان شجاع و مبارزین راستین این مرز و بوم اعم شخصیت‌های سیاسی، فعالان حقوقزن اعم از انجمن‌ها، شوراهای وی زنان با حضور مهمانان خارجی دور هم جمع شده‌ایم تا یکبار دیگر روی مسایل متذکره بحث و اعتراض داشته تا جلب حمایت جامعه جهانی در قبال مردم و به خصوص زنان افغانستان کردهو رسالت انسانی خود را در مسیر تاریخ انجام داده و موفقانه از این ن مسئولیت تاریخی انجام داده باشیم که تقاضا ما از این جلسه این است:

۱-

ادامه مبارزات پیگیر برای ایجاد یک نظام همه گیر دور از تعصباتقومی که بستر مناسب تمام اقشار و اقوام کشور باشد:

۲- اعاده حقوق زن و مشارکت معنا دارشان منحیث جنس برابر در بخشهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی از بلندترین مقام تا پایانتترین مقام پایان گذاشتن به نقطه ختم به قوانین زن ستیزی و خشونت

علیه زنان کهطالبان با ایجاد محدودیت‌های

زنانه افغانستان را به کورستان مبدل کردندفرار مردم فقر و تنگدستی زندگی هزاران مرد وزن افغانستان را در داخل و خارج کشور تهدید می‌نماید.

۳-

زنان منحیث محرکین مبارزات برای تأمین صلح در صف مقدم مبارزهقرار داشته صلح خواست ماست؛ ولی نه صلح که به محو ارزش‌های

انسانی ما منجر شود و ایجاد فضای نفس گیر گلوی هزاران تن از زنان، مردان و اطفال ما خفه نماید و آنها بکام مرگ فرو ببرد.

زرغونه «ولی» جرمنی

سخنرانی در کنفرانس صلح کشور شاهی هالند

سلام به شما حاضرین محترم و سپاسگزارم از هیأت کمیسیون تدارکات این نشست در رس محترم ولی شاهپور رئیس اتحادیه انجمن‌های کشورهای هالند من زرغونه ولی فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در اروپا و کاندیدای دور هفدهم پارلمان افغانستان

سخنرانی کنفرانس صلح هالند

راه حل و بیرون رفت افغانستان از بحران

هیولای جنگ در افغانستان چهار دهه است که مردم ما را به غمپاره مبدل ساخته و هزاران شهید و کشته از خود بجا گذاشته و ملیون‌ها انسان را بکام مرگ برده و نابود ساخته است گلیم سیاه غم و درد را در کشور ما گسترده و بیشترین مردم ما زهر تلخ جنگ را چشیده‌اند که تا اسخوان‌شان این دردها فرو رفته است کشور ما را با تمام هست و بودش اعم از اقتصاد، فرهنگ و اجتماعی به نابودی کشانیده است در گذرگاه این نبرد طولانی و فرسایشی، صلح به نیاز فوری و سراب همگانی و ایده آل برای هریکی از ساکنان سوگواری این مرزوبوم مبدل شده است. و باید به خاطر استقرار صلح پایدار در افغانستان، بسان یک پزشک و درمانگر، ماهیت سیاسی جنگ، منشا، انگیزه‌ها، عوامل و فاکتورهای چند جانبه جنگ در افغانستان را به کنجاوی گرفت و برای تأمین صلح دائمی و سراسری به این کشور زخمی به دوکتوران مجرب سیاسیون دلسوز و وطن پرست جهت نسخه تأمین صلح در کشور نیاز داریم و همین شخصیت‌ها باید نسخه لارم را صادر کرد این نخبه‌گان، سیاسیون و شخصیت‌ها را در کجا یافت در این جا در زیر همین چتر که هر کدام شما شخصیت‌ها و نخبه‌گان دلسوز و وطن دوست استید که به خاطر تأمین صلح و ثبات در کشور در این نشست از دور و نزدیک تشریف آورده اید امروز ما و شما در همین کنفرانس جهت رسیدن به ارمان‌های مقدس صلح از این تریبون تلاش می‌ورزیم و همچو نشست‌ها در داخل و خارج کشور با اشتراک چنین چهره‌های وطن دوست صلح را در کشور به بحث می‌گیرند

و نسخه‌های مدارا را تصویب می‌نمایند پیش از اینکه نسخه را صادر بکنیم به فاکتور جنگ اشاره می‌نمایم.

جنگ کنونی در کشور مبتنی بر موقعیت ژئوپلیتیک کشور بر بنیاد دو فاکتور منطقه‌ای و داخلی در جریان است. در فاکتور منطقه‌ای می‌توان از تهدید کشورهای منطقه به ویژه همسایگان افغانستان، دخالت در اوضاع داخلی و سبوتاژ منطقه‌ای در چارچوب رقابت‌های بزرگ سیاسی، اقتصادی و نظامی نام برد. حضور پایگاه‌های نظامی آمریکا در افغانستان عمده‌ترین نشانه این رویکرد و برانگیزنده بالاترین سطح نگرانی کشورهای منطقه به شمار می‌رود. از سوی دیگر ورود چشمگیر داعش از قلمرو عراق - سوریه و عمدتاً شهروندان ماورای قفقاز و استقرار روز افزون پایگاه‌های داعش و داعش سازی، افغانستان را به داغترین نقطه کره زمین و کوله بار آتش مبدل نموده و اسباب ناآرامی منطقه‌ای را بیش از پیش برانگیخته است.

یکی دیگر از عمده‌ترین مواد که طی چهار دهه ماشین جنگ افغانستان را به حرکت در آورده است عبارت از وجود سرسام آور مواد مخدر در افغانستان بوده که بعد از تجارت نفت و سلاح، جایگاه سومین اقلام تجارتي جهان را احتوا نموده است. شگفت‌انگیز است این پروسه به شدت توسط مافیای بین‌المللی اداره می‌شود و در یگانه اقلیمی که این تجارت بزرگ جهانی از نفس می‌افتد چیره شدن فضای صلح در کشور است. چگونه برنامه تحقق صلح با اپوزسیون به خصوص تحریک طالبان ممکن است؟ امروز که همه نیروهای اپوزیسیون با سپری کردن چهار دهه جنگ به این نتیجه رسیده‌اند که به بحران جنگ افغانستان و رسیدن به صلح پایدار از راه مباحثه و مذاکره می‌توان نقطه اُختام گذاشت و صلح را در کشور تأمین کرد.

افغانستان برای دریافت صلح برای همگرایی ملی و بین‌المللی نیاز دارد هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح مورد بررسی قرار دهیم، درانصورت افغانستان به ایجاد و استقرار دولت ملی، اتحاد و همبستگی ملی و تشکیل اردوی نیرومند ملی و نظام مستقل، آزاد و دموکراتیک مبتنی بر مشارکت ملی و برپایی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی قومی و منطوقی نیاز دارد. و کاربرد خارجی می‌تواند نقش ارزنده را در پروسه صلح داشته باشد از یک سو برای جلب حمایت‌های بین‌المللی و به‌ویژه متحدان استراتژییک افغانستان مانند آمریکا در نظر گرفته شده باشد و از سوی دیگر پاکستان که همیشه جایگاه تروریستان و مخالفین جنگ افغانستان بوده برای اعمال فشار های بین‌المللی بر پاکستان در شرایط موجود یکی دیگری از کاربردها استقلالیت دولت و قطع مداخلات خارجی برای پایان یک جنگ نیابتی است استقرار دولت ملی در کشور و تأمین مشارکت ملی صلح باید از موضع قدرت تأمین گردد.

اجماع منطقی یکی از اساسی‌ترین رویکرد برای تأمین صلح است ایجاد دیالوگ ملی، و تأمین اراده ملی برای تأمین صلح است.

گفتمان صلح از حالت خصوصی بیرون شده و به طور شفاف در حضور مردم افغانستان براه افتد. نقش سازمان‌ها و احزاب ملی، جامعه مدنی و سازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد. نقشه صلح باید تضمین کننده حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی باشد. مذاکرات اخیر صلح به نمایه‌ی هیأت با صلاحیت امریکا آقای خلیل زاد و هیأت‌های بلند رتبه طالبان از جمله ملا برادر از تحریک طالبان با میزبانی کشورهای خارجی مسکو، ابوظبی، مرکز عربستان سعودی، قطر و مرکز قطر دوحه یکی از دست‌آوردهای این پروسه است ولی متأسفانه در این مذاکرات باز هم طالبان به جنون یکه تازی و نپذیرفتن هیأت دولت افغانستان و مشارکت ان در پروسه صلح از جانب گروه تحریک طالبان موافق است و این پروسه یک بیک با ایالت متحده امریکا پشت درهای بسته به پیش برده می‌شود که بیشتر روی منافع امریکا و خواسته‌های تحریک طالبان بحث صورت می‌گیرد با همه دست‌آوردهای نزدیکی به تأمین صلح احساس می‌شد که با خواسته‌های بی قید و شرط طالبان این پروسه از جانب رئیس جمهور امریکا ملغا قرار داد شد ولی تلاش در این عرصه فروکش نکرد هنوز که هنوز است تمام جوانب در این راستا تلاش دارند ولی خواست دولت، سیاسیون و مردم افغانستان را به خصوص زنان که تجربه تلخ حکومت عقب گرا طالبانی را با خود دارند نگران نموده است ما که باز هم در آغاز مجدد احیا این مذاکرات قرار داریم سفر هیأت افغانستان به بیجنگ سفر غیر ترقیه ترامپ و دیدار از نیروهای بگرام در افغانستان و اظهاراتش در مورد پروسه صلح سفر طالبان به ایران، مسکو و دیگر کشور را نمی‌توان بی تأثیر دانست شاید هم نخباف پروسه صلح باشد ولی نباید خواستار صلحی باشیم که منافع مردم و کشور ما را به معامله بکشاند و دست‌آوردهای را که با خون هزاران تن از مردم بی دفاع و جنگ زده ما به دست آمده است به باد فنا بدهیم که ما از تمام جوانب ذیدخل در پروسه مذاکرات صلح منجمله ملل متحد و حامیان بین المللی صلح افغانستان به خصوص امریکای‌ها که نقش سرنوشت ساز را در پروسه صلح دارند تقاضا می‌نمایم که در رسیدن به تأمین صلح سراسری با حفظ تمام دست‌آوردهای مردم ما در تمام عرصه‌ها که با مصارفات گزاف کشورهای حمایت کننده و قیمت خون مردم ما تمام شده است ما را تنها نگذارند به هم‌رایی و حمایت مردم افغانستان همصدا باشند تا صلح بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن بخوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی عدالتی، برتری جویی و امتیاز خواهی از صفحه زندگی رخت بر بندد. قانون و عدالت در همه

زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد.

وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان نقش ارزنده دارد هموطنان عزیز به خاطر ارمان مشترک صلح متحد شوید.

زنده باد افغانستان مستقل و آزاد

تهیه کننده: زرغونه ولی جرمنی ۲۰۱۹ / ۰۵

فهرست منابع

۱. راه بیرون رفت افغانستان از بحران زرغونه «ولی».
۲. تحلیل تفکر.

سخنرانی در تظاهرات زنان در هالند

متن سخنرانی زرغونه ولی فعال مدنی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی در اروپا کاندیدای ولسی جرگه ۱۳۹۷ افغانستان!

دوستان و هموطنان عزیز مقیم اروپا!

از آنجاییکه می‌دانید امروز پروسه صلح و جنگ افغانستان به بحران منطقه و جهان مبدل شده است

امروز تنها مردم افغانستان که چهار دهه جنگ خانمانسوز را پشت سر گذشته‌اند و تمام هست و بودشان را این جنگ به نابوی کشانده و کشور را به کوهله آتش بار مبدل نموده است کشور ما را ویران و مردم ما را تبدیل به غمپاره ساخته است که در چنین اوضاع پرشتاب و در چنین قافله دردناک و سنگپاره ای از دردها که مردم را خسته ساخته و نا توان شده‌اند خوشبختانه امروز مردم و تمام جوانب جنگ متعقد به واژه صلح استند و به معنایی واقعی ان صلح یعنی آرامی و اسایش مردم ما در کشور به یک حقیقت مبدل شده است در حالی که دیروز این واژه پر بها به تجارت روز استفاده می‌شد و امروز مردم ما خواهان تأمین صلح و ثبات واقعی در کشور استند به خصوص زنان و مادران ماکه اضافه تر از نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند و همه دردها و زخم‌های جنگ را با قربانی دادن فرزندان‌شان این زهر تلخ را چشیده و با گوشت و پوست خود احساس کرده‌اند که بیشتر از هر قشر دیگر صلح را راه نجات و قطره آب حیات به گلو مردم و کشور خود افغانستان می‌دانند و از مذاکرات صلح امریکا با طالبان با میزبانی کشورهای خارجی استقبال نموده و می‌خواهند با این کاروان تاریخ همسفر شوند و با عمل اندیشه قلم و قدم را با عقربه ساعت و دقایق زود رس صلح همراه و همگام باشند ولی زنان افغانستان که سال‌های دراز با دردهای جنگ یکجاچالش‌های فرا روی‌شان را اعم از خشونت علیه زنان از خیابان گرفته تا خانه و کاشانه که در ان زندانی استند، بیکاری، بی‌سوادی، اعتیاد مواد مخدر، فقر و نبود امکانات شرایط زندگی اجتماعی و صحنی متقبل شده‌اند و با مبارزات دشوار چندین ساله و مصارفات گزاف کشورهای متمدن و حامی حقوق بشر دست‌آوردهای نسبی را کسب کرده‌اند که به هیچوجه نمی‌خواهند زیر واژه صلح و ثبات به معامله کشانده شده و زنان بار دیگر از مشارکت‌های اجتماعی به دور و سیاه پوش و زندانی شوند و با زنجیر سنت و مذهب در دست و پای‌شان به حاشیه رانده شوند. بنابراین ما زنان حق خود می‌دانیم تا در این مذاکرات نقش و حضور پر رنگ داشته باشیم؛ زیرا این صلح با سرنوشت نیم پیکر جامعه گره خورده است

ما زنان حق خود می‌دانیم منجیت چهره‌های مستقل مطرح سیاسی در سیاست افغانستان و منطقه عملاً نقش داشته باشیم ما زنان حق خود می‌دانیم که هر نوعه معامله را با سرنوشت مادران و خواهران و فرزندان مان که در پشت پرده‌ها و درهای بسته صورت می‌گیرد تقبّع نمایم و بر علیه ان مبارزه کنیم ما خواهان صلح در کشور با حفظ قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر استیم سنگسار، معلولیت، توهین و تحقیر، کتک زدن، اسارت را نمی‌خواهیم بر علیه چنین پدیده‌های مضحک و منفور مبارزه کرده سکوت را با مبارزات و دادخواهی امروز و آینده‌ها را می‌شکنیم و درفش ازادیخواهانه، شعار برابری و ملی را در سر لوح مبارزات خود قرار داده و یخزده‌گی^۱ جمود فکری، عزلت نشینی بی تفاوتی طرف‌های مذاکرات در این گردون نه بلکه صلح با کاروان بزرگ و یک ساختار گسترده که تمام مردم افغانستان دور از تبعیض و تعصب برابر و برادر در بستر مناسب صلح در با همی که تمام حقوق و ازادی‌های انسانی هر کدام مطابق قانون تصویب و تطبیق شود.

- ما خواهان چنین فضا با حفظ کرامت انسانی در جامعه استیم این راه ما است و در خط سرخ کار ما قرار دارد و نقش پیش قرول را ایفا می‌نمایم با رستاخیز و خود جوشی زنان و مثمم در این راه مبارزه می‌نمایم و هیچ معامله را به نام صلح با حقوق به دست داشته مان نمی‌پذیریم. کار روشنگری و مبارزات تاریخی و داد خواهانه زنان خارج مرز را به خصوص همایشاروپایی زنان افغانستان را در قدم اول اینجانب منجیت چهره مستقل مدنی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی حمایت کرده و ثانیاً چنین دادخواهی‌ها در داخل و خارج مرز را در سر خط نشرات برنامه تلویزیونی اروپایی درپچه بهار جهت آگاهی جهانیان قرار خواهد داد ه می‌می‌دهیم.

و همچنان ما مسئولین این روزنه روشنگری از نام این برنامه تلویزیونی اروپایی درپچه بهار از دادخواهی زنان و مبارزات‌شان در داخل و خارج کشور حمایت می‌نمایم.

زنان افغانستان متحد شوید با همدیگر پذیری در کنار هم برای حق و حقوق شهروندی ما مبارزه نمایم.

وحدت ما ضامن موفقیت ماست

زنده باد افغانستان

زرغونه «ولی» ۲۰۱۹/۱۱/۹

فهرست منابع

۱. تحلیل و نظریات زرغونه «ولی».

طرح‌ها و پیشنهادهای برای نهادهای بشردوست در خارج از افغانستان

زرغونه «ولی» هشتم مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز، مسئول شورای مهاجران بریمن و یکی از مسئولین دریاچه بهار اروپا TV

سپاسگزارم از شما اعضای نهادهای بشردوست در خارج افغانستان که به حمایت مردم ما قرار دارید مردم افغانستان بار دیگر در حاکمیت طالبان امارت روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند طالبان به وسیله تفنگ نه به وسیله مذاکره و مفاهمه اموراتی فرا قانونی بیار آورده‌اند.

❖ تخطی سریع از قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر در افغانستان توسط طالبان صورت می‌گیرد.

- ❖ محدودیت‌ها در برابر زنان اعم از منع تحصیل، منع کار، منع سفر و حجاب اجباری.
- ❖ حتی گام به گام حذف‌شان از مشارکت اجتماعی.
- ❖ فرار مردم از افغانستان روز به روز افزوده می‌شود.
- ❖ بحران بشری فقر، بیکاری و بیماری دامنگیر مردم افغانستان است متأسفانه جهان تماشاگر هستند چرا؟ مگر مردم ما ۲۰ سال در کنار نیروهای ناتو با صداقت برای تأمین صلح جهانی در افغانستان قرار نگرفتند؟ که با سر سپرده کی قرار داشتند که قربانی‌های بزرگ را متقبل شدند، مردم افغانستان به جامعه جهانی اشد نیاز دارند مردم ما را از این وضعیت نجات بدهید:
- ❖ حمایت‌های اقتصادی را به مردم ما دریغ نوزند.
- ❖ در تأمین حقوق زن در تعامل با طالبان هرچه عاجل تر اقدام کنید تا درهای مکاتب دخترانه بازگشایی شود و زنان دوباره در مشارکت اجتماعی حضور یابند.
- ❖ مهاجران افغانستان را حمایت کنید

- ❖ برنامه‌های تخلیه فعالین حقوق بشر و فعالین حقوق زن را از سر بگیرید؛ زیرا شدید مورد تهدید طالبان قرار دارند.
- ❖ دامن گفتگوها را با طالبان وسعت ببخشید و تحریم‌های بیشتر بر رهبران‌شان تا حاضر به قبول کردن قوانین منشور ملل متحد و جامعه جهانی شوند.
- ❖ بار دیگر از تمام مسئولین بین‌المللی در عرصه افغانستان تقاضا داریم مردم ما را از این وضعیت نجات دهند.

زنده باد همبستگی انترناسیونال جهان

می رزمیم تا پیروزی

سنخراانی ام در میلاد برنامه تلویزیون بهار

(بهار)

با تو ای باد صبا بهار را آغاز می‌کنم
 درون سینه، پنهانی دمه‌های بیشمار را چو موج و گرداب
 تکرار می‌کنم
 بهار را دوست میدارم با ستاره‌های روشن درخشان، سعادت و خوشبختی برای خودم برای تو و
 برای همه و بالاخره برای سرزمین جنگ زده ام و مردم رنج‌دیده ام
 ارزوی صلح و سعادت برای هموطنان دارم

سلام و عرض ادب دارم بتمام عزیزان که از دور و نزدیک جهت تجلیل با شکوه از اولین میلاد
 تلویزیون جهانی بهار
 تشریف آوردید و ثابا از همکاران عزیزم که این برنامه را با زحمات شبانه روزی‌شان تنظیم
 کرده‌اند واز ما هم دعوت نموده‌اند تا حضور به هم رسانیم ابراز امتنان می‌نمایم
 در روز گار خشم و ظلمت و کم‌رنگی مهر و عاطفه‌ها در وجود انسان‌های امروزی، تعصب و یکه
 تازی خوشبختانه از مهرورزان و عارفان با عشق و معرفت بهره می‌گیریم این قلب‌ها را می‌توان
 در وجود نخبگان فرهنگی قلم و سخن و کارمندان فنی علم و عرفان مدرن امروز یافت ایجاد
 تلویزیون بهار گام بسوی روشنگر همدلی برابر و همزیستی مسالمت‌آمیز تمام اقوام و قبایل
 ساکن کشور و خارج از کشور است.

تلویزیون بهار که توسط شخصیت‌های مبتکر سیاسی و فرهنگی صادق وفادار و سر سپرده با
 داشتن تجارب از دردها و زخم‌های تلخ گذشته و با اندیشه‌های بلند روشنگری پا در عرصه وجود
 گذاشت این کار دشوار ولی پر ثمرشان قابل قدر و ستودنی است وبا وجودیکه تازه یکسال از
 ایجاد تلویزیون جهانی بهار می‌گذرد دستاورهای بیشتر در عرصه‌های سیاسی فرهنگی و اجتماعی
 را با نشر و برنامه‌های دلچسپ و آموزنده دارد و جایگاهی خاص خود را در سطح تلویزیون‌های
 خارج مرزی پیدا کرده است و روز تا روز به علاقه‌مندان ان افزود می‌شود که به پاس خدمات
 شایان و از خودگذری‌های این شخصیت‌های فرهنگی را که باید ارج گذاشت خوشبختانه‌ها هم

پیشگامان راه ازادی، عدالت اجتماعی را تنها نگذاشتیم جهت حمایت از ابتکارات شخصیت‌های مدبر فرهنگی و سیاسی این روند پر بار روشنگری من و همکار محترم ام صمد کارمند به ایجاد برنامه تلویزیونی اروپایی در چچه بهار که هدف ایجاد این برنامه تلویزیونی معرفی ادبیات و فرهنگ ما بوده و بیانی است از سیاست‌های گذشته و موجود افغانستان و جهان و با دید باز و عینی بدون تعصب، عقده و أمراض سیاسی موجود به قضایا میپردازد و سیمای از زنان جوانان و مردم ما می‌باشد با نشر بخش‌های متنوع گفتمان سیاسی، سیمایی مهاجر، نوای زن، دنیایی جوانان، لحظه با هنرمند و بخش ادبیات و فرهنگ از ایالت هامبورگ و بریمن دست زدیم که مورد استقبال هموطنان ما قرار گرفته است ما گرداننده‌گان برنامه تلویزیونی اروپایی در چچه بهار در حالی که در این جشن با شکوه میلاد تلویزیون بهار را از صمیم قلب تبریک گفته و و خود مان را در شادی و افتخارات بهار شریک دانسته موفقیت‌های بیشتر را برای دست اندر کاران و همکاران عزیزم ارزو دارم

دوستان عزیز!

قابل یاد اوری می‌دانم تلویزیون جهانی بهار که تازه طفل یکسال است ولی پر بار که حمایت مادی و معنوی هموطنان عزیز به خصوص روشنفکران اعم از شخصیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور را ضرورت دارد بیاید با پرداخت ماهوار یک یک هرو و یک دالر این تلویزیون را که از شما و در خدمت شماست یاری رسانید تا باشد در جمع تلویزیون‌های خارج مرزی به نام تلویزیون پیشگام کار روشنگری بیشتر از بیش جایگاه بلند را پیدا کند و افتخارات را کماهی نماید.

که همه ما وشما در این افتخارات بازهمکاری خود را شریک بسازیم.

آروزهای دیرینه هموطنان ما را که همانا کار روشنگری اتفاق اتحاد و همبستگی پیام آور تأمین صلح سراسر در کشور است تا هر کدام ما در زمینه نقش ودین مردم دوستی و میهن دوستی را اهدا کرده باشیم

گام‌های استوارتر دست اندر کاران تلویزیون بهار را آرزو دارم

از توجه شما تشکر

زرغونه «ولی»

۲۰۱۸/۰۴/۲۶

وطن

چه شود روزی دیگر در وطنم جنگ بفسرد
 چه شود تا دیگر ماتم و غم در بندد
 چه شود تعصب قوم و زبان را تا ابد
 چه شود خفتگان ما در این دشت و دمن
 چه شود تا که شهدای گمنام این چمن
 چه شود حاملان انتحار و سوز و غم
 چه شود اینکه دیگر فقر نباشد به دیار
 چه شود تا دلی شکسته و با درد گداز
 چه شود دامن صلح و ثبات در وطنم

تا که استاره صلح را در فلک‌ها بشمرد
 تا که اشک مادران را زان دیده سترد
 به قهقرای زمانه و به جرعه سپرد
 شمع سرخ و دعا را به ایشان بسترد
 به ثنای و رحمت خالق یک دانه ببرد
 در آتشکده ای سوز زردشت بفسرد
 تا بلبلان نغمه خوان به گلستان بسرود
 طعمه زخم را با مرهم نوش دارو ببرد
 زانکه دیگر جوانان دلشده نمرد

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۱۷/۱۱/۳۰

گزارش ویژه

هموطنان ارجمند و بینندگان گرامی!

تلویزیون بهار از هیچ یک از سازمان‌های سیاسی، مذهبی، ایدیولوژیک و دولتی داخل و یا بیرونی کشور، نمایندگی نمی‌کند و از لحاظ مادی تمویل نمی‌شود. اتکا دارد روی اشتراک و همکاری و وسیع مادی و معنوی نسل روشنگر، هموطنان و دوستانیکه در خط آزادیخواهی، عدالت پسندی، دموکراسی و ترقی.

بینندگان عزیز!

تعدادی وسیع از فرهنگیان در کشورهای مختلف به خانواده بهار پیوستند و با ایجاد فلیال‌ها و یا نمایندگی‌های بهار دست بازیده اند که خوشبختانه همین اکنون نمایندگی تلویزیون بهار در دنمارک، هالند، هندوستان، افغانستان، انگلستان، کانادا، مصروف کارهای ایجاد گرانه‌اند و صدها برنامه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، ورزشی را تهیه و به نمایش گذاشته‌اند.

با مباحث تمام می‌توان گفت که تلویزیون بهار بیش از ۳۰ برنامه مستقل در تلویزیون داشته و شخصیت‌های دانشمند و ارزشمند علمی و فرهنگی برنامه‌های در خور اهمیت را ارایه و به توضیح ابعاد مختلف زندگی سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و همچنان مسایل بین‌المللی پرداخته و می‌پردازند.

خوشبختانه دریچه بهار جایگاه خویش را منحیث یک برنامه مستقل با محتوا و راه کارهای وطن پرستانه و ترقیخواهانه با بهار و از طریق بهار به نشرات خویش آغاز و با وسعت نظر و دید باز به نشرات خویش ادامه میدهد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۱۹

زبان مادری پرستوهای مهاجر دنمارک

سلام ادب دارم به شما جمله فرهنگیان که از راه‌های دور و نزدیک امروز به خاطر تجلیل از روز زبان مادری دور هم جمع شده اید و خورسند استم که من هم یکی از اشتراک کننده‌های این نشست مدبر ادبی استم تشکر ویژه از همکاران عزیز پرستوهای مهاجر که نقش بیشتر در تنظیم این برنامه فرهنگی داشته‌اند.

دوستان و عزیزان

این تک بیتی آغاز گر صحبت ام است:

شعر من دری است ز تهران تا به هری
هر کلامش از گلستانی زبان مادری

زبان مادری ما که از گلستان ادبیات جهان با گل‌های رنگا رنگ از ادبیات فارسی دری سرچشمه گرفته و بهترین قلم به دستان ادب و خرد را با خود دارد که هر کلام‌شان گهر گونه درج ادبیات جهانی است مانند مولانا، حافظ فردوسی، سعدی، خیام و هزاران دیگر که تاریخ ادبیات زبان فارسی دری را رنگین کمان ساخته و صفحات زرین تاریخ جهان را پر جلایش نموده است زبانی که ما و شما به آن تکلم و افهام و تفهیم و احساس بلندعشق و عاطفه را و یا هم درد و غم خود را به همدیگر ابراز می‌نمایم که این زبان را از آغاز گودکی با مادر فرا می‌گیرم تا ختم زنده‌گی

ادامه می‌دهیم پس مادران را باید ارج گذاشت و امروز درحقیقت ارج‌گذاری از مقام والای مادران است که این زبان را با بی‌زبانی‌های مان برای ما هدیه کرده‌اند آنان را باید ستایش کرد.

زیانی ما فارسی. دری تاریخ اینه گونه و قدامت بیشتر جهانی دارد که بیشترین مردم جهان این زبان را می‌شناسند ادیبان و شاعران این زبان در جهان معرفی استند و قلم بلندشان روزنه ای علم، روشنگری درسطح ادبیات جهان به شمار می‌رود که دانشمندان بزرگ جهان از این زبان در اشعار و مقوله‌های‌شان واژه‌های حزین نوشته‌اند و ادبیات فارسی دری را به دیده قدر به منزله‌های بلند ادبی پنداشته‌اند یکی از آنان ریچارد نلسون فرآی است که چنین می‌نویسد

زبان فارسی پس از عربی زبان دوم اسلام است و امروزه هم گروندگان به اسلام در چین و دیگر نقاط آسیا فارسی را به عنوان زبان دوم متون اسلامی پس از عربی می‌آموزند. با این حال ریچارد نلسون فرای، استاد بازنشسته دانشگاه‌هاروارد باور دارد که «... عرب‌ها دیگر نقش زبان فارسی را در شکل‌گیری فرهنگ اسلامی درک نمی‌کنند. شاید آنان آرزو دارند که گذشته را فراموش کنند، ولی با این کار آن‌ها ریشه‌های معنوی، اخلاقی و فرهنگی خودشان را پاک می‌کنند.

و در سال ۱۸۷۲ زبان شناسان اروپایی در برلین این زبان را در جمع زبان‌های سانسکریت زبان‌های یونانی و لاتین از جمله زبان‌های کلاسیک جهان برگزیده‌اند.

پس برماست که این زبان را پاس داشت و در پاسداری ان توجه کرد که وظیفه تمام فارسی زبان‌ها و نهادها فرهنگستان زبان فارسی در داخل و خارج کشوراست به خصوص وزارت تعلیم و تربیه و فرهنگ افغانستان توجه لازم را به رشد و گسترش زبان فارسی معطوف نمایند.

پیشنهاد می‌نمایم جهت حمایت و آموزشادب فارسی به نهادها و فرهنگستان زبان فارسی در داخل و خارج کشور اگر این نهادها بتواند در کنار گسترش دامنه‌ واژه‌گان، زیر شعار پاسداری از زبان فارسی کاری را انجام بدهند به اصالت زبان فارسی به عنوان یکی از ارکان هویت فارسی تأثیر گزار خواهد بود.

و همچنان در قسمت آموزش و پرورش جوانان و فارسی زبانان با خط و خوانش روان یعنی رو خوانی متن‌ها، اشعار و املا یعنی نوشتار زبان فارسی توجه نمود که امروز یکی از مشکلات فرا روی مردم ما در داخل و خارج کشور محسوب می‌شود.

که در قسمت تدریس دانش و ادب زبان فارسی مسئولین مکاتب، دانشگاه‌ها با طرز تدریس روش‌های مشترک و همگون در گسترش زبان فارسی برای دانش آموزان آرزو نموده تا نقش ارزنده در این عرصه داشته و میراث درست خوانی و درست نوشتن را به نسل‌های بعدی از خود بجا گزارند

عزیزان با حرمت بیکران به شما به این مناسبت سروده ای از احساس بلندم در برابر زبان مادری خود که دارم مانند شماها گرچه هر بهتر بسرایم کم است ولی برگ سبز گویا سروده هم را به خوانش می‌گیرم.

(زبان فارسی)

این زبان مادری و مکتبی است فارسی	خار چشم دشمنان اجنبی‌بی است فارسی
واژه‌های شیرین‌اش از زمانه‌های دور	قند نابی ان خراسان و هری است فارسی
گر هزاران بار مهتاب و ستاره در فضا	چو ستاره در زبان‌ها روشنی است فارسی
گر بدانی از شعر و این آیین کهن	تا غزل‌های حافظ و مولوی است فارسی
واژه‌های دلنشینش از عجم تا رود فارس	موجی جیپون و سیحون سیلابی است فارسی
کابل و تهران تبریز تا بخارا و بلخ	این میراث نسل اریا خاوری است فارسی
صد هزاران شاعران و صد هزاران خطبان	هر کلامش علم و فن آریایی است فارسی
این زبان مادری همچو نشانی از خو جند	رسم زردشت و فارس بنگالی است فارسی
نکته‌ها از سرایش ام چو کوه‌های ناب	شهر باستان دلبران غزنوی است فارسی
غلغله و خوش صدای طوطیان هند و چین	بنگاله از بطن آریا داوری است فارسی
پاسدارم پاسی را من به فرهنگ غنی	گویی فخر ما و سروری است فارسی

زرغونه (ولی) جرمنی ۲۰۱۹/۰۱/۲۴

تظاهرات بریمن به حمایت مردم و زنان افغانستان

هموطنان عزیز!

امروز گرد هم جمع شدیم که باز هم تقسیم دردها و مشکلات مردم را با هم نمایم و یکجا صدای شویم برای نجات مردم گیر مانده در ماجرای افغانستان که بیشتر از ۸ ماه است با حضور طالبان از گذشته بدتر با عالمی مشکلات دست و گریبان هستند. آنها تهدید و تحقیر می‌شوند آنها زندانی و دستگیر می‌شود حتی ترورهای مرموز دامنگیر مردم است.

آنها فرار می‌کنند؛ ولی کشورهای نا مهربان همسایه با لت و کوب هموطنان به خصوص اطفال ما می‌پردازند که مخالف قوانین حقوق بشر است.

امروز بالای مردم افغانستان ظلم جاری است اعم نقض حقوق زنان و ایجاد محدودیت‌ها در برابرشان نقض حقوق بشر و ظلم و استبداد کلید قفل بسته را همه در جستجو هستیم یگانه راه که وجود دارد حمایت جامعه جهانی باید مردم ما را از این وضعیت نجات دهند؛ زیرا عامل بدبختی ما هستند.

وضعیت افغانستان و مردم افغانستان در داخل و خارج سر خط اخبار است نمی‌خواهم بیشتر توضیحات بدهم چون هویدا و واضح است خواست ما همانا نجات مردم از فقر گرسنگی تهدید تحقیر زندانی شدن و فرار مردم از کشور و ایجاد فضای امن و استقرار حکومت همه گیر نیاز است.

که از شورای امنیت، ملل متحد، حقوق بشر تقاضا می‌کنیم هرچه زود تر در مورد اقدام کنند در غیر آن فاجعه بیشتر دامنگیر مردم افغانستان است.

تشکر

زرغونه «ولی»

۲۰۲۲.۰۴.۰۹

سخنرانی من در نشست چتر بزرگ ائتلاف ملی مدافعان منافع ملی افغانستان

به نام خدای مهربان و نهایت با رحم

درود و ادب دارم به اشتراک کننده‌گان این نشست تاریخی و سرنوشت ساز تحت عنوان (ائتلاف ملی برای اعاده تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و وحدت ملی مردم افغانستان). اجازه دهید نخست از زحمات و تلاش‌های پیگیر کمیته تدارک نشست برای برگزاری این کنفرانس ابراز امتنان کنم. حضور شما رؤسای نهادها، سیاستمداران و شخصیت‌های مستقل ملی که با احساس مسئولیت، زیر این چتر با اتحاد و همدلی گرد آمده اید تا کشتی شکسته داعیه بزرگ ملت ما را به ساحل مقصد برسانید خیر مقدم عرض میدارم.

من به حمایت از مردم دردمند ما و به خصوص زنان افغانستان که روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند از تریبون امروز مانند ده‌ها تریبون دیگر، در جمع شما ندای میهن و ملت خاموش به خصوص زنان افغانستان را کفالت میکنم.

– ما در موقعیت حساس تاریخی قرار داریم، زمانی بحث ائتلاف مطرح می‌شود که حقوق انسانی و آزادی‌های اجتماعی، فردی، استقلال، تمامیت ارضی و حاکمیت ملی ما در رژیم موجود طالبانی مورد تخطی‌های بیرحمانه قرار گرفته است.

– رسالت بنیادی ما در این مرحله ایجاد ائتلاف واحد و قدرتمند با اشتراک شما نخبگان است تا از این مسیر ما به یک کشور قانون مدار و عدالت محور، برخاسته از اراده مردم دست یابیم. ما با دموکراتیزه کردن حیات سیاسی، تأمین عادلانه اشتراک همه اقوام ساکن کشور در حاکمیت دولتی و نهادینه ساختن یک سیستم سیاسی با ثبات می‌اندیشیم و در این راستا عمل خواهیم کرد. هر شهروند طبق لیاقت، شایسته کی، استعداد، تخصص و تجارب مسلکی و براساس اصل شایسته سالاری در نظام حضور یابد و برای آبادی و توسعه میهن وجیبه خود را ادا کند.

ائتلاف ضرورت مبرم و استراتژی بزرگ این مرحله زندگی سیاسی ما است ما همه با اشتراک هم و داشتن نقش فعال می‌توانیم این ائتلاف را به مثابه خانه متحد افغان‌ها ایجاد کنیم که نقش سرنوشت ساز هر یک شما در اعمار آن مؤثر و حیاتی خواهد بود.

- ما دوره‌های سخت و طولانی جنگ‌های بیپه‌وده حزبی و ایدئولوژیک را با رنج‌ها و مصائب بیکران سپری کردیم، حالا زمان آن رسیده است که همدیگر را بپذیریم، آقای و سروری را کنار بگذاریم، تک روی و خود محوری بدرم ما نمیخورد، حرکت‌های فردی، گروهی و سلیقوی حلال مشکلات ملت ما نیست همه یک دست ممثل همبستگی ملی گردیم و همه متحدانه برای بیرون رفت از بحران کنونی کشور مبارزه و عمل کنیم.

- می‌دانیم که زنان نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند، ولی محدودیت تعلیم، منع کار زنان و منع مشارکت اجتماعی به رنج‌های این کتله بزرگ بشدت افزوده است. در پی مبارزه زنان شجاع اینک حق طلبی برای زنان به یک داعیه ملی و جهانی مبدل شده است. بدون قید و شرط ما خواستار آزادی و برابری زنان هستیم، ما بنابر ضرورت و مقتضیات مدرن جهانی امروز که در قرن ۲۱ قرار داریم جمود فکری و یخ زده‌گی سیاسی را نمی‌خواهیم. عدالت و قانونیت شعار ماست، بنا ما خواستا آنیم تا در نظام و قانون اساسی آینده کشور باید تمام اقشار جامعه جایگاه برابر داشته باشند. حکومت‌ها توازن انکشاف شهر و روستا و یا توسعه متوازن و عادلانه را در دستور کار خود قرار دهند.

- کشور ما بیطرف بوده و عدم انسلاک و بیطرفی خود را در حال و آینده حفظ خواهد کرد در هیچ میدان جنگ و تقابلات جهانی اشتراک نداشته و نخواهد داشت و افغانستان نباید میدان مشق و متنورهای نظامی گردد.

- اجماع منطقی رکن مهم است که نقش ما در منطقه باید برجسته باشد؛ زیرا افغانستان قلب آسیا است، جغرافیای افغانستان نه تنها برای منطقه بلکه برای جهان داری ارزشمندی خاص است که ما باید با کشورهای همسایه در تقابل جدی قرار نگیریم؛ ولی برای ما منافع ملی و حیثیت میهن همیشه بعنوان یک اصل سیاسی، مطرح خواهد بود.

- اجماع ملی خواست ما بوده، همبستگی ما بدور از تعصبات فکری، قومی و حزبی که بر ملت ما تحمیل شده است یکی از اهداف ملی و سرنوشت ساز جامعه مامی باشد که با چنین میکانیزم قلعه بزرگ موفقیت را می‌توان از آن خود ساخت. ضرورت ائتلاف یک مطالبه بسیار جدی ملت ما می‌باشد. احزاب و نهادهای سیاسی با داشتن خطوط و برنامه‌های مختلف می‌توانند با تمرکز روی مشترکات به سوی یک ائتلاف نیرومند حرکت کنند. زنان و مردان افغان باید مسئولانه برای تحقق چنین داعیه‌ای سترگ ملی نقش داشته باشند.

- حمایت جامعه جهانی و سازمان‌های بین‌المللی در راستای مسایل کشور امر مهم می‌باشد؛ زیرا تحولات افغانستان با مسایل منطقی و بین‌المللی پیوند جدی دارد. مسایل حقوق بشر، منع

اجباری کار و تعلیم زنان، حقوق و آزادی‌های اجتماعی، کمک‌های بشر دوستانه اضطراری و حل منازعات اکنون مسایل بین‌المللی تلقی می‌شوند.

- در اخیر از نام اجماع بین‌المللی زنان افغانستان و از آدرس جنبش‌های زنان شجاع کشور بیرون مرز از تمام هموطنان داخل و خارج کشور تقاضا دارم در این حرکت پیشتاز و امید بخش باور مند بوده و به همدیگر اعتمادکنیم تا بتوانیم برای نیل به اهداف مقدس ملی و ایجاد یک نظام سیاسی سالم نایل آییم.

باید تکرار کنم که ائتلاف ملی راهگشای ما برای آزادی، رهایی و اعاده تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و وحدت ملی مردم افغانستان می‌باشد. ما در ائتلاف ملی، در مبارزات آزادیبخش ملی و در ساختار آینده کشور خواستار حضور پر رنگ زنان میباشیم.

با احترام

زرغونه «ولی»

سخنرانی من در دومین جلسه آنلاین زوم به اعتراضیه

دوحه ۱۸ - ۱۹ - فبوری ۲۰۲۴

به نام خداوند مهربان نهایت با رحم

خواست من منحیث یک نویسنده و چهره تأثیرگذار ملی از جامعه جهانی ملل متحد حقوق بشر برای راه بیرون رفت افغانستان از بحران درود و ادب دارم به اشتراک کننده کان نشست امروزی که در رابطه برگزاری جلسه ۱۸-۱۹ فبروری ملل متحد با حضور سرمشی ملل متحد انتونی گویتیش و نماینده‌گان بیشتر از ۱۴ کشور جهان در مورد انتخاب نماینده ویژه و ایجاد یک اجماع بین‌المللی جهت راه حل و بحران افغانستان بر گزار مطابق به مصوبه ۲۱ و ۲۷ شورای امنیت ملل متحد برگزار می‌شود.

اجازه دهید نخست از زحمات و تلاش‌های پیگیر هیأت رهبری مدافعان منافع ملی برای برگزاری این نشست ابراز امتنان کنم. حضور شما رؤسای نهادهای سیاستمداران و شخصیت‌های مستقل ملی فعالان مدنی و حقوق زن که با احساس مسئولیت یکبار دیگر در برابر مردم درد مند و کشور جنگ زده ما دور هم جمع شده اید ابراز امتنان نمایم.

من منحیث یک تن از معاونین مدافعان منافع ملی و مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز و یکی دیگر از داد خواهان حق و عدالت تأمین صلح و ثبات در چوکات یک نظام دموکراسی و انتخابات پارلمانی به حمایت از مردم دردمند ما و به خصوص زنان افغانستان که روزهای سخت و دشواری را سپری می‌کنند از تریبون امروز مانند ده‌ها تریبون دیگر، در جمع شما ندای میهن و ملت خاموش افغانستان را کفالت میکنم.

- ما در موقعیت حساس تاریخی قرار داریم که یکبار دیگر نشست شورای امنیت با اشتراک ۱۳ تن از نماینده‌گان کشورهای ابر قدرت جهان با ارائه گزارش از وضعیت افغانستان توسط نماینده ملل متحد در امور روابط بین‌المللی افغانستان آقای فریدون سترلی اوغلو جهانیان را متعقد ساخت که هنوز پس لرزه‌های جنگ در افغانستان وجود دارد و روز به روز با ایجاد جبهات ضد طالبانی در داخل و خارج کشور آغاز جنگ دیگر در افغانستان احساس می‌شود که اینبار با رشد و توسعه شاخه‌های داعش بدتر از گذشته نه تنها افغانستان بلکه منطقه و جهان را تهدید می‌کند به این منظور ملل متحد که وظیفه‌اش کشورهای که به بحران مواجه هستند یا بحران زا است توجه

نموده و برای حل منازعه و بحران تلاش می‌نمایند شست را در دوحه با جمع کشورهای ذینفع تحت اجندای ایجاد اجماع بین‌المللی حل بحران افغانستان استحکام و تحکیم صلح و ثبات یکبار دیگر برگزار و درو هم جمع شوند و در مورد چانه زنی و کفتمان را راه اندازی کنند در حالی که ما از چنین گفتمان‌ها پشتیبانی می‌نمایم؛ ولی مردم افغانستان از نشست‌های دوحه خاطرات تلخ دارند و میزان اعتماد مردم افغانستان سیر صعودی را رقم زده است و ده‌ها سوال در ذهن من و تمام سیاسیون فعالین مدنی حقوق زن خطور نموده است که کجاست جای نماینده‌گان واقعی مردم به خصوص نماینده‌گان واقعی زنان در این نشست؟ آنها در کجا این نشست با داد خواهی‌های دو ساله خود قرار دارند؟ و ده‌ها سوال دیگر ذهن سیاسیون، فعالین مدنی و حقوق زن را احتوا کرده است و ترس دارند که بازم اجندا و تصامیم قبلاً تعیین شده مانند گذشته نمایشی توسط چند تن نماینده‌های نام نهاد و دلخواسته خودشان پشت درهای بسته مور تابید گذاشته شود و به نام تصامیم مردم افغانستان به جهان پیشکش گردد و به ضم خودشان راه دریافت صلح و ثبات در افغانستان را به معرفی بگیرند که تکرار دور اول مذاکرات ناکام دوحه خواهد بود که پروژه دیگری در غیاب نماینده‌های واقعی مردم افغانستان تصویب شود خواسته یا نا خواسته بر گروه‌های مردم با زور تفنگ و استبداد تحمیل گردد و حاکمیت طالبان نه تنها توسعه یابد بلکه به رسمیت شناخته شود.

این همه دغدغه‌های مردم امیدهای از چنین گفتمان را که بدون تعامل با جامعه مدنی افغانستان است تقرب داده است با وجودی که در آغاز خوشبینی‌های فعالان مدنی و مخالفین طالبان را این نشست به خود جلب کرد و تعداد نهادهای زنان با انتخاب نماینده‌های شان از خارج و داخل کشور لیست‌های پیشکش کردند؛ ولی حضور آقای اوغلو در افغانستان چانه زنی‌ها با مقامات گروه طالبان جهت حضوریابی‌شان در این نشست امیدها را به یاس مبدل ساخته و مورد اعتراضات تعدادی از نهادهای سیاسی و اجتماعی و زنان قرار گرفت زیرا! وضعیت موجود نتایج پنهان کاری تصامیم پشت پرده با طالبان توسط داکتر خلیل زاد است که کانکرس امریکا همچنان پروسه مذاکرات دوحه را ناکام خوانده خیانت به مردم افغانستان دانسته و داکتر خلیزاد به جلسه کانکرس همه روزه احضار می‌گردد.

با تکیه زدن طالبان به اریکه قدرت بیشتر از دو سال است تا حالا کشور قانون اساسی ندارد، نبود امنیت شهروندی، رکود اقتصادی، مهاجرت تا قبول مرگ و بی حرمتی در کشورهای همسایه مشکل دیگری است که هیچ نهاد حقوقی وجود ندارد در مورد چنین چالش‌ها تصامیم لازم بگیرد؛ ولی در عوض نی‌المنکر با تار موی زنان حجاب اجباری و مثلیجاد محدودیت‌ها مصروف

شده از تجاوز به حریم شخصی بانوان گرفته تا محدودیت‌های کار آموزش و زندانی کردن‌شان در چهار دیواری خانه با ترور، نکاح اجباری، شتم و ضرب دروغ نمی‌کند. طالبان به تضامیم و تعهدات خود باقی نمانده به دروغ‌گویی متهم هستند که فرامین همچو عفو عمومی را اعلان کردند؛ ولی برعکس به دستگیری و زندانی ساختن منسوبین قوای مسلح، کارمندان جمهوریت پرداخته حتی دست به ترور و حکم‌های صحرای آنها زدند که صفحات اجتماعی از گزارشات مستند پر است.

زیر نام مذهب و زنان، فضای نفس گیر گلو زنان را خفه کردند، مشارکت زنان کاملن از اجتماع حذف شده است آنها زندانی چهار دیواری خانه‌های‌شان در فقر و تنگدستی به سر می‌برند، تعصبات قومی ترور و دستگیری‌های تاجیکان ازبیک‌ها، هزاره‌ها به خصوص جوانان پنجشیری حتی روشنفکران پشتون که در صفوف عدالتخواهی را ترجیح می‌دهند همه روزه در شهرها و ولایات کشور بدون محکمه و اسناد به نام جبهه مقاومت و دیگر جبهات ادامه دارد که خود تخطی مشهود از قوانین منشور ملل متحد است که صف‌های خودجوش مردم با صدا واحد در مقابل نظام موجود روز به روز گسترش می‌یابد خشم و انزجار مردم به خصوص زنان آنقدر اوج گیر است که برای زدودن اشک یتیم و حمایت از مردم کیرمانده در تنگدستی و فقر که توسط طالب برای باجگیری از جامعه جهانی اسیر شده‌اند شانس حمایت اقتصادی فعالین مدنی حقوق زن کم است؛ زیرا هر اقدام بشر دوستانه جهان تعامل با طالبان محسوب می‌گردد؛ زیرا ما بر این عقیده هستیم که چنین نگرانی‌ها به جا نداشته می‌شود و از جانب دیگر حمایت کشور چین و به رسمیت شناختن طالب با حفظ منافع اقتصادی و تعامل روسیه امریکا ایران و دیگر کشورها همه روزه بر اوج اعتراضات مردم افزود می‌شود با این همه وضعیت حساس و دشوار سیاسی موجود اکثریت سیاسیون معتقد به گفتمان سیاسی هستند؛ ولی تا حالا یک میکانیزم و یا یک تعریف مشخص برای گفتمان به وجود نیامده است.

چگونه گفتمان، با کدام حرکت‌ها، جریان‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صورت بگیرد تا مشکل تأمین یک نظام بر اراده و به خواست مردم را دشوار نسازد بلکه واقعن راه بیرون رفت افغانستان از بحران باشد که نقش جامعه روشنفکری، سیاسیون، فعالان مدنی حقوق زن در عرصه‌ها قابل توجه و با دست‌آورد است که نشست دوحه یک گامی مثبت در این عرصه تلقی می‌شود.

من منحیث یک تن از معاونین مدافعان منافع ملی افغانستان با گفتمان‌ها و ادامه مذاکرات در مورد حل بحران و کانفلکت‌های ایجاد شده در چهار دهه جنگ افغانستان با اشتراک نماینده

کان واقعی مردم به حضور مردم و مالی متحد، جامعه جهانی با تصامیم شفاف که به منافع ملی کشورم و مردم ما باشد باورمندم و نگرانم از برنامه‌های پشت پرده با اجندای نا معلوم در مورد سرنوشت مردم افغانستان که با حفظ منافع کشورهای این است که شفاف عمل کنند به سود ملت ما به سود کشور ما و متحد باشند چرا که آرامی در قلب آسیا نه تنها پیام اور ثبات در منطقه است بلکه ضامن امتیت و تأمین صلح پایدار در جهان خواهد بود.

بر علیه هر نوع معامله‌های پشت پرده بر سرنوشت آینده افغانستان مبارزه می‌کنم که ملت و کشورم را متضرر بسازد در جبهه متحد مردمی قرار داشته و بر تعهدات خود استوار باقی می‌مانم منافع ملی را بر منافع شخصی خود مقدم می‌شمارم تا رسالت و دین وطنی خود را انجام داده باشم.

انتظارات من از این نشست این است.

– ایجاد یک نظام فراگیر به اشتراک تمام جهادهای جنگ مطابق به پیش شرطهای جامعه جهانی خواست ماست.

– اعاده حقوق زن و رفع محدودیتها در برابر زنان تا حضور معنا دار زنان دو باره در جامعه تأمین شود و مکاتب و دانشگاه‌های دخترانه با نصاب شنتدرد و قبول شده جهانی مانند گذشته هرچه زود تر به روی دختران بازگشایی گردد.

چهار دهه جنگ که ما تجربه تلخ کردیم که جنگ راه بیرون رفت از بحران نیست قطع جنگ و تأمین صلح و ثبات خواست ماست تأمین صلح و ثبات به سهراب عموم مردم مبدل شده است از هر راه ممکن ثبات و صلحی در کشور تأمین شود تا بستر مناسب تمام اقوام اقشار جامعه باشد – قانون اساس که حقوق و آزادی‌های فردی تمام اتباع مطابق به قوانین منشور ملل متحد هرچه زودتر تنظیم و پیشکش شود.

– رکود اقتصادی مردم افغانستان را نا توان ساخته است نجات مردم با حمایت‌های اقتصادی جامعه جهانی یکی از وظایف روز است.

– قاچاق مواد مخدر، تروریسم و توسعه داعش امروز جهان را به مخاطره انداخته محو لانه‌های تروریستی و قاچقبران مافیای مواد مخدر ضروری است که توجه ملل متحد و جامعه جهانی را خواهانم.

زنده باد افغانستان

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمتی ۲۰۲۴.۰۲.۱۵

با تو ای باد صبا بهار را آغاز می‌کنم بهار

درون سینه، پنهانی دمه‌های بیشمار را چو موج و گرداب تکرار می‌کنم بهار را دوست میدارم با ستاره‌های روشن درخشان، سعادت و خوشبختی برای خودم برای تو و برای همه و بالاخره برای سرزمین جنگ زده ام و مردم رنج‌دیده ام آرزوی صلح و سعادت برای هموطنان دارم!

سلام و عرض ادب دارم بتمام عزیزان که از دور و نزدیک جهت تجلیل با شکوه از اولین میلاد تلویزیون جهانی بهار تشریف آوردید و ثانیاً از همکاران عزیزم که این برنامه را با زحمات شبانه روزی‌شان تنظیم کرده‌اند واز ما هم دعوت نموده‌اند تا حضور به هم رسانیم ابراز امتنان می‌نمایم.

در روز گار خشم و ظلمت و کمرنگی مهر و عاطفه‌ها در وجود انسان‌های امروزی، تعصب و یکه تازی خوشبختانه از مهرورزان و عارفان با عشق و معرفت بهره می‌گیریم این قلب‌ها را می‌توان در وجود نخبگان فرهنگی قلم و سخن و کارمندان فنی علم و عرفان مدرن امروز یافت ایجاد تلویزیون بهار گام بسوی روشنگر همدلی برابر و همزیستی مسالمت‌آمیز تمام اقوام و قبایل ساکن کشور و خارج از کشور است تلویزیون بهار که توسط شخصیت‌های مبتکر سیاسی و فرهنگی صادق وفادار و سر سپرده با داشتن تجارب از دردها و زخم‌های تلخ گذشته و با اندیشه‌های بلند روشنگری پا در عرصه وجود گذاشت این کار دشوار ولی پر ثمرشان قابل قدر و ستودنی است و با وجودیکه تازه یکسال از ایجاد تلویزیون جهانی بهار می‌گذرد دستاورهای بیشتر در عرصه‌های سیاسی فرهنگی و اجتماعی را با نشر و برنامه‌های دلچسپ و آموزنده دارد و جایگاهی خاص خود را در سطح تلویزیون‌های خارج مرزی پیدا کرده است و روز تارروز به علاقه‌مندان ان افزود می‌شود که به پاس خدمات شایان و از خودگزاری‌های این شخصیت‌های فرهنگی را که باید ارج گذاشت خوشبختانه‌ها هم پیشگامان راه آزادی، عدالت اجتماعی را تنها نگذاشتیم جهت حمایت از ابتکارات شخصیت‌های مدبر فرهنگی و سیاسی این روند پربار روشنگری من و همکار محترم ام صمد کارمند به ایجاد برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار که هدف ایجاد این برنامه تلویزیونی معرفی ادبیات و فرهنگ ما بوده و بیانی است از سیاست‌های

گذشته و موجود افغانستان و جهان و با دید باز و عینی بدون تعصب، عقده و امراض سیاسی موجود به قضایا میپردازد و سیمای از زنان، جوانان و مردم ما می‌باشد. با نشر بخش‌های متنوع: گفت‌مان سیاسی، سیمایی مهاجر، نوای زن، دنیایی جوانان، لحظه با هنرمند و بخش ادبیات و فرهنگ از ایالت هامبورگ و بریمن دست زدیم که مورد استقبال هموطنان ما قرار گرفته است.

ما گرداننده‌گان برنامه تلویزیونی اروپایی دریاچه بهار در حالی که در این جشن با شکوه میلاد تلویزیون بهار را از صمیم قلب تبریک گفته و خود مان را در شادی و افتخارات بهار شریک دانسته موفقیت‌های بیشتر را برای دست اندر کاران و همکاران عزیزم آرزو دارم.

دوستان عزیز!

قابل یاد آوری می‌دانم تلویزیون جهانی بهار که تازه طفل یکسال است ولی پر بار که حمایت مادی و معنوی هموطنان عزیز به خصوص روشنفکران اعم از شخصیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور را ضرورت دارد بیاید با پرداخت ماهوار یک یک هرو و یک دالر این تلویزیون را که از شما و در خدمت شماست یاری رسانید تا باشد در جمع تلویزیون‌های خارج مرزی به نام تلویزیون پیشگام کار روشنگری بیشتر از بیش جایگاه بلند را پیدا کند و افتخارات را کماهی نماید که همه ما و شما در این افتخارات بازهمکاری خود را شریک بسازیم. آروزهای دیرینه هموطنان ما را که همانا کار روشنگری اتفاق اتحاد و همبستگی پیام آور تأمین صلح سراسر در کشور است تا هر کدام ما در زمینه نقش ودین مردم دوستی و میهن دوستی را اهدا کرده باشیم.

گام‌های استوارتر دست اندر کاران تلویزیون بهار را آرزو دارم

از توجه شما تشکر

زرغونه «ولی»

۲۰۱۹/۱۱

سخنرانی در نشست مذاکرات صلح در دوحه

متن سخنرانی زرغونه ولی فعال مدنی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی در اروپا کاندیدای ولسی
جرگه ۱۳۹۷ افغانستان!

به نام خدا

هموطنان گرامی و اشتراک کننده‌گان محترم اعم از نماینده‌گان و نخبه‌گان اندیشوران دولت افغانستان طرف‌های درگیر جنگ به خصوص تحریک طالبان، نهادهای مدنی در مذاکرات سرنوشت ساز کشور ما سلام و عرض ادب دارم به شما!

خواهران و برادران عزیز!

از انجاییکه می‌دانید امروز پروسه صلح و جنگ افغانستان به بحران منطقه و جهان مبدل شده است امروز نتنها مردم افغانستان که چهار دهه جنگ خانمانسوز را پشت سر گذشانه‌اند و تمام هست و بودشان را این جنگ به نابوی کشانده و کشور را به کوهله‌اتش بار مبدل نموده است کشور ما را ویران و مردم ما را تبدیل به غمپاره ساخته است.

که در چنین اوضاع پرشتاب و در چنین قافله دردناک و سنگپاره ای از دردها که مردم را خسته ساخته و نا توان شده‌اند.

خوشبختانه امروز مردم و تمام جوانب جنگ متعقد به واژه صلح استند و به معنایی واقعی ان صلح یعنی آرامی و اسایش مردم ما در کشور به یک حقیقت مبدل شده است در حالی که دیروز این واژه پر بها به تجارت روز استفاده می‌شد و امروز مردم ما خواهان تأمین صلح و ثبات واقعی در کشور استند به خصوص زنان و مادران ماکه اضافه تر از نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند و همه دردها و زخم‌های جنگ را با قربانی دادن فرزندان‌شان این زهر تلخ را چشیده و با گوشت و پوست خود احساس کرده‌اند که بیشتر از هر قشر دیگر صلح را راه نجات و قطره اب حیات به مردم و کشور خود افغانستان می‌دانند و از مذاکرات صلح امریکا با طالبان با میزبانی کشورهای خارجی استقبال نموده و می‌خواهند با این کاروان تاریخ همسفر شوند و با عمل اندیشه قلم و قدم را با عقربه ساعت و دقایق زود رس صلح همراه و همگام باشند ولی زنان افغانستان که سال‌های دراز با دردهای جنگ یکجانش‌های فرا روی‌شان را اعم از خشونت علیه زنان از خیابان گرفته تا خانه و کاشانه که در ان زندانی استند، بیکاری، بی‌سوادی، اعتیاد مواد مخدر،

فقر و نبود امکانات شرایط زندگی اجتماعی و صحی متقبّل شده‌اند و با مبارزات دشوار چندین ساله و مصارفات گزاف کشورهای متمدن و حامی حقوق بشر دست‌آوردهای نسبی را کسب کرده‌اند که به هیچ‌وجه نمی‌خواهند زیر واژه صلح و ثبات به معامله کشانده شده و زنان بار دیگر از مشارکت‌های اجتماعی به دور و سیاه پوش و زندانی شوند و با زنجیر سنت و مذهب در دست و پای‌شان به حاشیه رانده شوند.

بنابراین ما زنان حق خود می‌دانیم تا در این مذاکرات نقش و حضور پر رنگ داشته باشیم؛ زیرا این صلح با سرنوشت نیم پیکر جامعه گره خورده است ما زنان حق خود می‌دانیم من حیث چهره‌های مستقل مطرح سیاسی در سیاست افغانستان و منطقه عملاً نقش داشته باشیم.

ما زنان حق خود می‌دانیم که هر نوعه معامله را با سرنوشت مادران و خواهران و فرزندان مان که در پشت پرده‌ها و درهای بسته صورت می‌گیرد تقبّع نمایم و بر علیه ان مبارزه کنیم ما خواهان صلح در کشور با حفظ قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر استیم سنگسار، معلولیت، توهین و تحقیر، کتک زدن، اسارت را نمی‌خواهیم بر علیه چنین پدیده‌های مضحک و منفور مبارزه کرده سکوت را با مبارزات و دادخواهی امروز و آینده‌ها را می‌شکنیم و درفش آزادی‌خواهانه، شعار برابری و ملی را در سر لوح مبارزات خود قرار داده و یخ زده‌گی جمود فکری، عزلت نشینی بی تفاوتی طرف‌های مذاکرات در این گردون نه بلکه صلح با کاروان بزرگ و یک ساختار گسترده که تمام مردم افغانستان دور از تبعیض و تعصب برابر و برادر در بستر مناسب صلح در با همی که تمام حقوق و آزادی‌های انسانی هر کدام مطابق قانون تصویب و تطبیق شود.

- ما خواهان چنین فضا با حفظ کرامت انسانی در جامعه استیم این راه ما است و در خط سرخ کار ما قرار دارد و نقش پیش قرول را ایفا می‌نمایم با رستاخیز و خود جوشی زنان و مثمم در این راه مبارزه می‌نمایم و هیچ معامله را به نام صلح با حقوق به دست داشته مان نمی‌پذیریم. کار روشنگری و مبارزات تاریخی و دادخواهانه زنان خارج مرز را به خصوص همایش اروپایی زنان افغانستان را در قدم اول اینجانب من حیث چهره مستقل مدنی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی حمایت کرده و ثانیاً چنین دادخواهی‌ها در داخل و خارج مرز را در سر خط نشرات برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار جهت آگاهی جهانیان قرار خواهد داده می‌دهیم.

و همچنان ما مسئولین این روزنه روشنگری از نام این برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار از دادخواهی زنان و مبارزات‌شان در داخل و خارج کشور حمایت می‌نمایم زنان افغانستان متحد

شوید با همدیگر پذیری در کنار هم برای حق و حقوق شهروندی ما مبارزه نمایم وحدت ما ضامن موفقیت ماست سخنرانی تهیه شده به نشست مذاکرات صلح دوحه!

هیولای جنگ در افغانستان چهار دهه است که مردم ما را به غمپاره مبدل ساخته و هزاران شهید و کشته از خود بجا گذاشته و ملیونها انسان را بکام مرگ برده و نابود ساخته است گلیم سیاه غم و درد را در کشور ما گسترده و بیشترین مردم ما زهر تلخ جنگ را چشیده‌اند که تا سخوان‌شان این دردها فرو رفته است کشور ما را با تمام هست و بودش اعم از اقتصاد، فرهنگ و اجتماعی به نابودی کشانیده است در گذرگاه این نبرد طولانی و فرسایشی، صلح به نیاز فوری و سراب همگانی و ایده آل برای هر یکی از ساکنان سوگوار این مرزوبوم مبدل شده است. و باید به خاطر استقرار صلح پایدار در افغانستان، بسان یک پزشک و درمانگر، ماهیت سیاسی جنگ، منشاء، انگیزه‌ها، عوامل و فاکتورهای چند جانبه جنگ در افغانستان را به کنجکاوای گرفت و برای تأمین صلح دائمی و سراسری به این کشور زخمی به دوکتوران مجرب سیاسیون دلسوز و وطن پرست جهت نسخه تأمین صلح در کشور نیاز داریم و همین شخصتها باید نسخه لازم را صادر کرد این نخبه‌گان، سیاسیون و شخصیتها را در کجا یافت در این جا در زیر همین چتر نماینده‌گان از جوانب در گیر جنگ افغانستان اعم از تحریک طالبان، هیأت رسمی دولت افغانستان، نماینده‌های جامعه مدنی، نماینده‌های سیاسی و تعدادی بیشتر اپوزسیون، که هر کدام شما شخصیتها و نخبه‌گان دلسوز و وطن دوست استید که به خاطر تأمین صلح و ثبات در کشور در این نشست از دور و نزدیک تشریف آورده اید.

با میانجی‌گری فرزند صلح جو و متعقد به انسان دوستی و تأمین عدالت اجتماعی در جامعه بشری محترم زلمی خلیل زاد که در رگ و پودش عدالتخواهی را در کشورهای جنگ زده گاه در افغانستان گاه در سوریه و عراق با احساس بلند شب و روز خستگی نا پذیر در تأمین صلح و ثبات کشورهای جنگ زده تلاش می‌ورزد که خدمات‌شان منحصیث یک انسان صلح جو و انسان دوست قابل قدر ثبت تاریخ خواهد شد؛ که امروز ما و شما در این مذاکرات جهت رسیدن به ارمان‌های مقدس توافقات صلح با از خود گزری‌ها تلاش می‌ورزیم و همچو نشستها در داخل و خارج کشور با اشتراک چنین چهره‌های وطن دوست صلح را در کشور به بحث می‌گیرند و همه با هم در سدد نسخه‌های مدارا استیم که چنین اوضاع پرشتاب ودر چنین قافله دردناک و سنگپاره ای از دردها که مردم را خسته ساخته و نا توان شده‌اند.

واژه صلح به معنای واقعی ان یعنی آرامی و آسایش مردم ما مبدل شود امروز که همه نیروهای اپوزیسیون با سپری کردن چهار دهه جنگ به این نتیجه رسیده‌اند که به بحران جنگ افغانستان

و رسیدن به صلح پایدار از راه مباحثه و مذاکره می‌توان نقطه اَختام گذاشت و صلح را در کشور تأمین کرد.

– افغانستان برای دریافت صلح برای همگرایی ملی و بین‌المللی نیاز دارد هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح مورد بررسی قراردهیم، درانصورت افغانستان به ایجاد واستقرار دولت ملی، اتحاد و همبستگی ملی وتشکیل اردوی نیرومند ملی ونظام مستقل، آزاد و دموکراتیک مبتنی بر مشارکت ملی و برپایی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی قومی و منطقوی نیاز دارد و کاربرد خارجی می‌تواند نقش ارزنده را در پروسه صلح داشته باشد برای جلب حمایت‌های بین‌المللی و به ویژه متحدان استراتژییک افغانستان مانند آمریکا در نظر گرفته شود.

استقرار دولت ملی در کشور و تأمین مشارکت ملی اجماع منطقوی یکی از اساسی راهبردها برای تأمین صلح است ایجاد دیالوگ ملی، وتأمین اراده ملی برای تأمین صلح ارزنده است نقش سازمان‌ها واحزاب ملی، جامعه مدنی وسازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد. نقشه صلح باید تضمین کننده حاکمیت ملی وتمامیت ارضی کشور وضمانت بخش ارزش‌های مدنی باشد. به خصوص زنان و مادران ماکه اضافه تر از نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند و همه دردها و زخم‌های جنگ را با قربانی دادن فرزندان‌شان این زهر تلخ را چشیده و با گوشت و پوست خود احساس کرده‌اند که بیشتر از هر قشر دیگر صلح را راه نجات و قطره اب حیات به مردم و کشور خود افغانستان می‌دانند و از مذاکرات صلح امریکا با طالبان با میزبانی کشورهای خارجی استقبال نموده و می‌خواهند با این کاروان تاریخ همسفر شوند و با عمل اندیشه قلم و قدم را با عقربه ساعت و دقایق زود رس صلح همراه و همگام باشند ولی زنان افغانستان که سال‌های دراز با دردهای جنگ یکججالش‌های فرا روی‌شان را اعم از خشونت علیه زنان از خیابان گرفته تا خانه و کاشانه که در ان زندانی استند، بیکاری، بی‌سوادی، اعتیاد مواد مخدر، فقر و نبود امکانات شرایط زندگی اجتماعی و صحی متقیل شده‌اند و با مبارزات دشوار چندین ساله و مصارفات گزاف کشورهای متمدن و حامی حقوق بشر دست‌آوردهای نسبی را کسب کرده‌اند که به هیچوجه نمی‌خواهند زیر واژه صلح و ثبات به معامله کشانده شده و زنان بار دیگر از مشارکت‌های اجتماعی به دور و سیاه پوش و زندانی شوند و با زنجیر سنت در دست و پای‌شان به حاشیه راننده شوند. بنابراین ما زنان حق خود می‌دانیم تا در این مذاکرات نقش و حضور پر رنگ داشته باشیم؛ زیرا این صلح با سرنوشت نیم پیکر جامعه گره خورده است.

ما زنان حق خود می‌دانیم منجیث چهره‌های مستقل مطرح سیاسی در سیاست افغانستان و منطقه عملا نقش داشته باشیم.

ما زنان حق خود می‌دانیم که هر نوعه معامله را با سرنوشت مادران و خواهران و فرزندان مان که در پشت پرده‌ها و درهای بسته صورت می‌گیرد تقبیل نمایم و بر علیه ان مبارزه کنیم. ما خواهان صلح در کشور با حفظ قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر هستیم. سنگسار، معلولیت، توهین و تحقیر، کتک زدن، اسارت را نمی‌خواهیم بر علیه چنین پدیده‌های مضحک و منفور مبارزه کرده سکوت را با مبارزات و دادخواهی امروز و آینده‌ها را می‌شکنیم و درفش ازادیخواهانه، شعار برابری و ملی را در سر لوح مبارزات خود قرار داده و بیخ زده‌گی جمود فکری، عزلت نشینی بی تفاوتی طرف‌های مذاکرات در این گردون نه بلکه صلح با کاروان بزرگ و یک ساختار گسترده که تمام مردم افغانستان دور از تبعیض و تعصب برابر و برادر در بستر مناسب صلح در با همی که تمام حقوق و ازادی‌های انسانی هر کدام مطابق قانون تصویب و تطبیق شود.

- ما خواهان چنین فضا با حفظ کرامت انسانی در جامعه استیم این راه ما است و در خط سرخ کار ما قرار دارد و نقش پیش قزول را ایفا می‌نمایم با رستاخیز و خود جوشی زنان و مثمم در این راه مبارزه می‌نمایم و هیچ معامله را به نام صلح با حقوق به دست داشته مان نمی‌پذیریم. نباید خواستار صلحی باشیم که منافع مردم و کشور ما را به معامله بکشاند و دست‌آوردهای را که با خون هزاران تن از مردم بی دفاع و جنگ زده ما به دست آمده است به باد فنا بدهیم که ما از تمام جوانب ذیدخل در پروسه مذاکرات صلح منجمله ملل متحد و حامیان بین‌المللی صلح افغانستان به خصوص امریکای‌ها که نقش سرنوشت ساز را در پروسه صلح دارند تقاضا می‌نمایم که در رسیدن به تأمین صلح سراسری با حفظ تمام دست‌آوردهای مردم ما در تمام عرصه‌ها که با مصارفات گزاف کشورهای حمایت کننده و قیمت خون مردم ما تمام شده است ما را تنها نگذارند به همراهی و حمایت مردم افغانستان هم صدا باشند؛ تا صلح بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن بخوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی عدالتی، برتری جویی و امتیاز خواهی از صفحه زندگی رخت بر بندد. قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد.

وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان نقش ارزنده دارد و آرزو دارم این بار مذاکرات به تصامیم نهایی دستیاب شود تا از همین تریبون ما پیام همدلی و شادی با اتحاد و همبستگی و اهداف مشترک ما افغان‌ها به هموطنان عزیز اعلان کنیم و با اتحاد و اتفاق متحد

با همدیگر پذیری به روند ملی و منطقی و سر زمین عزیز ما افغانستان نقش خود را انجام داد سربلند، مسقل ازاد با استقلالیت در جهان قد الم کنیم.

هموطنان عزیز برادران خواهران از رده خاطر به خاطر ارمان‌های مشترک مادر وطن تأمین صلح و ثبات دایمی در سرزمین دردمند ما افغانستان عزیز متحد شوید. زیرا وحدت ما ضامن موفقیت ماست زنده باد افغانستان آزاد و مستقل مذاکرات اخیر صلح به نماینده ی هیأت با صلاحیت امریکا آقای خلیلزاد و هیأت‌های بلند رتبه طالبان از جمله ملا برادر از تحریک طالبان با میزبانی کشورهای خارجی مسکو، ابوظبی، مرکز عربستان سعودی، قطر و مرکز قطر دوحه یکی از دست‌آوردهای این پروسه است ولی متأسفانه در این مذاکرات باز هم طالبان به جنون یکه تازی و نپذیرفتن هیأت دولت افغانستان و مشارکت آن در پروسه صلح از جانب گروه تحریک طالبان مواجه است و این پروسه یک بیک با ایالت متحده امریکا پشت درهای بسته به پیش برده می‌شود که بیشتر روی منافع امریکا و خواسته‌های تحریک طالبان بحث صورت می‌گیرد با همه دست‌آوردهای نزدیکی به تأمین صلح احساس می‌شد که با خواسته‌های بی قید و شرط طالبان این پروسه از جانب رئیس جمهور امریکا ملغا قرار داد شد ولی تلاش در این عرصه فروکش نکرد هنوز که هنوز است تمام جوانب در این راستا تلاش دارند ولی خواست دولت، سیاسیون و مردم افغانستان را به خصوص زنان که تجربه تلخ حکومت عقب گرا طالبانی را با خود دارند نگران نموده است ما که باز هم در آغاز مجدد احیا این مذاکرات قرار داریم سفر هیأت افغانستان به بیجنگ سفر غیر نترقبه ترامپ و دیدار از نیروهای بگرام در افغانستان و اظهاراتش در مورد پروسه صلح سفر طالبان به ایران، مسکو و دیگر کشور را نمی توان بی تأثیر دانست شاید هم نخباف پروسه صلح باشد ولی نباید خواستار صلحی باشیم که منافع مردم و کشور ما را به معامله بکشاند و دست‌آوردهای را که با خون هزاران تن از مردم بی دفاع و جنگ زده ما به دست آمده است به باد فنا بدهیم که ما از تمام جوانب ذیدخل در پروسه مذاکرات صلح منجمله ملل متحد و حامیان بین المللی صلح افغانستان به خصوص امریکای‌ها که نقش سرنوشت ساز را در پروسه صلح دارند تقاضا می‌نمایم که در رسیدن به تأمین صلح سراسری با حفظ تمام دست‌آوردها ی مردم ما در تمام عرصه‌ها که با مصارفات گزاف کشورهای حمایت کننده و قیمت خون مردم ما تمام شده است ما را تنها نگذارند به هم‌رایی و حمایت مردم افغانستان همصدا باشند؛ تا صلح بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن بخوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی عدالتی، برتری جویی و امتیاز خواهی از صفحه زندگی

رخت بر بندد. قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد. وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان نقش ارزنده دارد هموطنان عزیز به خاطر ارمان مشترک صلح متحد شوید.

زنده باد افغانستان مستقل و آزاد

تهیه کننده:

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۱۹.۱۲.۱۰

فهرست منابع

۱. با استفاده از مقاله راه بیرون رفت افغانستان از بحران زرغونه «ولی» ۲۰۱۹.

سخنرانی در گوتنبورگ هشتم مارچ ۲۰۲۰

نقش زنان فعال و آگاه از داخل و خارج کشور در پروسه مشارکت‌شان در تمام عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور ما چهار دهه است در آتش جنگ می‌سوزد تمام هست و بود کشور از بین رفته و منهدم شده است.

هزاران جوانان و مردم ما کشته و شهید شدند کشور به مخروبه مبدل شده و هر روز ماشین جنگ سازی در کشور بیشتر از پیش به نام‌های مختلف به حرکت می‌آید بی اتفاقی، تعصبات قومی، بیماری و بیکاری، اعتیاد مواد مخدر، افزایش فرار مردم از کشور، خشونت علیه زنان، خشونت علیه اطفال و ده‌ها مصایب دیگر در کشور ما وارد گردیده است.

امروز مردم و طرف‌های درگیر جنگ از جنگ خسته شده‌اند و همه صلح می‌خواهند توافقات اخیر امریکا و تحریک طالبان که چشم انتظار همه مردم کشور است هنوز به باورمندی و حقیقت مبدل نشده است که زمانگیر خواهد بود؛ زیرا هنوز که هنوز است هیچ یک از طرف‌های جنگ حرف‌ها را به عمل مبدل نساخته‌اند و همه در سدد به دست آوردن قدرت سیاسی استند که در وضعیت اسفناک کشور بیشترین قربانی‌ها را مردم بی گناه و غیر نظامی می‌دهند همه روزه جوانان شهید می‌شوند و مادران گلیم غم را به اغوش می‌کشند می‌دانیم که مرد سالاری در کشور از سال‌های دور حکمفرما است و دید زنستیزی مردانه را که به نرمش‌ها و حرمت متقابل برای زنان مبدل شده بود توها می‌توان بیشتر از حاکمیت حزب دموکراتیک خلق افغانستان یاد آور شد که ان هم همه گیر نبود که تفاوت‌های زیادی میان شهر نشینان و روستا نشینان را به چشم سر می‌دیدیم ولی باز هم بهتر از دوره‌های حاکمیت طالبان و جهادی‌ها بود.

مشارکت و نقش زنان در آن زمان در تمام موسسات اداری، تولیدی و تحصیلی برجسته بود ولی با تغییرات نظام باز هم زنان نسبت بر دیگر قشر جامعه اسیب پذیر بودند بیشترین قربانی را متحمل شده‌اند به خصوص دوره سیاه حاکمیت طالبان که از هیچ نوع ظلم و ستم بالای زنان دریغ نوردیده‌اند سنگسار، گوش و بینی بریدن، قطع اعضای بدن، سوختاندن، چاقو زدن، توهین

کردن یکی از میراث این دوره سیاه است که تا امروز در فرهنگ کشور عجین شده و زنان در داخل و خارج کشور با مشکلات مواجه هستند و هر روز سطح خشونت در کشور بلند می‌رود بنابراین تحقیق ملل متحد ۸ فیصد خشونت در کشور بلند رفته است

– چگونه زنان می‌توانند از یک طرف بر علیه محو خشونت مبارزه نمایند از جانب دیگر نقش ارزنده‌شان را در بخش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی داشته باشند؟

نخست زنان باید باسواد باشند و در فراگیری سواد تلاش ورزند که از کوچکترین امکانات باید استفاده کرد؛ زیرا حق گرفت می‌شود نه داده پس خود آگاهی زنان، حمایت از همدیگر، تحصیلات مسلکی و خصوصی، جلب حمایت مردان ازاد اندیش در جامعه، و کار کردن در خارج منزل، مشارکت فعال‌شان در اجتماع و تمام عرصه‌ها اعم از سیاسی، اجتماعی و فرهنگی از همه مهمتر که خود کفا باشند و عواید از خود با کار ارزنده به دست بیاورد که نقش تأثیرگذار برای ادامه فعالیت‌ها و مبارزات‌شان دارد.

بباید ما اینطور مصاحبه نمایم نقش زنان فعال که در داخل و خارج کشور مقیم هستند چگونه توانند در مقابل همه وضعیت نا به سامان کشور غالب شوند.

تجمع زنان زیر نام انجمن‌ها، اتحادیه‌ها، شوراهای هم‌دیگر پذیری، حسن نیت، را باید ایجاد کرد کی‌ها این وظایف سترک را رهبری نمایند؟ بانوان فعال که با تجارب کافی عمر عزیزشان را صرف کار با همجنسان و یا طبقه مظلوم کشور زنان کرده باشند و تجارب کافی را با خود دارند که در راستایی بسیج زنان، آموزش و پرورش زنان، حمایت زنان، ایجاد فضای آرامش و صلح، جلب زنان بکار خارج از منزل و خود کفایی زنان، ارتقاء سطح مشارکت و ظرفیت سازی زنان و مبارزه علیه خشونت بر زنان وغیره را برای طبقه محروم کشور با امکانات رایگان البته به حمایت کشورهای همسوس، وزارت زنان و یا دولت افغانستان می‌توانند انجام بدهند

تأمین روابط بانوان فعال داخل و خارج کشور که در جستجوی حل مسایل اقتصادی زنان باشند نقش این فعالین برای تأمین صلح باید در پله‌های نخستین قرار گیرد؛ زیرا بیشترین قربانی را زن می‌دهد و باید بیشتر به وضعیت آنان توجه کرد.

اشتراک در محافل در داخل و خارج کشور ارزنده است تا در نشست‌ها پیشنهادات مؤثر را از تربیون داخل کشور و رسانه‌های خارج به صدا در آورند و جلب حمایت کنند.

نقش زنان در تأمین صلح با دست‌آوردهای که چندین ساله با نرم سازی فضای همدلی و صمیمیت در میان مردان خانواده و در جامعه باید چشمگیر باشد تا صلح تأمین شده در کشور بستر مناسب برای پذیرش همه اقوام و قبایل ساکن کشور باشد.

زنان آگاه و فعال که پیشقروال جامعه استند منحث چهره‌های مستقل سیاسی عرض اندام کنند در سیاست مطرح روز جایگاه‌شان را پیدا بکنند اتحاد و همبستگی با همدیگر پذیری دور از تعصبات قومی و زبانی در خط سرخ کارشان باشد اینجاست که می‌توان نقش زنان فعال و مدنی را در تحکیم پایه اساسی دموکراسی و عدالت اجتماعی محسوس دانست و نگاه است گامی بسوی روشنگری و تانین حقوق برابر دور از تعبیض جنسیت را نطفه گذاری کرد.

زنده و پیروز باد همبستگی زنان جهان به خصوص افغانستان وطن عزیز ما
زرغونه «ولی»

سخنرانی در نشست مذاکرات صلح در دوحه

طرح و سخنرانی در نشست دوحه که دعوت شده بودم بنا بر معاذیری حضور نیافتم؛ ولی این نوشته در صفحات اجتماعی نشر شد!

از قلم! زرغونه «ولی» جرمنی مؤرخ ۲۰۱۹.۱۲.۱۱

زرغونه ولی فعال مدنی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی در اروپا کاندیدای ولسی جرگه ۱۳۹۷

افغانستان!

به نام خدا

هموطنان گرامی و اشتراک کننده‌گان محترم اعم از نماینده‌گان، نخبه‌گان، اندیشوران دولت افغانستان، طرف‌های درگیر جنگ به خصوص تحریک طالبان، نهادهای مدنی، احزاب سیاسی، اپوزیسیون، مهمان‌های خارجی در مذاکرات سرنوشت ساز کشور ما افغانستان عزیز در دوحه سلام و عرض ادب دارم به شما!

زرغونه ولی فعال مدنی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی در اروپا مقیم جرمنی کاندیدای ولسی جرگه دور هفدهم ۱۳۹۷ افغانستان!

نخست سپاسگزار استم از میزبانی کشورهای پروسه مذاکرات تأمین صلح افغانستان به ویژه از دولتمردان صلح دوست کشورهای جهان که به ختم جنگ در افغانستان علاقه‌مند هستند و ما را همراهی می‌نمایند با میانجی‌گری فرزند صلح جو و متعقد به انسان دوستی و تأمین عدالت اجتماعی در جوامع بشری محترم زلمی خلیل زاد که در رگ و پودش عدالتخواهی را در کشورهای جنگ زده گاه در افغانستان گاه در سوریه و عراق با احساس بلند شانه روزی و خستگی نا پذیر در تأمین صلح و ثبات کشورهای جنگ زده تلاش می‌ورزد که خدمات‌شان منحیث یک انسان صلح جو و انسان دوست قابل قدر و ستودنی است.

خواهران و برادران عزیز!

افغانستان بیش از هر زمان دی‌گردر بحرانی‌ترین لحظات تاریخی خود بسر می‌برد. بحرانی که در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، امنیتی و حتی عرصه فرهنگی کشور را متاثر ساخته است، هر روز از مردم ما قربانی می‌گیرد و بسترش را گسترده تر می‌سازد.

خشونت، نفاق، انتحار، انفجار، قتل، کشتار، ویرانی، چهار دهه است که تمام هست و بود کشور را منهدم نموده است قلب‌ها را محلول مادران و پدران ما را داغدار نموده است جوانان ما را بیشتر بکام مرگ فرو برده و هر روز از روز بیشتر غم و اندوه را در کشور سراسری ساخته است امروز هیچ جناحی در گیر در این جنگ خانمانسوز افغانستان از داغ جگر گوشه‌های‌شان به دور نمانده و همه اندوه گین و زخمی استیم در جنگ هیچگاه کسی برنده نمی‌باشد و ما این تجربه را چهار دهه با خود داریم، محبت‌ها، صمیمیت‌ها به دشمنی‌های ژرف مبدل شده است، برادر کشی در کشور توسعه یافته است، امروز هر عضو بدن ما که مردم ما استند درد می‌کشند و زخمی‌اند بدون شک من درد دارم، شما درد دارید، همه ما زخم خورده و درد مند استیم و همه مردم که در این چهار دهه اعم از جوانان اطفال، زنان، پیر مردان نا توان که شهید شده‌اند همه از افغانستان استند از یک سرزمین اندوه بار که بیک نقطه کوله بار آتش و جنگ جهان و منطقه مبدل شده است این سرزمین زخمی که وجب وجب خاکش با خون سرخ شهدا رنگین است افغانستان نام دارد دیار من و تو، دیار مادران اشکبار و جوانان به خون غلطیده که دیگر توانایی این دردها را ندارند فضای‌اش از بوی باروت و جنگ و آسمانش تیره و سیاه رنگ است آنقدر خسته از جنگ و غبار آلود است که امروز مردم ما آرزو می‌کنندای کاشک متولد افغانستان نمی‌بودیم،

ایکاش ما در کشور متولد می‌شدیم مانند سرزمین‌های که آنجا صلح است از آتش از کشتار از جنایت به دور می‌بودیم و امنیت شهروندی می‌داشتیم با عزت ابرو در بین کشورهای جهان سربلند می‌بودیم و نام اجداد مان را در تاریخ که برای ما امانت بود حفظ‌اش می‌کردیم‌ای وای! که امروز من به نام افغان مهاجر بی فرهنگ در جهان معرفی شده ام و هیچ دولتی از حقوق من به نام افغانی در حمایت قرار ندارند و مانند ده‌ها کشور دیگر جنگ زده بمن حرمت انسانی نمی‌نمایند؛ زیرا من جنگ زده افغانستان استم که به نام تروریست و آدمکشان قرن معروف‌ام؛ ای وای بر ما که باز هم که از این تریبون برای تمام فرزندان افغانستان با ندای مادر وطن بلند و بلندتر صدا می‌کشم که‌ای هموطن بس است! ما در هم زدیم جنگیدیم کشتیم توهین کردیم تحقیر کردیم؛ ولی هیچکدام ما موفق نشدیم و برنده نیستیم شرمسار تا ریخ استیم که توانستیم به وعده‌های خود برای مردم وفا کنیم عوض دسترخوان پر نیمه نان را از دستخوانشان کم کردیم

و به عوض هزاران شهید دادیم چرا؟ به خاطر که ما بنابر خواست‌ها، غرورها، جا طلبی‌ها، خود خواهی‌ها، برادر، فرزند، خواهر و مردم خود را کشتیم و خود ما با دستان خود تخم نفاق کاشتیم. دیگر بس است! امروز ما و شما و کشور ما به صلح و قطع جنگ نیاز دارد و من مطمئن‌ام که با خوانش همین درد هر کدام شما در قلب‌ها و مغزهای تان ژرف فرو رفته و آرزوی صلح را به زودی در کشور با خوددارید بیاید این واژه آرامش بخش دل‌ها و روح روان مردم جنگ زده خود ژرفنگری کرده در راه تحقق آن از همین لحظه با از خود گذری‌ها و با بزرگمنشی‌ها گام بگذاریم و به زودی دهل غم و اندو که سال‌هاست نواخته شده به ساز شادی همبستگی و مصالح مبدل بسازیم اشک را از چشم یتیمان پا برهنه و مادران درد مند دور کرده همه با هم در فضای اخوات و برادری شادمانه با هم زیست نمایم و یک افغانستان آزاد مستقل متحد دور از تمام مصاحب وارد شده در کشور ما اعم از تعصبات قومی، زبانی، فقر و بیچاره گی، کشتار و قتل، انتحار و انفجار را اباد کرده و برای نسل‌های بعدی یک کشور شگوفان و صلح دوست را ایجاد کنیم و آزادی و استقلال را با حفظ جغرافیای افغانستان سربلند هدیه نمایم.

تحقق این دیدگاه‌ها خیر و مصلحت کشور به مهر ورزی، صمیمیت، شفقت و اعتماد با باورمندی و شجاعت در توافق تمام جناح‌های درگیر که امروز به خاطر انجام دین مادر وطن گرد هم جمع شده‌اند و مانند دوکتوران دلسوز و نخبه‌گان جواب دهی به نسل فردای کشور، با همدیگر پذیری و انعطاف پذیری به یک دید واحد کنار بیاید و از همین تریبون اعلان مصالح و آشتی ملی نمایم تا بیرق شجاعت و همدلی مردم افغانستان آزاد و مستقل را بار دیگر در فضای صلح به اهتزاز در آوریم ما با همدیگر شفقت و صمیمیت لازم را میان هم ایجاد کنیم ما باید اعتماد و باورمندی به اطاعت از اوامر الهی را که فرض ما است داشته باشیم.

زیرا ما مسلمان استیم و اسلام منادی صلح و دوستی میان تمام انسان‌هاست و دیدگاه اسلام در باره روابط انسان‌ها در زندگی اجتماعی بر پایه صلح و همکاری نیکو کارانه بشری استوار است. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

ای آدمیان ما شما را از زن و مرد آفریدیم و بر دسته‌ها و طوایف گوناگون قرار دادیم تا با یکدیگر آشنا شوید و بدانید که در این میان آنکه نزد خداوند گرامی‌ترین است که پرهیزکار باشد و خداوند بر همه چیز آگاهی دارد.

نقاط مشترک خویش را بحیث افغان و مسلمان جستجو کنیم. ما باید شجاعت و درایت شنیدن زخم‌ها، دردها ناراضی‌های ما را داشته باشیم، عوامل ریشه‌ای و دلایل جنگ را ارزیابی کنیم، و

همچنان به پیشنهادات مختلفه برای آشتی و مصالحه را تنها گوش بدهیم. بلکه در تحقق آن کوشا باشیم با این طرح پیشنهادات:

- اول تر از همه آتش بس رسیدن به یک آتش بس عمومی ودایمی وکشودن راه تفاهم ومذاکره بین تمام طرفین درگیر با ایجاد یک فضای اعتماد وباور که جاگزین دشمنی ها وبرخوردهای نظامی در گذشته بوده است گره گشای رسیدن به صلح می باشد در چنین فضا کفتمان بین الا افغانی قطع جنگ و آشتی ملی را ایجاد کرد این گفتمان شامل تمام گروه ها احزاب تنظیم ها جناح ها وجریانات سیاسی ونظامی که در حوزه افغانستان ومنطقه فعالیت دارند باشند وقانع شوند تا دست از فعالیت های تخریبی ونظامی علیه یکدیگر خود در منطقه بردارند افغانستان برای دریافت صلح برای همگرایی ملی و بین المللی نیاز دارد که اجماع ملی ضرور پنداشته می شود هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح مورد بررسی قرار دهیم، درانصورت افغانستان به ایجاد واستقرار دولت ملی، اتحاد وهمبستگی ملی وتشکیل اردوی نیرومند ملی ونظام مستقل، آزاد و دموکراتیک مبتنی بر مشارکت ملی وبهرپایه رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی قومی و منطوقوی از همه اول تر تعصبات قومی و زبانی را کنار گذاشته به همدیگر احترام بگذاریم و فرصت های همصدایی و همگرایی و برادری و برابری ایجاد شود و اجماع منطوقوی که یکی از اساسی ترین رویکردهاست ارزنده می باشد.

ایجاد دیالوگ ملی، وتأمین اراده ملی برای تأمین صلح پایدار نقش سازمان ها واحزاب ملی، جامعه مدنی وسازمان های اجتماعی باید مشخص گردد. نقشه صلح باید تضمین کننده حاکمیت ملی وتمامیت ارضی کشور وضمانت بخش ارزش های مدنی باشد. یکی از اساسی ترین راهبردها برای تأمین صلح که است - افغانستان برای دریافت صلح برای همگرایی ملی و بین المللی نیاز دارد.

- امن و آزادی برای اجرای مناسک دینی همه ادیان.
- جلوگیری از استفاده های ابزاری از مقدسات دینی غرض اهداف سیاسی جهت اعتماد سازی در پروسه صلح قوت می بخشد.

استقلالیت دولت وقطع مداخلات خارجی دفاع از تمامیت ارضی، استقلال، حاکمیت ووحدت ملی. برای پایان جنگ ارزنده است ایجاد دیالوگ ملی، وتأمین اراده ملی برای تأمین صلح باید درنظر گرفته شود.

- جلب حمایت های بین المللی و به ویژه متحدان استراتژیک افغانستان مانند آمریکا در نظر گرفته شده باشد و از سوی دیگر پاکستان که همیشه یکی از حامیان جنگ افغانستان بوده برای

اعمال فشارهای بین‌المللی بر پاکستان در شرایط موجود یکی دیگری از کاربردهاست؛ ولی بنابر لزوم دید و توافقات پروسه صلح

– حمایت از روند خروج با مسؤلیت قوای خارجی مطابق جدول زمانی. بعد از توافقات و ایجاد فضای اعتماد متقابل صورت گیرد؛ زیرا به خود کفایی و دفاع مستقلانه دولت جدید ائتلافی می‌افزاید گفتمان صلح از حالت خصوصی بیرون شده و به طور شفاف در حضور مردم افغانستان براه افتد.

نقش سازمان‌ها و احزاب ملی، جامعه مدنی و سازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد. نقشه صلح باید تضمین‌کننده حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی باشد. – حمایت از تطبیق اعلامیه جهانی حقوق بشر و پلورالیزم سیاسی.

– لاش در راستای تحکیم دولت حقوقی و عاری از فساد و تطبیق یکسان قوانین. – حفظ آزادی‌های فردی، تقویت احزاب سیاسی، تساوی حقوق تمام اقوام ساکن کشور یکی از راهبردهاست

– تأمین حقوق و مکلفیت‌های تمامی اتباع (به ویژه زنان) مطابق قانون اساسی؛ پذیرفتن قانون اساسی و یا تعدیل آن مطابق احکام قانون اساسی که همه مردم افغانستان اعم از زنان، جوانان که جایگاهی‌شان را در قانون پیدا نکنند در نظر گرفته شود. با این راهبردها می‌توان آخرین دور مذاکرات پروسه صلح را با دستیابی‌های مؤثر و ارزنده که یک صلح عادلانه و پایدار را به یک روند در داخل کشور و منطقه و جهان عملی و میدل نمایم تا صلح بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن بخوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی‌عدالتی، برتری جویی و امتیاز خواهی از صفحه زندگی رخت بر بندد. قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینہ برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد.

وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان نقش ارزنده دارد
هموطنان عزیز به خاطر ارمان مشترک صلح متحد شوید.

زنده باد افغانستان آزاد مستقل
از قلم! زرغونه «ولی» ۲۰۱۹.۱۲.۱۱

صلح پایدار با حفظ تمام دست‌آوردها را باید حمایت کرد!

به نام خدا

هموطنان گرامی و اشتراک‌کننده‌گان محترم اعم از نماینده‌گان و نخیه‌گان اندیشوران دولت افغانستان طرف‌های درگیر جنگ به خصوص تحریک طالبان، نهادهای مدنی در مذاکرات سرنوشت‌ساز کشور ما سلام و عرض ادب دارم به شما!

خواهران و برادران عزیز!

از آنجاییکه می‌دانید امروز پروسه صلح و جنگ افغانستان به بحران منطقه و جهان مبدل شده است امروز نه تنها مردم افغانستان که چهار دهه جنگ خانمانسوزی را پشت سر گذاشته‌اند و تمام هست و بودشان را این جنگ به نابوی کشانده و کشور را به کوهله‌اتش بار مبدل نموده است.

کشور ما را ویران و مردم ما را تبدیل به غمپاره ساخته است که در چنین اوضاع پرشتاب و در چنین قافله‌دردناک و سنگپاره‌ای از دردها که مردم را خسته ساخته و ناتوان شده‌اند خوشبختانه امروز مردم و تمام جوانب جنگ متعقد به واژه صلح استند اجتماعی و صحنه‌متقبل شده‌اند و با مبارزات دشوار چندین ساله و مصارفات گزاف کشورهای متمدن و حامی حقوق بشر دست‌آوردهای نسبی را کسب کرده‌اند که به هیچوجه نمی‌خواهند زیر واژه صلح و ثبات به معامله کشانده شده و زنان بار دیگر از مشارکت‌های اجتماعی به دور و سیاه پوش و زندانی شوند و با زنجیر سنت در دست و پای‌شان به حاشیه رانده شوند.

بنابراین ما زنان حق خود می‌دانیم تا در این مذاکرات نقش و حضور پررنگ داشته باشیم؛ زیرا این صلح با سرنوشت نیم‌پیکر جامعه گره خورده است ما زنان حق خود می‌دانیم منجبت چهره‌های مستقل مطرح سیاسی در سیاست افغانستان و منطقه عملاً نقش داشته باشیم.

ما زنان حق خود می‌دانیم که هر نوع معامله را با سرنوشت مادران و خواهران و فرزندان مان که در پشت پرده‌ها و درهای بسته صورت می‌گیرد تقبیح می‌نماییم و بر علیه آن مبارزه می‌کنیم ما خواهان صلح در کشور با حفظ قوانین منشور ملل متحد و حقوق بشر هستیم سنگسار، معلولیت،

توهین و تحقیر، کتک زدن، اسارت را نمی‌خواهیم برعلیه چنین پدیده‌های مضحک و منفور مبارزه کرده سکوت را با مبارزات و دادخواهی امروز و آینده‌ها را می‌شکنیم و درفش ازادیخواهانه، شعار برابری و ملی را در سر لوح مبارزات خود قرار داده و یخزده‌گی 'جمود فکری، عزلت نشینی بی تفاوتی طرف‌های مذاکرات در این گردون نه بلکه صلح با کاروان بزرگ و یک ساختار گسترده که تمام مردم افغانستان دور از تبعیض و تعصب برابر و برادر در بستر مناسب صلح در با همی که تمام حقوق و ازادی‌های انسانی هر کدام مطابق قانون تصویب و تطبیق شود.

- ما خواهان چنین فضا با حفظ کرامت انسانی در جامعه استیم این راه ما است و در خط سرخ کار ما قرار دارد و نقش پیش‌قول را ایفا می‌نمایم با رستخیز و خود جوشی زنان و مثمم در این راه مبارزه می‌نمایم و هیچ معامله را به نام صلح با حقوق به دست داشته مان نمی‌پذیریم. نباید خواستار صلحی باشیم که منافع مردم و کشور ما را به معامله بکشاند و دست‌آوردهای را که با خون هزاران تن از مردم بی‌دفاع و جنگ زده ما به دست آمده است به باد فنا بدهیم که ما از تمام جوانب ذیدخل در پروسه مذاکرات صلح منجمله ملل متحد و حامیان بین‌المللی صلح افغانستان به خصوص امریکای‌ها که نقش سرنوشت ساز را در پروسه صلح دارند تقاضا می‌نمایم که در رسیدن به تأمین صلح سراسری با حفظ تمام دست‌آوردهای مردم ما در تمام عرصه‌ها که با مصارفات گزاف کشورهای حمایت‌کننده و قیمت خون مردم ما تمام شده است ما را تنها نگذارند به همراهی و حمایت مردم افغانستان همصدا باشند.

تا صلح بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن بخوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی‌عدالتی، برتری جویی و امتیاز خواهی از صفحه زندگی رخت بر بندد. قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد.

وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان نقش ارزنده دارد. و ارزو دارم موافقت‌نامه مذاکرات به تصامیم نهایی دستیاب شده است گروه طالبان از بلند گفتن و خود خواهی‌ها بگذرند به نرمش‌های سیاسی در جمع هموطنان بخار آرمان مقدس‌شان بشتابند تا ما پیام همدلی و شادی با اتحاد وهمبستگی و اهداف مشترک ما افغان‌ها به هموطنان عزیز اعلان می‌نمایم و تمام مردم ما و با اتحاد و اتفاق متحد با همدیگر پذیری به روند ملی‌ومنتقوی و سر زمین عزیز ما افغانستان نقش خود را انجام داد سربلند، مسقل آزاد با استقلالیت در جهان قدالم کنیم

هموطنان عزیز برادران خواهران از زده خاطر به خاطر ارمان‌های مشترک مادر وطن تأمین صلح و ثبات دایمی در سرزمین دردمند ما افغانستان عزیز متحد شوید. زیرا وحدت ما ضامن موفقیت ماست

زنده باد افغانستان آزاد و مستقل

تهیه کننده: زرغونه ولی جرمنی ۲۰۱۹

فهرست منابع

۱. راه بیرون رفت افغانستان از بحران ۲۰۱۹ زرغونه «ولی».

سخنرانی در تظاهرات هانوفر ۲۰۲۱/۰۹/۱۱

هموطنان مقیم هانوفر جرمنی سلام به شما!

سپاسگزارم از کمیسیون تدارکات این تظاهرات که من را هم دعوت کردید تا با سخنرانی ام صدای هموطنان جنگ زده داخل کشور را از این تربیون همچنان به گوش جهانیان برسانم. با ارجگزاری مقام شهدای گلگون کفن کشور به خصوص شهدای حوادث اخیر جبهه مقاومت ولایت پنجشیر به رهبری احمد مسعود، هموطنان گیر مانده در وضعیت نا هنجار در کابل و ولایات و دورد می فرستم به هموطنان داخل کشور که جانبازانه از ارزش‌های دموکراسی، تأمین عدالت اجتماعی، آزادی بیان و حقوق زنان سر بکف دفاع می‌کنند و مبارزه می‌نمایند.

با فرار رئیس جمهور غنی و همدستانش با ایجاد خلای قدرت به طالبان شانس داد تا داخل کابل شوند و قدرت سیاسی را به دست بگیرند هنوز چند روز از گرفتن قدرت سیاسی سپری نشده است که ما بار دیگر تجربه حکومت امارات را با دستگیری‌های شبانه، بمباردمان و خانه و کاشانه همشربان ولایت پنجشیر توسط طالبان و فوج پاکستان که خون صدها تن را ریختند و بار دیگر استخبارات پاکستان با مزدوران شان طالبان تجاوز سریع را به خاک افغانستان به ثبوت رسانید. اناپیکه ۴۰ سال جنگ نیابتی را دامن زدند و طالبان را در خاک خود پرورش کردند توسط آنان انتحار، انفجار، کشتار و خون مردم ما را ریختند و مردم را به نام تاجک، پشتون، ازبک، هزاره، هندو و ترکمن به جان هم انداختند تا به اهداف شوم‌شان نایل شوند که بمباردمان ولایت پنجشیر، دستگیری‌های شبانه در شهرهای مختلف کابل، نکاح اجباری زنان و دختران جوان انتقال‌شان به پاکستان جهت آموزش‌مدارس دینی است.

ندای ما زنان برای مردم افغانستان در هر جهت سیاسی، قومی و مذهبی که هستند این است! هموطنان امروز کشور ما مورد تجاوز پاکستان و مزدوران قرار گرفته است. (همه با هم متعهد شوید) بر علیه پاکستان و مزدوران‌شان کمر همت ببندید تا پیروی.

زیرا بار بار شکست ابر قدرت‌های جهان را با اتفاق و اتحاد تجربه کرده اید.

خواست ما از طالبان این است که در کنار مردم خود استاده شوند از منافع ملی کشور و از مردم خوددفاع کند از حمایت استخبارات پاکستان که تجاوز مستقیم در خاک افغانستان دارند دوری کنند؛ زیرا آنها بدون اهداف شوم‌شان ملت ما را کمک نمی‌کنند؛ زیرا تاریخ انرا به اثبات رسانیده است و حاله دست آنان نشوید؛ زیرا طالبان چشم انتظار مردم ما بودند که شما صلح و ثبات را در کشور تأمین می‌کنید با تغییرات مثبت در ایدیالوژی تان ولی متأسفانه یک‌ه تازی، خود خواهی، موقف طلبی و انتقام جویی‌های اخیر تان نشان داد که شما هم مانند دیگران آجیر هستید و آب از آسیاب پاکستان می‌نوشید. به پاس شهدای گلگون کفن کشور. به پاس ویرانی و کشتار جوانان، زنان و اطفال کشور، حلقه مزدور را از گوش تان بر دارید، همانطوریکه به مردم وعده کردن اید در تأمین حاکمیت مردمی، اجماع ملی، تأمین حقوق زنان که نیم پیکر جامعه را تشمیل می‌دهند، تأمین صلح و آرامش، حمایت جوانان، تأمین حقوق شهروندی، تأمین ازادی بیان تلاش نماید تا باشد تاریخ کشور از گناه‌های دوره ی تاریک اماران که به رنگ سیاه در تا یخ درج است انرا بهرنگ سبز دوستی، برادری و برابری‌رقم بزنید.

من منحیث یکی از فعالین سیاسی اجتماعی و فرهنگی مسئول اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرزی و یکی از مسئولین رسانه‌های معتبر بیرون مرز دریچه بهار اروپا اعتراض خود و هیأت رهبری ما را به خاطر حملات وحشیانه و ستمگرآمهره و ولایت پنجشیر، لت و کوب زنان در تظاهرات کابل، بدخشان، اندراب و دیگر ولایات ابراز میدارم و اعمال جنایتکارانه غیر انسانی تان را تقبیح می‌نماییم و پیشنهاد می‌کنم!

۱- زنان بیشتر از نیم پیکر جامعه را تشکیل می‌دهند حذف وزارت زنان را در کابینه تان و محو ساختن مشارکت زنان در اجتماع که با قربانی‌ها همراه بوده است خود نمایانگر خشونت علیه زنان است هرچه زودتر تغییر سیاست دهید حقوق خواهران، مادران و تمام أقشار جامعه و تأمین صلح و ثبات را پیشه کنید در غیر ان موفقیت شما نا ممکن است.

۲- کشتار، قتل و انتقام جویی را از خود دور کنید به خصوص حوادث اخیر ولایت پنجشیر که توسط شما و بهرحمایت فوج پاکستان و حضور جنرالان بلندپایه پاکستان در جنگ پنجشیر با طیاره‌های بدون سر نشین پاکستانی که نمی‌توان انکار کرد تقبیح کرده برای‌شان هوشدار می‌دهیم!

مردم افغانستان غلامی اجیران پاکستانی و کشورهای ابر قدرت را نیزرفته و نمی‌پذیرند با خون خود تاریخ را رقم می‌زند و مبارزه می‌کنند تازپیروزی مهره شما و تمام جهانیان به ثبوت رسیده است. ادامهرچنین بمباردمان‌های پاکستانی عمر حاکمیت شما را کوتاه کرده و اعتماد مردم را از

دست می‌دهید دیگر کردم در کنار تان نخواهد بود مانند رئیس جمهور غنی و دیگران فرار می‌کنید کهربا و نسل‌های بعدی جز شرمساری در تاریخ از خود چیزی به جا نمی‌گذارید. ما زنان پیشنهاد می‌کنیم که ارزو بیان را خفه نکنید، خبر نگاران و ژورنالیستان را نکشید، بگزارید حقیقت‌ها را نشر کنند تا تمام جهان بدانند در افغانستان چه می‌گذرد تا قضاوت جهان را با خود داشته باشید که از اعمال ناشایسته دوری کنید مطابق نورم‌های بین‌المللی بهز اجماع ملی و حکومت همه گیر احترام بگزارید. از ادمکشان توسط نیروهای پاکستان در وطن تان دست بکشید. ۳- مازمنحیث خواهران و مادران شما بیشترین اسیب را با شهادت فرزندانم، ویرانی کشور متقبل می‌شویم پیشنهاد می‌نماییم.

ترفندهای نظامی پاکستان به شما مردم ما را بیشتر می‌کشند، وطن را تخریب می‌کنند، اقتصاد نیمه بند ما را از بین می‌برند، هموطنان ما بیشتر از دیروز مهاجر می‌شوند، دست‌آورد های ۲۰ سال ما را محو و نابود می‌کنند تا دیگر نسل آماه نداشته باشیم؛ زیرا نسل آگاه، استعمار ظلم، برده‌گی را نمی‌پذیرند جوانان ما ازاده هستند و ازاده‌گی را از نیا کان‌شان به میراث گرفته‌اند، آنها می‌جنگند و مشت پولادین به دهن متجاوزین هستند، از شما انتظار می‌رود که منحیث سیاستمداران هوشیار در حمایت جوانان و وطن باقی بمانید و خردمندانه و مستقلانه از ارمانهای مادر وطن دفاع کنید تأمین صلح را به شمل واقعی ان در گفتار و کردار تان پیام اور باشید در غیر ان کردم با شما نیستند اگر شما با ادامه جنایات تان امارات دوره گذشته را زنده می‌کنید که مردم افغانستان به خصوص زنان از ان متنفر هستند.

مرگ بر پاکستان و مزدورانش

زنده باد افغانستان آزاد مستقل و سر بلند

اتحاد، اتفاق و همبستگی ما ضامن پیروزی ماست

تهیه کننده: زرغونه ولی بریمن جرمنی ۲۰۲۱/۰۹/۱۱

فهرست منابع

۱. تحلیل و نظریات زرغونه «ولی».

سخنرانی در کنفرانس پولیس کابل

تشدید جنگ و خشونت از جانب طالبان در افغانستان به خصوص به ولایت هلمند! جنگ و خون ریزی توسط گروه طالبان نه تنها جهت تسخیر دوباره ولایت هلمند راه اندازی شده است بلکه در ۲۴ ولایات کشور با قتل، کشتار، ویرانی و بی جا شدن مردم از خانه و کاشانه‌شان روز به روز اوج‌گیر بوده که صدها کشته و زخمی از خود به جا گذاشته است. جنگ در حالی تشدید می‌یابد که طالبان با دولت جمهوری افغانستان در دوحه مرکز قطر مذاکرات میان افغانی را سپری می‌نمایند که تأکید دولت و مردم افغانستان در جریان مذاکرات میان افغانی اعلان آتش بس است که طالبان به توافقنامه ۲۰ ماده‌ای میان امریکا و گروه طالبان تأکید می‌نمایند

با وجودی که داکتر خلیل زاد نماینده ویژه امریکا در مصاحبه تلویزیونی طلوع در مورد انجام یافتن بندهای قطعنامه از جانب امریکا اشاره نموده و همچنان گفت که با تأمین صلح بقیه بندها توافقنامه هم اجرا می‌شود و خروج قطعات نظامی امریکای به طور کل مطابق توافقنامه انجام می‌پذیرد، با این همه تحولات اخیر به خصوص قبول رهایی ۵۰۰۰ تن طالب از جانب دولت افغانستان که با فشارهای امریکا همراه بود مورال بلند جنگ را با حمایت امریکا در توسعه جنگ در ولایات افغانستان به دست آورده و از طرف دیگر روحیه طالب پذیری را در میان اردوی ملی و مردم افغانستان با دست‌آوردهای اخیرشان توسعه داده‌اند که عقب‌نشستی سربازان در پوسته‌های پولیس ملی و محلی را در ولایت هلمند با خود داشت.

سوالات متحدد در مورد پروسه تأمین صلح وجود دارد.

– آیا واقع طالبان تأمین صلح را در افغانستان می‌خواهند و یا امتیاز گیری بیشتر در نظام سیاسی آینده کشور؟

– چرا طالبان جنگ با امریکای‌ها را قطع در مقابل برادر کشی با مردم افغانستان را ادامه می‌دهند در حالی که ادعای خدمتگذاری به مردم دارند؟

پاسخ به این سوالات با تشدید جنگ از جانب طالبان پیچیده تر می‌شود؛ ولی انحطاط پذیری دولت در مقابل این همه بیکه تازی‌های طالبان از نظر دور نداشته و دیده می‌شود که دولت افغانستان آمادہ پذیرش صلح و قطع جنگ است آن چه در مورد گفته آمدیم.

طالبان که از دو روز به اینطرف به گرفتن دوباره ولایت هلمند تلاش کردند گزارشات بیشتر در مورد وجود دارد که با حمایت قطعات نظامی امریکا حملات‌شان عقب رانده شد در حالی که

نظریات متفاوت در مورد خروج قطعات نظامی امریکا تا دسامبر سال روان حرف زده می‌شود؛ ولی جنرال مارک میلی در مورد حمایت قطعات نظامی گفته است تا زمانی که جنگ در افغانستان ادامه دارد قطعات نظامی امریکا به طور کل خارج نمی‌شوند در دفاع از مردم افغانستان و نیروهای دولتی مطابق فیصله شورای امنیت قرار خواهد داشت که ما شاید حملات هوایی‌شان در حمایت دولت و عقب رانی طالبان از لشکرگاه مرکز ولایت هلمند و ولسوالی‌های همجواریش بودیم و همچنان جنرال اسکلت میلر فرمانده کل نیروهای خارجی در افغانستان قطعات گفت طالبان باید حملات‌شان را متوقف سازند.

ولی هنوز جنگ ادامه دارد که در این جنگ خسارات مالی به دولت افغانستان قطع لین برق کهدمیان قندهار و هلمند است که وسایل تخنیک‌اش هم به یغما برده شده است خسارات جانی هم به طالبان و همچنان به جانب دولت افغانستان وارد گردید و طبق اخبار بی بی سی بیشتر از ۴۵۰۰ خانواده در هلمند اواره و بیجا شده‌اند که با مشکلات دست و گریبان هستند.

طبق گزارشات رسیده از مسئولین مهاجران ولایت هلمند سید محمد امین مسئول مهاجرین آن ولایت گفته است برای بیجا شده‌گان امکانات نا چیز در اختیار دارد و پیشنهادات به اداره امداد رسانی به حوادث طبیعی کابل ارسال نموده‌اند و همچنان مردم محل به کمک بیجا شده‌گان شتافته‌اند؛ زیرا هوای سرد خزان و نداشتن مواد ارتزاقی و پوشاک از مشکلاتی عاجل‌شان است و کمک‌های رسیده هم بسنده نیست مسئولین ولایت هلمند تشویش خود را ابراز داشته‌اند. از هموطنان که در خارج کشور مهاجر و یا مقیم هستند مثل همیشه تقاضا می‌شود به خصوص نهادهای اجتماعی، فرهنگی در مورد حمایت و همکاری با آواره‌گان جنگ زده ولایت هلمند بیبوندند و دستگیر هموطنان جنگ زده ما باشند.

زرغونه (ولی) جرمنی مؤرخ ۲۰۲۰.۱۰.۱۳

فهرست منابع

۱. رسانه‌های افغانستان.
۲. مسئول مهاجران ولایت هلمند.

طرح پیشنهادات راهبردی صلح شما با آدرس سه جناح (به طالبان، دولت افغانستان و امریکا)

متن سخنرانی در نشست مذاکرات صلح در دوحه

زرغونه «ولسی» فعال مدنی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی در اروپا کاندیدای ولسی جرگه ۱۳۹۷
افغانستان!

به نام خدا

هموطنان گرامی و اشتراک کننده‌گان محترم اعم از نماینده‌گان، نخبه‌گان، اندیشوران دولت افغانستان، طرف‌های درگیر جنگ به خصوص تحریک طالبان، نهادهای مدنی، احزاب سیاسی، اپوزیسیون، مهمان‌های خارجی در مذاکرات سرنوشت ساز کشور ما افغانستان عزیز در دوحه.

سلام و عرض ادب دارم به شما!

زرغونه «ولسی» فعال مدنی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی در اروپا کاندیدای ولسی جرگه دور
هفدهم ۱۳۹۷ افغانستان!

نخست سپاسگزار استم از میزبانی کشورهای پروسه مذاکرات تأمین صلح افغانستان به ویژه از دولتمردان صلح دوست کشورهای جهان که به ختم جنگ در افغانستان علاقه‌مند هستند و ما را هم‌رایی می‌نمایند با میانجی‌گری فرزند صلح جو و متعقد به انسان دوستی و تأمین عدالت اجتماعی در جوامع بشری محترم زلمی خلیل زاد که در رگ و پودش عدالتخواهی را در کشورهای جنگ زده گاه در افغانستان گاه در سوریه و عراق با احساس بلند شب و روز خستگی نا پذیر در تأمین صلح و ثبات کشورهای جنگ زده تلاش می‌ورزد که خدمات‌شان منحیث یک انسان صلح جو و انسان دوست قابل قدر و ستودنی است.

خواهران و برادران عزیز!

افغانستان بیش از هر زمان دیگر در بحرانی‌ترین لحظات تاریخی خود به سر می‌برد. بحرانی که در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، امنیتی و حتی عرصه فرهنگی کشور را متأثر ساخته است، هر روز از مردم ما قربانی می‌گیرد و بسترش را گسترده‌تر می‌سازد.

خسونت، نفاق، انتحار، انفجار، قتل، کشتار، ویرانی، چهار دهه است که تمام هست و بود کشور را منهدم نموده است قلب‌ها را محلول مادران و پدران ما را داغدار نموده است جوانان ما را بیشتر به کام مرگ فرو برده و هر روز از روز بیشتر غم و اندوه را در کشور سراسری ساخته است امروز هیچ جناحی در گیر در این جنگ خانمان سوز افغانستان از داغ جگر گوشه‌های‌شان به دور نمانده و همه اندوه گین و زخمی استیم در جنگ هیچگاه کسی برنده نمی‌باشد و ما این تجربه را چهار دهه با خود داریم، محبت‌ها، صمیمیت‌ها به دشمنی‌های ژرف مبدل شده است، برادر کشی در کشور توسعه یافته است، امروز هر عضو بدن ما که مردم ما استند درد می‌کشند و زخمی‌اند بدون شک من درد دارم، شما درد دارید، همه ما زخم خورده و دردمند استیم و همه مردم که در این چهار دهه اعم از جوانان اطفال، زنان، پیر مردان ناتوان که شهید شده‌اند همه از افغانستان استند از یک سرزمین اندوه بار که بیک نقطه کوله بار آتش و جنگ جهان و منطقه مبدل شده است این سرزمین زخمی که وجب وجب خاکش با خون سرخ شهدا رنگین است افغانستان نام دارد. دیار من و تو، دیار مادران اشکیار و جوانان به خون غلطیده که دیگر توانایی این دردها را ندارند فضای‌اش از بوی باروت و جنگ و آسمانش تیره و سیاه رنگ است آنقدر خسته از جنگ و غبارآلود است که امروز مردم ما آرزو می‌کنند ای کاشک متولد افغانستان نمی‌بودیم.

ای کاش ما در کشور متولد می‌شدیم مانند سرزمین‌های که آنجا صلح است از آتش از کشتار از جنایت به دور می‌بودیم و امنیت شهروندی می‌داشتیم با عزت ابرو در بین کشورهای جهان سربلند می‌بودیم و نام اجدادمان را در تاریخ که برای ما امانت بود حفظش می‌کردیم ای وای! که امروز من به نام افغان مهاجر بی فرهنگ در جهان معرفی شده‌ام و هیچ دولتی از حقوق من به نام افغانی در حمایت قرار ندارند و مانند ده‌ها کشور دیگر جنگ زده به من حرمت انسانی نمی‌نمایند؛ زیرا من جنگ زده افغانستان استم که به نام تروریست و آدم کشان قرن معروف‌ام، ای وای بر ما که باز هم که از این تربیون برای تمام شما فرزندان افغانستان با ندای مادر وطن بلند و بلندتر صدا می‌کشم که ای هموطن بس است ما در هم زدیم، جنگیدیم، کشتیم، توهین کردیم، تحقیر کردیم؛ ولی هیچ کدام ما موفق نشدیم و برنده نیستیم شرمسار تا ریخ استیم که توانستیم به وعده‌های خود برای مردم وفا کنیم عوض دسترخوان پر نیمه نان را از دسترخوان‌شان کم کردیم

و به عوض هزاران شهید دادیم چرا؟ به خاطر که ما بنا بر همین خواسته‌ها، غرورها، جاه طلبی‌ها، خودخواهی‌ها، برادر، فرزند، خواهر و مردم خود را کشتیم و خود ما با دستان خود تخم نفاق کاشتیم.

دیگر بس است امروز ما و شما و کشور ما به صلح و قطع جنگ نیاز دارد و من مطمئن استم که با خوانش همین درد هر کدام شما در قلب‌ها و مغزهای تان ژرف فرو رفته و آرزوی صلح را به زودی در کشور با خود دارید بیاید این واژه آرامش بخش دل‌ها و روح روان مردم جنگ زده خود ژرف نگری کرده در راه تحقق آن از همین لحظه با از خودگذری‌ها و با بزرگ منشی‌ها گام بگذاریم و به زودی دهل غم و اندو که سال‌هاست نواخته شده به ساز شادی همبستگی و مصالح مبدل بسازیم اشک را از چشم یتیمان پا برهنه و مادران درد مند دور کرده همه با هم در فضای اخوات و برادری شادمانه با هم زیست نمایم و یک افغانستان آزاد مستقل متحد دور از تمام مصاحب وارد شده در کشور ما اعم از تعصبات قومی، زبانی، فقر و بیچاره‌گی، کشتار و قتل، انتحار و انفجار را اباد کرده و برای نسل‌های بعدی یک کشور شگوفان و صلح دوست را ایجاد کنیم و آزادی و استقلال را با حفظ جغرافیای افغانستان سربلند هدیه نمایم.

تحقق این دیدگاه‌ها خیر و مصلحت کشور به مهرورزی، صمیمیت، شفقت و اعتماد با باورمندی و شجاعت در توافق تمام جناح‌های درگیر که امروز به خاطر انجام دین مادر وطن گرد هم جمع شده‌اند و مانند دوکتوران دلسوز و نخبه‌گان جواب دهی به نسل فردای کشور. با همدیگر پذیری و انحناف پذیری به یک دید واحد کنار بیاید و از همین تربیون اعلان مصالح و آشتی ملی نمایم تا بیرق شجاعت و همدلی مردم افغانستان آزاد و مستقل را بار دیگر در فضای صلح به اهتزاز در آوریم ما با همدیگر شفقت و صمیمیت لازم را میان هم ایجاد کنیم ما باید اعتماد و باورمندی به اطاعت از اوامر الهی را که فرض ما است داشته باشیم.

زیرا وای مسلمان استیم و اسلام منادی صلح و دوستی میان تمام انسان‌هاست و دیدگاه اسلام درباره روابط انسان‌ها در زندگی اجتماعی بر پایه صلح و همکاری نیکوکارانه بشری استوار است. خداوند(ج) در قرآن کریم می‌فرماید:

«ای آدمیان ما شما را از زن و مرد آفریدیم و بر دسته‌ها و طوایف گوناگون قرار دادیم تا با یکدیگر آشنا شوید و بدانید که در این میان آنکه نزد خداوند گرمی‌ترین است که پرهیزگار باشد و خداوند بر همه چیز آگاهی دارد».

نقاط مشترک خویش را به حیث افغان و مسلمان جستجو کنیم. ما باید شجاعت و درایت شنیدن زخم‌ها، دردها ناراضی‌هایی را داشته باشیم، عوامل ریشه‌ای و دلایل جنگ را ارزیابی کنیم و

همچنان به پیشنهادات مختلفه برای آشتی و مصالحه را تنها گوش بدهیم. بلکه در تحقق آن کوشا باشیم. مذاکرات دهمین بار پروسه صلح را با دستیابی‌های مؤثر و ارزنده که یک صلح عادلانه و پایدار را که بستر مناسب برای تمام اتباع افغانستان باشد به یک روند در داخل کشور و منطقه و جهان عملی و مبدل نمایم.

با این طرح پیشنهادات:

- اول‌تر از همه آتش بس رسیدن به یک آتش بس عمومی و دایمی و گشودن راه تفاهم و مذاکره بین تمام طرفین درگیر با ایجاد یک فضای اعتماد و باور که جایگزین دشمنی‌ها و برخوردهای نظامی در گذشته بوده است گره گشای رسیدن به صلح می‌باشد در چنین فضا گفتمان بین الافغانی قطع جنگ و آشتی ملی را ایجاد کرد این گفتمان شامل تمام گروه‌ها، احزاب، تنظیم‌ها، جناح‌ها و جریان‌های سیاسی و نظامی که در حوزه افغانستان و منطقه فعالیت دارند باشند و قانع شوند تا دست از فعالیت‌های تخریبی و نظامی علیه یکدیگر خود در منطقه بردارند.

افغانستان برای دریافت صلح برای همگرایی ملی و بین‌المللی نیاز دارد که اجماع ملی ضرور پنداشته می‌شود.

هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح مورد بررسی قرار دهیم، در آن صورت افغانستان به ایجاد و استقرار دولت ملی، اتحاد و همبستگی ملی و تشکیل اردوی نیرومند ملی و نظام مستقل، آزاد و دموکراتیک مبتنی بر مشارکت ملی و برپایی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی قومی و منطوقی از همه اول‌تر تعصبات قومی و زبانی را کنار گذاشته به همدیگر احترام بگذاریم و فرصت‌های همصدایی و همگرایی و برادری و برابری ایجاد شود و اجماع منطوقی که یکی از اساسی‌ترین رویکردهای ارزنده است.

ایجاد دیالوگ ملی، و تأمین اراده ملی برای تأمین صلح ارزنده است.

نقش سازمان‌ها و احزاب ملی، جامعه مدنی و سازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد. نقشه صلح باید تضمین کننده حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی باشد.

یکی از اساسی‌ترین راهبردها برای تأمین صلح است - افغانستان برای دریافت صلح برای همگرایی ملی و بین‌المللی نیاز دارد.

هرگاه بعد نقش مردم افغانستان را برای تأمین صلح مورد بررسی قرار دهیم، در آن صورت افغانستان به ایجاد و استقرار دولت ملی، اتحاد و همبستگی ملی و تشکیل اردوی نیرومند ملی و

نظام مستقل، آزاد و دموکراتیک مبتنی بر مشارکت ملی و برپایی رستاخیز ملی دور از تعصبات زبانی قومی و منطوقی نیاز دارد و کاربرد خارجی می‌تواند نقش ارزنده را در پروسه صلح داشته باشد.

از یک سو برای جلب حمایت‌های بین‌المللی و به ویژه متحدان استراتژیک افغانستان مانند آمریکا در نظر گرفته شده باشد و از سوی دیگر پاکستان که همیشه یکی از حامیان جنگ افغانستان بوده برای اعمال فشارهای بین‌المللی بر پاکستان در شرایط موجود یکی دیگری از کاربرد هاست استقلالیت دولت و قطع مداخلات خارجی.

- ❖ دفاع از تمامیت ارضی، استقلال، حاکمیت و وحدت ملی. برای پایان جنگ ارزنده است.
- ❖ ایجاد دیالوگ ملی، و تأمین اراده ملی برای تأمین صلح است.
- ❖ گفتمان صلح از حالت خصوصی بیرون شده و به طور شفاف در حضور مردم افغانستان به راه افتد.
- ❖ نقش سازمان‌ها و احزاب ملی، جامعه مدنی و سازمان‌های اجتماعی باید مشخص گردد. نقشه صلح باید تضمین کننده حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور و ضمانت بخش ارزش‌های مدنی باشد.
- ❖ امن و آزادی برای اجرای مناسک دینی همه ادیان و جلوگیری از استفاده‌های ابزاری از مقدسات دینی غرض اهداف سیاسی جهت اعتماد سازی در پروسه صلح قوت می‌بخشد.
- ❖ حمایت از تطبیق اعلامیه جهانی حقوق بشر و پلورالیزم سیاسی.
- ❖ تلاش در راستای تحکیم دولت حقوقی و عاری از فساد و تطبیق یکسان قوانین.
- ❖ حفظ آزادی‌های فردی، تقویت احزاب سیاسی، تساوی حقوق تمام اقوام ساکن کشور یکی از راهبردهاست.
- ❖ حقوق و مکلفیت‌های تمامی اتباع (به ویژه زنان) مطابق قانون اساسی.
- ❖ پذیرفتن قانون اساسی و یا تعدیل آن مطابق احکام قانون اساسی که همه مردم افغانستان اعم از زنان، جوانان که جایگاه‌شان را در قانون پیدا بکنند در نظر گرفته شود.
- ❖ حمایت از روند خروج با مسؤلیت قوای خارجی مطابق جدول زمانی. بعد از توافقات و ایجاد فضای اعتماد متقابل با این راهبردها می‌توان دهمین دور مذاکرات پروسه صلح را با دستیابی‌های مؤثر و ارزنده که یک صلح عادلانه و پایدار را به یک روند در داخل کشور و منطقه و جهان عملی و مبدل نمایم.

تا صلح بایستی بستر مناسبی باشد که همه افراد این کشور بتوانند در پرتو آن به خوبی و با عزت زندگی نمایند. کدورت، خصومت، تبعیض و بی عدالتی، برتری جویی و امتیازخواهی از صفحه زندگی رخت بر بندد.

قانون و عدالت در همه زمینه‌ها، به ویژه در زمینه برخورداری از حقوق قانونی و امکانات ملی یکسان حکم نموده و اجرا گردد.

وحدت همبستگی با همدیگر پذیری در پروسه صلح افغانستان نقش ارزنده دارد.

هموطنان عزیز به خاطر ارمان مشترک صلح متحد شوید.

زنده باد افغانستان آزاد مستقل

از قلم! زرغونه «ولی» ۲۰۱۹/۱۲/۱۱

فهرست منابع

۱. مقالات راه بیرون رفت افغانستان از بحران.
۲. تحولات سیاسی تحلیل و تفکر در مورد افغانستان.

سخنرانی در کنفرانس اروپایی حزب ۲۰۱۹

سلام به شما فرزندان صادق و وفادار به آرمان‌های ح د خ ا:

من زرغونه «ولی» من‌حیث یکی از چهره‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و مدنی در اروپا و داخل کشور که چندی قبل کاندیدای ولسی جرگه افغانستان بودم و تا دروازه‌های پارلمان مبارزه کردم؛ ولی بنابر وضعیت سیاسی موجود و چالش‌های انتخابات چهره‌های مترقی از در پارلمان راننده شدند و باز قدرت به دست مافیای زر و زور افتاد که درد ملت انجام ندارد تا وحدت و یکپارچگی نیروهای مترقی رفقای عزیز!

امروز بار دیگر در زیر این چتر باز هم چهره‌های پر بار کشور خدمتگذاران صادق و دست پاک کشور به خاطر مساعی مشترک و کار مؤثر با تجربه از اندوخته‌های نیک ما از گذشته و مطابق به اساسنامه حزب گرد هم جمع شدیم تا روی یک ساختار کارا، فعال دور از مصایب گذشته اعم از خودخواهی، یکه تازی، برخوردهای سلیقوی، عدم همدیگر پذیری، ، تعصبات قومی با درک شرایط جنگ و انتخار موجود در کشور که از مردم ما روزانه صدها قربانی می‌گیرد، سیاست‌های امریکا در قبال پروسه صلح که فرایندی با محورین افغانستان نبود و نیست که شروع و لغو پروسه صلح از جانب رئیس جمهور ترامپ که بازی‌های هستراتیژیکی امریکا با طالبان، توسعه یافتن جنگ در ولایات و شهرها کشور، پروسه انتخابات ریاست جمهوری و غیره چالش‌ها با درک این وضعیت بحرانی در کشور می‌خواهیم روی میکانیزم و انتخاب اشخاص شایسته با انتخابات آزاد بار دیگر سرنوشت حزب پر افتخار مان را در اروپا رقم زنیم تا بتوانیم به رهبری شورای اروپایی حزب ما با قوت و شجاعت بار دیگر نقش ارزنده را در سیاست‌های جاری کشور به خاطر تأمین عدالت اجتماعی، قطع جنگ و تأمین صلح دایمی و سراسری داشته باشیم؛ زیرا اهداف ما خدمت بمردم و آرامی و اسایش مردم و میهن ما بوده و است بجا می‌دانم که من من‌حیث یک بانو و مدافع بانوان کشور بیشتر از همه می‌خواهم توجه شما را به نقش ارزنده و مؤثر بانوان چه در

سیاست‌های روز و چه در مسایل حزبی و اجتماعی در رهبری شورای اروپایی تا سطح شوراهای کشوری جلب نمایم؛ زیرا می‌خواهیم حزب ما با اندیشه‌های سیاسی و خواست‌های برحق ما همگام و هم‌نوا باشد از احزاب فونده میتالیستی و افراطی‌گرا در صدر فعالیت‌های سیاسی دموکراسی و ازادخواهی تجدید شوند و قرار داشته باشد تعداد بانوان سرسپرده ما در داخل و خارج کشور کم نیستند که عمر عزیز را صرف اهداف والای همین حزب پر افتخار در کنار مردان آزاد اندیش و مترقی نموده‌اند ولی بنابر معاذیر تعدادی بیشترشان گوشه عزلت اختیار کرده‌اند از اندیشوران، سیاسیون زیر همین چتر و بیرونی خواهشمندم مو شگافانه ژرف نگری نمایند چالش‌های که به خاطر حضور دوباره زنان که تا بحال پیشروی‌شان قرار دارد بر جسته ساخته بازگشت دوباره این بانوان و رفقای ما را در صدر وظایف و دساتیر روز قرار دهند تا ما در شوراهای کمیته‌های حزبی یک دو بانو نه بلکه مانند گذشته تعدادی بیشتر زنان را با خود داشته باشیم و اهداف حزب پیشرو مان را برای بانوان و نسل جوان ترویج نمایم تا در آینده نیرو بلنده جوانان در کنار ما باشند.

کار روشنگری که امروز نقش ارزنده را برای تبلیغ و ترویج اهداف پاک و مقدس ما دور از تمام مظاهر منفی اعم از چور، چپاول دارای عامه، فساد اداری، خشونت علیه زنان، تبعیض جنسیت، تبعیض انتحار و کشتار، سیاست‌های منفی در قبال منافع ملی کشور در منطقه و جهان، مبارزه به خاطر تأمین صلح دائمی و سراسری باید یکی از برنامه‌های کاری مشخص ما باشد و در تقویت و حمایت رسانه‌های دست داشته اعم از دریچه بهار در اروپا که با نشر برنامه‌های گفتمان سیاسی و برنامه اجتماعی نوای زن، سیمای مهاجر، دنیایی جوانان، ادبیات و فرهنگ و لحظه با هنر مند جوان دست بلند دارند و همواره مسئولین این برنامه در تلاش تبلیغ و ترویج کار روشنگری و سیاست‌های روز ما و احزاب مترقی با کمترین امکانات تلاش می‌ورزند تا کار ثمر بخش را که خواست و اهداف روشنفکران و ترقی خواهان است از یکسو و از سوی دیگر جهت اتحاد و همبستگی نیروهای پراکنده که متأسفانه ما شاید جدا شدن ده‌ها جزیره حزبی از بدنه حزب پر افتخار ما استیم در پروسه وحدت همبستگی و جمع شدن‌شان زیر یک چتر تلاش داریم و همچنان برای روشنگری ذهنیت عامه در قبال اهداف و آرمان مترقیان و روشنفکران انجام دین وطنی و حزبی خویش را می‌نمایم.

وبسایت‌های وزین حقیقت و دیگر صفحات انترنتی حزب، جراید و نشرات حزبی و صفحات اجتماعی رأی پرچم، درفش جوانان و غیره باید از آنان حمایت و پشتیبانی کرد؛ زیرا با اندیشه، قلم و سخن پردازی، سیاسیون، نخبه‌گان و اندیشوران از طریق همین رسانه‌ها به معرفی بیشتر

اهداف و مرام ما می‌توان کار ثمر بخش را انجام داد که در این راستا همکاری، نظریات ارزنده و سازنده تان را دریغ ننماید ما را همراه و همگام باشید؛ زیرا کار مشترک ما با دست‌آوردهای بزرگ همراه خواهد بود.

با دروذهای رفیقانه

به پیش به سوی آرمان‌های والای حزب پیشتاز ما

زنده باد افغانستان

جرمنی ۲۰۱۹

پیام بهاری به تلویزون جهانی بهار

بهار آغاز همدلی و شادی که با فرا رسیدن فصل گل و شگوفه شادابی و طراوت را به طبیعت اهدا می‌کند جلوه‌گری‌های بهار تماشا و مطبوع عطر آگین را در تن گل سبز زمین دوباره زنده می‌سازد بلبلان نغمه سرا و پرندگان خوش خوان به نغمه خوانی‌های فرح بخش و ترانه دلنشین آغاز می‌کند.

آری! بهار را می‌توان فصل تازگی و تحول بزرگ حیاتی در زمین دانست تحول که با نو آوری‌ها و همگرایی‌ها همراه است؛ پس قافله بهار را باید دنبال کرد تا با همگرایی‌ها و همدلی‌های مان در راه خدمت صادقانه و کار ارزنده روشنگری در بین مردم دردمند کشور با متانت و جسارت قدم گذاشت و فروغ زندگی را با زیبایی‌هایش از سر گرفت افسردگی و پژمردگی‌های سرد حیات را کنار گذاشت تا روح دوباره در کالبد طبیعت بی جان را زنده ساخت و در آن شگوفای و شادی بخشید و با همدلی و همراهی همکاران بهار پیشگام کار روشنگری برای هموطنان و مردم عزیز ما و سرود جدید را در صفحه زندگی نواخت و این سرودها را جاودانه ساخت تا باشد نسل‌های آینده آن را به میراث گرفت و سرزمین آزاده و درد مند ما را برای همیشه خرم و شاداب نگه داشت.

ایجاد تلویزیون بهار با ترسیم خط‌های سبز روشنگری در بین مردم خود حیات تازه جهت اتحاد اتفاق و همدلی برایمان بخشید و تازه که یکسال از ایجاد آن می‌گذارد با فعالیت‌های چشمگیر و تلاش شبانه روزی دست اندر کاران بهار هزاران قلب‌های دردمند را اشغال کرده و سرور بخش دلها بوده است و راه اتحاد و همبستگی را دنبال کرده که این روزنه روشنگری جایگاه هزاران تن هموطنان ما از اقوام و قبایل ساکن کشور بوده است که موفقیت را به گرداننده‌گان و ایجاد گران بهار از صمیم قلب تبریک گفته گام‌های استوار و متین‌شان را آرزو داریم.

زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۱۸/۰۳/۱۷

پیام تبریکی زرغونه (ولی) فعال مدنی اجتماعی و فرهنگی مقیم جرمنی به مناسبت جهانی شدن وب سایت وزین افغان جرمن اون لاین مؤرخ ۲۰۱۷/۰۲/۱۷

دنیا مدرن امروز ما که یکی از شگفت‌های دستیابی کشفیات انسانی است بیشتر از هر زمانی دیگری به ادبیات و کار وسیع روشنگری به سیستم جدید، تخنیک پیشرفته و مدرن امروز با کار وسیع در میان مردم ما در داخل و خارج از کشور به خصوص نسل جوان نیازمند است. در روز گار خشم و ظلمت و کم‌رنگی مهر و عاطفه‌ها در وجود انسان‌های امروزی، تعصب و یکه تازی خوشبختانه از مهرورزان و عارفان با عشق و معرفت بهره می‌گیریم؛ زیرا نسل‌های بعدی نیاز به قلب‌های با صفا، مهربار و مجهز به علم و فن الکترونیک جهان امروزی را نیاز دارند که این قلب‌ها را می‌توان در وجود نخبه‌گان فرهنگی قلم و سخن و کارمندان فنی علم و عرفان مدرن امروزی هیأت دبیران و بسایت وزین افغان - جرمن - اون - لاین شاعر، نویسنده، شخصیت چند بعدی فرهنگی و اجتماعی بانو معزز صالحه واهب واصل، محترم قیس جان کبیر شخصیت بلندپایه فرهنگی و تیم کاری ایشان که روز تا روز با زحمات و پشت کار در نشر مطالب ارزنده از این روزنه بر بلندترین قله ادبیات عرفانی فارسی (دری) به پا ایستاده‌اند که خورشید تابان تارنمایی افغان - جرمن - اون - لاین مطابق إحصائیه جدید یکی از پر بیننده ترین وبسایت‌های انترنتی گردیده به موفقیت‌های مزید نایل شده است که امروز ما و شما شاهد آن هستیم و منحیت یکی از همکاران قلمی این تارنمایی وزین اینروز را جشن می‌گیرم و این موفقیت بزرگ را برای دبیران مدبر و تیم کاری‌شان از صمیم قلب تبریک می‌گویم با مواظبت و حمایت از کار کردهای این دو شخصیت فرزانه گامهای پر ثمر ترشان را آرزو دارم.

زرغونه «ولی» مؤرخ ۲۰۱۷/۰۲/۱۷

یکی از مسؤولین و گرداننده‌گان برنامه اروپایی دریچه بهار

پیام زرغونه (ولی) فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بمناسبت ششمین سالروز ایجاد انجمن گلخوشه‌های هنر

جهان مدرن امروز ما بیشتر از هر زمانی دیگری به ادبیات و کار وسیع روشنگری در میان مردم ما نیازمند است در روزگار خشم و ظلمت و کم‌رنگی مهر و عاطفه‌ها در وجود انسان‌های امروزی خوشبختانه از مهرورزان بهره می‌گیریم؛ زیرا نسل‌های بعدی نیاز به قلب‌های با صفا و مهربار دارد که این قلب‌ها را می‌توان در وجود نخبه‌گان فرهنگی قلم و سخن دریافت که از جمله این دو شخصیت‌های فرهنگ و ادبیات کشور مانند محترم میلاد (شریف) و بانوی معزز فوزیه میترا (صدای همیشه آشنا) گرداننده‌گان انجمن فرهنگی گلخوشه‌های هنر دریافت انجمنی که در باغستان علم و معرفت گل‌های رنگا رنگ با رنگ و بوی همدلی، شفقت، با ویژه‌گی‌های فردی‌شان از تاریخ فراتر قدم گزارند، از الفبای زبان مادری بهره گیرند و با اندیشه و تفکر نو جهانی دیگری را بسازند و گل مطبوع بهاری را در دماغ و روان علاقه‌مندان خود غرض کنند انجمن فرهنگی گلخوشه‌های هنر را می‌توان به نام ادبیات و فرهنگ فصل مشترک شناخت و منبع خوشی و خرسندی است که روز تا روز بیشترین قلم به دستان و فعالین فرهنگی از این روزنه به معرفی گرفته می‌شود این انجمن کتله وسیع از این شخصیت‌های فرهنگی را با هم پیوند زده که شور و سرخوشی بر کل فرهنگ هنر و مکتب عاشقانه ادبیات کشور ریشه گرفته است و رابطه زنده و پویا را در بین فرهنگیان محکم ساخته است؛ که یکی از ویژه‌گی‌های دیگری این انجمن می‌باشد با پشتیبانی و حمایت ما از کارکردهای ایشان گام‌های استوارتر برای این دو شخصیت مدبر فرزانه گرداننده‌گان انجمن فرهنگی گلخوشه‌ها بانو فوزیه (میترا) و محترم میلاد شریف در جمع تیم کاری‌شان آرزو داریم.

زرغونه «ولی»

پیام زرغونه (ولی) به بانوان اروپا در نشست آنلاین کمپاین انتخابی ام در اروپا

سلام با بانوان پر افتخار و مبارز کشور!

وقتی می‌خواهم از نام شما بانوان و وطن پرستان صادق و خدمتکاران بی‌مزد یاد کنم و بنویسم واژه کم می‌آورم و می‌خواهم به نام هر کدام تان بهترین‌ها را با قلم هدیه نمایم؛ زیرا فرزندان وفادار و پر بار کشور استید که تاریخ زنان به کارنامه‌های تان می‌بالد.

نخست تشکر می‌نمایم از حمایت تک تک شما و ثنیا به پیشنهاد سیده جان طلوع بیشتر توجه شود خورسند خواهم شد؛ زیرا در عبور از سنگ پاره‌ها و راه‌های دشوار مبارزه همیشه ما و شما همگام بوده‌ایم تا به هدف مشترک مان رسیده ویا برسیم این بار به آزمون زمان روبرو هستیم و باز روانه مبارزه برحق زن شده و جایگاه زنان در تاریخ را دنبال می‌کنم تا به پیروزی برسائیم این امر مقدس رسیدن به دروازه‌های بسته پارلمان زور و زر کاریست دشوار که بدون حمایت و همراهی مادی و معنوی شما فرزندان صدیق کشور امکان ندارد.

به این اساس تشکر می‌کنم از هیأت رهبری همایش زنان و پیام نیک شفیقه جان رزمنده مسئول آن به منظور حمایت کتبی از جانب همایش جهت کاندیدای ام منحث یکی از بانوان مترقی در پارلمان کشور و تشکر می‌نمایم از سیده جان طلوع که واقعاً دلسوزانه و متحد در زمینه جمع‌آوری کمک‌ها تلاش می‌کنند.

تشکر می‌کنم از زلیخا جان پوپل که جهت تأمین روابط داخل کشور تلاش دارند. تشکر ویژه از بانو زیبا جان عزیز که به زودی متوجه همکاری عاجل شده‌اند و وعده همکاری داده‌اند و همچنان از تمام بانوان مدبر این صفحه جهت ابراز همکاری‌شان سپاسگزارم؛ برای پروین جان سفر با عافیت آرزو دارم امید پروین جان عزیز سفر پر ثمر برای انتخابات و کاندیدای اینجانب با تأمین روابط من با اقارب و دوستان‌شان در کابل باشند.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» جرمنی ۲۰۱۸/۱۲

پیام مسؤولین برنامه تلویزیونی اروپایی (دریچه بهار) به مناسبت نخستین جشن میلاد تلویزیون جهانی (بهار)

محترم شهکار سردبیر و هیأت دبیران تلویزیون وزین (بهار)!

اجازه دهید در گام نخست اولین سالروز بنیادگذاری و آغاز نشرات تلویزیون وزین و با اعتبار بهار را به شما همکاران و همه‌ای بیننده‌گان و مردم کشور عزیز ما افغانستان تبریک و تهنیت عرض بداریم، بدون شک نشرات تلویزیون بهار همانگونه که آرزو بود جایگاه ویژه‌ای در قلب هر شهروند آگاه و رسالتمند میهن ما پیدا نموده و امروز مهمان خانه‌ای بسیاری‌های است که سال‌ها ضرورت چنین تلویزیون را احساس و آرزو داشتند تا خواسته‌های دل‌شان بیان گردد. بهار صدا و ندای ترقی‌خواهان و وطن پرستان است و سیمای از واقعیت‌های تاریخی کشور ما در لابلای برنامه‌ها و نشرات بهار، همدیگر پذیری، احترام به انسان و جوهر آن همانا انسانیت، همدلی و گام گذاشتن به طرف زندگی با همی را می‌توان دریافت و بیشتر بر محبوبیت و کارایی اهداف بزرگ نشرات تلویزیون بهار باورمند شد.

مسروریم که همگام با تلویزیون بهار ما توانستیم برنامه اروپایی تلویزیونی (دریچه بهار) را ایجاد کنیم که امروز به مثابه برنامه ادبی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی جایگاه خاص خویش را در اروپا پیدا و توانسته مهمان خانه‌های هموطنان ما در سراسر جهان و خصوصاً کشور عزیز ما افغانستان باشد.

بگذار بهار مثل بهاران شگوفان باشد و گل‌های رنگارنگ آن بتواند مرحمی باشد برای زخم‌های درد دیده و اندوه بار انسان‌های سرزمین عزیز ما افغانستان.

بهار را همیشه تازه و با طراوت بهاری خواهانیم.

درود و مهر

تهیه کننده: زرغونه «ولی»

فعال، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی

جرمنی ۲۰۱۸

بهار را با کدام اهداف و چگونه میابیم!

پیام به تلویزیون جهانی بهار

نوشته از قلم زرغونه (ولی) فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی

از مدت‌ها پیش، با گروهی از روشن اندیشان و فرهنگیان بیرون مرزی، در راه جستجوی وسیله‌ای گام گذاشته شد تا منجر به ایجاد رسانه‌ای شود که صدای روشنگران، آگاهان سیاسی، فرهنگیان، خبر رسانان رسالت‌مند و همه هم‌دیاران را باز تابد و سیمای حقیقت را آینه شود. منظور از تکاپو، در راستای تولد یک چنین سیما و صدا، در کنار گلبانگ رسانه‌های سنتی و وطنی دیگر این است:

پخش روشنی پیرامون پدیده‌های اتفاق افتاده و یا در حال رویداد در برابر دیده‌های انسان وطن ما و باز بیان حقیقت‌های بی باک تاریخی نا گفته و نیم گفته از دریچه اندیشه‌های منطقی، فلسفی، مدرن و پسا مدرن. (تلویزیون بهار) می‌پندارد که در فضای باز، رها از گرایش‌های ایدئولوژیک و بدور از اندیشه‌های ناهنجار، سر و پا کشیده از لایه‌های تاریخ، می‌توان اندک سهمی در وارونگی باورهای خشک و اشاعه پژواک پر طنین حق در گوش تاریخ، ادا کرد. با بهار برخط روشنگری، هیومانیزم (انسان‌گرایی)، احترام به جایگاه انسان، جامعه و وطن متکی خواهد بود که در همسویی گسترش و اشاعه فرهنگ غنی، گهربار و داشته‌های وطنی قدم‌های متین بردارد.

تلویزیون بهار تلاش دارد تا همزمان با نشرات و بیان حقیقت‌های تلخ و فاجعه بار تاریخ گذشته و حال کشور، با بیطرفی کامل و عدم وابستگی به هیچ یک از سازمان‌ها و گرایش‌های مذهبی، ایدئولوژیک، سمتی، قومی و شخصی، در راه انسان‌دوستی، وطن پرستی و احترام به نقش تاریخی انسان منحيث محور بنیادین زندگی سیاسی، اجتماعی و فرهنگی؛ گام‌های محکم بردارد. درین نشرات به رغم استقلال گفتار، پندار و کردار، بر اصل ابراز باورها، نظریات، گرایش‌های گونه‌گون و مختلف انسان‌های جامعه ما احترام شده و خواهد شد.

بزرگ‌ترین انگیزه ایجاد این تلویزیون، راه یابی به حقیقت‌های خفته و نهانی کشور، گفتمان‌ها و اشتراک سودمند برای رسیدن به یک وفاق و اتحاد مردمی، تلاش برای نزدیک سازی تفکر و اندیشه، برای رسیدن به حقیقت‌های سالم و سازنده، بود و خواهد بود.

این تلویزیون زبان خشونت، عقده گشایی، عصبانیت، انتقامجویی و دشنام را به کار نخواهد برد. ما چنین می‌اندیشیم که اختلاف عقیده، اندیشه، تفکر، ذوق‌ها و سلیقه‌ها میان انسان‌ها و یا گروهی از انسان‌ها، به معنی دشمنی، عقده گشایی، انتقامجویی و کینه و حسادت نیست.

تلویزیون بهار تلاش می‌کند تا پیرامون خویش، نخبه‌ترین، شایسته‌ترین و بهترین شخصیت‌های ملی، وطنی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را داشته باشد.

نظریات و اندیشه‌های آنها را بدون کمترین سانسور به نشر رساند؛ ولی در بیان اندیشه خویش مستقل خواهد بود.

این رسانه تلاش دارد تا در کنار نشرات روتین و جاری خویش به یک ستاد به هم پیوستن گروه‌ها و قشرهای مختلف مردم برای منافع جمعی و بازتاب صدای یگانه انسانی و روشنگری تبدیل شود.

و کوشش می‌کند تا زمینه را برای رشد جوانان با اشتراک پویای‌شان در کارهای ژورنالیستیک مهیا سازد.

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۰/۰۴/۰۱

متن سخنرانی زرغونه (ولی) در تجلیل شایسته

توسط انجمن اروپایی افغان‌ها پرستوهای مهاجر دنمارک

زبان مادری را باید پاسداری کرد!

سلام و ادب به شما مدیران قلم و سخن که امروز زیر این چتر به خاطر تجلیل شایسته در همایش توسط انجمن پرستوهای مهاجر که از راه‌های دور و نزدیک گرد هم جمع شده اید با خوش آمدید به محفل امروزی سپاسگزاری می‌نمایم که با حضور پر رنگ تان این محفل را رنگین‌تر نموده‌اید هیأت رهبری انجمن فرهنگی پرستوهای مهاجر در تلاش است که با برگذاری چنین نشست‌ها تعدادی از قلم به دستان و خبره‌گان اهل قلم خارج مرز را به خاطر حمایت از ارزش‌های فرهنگی و تبادل نظر و همبستگی زیر یک چتر دور هم جمع کرده و در فضای صلح و صمیمیت ارزش‌های تاریخی ادبیات کشور را به بحث و گفتگو بنشینند و کمبودها را ریشه یابی کرده و صدای رسای‌شان را جهت حل و فصل مشکلات از چنین تریبون بلند نموده بگوش مسئولین برسانند تا مصدر خدمات برای نسل‌های بعدی فارسی زبان و فرهنگ اصل خویش در تمام بخش‌های زبان باشد.

اگر در تاریخ فارسی و زبان مادری در کشور نظر اندازیم دیده می‌شود که زبان فارسی با سیر فراز و فرودها در تاریخ معاصر با مشکلات مواجه بوده که حاکمیت سیاسی در توسعه و رشد زبان گاهی با صراحت جفا کرد و گاهی هم در توسعه و رشد زبان فارسی توجه لازم نداشته است؛ ولی نقش مردم به خصوص ادیبان مدبر از این چنین دشت‌های پر از خار و سخره و دشوار عبور کردند که امروز جهت حفظ همین ارزش‌ها از زبان مادری با یادی از شاعر توانای زبان فارسی دری رابعه بلخی اولین بانوی شعر و ادب را که قرن‌ها پیش در جاده پر خم و پیچ ادبیات گام گذاشت با پیشکش چکامه‌ها و سخنان موزون در تحریر سخن روی صفحه را با خط سرخ

برای نسل آینده پیام آور شد که امروز ما به تقدیر از این شاعر قرن‌ها می‌نشینیم و در این روز به ایشان ارجحاری می‌نمایم که چنین سخنوران در تاریخ ادبیات زبان اندک نیستند که از تمام این اندیشوران باید قدردانی کرد که به انتقال میراث کهن زبان بومی با سرایش‌ها و خط و خال‌های عارفانه نقش داشته‌اند مانند:

مولانا بزرگ، فردوس، حافظ شیر رازی، سعدی، بیدل و دیگران با تایید از پیشنهادات انجمن پرستوهای مهاجر در مورد برگزاری روز زبان مادری زیر تقویم نام رابعه بلخی شاعر پر آوازه قرن بیستم و برگزاری همایش‌ها فرهنگی در کشور و منطقه فارسی زبان‌ها یادآوری می‌نمایم منطقه که خود با امکانات دست داشته‌شان گام‌های ارزنده را در عرصه بر می‌دارند نظر به شرایط امنیتی و جیوپولیتیک‌شان ولی در افغانستان بنابر جنگ و نا امنی‌ها در کشور حفظ دست‌آوردهای زبان فارسی و توسعه و رشد آن با چالش‌های بزرگ مواجه است که برای حفظ این دست‌آوردهای بزرگ نخست اتحاد اتفاق تمام فرهنگیان قلم به دستان اعم از شاعران، نویسندگان و آدیبان اهل خبره را آرزو دارم و ثانيا کار روشنگری از طریق رسانه‌ها تصویری و صوتی و برنامه اختصاصی فرهنگی را برای بقای فرهنگ و زبان مؤثر می‌دانم، تربیه نسل‌های آینده با الفبای درست نویسی و درست خوانی در جنب انجمن‌ها، نهادها و شوراها در داخل و خارج کشور یکی از وظایف دشوار شما فرهنگیان است که شروع از یک نقطه صفری تا تلاش‌های بزرگی ارزشمند است فرهنگ کتاب خوانی را باید رشد داد امروز دیده می‌شود که فرهنگ کتاب خوانی جایش را به صفحات انترنتی میدل ساخته و بیشترین از خواندن کتاب دور استند که انجمن سراسری پرستوها و برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار همچنان این مسئولیت خطیر را درک کرده است که برنامه‌ها و محفل فرهنگی امروز و طرح این پیشنهادات ما یکی از دست‌آوردها است که اگر به خاطر حمایت پیشنهادات تذکر یافته تلاش نمایم یقینا که نسل‌های آینده از این خدمات شما سپاسگزار خواهد بود.

و با همین مناسبت شعری سروده‌ام که قرار ذیل است:

شعر زبان مادری

زبان مادری قند و نبات است

تمام واژه‌ها والا صفات است

کلام فارسی و آریایی

سرایش‌های نغرش از قنات است

گهر بار از ارس تا موج جیحون
که آئینش قدیم و با ثبات است

اگر پرسی زمن از مدح فارسی
ز شیراز و بخارا تا هرات است

نگر اشعار ناب فارسی را
فرا تر از عجم شهر و دهات است

نگاهی کن به شعر نغز حافظ
ز ایران و خراسان هر جهات است

نوی طوطیان و هند و چین اش
زبان باستان فخر لبات است

حدیث فارسی زرغون بکن سر
حلاوت در کلامش چون نبات است

زرغونه «ولی» هانوفر جرمنی ۲۰۲۰/۰۲/۰۹

پیام ویژه نوشته زرغونه (ولی)

هموطنان ارجمند و بینندگان گرامی:

تلویزیون بهار از هیچ یک از سازمان‌های سیاسی، مذهبی، ایدیولوژیک و دولتی داخل و یا بیرونی کشور، نمایندگی نمی‌کند و از لحاظ مادی تمویل نمی‌شود. اتکا دارد روی اشتراک و همکاری وسیع مادی و معنوی نسل روشنگر، هموطنان و دوستانیکه در خط آزادیخواهی، عدالت پسندی، دموکراسی و ترقی.

بینندگان عزیز!

تعدادی وسیع از فرهنگیان در کشورهای مختلف به خانواده بهار پیوستند و با ایجاد نماینده گی‌های بهار دست یازیده‌اند که خوشبختانه همین اکنون نمایندگی تلویزیون بهار در دنمارک، هلند، هندوستان، افغانستان، انگلستان و کانادا مصروف کارهای ایجاد گرانه‌اند و صدها برنامه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و ورزشی را تهیه و به نمایش گذاشته‌اند.

با مباحث تمام می‌توان گفت که تلویزیون بهار بیش از ۳۰ برنامه مستقل در تلویزیون داشته و شخصیت‌های دانشمند و ارزشمند علمی و فرهنگی برنامه‌های در خور اهمیت را ارایه و به توضیح ابعاد مختلف زندگی سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و همچنان مسایل بین‌المللی پرداخته و می‌پردازند.

خوشبختانه دریچه بهار جایگاه خویش را منحیث یک برنامه مستقل با محتوا و راهکارهای وطن پرستانه و ترقی خواهانه با بهار و از طریق بهار به نشرات خویش آغاز و با وسعت نظر و دید باز به نشرات خویش ادامه می‌دهد.

زرغونه «ولی» جرمنی

پیام زرغونه (ولی) فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اروپا مقیم جرمنی و یکی از مسئولین برنامه تلویزیونی اروپایی دریچه بهار

به مناسبت روکشایی پنجمین اثر شاعر توانا شخصیت محبوب فرهنگی کشور

شیر محمد «استوار»!

اینجا سخن از ادبیات است از قلم و از فرهنگ و چیدن واژه‌های نغز فارسی در کنار هم با معرفی کتاب در دیار لحظه‌ها که از همین واژه‌های گهر بار و آلماس گونه تنظیم گردیده و این گلوآه‌ها چنان درخشان و پر جلاپیش کنار هم چیده شده است که خواننده از خواندن هر مصرع و هر بیت آن حض خواهد برد گاهی عشق رویایی را به نمایش گرفته گاهی هم حقیقت‌های تلخ و شیرین جامعه را که شاعر موشگافته با گلوآه‌های روان بخش در تزهین این کتاب رسالت تاریخی خویش را با احساس بلند تبارز داده و با پیشکش سروده‌های ناب برای مردم و جامعه فرهنگی بتواند چنگ به دلها بزند زیبا و نغز به تحریر در آورده تا در غنا بخشی فرهنگ کشور نقش ارزنده خود را ادا کرده باشد.

امروز که شما خبره‌گان اهل خرد با حضور گرم تان این نشست را پر رنگ نموده اید این موفقیت بزرگ را از از جانب خود و اعضای هیأت رهبری دریچه بهار اروپا و انجمن خیریه نوای زنان افغانستان در کابل از صمیم قلب برای شما بزرگان و مدبران فرهنگی و محترم شیر محمد استوار مؤلف کتاب در دیار لحظه‌ها تبریک گفته موفقیت‌های بیشترشان را آرزو دارم.

با احترام

زرغونه «ولی» کاندیدای دور هفدهم پارلمان افغانستان

رئیس انجمن خیریه نوای زنان افغانستان در کابل

پیام زرغونه (ولی) چهره فرهنگی اجتماعی سیاسی در اروپا کاندیدای پارلمان افغانستان از ولایت کابل به جوانان میهن ام

به نام خدا

هموطنان عزیز!

کشور جنگ زده ما که متأسفانه سالهاست دستخوش جنگ و نا امنی است و مردم ما از جنگ خسته و ناتوان و هر کدام در جستجوی راههای رسیدن به صلح هستند و تشنگی صلح را در گلو می توان احساس کرد.

جنگ، انتخار، قتل، کشتار، نبود امنیت شهروندی نبود عدالت اجتماعی، فساد اداری، بیکاری فقر، اعتیاد مواد مخدر، تعصبات زبانی، قومی و غیره چالشهای موجود بیشتر جوانان و اطفال ما را دستخوش نا ملایمتها نموده است.

شرایط دشوار کشور بیشتر از جوانان طعمه می گیرد؛ بیشتر جوانان بکام مرگ فرو می روند که روزانه ما شاید صدها شهید از نسل جوان در کشور خود هستیم.

بیشتر جوانان ما معتاد به مواد مخدر می شود.

بیشتر جوانان از بیکاری و فقر رنج می برند.

بیشتر جوانان ما از شرایط دشوار آموزشی، پرورشی و تا نبود آن رنج می برند.

نسلی جوان ما که دیگر به یاد فراموش سپرده شده است نسلی که محروم از امکانات بسیار ابتدایی هستند.

نسلی که فقیر، در مانده و روز بروز ناتوان تر می شوند؛ ولی نباید فراموش کرد که این نسل جوان آینده سازان و نیروی بالنده کشور است.

توجه به نسل جوان و فراهم آوری میکانیزمهای کاری آموزشی و پرورشی یکی از قوانین قانون اساسی کشور است که باید توجه جدی به آن معطوف نمود.

ولی یکاش با این نسل فراموش شده مطابق همین قوانین تصویب شده کشور عمل می شد که امروز جوان ما جوان شاد و دور از جنگ با امکانات وسیع آموزش و پرورش همراهی می شد که نشده و نخواهد شد.

برای چنین تمایلات و دسترسی به حل چالش‌های جوانان به نمایندگان و دولتمردان نیرومند صادق وطن پرست و خدمتگوار واقعی مردم ضرورت است که باید جوانان خود آنها را با آگاهی کامل انتخاب کنند و به جوانان چانس داده شود تا خودشان سرنوشت‌شان را با انتخاب وکلای خدمتگزار واقع بین و صادق رقم بزنند.

و اگر منتظر باز سازی دولتی در عرصه‌های مختلف به خصوص جوانان باشیم. متأسفانه باید با ایجاد چنین امکانات سال‌های دراز انتظار کشید؛ ولی این مسئولیت را بیشتر به دوش جوانان نیرومند خواهد گذاشت تا با کار و مبارزه از آزمون تلخ زمان به در آمده و برای جوانان آینده کشور گام گذاشته تا دردی را که جوانان امروز دارند جوانان فردا نداشته باشند. عزیزان!

شما که امروز با ابتکار جسارت در شرایط دشوار کشور با تمام نیرو باز هم از امکانات ناچیز استفاده کرده اید تا هر کدام شما با چهره‌های شاد و گام‌های استوار به موفقیت رسیده اید برایم قابل افتخار است به شما جوانان کشورم می‌بالم.

نیرومندی شما ورزشکاران جوان شما نسل سازنده و بالنده کشور را می‌ستایم با قبول همه مشکلات باز هم به خاطر رشد ورزش در جمع ترینرها و مسئولین به موفقیت‌ها نایل می‌شوید و چهره‌های جوانان جنگ زده افغانستانی را در جهان به معرفی می‌گیرید که این خود یک شهکار است، توانایی است، شهامت و شجاعت شما رونده‌گان راه آزادی انسان بدون مرز را دور از تعصبات زبانی قومی مذهبی به نمایش می‌گذارید و جوانان کشور را به معرفی می‌گیرید از کار کردهای تان قدر دانی می‌نمایم.

برای شما جوانان بالنده و توانایی کشور موفقیت‌های بیشتر آرزو دارم؛ قابل یاد آوری می‌دانم نشستنی امروزی را که توسط محترم نصیر احمد بشریار مسئول. با امکانات اقتصادی شخصی خودش برای استقبال از کار کردهای شما جوانان این نسل فراموش شده کشور جهت استقبال از کار کردها و زحمات شما تنظیم و راه اندازی گردیده است از چنین برنامه‌های‌شان استقبال نموده گام‌های استوار تر برای‌شان آرزو دارم.

خواستم یکی از سروده‌هایم را از کشور دور از شهر مهاجرت برای تان برگ سبزه‌گونه ارسال دارم امید مورد قبول خاطر عزیزان قرار گیرد.

جوانان کشور متحد شوید

به پیش در راه تأمین صلح و ثبات و عدالت اجتماعی در کشور

زرغونه «ولی»

بهار را با کدام اهداف و چگونه میابیم:

از مدت‌ها پیش، با گروهی از روشن‌اندیشان و فرهنگیان بیرون‌مرزی، در راه جستجوی وسیله‌ای گام گذاشته شد تا منجر به ایجاد رسانه‌ای شود که صدای روشن‌گران، آگاهان سیاسی، فرهنگیان، خبررسانان رسالت‌مند و در فرجام، همه‌همدیاران را بازتابد و سیمای حقیقت را آینه‌شود.

منظور از تکاپو، در راستای تولد یک چنین سیما و صدا، در کنار گلبانگ رسانه‌های سنتی و وطنی دیگر اینست پخش روشنی پیرامون پدیده‌های اتفاق افتاده و یا در حال رویداد در برابر دیده‌های انسان وطن‌ما و باز بیان حقیقت‌های بی‌باک تاریخی ناگفته و نیم‌گفته از دریچه‌های منطقی، فلسفی، مدرن و پسا مدرن. (تلویزیون بهار) می‌پندارد که در فضای باز، رها از گرایش‌های ایدئولوژیک و به دور از اندیشه‌های ناهنجار، سر و پا کشیده از لایه‌های تاریخ، می‌توان اندک سهمی در وارونگی باورهای خشک و اشاعه‌پژواک‌پرطنین حق در گوش تاریخ، ادا کرد.

تشکر

تهیه کننده: زرغونه «ولی» ۲۰۲۰/۰۴/۰۱

پیام زرغونه ولی فعال سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اروپا مقیم جرمنی بمناسبت هشتم مارچ روز همبستگی بین‌المللی جهانی زنان!

هموطنان گرامی بانوان شجاع و با عزت افغانستان!

با تقدیر از خدمات شایسته و ارزنده زنان با غرور و با شهامت کشور هشتم مارچ روز همبستگی بین‌المللی زنان جهان را در حال به شما تبریک می‌گوییم که زنان کشور جنگ زده ما در مرحله اساس تاریخی و سرنوشت ساز قرار دارند (پروسه مذاکرات صلح دوحه)! زنان روزهای دشوار را با وضعیت نا امن در کشور که ترورهای زنجیری دامنه وسیع دارد سپری می‌کند که ما شاهد ده‌ها ترور و قتل‌های بانوان فعال و کارمندان رسانه هستیم در این وضعیت نا امن جنگ و باروت که جوانان و مردم ما را قربانی می‌گیرد و به خاک و خون می‌کشاند وظیفه سترک فراروی مردم و تعدادی از زنان آگاه و صدا بلند کشور قرار دارد.

نخست نقش ارزنده در تأمین صلح و جایگاه زنان در نظام سیاسی آینده کشور با همدیگر پذیری و مبارزات خسته‌گی ناپذیر را دنبال نمایند و ثابین دست‌آوردهای به دست داشته را از چشم به دور نگذارید؛ زیرا شرایط موجود کشور با وجود که نفس گیر است؛ ولی تجارب تلخ حاکمیت امارات را نمی‌خواهیم دوباره تکرار شود:

- از خشونت علیه زنان نفرت تان را ابراز کنید.

- بر علیه سنگسار و گوش و بینی بریدن به پا استاده باشید و مبارزات را ادامه دهید تا موفقیت.
- در برابر ترور و قتل و کشتار امروز و فردا به خاطر قدرت خواهی سیاسی جهات جنگ که روشنفکران و نو نهالان ما را که هدف قرار می‌دهند و مادران ما سوگوار هستند اعتراض کرده نفرین بفرستید.

- جایگاه زنان را در نظام سیاسی کشور با صدا رسا از هر تریبون ممکن خواستار شوید و طرف‌ها را مجبور به ارایه پاسخ روشن در زمینه نمایید.

- در بسیج و آگاهی رساندن زنان از شهر تا روستا نقش فعال داشته باشید.

- وحدت، همبستگی و همدیگر پذیری را حفظ نمایید؛ زیرا این واژه‌های با هم گره خورده ضامن پیروزی و موفقیت ماست.

- در راه مبارزه با این ارمانهای بزرگ اینجانب و فعالین مدنی داخل و خارج کشور حتی به سطح کشورهای همسو و ملل متحد در کنار شماست و برای تحکیم و ادامه مبارزات تان تمام زنان جهان از شما حمایت می‌کنند تا موفقیت و سربلندی از آن شما بانوان با صبر و حوصله در داخل کشور باشد گامهای استوار تر و انرژی بیشتر برای تان آرزو دارم. دستان تان را فشرده استواری و موفقیت برای تان خواهانم.

هشتم مارچ مبارک!

با احترام

زرغونه (ولی) جرمنی ۲۰۲۱/۰۳

پیام اعتراضیه در مورد پارلمان افغانستان زرغونه (ولی)

چهره فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و کاندیدای مستقل از ولایت کابل به پارلمان ۲۸ میزان ۱۳۹۷ نامزادان محترم و تمام اعضای این گروه سلام به شما!

از آنجایی که در چند روز گذشته خشونت اعتراض کنندگان که خود از آن جمله هستیم با حرکت‌های غیرمسئولانه‌شان در مقابل مردم دردمند و جنگ زده و فقیر کشور احساس من را خدشه دار کرد و مجبور به نوشتن این متن شدم اعتراض به معنای دشمنی با مردم نیست من خاطرات تلخی دوره‌های گذشته را که با از بین بردن قطارهای آرد و روغن به کابل توسط دشمنان مردم و قطع لین‌های برق توسط آنان که به نام اشرار بی وطن یاد می‌شدند به خاطر دارم که مردم کابل با مشکلات دست و گریبان بوده‌اند نباید آن دوره باز تکرار شود آن وقت به نام دولت کمونست‌ها اینکارها صورت می‌گرفت و امروز کمونست نیست و امروز حکومت دلخواه تعدادی کسانیکه دیروز ادعای مسلمانی و عدالتخواهی داشتند است.

اعتراض ما نباید دشمنی با مردم باشد؛ زیرا ما می‌خواهیم نماینده آنان باشیم و صدا و سیمای‌شان در پارلمان با این چنین بر خوردها و حرکت غیرمسئولانه خود قطع لین‌های برق، بسته کردن سرک‌ها و جاده‌های کابل مردم را از خود متنفر می‌سازیم و بدبینی و دشمنی را در قلب‌های‌شان ایجاد می‌کنیم از تمام متعرضین و اعتراض کنندگان محترم تقاضا می‌نمایم تا از چنین خشونت‌ها دست بکشند و با اعتراض‌های منطقی و مباحثه، تظاهرات مسالمت‌آمیز که به مردم آزار و اذیت نرساند و هدف ما کارمندان و متخلفین و قانون شکنان باشد نه مردم بی گناه! مانند کشورهای خارجی به حل مشکلات خود از طریق مفاهمه و مذاکره، نشست‌ها و گردهمایی‌ها ادامه دهید تا شفافیت بار دیگر مشترک با همکاری مردم به انتخاب نمایندگان واقعی‌شان تأمین و کارمندان کمیسیون انتخاباتی تغییر تصمیم دهند.

با مهر و درود تهیه کننده: زرغونه «ولی»

تاریخ ۲۰۱۹/۰۳/۰۱

چشم اندازها از شهر کابل زیبا!

طیاره ای عامل مسافری شهر بعد از سپری شدن وقت طولانی در فضای کابل رسید من که مشتاق تماشایی شهر از فضا بودم بیشترین کوه‌های خشک را به تماشا نشسته ام فقط کمی درخت‌ها که در چند قسمت سایه افکنده بود تو گویی شهر کابل خاموش است و ساکنان‌اش بی حرکت و کالبداند و غمگین بودم بعد از چند دقیقه طیاره عامل ما به میدان هوایی کابل که به نام میدان هوایی کرز می‌شده است نشست کرد به یکباره گی همه چیز تغییر خورد صدای هیاهوی کمک کننده‌گان بگاژ و مسافرین و کنترل پاسپورت‌ها به سیستم مدرن و من که سال‌ها از وطن دور بودم وارخطا این سو و آنسو نگاه می‌کردم اینکه پیر مردی آمد و برایم با صدای لرزان گفت همیشه فکر می‌کنم نابلد هستی من گفتم نه من افغانستانی هستم و کمی بیشتر در خارج کشور بودم صحبت ادامه یافت و بگاژ من را در واگون با خود گرفت و سوال کرد آیا کسی می‌آید برایت یا خیر گفتم نمی‌دانم حتما روانه سرویس آماده‌شده بودم وی از من تقاضای کمک و امداد کرد و گفت که شما از خارج آمدید و من روزه دار هستم ۸ سر نان‌خوار در خانه است نزد پول افغانی نبود چون مرد بسیار پیر و نا توان بود پول داشته ابرو را برایش دادم دعا و کرد و خوشحال شد لحظه نگذشت جوان آمد و بگاژ من را در سرویس تنظیم کرد و تقاضای کمک نمود در همین حال تعدادی زیادی دور من جمع شده‌اند که من ابروهای جرمی دست داشته را برای‌شان هدیه کردم ولی یکی از آنان برایم گفت احتیاط کن حالا این مردم چورت می‌کنند و با من در راه ادامه داد لحظه نگاه کردم در دور و بر سرک، از فامیل‌ها و دوستان کسی را نشناختم ناگهان مادر بزرگوار و خواهرم و همچنان خواهر زاده‌ام را دیدم خورسند شدم در حالی که مادرم گریه داشته خواستم احوال پرسى کنم آن مرد که منتظر من بود تا برایش پول بدهم و دست در جیب کردم پول ابرو بود مادرم کوشش کرد پول افغانی برایش بدهد روانه خانه شدیم از لحظات شروع دست بکار بودم ملاقات‌های اول از ساعت هشت صبح شروع شد همان روز شروع شد که با شخصیت‌های بلندپایه سیاسی و حقوقی بود تا اخیر روز در خانه ملاقات‌های انفرادی را داشتم.

فردا آن روز با دوستان در مورد یک محل ملاقات و پذیرش مردم در تماس شدم که خوشبختانه این دفتر کار به حمایت محترم خواجه محمد صدیقی در یافت نمودم از همان روز نهادهای اجتماعی اعم از زنان و جوانان شخصیت‌های بلندپایه دولتی شخصیت‌های بلندپایه سیاسی و متنفذین ملی را ملاقات کردم با وجودی که از اروپا دید بسیار منفی در مورد اینکه مردم ما را دوباره همراهی خواهد کرد و یا این هم که نیروهای مترقی مورد قبول مردم قرار خواهد داشت برایم هنوز سوال برانگیز بود؛ با اولین ملاقات‌ها در بین جوانان دریافتم که جوانان ما نسل آگاه و با مسئولیت است سوالات دلچسپ و ارزنده را طرح کردند در حالی که همه آنان خواهان صلح و ثبات در وطن بودند حمایت جوانان را از اهداف و سرخط کار نمایندگان مردم آرزو داشتند جوانان با تردید از من سوال می‌کردند

خانم ولی ما از پارلمان گذشته دردها داریم نمی‌خواهیم با انتخاب شما به دردهای ما افزود شود آیا شما می‌دانید که پارلمان امروز ما دو (ز) با خود دارد. سوال کردم مقصدتان از دو ز چیست؟ جواب گفتند: دو ز یعنی زور وزر ما نمایندگان را با این چهره می‌شناسیم؛ آیا تکرار پارلمان با چهره‌های شما روشنفکران که حقیقت بیان است دوباره ظاهر نخواهد شد؟ من در حالی که متاثر بودم و از پیشنهاد احتمالی کاندیدای خود می‌شرمیدم؛ زیرا نمایندگان پارلمان گذشته لکه ننگ برای کاندیدای آینده است به سوالاتشان جواب ارایه می‌کردم و آنان از کار کردهایم حمایت می‌کردند اینگونه روزها را با ملاقات‌های جوانان و زنان با موفقیت‌ها عبور می‌کردم روزهای کم به جمع آوری تذکرها مانده بود که باید کاندیدای پارلمان ۱۰۰۰ جلد تذکره قبلا جهت ثبت نام آماده می‌شد با وجودی که استقبال و حمایت ام از جانب هموطنان به موفقیت‌هایم من را باور مند می‌ساخت ولی با آن هم مطمئن نبودم ولی خوشبختانه بعد از اعلان جمع آوری تذکرها جوانان، زنان، شخصیت‌های سیاسی و دولتی و متنفذین ملی، قومندان‌های پرنفوس ولسوالی‌ها ولایت کابل همه با هم از کاندیدای من پشتیبانی نموده‌اند که بیشتر از ۱۹۰۰ تذکره جمع آوری شد که بعد از تکمیل مراحل انترنتی توسط جوانان همکار به خصوص حمایت محترم عبدالله نوری را در قسمت ثبت CD به پروگرام روز ثبت نام در کمیسیون انتخابات تکمیل و تسلیم داده شد.

پارلمان دور هفدهم افغانستان هیئت رهبری ستاد مرکزی انتخاباتی زرغونه ولی در

پارلمان آینده کشور کابل ۲۰۱۸/۱۱/۰۲ میزان ۱۳۹۷

ستاد زرغونه «ولی» در اروپا به ریاست محترم صمدکارمند شخصیت سیاسی و وکیل دوره ۱۴ پارلمان افغانستان در جمع تعدادی از شخصیت‌های روشنفکر اعم از دوکتوران، سیاستمداران، مسولین نهادهای اجتماعی اروپا و چهره‌های محبوب فرهنگی خارج از مرز کشور ایجاد شده است

تیم کار ستاد اروپایی به ریاست محترم صمدکارمند شخصیت سیاسی و وکیل دوره ۱۴ پارلمان افغانستان با پیشنهاد در جمع رفقا و همکاران ما فعالانه جهت تبلیغات اهداف و برنامه‌های کاری مشترک ماکه همانا تأمین صلح سراسری در کشور و ایجاد جایگاه روشنفکران در پارلمان آینده افغانستان است از هیچگونه تلاش و همکاری صادقانه دریغ نورزید.

در جمع بانوان فعال و پیشنهاد ستاد اروپایی زرغونه «ولی» بانو سعیده طلوع یک تن از پیشنهادان است که منحصت بانوی جسور و همدیگر پذیر تا حال به فعالیت‌های صادقانه خود ادامه داده و می‌دهد به این منظور هیأت رهبری ستاد مرکزی زرغونه «ولی» کاندیدای مستقل از ولایت کابل کار کرده‌های‌شان را به دیده قدر دانسته و رسماً از ایشان در جمع تیم کاری اروپای سپاسگزاری می‌نماید

با تفویض تقدیرنامه ستاد مرکزی از فعالیت‌های رضا کارانه ایشان منحصت بانوی پیشنهاد کشور قدر دانی می‌نماید و موفقیت‌های بیشتر برای‌شان آرزو دارند.

با احترام

زرغونه «ولی»

چهره فرهنگی، اجتماعی، سیاسی

و کاندیدای مستقل از ولایت کابل به پارلمان ۲۸ میزان ۱۳۹۷ افغانستان

۲۰۱۹/۰۳/۰۱

واژه شرعیت و حجاب در اسلام

شرعیت و حجاب در اسلام واژه جنجال برانگیز است:

شرعیت اسلامی با تعریف طالبان و تطبیق قوانین طالبانی به نام اسلام مردم را به ستوه آورده محدودیت‌های روز افزون در مقابل زنان اعم از منع تحصیل، منع کار، منع سفر و حق تردد بدون محرم تحمیل حجاب در قالب چادری یا برقع برای زنان قرن ۲۱ و بالآخره حذف وزارت زنان از سطح کابینه زنان از اجتماع دور و زندانی ساختن‌شان در چهار دیواری خانه طالبان تاریک اندیش به این عقیده‌اند که زنان مسلمان حق اشتراک در بخش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را ندارند بلکه مسئول خانواده و پاسخگو در مقابل نان آور خانواده یعنی مرد است که چنین حرکت طالبان در مقابل زنان صریح تبعیض جنسیت را به ثبوت می‌رساند؛ زنان افغانستان که بیشتر از نیم پیکر جامعه هستند بر علیه خرافات و اعاده حقوق‌شان مطابق به قوانین منشور ملل متحد و جامعه جهانی با سر سپرده‌گی برای حفظ دست‌آوردهای ۲۰ سال و حضور معنا دارشان در جامعه مبارزه می‌نمایند که تظاهرات زنان معترض را در داخل و خارج کشور شاهد هستیم متأسفانه تعدادی از معترضین زنان دستگیر، زندانی و یا به شکل مرموز به قتل رسیده‌اند طبق خبر مؤرخ ۲۰۲۱/۱۱/۰۶ دوج ویلی چهار تن از زنان که فعالین حقوق زن و کارمندان دولت پیشین در مزار شریف از جانب طالبان به قتل رسیده از جمله جسد بانو فروزان صافی فعال حقوق زن سازماندهی تظاهرات روز قبل بر علیه طالبان در مزار شریف که ۲۰ اکتبر ۲۰۲۱ پس از مفقود شدن به دست آمد و یک تن زن نظامی را از نزد خانواده‌اش طالبان برده و به قتل رسانیده‌اند تعدادی هم مفقود هستند که بحث و تک شماری وضعیت موجود زنان در افغانستان از حوصله این صفحه به دور است.

۱- زنان از جامعه جهانی به خصوص پارلمان اتحادیه اروپا تقاضا دارند هرچه زودتر به صدای ما پاسخگو باشند.

۲- ما را از شر این ظالمان و تروریستان قرن نجات دهند؛ زیرا چشم امید ما هستند.

۳- آزادی بیان از جامعه حذف شده است فضای ترس وحشت در جامعه حاکم است.

۴- سانسور، دستگیری، زندانی ساختن و لت و کوب خبر نگاران روز افزون است.

۵- تمام نشرات افغانستان از جانب طالبان سوق و اداره می‌شود و بیرحمانه ژورنالیستان مورد شتم و شلاق قرار می‌گیرند ژورنالیستان تهدید می‌شوند تا در رسانه‌ها حضور نداشته ما شاهد دستگیری و زندانی شدن میرویس حقدوست خبر نگار افغانستان هستیم که بعد از برگزاری بحث‌های میز مدور با طالبان از وظیفه سبکدوش شد در فقر و بیکاره‌گی در پاکستان به خاطر نجات به شکل فلاکت بار و پنهان زندگی را به سر می‌برد نمونه‌های دیگر چون بهرام امان خبر نگار طلوع، تمهینه عثمانی، لیدا ملکزاد، هیله ماهیار، خاطره احمدی، نظیفه مطهر، سلیمان دولتری خبرنگاران طلوع، بهیر داریوش، یار محمد، پردیس، سخی زاده، بانو نیازی، فوزیه فرحت، فرحناز، فوزیه وحدت خبرنگاران تلویزیون آریانا صدف تلویزیون آینه، هوسی، شکریه تلویزیون شمشاد، لشکری از برنامه کاکتوس بهشته شاهین از تلویزیون زن و بیشتر از ۲۰۰ تن خبر نگاران که گرداننده‌گان برنامه‌های مختلف تلویزیون‌های افغانستان بودند که ثبت و راجستر لیست تخلیه اجماع زنان گردیده‌اند که متأسفانه بنابر عدم همکاری وزارت خارجه و شعبه پناهنده کی آلمان نتوانستیم کاری را برایشان انجام بدهیم که از جامعه جهانی و پارلمان اتحادیه اروپا تقاضا داریم که با حس بشر دوستی یا شرایط زندگی را برای ژورنالیستان را در تعامل با طالبان برای‌شان آماده‌سازند یا جان آنها را از خطر مرگ نجات داده در برنامه‌های تخلیه اجماع بین‌المللی زنان را همکاری نمایند.

۶- با وجود که طالبان عفو عمومی را اعلان کرد؛ ولی عمل نکردند منسوبین قوای مسلح را دستگیر، زندانی مورد شتم و شلاق بیرحمانه قرار دادند که ما شاهد جنازه قاسم قاسم مسئول از ولایت اندراب کارمند پیشین وزارت داخله که توسط طالبان به کار خواسته شده بود بعد جنازه‌اش به خانواده‌اش سپرده شد و صدهای دیگر که به شکل علنی یا مرموز کشته می‌شوند. که ما از جامعه جهانی تقاضا داریم که در دستگیری‌ها و زندانی ساختن تمام مردم اعم از منسوبین قوای مسلح، فعالین حقوق زن، حقوق بشر توسط طالبان صورت می‌گیرد هیأت جامعه جهانی نظارت کننده باشند تا مردم از این وضعیت نجات یابند.

۷- حقوق اقلیت‌های قومی زیر پا می‌شود حکومت مؤقت طالبان تک قومی است و هیچ اصولی برای پذیرش دیگر اقوام ندارند احترام به مناسک دینی دیگر مذاهب نداشته که ما شاهد فرار ملیت اهل هند از افغانستان به هندوستان هستیم.

هزاره کشی و تاجک کشی به نام تاجک تبار که پنجشیریان بیشتر آسیب پذیر هستند.

۸- از دادگری و برابری خبری نیست ما شاهد قتل افراد غیر نظامی اعم از زنان و مردان در ولایت پنجشیر هستیم نسل کشی در پنجشیر ادامه دارد افراد غیر نظامی کشته شوند جنایت

جدید بتاريخ ۲۰۲۲/۰۵/۰۸ تعدادی از عبدالله خیل ولسوالی دره ولایت پنجشیر تیر باران شده‌اند؛ که زنان و مردان بی گناه که عبارتند از هر یک: معلم سعدالدین اسرار ولد صوفی جلال الدین که یکی از موی سفیدان و صاحب نفوذ و از جمله مجاهدین اسبق صادق و با تقوا بود همچنان با ایشان ملا فقیر ولد رحمت خان، گل محمد ولد جانخان، خانم گل محمد، جلیل احمد ولد محمود خان، گل زمان ولد محمد نور و حاجی سعید خان ولد محمد موسی این مردان و زنان بدون گناه به قتل رسیده‌اند و صدها تن دیگر به ولایات مختلف افغانستان ولایات بدخشان، تخار، پروان، کاپیسا، کندز، بغلان، بلخ ننگرهار، هلمند و دیگر ولایات همچنان در همین وضعیت قرار دارد نمی‌شود تک شماری کرد که راه بیرون را می‌توان از فشار کشورهای اسلامی بالای طالبان با دست‌آورد دانست.

از پارلمان اتحادیه اروپا و جامعه جهانی تقاضا داریم چنین تعامل را با کشورهای اسلامی جهان ایجاد کنند که از آن طریق فشار باشد بالای طالبان برای رعایت حقوق بشر در افغانستان.

۹- با تخطی طالبان از قوانین حقوق بشر ملل متحد افغانستان دچار بحران انسانی است فقر که دامنگیر مردم است.

نزدیک به سی میلیون انسان (سه چهارم مردم) با گرسنگی و کمبود مواد غذایی رو به رو هستند. اکنون با توجه به جنگ اوکراین و بالا رفتن سه باره بهای مواد سوخت و خوراکی مشکلات ما هم سه برابر بیشتر گردیده است. اگر در گذشته ما سالانه دست کم به شش میلیارد دالر کمک جامعه جهانی نیازمند بودیم، اکنون این میزان سه برابر بالا رفته است.

باید یک حکومت فراگیر ایجاد شود تا پول‌ها و دارایی‌های مسدود شده افغانستان در خارج که مال مردم افغانستان می‌باشد و در اختیار دولت مشروع افغانستان قرار گیرد و نباید برای قربانیان یازده سپتامبر؛ زیرا به ثبت رسید که عاملین جنایات ۱۱ سپتمبر توسط عرب‌ها برنامه ریزی شده بود که اسامه بن لادن در رأس آن بود این پول‌ها به کمک‌های بشری در افغانستان استفاده گردد. و جامعه جهانی کمک‌های اقتصادی را در افغانستان برای نیازمندان بیشتر بسازند برای ایجاد زیر بنای اقتصادی نخست استفاده از ظرفیت‌های باقی مانده در افغانستان، فعال ساختن مجدد موسسات تولیدی و تجارتي و انکشافی در افغانستان از یکطرف سطح بیکاری را تنزیل می‌دهد از جانب دیگر لقمه نان در دست‌خوان می‌داشته باشد که مدیریت پروژه‌ها دونه‌ها را جامعه جهانی زیر نظر و کنترل داشته باشند تا مانند گذشته کمک‌ها در افغانستان حیف و میل نشود و کشورهای کمک کننده هم دلسرد نگردند و تجربه تلخ گذشته تکرار نشود که پیشنهادات مشخص در زمینه وجود دارد:

الف- استفاده از نیروی ارزان کار و ظرفیتهای باقی مانده در افغانستان
 ب- زنان نقش ارزنده در پیشرفت کشور بلند بردن اقتصاد و فقر زدایی دارند در شرایط موجود در تعامل با طالبان ایجاد موسسات کوچک سنتی اعم از قالین بافی، خیاطی، دست دوزی، تدبیر منزل، فارغ‌های مرغداری، باغداری سنتی، خشک کردن میوه جات و پروسس آن بلند بردن صادرات میوه خشک و قالین که افغانستان شهرتی جهانی دارد که در این زمینه انجمن خیریه زنان کابل افغانستان برای زنان بی سرپرست و یتیم دار در قدم اول و ثانین برای تمام زنان در ولایات پنجشیر، بلخ، قندوز، قندهار، بغلان، تخار، هرات، پکتیا و ننگرهار با میکانیزم و طرح‌های قابل اجرا با شناخت از محیط و ارزش‌های جامعه سنتی، ظرفیتهای موجود به دست دارد به حمایت جامعه جهانی و اتحادیه اروپا نیازمند است تا با تطبیق چنین برنامه نقش مؤثر در فقر زدایی و هم‌احیای نقش زنان در جامعه را به وجود آورد که با کار مشترک می‌توان تغییرات و تحولات را در زمینه به وجود آورد.

۱۰- انحصار گرایی و کابینه تک قومی مردم روشن و واضح با گوشت و پوست خود احساس می‌کنند کابینه که مورد قبول مردم نیست نظام آینده افغانستان فرا گیر باشد که خواست مردم و جامعه جهانی است حضور پر رنگ روشنفکران که تقاضای زمان است اعم از متخصصین، دانشمندان، سیاسیون، خبرت‌گان، فرهنگیان، فعالین حقوق زن، فعالین مدنی و حقوق بشر از سطح بلند تا پایان‌ترین مقام حتمی است که دور از حضور چنین چهره‌ها نمی‌شود به آرامی تأمین صلح و کشور متمدن دست یافت که برای حفظ دست‌آوردهای ۲۰ سال ما بازهم حمایت جهانی و اتحادیه اروپا را نیاز داریم که بدون حضور دوباره‌شان برای ما ایجاد فضای امن شهروندی در حضور نظام حکومت مؤقت امارت دشوار است؛ که برای حفظ دست‌آوردهای ۲۰ سال ما بازهم حمایت جهانی و اتحادیه اروپا را نیاز داریم که بدون حضور دوباره‌شان برای ما ایجاد فضای امن شهروندی در حضور نظام حکومت مؤقت امارت دشوار است.

۱۱- تروریسم با حضور داعش و حملات انتحاری اخیر در کابل، قندهار، بلخ، قندوز، ننگرهار، هلمند و دیگر ولایات که صدها تن اعم از اطفال نوجوانان پیرمردان و زنان را به قربانی گرفت یکبار دیگر ثبات تروریسم جهانی را در افغانستان نشان داد که از این جهت نه تنها افغانستان در خطر است بلکه در آینده نزدیک تمام نقاط جهان نشانه تروریست‌های حرفوی خواهد بود که در ریشه کن ساختن تروریسم تمام کشورهای همسو به خصوص اتحادیه اروپا باید بیشتر ار بیش آگاهانه گام گذاشت نگذارند که تروریستان حرفوی جهان را به مخاطرت بی اندازند.

الف- مواد مخدر و تجارت آن به خارج کشور یکی دیگر از برنامه‌های مافیایی جهانی است که بیشتر از سه میلیون نفر معتاد گردیده‌اند به خصوص زنان و نوجوانان بیشتر از جمله معتادین هستند که در وضعیت بد قرار دارند.

ب- بیمارستان، ادویه جات، شرایط زندگی حد اقل برایشان نیست آنها انسان‌های نیازمند کمک هستند که پارلمان اتحادیه اروپا با ارسال دوکتوران خارج مرز ادویه جات و غیره زیر چتر یک دونر (کمک به معتادان) را ایجاد کنند تا آنها را که انسان هستند نجات داد.

۱۲- فرار مردم از کشور که شرعیت اسلامی با تعریف طالبان و تطبیق قوانین طالبانی به نام اسلام مردم را به ستوه آورده:

الف- که مردم به شکل کتلوی و گروهی از کشور فرار می‌کنند متأسفانه در کشورهای همسایه پاکستان و ایران همچنان وضعیت خوب ندارد روزهای پر مشقت عذاب را سپری می‌کنند.

ب- که شاهد راه اندازی تظاهرات ۱۴ روز فعالین حقوق زن، ژورنالیستان با پارچه سفید کفن پوشیدن و شعار (ما به حمایت جهان نیاز داریم) داد خواهی کردند؛ ولی صدای‌شان تا حال از جانب کشور میزبان و جامعه جهانی بی پاسخ باقی مانده است و ده‌های ویدیوهای آزار و اذیت مهاجران در کشورهای همسایه در صفحات اجتماعی دست نشر رسیده که توجه ملل متحد، حقوق بشر و اتحادیه اروپا را در زمینه با نظارت از مهاجران افغان تمنا داریم.

زرغونه «ولی» مسؤل اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز

مقیم جرمنی و انجمن خیریه نوای زن کابل

جرمنی مؤرخ ۲۰۲۲/۰۵/۱۲

سخنرانی در کنفرانس اتحادیه اروپا!

اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز!

من زرغونه «ولی» فعال حقوق زن با ۳۶ سال تجربه کار حرفوی با زنان، مسؤل اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز مقیم جرمنی!

اجماع بین‌المللی زنان افغانستان متشکل از ۳۱ نهادهای فعال زنان در داخل و خارج کشور، فعالین مدنی، رسانه‌های معتبر، شخصیت‌ها و نخبگان افغانستان است.

مردم افغانستان به خصوص زنان و اطفال روزهای دشوار را سپری می‌کنند، بحران انسانی، اقتصادی، حقوقی، سیاسی و فرهنگی در کشور بیداد می‌زند، نگرانی‌های جامعه جهانی و یاس و ناامیدی مردم افغانستان اوج‌گیر است.

فقر و تنگدستی، محدودیت‌ها ایجاد شده از جانب طالبان در مقابل زنان، ژورنالیستان و رسانه‌های آزاد فضا را برای فعالین حقوق زن، حقوق بشر و مردم نفس‌گیر ساخته و روشنفکران، در مجموع مردم را مجبور به ترک وطن نموده است.

منع تحصیل برای دختران از جانب امارت، یکی از چالش‌ها است، افغانستان که کشور جوان است و بیشتر از نصف مردم آن را جوانان تشکیل می‌دهد بیشترین آنرا هم دختران جوان. آیا پیشرفت یک جامعه با جوانان بیسواد ممکن است پس نباید دروازه‌های مکاتب به روی دختران جوان بسته بماند از اتحادیه اروپا و جامعه جهانی تقاضا داریم اینکه طالبان وعده باز کردن مکاتب را نموده‌اند فشار بیشتر وارد کنند که وعده‌های‌شان به حقیقت مبدل شود.

منع کار برای دختران از جانب امارت، زنان ۴۳ سال جنگ بیشتر مردان کشته شدند مسؤلیت خانواده‌ها به دوش زنان است زنان همه بیکار و زندانی چهار دیواری خانه گردیده‌اند با فروش فرزندان و اعضای بدن‌شان که بقیه اعضای فامیل را از مرگ نجات بدهند زندگی مشقت بار را سپری می‌کنند، زنان باید دوباره به کار گماشته شوند از جامعه جهانی و اتحادیه اروپا تقاضا داریم.

که زنان را در زمینه حمایت کنند؛ فرار مغزها از افغانستان مشکل دیگری است تضمین فیزیکی، روانی و تأمین حق شهروندی، شرایط مساعد کار برای تمام مردم به خصوص برای فعالین مدنی، فعالین حقوق زن، ژورنالیستان، متخصصین و استادان با فشارهای جامعه جهانی و اتحادیه اروپا

بالای حکومت امارت برای آنان تأمین شود؛ زیرا اینها نسل آگاه هستند ترک روشنفکران از کشور تسلیم آن به جاهلان است که برای آینده افغانستان فاجعه بار خواهد بود.

نماینده امریکا (تام ویست) تقاضا برگزاری لویه جرگه را کرد در صورتی که زنان که بیشتر از نیم پیکر جامعه هستند حق آزادی و مشارکت را در اجتماع نداشته باشند آنها چگونه در این نشستها اشتراک کنند که عدم حضور زنان در لویه جرگه و دیگر مجالس از مشروعیت برخوردار نمی‌باشد باز لویه جرگه نمایشی دیگر در راه خواهد بود.

در صورتی که طالبان (امارت) نتوانند یک حکومت فراگیر را با اشتراک تمام اقوام و اقشار کشور شکل بدهند و یا انعطاف پذیری را در مقابل مردم به خصوص منسوبین قوای مسلح به وجود بیاورد و نتواند مشروعیت ملی کسب کند، راه بیرون رفت از بحران موجود پیگیری ادامه توافقنامه دوحه، ایجاد حکومت عبوری به حمایت ملل متحد و جامعه جهانی در وجود یک زعیم دست پاک و بیطرف که مورد قبول همه طرفها باشد مؤثر خواهد بود؛ زیرا حکومت عبوری می‌تواند به کاهش بیکاری، تأمین وحدت، نظام فراگیر، آماده ساختن فضای امن همبستگی و صلح برای برگزاری انتخابات آزاد نقش اثر گزار خواهد داشت؛ در غیر آن از یکطرف خروج قطعات نظامی امریکا و در مجموع ناتو از افغانستان و از جانب دیگر مسدود شدن پولها، تحریمها با حضور امارت در افغانستان از جانب امریکا و رعایت نکردن و احترام نگذاشتن طالبان به قوانین حقوق بشر و جامعه جهانی و توجه نکردن سیاسیون امارت به منافع ملی کشور با ادامه وضعیت موجود اقتصادی بروز فاجعه انسانی، دفن ارزشهای مدنی کشور را به پرتگاه سقوط خواهد برد و تأسف ملل بشر دوست جهان را با خود خواهد داشت.

اجماع بین‌المللی زنان افغانستان بیرون مرز

جرمنی ۲۰۲۲/۰۲/۲

تألیفات مؤلف این کتاب

محترمه بانو زرغونه (ولی)

فعال سیاسی، مدنی، اجتماعی و فرهنگی مقیم جرمنی

مؤلف کتاب (موج الهام)

مؤلف کتاب (حدیث دل)

مؤلف کتاب (فروغ سحر)

مؤلف کتاب (لهیب غزل)

مؤلف کتاب (نوای زن)

ترجمه زبان انگلیسه مقالات این کتاب

سخنرانی در کنفرانس اتحادیه اروپا!

I am Zarghoneh, but a women rights activist with 36 years of professional experience working with women, responsible for the international consensus of Afghan women living abroad in Germany!- The International Consensus of Afghan Women consists of 31 active women's organizations inside and outside the country, civil society activists, reputable media, Afghan personalities and elites.- The people of Afghanistan, especially women and children, are going through difficult times, the humanitarian, economic, legal, political and cultural crisis is raging in the country, the concerns of the international community and the despair and hopelessness of the Afghan people are heightened. Poverty, restrictions imposed by the Taliban on women, journalists and free media have created a space for women, human rights activists and the people, and intellectuals, in general.

In general, it has forced people to leave their homeland.- Emirate banning girls from studying is one of the challenges, Afghanistan.

Is a young country and more than half of its population is young, mostly young girls. Is it possible for a society to develop with illiterate youth, so the gates of schools should not be closed to young girls?

Representative of the United States (Tom West) requested the convening of the Loya Jirga. It has no legitimacy. The Loya Jirga will have another show on the way.- If the Taliban (Emirate) can not form an inclusive government with the participation of all ethnic groups and strata of the country, or if it can create flexibility in front of the people, especially members of the armed forces, and can not gain national legitimacy, the way out of the current crisis Pursue the continuation of the Doha

Agreement, the establishment of a transitional government with the support of the United Nations and the international community.

A clean and neutral leader who is accepted by all parties will be effective because the transitional government can play an effective role in reducing unemployment, ensuring unity, a comprehensive system, preparing a safe space for solidarity and Peace for free elections. On the one hand, the withdrawal of US troops from Afghanistan and the general blockade of Afghanistan, and on the other hand, the freezing of money, the sanctions with the presence of the UAE in Afghanistan by the US and the Taliban's non-observance of human rights laws and the international community.

The failure of the Emirati politicians to pay attention to the national interests of the country, as the current economic situation continues, will lead to a humanitarian catastrophe, the burial of the country's civic values into the abyss, and the regret of the humanitarian nations of the world.- Thanks- International Consensus of Afghan Women Abroad.

German 2/2/2022

Solutions of the Afghan crisis and way out of it:

For the last four decades the tragedy of Afghanistan, martyred huge numbers of people besides taking millions of lives hundreds of thousands impurities, orphans, widows and unsecured and unprotected their lives and forced to leave the country and migrated to neighboring countries and in any other countries in the world besides having big numbers of the Internally Displaced People (IDPs) inside Afghanistan which created the miss fortune and paved the way to distortion and scorched the country.

To provide an everlasting and stable peace, we need some sympathetic expert to provide honest services based on nation- building peace experiences with compassionate and patriotic politics. Can you release it under the same roof? Where we can visit inside and outside the country, they can be knowledgeable and intellectuals and they as well as be a people of compassionate and patriotic elites, which allows you to provide you with peace and stability, as well as to have the ability to discuss, remote and responsible content in Afghanistan Peace, Law prosperity sovereignty and freedom.

The Madrid Peace Conference was held in March 2019, organized by the Assembly of Scientists and Experts of Afghanistan (ASEA) in Madrid, which was established in March 1995 in Europe, with the participation of more than five scientists and experts from inside and outside Afghanistan Similarly, there have been dozens of peace talks regarding Afghanistan at home and abroad, and all people want lasting peace in the country. And by sharing such patriotic figures, they are discussing

the doctrine of peace professionals at home and abroad and enduring the tolerable prescriptions of our war- torn country. Prior to issuing these tolerance edicts, they examine the factors of the critical situation in Afghanistan. Therewith some suggestions or viewpoints will provide fruitful results; we try to use theories and practical proven ways for solutions. In the same article, he [h3] researched proved using

the methods and experiences of "long- term" wars in the country, the region and the world. Here we are talking about war and peace. The answers to the following questions shed light on Afghanistan's ways out of the crisis

I will draw your kind attention to it over time.

Questions:

١ - What is the solution to the Afghan crisis and way exit off of it?

٢ - What is war, (War is an organized, armed, and often long-lasting conflict between states, nations, or other groups, and with intense violence, warfare varies from the philosophy of war, civil war, erosion, guerrilla warfare, the Criminal War, and war. Roses, naval warfare). its definition, political nature, origins, motives, and its critical situation in Afghanistan, and the factors behind the war?

٣ - Did he [h4] get out of the civil war and proxy war?

٤ - How to make peace with the opposition?

٥ - Is it possible to make peace with Taliban Tahrik?

٦ - Suggestions and strategies to ensure permanent peace in Afghanistan

٧ - Conclusion Using

٨- What is the political nature of war? The political nature of war covers up the foreign and domestic policies of a state.

٩- We read the sermon of Seyyed Mehdi, a university professor and one of the foreign policy experts

١٠- Wednesday 30 /10/1394 on Mandga website [h8]

World- View Nature- and- Knowledge- Foreign- Policy- Afghanistan Foreign policy refers to a set of perspectives on the actions of a government based on multiple components of national interests versus other actors in the international environment. In other words, foreign policy is the reflection or action- oriented policy or our cultural, military, economic, social, and diplomatic capacity within the internal sphere that is maintained, displayed, and enhanced in interaction with the actors of the external environment. Therefore, in foreign policy, we strive to preserve, display, and enhance our multifaceted or pluralized security,

economic, cultural, and social components in interaction with external actors. And it's diplomatic.

۱۱- What is the origin of Afghanistan? The war in our country has a long history, which has been accompanied by the intervention of the superpowers due to its geographical location. The roots of Afghanistan's civil war must be traced to the policies of foreign countries, especially Westerners and Pakistanis, towards Afghanistan.

We read from the Wiki website

World- View / Nature- and- Knowledge- Foreign- Policy- Afghanistan Foreign policy refers to a set of perspectives on the actions of a government based on multiple components of national interests vis-.- Vis other actors in the international environment. In other words, foreign policy is the reflection or action- oriented policy or our cultural, military, economic, social, and diplomatic capacity within the internal sphere that is maintained, displayed, and enhanced in interaction with the actors of the external environment. Therefore, in foreign policy, we strive to preserve, display, and enhance our multifaceted or pluralized security, economic, cultural, and social components in interaction with external actors. And it's diplomatic.

wiki c. ..Results and War- Wikipedia, the free encyclopedia

Review points of Zarghuneh Vali 1.۲.۲۰۲۰

Like the first Afghan- British war and the second Afghan- British war the First Afghan- British War (1839- 1842) took place in the southern part of the Helmand Valley. The war took place between the forces of the British East India Company and Afghanistan.

Second Afghan- British War:

December 9, 2008, · 2009 M. Second war: this and that. He came out of nowhere and gave him two.

Red Army invasion and presence in Afghanistan On December ۲۳, ۱۹۷۹ (December ۲۴, ۱۹۷۹) by order

The Soviet leader, Berzhnev, arrived in Afghanistan in the 1940s

Mikhail Gorbachev, the country's last leader, began his retreat on May ۲۵, ۱۹۸۸, and the last group left Afghanistan on February ۱۷, ۱۹۸۸. Review of Zarghuona but 2000 and repeat 11.۰۲/۲۰۲۰ Presence and invasion of US military units It has been 19 years since US troops landed and arrived in Afghanistan.

The United States sent troops to Afghanistan in 2001 and is now in its ۱۹th year, but the only result has been a worsening of the situation, according to the International Atomic Energy Agency.

Voice- in- Afghanistan

Review of Zarghuna Wali 3.۲.۲۰۲۰

Motivations In real terms, this particular geography, the various complexes categorized ties provided by the specialists, the external invasions, the foreign campaigns, the subsequent anarchy and the king of authoritarianism, each of them can be solved by using other solutions, or at your disposal. Put. A rational and cohesive social interaction in the field of narrow-minded tariffs and asylum seekers in the community can easily succeed. All these favourable historical contexts of war are a bad and possible sign of the end. Our whole history is full of this catastrophic situation.

Interview with Dr Rahim Rasool, author, translator and journalist with Sadr Zia- ud- Din, director of Afghanistan's Non-Prayer Department.

Afghanistan Today

2/20/2018

Source- and- end- of- conflicts- and- war- decision- in- Afghanistan
Review of Zarghuna Wali,

What is the "crisis" first and foremost?

A crisis is an event that occurs suddenly and increasingly and can lead to a dangerous and unstable situation for an individual, a group, or a community. The crisis can be possible for you and can allow you to have more power.

Crisis in terms of type and special situation. A crisis is a great and special pressure that can break the patent license and also by allowing them and distributors, threats, dangers and special assistance to you is possible. [1] Mention the war factor, which elements include the war in Afghanistan?

The current war in Afghanistan is based on the countries geopolitical position based on two domestic and regional factors, which have hunted political process and peace including the country's political situation.

۱. In the regional factor, we can mention the threat of regional countries, especially Afghanistan's neighbors, and most especially Pakistan, Iran have been interfering in the internal affairs and worsen the situations.

۲- Some of the regional "Sabotage" factor within the framework of major political, economic and military competitions.

۳- Regional sabotage means, to sabotage and facilitate Equivalent to prevent peace and sabotage process.

Review of Zarghuna Wali, 2/۲۰۲۳

۱- Regional factor!

First of all, we cannot ignore the intervention of neighboring countries, especially Pakistan, Iran, Tajikistan and Uzbekistan.

Tajikistan China cannot be ignored.

Pakistan has always wrongly put its efforts to occupy my homeland of Afghanistan since its birth.

Pakistan as a neighbor of Afghanistan has repeatedly intervened in Afghanistan's internal affairs to gain the support of international lobbies such as the United States and its interests, have been

instrumental in strengthening the opposition to the ruling power in Afghanistan, supporting and representing proxy warfare, intermediary warfare or war. A power of attorney is a situation in which the powers involved try to weaken or suppress the power of other countries or armed groups that are at war with the opposing power or its allies, instead of going directly to war with each other with financial, weapons, and propaganda support.

Imposes in Afghanistan.

Authoritative sources <Wikimedia Media> from Afghanistan Daily News

Review of Zarghuna Wali,

Al- Qaeda terrorist nests or "fundamentalism" or "Extremism"

The focus is on the maximum concepts of religion or ideology in all aspects of thought and lifestyle

Fundamentalism

Extremism and support for them is mentioned

Pakistan has backed opponents of the Afghan government, including al- Qaeda.

Al- Qaeda is an international military and Islamic fundamentalist organization founded in 1987 during the Soviet war in Afghanistan by Osama bin Laden in Peshawar. It continued until 2011 under the leadership of Osama bin Laden. It continues to be known as the leader and the last Amir of al- Qaeda. The organization operates in the form of various transnational military networks and as a Sunni Islamic movement, intending to combat the influences and interventions of non- Muslims on the Islamic world and the spread of Islam around the world. The majority of al- Qaeda members consider themselves Salafi followers. It is on the blacklist of terrorist organizations of many governments and international organizations, including

The United Nations Security Council is located in NATO [h11], the European Union and the United States. And continue to support 15[1] settings [h12]

The largest coalition of the Mujahidin included these seven groups, which united in 1985 in the Pakistani city of Peshawar. All of these groups were Sunni Muslims, and except the Jamiat- e- Islami, the rest were mostly Pashtun Mujahidin. In terms of Political beliefs, the first four groups believed in political values and the establishment of a Shari'a- based government and the last three groups were mostly Sunni and had a good relationship with the appearance of the ousted King of Afghanistan:

Most of the parties of the branch of the Islamic Unity Party, led by Abdul Ali Mazari, were recruited in 1989, after which the Unity Party became the main representative of the Hazaras of Afghanistan. From the website

Zarghuna Wali Review But 2001- Repeat 12/2/2020

They managed Afghanistan

They managed Afghanistan during the war, inciting the Taliban and training their destructive groups by sending terrorists and suicide bombers with their equipment in Afghanistan.

The Iranian government has continued to play a fundamentalist role in supporting his country's interests

-According to the report of "Afghanistan Information Network" dated ۶.۷.۱, News Code ۱۶.۷۸ by Abdul Hamid>

-Review of Zarghuna Wali,

The United States succeeds in defeating the Shiites in Afghanistan through Pakistan and the Taliban, the United States will take the war from Afghanistan to Iran. For Iran, fighting the US targets in Afghanistan is too far- fetched to advance the war inside Iran our country has been opposed to its rule for many years by the "proxy war", in which the countries themselves are not directly involved in the war, by training and sending people inside other countries.

We read from the website

Zarghuna Wali Review: 14/۲/۲۰۲۰

Proxy warfare, intermediary

Proxy warfare, intermediary warfare, or proxy warfare is a situation in, which the powers involved try to weaken other countries or armed groups that are at war with the opposing power or its allies instead of going directly to war with each other with financial, weapons, and propaganda support. They give it power or pressure.

In many cases, due to the high military power of the main powers, their direct military conflict with each other can lead to high political, economic and cost lives for both sides, and therefore the parties try to enter without a full- scale war. Hit the other side by supporting third parties and governments. In other cases, the two main powers may have engaged in direct warfare with each other, but at the same time in other regions, with the support of groups and third countries, they may engage in proxy warfare with the opposite power. There is almost no pure proxy war because groups that are at war with a particular country are usually looking for their interests and goals, which may not be the same as the interests and goals of the country that supports them.

The most common use of intermediate wars is usually during the Cold War because it can continue to put pressure on the other side without direct conflict with the opposing power and entering a major and very costly war.

Neighboring countries have devastated the Great Depression, which has devastated the economy and destroyed all of Afghanistan's suburbs and have suffered countless casualties.

The Taliban is still at large in the Free Wiki

From the website

Review of Zarghuna Wali 20/12/2020

The Taliban (students) are a group of Islamist clerics opposed to the Afghan government who share religious dogmatism with Hanafi and Wahhabi schools and Salafi jihadist views. The group has been involved in the war in Afghanistan since its inception in 1994 and has

ruled Afghanistan from 1996 to 2001 under the name of the Islamic Emirate of Afghanistan.

He is a staunch opponent of the US military base, which has been in talks with the Taliban for more than 18 months. The US government has reached a final agreement without the presence of an official Afghan delegation and considers the Afghan government a puppet of the US despite its efforts. Zalmay Khalilzad, US Special Representative for the Islamic Revolutionary Guard Corps (IRGC), has refused to negotiate. Yes

١- The presence of US military bases in Afghanistan is the main sign of this provocative approach and the highest level of concern in the region. On the other hand, the significant entry of ISIL. ISIS began operations in Afghanistan in 2019

٢ -From the territory of Iraq- Syria and mainly the citizens of the Caucasus and the increasing deployment of ISIS from the ISIS bases, Afghanistan has become the hottest spot in the world and the fire has caused more regional unrest The people of Afghanistan, whose many years of achievements have been earned with great sacrifices, are not willing to lose it to the Taliban's presence again, except that the Taliban have been preparing for the New constitution for several years with political, social and cultural achievements.

The Afghan peace and war process is still ongoing, which is beyond the scope of this article

٣- He also mentioned the regional Sabotage factor in the context of major political, economic and military competitions.

In the writings of Aref Erfan, the political consciousness of Arrow Pa It has come to be one of these economic factors

Afghanistan's growing narcotics crop keeps US import wheel afloat
Mashal political, social and cultural Afghan News Paper
Afghan newspaper Afghanistan

Which is arranged from reliable sources of this article.

(1) Global Racer- Washington Blog, dated 11/13/2013, entitled Drug War.

(2) Global Racer- October 21, 2013, as the war in Afghanistan is worth it because of its natural mine and gas!

(3) Asia Times, April 1, 2010, Opium War in Afghanistan
Review of Zarghuna 20/01/2020

Another major driver of Afghanistan's war machine over the past four decades has been Afghanistan's largest drug trafficker, which ranks third in the world after oil and arms trade. This process is being vigorously pursued by the international mafia, and the only climate in which this great global trade is breathtaking is the dominance of peace in the country.

Today, with all four decades of war in place, all opposition forces have concluded that the crisis of the war in Afghanistan and the achievement of lasting peace through dialogue and negotiation can be a milestone and bring peace to the country. The following suggestions are needed:

1. Afghanistan needs national and international convergence to receive peace, and professional capacities are urgently needed.

Which was written by Rahmani- Hosseini, 2012: 152- 154). The book is a contemporary look in the field of foreign policy and international relations.

Review of Zarghuna Wali

It is quoted that:

Lack of active, specialized and committed forces, non- use of Afghanistan's membership in international organizations are the challenges that disrupt the country's diplomatic system with many interruptions and disturbances."

Has encountered"

But in general, in the field of foreign policy, we should use three global triangles, although the theory of the triangle that "Influential past takes you to present and present into future. The idea of this future triangle its theorist is Soheil Enayatullah, a pioneer of futures research in Southeast Asia.

-Source: Contemporary Look Quarterly

A disciplinary framework with a combination of the past three tenses, present and future

-Using this theory, we can also have foreign strategic relations in future policies. With the experience of wars, I have past and present shortcomings and positive directions for the future.

Using this theory, we should persuade neighbouring countries and the United Nations to support peace and eradicate war and terrorism to protect the national interests of our country.

As in writing

(Aghabakhshi- Afsharrad, 1383: 183). Quarterly Journal of Contemporary Perspective, Zarghooneh, Vol

In other words, national interests are the foreign policy of a strategy or policy that the decision- makers of a country plan against other countries or international entities, and that means

Achieving specific goals that are based on their interests and the national interests of our country. The restriction is on the domestic and foreign policy programs of the countries.

-Hand (Alton, 1998: 21).

-Quarterly Journal of Contemporary Look

However, there is no clear boundary between domestic and foreign policy, although fortunately further progress has been made in the peace process, and the United States continues role play the US special envoy to the United States, Zalmay Khalilzad, at the instigation of the Taliban. It is one of the strongest sides of the war. It was mostly hosted by Moscow, Qatar, Pakistan and others.

Internal Affairs

Whenever we look at the role of the Afghan people in securing peace, In that case, Afghanistan needs to establish a national government, national unity and solidarity, and to form a strong national army and an independent, free, and democratic system based on national participation and the establishment of a national resurrection away from ethnic and regional linguistic prejudices.

"In the set of actors and activists who have recognized the legitimacy of the current Afghan system, the two main forces, the Liberal Democrats and the jihadist Islamists, have the best chance of realizing their aspirations for future government and domestic and foreign policy." They are the main partners in power and somehow include the sources and positions of power among them. Entered from the door of alignment and harmony.

Hand Sajjadi, 1333: 232);

Quarterly Journal of Contemporary Perspective

Review of Zarghuna Wali,

-However, it is difficult and time- consuming to combine these two discourses, each of which interprets political phenomena and the world of politics with certain principles and methods.

That foreign use could play a valuable role in the peace process, on one hand, to gain international support, especially Afghanistan's strategic allies such as the United States, and on the other hand, as far as we know, Pakistan, which has always been a terrorist supporter and proxy of the Afghan war. It also suppresses the peace negotiations.

International conditions on Pakistan in the current situation are many more uses besides Terrorism. According to the claim of former Secretary of State: From foreign policy doctrine to the academic formulation of foreign policy doctrine, we have consciously turned to" Multilateral foreign policy and tried to move with countries with different political systems, moving from national interests. Let's connect the people of Afghanistan. "This has been a key factor in determining our foreign policy."

-(Arezoo, 2009: 108- 109). Quarterly Journal of Contemporary Perspective

Review of Zarghuna Wali 1/1/2020

If Afghanistan wants to get rid of or opposing internal and external forces in its foreign policy, it should be continuing the policy of multilateralism is the most sensible and safest option. Of course, multilateralism is a system that has relatively stable security and economy, so if there are no foreign troops in Afghanistan's current government is heavily dependent on. It's widely accepted that the Afghan Government will not lose long based on economic decency, security and political assistance, and it is no secret that without the US intervention, Afghanistan's current regime has little chance of survival. In such a situation, talking about multilateralism will be considered an exaggeration. However, Afghanistan has to free itself from the shackles of a global pole and pursue multilateralism in the true sense of the word. What's more, "With all the achievements that multilateralism has had in Afghanistan's foreign policy, it has failed to bring Afghanistan into the situation?" "Ideal for foreign relations."

-(Rahmani- Hosseini, 1319: 529- 531).

-Quarterly Journal of Contemporary Perspective

"The path to multilateralism goes beyond regional ties. Regionalism manifests itself mainly in the face of regional organizations and

institutions. The importance of regionalism is that all the needs of countries in a region, such as politics, security, culture and economy, are taken into account, and in fact, the future of countries in the region depends on the economy and economic support of neighboring countries. Considering the theories of the conscious as a must. Here are some suggestions on how to look or get an appointment for peacekeeping.

۲. The independence of the state and the interference of foreign interventions are necessary to end a proxy war; governments can interrupt foreign interventions only when you achieve a universal and inclusive government in which all ethnic groups, from the leadership level to the end, have equal rights in all political, social and cultural spheres, while in accordance with the country's constitution. The multinational government is accused of establishing a single, strong government for the development and growth of ethnic prejudices, and is stuck with the challenges of unemployment, suicide, murder, drug addiction, especially among young people, forgetting the younger generation, escalating violence against women. Lack of economy, and the height of the war on the fronts

۲- People's and national state credentials are considered necessary in the country

۳- In order to ensure lasting peace in the country with the establishment of the national government, it is necessary to ensure national participation

۴. Peace must be secured from a position of power to bring with it the many years of achievement that have come with the exorbitant costs of neighboring countries and the sacrifices of the Afghan people, provided that we have a clear definition of national interests, national participation and national sovereignty. We have international pressures and lobbies on Afghan politics, especially in the United states

۵- I need professional opacity

The lack of professional opacity in defining domestic politics as the nationalist and foreign policy will not be ineffective even that

Lack of active, specialized and committed forces, non- use of Afghanistan's membership in international organizations are the challenges that disrupt the country's diplomatic system with many interruptions and disturbances.

Has encountered”

-Rahmani- Hosseini, 1319: 152- 154)

۳. The regional consensus is one of the most fundamental approaches to peace, which has fostered peace and cooperation with foreign countries through professional opacity.

۴. It is necessary to establish a national dialogue and to ensure the national well for peace

۵. The peace dialogue is out of the private sphere and is transparent in the presence of the Afghan people.

۶. The role of national organizations and parties, civil society and social organizations must be determined

-Peace must guarantee the national sovereignty and territorial integrity of the country and guarantee civil values.

Recent peace talks with the US delegates.

(Zalmi Khalil Zadzalmeli Khalilzad (Pashto Khalilzad) (born March ۲۲, ۱۹۶۰) is the United States Special Representative for the Peace of Afghanistan. [1] He was the highest- ranking Muslim official in George W. Bush's administration.

And high- ranking Taliban hits such as (Mullah Baradar)

Who is Mullah Baradar?

Mullah Baradar was born in 1968 in the Dehraud district of Uruzgan province and played an important role in the war against Soviet forces in the Kandahar region in his youth. Mullah Baradar studied religious studies in Pakistan and was the group's second deputy during the Taliban era.

Deutsche Welle Farsi: Khabar, Report, analysis and interpretation of the most important political, social, human rights, cultural, economic, sports events from Iran and around the world, along with the latest reports on social networks and the digital world. Analyze issues from the perspective of Germany and Europe. Interlocutor

Multiplayer / Live- Playing / s- 100841

Review of Zarghuna Wali in the year of repetition from Taliban Tahrir to hosting of the foreign countries of Moscow, Abu Dhabi, the centre of Saudi Arabia, Qatar and the canter of Qatar Doha are among the achievements of this process, but unfortunately in these negotiations, the Taliban are still insane and the Afghan government has not accepted its participation in the peace process.

And this one- on- one process with the United States is behind closed doors, focusing more on US interests and the Taliban's demands for the government, politics and the Afghan people, especially women, who have experienced the bitter experience of a backward government.

The Taliban are worried that we are on the verge of negotiations. We have been reminded above that we must not call for peace in the interests of our people and our country, and to destroy the achievements of thousands of our defenseless and war- torn people with the sacrifice and blood of all sides. In the process of peace talks, including the United Nations and international supporters of peace in Afghanistan, I urge you to ensure that global peace is achieved by preserving all the achievements of our people in all areas, with the overwhelming use of resolute support by the Security Council. He ignored the situation in Afghanistan and its consequences for world peace and security.

The report is based on Security Council Resolution 68/11/88 and Security Council Resolution # 2405 (2018), which calls on the United Nations to report on developments in Afghanistan every three months. ۶. This report provides new information on the activities of the United Nations in Afghanistan, including political, human, and developmental and human rights efforts since the presentation of the previous report.

Review of Zarghuna Wali, but in the year 12/1/2020

Conclusion!

In a nutshell, our country needs to ensure a comprehensive, national and people's peace

Today's achievements, which have come at the cost of the blood of our people and the great sacrifices and the destruction of the country's economy, will not leave our allies and neighboring countries alone at this point in history, but with the support of the Afghan people.

A good platform for all the people of this country to live well and with dignity. Turbidity, hostility, discrimination and injustice, superiority and privilege will disappear from the pages of our people's lives. Law and justice should be judged and enforced in all areas, especially in the area of equal legal rights and national welfare. To have inclusive, universal and lasting peace.

The unity and solidarity with each other is valuable in the peace process of Afghanistan. Far from unity and solidarity, we cannot achieve the future, prosperity of the homeland and the youth of the next generation. Dear compatriots, unite for the common cause of peace.

Long live independent and free Afghanistan

References

- ١- The Islamic Jamiat of Afghanistan led by Burhanuddin Rabbani and Ahmad Sha Masoud
  - ٢- Hezb Islami- Gulbuddin Hekmatyar Pashtun Branch -
  - ٣- Islamic Party- a branch led by the purely Pashtun Younes
  - ٤- Islamic Union led by Rasool Sayyaf Pashtun
  - ٥- Afghan Islamic National Front led by Pir Ahmad Gilani with Sufi leanings
  - ٦- The National Salvation Front of Afghanistan led by Sabghatullah Mujaddidi Pashtun
  - ٧- The movement of the Islamic Revolution under the leadership of Mohammad Nabi Mohammadi
- The eight- member coalition included the Shiite Mujahideen, who mostly belonged to the Hazara people:
- ٨- Hezbollah Afghan
  - ٩- Nasr Organization led by Seyyed Hossein Hosseini Darreh Sufi led by Abdul Ali Mazari
  - ١٠ - The Revolutionary Guards of Afghanistan under the leadership of Mohammad Akbari
  - ١١- Islamic Revolutionary Council led by Seyyed Ali Beheshti
  - ١٢- Islamic Revolution Movement led by Nasrullah Mansour
  - ١٣- The Islamic sanctity of Afghanistan led by Asf Mansour
  - ١٤- Unity of Islamic struggles led by a simple interviewer
  - ١٥- Islamic Raad Party of Afghanistan led by Abdul Hafar Naderi and Ismail Balkhi.

The Way Out of Afghanistan Crisis

Brief Biography of Zarghoona Wali

Zarghona Walî: a political figure, social activist, cultural and national personality, writer and poet.

Resident of Germany.

Born in the village of Dada Khel, Panjshir Province Author of 5 books Political activities from 1360 SH (Solar Hijri calendar) in Afghanistan to 2024 in Europe, from grassroots to leadership positions.

Progressive roots in the Democratic Party of Afghanistan based on changing global policies towards Afghanistan, national and democratic figure.

Candidate for the 17th Parliament or National Assembly of Afghanistan.

Member of the European Parliament and the European Diaspora Union.

Responsible for the Migrants Council of Bremen.

Editor-in-chief of "Murvareed-e-Sabz" and journalist and one of the founders and officials of TV channels "Bahar-e Europe" (Hamburg - Bremen) and "Neday-e Zan" (Hamburg) in Germany Founder of the International Consensus Foundation for Afghan Women abroad (Germany) and the charity association "Naway-e Zan Afghanistan" (Kabul).

Deputy of the National Interests Defenders Movement of Afghanistan (National Grand Alliance of Afghanistan) Bachelor's degree in Pedagogy from Kabul University Studied Esperanto at the Moscow Youth University in Political and Social Sciences.

Continued higher education at a German medical university in mental health counseling Winner of titles such as Brave Woman, Leading Woman, Prominent Woman, and Servant Holder of the State Gold

Medal, Hamburg Red Hens Medal, and winner of biography publication and interview in the German language learning magazine of the Volkswagen Foundation, Edward Award from the American Mercy Organization, Edward Rabi'a Balkhi by AKIS Vienna, and winner of the electoral image printing on the back cover of "Banoo" magazine Winner of three rounds of the American Roma Awards, totaling more than 43 awards and various cultural, political, and social commendations.

Writer, educator, author of 5 books including "Naway-e Zan" (about the situation of Afghan women), "Mawj-e-Elham," "Frogh-e-Sahar," "Hadees-e-Dil," and "Laheeb-e-Ghazal" Analyst and reporter of "Banoo" magazine, publisher of Afghan women's thoughts in Europe, and a member of the editorial board Member of the Civil Society and Journalists European Axe Leadership Member of the Afghan News House Leadership Member of the World Spring Television Leadership Organizer, speaker, and coordinator of dozens of protests defending the rights of women and people of Afghanistan Political analyst in domestic and international media Editorial analysis and article publishing on various Afghan women and political issues Former member of the leadership and cultural officer of the Afghan Scholars and Specialists Assembly Former member of the European Union of Immigrant Sparrows Leadership Former member of the European Union of United National Women Leadership Former member of the Danish Union of Afghan Sparrows Leadership Former member of the Union of Migrant Sparrows Leadership Former European officer of Unity Women Former European officer of Women's Prosperity Former Deputy of the German Women's Council and Economic Officer Former member of Radio Thought Leadership Economic support for the people of Afghanistan!

Humanitarian cash assistance and distribution of relief materials and food aid to the people of Afghanistan in poverty and hardship conditions Drilling 15 wells for drinking water for the needy in Kabul and the provinces of Afghanistan Establishment of more than 15 women's clubs for employment and placement and providing training for unemployed and widowed women in Kabul and the provinces of Balkh, Kunduz, and Jowzjan Reconstruction of a school, health clinic, mosque, and women's club in Basus Village, Kunduz Province, on a piece of land for the needy Establishment of agricultural farms and

poultry farms in Kabul and Kunduz Zarghona Walî, an active political and women's rights activist with 33 years of active social work experience and 25 years of work experience She is one of the most honorable women who is a model of honesty and service to the needy people and the wounded country.

Peace conference participant: America, Madrid, Holland, France, Denmark, and Germany.

Winner of titles such as Brave Woman, Leading Woman, Prominent Woman, and Servant
Zarghona Walî (2023)

آلبوم تصاویر

از دست آوردها و کارکردها ک بانو زرغونه «ولے»

کمپاین دور هفدهم پارلمان افغانستان ۱۳۹۷

کنفرانس روی راه بیرون رفت
افغانستان از بحران و اعاده حقوق زنان
با ریچارد بنت گزارشگر ایالات متحده
در برلین

کنفرانس راه بیرون رفت افغانستان از بحران مادرید اسپانیا ۲۰۱۹

جلسه اتحادیه پارلمان اروپا بروکسل ۲۰۲۳/۱۲/۷

اشتراک در کنفرانس جهانی اقتصادیک با اشتراک نماینده گان ابر قدرت جهان بروکسل ۲۰۲۰

اشتراک در کنفرانس فدراسیون جهانی صلح ۲۰۲۳/۱۱ وین اتریش

اشتراک در کنفرانس فدراسیون صلح وین ۲۰۲۳

جلسه اتحادیه پارلمان اروپا بروکسل ۲۰۲۳/۱۲/۷

فدرالیست‌ها در پارلمان اتحادیه اروپا ۲۰۲۳/۱۲

کمپاین انتخاباتی

زرغونه ولی

فعال فرهنگی، اجتماعی و سیاسی
 کاندیدای مستقل پارلمان از ولایت کابل

خدمت به مردم رسالت ماست

صلح، آرامش، تحقق حقوق شهروندی آرزو نه
 بلکه هدف انسانی است.

متصدی تحلیل و گزارشات روز زنان مجله بانو ناشر اندیشه های زنان اروپا

بانو

شماره پیل دهم
 سال ششم
 تیرماه ۲۰۱۸

شیرازیه های زنان افغانستان در اروپا

سال ۲۰۱۹ را به فال
 نیک میگیریم!
 خشونت علیه زنان
 را تقبیح و منکوب
 مینماییم!

زرغونه ولی
 کاندید دور هفدهم ولسی جرگه
 و فعال امور اجتماعی و زنان

معاون و مسئول زنان مدافعان منافع ملی افغانستان و رئیس اجماع بین المللی زنان افغانستان بیرون مرز

نمادی از فعالیت های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی من

کنفرانس دیاسپورا در مورد راه بیرون رفت افغانستان از بحران و وضعیت
مهاجرت در افغانستان

تجلیل از هشتم مارچ افغانستان ۲۰۲۰

